

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

REGISTER

OP DE TWEEDE JAARGANG

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

REGISTER

De cijfers achter de trefwoorden verwijzen naar de bladzijden waar het betreffende onderwerp is behandeld.

Aanspraken op afkoopsommen van gedwongen beëindigde Joodse levens- en lijfrenteverzekeringen	336
Adreswijziging vertegenwoordigingen van het Nederl. Beheersinst.	74, 481
Afd. Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen	24—27, 52, 73—75, 97—99, 155, 184—186, 212, 242, 273—274, 306—307, 335—337, 393—397, 417, 481, 542—545, 574, 633
„ Effectenregistratie	18—23, 51, 71—72, 127—130, 150—154, 182—183, 205—211, 237—241, 265—272, 293—305, 331—334, 361—370, 387—392, 411—416, 442—449, 472—480, 507—513, 535—541, 565—573, 602—604, 628—632, 677—700
„ Onroerende Goederen	28—31, 53—58, 76—80, 100—104, 131—132, 156—164, 187—190, 215—219, 243—247, 275—277, 308—311, 338—343, 371, 398—399, 418—420, 450—453, 482—487, 514—516, 546—549, 575—577, 605—609, 634—636, 701
„ Rechtspraak	12—17, 46—50, 68—70, 94—96, 122—126, 146—149, 179—181, 200—204, 234—236, 261—264, 289—292, 327—330, 357—360, 384—386, 408—410, 440—441, 469—471, 502—506, 532—534, 561—564, 597—601, 623—627, 674—676
Afgifte van definitieve stukkenverklaringen	206
Afwikkeling roerende goederen	26
Algemene vergaderingen van rechtspersonen	24, 273
Algemene vergunning van de Afd. Effectenregistratie tot boedelscheiding	Zie: Boedelscheiding
„ vergunning van de Afd. Effectenregistratie tot belening van effecten	Zie: Effecten
Ambtenaren en beambten in de zin van art. 2 sub 1 E 133	242, 417
Appel	Zie: Hoger beroep
Arbeidsverhoudingen, De bevoegdheid van de Raad m.b.t.	65—67
Beheer pleziervaartuigen	273
Beheerdersbeloning	184

Beslissingen, Diverse — van de Afdeling Rechtspraak	17, 50, 70, 96, 149, 181, 235, 264, 292, 410, 441, 471, 505, 534, 564, 600, 626, 656
Besluit Bezettingsmaatregelen	198
„ Herstel Rechtsverkeer	197, 225
„ Vijandelijk Vermogen	197, 253, 285
Bestuursvoorziening op grond van art. 99 van E 100	26
Bevoegdheden van de Bureau's en Verte- genwoordigers van het N.B.I.	25
Bewindvoering over afwezigen, Einde van	583
„ over afwezigen, Opheffing van	542
Boedelscheiding, Algemene Vergunning (van de Afd. Effectenre- gistratie) tot	129
Buitenlandse effecten, Aanbieding van	Zie: Effecten
Bureau's en Vertegenwoordigers van het N.B.I.	25
Centrale Arbeiders Verzekerings- en De- posito Bank, Positie van de — als nieuwe hypotheekhoudster bij het rechtsherstel van onroerend goed	606
„ Arbeiders Verzekerings- en De- posito Bank, Positie van de — als koopster van Joodse hypothecaire vorderingen	634, 661 (rectificatie)
Circulaires van het N.B.I.	24, 52, 73, 155, 184, 212, 273, 306, 393, 542—544
Claimrecht, Uitoefenen van	411
„ , verkoop van — en uitoefening van — in het buitenland	128
Claims, behorende aan niet-ingezetenen	412
„ In Nederland ingevoerde effecten en	412
„ , Invoer van — van binnenlandse effecten	361
„ , Uitvoer van Nederland van — van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij	361, 387
„ , Uitvoer uit Nederland van — van aandelen Philips' Gloeilampenfa- brieken N.V., behorende aan niet- ingezetenen	681
„ , Verhandeling van	331
„ , Verhandeling van — toebehorend aan niet-ingezetenen	413

Conversie der 3—3½ % Nederlandse Staatslening 1938	684
Deblokkering van Nederlandse activa in de U.S.A.	544
Definitieve stukkenverklaring	Zie: Afgifte van —
E 100, De structuur van het vierde hoofd- stuk van —	429, 461
Effecten, Aanbieding van buitenlandse	544
„ , Aanbieding van buitenlandse — aan de Nederlandsche Bank N.V. en royering van certificaten in verband met deze aanbieding	678
„ , Algemene Vergunning tot bele- ning van	130
„ , Eigendomserkenning en uitleve- ring van ingeleverde couponbla- den of effecten	682, 684
„ , Geopponeerde —, welke door de vroegere bezitter ter registratie zijn aangemeld	71
„ , In Nederland ingevoerde — en claims	412, 677
„ , Inbetalinggeving van — aan de fiscus	266
„ , Invoer van — in Nederland	442
„ , Overbrenging van — naar een ander inleveringskantoor	128
„ , Overbrenging van —, welke in het buitenland ten name van in- leveringskantoren zijn gedepo- neerd	681
„ , Rechtsherstel t.a.v. zich in Zwit- serland bevindende	293
„ , Uitlevering van buitenlandse — i.v.m. de vordering van effecten in Frankrijk van overheidswege	331
„ , Uitoefening van rechten en nako- ming van verplichtingen uit of ten aanzien van	685
„ , Uitvoer van —, verkregen uit in- schrijving met claims, welke uit het buitenland zijn ingevoerd	678
„ van geringe waarde	51
„ , van welke de eigenaar nog niet bekend is	71
„ , Verwisseling van	127
Executeur-testamentair en het Besluit E 133	74
— Faillietverklaring van een afwezige	27, 74

Feindvermögen, Verkoop van	450
Fiscale beslagen	Zie: Opheffing van fiscale beslagen
Gegevens betreffende de Afdeling Onroerende Goederen en algemene mededelingen	187, 398, 418, 450, 482, 514, 546, 575, 605, 634, 661, 701
Goede trouw, Beweerde — van kopers van Joods onroerend goed	187
Grens, Aan de — ingehouden gelden van personen, wier vermogens onder beheer zijn gesteld	52
Grondheffing en beloning	184
Herziening	349
Hoger Beroep	317—321
„ „ van beslissingen van de Afdeling Effectenregistratie	291, 386
„ „ van beslissingen van het Ned. Beheersinstituut bij de Afdeling Rechtspraak	69, 95, 125, 148, 181, 203, 235, 263, 291, 328, 358—360, 408—410, 471, 504, 534, 563, 598, 626, 655, 675
„ „ van beslissingen van het Ned. Beheersinstituut bij de Voorzitter van de Raad	43—45, 92, 144—145, 176—178, 230—233, 257, 322, 355, 381—383, 434—439, 465—468, 497—501, 530—531, 558—560, 587—596, 619—622, 649
Hoofdkantoor van het Nederlandse Beheersinstituut	Zie: Ned. Beheersinstituut
Inbetalinggeving van effecten aan de fiscus	Zie: Effecten
Joodse landbouwgronden, Verkoop	546, 575, 605
Klachten over beheerders en bewindvoerders	371
„ over rechtsherstel t.a.v. onroerende goederen	575
Korte gedingen (inzake onr. goederen)	338
Kosten rechtsgeleerd raadsman	73, 100
„ rechtsherstel, betaling verdere schulden	73
Kwijting ingevolge artikel 33 E 100	131
Landoorlogreglement, Bezetting en	493, 525
Lastgeving en Beheer	26
Levensverzekeringen en lijfrenten, voorkomende in administratie L.V.V.S.	543
Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistr., Naamswijziging	481

Mededelingen van de Afdeling Effectenregistratie	18, 51, 127, 150, 182, 205, 265, 293, 331, 361, 387, 411, 442, 677 (rectificatie)
„ van de Afdeling Onroerende Goederen	53, 100, 131, 156 (rectificatie), 215, 338, 371
„ van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie	71, 206
„ van het Ned. Beheersinst.	74, 97, 185, 242, 306, 335, 397, 481, 574
„ van het Secretariaat van de Raad	42, 143, 229, 354, 407, 433, 496, 529, 648
„ van de Redactie	642
Minnelijke regelingen	141
Model ener akte van minnelijke regeling betreffende een hypothecaire vordering	28
„ ener akte van minnelijke regeling m.b.t. het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen	55, 76, 100—104, 156—164, 217
„ ener akte van minnelijke regeling t.a.v. onroerend goed	243—247, 275—277, 308
N.G.V., Medewerking van de — aan een minnelijke regeling volgens de nieuwe richtlijnen	275
„ , Verklaring van de — tot vijandelijk onderdaan	633
Nationaliteit, Dubbele	Zie: Vijandelijk onderdaan en dubbele nationaliteit
Ned. Beheersinstituut, Eigen beheer van het Hoofdkantoor van het	185
Onbevoegdverklaring, Gevallen van — e.d. van de Afd. Rechtspraak	17, 50, 96, 126, 148, 181, 204, 235, 264, 329, 360, 410, 471, 505, 534, 600, 626, 656, 676
Ondersteuningsbetalingen aan familieleden in Duitsland	213, 242
Onkosten t.b.v. gedetineerden	335
Onzijdig persoon	173, 275
Opheffing van fiscale beslagen	371
„ prijsbeheersingsbeslagen op Onroerend Goed	605, 701 (rectificatie)
Overbrenging van effecten naar een ander inleveringskantoor	Zie: Effecten
Pauliana, Vijandelijk Vermogen en	377 e.v., 405 e.v.
Politieke delinquent, overleden vóór het verbindend worden van E 133	336

Praktijk van Beheer en Herstel, De	5—8, 37—41, 65—67, 89—91, 113, 141—142, 173—175, 197— 199, 285—288, 317—321, 349— 353, 377—380, 405—407, 429— 432, 461—464, 493—495, 525— 528, 555—557, 583—586, 615— 618, 643—647, 671—673
Prijsbeheersingsbeslagen op onroerend goed, Opheffing van	605
Raad voor het Rechtsherstel (leden en or- ganisatie)	9—11, 433, 529, 648
„ „ „ „ in Ned.-Indië	143
Raad en gewone rechter	671—673
Rechtsherstel bij de gewone rechter en bij de Raad voor het Rechtsherstel	5—8, 37—41, 42
„ t.a.v. onroerend goed	26, 73, 141, 173, 335
„ t.a.v. hypothecaire vorde- ringen	339
„ , gevolgen van het — t.a.v. de koper en diens hyp. credi- teur	418
„ , Besluit betr. — in de Britse, Amerikaanse en Franse zône van Duitsland	545
Rechtstreekse betaling door debiteur aan een „beheerde”	544
Rechtsvragen	26, 74, 98, 186, 242, 307, 337, 417, 544
Reis- en verblijfkosten en vergoedingen aan getuigen en deskundigen	529
Requestprocedure voor de Afdeling Effec- tenregistratie	143
Ressortwijzigingen (Afd. Onr. goed.)	131, 338, 450
Rode Kruis, Het Duitse	185
Roerende Goederen, Afwikkeling van	Zie: Afwikkeling Roerende Goederen
Scheiding en deling	155
Staatscourant, Publicaties in de Neder- landse	74, 98, 213, 273, 481, 545, 574, 633
Stukkenverklaring, Definitieve	206
„ , Voorlopige	206, 685
Tarief der kosten voor de bemoeiingen van het N.B.I.	213
„ der kosten voor de bemoeiingen van de Raad voor het Rechtsherstel	74, 98

Tarieven voor het opmaken en bekrachtigen van minnelijke regelingen t.a.v. onroerend goed enz.	53 e.v., 215
„Tegenprestatie” bij rechtsherstel t.a.v. onroerende goederen	341, 482, 514, 661
Termijn bedoeld in art. 21, tweede lid, E 100, Afloop van de	229
„ „ „ art. 21, tweede lid, E 100, Verlenging van de	354, 648
„ voor rechtsherstel t.a.v. onr. goed.	338, 701
Terugvordering van salarissen	289, 327, 469, 503
Testamenteaire bewindvoerder en het Besluit E 100	186
Toepassing van het Besluit E 133 i.v.m. het huwelijksgoederenrecht	89, 113
Toestemming tot het uitoefenen van het recht van executie	185
Toetsing aan de zwarte lijst	18, 150
Tijdstip verbindend worden E 133	74, 337, 417
Uitspraken van de Afdeling Rechtspraak	14—17, 46—50, 68—70, 94—96, 122—126, 146—149, 179—181, 200—204, 234—236, 237—241, 261—264, 289—292, 327—330, 357—360, 384—386, 408—410, 440—441, 469—471, 502—506, 532—534, 561—564, 597—601, 654—656
„ van de Afdeling Effectenregistratie	18—23, 151—154, 182, 208—211, 266—272, 295—305, 364, 387—392, 414, 442—449, 472—480, 507—513, 535—541, 565—573, 602, 628—632, 657—660
„ in kort geding van de Afdeling Onroerende Goederen	30, 398
„ in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad	Zie: Hoger beroep van beslissingen Ned. Beheersinstituut bij de Voorzitter van de Raad
Uitvoeringsbeschikking, Wijziging van de Negende — Besluit Herstel Rechtsverkeer	685
„ Achttiende — Besluit Herstel Rechtsverkeer Hfdst. IV	205
„ Negentiende — Besluit Herstel Rechtsverkeer Hfdst. V	265
„ Twintigste — Besluit Herstel Rechtsverkeer Hfdst. IV	678

Uitvoeringsbeschikking, Een en Twintigste — Besluit Herstel Rechtsverkeer Hfdst. IV	685
Verbeurdverklaring en de Ministeriële Be- schikkingen van 6 Mei 1946	186
Verhandeling van claims	Zie: Claims
" " " , toebehorende aan niet-ingezetenen	Zie: Claims
Verkoop van losse vermogensbestanddelen	25
Vermogenswaarden van afwezig in het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of in de V.S. van Amerika	184, 242, 306
Verrekening van hetgeen de oude eigenaar van onroer. goed. toekomt met de door hem ter tafel te bren- gen „tegenprestatie”.	Zie: „Tegenprestatie” enz.
Vertegenwoordiger voor in de Britse, resp. Amerikaanse zône van Duitsland gelegen be- zittingen	481
" voor in de Franse zône van Duitsland gelegen bezittingen	574
Vertegenwoordigers van het N.B.I., Bevoegd- heden van de	242, 393
Vertegenwoordigingen N.B.I., Opheffing van	481, 574
Verwalters, Zijn — vijandelijk onderdaan?	307
Verwervingsverklaring	150, 293, 442
Verwisseling van effecten	Zie: Effecten
Vijandelijk onderdaan, overleden vóór het verbindend worden van E 133	336
" " en dubbele natio- naliteit	615—618, 643—647
Vijandelijke onderdanen, waarvan het be- staan onzeker is, gerechtigd in een nalatenschap	97
Voorlopige stukkenverklaringen	Zie: Stukkenverklaring
Vorderingen op vijandelijk vermogen, Er- kenning en voldoening van (circ. N.B.I.)	212
" , Diverse — ex artt. 23 e.v. E 100	14, 46, 47, 68, 122, 143, 179, 200, 261, 262, 289, 327, 357, 384, 440, 502, 532, 561, 597, 623, 654, 674

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	14, 48, 68, 94, 123, 147, 179, 201, 289, 327, 385, 502, 597, 623, 654, 675
" m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming	15, 48, 124, 147, 180, 202, 234, 262, 290, 503, 562, 623
" tot herstel van arbeidsovereenkomsten, c.q. tot schade-loosstelling	15, 49, 202
" tot nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter	16, 180, 234, 290
" m.b.t. onroerende zaken; hyp. vorderingen	16, 50, 69, 124, 148, 180, 202, 234, 291, 358, 386, 408, 440, 470, 504, 533, 562, 598, 624, 655
" m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	49, 95, 124, 148, 263, 328, 357, 386, 440, 469, 624, 654
" m.b.t. onder beheer gesteld vermogen	201
" m.b.t. huwelijksgoederen- en erfrecht	290, 357, 503, 675
Waarborgfonds Rechtsherstel, Ontheffing van de betaling van $\frac{1}{4}$ % t.b.v. het	363
Wet Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied	306, 555

Ingevolge papiertoewijzing B.P.P. nummer 464
verschijnt deze uitgave half-maandelijks en is
de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat
15½ x 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

24 JUNI 1947

NUMMER

1

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. R. H. VAN SCHAİK
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25.—

UITGAVE VAN
DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

**DE WEDEROPBOUW VAN
HET BEDRIJFSLEVEN
IS IN VOLLE GANG.**

*Laat ons U zo nodig op
financieel gebied behulp-
zaam zijn. Onze kantoren
verstrekken U gaarne alle
gewenste inlichtingen.*

**NEDERLANDSCHE
MIDDENSTANDBANK N.V.**

93 vestigingen in Nederland.

EEN BOEK

VOOR

HET OPKOMEND GESLACHT

DE BEUL REGEERT

door Prof. Ir. D. Dresden. 284 blz.

met goud bedrukte band f 5.45,
geeft een schril beeld van de
onmenselijke methoden, die uit
het nazi-dom voortsporen. Deze
roman heeft een taak te vervullen.

IN DE BOEKHANDEL

of bij „De Hofstad”, 's-Gravenhage
Scheepmakersstr. 1-3. Giro 12789

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	5
Gegevens betreffende de Raad voor het Rechtsherstel	9
Afdeling rechtspraak.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	13
Uitspraken betreffende:	15
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	15
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	15
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont-ruiming	16
Vorderingen tot herstel van arbeidsovereenkomsten, c.q. tot schadeloos-stelling	16
Vorderingen tot nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter	17
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	17
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	18
Diverse beslissingen	18
Afdeling effectenregistratie.	
Gegevens betreffende de afdeling	19
Mededelingen van de afdeling	19
Uitspraken der afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV E 100	19
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Gegevens betreffende de afdeling	25
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	25
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	26
Rechtsvragen	27
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling	29
Model ener akte van minnelijke regeling betreffende een hypothecaire vordering	29
Uitspraken in kort geding	31

Van **KANINEFAAT**
tot **DUIZENDKUNSTENAAR**

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zoowel op het economische als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; nee, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag,
Scheepmakersstraat 1-3. Giro 12789

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Rechtsherstel bij de gewone rechter en bij de Raad voor het Rechtsherstel (I).

Op blz. 591 v.v. van dit orgaan (1ste jaargang) werd een korte beschouwing gewijd aan een op 20 Februari 1947 door de Hoge Raad gewezen arrest, waarbij werd uitgemaakt dat de rechtsmacht van de gewone rechter zich niet uitstrekt over de in het Besluit E 100 aan de Raad voor het Rechtsherstel toegekende bevoegdheden.

Wij zouden aan die beschouwing nog enkele opmerkingen van materieel- en procesrechtelijke aard willen toevoegen.

Indien er geprocedeerd moet worden over de geschillen die in hun geheel zowel aan de beslissing van de gewone rechter als aan die van de Raad kunnen worden onderworpen, dan wel gedeeltelijk tot de bevoegdheid van de gewone rechter kunnen worden gerekend en voor een ander deel tot de uitsluitende competentie van de Raad, zullen materieelrechtelijk vooral partijen, procesrechtelijk vooral de rechterlijke macht zich soms gesteld zien voor allesbehalve eenvoudige beslissingen.

Een voorbeeld van het eerste: Iemand heeft tijdens de bezetting onder psychische dwang van de vijand een overeenkomst gesloten, welke hij thans ongedaangemaakt wil zien. Voor de gewone rechter staat hem de acte uit art. 1485 jo 1357 B.W. open; voor de Raad kan hij toepassing van de artt. 23 v.v. E 100 vorderen.

Een voorbeeld van het tweede: Iemand wenst nakoming te vorderen van een tijdens de bezetting gesloten overeenkomst. Slechts de gewone rechter — niet de Raad ¹⁾ — kan van een dergelijke vordering kennis nemen. De gedaagde werpt op dat de overeenkomst is tot stand gekomen onder undue influence vanwege de vijand, zodat hij een rechtsherstelaanspraak tot nietigverklaring heeft overeenkomstig de artt. 23 jo 25 van E 100.

Deze aanspraak behoort tot de uitsluitende kennisneming van de Raad.

In gevallen als de eerstgenoemde, die zich ook in combinatie

---

¹⁾ Vide o.m. Raad v. h. Rechtsherstel, Afd. Rechtspraak Amsterdam, 4 Jan. 1946 N.R. 113 en Afd. Rechtspraak Utrecht, 15 Nov. 1946 N.R. 703.

met de tweede kunnen voordoen, is het de eiser die zich gesteld ziet voor de eerste en moeilijke keuze, welke rechter hij moet adieren. Zijn keuze in dit opzicht is, straks ook voor de gedaagde, in de regel een uiterst belangrijke, omdat het toe te passen *materiële recht* erdoor bepaald wordt.

Wie een zekere met de bezettingsomstandigheden samenhangende rechtsaanspraak tot gelding wil brengen, zal zich echter allereerst moeten realiseren, op welk gebied *naast* de gewone rechter, ook de Raad bevoegd is ²⁾.

De betrekkelijke duisternis die daaromtrent nog bestond toen Prof. Beekhuis ruim een jaar geleden enige problemen van rechtsherstel onder de loupe nam ³⁾, is intussen goeddeels geweken. De Raad acht zijn taak te liggen uitsluitend op het gebied van het privaatrecht ⁴⁾ en bepaaldelijk op dat der vermogensrechtelijke betrekkingen. In familierechtelijke betrekkingen grijpt de Raad niet in ⁵⁾.

De aard der vermogensrechtelijke betrekkingen, ten aanzien waarvan de Raad zijn bevoegdheden kan gebruiken, is *niet* beperkt tot het typische bezettingsrecht. De besluitgever heeft, zoals uit de officieuze toelichting op E 100 blijkt, bedoeld een ingrijpen van de Raad in beginsel mogelijk te maken ten aanzien van alle mutaties in rechtsverhoudingen, welke gedurende de bezetting hebben plaatsgehad, onverschillig of daarbij enige onbehoorlijke invloed van de vijand en zijn handlangers in het spel was of niet. Zo is met name gedacht aan door de oorlog ingetreden overmachtstoestanden. Dat de Raad voor de daaruit voortkomende geschillen tot een bevredigender oplossing kan komen dan de gewone rechter, schijnt wel zeker. Art. 23 E 100 biedt immers de mogelijkheid tot een gewijzigde vaststelling der contractuele verplichtingen, zoals deze de Raad redelijk voorkomt. De gewone rechter zou, zelfs indien er een ommekeer zou komen in de geldende rechtspraak en de goede trouw als verbintenis-vernietigende factor zou worden aanvaard,

²⁾ Wij bespreken in dit artikel uitsluitend de competentie van de Raad naast die van de Rechterlijke Macht. Zie voor de beperkingen van 's Raads bevoegdheden i.v.m. andere herstelvoorzieningen, *Rechtsherstel* 1ste jrg. Afl. 14 en 15.

³⁾ *Ned. Juristenblad* 1946, Afl. 8 en 9.

⁴⁾ De jurisprudentie is in dit opzicht vrij constant. Zie N.R. 194, 246, 251, 287, 378, 558, 577, 597, 676.

Een stap op publiekrechtelijk terrein: Raad *Rechtsherstel* Afd. *Rechtspraak* Utrecht, 5 Nov. 1946, N.R. 692.

⁵⁾ N.R. 475.

toch een dergelijke vrijheid bij het vaststellen van de overmachten-gevolgen — i.e. een vrijheid tot het consttueren ener geheel nieuwe overeenkomst — missen. Opgemerkt is, dat de formulering van art. 23 E 100 moeilijk past op overmachtsgeschillen terzake van vóór de bezettingstijd tot stand gekomen overeenkomsten ⁶⁾, wellicht de belangrijkste groep. Hoewel de juistheid daarvan moeilijk te ontkennen valt, schijnt ons ook in deze gevallen aan de Raad toepassing van E 100 te kunnen worden gevraagd, mits de rechtsherstelvordering wordt vastgehecht aan de wijziging welke de contractuele betrekkingen *tijdens* de bezetting hebben ondergaan door de *toen* optredende overmachtstoestand. Deze toestand, indien van tijdelijke aard, heeft naar de bestaande jurisprudentie tenminste een opschortende werking ten opzichte van de praestatieplicht en de daartegenover staande rechtsvordering. Blijvende overmacht werkt verbintenisvernietigend. Ziehier de mutaties tijdens de bezetting, waaraan o.i. de Raad een ingrijpen kan verbinden.

Dient men zich bij alle rechtsaanspraken, welke zijn terug te voeren op tijdens de bezetting ontstane of tenietgegane rechtsverhoudingen, rekenschap te geven van een mogelijke bevoegdheid van de Raad naast die van de gewone rechter, en daarmee van de toepasselijkheid van het uitzonderingsrecht naast het gewone recht, waar het betreft bezettingsonrecht dat redres behoeft kan men — althans op zuiver vermogensrechtelijk gebied — op toepasselijkheid van het uitzonderingsrecht met vrij grote zekerheid ⁷⁾ rekenen.

Acties tot vernietiging van contracten op grond van wilsgebreken bij de totstandkoming — te denken is vooral aan psychische dwang vanwege de bezetter — kunnen in het algemeen met groter veiligheid bij de Raad aanhangig worden gemaakt dan bij de gewone rechter. De Raad, niet gebonden aan de strikte jurisprudentie op de artt. 1357 v.v. B.W., kan ingrijpen indien hem zulks redelijk voorkomt. De enkele aanwezigheid van onbehoorlijke invloed vanwege de vijand kan de Raad reeds tot ingrijpen dwingen. Hetzelfde geldt voor het ontbreken van een geoorloofde oorzaak ⁸⁾. Aan de andere kant zal men er ten eerste rekening mee moeten houden, dat de Raad — naar redelijkheid en billijkheid ingrijpend — ook

⁶⁾ Prof. Beekhuis t.a.p. blz. 129.

⁷⁾ Zoals nog blijkt, is dit in verband met de redactie van art. 23 E 100 enigermate afhankelijk van de *aard* van het verlangde redres.

⁸⁾ Met van der Grinten, Rechtsherstel en Beheer, blz. 92, nemen wij aan, dat dit begrip in art. 25 E 100 in de gewone zin moet worden opgevat. Anders: Prof. Beekhuis t.a.p. blz. 130.

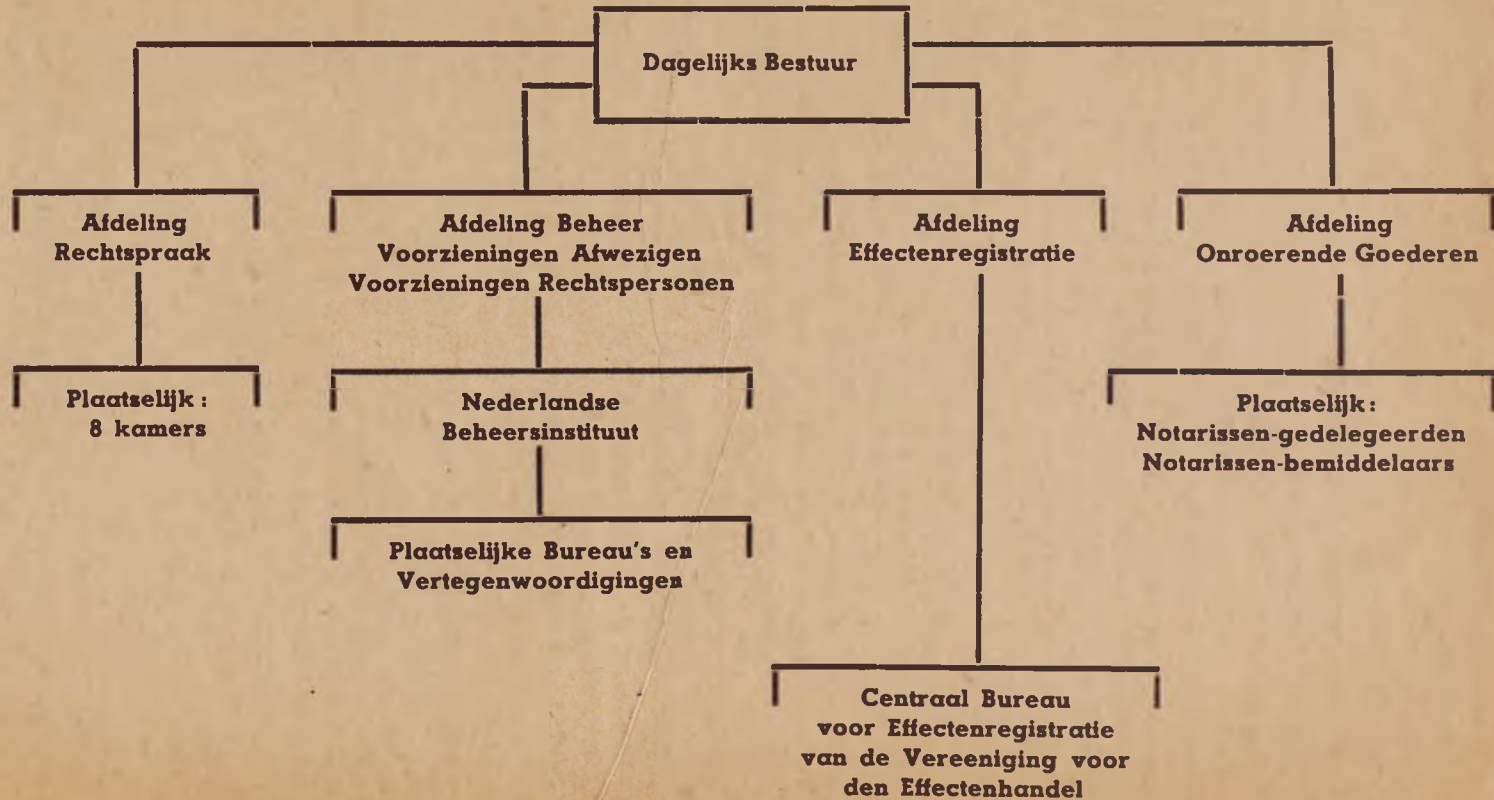
tot gewijzigde vaststelling ener overeenkomst kan overgaan, dit laatste zelfs als de overeenkomst naar het commune recht volstrekt nietig is. Ten tweede zal de Raad, indien geen sprake is van een handeling als bedoeld in art. 25 E 100, een ingrijpen *steeds* achterwege kunnen laten indien zulks naar zijn inzicht niet onredelijk is.

De in dit opzicht aan de Raad in tegenstelling tot de gewone rechter toekomende vrijheid, kan het somtijds wenselijker maken te ageren voor de gewone rechter dan voor de Raad. Dit geldt ook voor gevallen van onverschuldigde betaling, *fraus creditorum*, vormverzuimen en andere rechtsfeiten waaraan de gewone rechter *wel*, de Raad *niet* verplicht is de in het commune recht verbonden gevolgen te verbinden.

Soms heeft een geschil er alle schijn van, bij wege van een rechtsherstelverzoek bij de Raad aanhangig te moeten worden gemaakt, terwijl in werkelijkheid voor de eiser het adieren van de gewone rechter meer aanbeveling verdient.

Zo had een N.V., wij noemen haar A., in 1941 een opeisbare vordering op B. A. werd geliquideerd op Dutts bevel; haar activa werden overgenomen door C. B. voldeed vervolgens, onder zekere invloed van de bezetter, zijn schuld aan C., die thans volkomen insolvent is. Zou A., na de bevrijding herrezen, zich wenden tot de Raad met een verzoek tot nietigverklaring der verrichte betaling en tot vaststelling c.q. herstel van haar recht op het ten onrechte aan C. betaalde bedrag, dan zou zij tweeërlei risico lopen. Vooreerst zou de Raad wel eens kunnen oordelen dat het nalaten van een ingrijpen niet onredelijk was, en vervolgens zou toepassing van art. 33 E 100 mogelijk kunnen voeren tot de slotsom van een bevrijdende betaling door B., waardoor de actie tenslotte zou resulteren in een executoriale titel tegen de insolvente C. A. zou dus verstandiger doen door B. alsnog voor de gewone rechter tot betaling te dagvaarden, het aan *deze* overlatend, om, de klip van art. 1422 B.W. omzeilend, met een beroep volgens art. 19, lid 3, E 100 de zaak voor de Raad te brengen.

RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

De Raad voor het Rechtsherstel, ingesteld bij K.B. van 9 Augustus 1945, belast met de uitvoering van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100).

Voorzitter: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy.

Secretaris: Drs. W. Reyseger.

De Raad omvat de volgende afdelingen:

1. De Afdeling Rechtspraak.

Voorzitter: Prof. Mr. R. D. Kollewijn.

Leden: Mr. W. H. Ariëns, Prof. Mr. J. H. Beekhuis, Mr. A. L. M. van Berckel, Mr. A. S. Block, Mr. M. H. de Boer, Mr. V. G. A. Boll, Mr. P. J. van Bortel, Mr. J. G. Buddingh de Voogt, Jhr. Dr. Mr. Th. W. C. Calkoen, Mr. H. Craandijk, Jhr. Mr. J. v. d. Does de Willebois, Mr. P. Dorhout, Prof. Mr. Tj. J. Dorhout Mees, Prof. Mr. H. G. P. Duyfjes, Mr. P. B. Dijksterhuis, Prof. Mr. J. Eggens, Mr. F. Baron v. d. Feltz, Mr. J. J. de Flines, Mr. B. de Gaay Fortman, Mr. J. H. M. v. d. Grinten, Mr. A. W. Haan, Mr. G. A. v. Haeflen, Mr. K. van Hinloopen Labberton, Mr. J. H. J. Hoog, Prof. Mr. Ph. A. N. Houwing, Mr. J. M. Jolles, Mr. Karni, Mr. H. K. Köster, Mr. H. Th. A. v. d. Loos, Mr. Th. Maassen, Mr. J. H. Marinus, Mr. J. H. P. E. Mijnsen, Mej. Mr. G. H. Okma, Mr. J. E. Poerink, Dr. Mr. J. J. Polderman, Prof. Mr. C. W. v. d. Pot, Mr. Th. F. Raedt, Mr. A. D. v. Regteren Altena, Mr. S. Rink, Mr. J. J. Romein, Jhr. Mr. D. Rutgers v. Rozenburg, Mr. G. Scholten, Mr. J. E. Scholtens, Mr. G. A. Schreuder, Mr. O. Schreuder, Mr. G. Sluis, Mr. J. W. Suringar, Mr. F. Tabingh Suermondt, Mr. W. L. Tonckens, Mr. J. Verdam, Mr. A. W. J. v. Vrijberghe de Coningh, Mr. J. J. van Walsem, Mr. J. L. L. Wery, Prof. Mr. G. J. Wiarda, Mr. A. C. van Zeggelen, Mr. E. A. Zorab, Dr. B. I. Zijlstra.

Plaatsvervangende Leden: Mr. J. H. F. Bloemers, Prof. Mr. R. P. Cleveringa, Mr. W. F. A. Baron van Haersolte, Mr. M. Koppius, Mr. R. Korthals Altes, Mr. J. Lubbers, Mr. J. E. Mulder, Prof. Mr. J. Wiarda, Mr. H. G. W. Worst.

Griffier: Mr. M. O. Cahen.

2. De Afdeling Effectenregistratie.

Voorzitter: Mr. G. Nauta.

Secretaris: Mr. A. van Oven.

Adj. Secretarissen: Mr. C. G. Polvliet, Mr. P. J. H. J. Stulemeijer.

Leden: Prof. Mr. M. H. Bregstein, Prof. Mr. J. G. Koopmans, C. F. Overhoff, Mr. L. O. van der Plas, Mr. M. W. Scheltema.

Plaatsvervangende Leden: Mr. C. W. Briët, Mr. R. P. Cleveringa, Mr. M. Francken, Mr. L. J. van Gelein Vitringa, Mr. C. L. W. Gratama, Mr. H. A. Hartogh, Mr. L. Hollander, Mr. A. Kan, Mr. M. D. J. S. van Lier, Mr. C. A. de Meijere, Mr. Dr. G. L. van Oosten Slingeland, Mr. Dr. N. Peereboom, Mr. A. K. Prins, Mr. J. G. L. Röder, Mr. C. R. F. van Roggen, Mevr. Mr. L. C. Schönfeld-Polano, Mr. P. F. Swagerman, Mr. J. R. Thorbecke, Mr. A. J. Veldman.

Bureau te Brussel

Centraal Bureau voor de Effectenregistratie.

Directeuren: G. H. Brandt en E. Gælhuyzen.

3. De Afdeling Beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.

Voorzitter:

Onder-Voorzitter:

Leden: Mr. W. G. Belinfante, Mr. J. C. Brongers, Mr. G. van Hall, Mr. A. Kan, Mr. P. Koch, Mr. E. D. M. Koning, Jhr. Mr. F. J. M. van Nispen tot Seve-

naer, Mr. L. O. v. d. Plas, Mevr. Mr. L. C. Schönfeld-Polano, Mr. M. W. Scheltema, Ir. C. Staf, Mr. R. A. v. d. Wall Bake.

Plaatsvervangend Lid: Mr. J. Woudstra.

Het Nederlandse Beheersinstituut.

Directeuren: K. W. J. Michielsen en Mr. H. Bogaardt.

4. De Afdeling Onroerende Goederen.

Voorzitter: Mr. F. J. de Jong.

Secretaris: Mej. Mr. A. van Warmelo.

Leden: Mr. P. Koch en P. K. Sjollema.

Als *Leden voor de Overzeese Gebiedsdelen* hebben zitting in alle afdelingen van de Raad:

Mr. A. S. Block	Vert.	v.	Ned.-Indië
Prof. Mr. J. Eggens	„	„	Ned.-Indië
Mr. B. de Gaay Fortman	„	„	Curaçao
Mr. Karni	„	„	Ned.-Indië
Prof. Mr. R. D. Kollewijn	„	„	Suriname

De Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel is tevens voorzitter van het centrale orgaan van de Raad, het *Dagelijks Bestuur*, waarin als leden zitting hebben de Voorzitters der verschillende afdelingen van de Raad, terwijl de Secretaris van de Raad als secretaris fungeert.

Het Dagelijks Bestuur is derhalve als volgt samengesteld:

Prof. Mr. P. S. Gerbrandy,
Voorzitter van de Raad.

Voorzitter

Prof. R. D. Kollewijn,
Voorzitter van de Afdeling Rechtspraak.

Mr. G. Nauta,
Voorzitter van de Afdeling Effectenregistratie.

Leden

.....
Voorzitter van de Afdeling Beheer, voorzieningen voor rechtspersonen en voorzieningen voor afwezigen.

Mr. F. J. de Jong,
Voorzitter van de Afdeling Onroerende Goederen.

Drs. W. Reyseger,
Secretaris van de Raad.

Secretaris

De uitvoering van de taak van de Raad, voorzover zij niet aan een der afdelingen is opgedragen, geschiedt door het Dagelijks Bestuur, dat bovendien waakt voor de eenheid in 's Raads beleid. De afdelingen van de Raad, behoudens de Afdeling Rechtspraak, zijn gehouden de aanwijzingen van het Dagelijks Bestuur in acht te nemen. Het Dagelijks Bestuur regelt voorts de werkwijze en de organisatie van de Raad. Het houdt toezicht op het beheer der financiën en op de personeelsvoorziening van 's Raads afdelingen.

Het Dagelijks Bestuur wordt in zijn taak bijgestaan door het Secretariaat van de Raad. Onder dit Secretariaat ressorteren administratief de secretariaaten der verschillende afdelingen. Voorts fungeert het Secretariaat als griffie voor de appelprocedures bij de Voorzitter van de Raad op grond van artikel 11, lid 4, van het Besluit Vijandelijk Vermogen.

De Raad voor het Rechtsherstel is gevestigd aan de van Stolkweg No. 21 te 's-Gravenhage, tel. 553625.

AFDELING RECHTSPRAAK

1. Er zijn kamers van de Afdeling Rechtspraak gevestigd te Amsterdam, Arnhem, 's-Gravenhage, Groningen, 's-Hertogenbosch, Leeuwarden, Middelburg en Utrecht.
2. De griffie der Afdeling Rechtspraak is gevestigd te 's-Gravenhage aan de Koninginnegracht 24, tel. 116032.
3. De griffies van de verschillende kamers der Afdeling Rechtspraak zijn gevestigd aan de na te melden adressen:

		Telefoon:
Amsterdam	Joh. Vermeerstraat 14	98032 en 97724
Arnhem	Utrechtsestraat 21	313
's-Gravenhage	Koninginnegracht 24	Griffie 116032 Subst. Griffiers 116033
Groningen	Emmamplein 6	20916
's-Hertogenbosch	Julianaplein 13	8122
Leeuwarden	Nieuwe Stad 140 boven (p/a de subst.-griffier Mr. B. P. v. d. Veen)	5354
Middelburg	Paleis v. Justitie Hofplein	2817
Utrecht	Oude Gracht 216 bis (p/a de subst.-griffier Mr. H. C. A. v. Benthem)	14683

4. Voorzitters van de kamers der afdeling zijn:

Amsterdam	Mr. J. Verdam	p/a Joh. Vermeerstr. 14 tel.: 98032 en 97724
Arnhem	Mr. J. W. Suringar	Velperweg 145b; tel.: 168
's-Gravenhage	Prof. Mr. Ph. A. N. Houwing	L. de Colignystraat 87 tel.: 771611
Groningen	Prof. Mr. C. W. v. d. Pot	H. W. Mesdagplein 8 tel.: 22482
's-Hertogenbosch	Mr. P. J. v. Bortel	Julianaplein 13 tel.: 7208
Leeuwarden	Mr. A. W. Haan	Stationsstraat 17 Sneek. tel.: 2634 Sneek
Middelburg	Mr. J. H. F. Bloemers	Seisdam 22 tel.: 2717
Utrecht	Mr. M. H. de Boer	W. Barentszstraat 10 tel.: 13109

5. *Requesten in kort geding-zaken en beslagrequesten* worden ingediend aan de navolgende adressen:

Amsterdam	Griffie Kamer Amsterdam Joh. Vermeerstraat 14	tel.: 98032 en 97724
Arnhem	Ten huize van Mr. J. W. Suringar, Velperweg 145 b	tel.: 168
's-Gravenhage	Griffie Kamer 's-Gravenhage, Koninginnegracht 24	tel.: 116032
Groningen	Mr. J. Zuidema, substituut- griffier, Noorderstationstraat 35a	tel.: 27848
's-Hertogenbosch	Ten huize van Mr. P. J. van Bortel, Julianaplein 13	tel.: 7208

Leeuwarden	Ten huize van Mr. A. W. Haan, Stationsstraat 17, Sneek	tel.: 2634
Middelburg	Paleis van Justitie Hofplein	tel.: 2817
Utrecht	Mr. M. H. de Boer, Nobelstraat 4	tel.: 12470

6. Alle overige requesten in rechtsherstelzaken (ook die betreffende hoger beroep van uitspraken in kort geding geweest) moeten worden ingediend ter Griffie van de Afdeling Rechtspraak, Koninginnegracht 24, 's-Gravenhage.

7. Mede ter bespoediging van de afgifte van grossen wordt verzocht *de requesten in te dienen in het na te melden aantal exemplaren:*

rechtsherstel-requesten (en appel-requesten):

evenzovele exemplaren als er gerequestreerden zijn, vermeerderd met drie;

kort geding-requesten:

vier exemplaren.

Waar in kort geding-zaken de procureur van de requestrant wordt belast met de oproeping van de gerequestreerden per exploit, waarbij een afschrift van het request wordt betekend, wordt de procureurs aangeraaden, bovendien reeds te doen vervaardigen een aantal afschriften, gelijk aan het aantal gerequestreerden; deze laatste afschriften moeten *dus niet* worden ingediend, doch de procureur behoudt deze, ten gebruike bij het uitbrengen van het exploit.

8. Antwoord-requesten in rechtsherstelzaken behoren te worden ingediend vergezeld van evenzovele, voor copie conform getekende, exemplaren als er requestranten en mede-gerequestreerden zijn, terwijl een gelijk aantal, eveneens voor copie conform getekende, afschriften van de producties moet worden bijgevoegd.

Een antwoord-request moet steeds worden ingediend bij de Kamer, die het oorspronkelijke request behandelt.

Hetzelfde geldt voor een request tot wijziging van een reeds eerder ingediend verzoekschrift.

9. De aandacht wordt erop gevestigd, dat de behandeling van vele rechtsherstel-requesten vertraging ondervindt, doordat niet het vereiste aantal afschriften aanwezig is, bestemd voor elk der gerequestreerden c.q. requestranten.

Slechts van die bijlagen, die een gerequestreerde zich zelf kan verschaffen, zoals extracten uit openbare registers, handelsregisters e.d. behoeft geen afschrift te worden overgelegd.

Een request, hetwelk niet van het vereiste aantal afschriften is vergezeld of waarvan de afschriften niet voor copie conform zijn getekend, kan niet in behandeling worden genomen, zolang de afschriften of handtekeningen ontbreken. Het is dus zeer zeker in het belang van de rechtzoekenden en hun raadslieden, dat men de vorenstaande voorschriften *nauwkeurig* opvolgt.

10. Daar het vaak voorkomt, dat aan gerequestreerden toegezonden afschriften van requesten, tengevolge van de onjuisheid der adressen als onbestelbaar terugkomen, wordt aan belanghebbenden verzocht, alvorens een rechtsherstel-request in te dienen, de woonplaatsen en adressen der gerequestreerden te verifiëren. Aldus wordt onnodige correspondentie tussen griffie en gemachtigden voorkomen en stagnatie in de behandeling ondervangen.

R

Uitspraken.

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

- No. 479. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 28 Febr. 1947. (Mrs. Prof. v. d. Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

De schuldvordering van de Rijnsche Handelsbank ten laste van verzoekster ter zake van de overmaking van f 195.930,75 ten gunste van de Deutsche Kleider Werke A.G. nietig verklaard.

Gerequesteerde veroordeeld tot betaling aan verzoekster van de berekende rente en crediet provisie.

Bestuurders van de Rijnsche Handelsbank moeten hebben geweten, dat zij met Duitse aandeelhouders te maken hadden en dat het geen normale transactie betrof, zodat zij zich van medewerking hadden behoren te onthouden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 850.

- No. 480. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 14 Febr. 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Vordering tot herleving der rechtsbetrekking ontstaan door de storting van f 2000,— op rekening van gerequesteerde, hersteld, met nietig verklaring van de betaling van gerequesteerde aan Liro.

Gerequesteerde had moeten begrijpen, dat hij enig risico op zich nam toen hij het bedrag in bewaring nam en had het bedrag kunnen terug zenden aan verzoeker, indien hij dit risico niet had willen dragen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 851.

- No. 481. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 5 Maart 1947. (Mrs. Prof. Kolléwijn, Prof. Duyfjes en Vrijberghe de Coningh).

Een coupon vervallen voor de inleveringstermijn van het effect, waarbij de coupon behoort, en daarvan afgescheiden is geen effect of deel van een effect, zoals bedoeld in art. 39 E 100.

De Afdeling Rechtspraak is derhalve bevoegd een beslissing te nemen ten aanzien van het gevraagde rechtsherstel ten opzichte van zo'n coupon.

Vordering toegewezen en de Gemeente Groningen veroordeeld tot betaling van de vervallen coupon onder de voorwaarde in het vonnis omschreven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 25, 36, 39.)

N.R. No. 854.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 482. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 11 Maart 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Dr. Zijlstra en Jhr. v. Meeuwen).

Het M.S. „Brillant” in opdracht van verzoekster gebouwd bij de

„Bieschbosch N.V.” en voor 9 Mei 1940 geleverd, is na de Duitse inval op weg naar Frankrijk door de Duitsers in beslag genomen, en vervolgens op 23 September 1940, door de Verwalter van de „Bieschbosch” verkocht aan de „Standaard N.V.”, gerequestreerde.

Koopovereenkomst en levering van de „Brillant” door de „Bieschbosch” aan de „Standaard” nietig verklaard en verzoekster hersteld in de eigendom van het schip.

Gevolgen geregeld zodat verzoekster de kosten van ingebouwde motor en verbetering zal dragen en daartegenover zal ontvangen de winst door de „Standaard” met de exploitatie van het schip gemaakt. De „Standaard” wordt niet geacht te goeder trouw te zijn geweest bij deze transactie en kan slechts aanspraak maken op schadevergoeding, voorzover de overige partijen door de regeling der gevolgen zou worden bevoordeeld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 849.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

- No. 483. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 3 Febr. 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Scholten).

Zelfs indien huurder vóór zijn onderduiking had te kennen gegeven de huur te willen beëindigen, zoude achterwege laten van ingrijpen onredelijk zijn, omdat dit ook geacht moet worden een gevolg te zijn van de anti-Joodse maatregelen van de bezetter.

Gerequestreerden kunnen zich tegenover verzoeker niet beroepen op extra gemaakte onkosten daar dit alleen gerequestreerden onderling regardeert.

Huurovereenkomst nietig verklaard en herleving van de vorige huurovereenkomst gelast met bevel tot ontruiming.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 856.

- No. 484. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 21 April 1947. (Mrs. Sluis, v. d. Does de Willebois, Craandijk, Dijksterhuis en G. A. Schreuder).

Verzoek tot herziening van een beslissing niet ontvankelijk verklaard, daar dit verzoek in wezen is een hoger beroep van een gegeven beslissing, welk hoger behoep in art. 143 E 100 is uitgesloten.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 857.

Vorderingen tot herstel van arbeidsovereenkomsten, c.q. tot schade-loosstelling.

- No. 485. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 4 Maart 1947. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Rink).

Verzoeker in 1941 door een Duitse Treuhänder ontslagen als Directeur ener N.V. hersteld in zijn functie van directeur met vernietiging van het gegeven ontslag.

Het Besluit F 214 (B.B.A.) staat toepassing van artt. 23 e.v. E 100 niet in de weg.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 858.

R

Vorderingen tot nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter.

- No. 486. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 1 April 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Worst).

Ingevolge art. 12 van de verordening 26/1940 is bij arrest van het gerechtshof te Amsterdam een vonnis van de Rechtbank te Amsterdam vernietigd, waarbij de Deutsche Bank was veroordeeld om aan „Trustrokin” te betalen een bedrag van £ 36.590/9/2.

De door de Handel-Maatschappij te dezer zake gegeven borgtocht was als verdere consequentie hierdoor vervallen. Op verzoek van Trustrokin is hersteld de rechtsbetrekking tussen haar en de Deutsche Bank zoals deze bestond voordat door de Deutsche Bank is geconcludeerd voor eis in hoger beroep, met nietigverklaring van de in hoger beroep gewisselde conclusies. De Raad verstaat, dat het geding in hoger beroep binnen 2 maanden na het geven der beschikking bij het gerechtshof te Amsterdam opnieuw kan worden aangebracht door ieder der partijen, bij gebreke waarvan het vonnis a quo kracht van gewijsde zal verkrijgen.

De door de Handel Mij. gegeven bankgarantie blijft vervallen, daar herstel hiervan in verband met de gewijzigde omstandigheden onredelijk zoude zijn.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 38.)

N.R. No. 853.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 487. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 28 Febr. 1947. (Mrs. Lunsingh Tonckens, van Haeften en Mijs).

Verzoek tot herleving van een hypothecaire vordering tijdens de oorlog afgelost en betaald aan de Deutsche Revisions- und Treuhand A.G. afgewezen. Onredelijk geacht de schade af te wendelen op gerequestreerden nu verzoekers in gebreke zijn gebleven bij hun vertrek naar het buitenland een met voldoende bevoegdheden beklede gemachtigde achter te laten, met wie een voor hen gunstiger regeling ware te treffen geweest.

Verzoekers niet ontvankelijk verklaard in hun subsidiair gedaan verzoek, gegrond op art. 33, lid 3, E 100.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 855.

- No. 488. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 31 Maart 1947. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt en Scholtens).

Besluit van de Afdeling Onroerende Goederen waarbij zij zich onbevoegd heeft verklaard van het inleidend verzoekschrift kennis te nemen, in hoger beroep vernietigd en de zaak verwezen naar die afdeling ter behandeling en afdoening.

Het feit, dat verzoeker de zaak ook bij de gewone rechter had kunnen aanhangig maken, staat een behandeling bij de Raad voor het Rechtsherstel niet in de weg.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 113a; 18, lid 5.)

N.R. No. 860.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

(Zie ook No. 484).

- No. 489. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 5 Maart 1947. (Mrs. Prof. Kolléwijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Een tijdens de inlevering van een effect nog niet vervallen dividendbewijs, dat verloren is gegaan, behoort tot de ontbrekende in te leveren delen zoals bedoeld in art. 49, lid 3, van E 100.

Dit dividendbewijs, ook al was dit feitelijk van het effect afgescheiden maakt een integreerend deel uit van het effect en heeft als toonderpapier geen eigen bestaan. De Raad verklaart zich onbevoegd van de vordering kennis te nemen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 36, 49.) N.R. No. 852.

Diverse beslissingen.

- No. 490. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 14 Febr. 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Aangenomen moet worden, dat alle feiten en omstandigheden in de schrifturen gesteld bij een beslissing in aanmerking zijn genomen, ook al worden zij niet uitdrukkelijk besproken.

Het tegendeel is slechts aan te nemen, wanneer blijkt uit de beslissing dat een feit of omstandigheid daarbij niet in aanmerking is genomen.

In casu moet worden aangenomen, dat het kooprecht van verzoeker niet in aanmerking is genomen bij de beslissing, zodat op die grond de gevraagde revisie is toegestaan.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 859.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

De Afdeling Effectenregistratie heeft tot taak de uitvoering der Effectenregistratie, bedoeld in hoofdstuk IV van het Besluit E 100. Het Secretariaat van de afdeling is gevestigd aan de Keizersgracht No. 143 te Amsterdam-C., Tel. 42854, 42510, 42336, 42233, 42969.

Met de technische uitvoering van de Hede titel van bovengemeld hoofdstuk werd belast de Vereniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel). Deze technische uitvoering geschiedt door het Centraal Bureau voor de Effectenregistratie, Singel 202-208, Amsterdam-C., Tel. 41265, 42691, 42010/15.

In „Rechtsherstel” worden de publicaties van de afdeling volledig opgenomen; van die der Vereniging en van het Centraal Bureau worden alleen opgenomen de mededelingen die van algemeen belang zijn.

Mededelingen van de Afdeling.

No. 136. Toetsing aan de zwarte lijst.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel deelt mede, dat onderzoekingen of bepaalde effecten al dan niet voorkomen op de z.g. zwarte lijst, indien zij in grote getale moeten worden verricht, de normale gang van zaken bij de technische uitvoering van de effectenregistratie op ongewenste wijze vertragen. Zij vestigt er derhalve nogmaals, onder verwijzing naar het slot van de toelichting sub II op het kostentarief, vervat in haar Mededeling no. 124, opgenomen in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 3 Maart 1947, de aandacht op, dat zij aanvragen om toetsing aan de zwarte lijst slechts in behandeling zal nemen, indien daartoe een zeer dringende reden bestaat.

Teneinde in de wijze van aanvragen de noodzakelijke uniformiteit te bereiken, vestigt de Afdeling er tevens de aandacht op, dat zij in den vervolge aanvragen tot toetsing slechts in overweging kan nemen, indien gebruik gemaakt wordt van daartoe ontworpen formulieren, welke bij haar Secretariaat, Keizersgracht 143, Amsterdam-C., verkrijgbaar zijn à f 0.10 per stuk /en uitsluitend door tussenkomst van een inleveringskantoor bij haar moeten worden ingeleverd. Aanvragen voor toetsing, welke op andere wijze bij haar worden ingediend, zullen in den vervolge niet meer in behandeling kunnen worden genomen.

Wellicht ten overvloede vestigt de Afdeling er de aandacht op, dat het bovenstaande geen betrekking heeft op de toetsing van *buitenlandse* effecten of certificaten daarvan, voor welke toetsingen een afzonderlijke regeling bestaat, welke is opgenomen in de toelichting op de Negende Uitvoeringsbeschikking van de Afdeling (zie Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 29 November 1946, Mededeling no. 104).

2 Juni 1947.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100).

No. 1. AFDELING EFFECTENREGISTRATIE, 16 April 1947.

Teruggave gevorderd van aandelen welke tijdens de bezetting ter beurze van Amsterdam zijn verkocht.

Verkrijging in regelmatig beursverkeer is volgens art. 53, lid 4, E 100 slechts aanwezig indien de opdracht van de verkrijger is uitgevoerd door een lid van de Vereniging voor de Effectenhandel.

Verkrijger, die zich rekenschap had moeten geven van de mogelijkheid, zo niet waarschijnlijkheid dat deze aandelen uit Joods bezit stamden, had navraag behoren te doen omtrent de herkomst der stukken; nu dit achterwege is gelaten kan geen beroep op goede trouw worden gedaan.

Verzoekers hersteld in de eigendom der aandelen; cessie van hun vordering op Lippmann, Rosenthal & Co. aan gerequesteerde.

De Commanditaire Vennootschap onder de firma Rebholz' Bankierskantoor te Amsterdam (verder te noemen Rebholz) heeft in Augustus 1944 ter beurze van Amsterdam 158 aan toonder luidende preferente aandelen N.V. Gebrs. Gerzon's Modemagazijnen ad f 1000,— nummers 1932/1950 — 1734 — 1754/1760 — 1768/1770 — 1786/1789 — 1796/1805 — 1808/1817 — 1824/1830 — 1833/1842 — 1845 — 1855/1857 — 722 — 731 — 468 — 1255 — 1272 — 1692 — 1703 — 1870/1925 — 1951/1957 — 1144 — 1991 — 1993 — 1998 — 1999 — 1959 — 1960 — 1926/1931 gekocht. Verzoekers vorderen deze terug, stellende de vroegere bezitters te zijn. Ter afwering dezer vordering beroept Rebholz zich op het vermoeden van goede trouw, gebaseerd op de verkrijging in regelmatig beursverkeer. Blijkens de in het verweerschrift vervatte stellingen heeft Rebholz de betrokken aandelen ter beurze gekocht van H. F. Grossouw Jr., lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel. „Verkrijging in regelmatig beursverkeer” is echter blijkens art. 53, lid 4, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer slechts aanwezig, indien *de opdracht van de verkrijger* is uitgevoerd door een lid van de Vereniging voor de Effectenhandel.

Rebholz heeft blijkens deze stellingen, hetzij rechtstreeks, hetzij in eigen opdracht verkregen. Aangezien echter Rebholz voorkomt op de in art. 39, sub 10, van genoemd Besluit bedoelde lijst, is zij geen lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel in de zin van dit Besluit. Dit leidt tot de conclusie, dat blijkens de in het verweerschrift neergelegde stellingen niet van „verkrijging in regelmatig beursverkeer” in de zin van het Besluit Herstel Rechtsverkeer gesproken kan worden.

Tijdens de mondelinge behandeling is van de zijde van Rebholz een wijziging in haar posita aangebracht in dier voege, dat de aandelen niet *van* Grossouw doch door bemiddeling van Grossouw zouden zijn verkregen. Indien dit juist is, zou moeten worden aangenomen, dat de stukken inderdaad in regelmatig beursverkeer zijn verkregen. In de veronderstelling, dat deze gewijzigde posita de juiste toedracht der litigieuze transactie weergeven, zal de Afdeling nagaan wat te dezer zake rechtens is.

Van de zijde van verzoekers is betoogd, dat op grond van de bijzondere omstandigheden van dit geval het op de verkrijging in regelmatig beursverkeer gebaseerde vermoeden van goede trouw als weerlegd moet worden aangemerkt. Verzoekers hebben tot staving hiervan een aantal feiten gesteld en te bewijzen aangeboden.

De Afdeling is van oordeel, dat ook zonder bewijs dezer feiten reeds voldoende is komen vast te staan, dat in dit geval ondanks de eventuele verkrijging in regelmatig beursverkeer goede trouw niet aanwezig geacht moet worden.

Een firma als Rebholz, die in Augustus 1944 een grote post aandelen in een algemeen als „Joods” bekend staande vennootschap kocht, diende zich rekenschap te geven van de mogelijkheid, zo niet waarschijnlijkheid, dat deze aandelen uit Joods bezit stamden, hetgeen nog te meer klemt, indien — zoals uit Rebholz' eigen posita blijkt — vlak voor de verkrijging in de pers door de Duitse

Verwalter dezer vennootschap een bericht omtrent haar liquidatie was gelanceerd. Onder deze omstandigheden rustte op Rebholz de verplichting, navraag te doen omtrent de herkomst der stukken. Bij achterwege laten daarvan kan van verkrijging te goeder trouw niet gesproken worden.

Aangezien blijkens het voorgaande Rebholz niet kan worden aangemerkt als verkrijger te goeder trouw der litigieuze aandelen, zijn geen termen aanwezig haar als bezitter dezer aandelen te handhaven noch om haar bij teruggave der aandelen jegens de vroegere bezitters een vordering op de koopprijs toe te kennen. De Afdeling beslist, dat verzoekers — onder voorbehoud van eventuele rechten van derden, welke bij de Effectenregistratie zouden kunnen blijken — worden hersteld in de eigendom der litigieuze aandelen en veroordeelt Rebholz deze aandelen binnen 14 dagen na heden aan verzoekers tegenover cessie der hun terzake dezer aandelen toekomende vordering op Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, terug te geven, zulks door deponering ten name van verzoekers bij een inleveringskantoor in de zin van art. 39, sub 11, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 2. AFDELING EFFECTENREGISTRATIE, 17 April 1947.

De Grootboeken der Nationale Schuld hebben tijdens de bezetting in opdracht van Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat, een inschrijving, in het 3 % Grootboek A nieuw omgezet in Grootboekobligaties aan toonder.

De grootboekinschrijving en de obligaties zijn niet aan te merken als „hetzelfde effect” in de zin van de bepalingen van E 100.

Vordering strekkende tot herleving der inschrijving afgewezen op grond van de overweging dat het achterwege laten van ingrijpen niet onredelijk is, nu aan de Directie van de Grootboeken geen verwijt kan worden gemaakt van haar medewerking aan het tenietgaan der vordering.

1. *Mr. Maurits Hendrik Hartog*, zonder beroep, wonende te 's-Gravenhage, zo voor zich als in zijne hoedanigheid van uitvoerder der uiterste wilsbeschikking van zijn zuster Mejuffrouw Adeline Marie Hartog, overleden te Theresienstadt de 25ste Februari 1945;
2. *Mevrouw Mr. Marjorie Caroline Marion Hartog*, buiten iedere gemeenschap van goederen gehuwd met Dr. Eduard van der Hoog, advocate, wonende te Middelburg;
- 2a. *Dr. Eduard van der Hoog*, directeur van de N.V. Vlissingse Mineraalolie en Asphaltraffinaderij (Vlismar) wonende te Middelburg, tot bijstand en machtiging van zijn echtgenote voornoemd;
3. *Mevrouw Dorothy Marie Hartog*, buiten iedere gemeenschap gehuwd met Drs. Rudolf Simons, zonder beroep, wonende te 's-Gravenhage;
- 3a. *Drs. Rudolf Simons*, hoofdcommies bij het Departement van Handel en Nijverheid, wonende te 's-Gravenhage;

Requestranten

Gem.: Mr. A. E. J. Nysingh

Contra:

Staat der Nederlanden

Gequestreerde,

ter deze vertegenwoordigd door de Agent van het Ministerie van Financiën en Directeur van de Grootboeken der Nat. Schuld.

Op 28 Januari 1944 is door de Directie der Grootboeken van de Nationale Schuld een inschrijving van f 3000.— in het 3 % Grootboek A nieuw R 3885 ten name van Adeline Marie Hartog in opdracht van Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat, verwisseld in drie Grootboekobligaties aan toonder, elk groot f 1000.—, welke obligaties aan laatstgenoemde firma werden afgegeven. Verzoekers, op wie de aan Adeline Marie Hartog te dezer zake toekomende rechten bij haar overlijden zijn overgegaan, hebben zich op grond van deze handelwijze van de Directie der Grootboeken gewend tot de Afdeling met het verzoek:

- 1e. de Staat der Nederlanden door middel van zijn orgaan de Directie der Grootboeken van de Nationale Schuld te bevelen om binnen een door de Raad te bepalen termijn in het 3 % Grootboek der Nationale Schuld ten name van de verzoeksters sub 2 en 3 als blote eigenaressen en de verzoeker sub 1 en zijn echtgenote Mevrouw Dorothy Haas als vruchtgebruikers in te schrijven een kapitaal groot f 3000.— met betaling van een dwangsom van f 50.— per dag tegen de directeuren die dat bevel niet opvolgen persoonlijk;
- 2e. de Staat der Nederlanden te veroordelen om aan de eerste verzoeker uit te keren de sedert 28 Januari 1944 verschenen rente van dit kapitaal;
- 3e. de Staat der Nederlanden te veroordelen in de kosten dezer procedure.

Tijdens de mondelinge toelichting van het geschil hebben verzoekers deze eis aangevuld met een subsidiaire vordering tot schadevergoeding, alsmede met een eveneens subsidiair verzoek tot herstel in de eigendom van de drie bovenbedoelde Grootboekobligatiën.

In het verweerschrift van de Staat wordt betoogd, dat deze verzoeken behoren te worden afgewezen, zulks in hoofdzaak met de motivering, dat de Directie der Grootboeken uit hoofde van de tijdens de bezetting geldende wettelijke bepalingen *verplicht* was de aangevochten verwisseling te bewerkstelligen en voorts, dat de genoemde Directie in het algemeen al het mogelijke heeft gedaan om zich aan zodanige verplichtingen te onttrekken. Voorts is bij de mondelinge toelichting van de zijde van gerequesteerde de opmerking gemaakt, dat Grootboekinschrijvingen met de daartegenover uitgegeven obligatiën op één lijn zijn te stellen, aangezien men te doen heeft met „dezelfde schuld” die slechts van naam-schuld in toonder-schuld is veranderd.

De Afdeling is — om met deze laatste opmerking te beginnen — van oordeel, dat de juistheid van de daarin belichaamde „vereenzelvevingsgedachte” niet kan worden aanvaard. In de plaats van een niet in een papier belichaamde inschrijving in een schuldregister, gesteld op een bepaalde naam en voorzien van een bepaald nummer, is tengevolge van de verwisselingshandeling een vordering aan toonder ontstaan, belichaamd in een papier (obligatie) en een geheel nieuw nummer dragende. Het is naar het oordeel der Afdeling onder deze omstandigheden niet vol te houden, dat de inschrijving en de obligatiën als „hetzelfde effect” in de zin van de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer zijn aan te merken.

Het verwerpen der „vereenzelvigingsgedachte” leidt tot de gevolgtrekking, dat de betrokken Grootboekinschrijving is teniet gegaan, zodat — ongeacht in wiens handen de obligatiën zich bevinden — van erkenning van een tegenwoordige bezitter van de inschrijving geen sprake zal kunnen zijn. De Afdeling zal mitsdien de eis tot herleving der inschrijving moeten beoordeelen aan de hand van art. 54, voorzover nodig — ingevolge lid 2 van dit art. — met toepassing van de bepalingen van Hoofdstuk III van voormeld Besluit.

Het lijdt geen twijfel, of de rechtsbetrekking, waarvan de herleving wordt gevorderd, is teniet gegaan op een der wijzen, als bedoeld in art. 25, weshalve moet worden aangenomen, dat het achterwege laten van ingrijpen onredelijk ware, tenzij het tegendeel blijkt. Ten aanzien van dit laatste overweegt de Afdeling het volgende.

Het teniet gaan der betrokken Grootboek-inschrijving is geschied met medewerking van de Directie der Grootboeken. Het is derhalve redelijk, dat het geleden verlies ten laste van gerequestreerde komt, tenzij blijkt, dat de Directie der Grootboeken van deze medewerking geen verwijt kan worden gemaakt. Bij de beoordeeling of zulks het geval is, dient naar het oordeel der Afdeling niet enkel te worden gelet op de houding der Directie in dit geval op zich zelf, doch moet worden rekening gehouden met de gedragslijn, die de Directie in het algemeen heeft gevolgd tegenover pogingen van de bezetter, om vermogenswaarden van hem niet velgevallige personen in zijn macht te krijgen, aangezien deze algemene houding mede van betekenis was voor het in elk concreet geval te bereiken resultaat. De resultaten, welke met dit verzet in het algemeen werden bereikt, bepaalden de houding, welke door de Directie der Grootboeken in afzonderlijke gevallen kon worden aangenomen.

Van de zijde van gerequestreerde is uitvoerig betoogd, dat deze algemene gedragslijn getuigt van een principiële houding van de Directie der Grootboeken en dat van een gemakkelijk toegeven aan de vijandelijke aandrang zeer bepaaldelijk niet kan worden gesproken. De te dien aanzien gestelde feiten worden gestaafd door de overgelegde correspondentie en worden trouwens door verzoekers niet ontkend. De Afdeling is op grond van deze feiten van oordeel, dat het niet redelijk zou zijn, het verlies ten laste van gerequestreerde te brengen en dat voor het doen herleven der betrokken inschrijving derhalve geen termen aanwezig zijn.

De Afdeling merkt hierbij op, dat het voorgaande geenszins betekent, dat de verzoekers niet hersteld zouden kunnen worden in de eigendom van de Grootboek-obligatiën, welke tegenover de betrokken Grootboekinschrijving door de Directie der Grootboeken aan Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat, ten behoeve van de verzoekers zijn afgegeven. Of dit zal geschieden is — afgezien van de overige in art. 54, lid 1, gestelde voorwaarden — afhankelijk van de vraag, of de tegenwoordige bezitters dier obligatiën al dan niet in de eigendom daarvan zullen worden erkend, welke vraag eerst kan worden beantwoord, nadat is komen vast te staan wie de tegenwoordige bezitters der obligatiën zijn.

De Afdeling is van oordeel, dat, indien voor het doen herleven der inschrijving geen termen aanwezig zijn, er evenmin aanleiding bestaat de Staat te veroordelen aan verzoekers door hen gederfde rente of andere schadevergoeding uit te keren. Voorzover de eis tot schadevergoeding is gebaseerd op art. 59 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, komt hij niet voor toewijzing in aanmerking, omdat de in dat artikel bedoelde vordering slechts toekomt aan een vroegere bezitter, die tengevolge van de erkenning van het recht van de tegenwoordige bezitter, dan wel tengevolge van het herstel van het recht van een andere vroegere bezitter, niet of

niet volledig in zijn recht wordt hersteld, welk geval zich ten deze niet voordoet.

Tot een veroordeling in de kosten geven de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer de Afdeling geen bevoegdheid.

De Afdeling beslist op grond van al deze overwegingen, dat de door verzoekers ingestelde vorderingen worden afgewezen, behoudens de subsidiaire vordering tot herstel in de eigendom van de meergenoemde obligatiën, waaromtrent de beslissing wordt aangehouden, totdat is komen vast te staan, of de tegenwoordige bezitters dier obligatiën al dan niet als eigenaar worden erkend.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

De afdelingen beheer, voorzieningen voor afwezig en voorzieningen voor rechtspersonen zijn overeenkomstig art. 4, lid 3, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) tot één afdeling samengevoegd.

De afdeling en het Nederlandse Beheersinstituut, waaraan verschillende van hare bevoegdheden zijn gedelegeerd, zijn gevestigd aan de Neuhuyskade 94 te 's-Gravenhage (tel. 774535, -36, -37, -38 en -39).

De toepassing van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) en van het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) door het Beheersinstituut wordt besproken in de „Leidraad voor de toepassing van het Besluit Herstel Rechtsverkeer en het Besluit Vijandelijk Vermogen door het Nederlandse Beheersinstituut.” Korthedshalve wordt hier naar de inhoud van deze „Leidraad” verwezen. Aanvullingen en wijzigingen van hetgeen in de „Leidraad” wordt gepubliceerd, worden geregeld in „Rechtsherstel” opgenomen.

De ressortindeling, adressen en telefoonnummers van de Bureau's en Vertegenwoordigers van het Beheersinstituut werden opgenomen in de 1ste Jaargang, Aflevering 24.

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Alg. vergaderingen van rechtspersonen (C.Sec./49/14946).

Volgens de bekendmaking van de Raad voor het Rechtsherstel betreffende algemene vergaderingen van rechtspersonen, d.d. 18 October 1945, welke is opgenomen in de Ned. Staatscourant van 5 November 1945, no. 104, (zie ook „Leidraad” blz. 15 en 16), is dezerzijds voor bepaalde gevallen dispensatie verleend van het in art. 101 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer vervatte verbod om algemene vergaderingen van rechtspersonen bijeen te roepen en te houden zonder voorafgaande toestemming.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel heeft blijkens genoemde bekendmaking voor de gevallen, waarvoor de bovenbedoelde dispensatie geldt, tevens dispensatie verleend van het in art. 71 (later gewijzigd in art. 70) van het Besluit Herstel Rechtsverkeer vervatte verbod rechten uit te oefenen uit of met betrekking tot effecten, zulks echter met bepaalde met name genoemde restricties.

Deze algemene vergunning van de Afdeling Effectenregistratie is met ingang van 22 Mei 1947 buiten werking getreden. In de plaats hiervan is met ingang van genoemde datum de volgende algemene vergunning van kracht:

„De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel verleent een algemene vergunning voor de uitoefening van het aan effecten verbonden stemrecht, mits zodanig stemrecht niet wordt uitgeoefend ten opzichte van voorstellen tot liquidatie of tot wijziging van het kapitaal der uitgevende instelling dan wel tot winstverdeling, die een hogere dividenduitkering inhoudt dan hetzij van 9 % hetzij

van het percentage of van het bedrag, dat over het aan het afgesloten boekjaar voorafgaande boekjaar gedeclareerd."

Voor de goede orde wijzen wij er op, dat de thans geldende algemene vergunning van de Afdeling Effectenregistratie ook geldt voor gevallen, waarvoor de dezerzijds gegeven dispensatie, welke ongewijzigd van kracht blijft, niet mocht gelden.

Uit de tekst van de algemene vergunning van de Afdeling Effectenregistratie blijkt, dat in minder gevallen dan vroeger een speciale vergunning voor de uitoefening van stemrecht behoeft te worden aangevraagd. Doorzending van desbetreffende verzoeken naar de Afdeling Effectenregistratie door U dient in den vervolge alleen te geschieden, indien in de betrokken vergadering een voorstel met betrekking tot één of meer der in de thans geldende algemene vergunning met name genoemde onderwerpen ter tafel komt (komen), t.w. liquidatie, wijziging van het kapitaal of hogere dividenduitkering.

3 Juni 1947.

(Vgl. ook „Rechtsherstel" no. 3, blz. 79.)

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

De Bureau's en Vertegenwoordigers van het Nederlandse Beheersinstituut.

In de opgave van het ressort van de Bureau's en Vertegenwoordigers, welke is opgenomen in het vorige nummer van „Rechtsherstel" (blz. 654) dienen de volgende correcties te worden aangebracht:

	<i>Gemeente</i>	•	<i>Ressort</i>
blz. 2	Boekel		's-Hertogenbosch
„ 3	Dongen		's-Hertogenbosch
„ 5	Hooge- en Lage Mierde		's-Hertogenbosch
„ 8	Oedenrode (St.)		Eindhoven
„ 8	Oost- en West- en Middelbeers		's-Hertogenbosch
„ 12	Waspik		's-Hertogenbosch

Verkoop van losse vermogensbestanddelen.

De Raad voor het Rechtsherstel heeft op grond van art. 36 van E 133:

1. de door de Rijksbureau's in strijd met het bepaalde in genoemd artikel verrichte onderhandse verkopen alsnog in het algemeen bekrachtigd voor die gevallen, waarin het Beheersinstituut van oordeel is, dat de desbetreffende verkopen normale en redelijke transacties zijn geweest;
2. het Beheersinstituut gemachtigd verkopen van losse vermogensbestanddelen zonder bijzondere toestemming van de Raad te verrichten, voor zover deze verkopen plaats vinden na aanwijzing van de koper door of in overleg met het competente Rijksbureau.

Bevoegdheden van de Bureau's en Vertegenwoordigers.

Ingevolge punt 4, sub g, van de lijst van bevoegdheden der Bureau's en Vertegenwoordigers (zie „Rechtsherstel" no. 21, blz. 581) is o.m. voor het verpachten van onroerend goed voor langer dan één jaar de toestemming van het Hoofdkantoor nodig. Hierin is verandering gebracht, daar nader is bepaald, dat ook verpachtingen voor de tijd van één jaar of korter door het Hoofdkantoor moeten worden goedgekeurd. Slechts in die gevallen, waarin

R

reeds bij de aanvang van het beheer een pachtovereenkomst bestond, kan deze zonder toestemming van het Hoofdkantoor verlengd worden, met dien verstande, dat de nieuwe overeenkomst voor dezelfde, althans niet voor langere tijd mag worden aangegaan.

In punt 4 van de vorenbedoelde lijst van bevoegdheden der Bureau's en Vertegenwoordigers is sub 4 enige malen sprake van „verhuur”. Onder „verhuur” is hier begrepen „bezwaren met vruchtgebruik”.

Afwikkeling roerende goederen.

Bij de afwikkeling van de roerende goederen wordt ten aanzien van luxe-goederen niet aangenomen, dat deze uit hun aard ongeschikt zijn om aan politieke delinquenten te worden uitgegeven. De scheiding tussen hetgeen wel en niet bestemd is om te worden uitgegeven, wordt namelijk niet bepaald door het min of meer luxueuse van de uitvoering van een meubel of kledingstuk, doch door zijn bestemming.

(Zie ook „Rechtsherstel” no. 8, blz. 217 en no. 17, blz. 462).

Rechtsherstel ten aanzien van onroerend goed.

Onder de kosten van een rechtsgeleerde raadsman, welke ten laste van de tegenwoordige eigenaar kunnen worden gebracht, wanneer voor deze een beheerder of bestuurder optreedt, in de gevallen waarin door genoemde raadsman een verzoekschrift tot rechtsherstel is ingediend vóór 1 Juni 1946, worden verstaan de werkelijk gemaakte kosten, in dier voege echter dat maximaal ten laste van de tegenwoordige eigenaar wordt gebracht het bedrag, dat volgens het tarief voor dezelfde werkzaamheden verschuldigd zou zijn aan een notaris-bemiddelaar.

Bedoeld tarief is opgenomen in het Verzamelnummer van „Rechtsherstel” (blz. 107).

(Zie „Rechtsherstel” no. 22, blz. 608).

Bestuursvoorziening op grond van art. 99 van E 100.

De laatste vergadering van de Afdeling Beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen heeft zich verenigd met het standpunt van het Beheersinstituut, dat, mede gezien het feit, dat de toepassing van art. 99, lid 1, van E 100 niet beperkt is tot de gevallen, waarin een persoon als bestuurslid van een rechtspersoon conform art. 95 E 100 is geschorst (vgl. Raad voor het Rechtsherstel, Afd. Rechtspraak 's-Gravenhage 9 Juli 1946, N.R. 533), het aan het beleid van het Beheersinstituut kan worden overgelaten, in welke gevallen het, na een uitspraak van de Zuiveringsraad voor het Bedrijfsleven, waarbij ingevolge het Besluit Zuivering Bedrijfsleven No. F 160 ontzetting van een bestuurslid is uitgesproken, zal overgaan tot het handhaven of treffen van een bestuursvoorziening op grond van art. 99 van E 100. Deze voorziening zal moeten worden getroffen in al die gevallen, waarin het alternatief zou zijn, dat het ontzette bestuurslid, hetzij in persoon, hetzij middels een lasthebber, al dan niet als liquidateur, de leiding van het betrokken bedrijf in handen zou moeten nemen of in handen zou moeten houden.

Rechtsvragen.

Lastgeving en beheer.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat, wanneer een persoon als bedoeld in art. 2 of art. 6, lid 1, van E 133 vóór het tijdstip, waarop het

Besluit no. E 133 op zijn vermogen van toepassing is geworden, een lasthebber heeft aangewezen, die deze aanwijzing heeft aanvaard, bedoelde overeenkomst van kracht blijft. De lasthebber zal evenwel, zolang het beheer over het vermogen voortduurt, geen handelingen met betrekking tot dit vermogen kunnen verrichten, daar een dergelijke handeling in strijd zou zijn met art. 13 van E 133.

In dit verband wordt opgemerkt, dat op grond van art. 90 van E 100 een lasthebber, o.m. wanneer hij is een persoon als bedoeld in art. 2 of art. 6, lid 1, van E 133, zijn bevoegdheid tot vertegenwoordiging verliest.

Faillietverklaring van een afwezige.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat de ingevolge art. 85 van E 100 benoemde bewindvoerder de toestemming van het Beheersinstituut behoeft voor het berusten in een verzoek tot faillietverklaring van de afwezige. Immers volgens art. 88, lid 1, van E 100 heeft de bewindvoerder bedoeld in E 100 dezelfde rechten en verplichtingen als de bewindvoerder bedoeld in art. 519 van het Burgerlijk Wetboek. Derhalve is ook op de bewindvoerder bedoeld in E 100 van toepassing art. 462 van het B.W., volgens hetwelk het de voogd niet vrij staat in een rechtsvordering tegen de minderjarige ingesteld, zonder daartoe gemachtigd te zijn door de Kantonrechter, te berusten, met dien verstande evenwel, dat ingevolge art. 88, lid 2, van E 100 de vereiste toestemming in plaats van aan de rechter aan de Raad voor het Rechtsherstel dient te worden verzocht. De bevoegdheid om bedoelde toestemming te verlenen is door de Raad aan het Beheersinstituut gedelegeerd.

Voor het voeren van verweer tegen een rechtsvordering heeft de bewindvoerder geen toestemming nodig.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Deze afdeling, gevestigd aan de van Stolkweg No. 21 te 's-Gravenhage, tel. 553625, werd bij Kon. Besluit van 16 November 1946, Stbl. F 272, aan de Raad voor het Rechtsherstel toegevoegd.

Zij heeft tot taak te beproeven minnelijke regelingen tussen alle belanghebbenden bij een geschil ten aanzien van onroerende zaken, tot stand te brengen, en/of deze te bekrachtigen. Eerst nadat deze poging mislukt is en hiervan een proces-verbaal van zwarigheden is opgemaakt, kan het geschil aanhangig worden gemaakt bij de Afdeling Rechtspraak.

Voorts heeft de Voorzitter van de afdeling, of degene, die hem vervangt, de bevoegdheid in kort geding een provisionele beschikking te geven, in gevallen van onverwijlde spoed.

Teneinde bovenbedoelde werkzaamheden zo vlot mogelijk te doen verlopen is besloten de werkzaamheden te decentraliseren door in tal van plaatsen gedelegeerden van de afdeling aan te wijzen, die de bevoegdheden van de afdeling en haar voorzitter ten aanzien van geschillen betreffende onroerende goederen in hun ressort gelegen, uitoefenen.

De standplaatsen, adressen en ressorten der gedelegeerden van de afdeling zijn opgenomen in het Verzamelnummer van „Rechtsherstel” blz. 100, wijzigingen in Afl. 11, blz. 285 en Afl. 24, blz. 648.

Model ener akte van minnelijke regeling betreffende een hypothecaire vordering.

Aflossing van een hypothecaire schuld tijdens de bezetting aan de N.G.V. Opeising geschiedde op 17 Februari 1943, betaling op 16 Maart 1943. Partijen zijn overeengekomen, dat debiteur aan de crediteur schadevergoeding betaalt en de crediteur op grond hiervan het roeyement bekrachtigt.

Heden, den ....., compareerden voor mij, ..., Notaris ter standplaats .....

1. de Heer J., deurwaarder, wonende te A.;
2. de Heer N., schilder, wonende te A.;
3. de Heer X., zonder beroep, wonende te A., volgens zijn verklaring ten deze handelende als lasthebber van de Heren: Mr. Johan François Hijmans, advocaat en procureur; Hendrikus Cornelis Schali, notaris, en Lauwerus van Eesteren, directeur ener N.V., allen wonende te 's-Gravenhage, bij het geven van de last, handelende als bestuurders van de Nederlandse Grundstücksverwaltung, vroeger gevestigd te 's-Gravenhage en omstreken de 26ste Juni 1945, bij welke benoeming tevens bepaald werd, dat genoemde onderneming als rechtspersoon dient te worden aangemerkt en dat de bestuurders slechts bevoegd zijn te handelen met medewerking van tenminste twee hunner, aan welke bestuurders door het Nederlandse Beheersinstituut de dato 25 Juli 1946 de algemene machtiging werd gegeven tot de in deze akte vermelde handeling; blijkende van voormelde lastgeving enz.

De comparanten verklaarden te willen komen tot een minnelijke regeling van het geschil betreffende de aflossing tijdens de Duitse bezetting van de hierna te melden hypothecaire schuldvordering, terzake waarvan ter bevoegder plaatse onder no. .... door de comparant sub 1 een verzoek om rechtsherstel werd ingediend.

Ten aanzien van het onderwerpelijke geschil verklaarden de comparanten: dat uit kracht van een akte van geldlening met hypotheekstelling op

de ..... 1931 gepasseerd voor de te A. residerende notaris .....
 op de ..... 1936 ten hypotheekkantore te A. een hernieuwde inschrijving werd genomen in deel ....., nummer .... na een eerste hypotheek, in hoofdsom groot f 3.500.— voor een bedrag van pro resto f 2.135.—, hetwelk de comparant sub 2 heeft verklaard schuldig te zijn aan de comparant sub 1, tegen een rente van 4% % 's jaars, te voldoen in halfjaarlijkse termijnen op de ..... en de ..... van ieder jaar, terwijl overeengekomen was, dat de hoofdsom te allen tijde opeis- en aflosbaar zou zijn met een opzeggingstermijn van drie maanden;

dat tot zekerheid van deze schuld werd verbonden een huis met erf, staande en gelegen aan de .....straat no. .... te A., kadastraal bekend gemeente ....., sectie ..... no. ...., groot .....

dat tijdens de bezetting van Nederland bovengenoemde hypothecaire schuldvordering krachtens de verordening 154/1941 onder beheer werd gesteld van de Nederländische Grundstücksverwaltung;

dat op 17 Februari 1943 namens de bovengenoemde instelling de aflossing der gehele hoofdsom werd gevorderd en de comparant sub 2 op 16 Maart 1943 aan haar betaalde aan hoofdsom f 1.635.—, aan rente van 1 Juli 1942 af f 51.78 en aan administratie- en zegelkosten f 1.—, alzo totaal f 1.687.78;

dat op grond van deze betaling, namens de Nederländische Grundstücksverwaltung de hypotheekbewaarder te A. werd gemachtigd tot doorhaling van bovengemelde hypothecaire inschrijving, blijkens akte op de ..... gepasseerd voor de te A. geresideerd hebbende notaris ....., welke roye-mentsakte werd toegepast ten hypotheekkantore te A., de ..... 1943.

Na het te kennen geven van het vorenstaande verklaarden partijen verschil van mening te hebben over het navolgende:

De comparant sub 1 is van mening, dat de comparant sub 2 door de betaling aan de Nederländische Grundstücksverwaltung niet aan zijn verplichtingen jegens hem heeft voldaan.

De comparant sub 2 is daarentegen van mening dat hij — in aanmerking nemende het bepaalde in artikel 33 van het K.B. E 100 — door de gemelde betaling aan de Nederländische Grundstücksverwaltung bevrijd is van zijn verplichtingen voortvloeiende uit de bovengenoemde hypothecaire geldlening.

De comparanten verklaarden echter ten aanzien van het onderwerpelijk geschil met elkander te rade te zijn gegaan en dit overeenkomstig het bepaalde in het K.B. E 100, zoals dit is aangevuld en gewijzigd bij het K.B. F 272, in der minne als volgt te hebben geregeld:

- I. De comparant sub 2 verbindt zich om op heden aan de comparant sub 1 te betalen een bedrag van f 750.— teneinde tegemoet te komen aan de schade welke de laatstgenoemde mocht lijden tengevolge van de betaling aan de Nederländische Grundstücksverwaltung.
- II. De comparant sub 1 wil het er voor houden dat de comparant sub 2 overeenkomstig het bepaalde in artikel 33 van het gemelde K.B. E 100 door de betaling aan de Nederländische Grundstücksverwaltung bevrijd is en blijft van alle verplichtingen welke voortvloeiden uit de bovengenoemde hypothecaire geldlening en bekrachtigt de machtiging tot doorhaling welke namens de Nederländische Grundstücksverwaltung werd gegeven aan de Hypotheekbewaarder te A. en de toepassing dier doorhaling aldaar.
- III. Alle vorderingen en rechten tegen de Nederländische Grundstücksverwaltung of tegen wie of welke instelling ook, komen met uitsluiting van ieder ander toe aan de comparant sub 1, aan wie — voor zoveel nodig — die vorderingen en rechten bij deze worden overgedragen.
- IV. De comparant sub verbindt zich, om indien het bedrag der schade-

vergoeding, groot f 750.—, hetwelk hij van de comparant sub 2 ontvangt, vermeerderd met het bedrag dat hij eventueel zal ontvangen bij realisatie van de vorderingen en rechten sub III hiervoor genoemd, te eniger tijd groter zal zijn, dan het bedrag dat op 1 Juli 1942 per resto aan hoofdsom was verschuldigd, groot f 1.635.—, vermeerderd met $4\frac{1}{4}$ % rente 's jaars van die datum af tot heden, zijnde f . . . . . en de kosten van recherche, f 1.50, alzo totaal f . . . . ., het meerdere te zullen afdragen aan de comparant sub 2.

- V. De comparant sub 3 verklaarde in zijn gemelde hoedanigheid, dat hij er kennis van heeft genomen dat de hiervoor vermelde aflossing der hypothecaire geldlening aan de Nederländische Grundstücksverwaltung als geldig wordt beschouwd; dat hij, in zijn gemelde hoedanigheid, thans wenst mede te werken aan de regeling van de onderwerpelijke overeenkomst, speciaal ten opzichte van de destijds door de Nederländische Grundstücksverwaltung ontvangen aflossing; dat hij er kennis van heeft genomen, dat alle vorderingen en rechten tegen de Nederländische Grundstücksverwaltung of tegen wie of welke instelling ook, voortvloeiende uit het in ontvangst nemen van de aflossing met rente van voormelde hypothecaire schuldvordering, met uitsluiting van ieder ander toekomen aan de comparant sub 1, aan wie alle overige partijen bij deze overeenkomst voor zoveel nodig die vorderingen en rechten hebben overgedragen; dat deze verklaring niet geacht mag worden een erkenning te zijn dat de Nederländische Grundstücksverwaltung schuldenares is van die vorderingen; dat de Nederländische Grundstücksverwaltung — blijkens de onder haar berustende administratie — na aftrek van door haar berekende kosten, een bedrag van f 1.601.39 voor aflossing en rente in ontvangst heeft genomen.
- VI. Van deze minnelijke regeling zal aantekening worden gesteld naast de meergenoemde op . . . . . 1936 in deel . . . . ., nummer . . . . ., ten hypotheekkantore te A. genomen inschrijving, welke aantekening mede door de overige belanghebbende kan worden gesteld door of vanwege de comparant sub 2.
- VII. De kosten dezer regeling komen ten laste van de comparant sub 2.
- VIII. De bekrachtiging door de Gedelegeerden van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel te A. blijkt uit een desbetreffende verklaring, welke gesteld is op een concept, hetwelk aan deze akte is vastgehecht.

De comparant sub 1 verklaarde vervolgens het sub I gemelde bedrag bij het tekenen dezer akte geheel ontvangen te hebben van de comparant sub 2 en deswege niets meer te vorderen te hebben.

Tenslotte verklaarden de comparanten nog dat zij afstand doen van het recht om ontbinding dezer overeenkomst te vragen overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek.

Waarvan akte, enz.

Uitspraken in kort geding.

- No. 42. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Onroerende Goederen, Gedelegeerde te Utrecht, 12 Mei 1947. (D. Veenman).

Requestrante (een Vereniging) heeft de eigendom van het onroerend goed verloren doordat H. J. Woudenberg dit heeft overgedragen aan het N.A.F., hetwelk het perceel wederom doorverkocht. Overdracht geschiedde onder invloed van de vijand en het achterwege laten van

ingrijpen door de Raad is onredelijk. Koper niet te goeder trouw. Spoedeisende karakter van de zaak aangenomen op grond van de mogelijkheid dat het definitieve rechtsherstel nog geruime tijd in beslag kan nemen.

D. Veenman, Gedelegeerde van de Raad voor het Rechtsherstel, Afd. Onroerende Goederen te Utrecht, overeenkomstig het bepaalde in art. 113d van het Besluit Herstel Rechtsherstel optredende ter vervanging van de Voorzitter van de Afdeling.

Gezien bovenstaand verzoekschrift;

Gehoord partijen, zijnde de requestrante vertegenwoordigd door haar gemachtigde ..... te ..... en de gerequesteerde door zijn gemachtigde ..... te .....

Overwegende wat de feiten betreft:

dat uit het verzoekschrift en het verweer van gerequireerde is komen vast te staan, dat het onroerend goed, door H. J. Woudenberg, als commissaris van het Nederlands Verbond van Vakverenigingen is overgedragen op het Nederlandse Arbeidsfront, dat het heeft verkocht aan ....., welke het doorverkocht aan gerequesteerde .....

dat de gemachtigde van gerequireerde heeft betoogd, dat de overdracht door Woudenberg en de verkoop door het N.A.F. als rechtsgeldig kunnen worden erkend en niet zonder meer nietig kunnen worden verklaard;

dat voorts door gerequireerde is betoogd, dat requestrante geen belang heeft bij een toewijzing van het verzoek, daar reeds een minnelijke regeling tot definitief rechtsherstel in voorbereiding is;

Overwegende in rechte:

dat ook al is de overdracht door Woudenberg en de verkoop door het N.A.F. destijds rechtsgeldig tot stand gekomen, deze handelingen toch zijn geschied onder invloed van de vijand en het achterwege laten van de vernietiging daarvan naar ons oordeel onredelijk zou zijn, zodat mag worden aangenomen, dat bij het definitieve rechtsherstel het goed aan requestrante terug zal worden gegeven;

dat, waar het hier onroerend goed betreft, de goede trouw van gerequesteerde niet kan worden aangenomen;

dat de mogelijkheid van lange duur van het definitieve rechtsherstel wenselijk maakt, dat reeds thans aan de requestrante het beheer over het goed wordt gegeven en haar de beschikking wordt gegeven over de inkomsten van het goed en dat een en ander spoedeisend is.

Rechtdoende in kort geding;

Wijzen de vordering toe als volgt:

Kennen aan requestrante met ingang van 19 Mei 1947 het beheer toe van het perceel J. P. Koenstraat 21 en 21bis te Utrecht met inachtneming van zodanige gebruiken als terzake van zulk een perceel gangbaar zijn, met dien verstande, dat zij uit de te ontvangen huurpenningen de vaste lasten en onderhouds-, assurantie- en administratiekosten zal voldoen en onder verplichting ieder kwartaal, dus voor de eerste maal op 19 Augustus 1947, summiere verantwoording van het beheer aan gerequesteerde te doen.

Veroordelen gerequesteerde in de kosten van het geding begroot op f 25.—.

Verklaren deze uitspraak uitvoerbaar bij voorraad.

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD” verscheen een serie van 10 boekjes, behandelende :

1. **Rubber** door Ir. W. Spoon.
2. **De Java Suikerindustrie** door W. Galjaard.
3. **De Tabakscultuur in Ned. Indië**
door D. J. Sanders.
4. **Cocos- en Oliepalmcultuur**
door Dr. J. Th. de Haan
5. **De Thee** door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. **Koffiecultuur in Ned.-Indië**
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. **De vezelstoffen van Ned.-Indië**
door K. v. d. Veer.
8. **Kina** door Dr. Ch. W. F. Winckel,
9. **Specerijen** door Ir. W. L. Utermark.
10. **Indische voedingsgewassen** door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. nummer 464
verschijnt deze uitgave half-maandelijks en is
de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat
15½ X 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

10 JULI 1947

NUMMER

2

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNENGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:

MR. J. R. H. VAN SCHAİK

VAN STOLKWEG 31 - 'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25.-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ

"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3

'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad“
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen, die Makrokosmos en Mikrokosmos voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan.”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	37
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	42
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	43
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	46
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	48
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont- ruiming	48
Vorderingen tot herstel van arbeidsovereenkomsten, e.q. tot schadeloos- stelling	49
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	49
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	50
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	50
Diverse beslissingen	50
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	51
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	52
Afdeling onroerende goederen.	
Mededelingen betreffende de afdeling	53
Model ener akte van minnelijke regeling m.b.t. het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen	55

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD“ verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. Rubber door Ir. W. Spoon.
2. De Java Suikerindustrie door W. Galjaard.
3. De Tabakscultuur in Ned. Indië
door D. J. Sanders.
4. Cocos- en Oliepalmcultuur
door Dr. J. Th. de Haan
5. De Thee door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. Koffiecultuur in Ned.-Indië
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. De vezelstoffen van Ned.-Indië
door K. v. d. Veer.
8. Kina door Dr. Ch. W. F. Winckel.
9. Specerijen door Ir. W. L. Utermark.
10. Indische voedingsgewassen door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Rechtsherstel bij de gewone rechter en bij de Raad voor het Rechtsherstel (II).

De tijdens de bezetting gedeposeerde die zijn zaken wil terugvorderen — typische rechtsherstelactie — zal in het algemeen ¹⁾ wel volgens de bepalingen van het Besluit E 100 kunnen ageren.

Kan hij ook revindiceren volgens het gewone recht, dan zal hij, als zijn eigendommen in handen van derden gekomen zijn, zijn keuze van rechter wel moeten overwegen. Het systeem van het Besluit E 100 brengt mee dat, behoudens een enkele uitzondering, de derde die te goeder trouw en onder bezwarende titel verkregen heeft, veilig is. De artt. 27 v.v. vormen de uitwerking van dit beginsel, dat gelijkelijk geldt voor roerend en voor onroerend goed. Voor roerend goed dat onder art. 2014 B.W. valt, is dit een duidelijke afwijking van het gewone recht, dat bij onvrijwillig bezitsverlies voor drie jaar een actie geeft tegen *elke* houder. Anderzijds is bij toepassing van E 100 geen enkele derde verkrijger van roerend goed veilig als hij zijn goede trouw en verkrijging onder bezwarende titel niet aannemelijk maakt.

Voor wat betreft goederen die niet onder art. 2014 vallen, bieden de artt. 27 v.v. E 100 een bescherming, die theoretisch verder gaat dan die van het civiele recht: het bestaan en de *geldigheid* van een verkrijgingstitel speelt geen rol, evenmin als de vraag of de vreemder gerechtigd was over de eigendom te beschikken. Practisch is deze grotere bescherming, bepaaldelijk voor gespolieerd onroerend goed, van minder gewicht, omdat het door de bezitter te leveren bewijs van goede trouw slechts in uitzonderlijke gevallen kan slagen ²⁾.

---

¹⁾ I.v.m. art. 27 (aanhef) E 100 is getwijfeld over de vraag of het bezit verloren moet zijn gegaan tengevolge van een rechtshandeling. Prof. Beekhuis, t.a.p., blz. 139, antwoordde bevestigend.

Afd. Rechtspraak 's-Gravenhage, 9 Juli 1946, N.R. 836, neemt geen standpunt in, geeft echter een bevredigende oplossing. Afd. Rechtspraak Amsterdam, 11 Jan. 1946 N.R. 65, antwoordt blijkbaar ontkennend. Zeker schijnt ons, dat een ingrijpen door de Raad in *rechtsbetrekkingen* nodig is, vooraleer teruggave overeenkomstig art. 27 kan worden bevolen.

²⁾ Zie b.v. Raad v. h. Rechtsherstel Afd. Rechtspraak 's-Gravenhage, 27 Febr. 1947 N.R. 823.

Er is één categorie van acties — en in de eerder besproken gevallen mag dit niet uit het oog worden verloren — die, voor de gewone rechter aanhangig gemaakt, onvermijdelijk op het Besluit Bezettingsmaatregelen (E 93) moeten stranden. Het zijn de rechtsvorderingen die direct of indirect gebaseerd zijn op de onverbindendheid van bepaalde bezettingsmaatregelen op grond van strijd met het volkenrecht, speciaal met het Landoorlogreglement.

Het Besluit E 93, kennelijk bedoeld om na de bevrijding elke onzekerheid en strijd over de al of niet verbindendheid van bezettingsvoorschriften af te snijden, heeft deze maatregelen — voor een groot deel gecatalogiseerd — verdeeld in 3 groepen: die, welke geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest; die, welke geacht worden met de bevrijding buiten werking te zijn getreden en die, welke voorlopig zijn gehandhaafd. Art. 30 E 93 zegt nu, dat geen rechten kunnen worden ontleend aan de bepalingen van dat besluit, krachtens welke bezettingsregelingen geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest en bezettingsbeslissingen geacht worden krachteloos te zijn of hun kracht te verliezen, *zolang geen bijzondere voorziening is getroffen omtrent de regeling of opheffing van de gevolgen daarvan*. Onder deze voorziening, zo is de geldende opvatting, kan niet anders worden verstaan als een ingrijpen van de Raad op grond van het Besluit E 100³⁾.

Niet alleen wordt dus door E 93 elke strijd over de verbindendheid van bezettingsmaatregelen uitgesloten, maar tevens is een beroep op de uit dat besluit voortvloeiende onverbindendheid van enige bezettingsmaatregel voor de gewone rechter onmogelijk gemaakt⁴⁾. Wie goederen wil terugvorderen waarvan de vervreemding tengevolge van een krachteloze bezettingsregeling heeft plaats gehad en wie herstel wenst van een verbintenis, die op grond van een dergelijke regeling is tenietgegaan, wende zich niet tot de rechterlijke macht, maar tot de Raad voor het Rechtsherstel.

Enkele schade-acties kunnen, evenmin als vorderingen, tot nakoming van overeenkomsten — hoezeer ook de bezettingsomstandigheden tot het ontstaan der schade of de totstandkoming der overeenkomst hebben bijgedragen — niet bij de Raad aanhangig worden gemaakt.

³⁾ Aldus Raad v. h. Rechtsherstel Afd. Rechtspraak 's-Gravenhage, 17 Juni 1946 N.R. 563.

⁴⁾ Rb. Amsterdam 18 Juni 1947 N.J. 1947, 89; Rb. 's-Gravenhage 6 Nov. 1946 N.J. 1947, 53. Een overweging van tegengestelde strekking t.a.v. Verordening 179/40 en art. 16 E 93 bij Hof 's-Gravenhage, 5 Nov. 1946 N.J. 1947, 31.

Nakomings-acties stuiten af op de formulering van art. 23 E 100, enkele schade-acties o.i. op die van art. 34 E 100, waarin de mogelijkheid ener schadevergoeding afhankelijk wordt gemaakt van toepassing van art. 24 van genoemd besluit ⁵⁾. De Raad heeft intussen art. 23 E 100 wel eens zo gehanteerd, dat daaruit een enkele schadevergoeding te voorschijn kwam ⁶⁾.

Is de keuze van de in rechte te bewandelen weg dikwijls niet gemakkelijk voor hem die in een geschil een rechterlijke beslissing verlangt, van dezelfde orde, en dus even moeilijk is het probleem waarvoor de verweerder kan komen te staan. Beperken wij ons tot het geval dat iemand voor de gewone rechter wordt gedagvaard.

Vraagt de eiser aan de gewone rechter toepassing van E 100, dan is er geen moeilijkheid: de verweerder verwerpt des rechters onbevoegdheid op, welke door deze ook *ambtshalve* zou moeten worden uitgesproken. Is een op het commune recht gebaseerde uitspraak gevraagd, dan zal de verweerder moeten overwegen of naar de aard der vordering door de eiser niet ook de tussenkomst van de Raad had kunnen worden ingeroepen en — zo ja — of een behandeling door de Raad op grond van E 100 voor hem (verweerder) niet voordeliger zou zijn. De verweerder moet zijn zienswijze echter snel bepalen, en dat wel alleen op de tegen hem uitgebrachte dagvaarding. Wil hij de zaak voor de Raad gebracht zien, dan dient hij immers vóór alle weren (art. 19, lid 3 E 100), een beroep op 's rechters onbevoegdheid te doen. Doet hij dit beroep, dan is het ten laatste aan de rechter om — in hoogste ressort — over zijn bevoegdheid en daarmee over het materiele recht dat zal worden toegepast, te beslissen. De verweerder kan ook tot de conclusie komen, dat de eis weliswaar tot de uitsluitende competentie van de rechterlijke macht kan worden gerekend, maar dat zijn eigen verweer schuilt in een op E 100 gebaseerde rechtsherstelaanspraak. Ligt de zaak zo, dan dreigen er procesrechtelijke verwickelingen, omdat dit geval in art. 19 E 100 kennelijk niet voorzien is. Men herinnere zich het in de aanvang dezer beschouwing gegeven voorbeeld van iemand die, voor de rechter gedaagd tot nakoming ener overeenkomst, de nietigheid daarvan wil invoeren op grond van „undue influence” vanwege de vijand. Dient hij nu overeenkomstig art. 19,

---

⁵⁾ Vide Raad v. d. Rechtsherstel Afd. Rechtspraak o.m. in N.R. 381, 542.

⁶⁾ Zo in een niet gepubliceerde uitspraak van de Afd. Rechtspraak 's-Gravenhage van 27 Dec. 1945.

In dezelfde richting gaat Afd. Rechtspraak Amsterdam, 23 Dec. 1946 N.R. 722.

lid 3, E 100 de weer van onbevoegdheid voor te dragen? O.i. niet. Een onbevoegdverklaring door de gewone rechter op de nakomingsactie, in verband met het daartegen door de gedaagde te voeren *verweer*, zou deze actie, ook als de rechtsherstelvordering van de gedaagde kwam te falen, voor goed kunnen torpederen. De enige aannemelijke oplossing zou derhalve zijn, dat het geding voor de gewone rechter werd geschorst totdat de Raad een beslissing zou hebben gegeven over de aanspraak van de verweerder. Schorsing van een geding om deze reden is echter noch op het Besluit E 100, noch op de artt. 254 Rv. te gronden. De praktijk zal hier een weg moeten vinden waarbij een behoorlijke procesgang verzekerd blijft 7).

Voor de Rechtbank te Rotterdam 8) deed zich het volgende geval voor. Ingesteld was een normale revindicatie. De gedaagde antwoordde met een beroep op een haar toekomende aanspraak op rechtsherstel; de desbetreffende vordering was reeds bij de Raad voor het Rechtsherstel aanhangig. In verband daarmee deed zij — echter tardief: eerst bij pleidooi — een beroep op 's rechters onbevoegdheid. De rechtbank verklaarde zich evenwel *ambtshalve* onbevoegd op grond dat anders de gedaagde — eisende partij ex E 100 — door het niet of te laat opwerpen van de weer van onbevoegdheid, *in strijd met de strekking van art. 19* de rechter bevoegd zou kunnen maken in een geschil dat hij zonder toestemming van de verweerder ex E 100 — i.e. eiser — niet mag berechten.

Uit het eerder betoogde volgt, dat deze beslissing naar onze mening onjuist is. En dat niet omdat de rechtbank zich *ambtshalve* onbevoegd verklaarde 9), maar omdat elke onbevoegdverklaring, *ambtshalve* of op verzoek van de gedaagde, hier uit den boze was. Eisers vordering was er immers een, die niet met toepassing van E 100, maar alleen met toe toepassing van het gewone recht kon worden geldend gemaakt. De min of meer gewrongen wijze waarop

---

7) Art. 36, lid 5, van de Indische Ordonnantie Herstel Rechtsverkeer (Stbl. no. 70; in werking getreden op 9 Mei 1947) geeft in tegenstelling met art. 19 E 100 een sluitende regeling: „Indien in een geding, aanhangig voor de gewone rechter, ter staving of afwering ener vordering, beroep wordt gedaan op een recht, waarvan de erkenning afhankelijk is van de toepassing van een van 's Raads bevoegdheden, bepaalt die rechter, tenzij het beroep op dat recht kennelijk ongegrond of niet ter zake dienende is, een termijn waarbinnen dat recht bij de Raad moet worden geldend gemaakt, en houdt hij de uitspraak aan totdat de Raad omtrent de erkenning van dat recht heeft beslist, of totdat de gestelde termijn is verstreken zonder dat het betreffende verzoek tot de Raad is gericht.”

8) Vonnis van 19 Dec. 1945, gepubliceerd in N.J. 1946, 128.

9) Vgl. v. d. Grinten t.a.p., blz. 4.

de rechtbank zijn onbevoegdheid construeerde, had juist in het belang van eiser achterwege moeten blijven. Beter had de beslissing op eisers vordering kunnen worden aangehouden, totdat de Raad voor het Rechtsherstel uitspraak had gedaan. Op die wijze ware elk competentiegeschil vermeden en hadden zowel eiser als gedaagde het volle pond gekregen.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad.

Afd. Rechtspraak. Bij K.B. van 9 Juni 1947 werden alsnog benoemd:

Mr. J. A. Polak, tot lid en Mr. M. M. Schim van der Loeff tot plaatsvervangend lid.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 11. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
12 Juni 1947.

De enkele mededeling aan de onder beheer gestelde van een plaats gehad hebbende verkoop, zonder dat deze mededeling vergezeld gaat van voldoende gegevens, welke voor het instellen van een hoger beroep onontbeerlijk zijn doet niet de termijn van art. 43 E 100 aanvangen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien een op 24 October 1946 gedateerd verzoekschrift van A. te 's-Gravenhage, gemachtigde Mr. J. van der Plas;

Gezien de op 31 Januari 1947 gedateerde conclusie van antwoord van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut, alsmede het antidotaal request van B. te 's-Gravenhage, die als partij in het geding is opgeroepen, gemachtigde Mr. H. W. de Grooth te 's-Gravenhage;

Gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken; Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 17 Maart 1947, voor appellant en B. voorgedragen door hun gemachtigden en voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. W. G. van Rosmalen, werkzaam bij dit Instituut;

Gelet op de verklaringen, afgelegd door de door appellant gedagvaarde getuigen . . . . ., alsmede door de van de zijde van partij B. voorgebrachte getuigen . . . . .

Overwegende, dat appellant, die sedert Mei 1945 wegens verdenking van collaboratie is gedetineerd en wiens vermogen krachtens artikel 10, lid 2 van het Besluit Vijandelijk Vermogen van rechtswege onder beheer van het Nederlandse Beheersinstituut is gekomen, bij vorengenoemd Verzoekschrift in beroep komt tegen de verkoop door het Nederlandse Beheersinstituut van de tot zijn onder beheer gesteld vermogen behorende inventaris uit de eveneens van zijn vermogen deel uitmakende drukkerij . . . . . aan de . . . . . te 's-Gravenhage aan B. te 's-Gravenhage;

Overwegende, dat zowel het Nederlandse Beheersinstituut als B. in hun verweer zich er allereerst op beroepen dat het appel van appellant tardief is, nu uit een d.d. 17 September 1946 door appellant's gemachtigde aan het Beheersinstituut gericht schrijven blijkt, dat appellant reeds eerder dan een maand, voorafgaande aan de datum van indiening van zijn verzoekschrift, op de hoogte was van het feit van de verkoop;

Overwegende, dat dit verweer verworpen moet worden, daar de blijkens de geproduceerde brief geschiede enkele mededeling aan de onderbeheer gestelde van een plaats gehad hebbende verkoop van diens vermogensbestanddelen, zonder dat deze mededeling vergezeld ging van voldoende gegevens, welke voor het instellen van een hoger beroep onontbeerlijk waren, niet kan worden geacht de appeltermijn van artikel 43 van het Besluit Vijandelijk Vermogen te doen aanvangen;

Overwegende dat: nu het Bureau 's-Gravenhage aan appellants gemachtigde eerst bij schrijven van 25 September 1946 voldoende inlichtingen heeft verstrekt en appellants verzoekschrift op 24 October 1946 is gedateerd, appellant derhalve in zijn verzoek behoort te worden ontvangen;

Overwegende wat de zaak zelve betreft, dat appellant allereerst heeft betoogd, dat de koopprijs van f 9.000.—, door het Beheersinstituut van de koper B. bedongen, aanmerkelijk te laag is;

Overwegende, dat Wij deze grief moeten verwerpen, nu weliswaar appellant ter adstructie daarvan een taxatierapport van de leverancier der inventaris heeft overgelegd, in welk rapport de verkochte inventaris op tenminste f 12.000.— wordt gewaardeerd, doch deze waardering — zoals ter terechtzitting is komen vast te staan — geen rekening houdt met de feitelijke toestand waarin ten tijde der verkoop de inventaris zich bevond; dat deze toestand volgens mededeling van het Beheersinstituut, behalve voor wat betreft een Mercedes-drukautomaat, bepaald slecht was, en appellant in gebreke is gebleven het tegendeel voor Ons aanneemelijk te maken;

Overwegende, dat Wij derhalve geen aanleiding vinden te twijfelen aan de juistheid van het voor het Beheersinstituut opgemaakte taxatierapport van J. E. de Mare, op wiens waardebeoordeling van f 9.000.— de door genoemd Instituut vastgestelde verkoopprijs is gebaseerd;

Overwegende, dat Ons voor het overige voldoende is aangetoond, dat het Beheersinstituut in het belang van het onder beheer gestelde vermogen tot de bestreden verkoop is overgegaan, nu in het vermogen van appellant niet meer voldoende liquide middelen aanwezig waren om het bedrijf voort te zetten;

Overwegende, dat Onze beslissing derhalve behoort te luiden zoals hieronder zal geschieden;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep.

Wijzen het beroep af.

No. 12. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
24 Juni 1947.

Beroep van appellante tegen de weigering van het Beheersinstituut tot teruggave van gedeeltelijk opgeslagen en gedeeltelijk aan oorlogsslachtoffers in bruikleen gegeven meubilair en tegen de door het Beheersinstituut aan een Spaarbank gegeven opdracht tot overschrijving van een te haren name geboekt bedrag op rekening van haar werkgever heeft geen betrekking op enige handeling als bedoeld in art. 11, lid 1, sub c E 133.

Voorzitter verklaart zich onbevoegd en verwijst het beroep naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;
gezien een op 19 Januari 1947 binnengekomen verzoekschrift van A. te Den Helder, gemachtigde Mr. H. Jonker Hzn.;
gezien de op 21 April 1947 gedateerde conclusie van antwoord op voormeld verzoekschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;
gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken; gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 3 Juni 1947, voor appellante voorgedragen door haar gemachtigde en voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mej. Mr. Th. Th. H. van Sonderen, werkzaam bij dit Instituut;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende dat appellante, gelijk ten processe is gebleken, na de opheffing op 10 April 1946 van het beheer, tot dat tijdstip krachtens het bepaalde bij art. 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen over haar vermogen gevoerd door het Nederlandse Beheersinstituut, Vertegenwoordiging Den Helder, van dit instituut heeft moeten ondervinden, dat de door haar verzochte teruggave van het tot haar vermogen behorende gedeeltelijk opgeslagen en gedeeltelijk aan oorlogsslachtoffers in bruikleen gegeven meubilair op een aantal ten requeste gestelde en bestreden gronden werd geweigerd, terwijl op 18 December 1946 door dit instituut aan de Nutsspaarbank te Den Helder opdracht werd gegeven een bedrag van f 1399.64, te haren name geboekt, over te schrijven op de rekening van B., werkgever van appellante en eveneens onder beheer, tegen welke weigering en handeling zij op de ten requeste gestelde gronden bij Ons in beroep komt;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende dat Wij met het Beheersinstituut van oordeel zijn, dat Wij, nu het beroep van appellante geen betrekking heeft op enige handeling als bedoeld in artikel 11, lid 1, sub c van het Besluit Vijandelijk Vermogen, Ons onbevoegd zullen moeten verklaren van het onderwerpelijke verzoek kennis te nemen en dit naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel zullen dienen te verwijzen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren Ons onbevoegd.

Verwijzen het beroep naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken.

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

- No. 491. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 25 Maart 1947. (Mrs. Wiarda, van Zeggelen en O. Schreuder).

De Gemeente Purmerend heeft in 1944 het saldo der geldlening van verzoekster geheel onverplicht en zonder rekening te houden met het belang van verzoekster afgelost aan het N.A.F.

Beroep op art. 33 E 100 verworpen.

Rechtsbetrekking tussen partijen hersteld en gerequesteerde veroordeeld om het saldo der lening nogmaals te betalen aan verzoekster.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.)

N.R. No. 861.

- No. 492. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 17 Febr. 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Scholtens).

In Maart 1941 heeft de Duitse Kriegsmarine het schip „Phoenix” in aanbouw overgenomen voor de bouwprijs ad f 160.000.—, welk schip na de bevrijding door bemiddeling van het Ministerie van Scheepvaart in Nederland is teruggekeerd.

Eigendom van de „Phoenix” toegewezen aan verzoekster — zijnde deze in de plaats getreden van de aanbestedster van het schip — tegen betaling van de koopsom ad f 160.000.— aan de Staat der Nederlanden, zonder verrekening van door verzoekster gederfde bedrijfswinsten en afschrijvingen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 862.

- No. 493. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 4 Maart 1947. (Mrs. Jolles, Wiarda en O. Schreuder).

Schenking van geld en schrijfmachine om deze aan de macht der Duitsers te onttrekken nietig verklaard en gerequesteerde veroordeeld deze aan verzoekers af te geven.

Gelijk verzoek ten aanzien van radiotoestel en meubelen ontzegd, omdat niet is komen vast te staan, dat deze in bewaring of ten geschenke zijn gegeven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 868.

- No. 494. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 28 Febr. 1947. (Mrs. Wiarda, O. Schreuder en Van Zeggelen).

Verzoek tot het doen herleven van de vennootschap, waarvan één der leden met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, is overleden, afgewezen. Een voortzetting der vennootschap met verzoekster als bewindvoester, is in strijd met de bedoeling der vennootschap en zou onredelijk zijn.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 869.

- No. 495. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 18 Febr. 1947. (Mrs. G. A. Schreuder, Hoog en Worst).

Verweerder heeft in 1942 gebruik gemaakt van zijn recht van koop, niettegenstaande verzoeksters hadden verzocht zulks niet te doen, daar de koopsom hen, als Joodse eigenaren, zoude ontgaan.

De rechtsbetrekking tussen partijen hersteld met veroordeling van verweerder tot betaling van de koopsom aan verzoekers.

Verweerder had moeten bedenken, dat door het niet gebruik maken van zijn kooprecht hem in het ergste geval een voordeel kon ontgaan, waartegenover de zekerheid bestond, dat verzoekers door de uitoefening van het recht van koop, een groot verlies zouden lijden. Beroep op art. 33 faalt, daar verweerder zelf de verplichting tot betaling heeft geschapen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 871.

- No. 496. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 10 Maart 1947. (Mrs. Boll, v. d. Loos en Worst).

Verzoekster heeft een leveringscontract van elektrische apparaten met gerequestreerde, welk contract is tot stand gekomen onder invloed van de bezetter en ten behoeve van de Duitse oorlogsindustrie, gedeeltelijk uitgevoerd.

Verzoek tot vernietiging van deze overeenkomst voor zover nog niet uitgevoerd toegewezen met regeling der gevolgen in die zin, dat verzoekster niet verplicht is het saldo van het ontvangen voorschot aan verweerster te betalen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 872.

- No. 497. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 3 Maart 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Craandijk).

Verzoek om alsnog in de gelegenheid te worden gesteld om toe te treden tot een regeling in 1942 door verweerster (verzekeraar) aangeboden aan hare leden, afgewezen.

Verzoekster had, niettegenstaande hare bijzondere positie als Joodse onderneming, zich in 1942 met verweerster in verbinding kunnen stellen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 876.

- No. 498. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 16 April 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Dr. Zijlstra en Jhr. v. Meeuwen).

Overeenkomst en vertegenwoordiging tussen partijen op 13 Februari 1940 tot stand gekomen, is, onder pressie van de vijand, gewijzigd bij overeenkomst van 6 Februari 1941 waarbij verzoekster afstand heeft gedaan van haar recht op provisie en licentie-gelden.

Overeenkomst van Februari 1941 vernietigd en gerequestreerde veroordeeld tot betaling van de provisie enz. op basis van de oorspronkelijke overeenkomst.

Gerequestreerde bij dwangsom veroordeeld tot het toelaten van boeken-onderzoek ter bepaling van het aan verzoekster toekomende bedrag.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 877.

- No. 499. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 15 April 1947. (Mr. Buddingh de Voogt).

Verzoekster niet ontvankelijk verklaard in haar verzoek om de over-

eenkost gesloten tussen haar en gerequesteerde, de in 1940 afgetreden directeur, nietig te verklaren.

De bedoeling van verzoekster, zoals bij request uiteengezet, vindt in de overeenkomst niet haar neerslag en kan geen grond opleveren tot ingrijpen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 878.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 500. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 10 Maart 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Craandijk).

Verzoeker wiens voorraad textielgoederen op instigatie van de Distex is verkocht aan gerequesteerde vraagt als aanvulling op zijn verzoekschrift tot betaling van schadevergoeding ter waarde der goederen, verhoogd met de daarna gemaakte winst, een veroordeling tot betaling, ter zake van door gerequesteerde verkregen voordelen door de overname van de, van verzoeker afkomstige, toewijzingen.

Het aanvullingsverzoek afgewezen, omdat bij de overname der toewijzingen geen rechtsbetrekking is ontstaan, tussen partijen, welke met de vijandelijke bezetting rechtstreeks verband houdt, daar de herverdeling van de toewijzingen is geschied door de Distex.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 873.

- No. 501. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 24 Febr. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Craandijk).

Verzoek tot nietigverklaring van de verkoop van een bedrijf, in November 1940 tot stand gekomen, afgewezen.

Het feit, dat verzoeker-verkoper Jood was moge bij de verkoop een rol hebben gespeeld, zulks was niet van doorslaggevende betekenis en verweerder is, op verzoeker's aandrang, tot aankoop op zuiver zakelijke basis overgegaan.

Ingrijpen onredelijk geacht.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 874.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

- No. 502. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 27 Febr. 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Köster).

Het is onaannemelijk dat verweerder, gevestigd niet ver van het opgeëiste perceel, niet heeft geweten, dat eiser's N.V. dit pand in gebruik had, terwijl uit het feit, dat er na vertrek van verzoekers een Wehrmachtscafé in is gevestigd verweerder moet hebben begrepen, dat het pand gedwongen is ontruimd. Verweerder was derhalve niet te goeder trouw in de zin van E 100.

Huurovereenkomst ten behoeve van verzoekers hersteld en verweerder veroordeeld tot ontruiming van het pand.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 864.

- No. 503. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 24 Febr. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Craandijk).

Het feit dat een huurovereenkomst is ingegaan op 1 Mei 1945, doch het contract is getekend op 18 Mei 1945, staat een vernietiging daarvan niet in de weg.

De herleving van het oude huurrecht brengt redelijkerwijze mede de vernietiging ener latere huur, onverschillig wanneer deze is aangegaan.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 867.

- No. 504. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 16 April 1947. (Prof. Mr. Duyfjes).

Nadat verzoekster zich aanvankelijk tot de gewone rechter heeft gewend met een eis tot ontruiming, kan zij daarop niet meer terugkomen en opnieuw de zaak aanhangig maken bij de Raad voor het Rechtsherstel.

De voorzitter, rechtdoende in kort geding, verklaart zich onbevoegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 19a, 150.) N.R. No. 879.

Vorderingen tot herstel van arbeidsovereenkomsten, c.q. tot schade-loosstelling.

- No. 505. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 25 Maart 1947. (Mrs. Jolles, van Zeggelen en Wiarda).

Het verzoek van requestrant bestaat in een feitelijke herplaatsing in een vroegere dienstbetrekking.

De Raad is onbevoegd i.v.m. art. 4, lid 9, van het B.B.A. (F 214) juncto art. 23, lid 3, van het Besluit E 100.

(Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 (F 214) art. 4, lid 9; Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 23, lid 3.)

N.R. No. 870.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

- No. 506. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 20 Februari 1947. (Mr. van Vrijberghe de Coningh).

Vordering tot rechtsherstel ten aanzien van een vervallen levensverzekeringsovereenkomst toegewezen.

Het herstel van het K.B. E 100 brengt mede, dat de Bank het vermoeden in haar nadeel heeft, dat achterwege blijven van het gevraagde herstel onredelijk is, nu van het tegendeel niet is gebleken.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 863.

- No. 507. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 10 April 1947. (Prof. Mr. Kollwijn).

Overeenkomst van lijfrenteverzekering hersteld; gerequesteerde heeft recht op terugvordering van de terzake van de afkoop onverschuldigd gedane betaling aan Lippmann.

Het feit, dat verzoekster de polis zelf bij Lippmann heeft ingeleverd kan in billijkheid geen reden zijn de schade, welke de Mij. getroffen heeft, op verzoekster over te hevelen.

Verzoek tot schorsing van het geding, totdat de administratie van Lippmann is vastgesteld, afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 865.

- No. 508. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 16 April 1947. (Prof. Mr. Duyfjes).

Overeenkomst van levensverzekering tussen partijen hersteld.

Voor de bevrijdende kracht van de betaling aan Lippmann kan geen beroep worden gedaan op art. 33 E 100, daar de maatschappij tegenover verzoeker tot die betaling niet gehouden was.

De betaling der afkoopwaarde leverde op een rechtstreeks nadeel voor de maatschappij en zij kan dit nadeel niet afwentelen op de Joodse crediteur.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 875.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 509. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 28 Febr. 1947. (Mrs. Jolles, Wiarda en van Zeggelen).

Verweerder heeft te goeder trouw de hoofdsom van een hypothecaire lening na afloop van de termijn aan het N.A.F. betaald, zonder een opzegging of opvordering af te wachten.

Verweerder kan zich niet beroepen op art. 33 E 100, doch desalniettemin is de vordering tot rechtsherstel afgewezen, omdat het onredelijk zoude zijn, verweerder nogmaals te doen betalen, daar voor een eenvoudig man als verweerder, de bewoordingen der akte niet duidelijk zijn geweest.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 866.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie Nos. 499, 504, 505, 510.

Diverse beslissingen.

- No. 510. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 10 Maart 1947. (Mrs. Verdam, de Flines, Scholtens, Sluis en Tabingh Suermondt).

Art. 143 van het K.B. E 100, hoger beroep en cassatie uitsluitende en herziening toelatende, heeft de strekking om het geding zoveel mogelijk tot één instantie te beperken.

Herziening is mogelijk ten einde kennelijke misslagen omtrent de feiten te herstellen. De herzieningsprocedure komt slechts in aanmerking indien de gewone procesgang is afgesloten, hetgeen in casu, nu een interlocutoire beslissing is geweest, niet het geval is.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 880.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de Afdeling.

No. 137. Effecten van geringe waarde.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op art. 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

om:

- a) couponbladen van effecten of gehele effecten, welke krachtens de Zesde Uitvoeringsbeschikking bij inleveringskantoren zijn gedeponneerd, ter beschikking van de rechthebbenden te stellen, voorzover de betreffende effecten krachtens de Zevende of de Veertiende Uitvoeringsbeschikking van de verplichting tot aanmelding zijn vrijgesteld;
- b) effecten of couponbladen als sub a bedoeld, alsmede die welke krachtens de Zesde Uitvoeringsbeschikking van de verplichting tot inlevering zijn vrijgesteld, in bewaring te nemen dan wel uit bewaargeving terug te geven.

Toelichting.

Ten opzichte van effecten van *geringe* waarde liepen de vrijstellingen van aanmelding en van inlevering niet geheel parallel. De onderhavige algemene vergunning dient om de inleveringsverplichting — dat is de verplichting om dergelijke stukken bij een inleveringskantoor te laten berusten — ten aanzien van niet-aanmeldingsplichtige effecten op te heffen. Tevens kunnen de in deze vergunning bedoelde effecten in den vervolge zonder bijzondere vergunning in bewaargeving gedeponneerd, dan wel uit bewaargeving afgegeven worden.

25 Juni 1947.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Aan de grens ingehouden gelden van personen, wier vermogens onder beheer zijn gesteld (C.Be/103/16107).

De Minister van Financiën berichtte ons bij schrijven van 4 Juni 1947, dat van verschillende Bureaux en Vertegenwoordigers verzoeken worden ontvangen tot overmaking van bij repatriëring aan de grens ingeleverde gelden van personen, wier vermogens onder beheer zijn gesteld.

Aan verzoeken, als in de vorige alinea bedoeld, kan echter niet worden voldaan.

De Minister van Financiën verzocht ons U in kennis te stellen van de korte uiteenzetting, welke in het voormeld schrijven te dezer zake wordt gegeven. Deze uiteenzetting luidt als volgt:

„Onmiddellijk na de bevrijding werd het Besluit regeling in- en uitvoer Nederlands en vijandelijk geld 1944, Staatsblad No. E 90, van kracht, hetwelk de invoer van Nederlands en vijandelijk geld verbood, alsmede het Besluit Deviezen-Blokkering Staatsblad No. E 89, waarbij de invoer van andere valuta werd verboden.

Op grond van deze besluiten werden van de repatriërenden bij grensoverschrijding de in hun bezit zijnde gelden ingehouden, met uitzondering van een bedrag van f 50.—, dat ingevolge artikel 2, lid 2, van het eerstgenoemde besluit mocht worden behouden.

Over de ingehouden gelden kan derhalve hier te lande niet worden beschikt, alvorens deze voor invoer zijn vrijgegeven.

De invoer van het Nederlandse en het vijandelijke geld werd geregeld in mijn beschikking van 29 December 1945, Generale Thesaurie, Afdeling Geldwezen, No. 27, nadien vervangen door mijn beschikking van 25 Juni 1946, Generale Thesaurie, Afdeling Geldwezen, No. 237, met dien verstande, dat met ingang van 26 Juni 1946, Nederlandse Staatscourant van 26 Juni 1946 No. 123, het voor invoer vrijgeven van het Nederlandse geld werd gedelegeerd aan De Nederlandse Bank N.V., te Amsterdam. Laatstgenoemde dient daarbij echter dezelfde bepalingen in acht te nemen, welke in bovenvermelde beschikking zijn vastgelegd, waaronder de vereisten, dat een verklaring van politieke betrouwbaarheid en een verklaring van gedwongen tewerkstelling worden overgelegd.

Indien deze verklaringen niet kunnen worden overgelegd — hetgeen naar ik aanneem het geval is voor vrijwel alle personen wier vermogen onder beheer werd gesteld — kunnen de gelden niet voor invoer worden vrijgegeven en kan derhalve door geen enkele instantie hier te lande daarover worden beschikt.

Als gevolg daarvan kan op alle aanvragen tot overmaking van aan de grens ingeleverd Nederlands en van de tegenwaarde van vijandelijk geld op rekening van U en Uw regionale bureau's slechts afwijzend worden beschikt.

Met de afwikkeling van de ingehouden overige — niet vijandelijke gelden is De Nederlandsche Bank N.V. te Amsterdam belast.”

24 Juni 1947.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Mededelingen betreffende de afdeling.

Tarieven voor het opmaken en bekrachtigen van minnelijke regelingen ten aanzien van onroerende goederen, zoals deze zijn gewijzigd en goedgekeurd door de Minister van Justitie blijkens diens verklaring d.d. 23 Mei 1947 no. 1807.

TARIEF I.

Tarief van kosten wegens:

- a. het voorbereiden en tot stand brengen van een minnelijke regeling als bedoeld in artikel 113b van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, alsmede het verlijden van de ter zake opgemaakte akten;
- b. het opmaken van processen-verbaal van zwaarigheden als bedoeld in artikel 113c van evengenoemd Besluit; en
- c. het opmaken van akten waarbij de oorspronkelijke crediteur ten aanzien van een hypothecaire vordering, die door zijn debiteur aan een ander is afgelost, verklaart:
de debiteur op grond van artikel 33 van evengenoemd Besluit als rechts-geldig gekweten te beschouwen en geen rechtsherstel van het recht van hypotheek te verlangen.

Art. 1. Voor het bereiden en eventueel tot stand brengen van een minnelijke regeling betreffende onroerende zaken, krachtens artikel 113b van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, inclusief het verlijden van de notariële akte, waarin deze regeling is vastgelegd, of wel het opmaken van een proces-verbaal van zwaarigheden krachtens artikel 113c van gemeld Besluit, is aan de Notaris, die door de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel is aangewezen om de betreffende minnelijke regeling tot stand te brengen, verschuldigd:

- a. indien de waarde van het betreffende onroerende goed niet hoger is dan f 25.000.—: $1\frac{1}{4}$ % van de waarde plus f 20.—;
- b. bij een waarde van het onroerend goed boven f 25.000.— tot en met f 50.000.—: $1\frac{1}{4}$ % van de waarde met een minimum van f 332.50;
- c. bij een waarde van het onroerend goed boven f 50.000.— f 625.— plus $\frac{3}{4}$ % van het bedrag, waarmede de waarde het bedrag van f 50.000.— te boven gaat.

Art. 2. Wanneer het onroerend goed, nadat de oorspronkelijke eigenaar het heeft verloren, opnieuw is overgedragen, wordt voor elke tussentijdse levering het tarief met f 25.— verhoogd; Het tarief wordt eveneens met f 25.— verhoogd, indien het onroerend goed ten tijde van het rechtsherstel is bezwaard met een of meer hypotheeken, welke hetzij daarop zijn ingeschreven nadat de gedeposeerde eigenaar het onroerend goed heeft verloren, dan wel door cessie zijn verkregen van de hypothecaire crediteur van de gedeposeerde eigenaar.

Art. 3. Als waarde van het onroerend goed wordt aangemerkt de koopsom, welke bij de laatstelijk voor het rechtsherstel plaats gehad hebbende overdracht in de akte is vermeld en als deze laatste overdracht om niet is geweest, de geschatte waarde, zo nodig vast te stellen door een, door de Afdeling aan te wijzen, taxateur.

- Art. 4. Wanneer het verzoek tot rechtsherstel uitsluitend betreft een ander zakelijk recht dan het eigendom van het onroerend goed, wordt in de plaats van de waarde van het onroerend goed, als basis voor het tarief aangemerkt de waarde van het betreffende zakelijke recht, vast te stellen op een overeenkomstige wijze als in artikel 3 omschreven.
- Art. 4a. Wanneer ten aanzien van een hypothecaire vordering, welke door de debiteur aan een ander dan zijn oorspronkelijke crediteur is afgelost, door die oorspronkelijke crediteur bij akte wordt verklaard, dat hij geen rechtsherstel ten aanzien van het recht van hypotheek wenst, doch zijn vroegere debiteur als rechtsgeldig gekweten beschouwt, is wegens het opmaken van deze akte aan de notaris f 10.— verschuldigd.
- Art. 5. Voor het opmaken van akten van royement en hypotheekverlening verband houdende met de minnelijke regeling is het voor die akten geldende tarief van de Broederschap der Notarissen in Nederland verschuldigd.
- Art. 6. De Voorzitter van de Afdeling Onroerende Goederen is bevoegd in zeer bijzondere gevallen afwijking toe te staan van het hiervoren bepaalde.

TARIEF II.

Tarief voor:

- a. het bekrachtigen van een minnelijke regeling als bedoeld in artikel 113b van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
  - b. het doorzenden aan de Afdeling Rechtspraak van een afschrift van een proces-verbaal van zwaarigheden, met een voorstel voor een beslissing der zwaarigheden als bedoeld in artikel 113c van gemeld Besluit;
  - c. het bekrachtigen van een akte, waarbij de oorspronkelijke crediteur ten aanzien van een hypothecaire vordering, die door zijn debiteur aan een ander is afgelost, verklaart deze debiteur op grond van artikel 33 van evengenoemd Besluit als rechtsgeldig gekweten te beschouwen en geen rechtsherstel van het recht van hypotheek te verlangen.
- Art. 1. 1. Voor het verkrijgen van de bekrachtiging van een minnelijke regeling van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel als bedoeld in artikel 113b, lid 1, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer is aan de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Onroerende Goederen, verschuldigd een bedrag van f 20.—, verhoogd met 1‰ van de waarde van het onroerend goed, met een minimum van f 25.—;
2. Indien de minnelijke regeling betreft meer dan één kadastraal perceel, geldt het in lid 1 genoemde tarief voor elk kadastraal perceel afzonderlijk, met dien verstande, dat kadastrale percelen, waarbij alle betrokken belanghebbenden dezelfde zijn, tezamen voor één gelden.
- Art. 2. Eenzelfde bedrag is verschuldigd, indien bij het beproeven der minnelijke regeling zwaarigheden zijn ontstaan, voor het doorzenden van een afschrift van het proces-verbaal hiervan met een voorstel voor een beslissing der zwaarigheden aan de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel overeenkomstig het bepaalde in artikel 113c van het gemeld Besluit.
- Art. 3. Als waarde van het onroerende goed wordt aangemerkt de koopsom, welke bij de laatstelijk voor het rechtsherstel plaats gehad hebbende overdracht in de akte is vermeld en als deze laatste overdracht om niet is geweest, de geschatte waarde, zo nodig vast te stellen door een, door de Afdeling aan te wijzen, taxateur.

- Art. 4. Wanneer de in artikelen 1 en 2 bedoelde bekrachtigingen en voorstellen uitsluitend betrekking hebben op een ander zakelijk recht dan de eigendom van het onroerend goed, wordt in plaats van de waarde van het onroerend goed als basis voor het tarief aangemerkt de waarde van het betreffende zakelijke recht, vast te stellen op overeenkomstige wijze als in artikel 3 omschreven.
- Art. 4a. Voor het verkrijgen van de bekrachtiging van een akte, waarbij de oorspronkelijke crediteur ten aanzien van een hypothecaire vordering, die door zijn debiteur aan een ander is afgelost, verklaart deze debiteur op grond van artikel 33 van evengenoemd Besluit als rechtsgeldig gekweten te beschouwen en geen rechtsherstel van het recht van hypotheek te verlangen, is aan de Raad, Afdeling Onroerende Goederen, verschuldigd een bedrag van f 2.50.
- Art. 5. Met de infing der in artikel 1, 2 en 4a bedoelde bedragen is belast de Afdeling Onroerende Goederen of de door haar daartoe aangevozen vertegenwoordiger.
- Art. 6. De Voorzitter van de Afdeling Onroerende Goederen is bevoegd in zeer bijzondere gevallen afwijking toe te staan van het hiervoor bepaalde.

Model ener akte van minnelijke regeling met betrekking tot het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen.

Verkoop door N.G.V. aan N. wordt nietig verklaard. De Landelijke Hypotheekbank stemt toe in doorhaling van de hypothecaire inschrijving. Het verschil tussen het bedrag der oude hypotheek en het bedrag, waarmede de oude eigenaar daadwerkelijk is gebaat, i.c. het exploitatie-saldo van de nieuwe eigenaar, wordt in handen gesteld van een onzijdig persoon. Deze zal dit, nadat in de proefprocedure betreffende de „compensatiequaestie” uitspraak is gedaan, uitkeren aan degenen, wie het alsdan zal blijken toe te komen. ....

Heden, de ....., verschenen voor mij, ..., Notaris ter standplaats .....

1. de Heer J., koopman, wonende te .....
2. de Heer N., zonder beroep, wonende te .....
3. de Heer T. (tussenkoper), zonder beroep, wonende te .....
4. de Heer X., zonder beroep, wonende te ....., volgens zijn verklaring ten deze handelende als lasthebber van de te 's-Gravenhage gevestigde naamloze vennootschap Landelijke Hypotheekbank N.V.;
5. de Heer Z., zonder beroep, wonende te ....., volgens zijn verklaring ten deze handelende als lasthebber van de te 's-Gravenhage gevestigde Stichting Niederländische Grundstücksverwaltung, hierna genoemd: N.G.V.

blijkende van voormelde lastgevingen enz.

De comparanten verklaarden:

dat genoemde Heer J. op 10 Mei 1940 en ook nog op 7 April 1943 eigenaar was van:

het voortdurend recht van erfpacht van de aan de gemeente ..... in eigendom toebehorende grond met de eigendom van de daarop gebouwde opstal, zijnde een huis te ..... aan de A.-straat, nummer ....., kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nummer ....., groot .....

dat gemeld onroerend goed door de N.G.V. voornoemd als overgenomen hebbende het beheer zonder medewerking of goedkeuring van de eigenaar werd verkocht en overgedragen aan de Heer T. voornoemd, blijkens akte op 7 April 1943 verleden voor Notaris ..... te ....., overgeschreven ten

hypothekantore te ..... diezelfde dag in deel ....., nummer ....., voor een som van f 18.500.—;

dat gemeld onroerend goed vervolgens door genoemde Heer T. werd verkocht en overgedragen aan de Heer N. voornoemd, blijkens akte op 7 April 1943 verleden voor genoemde Notaris ....., overgeschreven ten gemelden hypothekantore diezelfde dag in deel ....., nummer ....., voor een som van f 20.000.—;

dat gemeld onroerend goed ook thans nog staat ten name van de Heer N.; dat gemeld onroerend goed op 10 Mei 1940 en ook nog op 7 April 1943 was belast met een eerste hypothecaire inschrijving, oorspronkelijk groot f 8.000.—, ten behoeve van de Heer H., particulier, wonende te ....., blijkens akte op ..... 1933 verleden, voor notaris ..... te ....., ingeschreven ten gemelden hypothekantore diezelfde dag in deel ....., nummer .....

dat de onderworpelijke lening, onveranderd groot f 8.000.—, ter gelegenheid van gemelde verkoop aan de Heer T., aan de crediteur werd afgelost, terwijl de inschrijving werd doorgehaald op 1943;

dat gemeld onroerend goed thans is belast met een eerste hypothecaire inschrijving, oorspronkelijk groot f 10.000.—, ten behoeve van de N.V. Hypotheekbank te ....., thans door cessie ten behoeve van de Landelijke Hypotheekbank N.V., voornoemd, per resto groot f 9.500.—, blijkens akte op ..... 1943 verleden, voor genoemde notaris ....., ingeschreven ten gemelden hypothekantore op diezelfde dag in deel ....., nummer .....

dat op grond van de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100), zoals dit nader is gewijzigd bij Besluit F 272, in verband met de bepalingen van het Besluit Bezettingsmaatregelen (E 93);

de comparant sub 1 zich beroept op de nietigheid van gemelde overdracht door de N.G.V. en de daarop gevolgde overdracht en bezwaring;

dat de comparanten wie zulks aangaat gemelde nietigheden erkennen en verklaren:

dat genoemde Heer J. de enige rechthebbende is tot gemeld onroerend goed, aan wie de comparanten sub 2 en 3 bij deze voorzoveel nodig om niet overdragen alle eventuele rechten, welke zij ten opzichte van gemeld onroerend goed mochten hebben verkregen, welke overdracht door de comparant sub 1 wordt aanvaard;

dat de hypothecaire inschrijving ten behoeve van de Landelijke Hypotheekbank N.V. iedere rechtskracht mist.

Ter nadere regeling hunner rechtsbetrekkingen verklaarden partijen:

1. de comparant sub 1 wordt gemachtigd om door de overschrijving van een afschrift of uittreksel dezer akte gemeld onroerend goed ten betrokken hypothekantore weder te zijnen name te doen stellen;
2. tusschen de comparanten sub 1, 2 en 3 is een afrekening opgemaakt, waarvan een getekend exemplaar aan deze akte is gehecht, welke door partijen geacht wordt één geheel met deze overeenkomst te vormen, ter regeling van de volgende punten:
  - a. verrekening van de baten en lasten van gemeld perceel vanaf de datum der nietige koopovereenkomst;
  - b. verrekening in verband met de beide gemelde hypotheeken, resulterende in de navolgende te verrichten betalingen:
    - A. door partij J. aan partij N. f 8.112.—;
    - B. door partij N. aan partij J. f 3.505.53;
    - C. door partij N. aan de Landelijke Hypotheekbank N.V. f 10.258.13;
    - D. door partij T. aan partij N. f 11.888.—;

waaromtrent partijen zijn overeengekomen:

het sub A vermelde bedrag wordt bij het passeren der akte voldaan; van het sub C vermelde bedrag wordt bij het passeren dezer akte voldaan een bedrag van f 3.753.22, terwijl het restant ad f 6.504.91 aan de Lan-

delijke Hypotheekbank wordt schuldig gebleven en zo spoedig mogelijk zal worden voldaan, onder bijbetaling van een rente van 4 % per jaar, ingaande heden tot de dag der algehele afdoening, blijvende de overeenkomst van geldlening onverminderd en onder gelijke voorwaarden van kracht;

het sub D vermelde bedrag zal aan partij N. worden schuldig gebleven en zo spoedig mogelijk worden voldaan onder bijbetaling van een rente van 4 % per jaar, ingaande heden tot de dag der algehele afdoening;

omtrent het sub B vermelde bedrag stelt de Landelijke Hypotheekbank, dat dit bedrag aan haar dient te worden voldaan in mindering van voormeld schuldig gebleven bedrag ad f 6.504.91, terwijl partij J. stelt, dat dit bedrag aan haar dient te worden voldaan;

ter vermindering van geschil en aangezien omtrent een soortgelijke kwestie reeds een procedure is aanhangig gemaakt, zijn partijen overeengekomen, gemeld bedrag ad f 3.505.53 te stellen onder berusting van een in nader overleg aan te wijzen onzijdig persoon, met opdracht daarmede te handelen als na te melden:

nadat het vonnis in de hiervoor bedoelde procedure in kracht van gewijsde is gegaan, zullen de Landelijke Hypotheekbank N.V. en partij J. zich beraden aan wie de uitbetaling van de bij genoemde onzijdig persoon gedeponeerde gelden zal geschieden. Bij eenstemmigheid zal de uitbetaling door de onzijdig persoon geschieden aan diegene van beide partijen, die door hen gezamenlijk wordt aangewezen. Indien geen overeenstemming tussen partijen tot stand komt, zal een procedure tussen partij J en de Landelijke Hypotheekbank N.V. gevoerd worden en zal de uitbetaling door de onzijdig persoon geschieden onmiddellijk nadat het vonnis in de alsdan te voeren procedure in kracht van gewijsde is gegaan, onder aftrek van eventuele kosten, overeenkomstig de uitslag van de procedure;

een eventuele uitkering aan de Landelijke Hypotheekbank N.V. zal in mindering komen van haar voormelde vordering ad f 6.504.91, terwijl partij J. alsdan een vordering houdt op partij N. ad f 3.505.53, welke zo spoedig mogelijk zal worden voldaan onder bijbetaling van een rente van 4 % per jaar, ingaande heden tot de dag der algehele afdoening; een eventuele uitkering aan partij J. geschiedt ter algehele afdoening van de sub B gemelde vordering;

3. De comparant sub 4 verbindt zich namens de Landelijke Hypotheekbank N.V. tot het verlenen van roeyement van hare inschrijving;
4. de comparant sub 1 draagt bij deze aan de comparant sub 3 over alle rechten en vorderingen, welke hij terzake van de verkoop door de N.G.V. tegen deze instelling of tegen enig andere soortgelijke instantie wegens ontvangen kooppenningen mocht hebben, welke overdracht door de comparant sub 3 wordt aanvaard;
5. enzovoorts.
6. de comparant sub 1 verklaarde, dat hij — in mindering van hetgeen hij uit hoofde van de vervreemding van voormeld onroerend goed te vorderen heeft — geen enkel bedrag van de firma Lippmann Rosenthal & Co, Sarphatistraat te Amsterdam, of welke andere instelling ook, heeft ontvangen.

Tenslotte verklaarden partijen:

dat zij op vorenstaande wijze de terzake tussen hen bestaande geschillen geheel hebben geregeld, ieder het hem of haar toekomende heeft ontvangen, voorzover blijkens het vorenstaande niet schuldig gebleven of gedeponeed, dat zij elkander te dezer zake over en weer kwiteren en déchargeren zonder enig voorbehoud en dat zij afstand doen van alle aanspraken, welke zij te dezer zake nog tegen elkander zouden kunnen geldend maken, behoudens hun eventuele rechten tegenover derden; dat zij afstand doen van het recht ontbinding dezer overeenkomst te vorderen, eventueel uit de artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek voortvloeiende; dat de kosten dezer

akte en die harer bekrachtiging en tenuitvoerlegging komen ten laste van partij N.;

Partijen kiezen terzake van het onderhavige rechtsherstel domicilie ten kantore van de bewaarder dezer minuut.

Deze akte is verleden volgens een concept, hetwelk is bekrachtigd door de Raad voor het Rechtsherstel te 's-Gravenhage, Afdeling Onroerende Goederen, Gedelegeerden voor .....; een exemplaar van het aldus bekrachtigde concept is aan deze akte gehecht.

Waarvan akte, enz.

N.V. Slavenburg's Bank

ROTTERDAM

Den Haag - Amsterdam - Schiedam - Dordrecht - IJsselmonde - Maassluis

Van KANINEFAAT
tot DUIZENDKUNSTENAAR

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag,
Scheepmakersstraat 1-3. Giro 12789

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. nummer 464
verschijnt deze uitgave half-maandelijks en is
de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat
15½ X 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

24 JULI 1947

NUMMER

3

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOPSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-ORAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

EEN BOEK

VOOR

HET OPKOMEND GESLACHT

DE BEUL REGEERT

door Prof. Ir. D. Dresden. 284 blz.

met goud bedrukte band f 5.45,
geeft een schril beeld van de
onmenselijke methoden, die uit
het nazi-dom voortsproten. Deze
roman heeft een taak te vervullen.

IN DE BOEKHANDEL

of bij „De Hofstad”, 's-Gravenhage
Scheepmakersstr. 1-3. Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. R. H. VAN SCHAIK
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25.—

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

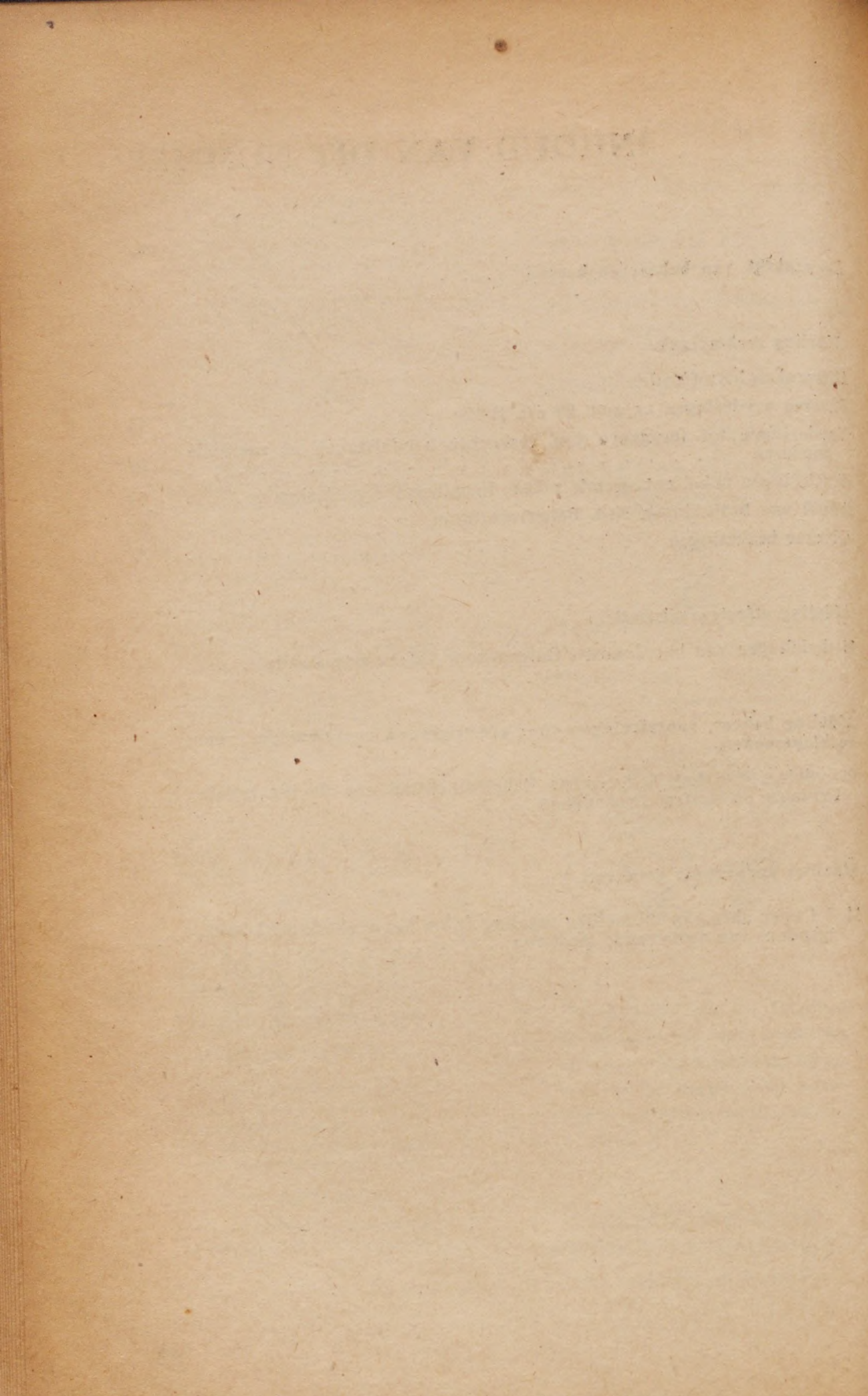
Nu de handel met het buitenland
herleeft geven wij gaarne voorlichting
en verlenen wij bemiddeling bij het
doen van betalingen in het buiten-
land en het openen van documentaire
credieten.

**NEDERLANDSCHE
MIDDENSTANDBANK N.V.**

93 vestigingen in Nederland.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	65
 Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	68
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	68
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	69
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	69
Diverse beslissingen	70
 Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie . . .	71
 Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	73
 Afdeling onroerende goederen.	
Model ener akte van minnelijke regeling m.b.t. het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen . . . . . , , , . .	76

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

De bevoegdheid van de Raad met betrekking tot arbeids- verhoudingen.

In onze beschouwing over de grenzen van 's Raads bevoegdheid (1ste jaargang nos. 13, 15 en 16; vide blz. 421 v.v.) bespraken wij de vraag, of en in hoeverre de Raad bevoegd kan worden geacht ten aanzien van tijdens de bezetting onvrijwillig verbroken dienstbetrekkingen. Het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 (F 214) geeft op dit stuk immers een regeling, die veelal als een uitputtende is beschouwd, en in ieder geval voor wat de herplaatsing van werknemers betreft, de toepasselijkheid van het Besluit Herstel Rechtsverkeer uitdrukkelijk uitsluit. Op het ogenblik dat ons artikel geschreven werd, was de jurisprudentie van de Afdeling Rechtspraak nopens dit vraagstuk enigszins verdeeld, doch wees het merendeel der gepubliceerde uitspraken in de richting, dat het K.B. E 100 niet van toepassing was op het gehele terrein der verbroken dienstbetrekkingen, ook niet voorzover het betrof vorderingen tot betaling van door een verbreking gederfd loon.

In deze jurisprudentie is thans een kentering gekomen, en wel naar aanleiding van de reeds vroeger aangehaalde beschouwing van Mr. LEVENBACH in het Ned. Juristenblad ¹⁾, waarin werd vastgesteld dat het Besluit F 214 in beginsel 's Raads bevoegdheid tot het ingrijpen in arbeidsverhoudingen onverlet laat.

De Afdeling Rechtspraak (Kamer Arnhem) overwoog in een uitvoerig gemotiveerd vonnis op 28 Januari van dit jaar (N.R. No. 734) o.m. als volgt:

O. ten aanzien van het verweer, ontleend aan het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 (F 214), dat artikel 25, lid 2, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) den Raad bevoegd verklaart, tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa te niet gegane rechtsbetrekkingen, indien aan de in dat lid gestelde voorwaarden is voldaan, geheel of ten deele te doen herleven;

O. dat lid 3 van voormeld artikel een uitzondering vormt op het in het vorige lid bepaalde, welk lid 3 mitsdien als zijnde een uitzonderingsbepaling strikt moet worden geïnterpreteerd;

¹⁾ Ned. Juristenblad van 1 Juni 1946, afl. 22.

O. dat voormeld 3de lid dan bepaalt, dat het 2de lid niet van toepassing is op rechtsbetrekkingen ten aanzien waarvan de herleving in een ander hoofdstuk van het Besluit of bij een ander Besluit anders is geregeld;

O. dat als rechtsregel, die bedoelde uitzondering zou kunnen opleveren, slechts in aanmerking komt het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945 (F 214) en mitsdien de vraag is of gemeld Besluit zoodanige uitzonderingsbepaling bevat;

O. dat dit naar het oordeel van den Raad niet het geval is, aangezien laatstgenoemd Besluit niet een uitputtende regeling bevat omtrent de herleving van een tijdens de bezetting te niet gegane arbeidsverhouding, doch slechts een verplichting voor den werkgever inhoudt, een vroegere werknemer op diens verzoek onder bepaalde omstandigheden in zijn vroegere arbeidsverhouding te herplaatsen, welke herplaatsing, indien geschied, wel invloed kan hebben op een ingevolge art. 23 te geven rechtsherstel, doch geenszins een verzoek om rechtsherstel op grond van de artt. 23 e.v. van E 100 uitsluit — immers dat rechtsherstel zou verleend kunnen worden, indien herplaatsing is geschied, uiterlijk tot den datum, waarop de nieuwe dienstbetrekking is aangevangen — en het recht op herplaatsing van F 214 zijn reden van bestaan hieraan ontleent, dat het die werknemers die er voldoende mede gebaat zijn, indien zij zonder meer worden herplaatst, ontheft van de noodzaak den voor hen omslachtigen en tijdroovenden weg van het Besluit E 100 te volgen, terwijl het recht op herplaatsing voornoemd, voor de werknemers, die wel belang hebben bij verder rechtsherstel een eenvoudig middel oplevert om, hangende de mogelijkheid van rechtsherstel ingevolge het Besluit E 100, welke weg uit den aard der zaak geruimen tijd in beslag neemt en als regel slechts aanspraak zal kunnen geven op vergoeding van tijdens de bezetting gedurende den tijd, dat zij toen zich geen verdiensten konden verschaffen, gederfde inkomsten, weder het vroegere werk te hervatten;

O. dat lid 9, van art. 4, van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen niet aan rechtsherstel op grond van het Besluit Herstel Rechtsverkeer in den weg staat, aangezien deze bepaling slechts inhoudt, dat „ten aanzien van de herplaatsing bedoeld in dit artikel” het Besluit Herstel Rechtsverkeer niet van toepassing is, een bepaling die overbodig blijkt, doch die zijn verklaring zou kunnen vinden in de bedoeling, waar het hier verwante onderwerpen betreft, de niet toepasselijkheid van de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer op de herplaatsing van het Besluit F 214 te doen uitkomen;

Dit vonnis was reeds voorafgegaan door een uitspraak van de Kamer Amsterdam van 12 December 1946 van dezelfde strekking, terwijl op 4 Maart 1947 (N.R. No. 858) de Kamer Arnhem wederom aan haar op 28 Januari ingenomen standpunt uitdrukking gaf. Iets minder positief schijnt weer de zienswijze van de Kamer Amsterdam op 25 Maart 1947 (N.R. No. 870), toen zij besliste dat het Besluit E 100 in ieder geval buiten toepassing blijft ten aanzien van herplaatsing in een vroegere arbeidsverhouding, doch „daar-

liet" of het Bijzonder Besluit Arbeidsverhoudingen een uitputtende regeling bevat ten aanzien van de herleving van de rechtsbetrekkingen uit arbeidsovereenkomsten, welke tijdens de bezetting zijn tenietgegaan.

Hoewel wij zouden willen vasthouden aan de argumenten waarmee laatstbedoelde vraag in onze eerdere beschouwing bevestigend werd beantwoord, dient te worden opgemerkt dat de thans door de Afdeling Rechtspraak gevolgde koers een voor de belanghebbenden aanmerkelijk bevredigender uitkomst geeft.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken.

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

- No. 511. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 3 April 1947. (Prof. Mr. Kollewijn).

Het is aan de Raad niet gebleken, dat het aanbod van de R.E.T. (ge-requestreerde) gedaan aan de E.V.A.G. (requestrante) door deze is aanvaard onder dwang van de C.V.P. of onder dwang der tijdsomstandigheden. Aan requestrante is een redelijke termijn gegeven om haar beslissing te nemen. Alleen dan ware er reden voor ingrijpen indien de gegeven tegemoetkoming ontwijfelbaar onredelijk of onbillijk is geweest, hetgeen in casu geenszins het geval was. Verzoekster haar vordering ontzegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 884.

- No. 512. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 17 Febr. 1947 (Mrs. Verdam, Tabingh Suermond en de Flines).

Vordering tegen de Incasso-Bank wegens het verlenen van credit faciliteiten aan een Verwalter, waardoor deze in de gelegenheid was een bedrag van f 21.125.— aan de vennootschap te onttrekken, afgewezen. Verzoekster heeft niet aannemelijk gemaakt, dat de onttrekking van bovengenoemd bedrag door het verleende credit is bevorderd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 886.

- No. 513. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 14 Maart 1947. (Mrs. van der Pol, Beekhuis en Dorhout).

Verzoeker vraagt herstel in de eigendom van het schip „Franka”, hetwelk tijdens de bezetting was verkocht aan een Duitse instantie en na de bevrijding in gezonken toestand voor de Franse kust is aangetroffen.

Indien vaststaat, dat de verkoop is tot stand gekomen onder onredelijke invloed van de vijand mag de positie van andere scheepseigenaren op de beslissing in deze zaak geen invloed uitoefenen.

Verzoeker hersteld in zijn eigendomsrecht onder gehoudenheid de gemaakte reparatiekosten aan de Staat te vergoeden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 887.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 514. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 4 Maart 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron v. d. Feltz).

De Raad acht het onredelijk de ten processe bedoelde overeenkom-

sten ongedaan te maken, nu verkoper zelf na deportatie niet is teruggekeerd, daar deze zijn gesloten na overleg met verkopers raadsman en het de bedoeling van partijen is geweest om na de oorlog de zaak gezamenlijk voort te zetten.

Wel termen aanwezig geacht om de bij de overdracht berekende goodwill gewijzigd vast te stellen en de koopprijs deswege met f 60.000.— te verhogen. Gerequesteerde veroordeeld bovengenoemd bedrag in vier jaarlijkse termijnen aan verzoeker te betalen.

(Raad Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 882.

- No. 515. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 3 Maart 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Scholtens).

De vraag of de transacties tussen partijen als schijnovereenkomst moeten worden beschouwd is onverschillig, daar zij in ieder geval zijn tot stand gekomen onder de invloed van de dringende Duitse anti-Joodse maatregelen.

Nalaten van ingrijpen onredelijk geacht tegenover de oorspronkelijke Joodse eigenaar en aan deze het eigendomsrecht van de zaak toegewezen.

De overige vorderingen zijn wegens gemis aan bepaaldheid niet voor toewijzing vatbaar.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 888.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 516. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 8 April 1947. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Rink).

Koopovereenkomst en overdracht van onroerend goed ten verzoeken van verzoekster nietig verklaard, alsmede de hypothecaire schuldvordering van verzoekster, tegelijk met de verkoop op het onroerend goed gevestigd.

De betalingen aan de Niederländische Grundstücksverwaltung nietig verklaard.

Verzoekster hersteld in haar eigendomsrechten op het onroerend goed in dier voege dat zij geacht wordt het nimmer te hebben verloren en de oorspronkelijke pachter moet geacht worden steeds pachter te zijn gebleven.

Verrekening van pacht, zakelijke lasten en hypotheekrente op bovenomschreven basis.

Verzoekster moet de helft dragen van de eventuele schade van gerequesteerde, voorzover diens vordering op de Grundstücksverwaltung onverhaalbaar zal zijn.

Kosten van overdracht en registratie ter zake van de verkoop en de kosten van het minnelijk rechtsherstel worden door partijen ieder voor de helft gedragen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 113c.) N.R. No. 885.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 517. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 26 Maart 1947. (Mrs. Scholten, van Walsem en Wery).

Art. 15 van het Besluit E 133 derogeert niet aan het Besluit A 6, zodat alle ten processe bedoelde transacties van rechtswege nietig

R

zijn en daarnaast voor een nietigverklaring op grond van art. 15 E 133 geen plaats is.

(Besluit Rechtsverkeer in Oorlogstijd (A 6) art. 10; Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 15.) N.R. No. 883.

- No. 518. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 8 April 1947. (Mrs. Wiarda, van Zeggelen en Baron van Haersolte).

Beschikking van het Beheersinstituut, waarbij de aan een Duitser toegekende alimentatie-uitkering is ingetrokken, in hoger beroep vernietigd.

Het enkel vermoeden, dat aan appellant geen non-enemy verklaring zal worden gegeven, levert geen grond op, de alimentatie-uitkering in te trekken.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 10, lid 6, art. 43.) N.R. No. 889.

Diverse beslissingen.

- No. 519. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 10 Maart 1947. (Mrs. Verdam, Sluis, Tabingh Suermondt, de Flines en Scholten).

Verzoek tot herziening van een beslissing van de Raad afgewezen. De aangevoerde gronden zijn deels niet van voldoende gewicht, deels irrelevant geacht om een herziening te rechtvaardigen. Het feit, dat een bedongen koopprijs niet in handen van verkoper is gekomen, kan geen aanleiding zijn tot vernietiging van de koopovereenkomst, doch geeft verzoeker eventueel het recht alsnog betaling bij de gewone rechter te vorderen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 881.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededeelingen van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie.

No. 107. Geopponeerde effecten, welke door de vroegere bezitter ter registratie zijn aangemeld.

Het Centraal Bureau voor Effectenregistratie constateert telkenmale, dat vermiste effecten (inclusief vermiste mantels of couponbladen, voor welke door of namens de vroegere bezitter een aanvraag tot herstel van recht als bedoeld in art. 45 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer werd ingediend, door deze ter registratie zijn aangemeld, aangezien de desbetreffende stukken zijn teruggevonden.

In deze gevallen verdient het ten zeerste aanbeveling, teneinde administratieve moeilijkheden en stagnatie bij de erkenning in de eigendom ten nadele van de belanghebbende te voorkomen, dat de op bovenbedoelde stukken betrekking hebbende formulieren 5 worden ingetrokken. Zulks is eveneens gewent — in afwijking van hetgeen in Mededeling no. 42 (Prijscourant van 2 Mei 1946) te dezer zake werd gepubliceerd — in de gevallen, waarin Joodse gedeposeerde, door of namens wie een formulier 5 werd ingediend, hun effecten van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, hebben terugontvangen en deze daarna te hunnen name door tussenkomst van het inleveringskantoor, aan wie de stukken werden uitgeleverd, ter registratie deden aanmelden. De inleveringskantoren wordt verzocht zoveel mogelijk te bevorderen, dat de bovenbedoelde formulieren 5 door de opponenten worden ingetrokken.

Het Centraal Bureau heeft voorts ontdekt, dat als „vermist” geopponeerde effecten niettemin door of namens de vroegere bezitter ter registratie zijn aangemeld, aangezien deze zichzelf *principieel* als eigenaar beschouwt.

Deze handelwijze is *principieel* onjuist. Men kan uiteraard nooit tegelijk *tegenwoordige en vroegere* bezitter van een effect zijn. Derhalve wordt de inleveringskantoren, door wier tussenkomst op zodanige gevallen betrekking hebbende aanmeldingsformulieren zijn ingediend, verzocht deze onverwijld te doen intrekken op de wijze als in Mededeling no. 105 (Prijscourant van 2 Mei 1947) is voorgeschreven.

17 Juni 1947.

No. 108. Effecten, van welke de eigenaar nog niet bekend is.

Overeenkomstig de destijds door het Centraal Bureau voor Effectenregistratie gegeven aanwijzingen in zijn aan de inleveringskantoren gerichte circulaire d.d. 16 April 1946 inzake de distributie van de voor de aanmelding van effecten ter registratie te gebruiken formulieren, alsmede in zijn Mededeling no. 50 (Prijscourant van 28 Juni 1946), moesten effecten, van welke de eigenaar *nog* niet bekend was, worden aangemeld met een formulier 9, waarin de aanmelder verklaart, dat hij, zodra de desbetreffende eigenaar hem bekend wordt, daarvan per brief in duplo aan het Centraal Bureau mededeling zal doen.

Het is thans gebleken, dat het om redenen van technische aard aanbeveling verdient een andere gedragslijn te volgen. Derhalve verzoekt het Centraal Bureau de inleveringskantoren,

door wie of door wier tussenkomst met een formulier 9 effecten zijn aangemeld, van welke de eigenaar *nog* niet bekend is, in de gevallen, waarin de eigenaar hun bekend wordt, de aanmelding te herhalen met gebruikmaking van een daartoe strekkend *gewoon* formulier, onder verwijzing naar het vroeger ingediende formulier 9A of 9B en met verzoek de met dit formulier verrichte aanmelding te royeren.

Voorzover de aanmelding geschiedde met een formulier 9A (derhalve betrekking heeft op „gecodeerde” effecten), wordt de inleveringskantoren verzocht voorshands geen nummerlijsten in te zenden. Het Centraal Bureau zal tijdig bekendmaken wanneer tot de inzending van nummerlijsten kan worden overgegaan.

Het Centraal Bureau deelt nog mede, dat dezer dagen de voor de inleveringskantoren bestemde exemplaren 3 van de formulieren 9 zullen worden teruggezonden. Deze worden *niet* voorzien van een rood volgnummer en uiteraard ook niet van een „prikkdatum”, zodat verwijzingen naar ingediende formulieren 9 kunnen geschieden (ook vóór de terugontvangst van exemplaar 3) onder aanhaling van het zwart gedrukte volgnummer.

18 Juli 1947.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Rechtsherstel inzake onroerend goed (C.Secr/52/20454).

Kosten rechtsgeleerde raadsman.

Onder verwijzing naar onze circulaire d.d. 12 December 1946, C.Secr/42/90963 (zie „Rechtsherstel” no. 14, pag. 378 e.v.) en het in onze maandverslagen over Maart en Mei, telkens op pag. 4, medegedeelde betreffende de kosten van een rechtsgeleerde raadsman (zie „Rechtsherstel” no. 22, 1946, pag. 608 en no. 1, 1947, pag. 26) berichten wij U, dat de Afdeling Beheer etc. van de Raad voor het Rechtsherstel in haar vergadering d.d. 1 Juli 1947, als haar oordeel heeft te kennen gegeven, dat de kosten van de rechtsgeleerde raadsman van de gedeposeerde door de nieuwe eigenaar behoren te worden gedragen, ook indien het verzoek tot rechtsherstel niet voor 1 Juni 1946 is ingediend. De voor deze kosten in te dienen declaraties behoren te worden getoetst aan hetgeen usantiëel als redelijk geldt. Als maximum van het uit dezen hoofde ten laste van de nieuwe eigenaar te brengen bedrag geldt het bedrag, dat de betrokken notaris-bemiddelaar, overeenkomstig het tarief, voor diens werkzaamheden in verband met de minnelijke regeling in rekening mag brengen.

Kosten rechtsherstel; betaling verdere schulden.

In dezelfde vergadering kwam aan de orde een mededeling van de Afdeling Onroerende Goederen aangaande het feit, dat door beheerders wel eens te gemakkelijk wordt geconcludeerd, dat een boedel insolvent is, en dus de kosten van het rechtsherstel niet op de datum van het passeren der akte kunnen worden voldaan.

In dergelijke gevallen zal het Hoofdkantoor van het N.B.I. onderzoeken, of inderdaad van insolventie sprake is; het Hoofdkantoor zal dan een desbetreffende verklaring aan de Afdeling Onroerende Goederen afgeven. Indien een dergelijke verklaring niet wordt gegeven, moeten de kosten voor het rechtsherstel in ieder geval worden voldaan, terwijl in de wijze van betaling van de verdere schulden, zoals teruggave van het exploitatiesaldo, aflossing van hypothecaire schuld enz., aan de beheerder de nodige vrijheid zal kunnen worden gelaten.

Wij verzoeken U het voorgaande ter kennis te brengen van de daarvoor in aanmerking komende beheerders, bestuurders met de bevoegdheid van een beheerder en bewindvoerders in Uw ressort, en hen er daarbij uitdrukkelijk op te wijzen, dat zij zich steeds, indien naar hun mening de kosten voor het rechtsherstel niet kunnen worden voldaan, via U in verbinding behoren te stellen met het Hoofdkantoor onder overlegging van alle terzake dienende bescheiden.

11 Juli 1947.

B

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Adreswijziging.

Het adres van de Vertegenwoordiging Zuid-Limburg is veranderd in Kasteel Revieren, Gem. Voerendaal, post Klimmen; tel. no. 358.
(Zie „Rechtsherstel”, Jrg. I no. 19, blz. 519.)

Rechtsvragen.

Faillietverklaring van een afwezige.

In „Rechtsherstel”, Jrg. II no. 1, blz. 27, is medegedeeld, dat het Beheersinstituut zich op het standpunt stelt, dat de ingevolge art. 85 van E 100 benoemde bewindvoerder de toestemming van het Beheersinstituut behoeft voor het berusten in een verzoek tot faillietverklaring van de afwezige. Aan het slot van bedoelde mededeling is gesteld, dat voor het voeren van verweer tegen een rechtsvordering de bewindvoerder geen toestemming nodig heeft. Volledigheidshalve wordt er op gewezen, dat de bewindvoerder zich wel ingevolge art. 88, lid 1 en 2, van E 100 jo. art. 461 B.W. te zijner verantwoording kan doen machtigen door het Beheersinstituut, alvorens verweer te voeren. Hetzelfde geldt voor het instellen van een rechtsvordering voor de afwezige.

Executeur-testamentair en het Besluit no. E 133.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat een persoon, op wiens vermogen het Besluit no. E 133 van toepassing is, niet kan optreden als executeur-testamentair. Immers volgens art. 1053 B.W. mogen al degenen, die onbevoegd zijn om verbintenissen aan te gaan, geen uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen zijn en tot degenen, die onbevoegd zijn om verbintenissen aan te gaan, behoren personen, op wier vermogen het Besluit no. E 133 van toepassing is.

Waar volgens art. 1053 B.W. bedoelde personen geen uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen mogen zijn, kunnen zij ook niet als zodanig optreden, vertegenwoordigd door het Beheersinstituut c.q. de beheerder over hun vermogen.

Tijdstip verbindend worden van E 133.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat het Besluit Vijandelijk Vermogen Stbl. no. E 133 ten aanzien van vermogensbestanddelen, welke niet aan een bepaalde plaats gebonden zijn, zoals auteurs-, octrooi- en merkenrechten, van een vijandelijk onderdaan, die geen woonplaats heeft in Nederland, verbindend is geworden bij de inwerkingtreding van bedoeld Besluit, d.i. 25 October 1944. Ten aanzien van vermogensbestanddelen als bovenbedoeld van een vijandelijk onderdaan, die wél een woonplaats in Nederland heeft, wordt bedoeld Besluit geacht verbindend te zijn geworden op het tijdstip, waarop zulks in deze woonplaats het geval is geweest, d.i. bij de bevrijding. De hogergenoemde rechten worden namelijk uitgeoefend ter plaatse, waar de rechthebbende zijn woonplaats heeft, zodat zij geacht kunnen worden daar ook gelegen te zijn.

(Zie „Rechtsherstel”, Jrg. I no. 4, blz. 116 en no. 11, blz. 294.)

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Tarief der kosten voor de bemoeïingen van de Raad voor het Rechtsherstel.

In zijn vergadering, gehouden op 31 Juli 1946, te 's-Gravenhage, heeft de

Raad voor het Rechtsherstel een kostentarifief vastgesteld, in rekening te brengen voor bemoeiingen van dien Raad resp. van het Nederlandse Beheersinstituut, in zake voorzieningen voor zaken zich bevindende in het Rijk in Europa, waarvan de eigenaar onbekend is. Bedoeld tarief, hetwelk door de Minister van Justitie na wijziging is goedgekeurd op 30 Mei 1947, luidt als volgt:

Regeling van de grondheffing.

„Op de zaken, zich bevindende in het Rijk in Europa, waarvan de eigenaar onbekend is, zal een z.g. grondheffing worden gelegd, voor zover met betrekking tot deze zaken door de Raad voor het Rechtsherstel c.q. het Nederlandse Beheersinstituut op enigerlei wijze voorzieningen zijn getroffen.

Uit de grondheffingen zullen worden bestreden alle kosten ter zake van voornoemde voorzieningen, uitgezonderd speciale kosten ter zake van het beheer, zoals het huren van een safe, kosten van het terugvoeren van zaken uit vijandelijk gebied, e.d. De grondheffing is bepaald op 1 procent per jaar van de waarde van de desbetreffende zaken, met een minimum van f 2.50 per zaak, en komt ten laste van de eigenaren van deze zaken.

De Raad voor het Rechtsherstel c.q. het Nederlandse Beheersinstituut is bevoegd in bijzondere gevallen te zijner beoordeeling geen grondheffing of een lagere grondheffing op te leggen.

Vorenstaande regeling wordt geacht terug te werken tot de dag der inwerkingtreding van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.”

(Ned. St. Crt., 10 Juli 1947, No. 131).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Model ener akte van minnelijke regeling met betrekking tot rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen.

Onroerend goed van de „Stichting” werd door de Commissaris voor niet-commerciële verenigingen en stichtingen overgedragen aan N. Het perceel werd beschadigd. Verkoop wordt met medewerking van het Bureau Bijzondere Beheren ongedaan gemaakt en de vorderingen uit molestverzekering en de Rijksbijdrage in de Oorlogsgeweldschade toegekend aan de Stichting.

Heden, de ....., verschenen voor mij, ..., Notaris ter standplaats ....., in tegenwoordigheid van de beide na te noemen getuigen:

I. de Heer .....

ten deze handelende als gevolmachtigde van de Heren:

A.

B.

C.

tezamen vormende het Dagelijks Bestuur der ..... Stichting, gevestigd te ..... en als zodanig die Stichting, welke is opgericht bij akte de ..... ten overstaan van de te ..... gevestigde notaris ..... verleden, volgens artikel 4 harer statuten in en buiten rechten vertegenwoordigende;

II. de Heer N., koopman, wonende te .....

III. de Heer .....

ten deze handelende als gevolmachtigde van de Heer Hendrik Stravers, beheerder van vermogens, wonende te Doorn en kantoorhoudende te Rijswijk (Zuid-Holland) aan de Geestbrugweg nummer 60 (Bureau Bijzondere Beheren), vertegenwoordigende en ten deze optredende voor en namens het Nederlandse Beheersinstituut, gevestigd te 's-Gravenhage, beherende, dit overeenkomstig artikel 10, lid 1, van het Koninklijk Besluit Vijandelijk Vermogen (Nummer E 133), het vermogen van Mr. Joan Muller (destijds advocaat te 's-Gravenhage en tijdens de Duitse bezetting Liquidateur van de sub I genoemde Stichting) en het vermogen van de Commissaris voor Niet-Commerciële Verenigingen en Stichtingen;

Blijkende van gemelde lastgevingen enz.

De comparanten verklaarden in privé en in kwaliteit:

1. De sub I genoemde Stichting is eigenares, in de zin van art. 20 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, van de villa met erf en tuin, gelegen te ..... aan de ..... no. ...., kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., no. ...., groot ..... aren ..... centiaren, door haar in eigendom verkregen als enige erfgename van de Heer X., zonder legitimarissen achter te laten overleden te ..... de ..... 1937, blijkens diens testament de ..... 1937 voor de destijds te ..... gevestigde Notaris ..... verleden, terwijl wijlen genoemde Heer X. de eigendom ervan had verkregen, wat de grond betreft door de overschrijving ten hypotheekantore te ..... de ..... 1927 in deel ....., nummer .... van het afschrift ener akte van verkoop en koop, houdende kwijting voor de kooppenningen, de ..... daarvoor verleden voor genoemde Notaris ..... te ....., en wat de opstal betreft door stichting voor eigen rekening.

2. De sub I genoemde Stichting werd door de bezettende macht bij beschikking van 3 September 1940, als zijnde een Vrijmetselaarsinstelling, opgeheven en in liquidatie gebracht, welke opheffing en in liquidatie treding, wat deze Stichting betreft, echter met terugwerkende kracht zijn ongedaan gemaakt bij beschikking van het Nederlands Beheersinstituut d.d. . . . . . 1945, zulks ingevolge art. 30 van het Besluit Bezettingsmaatregelen (Staatsblad E 93).

3. Voormeld onroerend goed, dat onbelast was, werd buiten medewerking van meergenoemde Stichting, door Mr. Joan Muller, in hoedanigheid van door de bezettende macht aangesteld Generaal-Liquidateur der Vrijmetselaars-Loges en instellingen, verkocht aan de comparant sub II, zulks blijkens akte de . . . . . 1941 verleden voor . . . . . te . . . . ., bij afschrift overgeschreven ten Hypotheekkantore te . . . . . te . . . . . 1941 in deel . . . . ., no. . . . .

De koopprijs bedroeg elf duizend zeshonderd vijftig gulden, waarvoor in de in de voorgaande alinea vermelde akte volledig kwijting werd verleend door Mr. Joan Muller voornoemd.

4. In verband met het vorenstaande staat het meergenoemde onroerend goed thans kadastraal ten name van de comparant sub II. Het onroerend goed is ook thans onbelast.

5. Tijdens de periode, gedurende welke de comparant sub II het bezit van het perceel heeft gehad, heeft hij het zelf bewoond, doch daarvoor geen huur betaald.

De huurprijs, welke vóór dien voor het perceel gold, bedroeg f 600.— per jaar.

De comparant sub II heeft het perceel verlaten tijdens de gevechtshandelingen in 1944, bij welke gevechtshandelingen het perceel is beschadigd, terwijl het nadien niet meer is bewoond geweest, noch verhuurd, noch hersteld.

De Rijksbijdrage in de Oorlogsgeweldschade is op 8 April 1947 vastgesteld op f 4.851.— (Schade Enquête Commissie . . . . . no. . . . .), doch die voor bezettingsschade wegens huurderiving na . . . . . 1944 en de uitkering krachtens de door de comparant sub II gesloten molestverzekering zijn nog niet vastgesteld.

6. Partijen zijn met elkaar te rade gegaan om, teneinde een rechtsherstelprocedure te vermijden, de sub I genoemde Stichting in der minne volledig in haar bezit en eigendomsrechten te herstellen en komen daartoe het volgende overeen:

a. Zij verstaan, dat de hiervoor sub 3 vermelde koopovereenkomst in zoverre als nietig is te beschouwen, dat de overschrijving der betreffende akte ten Hypotheekkantore niet heeft geleid tot enige wijziging in de eigendomsrechten van de sub I genoemde Stichting.

Voorzover uit die overeenkomst en de overschrijving daarvan enig eigendomsrecht of ander zakelijk recht op de comparant sub II is overgegaan, draagt hij dit recht bij deze om niet over aan de sub I genoemde Stichting, voor welke de sub I genoemde comparant deze overdracht aanvaardt.

b. De comparant sub II betaalt aan de sub I genoemde Stichting voor huur gedurende het tijdvak van . . . . . 1941 tot en met . . . . . 1944 een bedrag, door partijen gesteld op f 600.— per jaar, derhalve f 1.950.—, waarop hij in mindering kan brengen de grondbelasting en andere vaste lasten, welke bij verhuring ten laste van de eigenaar blijven, zijnde in totaal over dat tijdvak f 599.28, alsmede een bedrag voor normaal onderhoud, geschat op f 100.— per jaar, derhalve f 325.—, zodat per saldo door de comparant sub II te dezer zake moet worden betaald f 1.025.72 (normaal exploitatie-saldo).

Bovendien wordt aan de comparant sub II vergoed voor door hem aangebrachte verbeteringen en gedane uitgaven, welke normaliter ook door de meergenoemde Stichting zouden zijn gedaan, een totaalbedrag van f 1.468.14.

Wordende van alle door de Stichting aan de comparant sub II vergoede bedragen een door beide partijen gewaarmerkte staat aan deze akte vastgehecht en verbindende zich de comparant sub II, voorzover daarop uitgaven voorkomen, welke door hem nog niet voldaan mochten zijn, deze op eerste aanmaning te zullen betalen.

- c. De comparant sub I in zijn gemelde hoedanigheid cedeert en draagt over aan de comparant sub II de eventuele vordering der meergenoemde Stichting op Mr. Joan Muller, respectievelijk op de door deze destijds vertegenwoordigende overheidsinstanties, of wie anders ook, tot afgifte van de door Mr. Joan Muller ontvangen koopprijs van voormeld onroerend goed.

De comparant sub II aanvaardt deze cessie en overdracht.

- d. Aangezien de Rijksbijdrage in de Oorlogsgeweldschade evenals de eventuele bijdrage voor bezettingsschade wegens huurderiving na . . . . . 1944 toekomen aan de rechtmatige eigenaar van het perceel, erkent de comparant sub II dat hij te dezer zake niets te vorderen heeft, doch gemelde bijdragen toekomen aan de sub I genoemde Stichting, en draagt hij, voorzover nodig, al zijn aanspraken of eventuele vorderingen te dezer zake om niet over aan de sub I genoemde Stichting, voor welke de sub I genoemde comparant deze overdracht aanvaardt.

- e. Aangezien volgens de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100, gewijzigd bij Staatsblad F 272), de oude eigenaar zodanig in zijn rechten hersteld dient te worden, dat het is, alsof hij de eigendom nimmer verloren had, kan de comparant sub II geacht worden het onroerend goed te hebben beheerd voor de werkelijke eigenares, de meergenoemde Stichting.

Op grond hiervan aanvaardt de sub I genoemde Stichting de verplichtingen, welke zijn voortgevloeid uit de door de comparant sub II gesloten molestverzekering, zodat harerzijds zal worden vergoed aan de comparant sub II voor door hem betaalde molestpremies en naheffingen f 357.10 in totaal.

De comparant sub II, die geacht moet worden nimmer enig eigen belang bij het perceel te hebben gehad, erkent, dat hij terzake der door hem gesloten molestverzekering niets van de betreffende verzekeringsmaatschappij te vorderen heeft, doch de te verwachten molestuitkeringen toekomen aan de sub I genoemde Stichting, en draagt, voorzover nodig, om niet over aan de sub I genoemde Stichting, alle vorderingen, welke voortvloeien uit de door hem bij de Onderlinge Molestverzekering Maatschappij, genaamd Onderlinge Oorlogsschadeverzekering Maatschappij te 's-Gravenhage onder No. . . . . afgesloten verzekering tegen oorlogsmolest, onder gehoudenheid van de meergenoemde Stichting aan het Rijk te voldoen of met het Rijk te verrekenen hetgeen de comparant sub II zou gehouden zijn te voldoen of te verrekenen krachtens de regeling van de Minister van Financiën van 18 Juni 1945 (Besluit Overgangsregeling Oorlogsschade) als de comparant sub II tot herstel zou zijn overgegaan, zodat de sub I genoemde Stichting te dezen aanzien geheel in de rechten en verplichtingen van de comparant sub II treedt.

- f. De comparant sub II verbindt zich mede aan meergenoemde Stichting terstond alle inlichtingen en gegevens te verschaffen omtrent hetgeen door hem reeds is verricht ter verkrijging van de sub d. gemelde Rijksbijdragen en de molestuitkering, de desbetreffende molestpolis

aan de Stichting ter hand te stellen en alle eventueel vereiste medewerking te verlenen, opdat het Rijk, de molestverzekeringsmaatschappij of de Herstelbank aan de sub I gemelde Stichting zal uitbetalen in vrij geld.

- g. De kosten dezer akte ten bedrage van f . . . . . en de kosten van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel ten bedrage van f . . . . . worden gedragen door de comparant sub II, terwijl verder elk der partijen zijn eigen raadsman betaalt.
- h. Uit het vorenstaande volgt, dat behoudens hetgeen omtrent de betaling der kosten van deze akte en die van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel hiervoor sub g. is bepaald, bij het tot stand komen dezer minnelijke regeling zou moeten worden betaald:
- door de sub I genoemde Stichting f 1.468.14 voor verbeteringen en verdere uitgaven, plus f 357.10 voor molestpremie en naheffingen; en door de comparant sub II f 1.025.72 voor het sub 6b. vermelde normale exploitatiesaldo;
- en zou moeten worden ontvangen:
- door de sub I genoemde Stichting f 1.025.72.
en door de comparant sub II f 1.825.24.
- Zodat per saldo moet worden betaald:
- door de sub I genoemde Stichting f 799.52
en per saldo moet worden ontvangen:
- door de comparant sub II f 799.52.
- i. Het zich nog in het huis bevindende bad van de comparant sub II kan door deze op zijn kosten en voor zijn rekening worden weggenomen en weggehaald.

De comparant sub III, handelende in zijn gemelde hoedanigheid, verklaarde er kennis van te hebben genomen, dat, nadat de bij deze akte overeengekomen minnelijke regeling zal zijn bekrachtigd, alle vorderingen op Mr. Joan Muller in privé of in kwaliteit, of wie anders ook, voortvloeiende uit het in ontvangst nemen der koopsom van voormeld onroerend goed bij voormelde door Mr. Joan Muller gedane verkoop, toekomen aan de comparant sub II, de Heer N., ten behoeve van wie alle overige partijen bij deze overeenkomst van rechtsherstel afstand hebben gedaan van de hun toekomende rechten op deze vorderingen;

dat deze verklaring van hem, comparant sub III, niet geacht mag worden een erkenning te zijn, dat Mr. Joan Muller voornoemd schuldenaar is van deze vordering;

wordende door alle partijen iedere vrijwaring betreffende de grootte dier vordering uitgesloten, terwijl zij evenmin instaan voor de gegoedheid van de uiteindelijke debiteur.

De comparanten verklaarden vervolgens in privé en kwaliteit:

dat zij op bovenstaande wijze de terzake tussen hen hangende geschillen geheel hebben geregeld, dat ieder hunner het hem of haar volgens het bovenstaande toekomende bij het passeren dezer akte in contanten heeft ontvangen, dat zij elkander te dezer zake over en weder kwiteren en déchargeren, dat zij afstand doen van alle aanspraken, die zij terzake nog jegens elkander zouden kunnen pretenderen, zulks evenwel onder voorbehoud van alle aanspraken, die zij mogelijkerwijze nog jegens derden kunnen geldend maken, een en ander voorzover uit het in deze akte bepaalde niet het tegendeel voortvloeit;

dat zij afstand doen van het recht om ontbinding dezer overeenkomst te vorderen, voortvloeiende uit het bepaalde in de artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek;

dat zij toestemmen in de overschrijving van een afschrift dezer akte ten hypotheekkantore te ..... ter fine van rechtsherstel en juiste tenaamstelling en dat alle verdere kosten uit deze akte of haar tenuitvoerlegging voortvloeiende komen ten laste van de comparant sub II.

Tenslotte verklaarden de comparanten, dat deze akte is verleden geheel overeenkomstig het ontwerp, hetwelk aan deze akte is vastgehecht en hetwelk is bekrachtigd door de Gedelegeerde te ..... van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel onder dagtekening van ..... 1947.

Voor de tenuitvoerlegging dezer verklaarden de comparanten domicilie te kiezen ten kantore van de bewaarder dezer minuut.

De comparanten zijn aan mij, Notaris, bekend.

Waarvan akte, enz.

Van **KANINEFAAT**
tot **DUIZENDKUNSTENAAR**

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag,
Scheepmakersstraat 1-3. Giro 12789

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD” verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. Rubber door Ir. W. Spoon.
2. De Java Suikerindustrie door W. Galjaard.
3. De Tabakscultuur in Ned. Indië
door D. J. Sanders.
4. Cocos- en Oliepalmcultuur
door Dr. J. Th. de Haan
5. De Thee door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. Koffiecultuur in Ned.-Indië
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. De vezelstoffen van Ned.-Indië
door K. v. d. Veer.
8. Kina door Dr. Ch. W. F. Winckel,
9. Specerijen door Ir. W. L. Utermark.
10. Indische voedingsgewassen door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

*Zeg niet aan vrouw en kind van hen die vielen,
- dat hoop doet leven . . . .*

*Zonder die hoop te voeden met wat GI)
aan hoop kunt geven!*

Heden worden zij herdacht, die vielen voor ons aller Vrijheid: de soldaten van land-, lucht- en zeemacht... en de vele ondergrondsche strijders. Voor de nabestaanden van deze laatsten is het, dat de „Stichting 1940-'45” Uw herinnering vraagt, - Uw dankbaarheid.... en Uw daad! Zij gaven alles..... geeft U maandelijks iets!

POSTGIRO
194045

STICHTING 1940-'45

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. nummer 464
verschijnt deze uitgave half-maandelijks en is
de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat
15½ X 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

9 AUGUSTUS 1947

NUMMER

4

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

DE HAAG

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN AFDELING ONROERENDE GOEDEREN: VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. R. H. VAN SCHAIK
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR 7 25,-

UITGAVE VAN

Drukkerij-uitgeverij
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan.”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	89
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen	92
 Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	94
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	95
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	95
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	96
Diverse beslissingen	96
 Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	97
Rechtsvragen	98
Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant	98
 Afdeling onroerende goederen.	
Mededelingen van de afdeling	100
Modellen ener akte van minnelijke regeling m.b.t. het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen	102

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

De toepassing van het Besluit Vijandelijk Vermogen in verband met het huwelijksgoederenrecht (I).

In de praktijk is gebleken, dat de toepassing van het Besluit Vijandelijk Vermogen tot moeilijkheden aanleiding geeft, indien van een echtpaar, dat in enigerlei gemeenschap van goederen gehuwd is, één der echtelieden een persoon is, wiens of wier (voormalig) vermogen onder beheer staat van het Nederlandse Beheersinstituut. Daarbij rijzen enige vragen en men kan onderscheid maken naar gelang het vermogen van de man of dat van de vrouw onder beheer staat en welke de grond van dat beheer is, doch als hoofdregel kan gesteld worden, dat zolang de huwelijksgemeenschap voortduurt en niet is ontbonden de gehele huwelijksgemeenschap wordt beheerd door het Beheersinstituut, ook al zou slechts het vermogen van één der echtelieden vallen onder het bepaalde in artikelen 3 of 6 van het Besluit Vijandelijk Vermogen. Dit standpunt wordt ook ingenomen door het Nederlandse Beheersinstituut in „Rechtsherstel” jrg. I, afl. 5, blz. 148. Zulks vloeit voort uit het gezamende karakter der (niet-ontbonden) huwelijksgemeenschap, hetwelk medebrengt, dat geen der echtgenoten gezegd kan worden een bepaald *aandeel* in de gemeenschap te bezitten, doch *ieder* der echtgenoten a.h.w. als eigenaar der *gehele* gemeenschap beschouwd kan worden. Men behoeft voor het hier signaleerde standpunt dus geen argument te zoeken b.v. in art. 10, lid 3, E 133, juncto art. 7 E 101.

Het is dan ook onverschillig, of het desbetreffende vermogen onder beheer staat ingevolge art. 10, lid 1, juncto art. 2 E 133 (vijandelijk vermogen), dan wel ingevolge art. 10, lid 2, juncto art. 6 E 133 (vermogen van N.S.B.-ers, enz.). Ook is het onverschillig of het vermogen van de man dan wel dat van de vrouw onder beheer staat; ook in het laatste geval zal de gehele huwelijksgemeenschap onder beheer staan van het Beheersinstituut overeenkomstig artt. 10 en 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen, welke zijn aan te merken als *lex specialis* t.o.v. art. 179 B.W.; aan de man komt dus generlei recht toe om de goederen der gemeenschap te beheren of

daarover te beschikken, daar dit recht bij uitsluiting toekomt aan het Beheersinstituut (c.q. de beheerder, art. 35 E 133), als beherende het vermogen van de vrouw. Ook ingeval een gehuwde vrouw in staat van faillissement komt te verkeren, defungeert de man immers als „beheerder” der huwelijksgemeenschap en komt in zijn plaats als zodanig de curator.

Wel zal men goed doen er aandacht aan te besteden, dat indien slechts één der echtgenoten een vijandelijk onderdaan mocht zijn, hoezeer ook in dat geval de gehele huwelijksgemeenschap onder het beheer van het Beheersinstituut staat (zie aldus ook: Pres. Rb. Maastricht, kort geding 21 October 1946 N.J. 1947 no. 239), enkel en alleen het vermogen van de echtgenoot-vijandelijk onderdaan conform art. 3 E 133 in eigendom op de Staat is overgegaan. Dit zal dan ook tot uiting komen na ontbinding der huwelijksgemeenschap, waarna de niet-vijandelijke echtgenoot, in casu quo de erfgenamen van deze, eigenaar blijkt (blijken) te zijn van zijn of haar aandeel in de huwelijksgemeenschap.

Indien een Duitse man is gehuwd met een Nederlandse vrouw, zal ook laatstgenoemde daardoor Duitse zijn geworden en vijandelijk onderdaan overeenkomstig art. 2 sub 2 E 133. Het K.B. van 22 Mei 1943 (D 16) en de strijdvraag, waartoe dit K.B. aanleiding geeft — hiervoor moge verwezen worden o.a. naar W.P.N.R. 3980 n.a.v. rvr. IV W.P.N.R. 3967 — worden hier nu verder buiten beschouwing gelaten.

Aangenomen, dat bedoeld huwelijk werd gesloten zonder het maken van huwelijksvoorwaarden, zal overeenkomstig het Duitse huwelijksgoederenrecht, hetwelk — nu de man Duitser was — toepasselijk is, tussen bedoelde echtelieden „Gütertrennung” en dus geen huwelijksgemeenschap bestaan, zodat de toepassing van het Besluit Vijandelijk Vermogen verder geen moeilijkheden biedt.

Indien daarentegen een Nederlandse man is gehuwd met een Duitse vrouw en wel na 10 Mei 1940, dan geldt het Nederlandse huwelijksgoederenrecht en zal bij gebreke van huwelijksvoorwaarden algehele huwelijksgemeenschap tussen bedoelde echtelieden bestaan. De vrouw is echter vijandelijk onderdaan, overeenkomstig art. 2 sub 2 E 133. Het „Besluit gevolgen van het huwelijk met vijandelijke onderdanen Nr. II”, F 278, volgens welk Besluit de vrouw het Nederlanderschap niet bezit (zij is statenloos) komt hierbij verder niet aan de orde. In het onderwerpelijke geval doet zich dus voor de hierboven behandelde vraag met betrekking tot het beheer der huwelijksgemeenschap. Hetzelfde is het geval, indien twee Nederlandse echtelieden, van wie echter één vijandelijk onder-

daan is overeenkomstig art. 2, sub 1 E 133, niet elkander gehuwd zijn in enigerlei gemeenschap van goederen.

Terloops moge hier worden opgemerkt, dat aannemelijk is, dat hetgeen hierboven gezegd werd omtrent het beheer der huwelijks-gemeenschap indien het vermogen van een der echtelieden onder beheer staat, mutatis mutandis ook zal gelden voor de gecontinueerde huwelijks-gemeenschap (art. 182 B.W.) indien het vermogen van b.v. de langstlevende echtgenoot onder beheer staat, aangezien volgens de heersende leer aan de gecontinueerde gemeenschap hetzelfde (gezamendehandse) karakter wordt toegekend als aan iedere andere (levende) huwelijks-gemeenschap.

Dat staande huwelijks-gemeenschap er geen sprake kan zijn van scheiding en deling en dat het feit, dat het (voormalig) vermogen van een der echtelieden, op welke grond dan ook, onder beheer van het Beheersinstituut staat, daarin geen verandering brengt, behoeft wel geen betoog. Scheiding en deling komt eerst aan de orde, zodra de huwelijks-gemeenschap is ontbonden overeenkomstig de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek. Slechts art. 7, lid 5, van het Tribunaalbesluit (bepalende, dat het Tribunaal bij het opleggen van de maatregel van verbeurdverklaring van een deel van het vermogen van een persoon, die in enige gemeenschap van goederen is gehuwd, tevens kan bepalen, dat die gemeenschap wordt ontbonden) brengt in zoverre iets „nieuws”.

L. J. M. REIJNDERS.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 13. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 10
Maart 1947.

Beslissing van het Beheersinstituut tot ontbinding ener pachtovereenkomst, gegrond op art. 30 E 133, dient naar haar aard beschouwd te worden als een daad van vereffening in de zin van art. 11 E 133. Art. 30 E 133 derogeert aan de bepalingen van het Pachtbesluit.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen een op 10 Juli 1946 gedagtekend beroepschrift van Arie van der Koppel, gemachtigde Mr. J. H. J. Zuidema;

Gelezen de conclusie van antwoord van de Directie van het Nederlands Beheersinstituut van 10 September 1946;

Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 20 Januari 1947, voor appelland voorgedragen door hemzelf en door zijn gemachtigde, voor het als partij opgeroepen Burgerweeshuis te Arnhem door N. A. Buket, en voor het Nederlands Beheersinstituut door Mr. J. P. J. Scholten, werkzaam bij dit Instituut;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat tussen partijen vaststaat, dat appelland op grond van verdenking van enig politiek misdrijf geïnterneerd is geweest, en zijn vermogen dientengevolge van rechtswege onder beheer van het Nederlands Beheersinstituut is gesteld; dat appelland pachter was van de boerderij „De Baarskamp”, gelegen onder Driel, eigendom van het Burgerweeshuis te Arnhem; dat deze pacht laatstelijk was aangegaan in 1943 voor de tijd van 12 jaar; dat het Beheersinstituut in 1946 op grond van artikel 30 E 133 op sommatie van het Burgerweeshuis — verpachtster — heeft verklaard, de pachtovereenkomst niet gestand te willen doen, en deze overeenkomst met ingang van 1 Juni 1946 ontbonden is; dat als beheerder van de boerderij was aangesteld H. B. ten Bosch, die na ontbinding der pachtovereenkomst met van der Koppel, deze boerderij van het Burgerweeshuis heeft gepacht;

Overwegende, dat appelland tegen deze ontbinding der pachtovereenkomst in beroep komt en vernietiging daarvan vordert;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat Wij bevoegd zijn van de onderwerpelijke vordering kennis te nemen, aangezien de beslissing van het Beheersinstituut tot ontbinding der onderwerpelijke pachtovereenkomst, haar grond vindend in artikel 30 van het Besluit Vijandelijk Vermogen, naar haar aard beschouwd dient te worden als een daad van vereffening in de zin van artikel 11, lid 1, sub c, van dit Besluit;

Overwegende, dat overigens de stelling van appelland, ter terechtzitting aangevoerd, dat het Beheersinstituut ten deze onbevoegdlijk de overeenkomst heeft ontbonden verklaard, daar deze

bevoegdheid aan de Pachtrechter volgens het Pachtbesluit zou zijn voorbehouden, Ons onjuist voorkomt, kunnende immers artikel 30 van het K.B. E 133 worden geacht aan de bepalingen van het Pachtbesluit te derogeren;

Overwegende, dat de omstandigheden, welke door het Beheersinstituut ter motivering van de thans aangevochten beslissing zijn aangevoerd, te weten:

- 1e. dat verzoeker in ernstige mate te kort is geschoten in zijn hoofdverplichting tegenover verpachtster om persoonlijk de leiding te hebben en te houden van het hem verpachte bedrijf;
- 2e. dat het in bedrijf houden van een landbouwonderneming onder een beheerder op den duur bezwaren voor die onderneming oplevert, en
- 3e. dat verzoeker reeds 72 jaar is, en dientengevolge een dusdanige leeftijd heeft bereikt, dat hij niet langer in staat moet worden geacht, geheel alleen alle werkzaamheden te verrichten, welke voordien voor het merendeel door appellants zoon, thans nog geïnterneerd, werden verricht,

welke omstandigheden door appellant niet voldoende zijn weersproken, deze beslissing naar Onze mening voldoende rechtvaardigen;

Overwegende bovendien, dat de litigieuze beslissing door het Beheersinstituut werd genomen op advies van de Directeur-Generaal van Grondgebruik en Landbouwherstel en van de Provinciale Voedselcommissaris van Gelderland;

Overwegende, dat het Beheersinstituut derhalve niet geacht kan worden van zijn bevoegdheden een kennelijk verkeerd gebruik te hebben gemaakt en de aangevochten beslissing mitsdien in stand behoort te blijven;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Wijzen het verzoek af;

Veroordelen appellant in de kosten van het geding, van de zijde van het Nederlands Beheersinstituut tot hiertoe begroot op f 50.—.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken.

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 520. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 14 April 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Scholtens).

Door de Grondbriefbank N.V. is een oven, aanwezig in een van haar panden, gekocht van de „Omnia” en doorverkocht aan haar huurder v. d. Meer.

Op verzoek van eiseres, aan wier rechtsvoorganger de oven oorspronkelijk toebehoorde, zijn beide koopovereenkomsten nietig verklaard. Gerequesteerde v. d. Meer is in de gelegenheid gesteld de oven van verzoekster voor f 2636.— te kopen.

De door de Bank betaalde koopprijs wordt beschouwd als te zijn betaald voor het behoud van de oven in het perceel en is in mindering gebracht op het door v. d. Meer te betalen bedrag.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 891.

- No. 521. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 28 April 1947. (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Verzoeker q.q. hersteld in de eigendom van een handelszaak, die in 1941 was ingebracht in een handelsvennootschap aangegaan met gerequesteerde met het oog op de Duitse maatregelen en uit welke vennootschap de Joodse vennoot, in verband met deze maatregelen, was uitgetreden, waarna de zaak door gerequesteerde als enig eigenaar is voortgezet.

Partijen in de gelegenheid gesteld omtrent de financiële afwikkeling tot overeenstemming te komen en de beslissing daaromtrent aangehouden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 893.

- No. 522 RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 31 Méi 1947. (Prof. Mr. Ph. A. N. Houwing).

Gerequesteerden hadden niet behoren mede te werken tot de verkoop van goederen van de Staat, ook al ware de vijand tot deze verkoop krachtens het Landoorlogreglement bevoegd.

Gerequesteerden toegelaten tot getuigenbewijs dat de verkoop met instemming van de Staat is tot stand gekomen.

Bij niet slagen van gerequesteerden in het getuigenbewijs moet de Staat in zijn eigendomsrecht worden hersteld, zonder toekenning van enige schadevergoeding aan gerequesteerden, die niet geacht kunnen worden te goeder trouw te hebben gehandeld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 895.

- No. 523. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 23 Mei 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en v. Regleren Altema).

Verzoek tot herziening van een beslissing aangenomen, omdat in het vonnis a quo geen rekening is gehouden met omstandigheden, welke van invloed kunnen zijn op de beoordeling van de vraag of achterwege laten van ingrijpen onredelijk ware.

Getuigenbewijs opgedragen aan requestrant van de feiten door hem gesteld betreffende bovenbedoelde omstandigheden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 143, 140.) N.R. No. 987.

- No. 524. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 8 April 1947. (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en Croondijk).

De N.V. voorheen J. de Jongh en Co. (verzoekster) is tijdens de bezetting door de Nagu verkocht aan gerequestreerden Post en Michels, die de zaak hebben ingebracht in de C. V. Innoha, opgericht door gerequesteerde Schouten.

De koopovereenkomst van Post-Michels met de Nagu, dient te worden vernietigd, hetgeen medebrengt, dat ook de overeenkomst, waarbij de C. V. Innoha tussen gerequestreerden is opgericht, voor vernietiging in aanmerking komt. De Raad stelt vast de richtlijnen die bij deze liquidatie en scheiding in acht dienen te worden genomen en draagt aan bestuurder der N.V. op, deze liquidatie verder tot stand te brengen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 898.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

- No. 525. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 26 Juni 1947. (Mrs. Prof. Duyfjes, Prof. Kollewijn en van Vrijberghe de Coningh).

Weliswaar was het verzekerd kapitaal op 1 Juni 1944 opeisbaar geworden en is op 25 Juni 1944 de afkoopwaarde der verzekering aan Lippmann betaald, doch de betaling is niet geschied ingevolge een tijdens de bezetting bestaande verplichting, maar ingevolge artikel 2 van de verordening 54/1943. Op de verordening 58/1942 kan derhalve geen beroep worden gedaan, omdat deze, op het speciale gebied der levensverzekeringen, door de verordening 54/1943 buiten effect is gesteld.

Naast het opeisbaar worden van het verzekerd bedrag is — naar het gemene recht — een verplichting tot betaling van afkoopwaarde niet bestaanbaar.

Vordering tegen de verzekeringsmaatschappij toegewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.).

N.R. No. 892.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 526. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 2 Juli 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Zijlstra en Buddingh de Voogt).

N.V. Organon heeft tijdens de bezetting een schuld aan N.V. Zwanenberg (door manipulaties der Verwalters over deze N.V.'s) afgelost en is dat bedrag schuldig geworden aan Schering A. G. Het Beheersinstituut heeft deze schuld — Schering A. G. is vijand — opgeëist van Organon, waartegen Organon is gekomen in hoger beroep.

Beroep verworpen. Organon en Zwanenberg zijn afzonderlijke rechtspersonen — de schuld van Organon aan Schering kan niet worden gecompenseerd met de vordering van Zwanenberg op Schering.

Overige tegenvorderingen komen niet voor compensatie in aanmerking, afgezien van het bepaalde in artikel 23 E 133.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 20, 23, 43.)

N.R. No. 896.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 527.

Diverse beslissingen.

- No. 527. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 30 Mei 1947. (Mr. Beekhuis).

Verzoeker is niet ontvankelijk in zijn verzoek om de vestigingsvergunning te doen herleven, daar de rechtsbetrekking tussen overheid en vergunninghouder is van publiekrechtelijke aard en artt. 23 en 25 van het K.B. E 100 uitsluitend betrekking hebben op rechtsbetrekkingen van privaatrechtelijke aard.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 894.

- No. 528. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 28 April 1947. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt en Scholtens).

Verzoeker heeft als huurder een bioscoop geëxploiteerd, welke exploitatie verzoeker als Jood, tijdens de bezetting heeft moeten beëindigen.

Verweerder heeft deze exploitatie overgenomen en voortgezet en is daardoor, tengevolge van vijandelijke maatregelen jegens verzoeker, verrijkt.

De Raad acht het redelijk dat verweester deze verrijking, onder aftrek van een billijke vergoeding, aan verzoeker afstaat.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 899.

- No. 529. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 31 Maart 1947. (Mrs. Bol, v. d. Loos en Lubbers).

Advertentiecontract gesloten door een „Verwalter” met de Deutsche Zeitung nietig verklaard alsmede de rechtsbetrekking door dit contract ontstaan tussen verzoeker en de Deutsche Zeitung.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 900.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Vijandelijke onderdanen, waarvan het bestaan onzeker is, gerechtigd in een nalatenschap.

Als een vijandelijk onderdaan, waarvan het bestaan onzeker is, gerechtigd is in een nalatenschap, kunnen zich de volgende gevallen voordoen:

- I. Het bestaan van de vijandelijk onderdaan was reeds onzeker op het moment, waarop de erflater overleed, (c.q. eveneens onzeker bij de inwerkingtreding van E 133). In zodanig geval dient met toestemming voor zoveel nodig van het Nederlands Beheersinstituut door de andere gerechtigden aan de rechter de vergunning tot inbezitting, bedoeld bij artikel 546 B.W. te worden verzocht. Het Nederlandse Beheersinstituut zal in een dergelijk geval trachten „behoedmiddelen” te verkrijgen, wijl het niet onwaarschijnlijk om vijandelijk vermogen gaat.
- II. Het bestaan van de vijandelijk onderdaan was zeker op het moment van het openvallen der nalatenschap, doch onzeker op het moment van inwerkingtreding van E 133. Hier staat niet vast, of het betrokken vermogen onder beheer staat en cf. art. 3 jo. art. 2 E 133 in eigendom is overgegaan op de Staat. Daarvoor is immers vereist het in leven zijn van de vijandelijke onderdaan (wiens vermogen op de Staat zou overgaan) bij inwerkingtreding van E 133. Het verdient daarom aanbeveling, dat in een dergelijk geval cf. de artikelen 84 e.v., E 100 een bewindvoerder voor de afwezige (vijandelijk onderdaan) wordt benoemd. Wijl echter betwijfeld kan worden, of een bewindvoerder wel rechtsgeldig voor vijandelijk vermogen kan optreden, late men veiligheidshalve naast de bewindvoerder het Nederlandse Beheersinstituut (c.q. de pl. Vergegenwoordiger daarvan) optreden als beherend het voormalig vermogen van de afwezige. Bewindvoerder en het Nederlandse Beheersinstituut compareren in het onderhavige geval „ieder voor zoveel nodig.”
- III. De vijandelijk onderdaan was in leven zowel op de dag van het openvallen der nalatenschap, als op die van de inwerkingtreding van E 133, terwijl zijn bestaan eerst later onzeker is geworden. Het vermogen van de vijandelijk onderdaan is op de Staat in eigendom overgegaan en wordt beheerd door het Nederlandse Beheersinstituut cf. art. 10, lid 1, jo. art. 3, leden 1 en 2, jo. art. 2 E 133.
- IV. In een nalatenschap is een „tak” gerechtigd van vermoedelijk vijandelijke onderdanen, vermoedelijk verblijvend in vijandelijk gebied. Wie het zijn en waar precies de leden van de tak zich bevinden is overigens onbekend. Dit geval kan min of meer analoog aan dat sub II worden behandeld met dien verstande, dat de benoeming van een bewindvoerder geschiedt op voet van het 2e lid van art. 85 E 100 voor een groep van niet met name genoemde afwezigen en dat het Nederlandse Beheersinstituut naast de bewindvoerder optreedt als cf. art. 10, lid 1, jo., art. 3, leden 1 en 2, jo. art. 2 (lid 2) E 133 beherend de „vermogens” van de leden van de tak, voor zover vijandelijk vermogen, bewindvoerder en Nederlandse Beheersinstituut ieder weer „voorzoveel nodig.”

Overigens blijft het steeds aanbeveling verdienen alle onzekerheden zoveel

mogelijk weg te nemen, wat in tal van gevallen mogelijk zal zijn door het inwinnen van inlichtingen, b.v. via de Nederlandse Militaire Missie bij de Geallieerde Bestuursraad in Duitsland, Korte Vijverberg 5, 's-Gravenhage.

Indien men vermogensbestanddelen, welke behoren tot een nalatenschap, waarin vijandelijke onderdanen als vorenbedoeld, gerechtigd zijn, wenst te verkopen, kunnen de artikelen 1122 B.W. en 683 e.v. W. v. B. Rv (met toestemming voor zoveel nodig van het Nederlandse Beheersinstituut) uitkomst brengen.

Rechtsvragen.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat, wanneer in een pensioenreglement de bepaling voorkomt, dat het pensioen door beslaglegging aan de pensioenverstrekende instantie vervalt, deze bepaling van toepassing is, indien de pensioengerechtigde valt onder de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen.

Door de betrokkene kan op grond van art. 34, lid 1, sub d jo. e van E 133 in voorkomende gevallen een verzoekschrift worden ingediend, teneinde de vrije beschikking over zijn pensioen terug te krijgen.

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Tarief van kosten voor bemoeiingen van de Raad voor het Rechtsherstel.

In zijn vergadering, gehouden op 17 April 1947, te 's-Gravenhage, heeft de Raad voor het Rechtsherstel een wijziging vastgesteld van het kostentarief in rekening te brengen voor bemoeiingen van die Raad, resp. van het Nederlandse Beheersinstituut, inzake voorzieningen voor vermogens van rechtspersonen en afwezigen, zoals dit is bekendgemaakt in de Nederlandse Staatscourant van 17 October 1945, No. 91. Bedoeld kostentarief, hetwelk door de Minister van Justitie is goedgekeurd bij beschikking van 4 Juli 1947, luidt thans als volgt:

Regeling voor de grondheffing.

Op de vermogens van rechtspersonen en afwezigen, waarvoor door de Raad voor het Rechtsherstel resp. het Nederlandse Beheersinstituut op enigerlei wijze voorzieningen zijn getroffen, wordt een z.g. grondheffing gelegd.

Uit de grondheffingen worden bestreden zowel de basisbeloningen van de bestuurders en bewindvoerders als de kosten van het Nederlandse Beheersinstituut.

De grondheffing, welke komt ten laste van het vermogen, wordt als volgt bepaald:

Grootte van het vermogen	Grondheffing per paar	
	vermogen van rechtspersonen	vermogen van afwezigen
0 tot f 100.000.—	2 % min. f 20.—	$\frac{1}{2}$ % min. f 20.—
f 100.000.— of meer, doch minder dan f 500.000.—	$1\frac{1}{2}$ % min. f 2000.—	$\frac{3}{8}$ % min. f 500.—
f 500.000.— of meer, doch minder dan f 1.000.000.—	1 % min. f 7500.—	$\frac{1}{4}$ % min. f 1875.—
f 1.000.000.— of meer	$\frac{1}{2}$ % min. f 10.000.—	$\frac{1}{8}$ % min. f 2500.—

Indien het vermogen niet meer dan f 20.— bedraagt, wordt de heffing gelijkgesteld aan het vermogen.

Voor bedrijven wordt bij negatief vermogen een grondheffing opgelegd welke bedraagt $\frac{1}{2}$ % van het actief met een minimum van f 20.—.

Voor negatieve privé-vermogens wordt geen heffing opgelegd.

Voor grotere vermogens en in bijzondere gevallen, kan, indien het opleggen van de volledige grondheffing blijkt een te zware druk op het vermogen te veroorzaken, na gedaan voorstel aan het Beheersinstituut een lager heffingspercentage worden vastgesteld.

Voor vermogens van rechtspersonen wordt vorenstaand tarief toegepast met terugwerkende kracht tot 1 Januari 1947 en voor vermogens van afwezigen tot de dag waarop voor de afwezige een bewindvoerder is benoemd.

(Ned. St. Crt., 17 Juli 1947, no. 136).

(Zie Verzamelnummer „Rechtsherstel”, blz. 98 en „Leidraad”, blz. 86).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Mededelingen van de Afdeling.

Kosten rechtsgeleerde raadsman aan oude eigenaar en betaling der kosten van het rechtsherstel enz. door beheerders.

Belanghebbenden worden verwezen naar de mededelingen omtrent bovenvermelde aangelegenheden van de Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen in Nr. 3 van de tweede Jaargang van dit orgaan, blz. 73.

Model ener akte van minnelijke regeling met betrekking tot het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen.

Het Joodse onroerende goed, belast met een Joodse hypotheek, werd door de N.G.V. verkocht aan T.; T. verkocht weer aan N. Rechtsherstel vindt plaats zowel ten aanzien van het onroerend goed als van de hypothecaire vordering en inschrijving. Tevens regeling van de schadeverdeling tussen T. en N.

Heden, de . . . . ., heb ik, ..., Notaris, gevestigd te . . . . ., als daartoe aangewezen notaris-bemiddelaar mij bevonden te mijnen kantore aan de . . . . .straat no. . . . ., teneinde een regeling tot rechtsherstel betreffende het hierna te vermelden onroerend goed tot stand te doen brengen.

Door mij werden opgeroepen om heden te mijnen katore aanwezig te zijn:

1. de Heer J., koopman, wonende te . . . . .;
2. de Heer N., zonder beroep, wonende te . . . . .;
3. Mevrouw T., weduwe van de Heer . . . . ., zonder beroep, wonende te . . . . .;
4. de Heer X., fabrikant, wonende te . . . . ., ten deze handelende als bewidvoerder voor de afwezige Mevrouw H., weduwe van de Heer . . . . ., koopvrouw, en gewoond hebbende te . . . . ., daartoe benoemd door het Nederlandse Beheersinstituut, Bureau . . . . . bij beschikking van 1946;
5. de te 's-Gravenhage gevestigde rechtspersoonlijkheid bezittende onderneming Nederländische Grundstücksverwaltung,

die allen zijn verschenen ,de sub 4 en 5 genoemde bij hun gemachtigde de Heer Y., boekhouder, wönende te . . . . ., van welke lastgevingen blijkt, enz.

De comparanten verklaarden:

dat de sub 1 genoemde hunner eigenaar was van het huis met schuur, erf en tuin aan de A.-straat nummer . . . . ., te . . . . ., kadastraal bekend gemeente . . . . ., sectie . . . . ., nummer . . . . ., groot . . . . .aren en . . . . .centiaren, waarvan hij de eigendom verkreeg door overschrijving ten kantore der hypotheken te . . . . . de . . . . . 1941 in deel . . . . ., nummer . . . . . ener akte van verkoop en koop de . . . . . daaraanvoerafgaande verleden voor de te . . . . . gevestigde notaris . . . . .;

dat dit onroerend goed gedurende de bezetting in beheer is genomen door de Nederländische Grundstücksverwaltung, die het voor een koopsom van f 8.250.— heeft verkocht en in eigendom overgedragen aan de comparante T. bij akte de . . . . . 1942 voor de te . . . . . gevestigde notaris . . . . . verleden, overgeschreven ten hypotheekkantore voormeld de . . . . . daaraanvolgende in deel . . . . ., nummer . . . . .;

dat de comparante T. het onroerend goed voor f 10.000.— heeft verkocht

en in eigendom overgedragen aan de comparant N. bij akte de ..... 1944 voor de te ..... gevestigde notaris ..... verleden, overgeschreven alsvoren de ..... daaraanvolgende in deel ....., nummer ....;

dat het onroerend goed ten dage, waarop het door de Nederländische Grunstücksverwaltung werd verkocht en in eigendom overgedragen, was belast met een eerste hypotheek, pro resto groot f 5.400.—, ten behoeve van Mevrouw H. voornoemd, krachtens akte van geldlening met hypotheek de ..... 1941 voor de te ..... gevestigde notaris ..... verleden, ingeschreven bij borderel ten voormelde hypotheekkantore de ..... daaraanvolgende in deel ....., nummer ....;

dat deze schuld korte tijd na voormelde verkoop is afgelost door betaling van een bedrag van f 5.455.88* voor hoofdsom en lopende rente aan het Makelaarskantoor Everout en Co., zodat de gelden niet aan de schuldeiseres zijn ten goede gekomen;

dat de comparante T. het perceel met hypotheek heeft bezwaard, maar dat deze hypothecaire schuld reeds in 1944 is afgelost en de inschrijving ge-royeerd.

Vervolgens verklaarden de comparanten de navolgende schikkingen getroffen te hebben:

1. de Verkoop en eigendomsoverdracht door de Nederländische Grunstücksverwaltung aan de comparant T. en de verkoop en eigendomsoverdracht door de laatstgenoemde aan de comparant N. worden nietig verklaard en het eigendomsrecht van de comparant J. herleeft met terugwerkende kracht tot ..... 1942.
2. De hypothecaire geldlening door — en het hypotheekrecht ten behoeve van — Mevrouw H., weduwe van de Heer ....., worden hersteld op geheel dezelfde wijze en geheel dezelfde bedingen als het bestond, met terugwerkende kracht tot ..... 1942, weshalve het perceel is belast met een eerste hypotheek groot f 5.400.—, rentende 4 % per jaar, halfjaarlijks te voldoen op ..... en ..... en met een verplichte aflossing van f 100.— op de renteverschijndagen.
3. Ter vergoeding van de schade, die de comparante T. de comparant N. heeft berokkend door hem niet mede te delen, dat het onroerend goed aan een Joodse eigenaar had toebehoord, betaalt de comparante T. de comparant N. een bedrag van f 7.950.—, waarna laatstgenoemde comparant de comparante T. van verdere aansprakelijkheid ontslaat.
4. De vorderingen op de Nederländische Grunstücksverwaltung tot restitutie van het door deze ontvangen gedeelte der koopsom en de vordering op het Makelaarskantoor Everout en Co. of welke andere instantie ook, waaraan de gelden ter aflossing van de hypothecaire schuld zijn ten goede gekomen, worden voor een/vierde gedeelte aan de comparant N. en voor drie/vierde gedeelten aan de comparant T. in eigendom overgedragen.
5. Ter verantwoording van het exploitatiesaldo betaalt de comparante T. een bedrag van f 375.— en de comparant N. een bedrag van f 526.50 aan de comparant J.
6. De aan dit rechtsherstel verbonden kosten ten bedrage van f ..... en die van inschrijving der hypotheek komen voor de ene helft ten laste van de comparante T. en voor de andere helft ten laste van de comparant J.
7. Onder erkenning, dat alle voormelde betalingen zijn geschied, verlenen partijen elkaar over en weer volledige kwijting en doen zij afstand van het recht ontbinding der bij deze akte getroffen overeenkomsten op grond van het in de artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde te vorderen.

De voormelde kosten van rechtsherstel en inschrijving zijn mij, Notaris, heden ter hand gesteld.

Tenslotte verklaarde de comparant Y. in zijn voormelde hoedanigheid:

dat hij er kennis van heeft genomen, dat, nadat de bij deze akte overeen-

gekomen minnelijke regeling zal zijn bekrachtigd, alle vorderingen op de Nederländische Grundstücksverwaltung of wie anders ook, voorvloeiende uit het in ontvangst nemen der koopsom van voormeld onroerend goed bij voormelde door de N.G.V. gedane verkoop, toekomen aan:

Mevrouw T., voornoemd, voor drie/vierde gedeelten en aan de Heer N., voornoemd, voor een/vierde gedeelte, ten behoeve van wie alle overige partijen bij deze overeenkomst van rechtsherstel afstand hebben gedaan van de hun toekomende rechten op deze vordering;

dat deze verklaring niet geacht mag worden een erkenning te zijn, dat de Nederländische Grundstücksverwaltung schuldenares is van deze vordering;

dat blijkens de onder de Nederländische Grundstücksverwaltung he rustende administratie een bedrag van f 2.433.22 als saldo koopsom in ontvangst is genomen, dus na aftrek van door de Nederländische Grundstücksverwaltung gedane aflossingen van op het verkochte rustende hypothecaire schulden met renten en kosten, alsmede door het Makelaarskantoor Everout en Co. een bedrag van f 5.455.88 als aflossing en rente van de sub 2 gemelde hypothecaire vordering.

De bekrachtiging, bedoeld in het eerste lid van artikel 113b van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, is verleend door de Gedelegeerde te ..... van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel blijkens verklaring van de ..... 1947 gesteld op een aan deze minute gehecht ontwerp van deze akte.

Waarvan akte, enz.

Model ener akte van minnelijke regeling met betrekking tot het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen.

Het door N. gekochte perceel van J., had eerstgenoemde van J. gehuurd in 1933 voor een termijn van 10 jaar, met het recht om gemeld perceel na afloop van de huurtijd aan te kopen voor een som van f 20.000.—.

Partijen bekrachtigen thans de overdracht, door de N.G.V. tot stand gebracht, tegen betaling van een schadevergoeding.

Heden, de ....., verschenen voor mij, ..., notaris te .....

1. Mevrouw J., weduwe van de Heer ....., particuliere, wonende te .....
2. de Heren ....., koopman, wonende te ..... en ....., koopman, wonende te ....., voor zich, als vennoten van de te ..... gevestigde vennootschap onder firma N.;
3. de Heer ....., zonder beroep, wonende te ....., als lasthebber van de Stichting Nederländische Grundstücksverwaltung, gevestigd te 's-Gravenhage,

van welke lastgeving blijkt uit, enz.

De comparanten verklaarden, in hoedanigheid als gemeld:

dat de sub 3 gemelde Stichting, ook genaamd Nederlandse Administratie van Onroerende Goederen, conform art. 8, lid 1, van de Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse Gebied van 11 Augustus 1941, nummer 154, bij akte ..... 1942 verleden, voór notaris ..... te ....., bij afschrift overgeschreven ten Hypotheekkantore te ..... de ..... dier maand in deel ....., nummer ....., heeft verkocht en overgedragen aan de comparanten sub 2:

Een gedeelte winkel met huis en erf te ..... aan de A.-straat nummer ....., kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nummer ....., groot .....

zulks voor de som van f 20.000.—, welke bij de overdracht is betaald aan de gemachtigde van voormelde Stichting en voorts op de voorwaarden als in gemelde akte zijn omschreven;

dat gemeld perceel toen en ook thans niet met hypotheek of beslag was (is) bezwaard;

dat voormelde rechtsbetrekking ten opzichte van voorschreven ontroerend goed en ten aanzien van voormelde partijen zijn ontstaan tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa en deze rechtsbetrekkingen tot voorwerp hebben gehad een zaak welke zich binnen het Koninkrijk bevindt en zich ten tijde van het ontstaan van --- en tenietgaan van deze rechtsbetrekking binnen het Koninkrijk bevond;

dat in art. 16 van het Besluit Bezettingsmaatregelen (Staatsblad nr. E 93) in verband met de bij dat Besluit behorende lijst A is bepaald, dat de voormelde Verordening van 11 Augustus 1941 nr. 154 geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest;

dat in verband daarmee de comparante sub 1 bij de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel te ..... een schriftelijk verzoek heeft ingediend, waarbij ten aanzien van voorschreven onroerend goed rechtsherstel wordt gevraagd;

dat deze afdeling ingevolge het bepaalde in art. 113b van het Koninklijk Besluit No. E 100, zoals dit is aangevuld bij het Koninklijk Besluit F 272, door bemiddeling van de aangewezen notaris-bemiddelaar een minnelijke regeling heeft beproefd ter uitvoering van het bepaalde in Hoofdstuk III van dat Koninklijk Besluit;

dat bij het tot stand komen van die minnelijke regeling in overweging is genomen, dat gemeld perceel door de toenmalige eigenaressen, waaronder de comparante sub 1, bij akte ..... 1932 verleden, voor notaris ..... te ....., nader aangevuld bij akte ..... 1933 voor die notaris verleden, aanvangende 1 Januari 1933 en eindigende 31 December 1942 is verhuurd aan de comparanten sub 2, onder meer onder toekenning van het recht om, indien zij de hun opgelegde verplichtingen zijn nagekomen, gemeld perceel na afloop van de huurtijd van 10 jaren aan te kopen voor een som van f 20 000.—, ten aanzien waarvan was overeengekomen:

- a. dat de huurders, zo zij ervan gebruik wensen te maken, daarvan vóór 1 October 1942 schriftelijk aan de verhuursters of aan de comparante sub 1 bericht moeten doen;
- b. dat alsdan de betaling der koopsom tegelijk met het verlijden der akte van overdracht moet geschieden vóór 1 Maart 1943;
- c. dat de kosten der akte van overdracht komen voor rekening van de kopers;

dat de comparanten sub 2, gezien de tegen Joden genomen maatregelen, reeds vóór 30 Juni 1942 (zijnde het tijdstip waarop van het beheer door de N.G.V. over gemeld onroerend goed overeenkomstig de gemelde Verordening d.d. 11 Augustus 1941 aantekening is gedaan ten Hypotheekkantore te .....) aan de comparante sub 1 hebben verklaard van hun recht tot aankoop als voormeld gebruik te maken en gezien de toen bestaande toestand in haar eigen belang hebben aangeboden de overdracht reeds toen tot stand te brengen, met gelijktijdige betaling van de koopsom;

dat de comparante sub 2 hieraan geen gevolg heeft willen geven, zich wel bereid verklaarde tot overdracht, doch hieromtrent het in het huurcontract vastgestelde tijdstip verklaarde te willen afwachten;

dat gemelde verklaring naar de mening van de comparanten sub 2 tot gevolg heeft gehad dat reeds toen de overeenkomst van koop en verkoop is tot stand gekomen, immers de comparante sub 1 heeft haar aanbod gedaan bij voormeld huurcontract, terwijl de comparanten sub 2 dit aanbod bij gemelde verklaring hebben aanvaard, zodat naar de mening van de comparanten sub 2, op grond van deze overeenkomst en het bepaalde in gemeld besluit E 100 sub art. 33, zij de koopsom bevrijdend hebben voldaan en de gemelde overdracht geen ongeoorloofde oorzaak als bedoeld in art. 25 sub c van evengemeld besluit tot grondslag heeft gehad; en dat het de comparanten sub 2 niet mogelijk was de overdracht tot een later tijdstip uit te stellen, in verband met het in het huurcontract vastgestelde tijdstip

binnen hetwelk zij van hun recht of aankoop dienden gebruik te maken;
welke gevolgtrekkingen evenwel door de comparante sub 1 zijn bestreden;
dat niettemin mede op grond van bovenstaande overwegingen de tot stand
gekomen minnelijke regeling luidt als volgt:

1. De voormelde overdracht, geconstateerd bij akte ..... 1942 verleden, voor notaris ..... voornoemd, van voormeld perceel woon- en winkelhuis met erf aan de A.-straat, nummer .... te ....., kadastraal sectie ....., nr. ...., groot ..... wordt door de comparante sub 1 uitdrukkelijk bekrachtigd en voorzoveel nodig door de comparanten sub 2 aangenomen.
2. De door de comparanten sub 2 gedane betaling van de koopsom ad f 20.000.— aan de N.G.V., wordt door de comparante sub 1 in zoverre als rechtsgeldig erkend, dat de verplichting deze koopsom alsnog aan haar te voldoen vervalt, doch aan haar door de comparanten sub 2 dient te worden voldaan een bedrag van f 10.000.— benevens een rente hierover berekend naar 4 % per jaar, gerekend vanaf 5 Mei 1945 tot heden; waartegenover aan de comparanten sub 2, in hoedanigheid als gemeld, toekomt de helft van het door de N.G.V. of welke instantie ook terzake van voormelde overdracht ontvangen bedrag ad f 20.010.08, volgens de N.G.V. evenwel bedragende f 19.398,08, terwijl de wederhelft hiervan toekomt aan de comparante sub 1; voorzoveel nodig worden door de comparanten sub 1 en 2 over en weer aan elkander overgedragen de hiervoor vermelde vorderingen en rechten ten laste van de N.G.V. of welke instantie ook;
3. De kosten van deze overeenkomst, zomede de kosten aan de uitvoering der zelve verbonden, in totaal bedragende f ....., zijn voor de helft ten laste van de comparante sub 1 en voor de wederhelft ten laste van de comparanten sub 2, tezamen, terwijl de kosten van ieders rechtskundige adviseurs ten laste zijn van de betrokken partij;
4. De mogelijkheid van ontbinding van deze overeenkomst, evenals die van de bij deze akte bekrachtigde overeenkomst de dato ..... 1942, overeenkomstig de artt. 1302 en 1303 van het B.W. wordt uitgesloten.

De comparant sub 3 verklaarde in hoedanigheid als gemeld:

dat hij er in zijn evengemelde hoedanigheid kennis van heeft genomen, dat, nadat de bij deze akte overeengekomen minnelijke regeling zal zijn bekrachtigd, alle vorderingen op de N.G.V. of wie anders ook, voortvloeiende uit het in ontvangst nemen der koopsom van voormeld onroerend goed, bij voormelde door de N.G.V. gedane verkoop, toekomen voor de helft aan de comparante sub 1 en voor de wederhelft aan de comparanten sub 2, tezamen, ten behoeve van wie alle overige partijen bij deze overeenkomst van rechtsherstel afstand hebben gedaan van de hun toekomende rechten op deze vordering;

dat deze verklaring niet geacht mag worden een erkenning te zijn dat de N.G.V. schuldenares is van deze vordering;

dat blijkens de onder de N.G.V. berustende administratie een bedrag van f 19.398.08 als saldo-koopsom in ontvangst is genomen.

De comparante sub 1 verklaarde van de comparanten sub 2 te hebben ontvangen het sub 2 gemelde bedrag ad f 10.000.—, benevens de rente hierover, berekend naar 4 % per jaar, vanaf 5 Mei 1945 tot heden, ad f .....

of samen f .....

en deswege algehele kwijting te verlenen.

De comparanten verklaarden dat de onderwerpelijke regeling tot rechtsherstel is bekrachtigd door de Gedelegeerde van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel, te ....., op ..... 1947.

Voor alle gevolg endezer akte, ook voor daden van gerechtelijke tenuitvoerlegging, verklaarden partijen domicilie te kiezen ten kantore van de notarisbewaarder dezer minute.

Waarvan akte, enz.

Nêêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

**1. Geologische grondslagen van het
Nederlandsche landschap**

door Dr C. van Rijsinge

**2. Het Nederlandsche landschap en
zijn onde ontginningen**

door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer

3. Dieren van Nederland

door Dr A. Schierbeek

4. Het landschap in de literatuur

door dra T. Klijnhout-Moerman

**5. Het Nederlandse landschap
en de Waterstaat**

door Dr Ir Z. Y. van der Meer

**6. Het Nederlandsche landschap
en de stedeboom**

door Drs H. van der Weyde

7. Natuurbescherming

door Dr C. van Rijsinge

**8. Het Nederlandsche landschap
in de beelderde kunst**

door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltoegende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”

Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD“ verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. **Rubber** door Ir. W. Spoon.
2. **De Java Suikerindustrie** door W. Galjaard.
3. **De Tabakscultuur in Ned. Indië**
door D. J. Sanders.
4. **Cocos- en Oliepalmcultuur**
door Dr. J. Th. de Haan
5. **De Thee** door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. **Koffiecultuur in Ned.-Indië**
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. **De vezelstoffen van Ned.-Indië**
door K. v. d. Veer.
8. **Kina** door Dr. Ch. W. F. Winckel.
9. **Specerijen** door Ir. W. L. Utermark.
10. **Indische voedingsgewassen** door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

Van KANINEFAAT
tot DUIZENDKUNSTENAAR

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1-3, Giro 12789

Ingevolge papiertoewijzing B.P.P. nummer 464
verschijnt deze uitgave half-maandelijks en is
de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat
15½ X 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

26 AUGUSTUS 1947

NUMMER

5

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

DE HOFSTAD DE HAAG

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-ORIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. R. H. VAN SCHAIK
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

Drukkerij-uitgeverij
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-uitgeverij "De Hofstad"
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de legendarische wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan.”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	113
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen	116
 Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	122
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	123
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtvereenkomsten; bevelen tot ont-ruiming	124
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	124
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypotheaire vorderingen . . .	124
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	125
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	126
 Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	127
 Afdeling onroerende goederen.	
Mededelingen van de afdeling	131
Verklaring van een crediteur van een aan de NG.V. afgeloste hypothe- caire vordering en inschrijving dat zijn debiteur rechtsgeldig is ge- kweten op grond van art. 33 E 100	131

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

De toepassing van het Besluit Vijandelijk Vermogen in verband met het huwelijksgoederenrecht (II).

Hoe staat het nu overigens met de toepassing van het Besluit Vijandelijk Vermogen en het beheer nadat de huwelijksgemeenschap is ontbonden? Men houde in het oog, dat de huwelijksgemeenschap dan haar gezamendehandse karakter verliest en uiteenvalt in twee onverdeelde aandelen. Het beheers- en beschikkingsrecht over de ontbonden huwelijksgemeenschap komt thans toe aan de gezamenlijke rechthebbenden of hun rechtsvertegenwoordigers. Stel dus, dat het huwelijk wordt ontbonden door echtscheiding en dat de man een persoon is als bedoeld in art. 2 of 6 E 133, terwijl de vrouw het vrije beheers- en beschikkingsrecht over haar vermogen bezit, dan zal het Beheersinstituut (als beherende het-voormalig-vermogen van de man, inclusief diens onverdeeld aandeel in de huwelijksgemeenschap, overeenkomstig het Besluit Vijandelijk Vermogen) tezamen met de vrouw (die het beheers- en beschikkingsrecht heeft overeenkomstig de gewone regelen van het burgerlijk recht) het beheer voeren over die ontbonden huwelijksgemeenschap en slechts tezamen zullen zij het recht hebben om over de goederen van die ontbonden gemeenschap te beschikken.

Gewoonlijk zal de huwelijksgemeenschap uiteenvallen in twee onverdeelde helften (art. 183 B.W.) en hoewel burgerrechtelijk alsdan daarin geen verandering wordt gebracht, is het in feite mogelijk, dat artikel 10, lid 3, E 133 juncto art. 7, lid 1 sub a E 101 medebrengt, dat het Beheersinstituut, als beherende het vermogen van (b.v.) de man, het beheer heeft over méér dan de onverdeelde helft van de huwelijksgemeenschap, ja zelfs dat de gehele ontbonden huwelijksgemeenschap onder beheer zou staan van het Beheersinstituut. Dit hangt dus af van de feitelijke omstandigheden, in hoeverre n.l. de bezittingen der gemeenschap daarin gevloeid zijn van de zijde van de schuldlige (zie art. 7, lid 1, sub a Tribunaalbesluit). De aandacht wordt er op gevestigd, dat art. 10, lid 3, E 133 slechts spreekt over het beheer van het vermogen van personen bedoeld in art. 6 (dus niet art. 2) E 133, waarbij moge worden op-

gemerkt, dat het natuurlijk mogelijk is, dat de artt. 2 en 6 E 133 samenlopen. In het laatste geval zal de huwelijksgemeenschapshelft van de „foute” man in eigendom toebehoren aan de Staat (art. 3 E 133), terwijl het mogelijk is dat van de wederhelft van de „goede” vrouw een gedeelte of het geheel beheerd wordt door het Beheersinstituut conform art. 10, lid 3, E 133 junctis artt. 6, lid 1, E 133 en 7, lid 1 sub a E 101.

Na ontbinding der huwelijksgemeenschap is het mogelijk, dat door de rechthebbenden (of hun rechtsvertegenwoordigers) wordt overgegaan tot scheiding en deling. Het mag daarbij als bekend worden verondersteld (zie o.a. de Algemene Instructie voor beheerders B I, zoals nader gewijzigd blijkens publicaties in Rechtsherstel, Jrg. I afl. 3, blz. 77 en afl. 4, blz. 115), dat voor de medewerking door beheerders aan de scheiding en deling goedkeuring vereist is van (het Hoofdkantoor van) het Beheersinstituut, indien het betreft daarbij betrokken voormalig vermogen (c.q. nalatenschap) van een persoon als bedoeld in art. 2 E 133, terwijl in het geval het betreft bij de scheiding betrokken vermogen (c.q. nalatenschap), onder beheer staande ingevolge art. 10, lid 2, (c.q. lid 3) juncto art. 6, lid 1, E 133, de boedelscheiding moet plaats hebben bij notariële akte en in tegenwoordigheid en onder goedkeuring van de Kantonrechter (art. 1120 B.W.). Ook hier verdient het misschien aanbeveling er de aandacht op te vestigen, dat er mogelijkheid is van samenloop van de toepasselijkheid van art. 2 E 133 en art. 6, lid 1, E 133 art. junctis artt. 10, lid 3, E 133 en 7, lid 1, sub a E 101.

Door de boedelscheiding worden de onverdeelde aandelen der deelgerechtigden omgezet in rechten van ieder op reële, bepaalde baten van de gescheiden boedel. Hetgeen werd toebedeeld aan (b.v.) de „foute” man (c.q. de Staat bij toepasselijkheid van artt. 2 en 3 E 133) valt onder het uitsluitende beheer van het Beheersinstituut, terwijl de „goede” vrouw (of haar rechtverkrijgenden) bij uitsluiting het beheer en het beschikkingsrecht krijgt (krijgen) over het aan haar toebedeelde. Wat het laatste betreft moet men echter de restrictie blijven maken, dat niet toepasselijk is art. 10, lid 3, E 133 junctis artt. 6, lid 1, E 133 en 7, lid 1, sub a E 101 op het aan haar toebedeelde.

Mocht dit wel het geval zijn, dan baat ook een boedelscheiding de „goede” vrouw in zoverre niet; het aan haar toebedeelde, naar burgerlijk recht haar uitsluitend eigendom zijnde, blijft (eventueel gedeeltelijk) onder beheer van het Beheersinstituut. Het is duidelijk,

dat het in de praktijk vaak moeilijk zal zijn uit te maken over welke goederen de werking van art. 7, lid 1, E 101 (en daarmee het beheer, bedoeld in art. 10, lid 3, E 133) zich uitstrekt en het zal daarom vaak aanbeveling verdienen met de boedelscheiding te wachten tot omtrent dit punt zekerheid is of kan worden verkregen.

Met het vorenstaande zijn wel de belangrijkste problemen besproken, waartoe het Besluit Vijandelijk Vermogen in verband met het huwelijksgoederenrecht aanleiding geeft. Los van het vorenstaande moge, volledigheidshalve dan tenslotte nog worden opgemerkt, dat ingevolge art. 2 van het Besluit gevolgen van het huwelijk met vijandelijke onderdanen Nr. I F 271, toekomstige echtelieden, die beiden of een van beiden personen zijn, als bedoeld in artt. 2 of 6 van het Besluit Vijandelijk Vermogen, vrij zijn in het kiezen van hun toekomstig huwelijksgoederenrecht en voor het maken van huwelijksvoorwaarden geen toestemming behoeven van het Nederlandse Beheersinstituut. De aandacht wordt er echter op gevestigd, dat bij art. 2 F 271 de (eventuele) toepasselijkheid der artt. 16 en 18 E 133 niet is uitgesloten.

L. J. M. REYNDERS.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 14. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
4 Juni 1947.

Verkoop van beheerd vermogen aan anderen dan oorlogsslachtoffers is aan het N.B.I. niet verboden.

Bekrachtiging van de verkoop van een slagerij-inventaris, afhankelijk gesteld van de bereidheid van de koper om alsnog aan appelland uit te betalen het verschil tusschen het bij her-taxatie door een door door de Voorzitter aangewezen deskundige geschat bedrag en de door het N.B.I. bedongen prijs. Ingeval van weigering van de koper vernietiging van de verkoop en veroordeling van de koper tot terug-gave van de inventaris.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen een op 11 December 1946 gedagtekend beroepschrift van F. Chr. Roest te Rijswijk (Z.-H.), gemachtigde Mr. G. W. J. Jonker te 's-Gravenhage, houdende het verzoek tot vernietiging van de verkoop van zijn slagerij-inventaris door het Nederlandse Beheers-instituut aan J. J. Klein te 's-Gravenhage, en het verzoek, ontruiming van zijn zaak aan de Paul Krugerlaan 91 door J. J. Klein te bevelen;

Gelezen de conclusie van antwoord van 17 Maart 1947 op voormeld beroepschrift van de Directie van het Nederlandse Beheers-instituut;

Gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken; Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 31 Maart 1947, voor appelland voorgedragen door Mr. P. J. M. Leinarts te 's-Gravenhage, voor J. J. Klein, die als partij in het geding is opgeroepen, door diens gemachtigde Mr. J. M. A. Vollaers te 's-Gravenhage, en voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. H. A. Dubois, werkzaam bij dit Instituut;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat tusschen partijen vaststaat, dat appelland wegens lidmaatschap der N.S.B. na de bevrijding van Nederland geïnterneerd is geworden, en zijn vermogen van rechtswege krachtens art. 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen, onder beheer van het Nederlandse Beheersinstituut, hierna te noemen N.B.I., is gesteld; dat appelland tot zijn arrestatie in Mei 1945 aan de Paul Krugerlaan 91 een slagerij dreef; dat J. J. Klein aan de Paul Krugerlaan 109 eveneens een slagerij heeft gehad, welke in October 1943 op last van de overheid moest worden gesloten; dat na de arrestatie van appelland diens onbeheerde inventaris, voor zover nog aanwezig, bij J. J. Klein in bewaring is gekomen; dat de Kamer van Koophandel op 10 Mei 1945 aan J. J. Klein op diens verzoek het pand Paul Krugerlaan 91 ter beschikking stelde ter uitoefening van zijn bedrijf, op voorwaarde, dat Klein zijn eigen perceel met inventaris zou afstaan aan een andere, door oorlogsgeweld gedupeerde slager; dat daarop het N.B.I., als beheerder over het vermogen van

appellant, waartoe het perceel Paul Krugerlaan 89/91 behoort, hiervan met ingang van 7 Juli 1945 aan Klein verhuurde de bovenwoning en de winkel, de bovenwoning voor de huisvesting van zijn gezin, waarvoor in het tot die datum bewoonde perceel te weinig ruimte was, en de winkel ter uitoefening van zijn bedrijf; dat Klein daarop op 7 Juli 1945 zijn zaak op nummer 91 heropende, daarbij werkende op eigen vergunningen en toewijzingen, en met eigen kapitaal; dat Klein daarna tot het N.B.I. het verzoek richtte, de inventaris van appellant, voor zover deze bij hem in bewaring was, te mogen overnemen, waarop het N.B.I. deze inventaris liet taxeren door G. van der Mark, beëdigd makelaar en taxateur te 's-Gravenhage, die deze taxeerde op een waarde van f 3100.—; dat de aldus getaxeerde inventaris omvatte:

een Van Berkel elektrische snijmachine (in revisie bij Van Berkel);
een toonbank met opstand;
twee hakblokken;
een gehakmolen transmissie met motor;
hangwerk met haken;
een Kelvinator Koelcel elektrisch (defect);
een étalageopstand;
gordijnen;
een elektrische klok;
een stalen stoel;
een vlonder;
gewichten;
lampen;
vleeschalen en gereedschappen;

waarbij werd aagetekend, dat buiten de getaxeerde inventaris vielen de kassa, twee snelwegers en een Van Berkel snijmachine, daar deze geacht werden geen eigendom te zijn van appellant, en dan ook niet voor verkoop in aanmerking kwamen; dat het N.B.I. de hierboven gespecificeerde goederen heeft verkocht aan J. J. Klein, terwijl een Olland weegschaal, een metalen mand en een spiegel aan Klein in bruikleen werden gegeven; dat deze verkoop geschiedde voor de taxatiewaarde van f 3100.—, op welk bedrag nog in mindering werd gebracht f 578.90 terzake van schulden van appellant en reparaties aan de over te nemen inventaris, die door Klein waren voldaan;

Overwegende, dat appellant tegen de plaats gehad hebbende verkoop alsmede tegen de aangegane huurovereenkomst in beroep komt op de gronden, als in het bovenaangehaald beroepschrift nader aangegeven;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat appellant tegen de verkoop drieërlei grief heeft aangevoerd, namelijk:

- a. dat hij zonder enige noodzaak is geschied;
- b. dat als koper is opgetreden J. J. Klein, die geen oorlogsslachtoffer is; en
- c. dat de prijs, welke voor de inventaris bedongen werd, te laag is, terwijl ten onrechte niet voor de goodwill berekend werd;

Overwegende ten aanzien van de eerste grief, dat het N.B.I. heeft gesteld, dat er in het vermogen van appellant niet voldoende liquide middelen aanwezig waren om zijn direct opeisbare schulden te voldoen, en deze middelen door verkoop van de inventaris moesten worden verkregen; dat appellant hiertegenover slechts een door het N.B.I. gestelde schuld aan zekere Frijsenaar tot een bedrag van f 1329.87 heeft ontkend, en zich verder beperkt heeft tot de opmerking, dat er wél de nodige liquide middelen voor het betalen van eventuele andere schulden aanwezig waren; dat

appellant in dat verband heeft melding gemaakt van een portefeuille met f 7000.—; dat deze portefeuille evenwel — gelijk appellant trouwens bekend is — nooit door het N.B.I. is aangetroffen; Overwegende, dat appellants verweer Ons niet van de onredelijkheid of onjuistheid van het standpunt van het N.B.I. in deze heeft kunnen overtuigen, en Wij derhalve aannemen, dat het N.B.I. inderdaad gegronde reden had, tot de omstreden verkoop over te gaan;

Overwegende ten aanzien van appellants stelling, dat Klein geen oorlogsslachtoffer is, dat deze stelling Ons niet relevant voorkomt, nu verkoop van beheerd vermogen aan niet-oorlogsslachtoffers nergens aan het N.B.I. is verboden en zodanig verbod uiteraard ook niet kan worden afgeleid uit de in de praktijk door het N.B.I. gevolgde gedragslijn, om bij voorkeur oorlogsgetroffenen voor het kopen van beheerde vermogensbestanddelen in aanmerking te doen komen;

Overwegende ten aanzien van de prijs van f 3100.—, welke het N.B.I. voor de litigieuze inventaris bedongen heeft, dat Wij uit de overgelegde stukken en uit hetgeen ter terechtzitting door beide partijen naar voren is gebracht, de overtuiging hebben gekregen, dat deze aanmerkelijk te laag is geweest; dat Wij om deze reden dan ook aan de terzake deskundige Firma F. P. Berns-Stevens en Co. te 's-Gravenhage een her-taxatie van de inventaris hebben opgedragen, welke Firma de verkoopwaarde daarvan per Mei 1946 geschat heeft op f 4111.—;

Overwegende dat Wij dit bedrag van f 4111.— zullen beschouwen als de som, welke in redelijkheid door het N.B.I. bij de inventarisverkoop had behoren te worden bedongen; dat Wij een bekrachtiging dezer verkoop afhankelijk zullen stellen van de bereidheid van Klein om een bedrag van f 1011.—, zijnde het verschil tussen deze som en de prijs, welke door het N.B.I. is bedongen, alsnog aan appellant uit te betalen, wordende de verkoop bij een weigering van Klein door Ons vernietigd en Klein veroordeeld tot teruggave van de door hem van het N.B.I. gekochte slagerij-inventaris;

Overwegende nog ten aanzien van appellants grief, dat geen bedrag is berekend voor de goodwill, dat Wij deze grief ongegrond achten, nu in casu, gelijk ook door het N.B.I. is gesteld, geen bedrijf is verkocht, doch alleen een inventaris; dat Klein toch met eigen toewijzingen en vergunningen, en ook met eigen kapitaal, in de vroeger door appellant geöccupeerde winkel zijn eigen bedrijf weer heeft opgenomen, en de zaak van appellant als reeds geliquideerd kon worden beschouwd; dat er dus geen enkele aanleiding was, om aan Klein nog een bedrag voor goodwill in rekening te brengen;

Overwegende ten slotte ten aanzien van het verzoek van appellant, om Klein te bevelen, het door hem voor de uitoefening van zijn bedrijf geöccupeerde perceel Paul Krugerlaan 91 te ontruimen, dat Wij, daargelaten of Wij als appelrechter wel bevoegd zijn, een dergelijk bevel te geven, daartoe in het onderwerpelijke geval geen termen aanwezig achten nu Klein, krachtens huurcontract met het N.B.I. rechtmatig in het pand is gevestigd en er dus generlei reden is hem daaruit te verwijderen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Bekrachtigen de tussen het Nederlandse Beheersinstituut en J. J. Klein te 's-Gravenhage plaats gehad hebbende verkoop van de slagerij-inventaris van F. Chr. Roest, gelijk hierboven gespecificeerd, onder voorwaarde, dat J. J. Klein alsnog binnen één maand na de dagtekening van dit vonnis aan F. Chr. Roest betaalt 'n bedrag

van f 1011.— (één duizend elf gulden) als aanvulling van de koopsom;

Bepalen, dat voor het geval door J. J. Klein aan deze voorwaarde niet wordt voldaan, hem door Ons gelast wordt, de door hem krachtens alsdan ontbonden verkoop verkregen inventaris tegen ontvangst van het daarvoor door hem aan het Nederlandse Beheersinstituut betaalde bedrag van f 2521.10 (twee duizend vijf honderd één en twintig 10/100 gulden), vermeerderd met de in-middels door hem betaalde kosten ter verkrijging en instandhouding van de litigieuze inventaris ad f 578.90 (vijf honderd acht en zeventig 90/100 gulden) — als gespecificeerd in één der bijlagen van de conclusie van antwoord van het Nederlandse Beheersinstituut — en f 660.— (zes honderd zestig gulden), zijnde de reparatiekosten van de Kelvimator Koeleel, aan F. Chr. Roest terug te geven;

Wijzen af het andere of meer gevorderde;

Veroordelen het Nederlandse Beheersinstituut tot betaling van de taxatiekosten van de firma P. F. Berns-Stevens en Co. te 's-Gravenhage, ten bedrage van vijf en twintig gulden (f 25.—), en compenseren de kosten voor het overige in diër voege, dat elke partij haar eigen kosten drage.

No. 15. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 5 Juni 1947.

Vordering tot nakoming van een transactie tussen appellanten en een door het N.B.I. benoemde beheerder. Voorzitter is bevoegd, ook al zou het in casu ingestelde beroep niet zijn een beroep tegen een vervreemding, doch tegen een weigering tot vervreemding.

Door de transactie wordt noch het belang van de onder beheer gestelde, noch enig algemeen belang, noch enig met de onderbeheerstelling beoogd doel wordt geschaad. Het ontbreken van een interne goedkeuring kan aan appellanten niet worden tegengeworpen.

Weigering en handelingen waarvan appel vernietigd. Opdracht aan het N.B.I. om alsnog de voor het effectueren der transactie vereiste toestemming te vragen aan de Afdeling Effectenregistratie en de Procureur-Fiscaal.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen een op 10 Februari 1947 gedagtekend beroepschrift van J. C. Moor en J. Heemskerk te Delft, gemachtigde Mr. C. R. C. Wijckerheld Bisdom te 's-Gravenhage;

Gelezen de op 18 Maart 1947 gedagtekende conclusie van antwoord op voormeld beroepschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;

Gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken; Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 31 Maart 1947, voor appellanten voorgedragen door hun gemachtigde, door de Naamloze Vennootschap „N.V. De Inham”, „Delftse Industrie- en Handelmaatschappij” te Delft, welke als partij in het geding is opgeroepen, door haar gemachtigde Mr. J. J. Koeleman te 's-Gravenhage, en voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. C. W. L. van der Grinten, werkzaam bij dit Instituut;

Ten aanzien van de feiten:

1. Overwegende, dat tussen partijen vaststaat, dat G. B. van Hoek te Delft, wegens verdenking van collaboratie, na de bevrijding van Nederland gearresteerd is geworden, en zijn vermogen mitsdien van rechtswege krachtens artikel 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen onder het beheer van het Nederlandse Beheersinstituut, hierna te noemen N.B.I., is gekomen;

dat het N.B.I. over dit vermogen een beheerder aanstelde; dat omstreeks November 1945 tussen die beheerder en appellanten als directeuren van de naamloze vennootschap „N.V. De Inham”, „Delftse Industrie- en Handelmaatschappij” te Delft, hierna te noemen „N.V. De Inham”, werd overeengekomen, dat de „N.V. De Inham” van de beheerder uit het vermogen van Van Hoek vijftig aandelen in haar eigen kapitaal zou kopen tegen een koers van 120 %, tot welke inkoop de statuten van de N.V. de mogelijkheid openden; dat vervolgens deze aandelen door de beheerder van Van Hoek aan de „N.V. De Inham” zijn geleverd en de koopprijs na vereffening van een nog bestaande schuld van Van Hoek aan de „N.V. De Inham” aan de beheerder is betaald; dat na de opheffing van de vertegenwoordiging van het N.B.I. te Delft op 1 December 1946 het Bureau Rotterdam van dit Instituut deze zaak in handen heeft genomen en geweigerd heeft aan deze overeenkomst verder gevolg te geven; dat dit Bureau daarentegen aan de beheerder van het vermogen van Van Hoek, die tevens benoemd werd tot bestuurder van de „N.V. De Inham” nadat appellanten in hun functie van directeuren dezer N.V. waren geschorst, opdracht heeft gegeven, voormelde transactie, voorzover reeds tot uitvoering gekomen, feitelijk ongedaan te maken en het door appellanten betaalde bedrag uit het beheerde vermogen van Van Hoek aan de „N.V. De Inham” terug te betalen; dat dit laatste op 11 Januari 1947 is geschied;

2. Overwegende, dat appellanten op de gronden als in hun bovenvermeld beroepschrift nader omschreven, in beroep komen tegen laatstbedoelde weigeringen en handelingen van het N.B.I. met het aan Ons gericht verzoek deze handelingen en weigeringen te vernietigen en te verstaan, dat het Beheersinstituut al het nodige zal doen om de voormelde transactie te verwezenlijken;

Ten aanzien van het recht;

1. Overwegende, dat het N.B.I. Onze bevoegdheid, om van dit beroepschrift kennis te nemen, in twijfel heeft getrokken, op grond dat het beroep in casu niet zou zijn een beroep tegen een vervreemding, doch tegen een weigering tot vervreemding;

2. Overwegende te dien aanzien, dat Wij Ons desniettemin ex artikel 11, lid 4, van het Besluit Vijandelijk Vermogen, waarbij bepaald wordt, dat hoger beroep bij Ons kan worden ingesteld van de beschikkingen, handelingen, besluiten en beslissingen van het Beheersinstituut aangaande het beheer overeenkomstig dit artikel, bevoegd achten, van het onderwerpelijk beroep kennis te nemen;

3. Overwegende, dat appellanten terzake van de door hen bestreden handelingen en weigeringen van het N.B.I. ook als belanghebbenden in de zin van artikel 43 E 133 kunnen worden aangemerkt;

4. Overwegende, dat het N.B.I. ter terechtzitting nog heeft opgeworpen de niet ontvankelijkheid van appellanten wegens overschrijding van de termijn, geldend voor een beroep als het onderhavige, doch er niet in geslaagd is deze stelling voor Ons voldoende aannemelijk te maken;

5. Overwegende, wat de vordering van appellanten betreft, dat deze strekt tot nakoming van een transactie door het Beheersinstituut, althans door een beheerder, op 17 November 1945 met appellanten gesloten;

6. Overwegende, dat het N.B.I. bij dezelfde conclusie van antwoord te dien aanzien heeft opgeworpen:

a. dat deze transactie — op de gronden, bij die conclusie ontwikkeld — ten zeerste tegen het belang van Van Hoek indruist;

- b. dat deze transactie met de aandelen nietig is, aangezien zij 1e. niet goedgekeurd is door het N.B.I., 2e. niet goedgekeurd is door de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel, terwijl 3e. evenmin de toestemming verkregen is van de Procureur-Fiscaal bij het Bijzonder Gerechtshof;

7. Overwegende:

Ad a.: dat Ons ten processe is gebleken, dat Van Hoek zelf met deze transactie volkomen accoord gaat, terwijl Ons bovendien op generlei wijze is gebleken, dat door deze transactie hetzij enig algemeen belang zou kunnen worden geschaad, hetzij enig doel, beoogd met de onderbeheerstelling van Van Hoek's vermogen conform de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen, zou kunnen worden gefrustreerd (zijnde overigens noch het een, noch het ander door het N.B.I. gesteld);

Ad b. sub 1e.: dat Wij met appellanten van oordeel zijn, dat het ontbreken ener interne goedkeuring in casu door het N.B.I. niet met vrucht aan appellanten kan worden tegengeworpen, terwijl Wij voorts van oordeel zijn:

sub 2e. en 3e.: dat het op de weg lag en ligt van het N.B.I. om de door het N.B.I. terecht nodig geachte toestemming van de Afdeling Effectenregistratie (zonder dewelke een effecten-transactie als de onderhavige ex art. 70, lid 2, E 100 van rechtswege nietig is) en de door het N.B.I. blijkbaar op grond van het bepaalde bij art. 11, lid 2, sub a E 133 nodig geachte toestemming van de Procureur-Fiscaal bij het Bijzonder Gerechtshof zelf aan te vragen, zodat Wij, waar het N.B.I. blijkens deszelfs eigen stellingen geen dezer beide door hetzelfde nodig geachte toestemmingen heeft gevraagd, termen aanwezig achten om aan hetzelfde het vragen dier toestemmingen op te dragen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

- I. Vernietigen de ten appelrequeste bedoelde wegeringen en handelingen van het Nederlandse Beheersinstituut, waarvan appel;
- II. Dragen aan het Nederlandse Beheersinstituut op om binnen een maand na deze uitspraak de toestemming te vragen zowel van de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel als van de Procureur-Fiscaal van het Bijzonder Gerechtshof tot het effectueren der onderhavige effecten-transactie;
- III. Veroordelen het Nederlandse Beheersinstituut in de kosten van het geding, aan de zijde van appellanten tot aan deze uitspraak begroot op f 25.— (vijf en twintig gulden).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken.

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

Zie ook No. 548.

No. 530. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 13 Mei 1947. (Mrs. Lunsingh Tonckens, van Haeften en Karni).

Verzoekster heeft in November 1941 het stoomschip „Hunze IX” vrijwillig ten verkoop aangeboden, zodat verzoekster door de door haar gestelde dwang niet kan zijn benadeeld.
Verzoek afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 905.

No. 531. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 20 Mei 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder, Hoog, Craandijk en Polderman).

Bij herziening beslissing van de Raad vernietigd en koopprijs van een onroerend goed vastgesteld op f 11.000.— in plaats van f 15.000.—.

Met de omstandigheid, dat het risico van het rechtsherstel uitsluitend ten laste van verveerder zou komen, was in de beslissing a quo geen rekening gehouden, welk feit van beslissend belang is geacht.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 907.

No. 532. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 23 Mei 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Verzoeker niet ontvankelijk verklaard in zijn verzoek tot herziening, daar hij met betrekking tot vermogensrechtelijke belangen niet bezit de persona standi in judicio en mitsdien geen herziening kan aanvragen van een beslissing, waarin zijn beheerders zijn verschenen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 909.

No. 533. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 24 Mei 1947. (Mr. Rink).

Het Beheersinstituut heeft, nadat verzoeker als directeur ener N.V. was hersteld door een beslissing van de Afdeling Rechtspraak, de benoeming van bestuurders over de N.V. gehandhaafd.

In kort geding de benoeming van bestuurders buiten effect gesteld totdat bij gewijsde zal zijn beslist over de intrekking van de besluiten waarbij bestuurders zijn benoemd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 18, 99, 150a.)

N.R. No. 910.

- No. 534. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 25 April 1947. (Mr. de Boer).

Van een Bank, die met een onderneming in relatie treedt en daaraan crediet verleent mag worden verwacht, dat zij, alvorens daartoe over te gaan, zich van de aard der wederpartij vergewist. In de gegeven omstandigheden ware het niet redelijk het risico van de transactie tussen de Bank en de Duitse kopers der zaak af te wentelen op verzoeker.

Bepaald dat verzoeker niet aansprakelijk is tegenover de Bank voor transacties tot stand gekomen tussen 23 Maart 1942 en 5 Mei 1945. (Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 913.

- No. 535. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 10 Juni 1947. (Mrs. Suringar, Maassen en Rink).

Verzoeker, als aandeelhouder ener N.V., niet ontvankelijk verklaard in zijn verzoek tot nietigverklaring van een rechtsverhouding, ontstaan tussen de N.V. en gerequesteerde daar de ten grondslag liggende overeenkomst nietig is ingevolge het bepaalde bij het Besluit A 6 en dus niet meer ex art. 23 E 100 nietig verklaard kan worden. (Besluit Rechtsverkeer in Oorlogstijd (A 6) artt. 6, 9.) N.R. No. 915.

- No. 536. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGÉ, 9 Juni 1947. (Mr. van Haften).

De Duitse Marine heeft aan gerequesteerde, als compensatie voor de vordering van een aantal netten, een schokker in eigendom overgedragen, welke schokker oorspronkelijk toebehoorde aan de Staat (Korps Pontonniers en Torpedisten).

Op verzoek van de Staat is deze overdracht nietig verklaard en de rechtsbetrekking tussen de Staat en het vaartuig hersteld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 918.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 537. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 20 Mei 1947. (Jhr. Mr. Dr. Calkoen).

Verzoek van bewindvoerder tot rechtsherstel ten aanzien van een cafébedrijf afgewezen.

Het aanbrenge door gerequesteerde van verbeteringen in het gehuurde zou een rechtsherstel niet in de weg staan.

Ingrijpen onredelijk geacht nu de bewindvoerder, die dit bedrijf niet zelf wil exploiteren, rechtsherstel vraagt.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 904.

- No. 538. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 10 Juni 1947. (Prof. Mr. Duyfjes).

Degelpers van verzoekster is tijdens de bezetting onder dwang van de vijand verkocht en vervolgens ook na de bevrijding doorverkocht. Toepassing van art. 34 E 100. Het Beheersinstituut had, kennis krijsende van de aanspraken van verzoekster op de pers, de ontvangen koopprijs ad f 1200.— onder zich moeten houden en is deswege aansprakelijk jegens verzoekster.

De drie voorafgaande bezitters te kwader trouw hoofdelijk veroordeeld tot betaling van de aan verzoekster toegekende schadeloos-

stelling ad f 1350.— onder verrekening van het bedrag van f 1200.— tot de betaling waarvan het Beheersinstituut is veroordeeld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 24.) N.R. No. 908.

- No. 539. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 25 April 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Het feit, dat verzoeker in 1941 bij het sluiten ener overeenkomst met gerequestreerde niet vrij is geweest sluit niet in dat het redelijk zoude zijn thans die overeenkomst nietig te verklaren.

Verzoeker was vrij in de tussen partijen opgemaakte geheime akte zijn werkelijke bedoeling op te nemen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 911.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

- No. 540. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 10 Juni 1947. (Mrs. Suringar, Maassen en Rink).

Huurovereenkomst door het Beheersinstituut op 18 Juni 1946 gesloten ten aanzien van verzoekers pand, terwijl verzoeker op 4 Juli 1946 buiten vervolging is gesteld en het beheer over verzoekers goederen op 3 October 1946 is opgeheven, vernietigd.

Gerequestreerde, huurder van het pand, veroordeeld tot ontruiming op een termijn van 14 dagen na betekening van de beslissing.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 11; Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 917.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

- No. 541. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 12 Mei 1947. (Prof. Mr. Kolléwijn).

Overeenkomst van levensverzekering hersteld. Gerequestreerde veroordeeld de vervallen termijnen vanaf 1 December 1942 aan gerequestreerde uit te betalen.

Gerequestreerde heeft op eigen initiatief een onderzoek doen instellingen naar het al of niet Jood zijn van een begunstigde en het resultaat doorgegeven aan Lippmann. Art. 33, lid 3, in het Besluit E 100 is ten deze van toepassing.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 33 en artt. 23 e.v.).

N.R. No. 902.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 542. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 14 Mei 1947. (Mrs. Prof. Kolléwijn, Vrijberghe de Coningh en Block).

De betaling aan een ander dan de schuldeiser wordt door art. 33 E 100 ook dan gesanctioneerd, indien de voorwaarde slechts bestaat in een aanzegging, die door de crediteur-naar-bezettingrecht is vervuld en waardoor in de verschuldigde prestatie geen wijziging wordt gebracht.

Vergelijking met de jurisprudentie ten aanzien van de levensverzekeringsovereenkomst faalt.

Gerequesteerde blijft bevrijd ingevolge art. 33, lid 1, daar in casu geen gronden aanwezig zijn voor toepassing van art. 33, lid 3 E 100, nu gerequesteerde niet lichtvaardig, doch na herhaalde aanmaning heeft betaald.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 33.) N.R. No. 901.

- No. 543. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 24 Mei 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Hoger beroep ingesteld tegen een beslissing van de voorzitter van de Afdeling Onroerende Goederen niet ontvankelijk verklaard wegens overschrijding van de termijn.
Het appelrekest noemde de beslissing a quo ten onrechte een beslissing van de Afdeling O.G.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 18, 113d.) N.R. No. 906.

- No. 544. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 6 Mei 1947. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Rink).

Koopovereenkomts en overdracht van Joods onroerend goed nietig verklaard zonder toekenning van schadevergoeding aan de koper. De door de koper op het goed gevestigde hypothecaire inschrijving nietig verklaard. De koper heeft het recht de aan de N.G.V. gedane betalingen van de N.G.V. terug te vorderen.
Verzoekers hersteld in hun eigendomsrecht in dier voege dat zij geacht worden dit nimmer te hebben verloren.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 113a, 23 e.v.)
N.R. No. 914.

- No. 545. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 25 April 1947. (Mr. de Boer).

Aflossing van de hypothecaire geldlening van verzoekster door gerequesteerde, ten tijde van de verkoop van het belaste perceel aan het N.A.F. door bemiddeling van de bij die verkoop instrumenterende notaris, nietig verklaard met herstel van de oorspronkelijke overeenkomst van geldlening. De hypotheekbewaarder bevolen de verichte doorhaling van de hypothecaire inschrijving ongedaan te maken.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 919.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 546. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 25 Maart 1947. (Mrs. Scholten, van Walsem en Wery).

Het „Konsortiaalfonds” is geen zelfstandige Zwitserse rechtspersoon met een eigen vermogen, maar een onderdeel van de Henkel en Cie A.G. welke vennootschap is opgenomen in de lijst van vijandelijke onderdanen (art. 2, lid 4, E 133).

Het accoord van 25 Mei 1946 te Washington gesloten, bepalende dat de „zwarte lijst” ten opzichte van Zwitserland zal vervallen is niet zonder meer verbindend voor Nederland.

Het accoord van Washington geldt uitsluitend ten opzichte van zich in Zwitserland bevindende activa. Het Landoorlogreglement van 1907 heeft betrekking op de verplichtingen van de vreemde strijdkrachten en het militair gezag van oorlogvoerenden in bezet gebied en staat dus geheel naast het Besluit E 133.

R

Beschikking van het Beheersinstituut waarbij een beheerder is benoemd over het Konsortiaalfonds, in hoger beroep bekrachtigd.
(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 2, lid 4, 35, 43.)

N.R. No. 903.

- No. 547. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 13 Mei 1947. (Mrs. Suringar, Maassen en Rink).

De beslissing van het Beheersinstituut om de pachter na de beëindiging van zijn internering, op de door hem gepachte boerderij te doen terugkeren, bekrachtigd.

Het Beheersinstituut heeft terecht niet ingegrepen in de tussen partijen aanhangige rechtsstrijd, welke bij de Pachkamer te Nijmegen aanhangig is betreffende de ontbinding van de pachtovereenkomst.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 912.

- No. 548. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 4 Juni 1947. (Mrs. Scholten, van Walsem en Marinus).

Het Hoger Beroep tegen een beschikking van het Beheersinstituut, gegeven krachtens art. 88, lid 2, van het Besluit E 100 is geregeld in art. 18, lid 5 en 6 van genoemd Besluit en te dien aanzien is art. 43 van het Besluit E 133 niet toepasselijk.

De termijn van art. 18 gaat in dadelijk na de dag der beschikking. Appellanten niet ontvankelijk verklaard wegens overschrijding van het appeltermijn.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 18, 88; Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 916.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie Nos. 532, 535, 543 en 548.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de Afdeling.

- No. 138. Verwisseling van effecten of onderdelen daarvan in effecten, welke door de uitgevende instellingen reeds sinds vóór het in werking treden van het Besluit Herstel Rechtsverkeer hiertegenover ter beschikking worden gehouden.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op artikel 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning.

1. aan bezitters van effecten of onderdelen daarvan, welke door de uitgevende instelling reeds vóór het in werking treden van het Besluit Herstel Rechtsverkeer waren inwisselbaar gesteld tegen andere effecten, deze effecten of onderdelen ter verwisseling in te leveren bij de uitgevende instelling of bij een door haar aangewezen betaalkantoor;
2. aan uitgevende instellingen, die reeds vóór het in werking treden van het Besluit Herstel Rechtsverkeer effecten of onderdelen daarvan hebben inwisselbaar gesteld tegen andere effecten, laatsbedoelde effecten af te geven of door een betaalkantoor te doen afgeven tegen inlevering van effecten of onderdelen daarvan als sub 1 bedoeld;
  - a. de verwisseling geschiedt door bemiddeling van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
  - b. de overeenkomstig het sub 1 vermelde in te leveren effecten, resp. de effecten, waarvan onderdelen overeenkomstig het sub 1 vermelde worden ingeleverd, voldoen aan de omschrijving van art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking;
  - c. zowel de sub b bedoelde effecten als de effecten, welke door de uitgevende instelling worden afgegeven, zijn aangemeld overeenkomstig de bepalingen van art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
  - d. terzake van elke verwisseling door de bezitter der te verwisselen effecten of onderdelen daarvan ten behoeve van het Waarborgfonds Rechtsherstel wordt betaald een bedrag, overeenkomend met $\frac{1}{4}$ % van de effectieve waarde dier effecten of onderdelen daarvan, welk bedrag zal worden geïncasseerd door de Vereeniging voor den Effectenhandel op een door haar te bepalen wijze.

Toelichting.

- I. In verband met de sub c gestelde voorwaarde wordt voorzover nodig in herinnering gebracht, dat blijkens Mededeling No. 107 (Prijscourant van 29 November 1946) zowel de in te leveren effecten (resp. effecten, waarvan onderdelen worden ingeleverd) als de effecten, welke daartegen door de uitgevende instelling worden uitgereikt, onderworpen waren aan de in art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer bedoelde verplichting tot aanmelding.

- II. In verband met de sub d gestelde voorwaarde wordt voor de berekening *der effectieve* waarde van effecten verwezen naar de Toelichting op de Algemene Vergunning tot uitgifte van certificaten, Mededeling No. 83 (Prijscourant van 25 Juli 1946).
- III. Deze Algemene Vergunning laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetast.

11 Augustus 1947.

No. 139. Verkoop van claimrechten en uitoefening van claimrechten in het buitenland.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op de artikelen 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechts-verkeer (Staatsblad E 75) en 70 van het Besluit Herstel Rechts-verkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

aan bezitters van buitenlandse effecten, waarop een recht van voorkeur is geannonceerd:

- a. voor de uitvoer, resp. verzending der dividendbewijzen, met behulp waarvan een zodanig recht moet worden uitgeoefend naar het buitenland;
- b. voor de uitoefening van het recht van voorkeur;
- c. voor de verkoop van het recht van voorkeur; mits:
  - 1. deze handelingen geschieden door middel van een inleveringskantoor als bedoeld in art. 39, sub 11, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
  - 2. de effecten, waaruit het recht van voorkeur is voortgekomen, zijn aangemeld overeenkomstig art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, voorzover zij aan de verplichting daartoe waren onderworpen;
  - 3. in het geval sub c. de opbrengst gestort wordt op een uit hoofde van de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer geblokkeerde rekening (lossingsrekening).

Toelichting.

Deze Algemene Vergunning laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetast.

11 Augustus 1947.

No. 140. Overbrenging van effecten naar een ander inleveringskantoor.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op de artikelen 70 en 72 van het Besluit Herstel Rechts-verkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

aan bezitters van effecten, welke coupon/dividendbladen, resp. welke gehele effecten, bij een inleveringskantoor berusten, deze

coupon/dividendbladen, resp. gehele effecten, te doen overbrengen naar een ander inleveringskantoor, mits:

- a. de effecten overeenkomstig art. 44 van bovenvermeld Besluit zijn aangemeld, voorzover zij aan de verplichting daartoe onderworpen waren;
- b. de effecten bij laatstgenoemd inleveringskantoor ten name van dezelfde bezitter worden gedeponereerd;
- c. eerstgenoemd inleveringskantoor geen reden heeft om aan te nemen, dat de bezitter niet als eigenaar dier effecten zal worden erkend.

Toelichting.

In deze Algemene Vergunning wordt als voorwaarde gesteld, dat de over te brengen effecten moeten zijn aangemeld conform art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, voorzover zij aan deze verplichting zijn onderworpen. De Afdeling vestigt er de aandacht op, dat het niet noodzakelijk is, dat van het voldoen aan deze verplichting wordt blijk gegeven door de toevoeging van voorlopige stukkenverklaringen aan de over te brengen effecten.

Deze Algemene Vergunning laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetaast.

11 Augustus 1947.

No. 141. Algemene vergunning tot boedelscheiding.
De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op de artt. 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning.

1. aan gerechtigden tot een onverdeelde boedel, waartoe effecten behoren, om — voorzover het deze effecten betreft — over te gaan tot een notariëel te verlijden scheiding en deling;
2. aan inleveringskantoren, waar de coupon/dividendbladen der effecten — resp. de gehele effecten —, als sub 1 bedoeld, zijn ingeleverd, deze af te geven aan een door degenen, aan wie deze effecten zijn toebedeeld, aan te wijzen inleveringskantoor; een en ander op de voorwaarden;

- a. dat de sub 1 bedoelde effecten zijn aangemeld overeenkomstig artikel 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, voorzover zij aan de verplichting daartoe onderworpen waren;
- b. dat in de akte van scheiding en deling worden vermeld de soort, de nominale waarde en de nummers der effecten, waarop de scheiding en deling betrekking heeft;
- c. dat de effecten, welke worden toebedeeld aan personen, als bedoeld in art. 2, 6, lid 1, of 8 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133), worden gedeponereerd ten name van de door het Nederlandse Beheersinstituut aangestelde beheerder — of, indien een zodanige beheerder niet is aangesteld, van de vertegenwoordiger van het Nederlandse Beheersinstituut, in wiens ressort de rechthebbende woonachtig is — bij een door die beheerder, resp. vertegenwoordiger, aan te wijzen inleveringskantoor;

en bepaalt, dat de Algemene Vergunning tot scheiding en deling d.d. 23 November 1945 met ingang van heden buiten werking treedt.

Toelichting.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat deze vergunning de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie zullen blijken te bestaan, uiteraard onaangelaast laat en geen inbreuk maakt op de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222). De Algemene Vergunning komt in hoofdzaak op hetzelfde neer als die, waarvoor zij in de plaats is gekomen (Mededeling no. 6, Prijscourant van 28 November 1945) zulks met dien verstande, dat zij thans — met inachtneming der sub e gestelde voorwaarde — ook geldt, indien niet-ingezetenen dan wel vijanden of daarmede gelijkgestelden tot de deelgerechtigden behoren.

11 Augustus 1947.

No. 142. Algemene Vergunning tot belening van effecten.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op de artt. 1, lid 1, van het Besluit Bepanking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor het in pand geven en nemen van effecten, mits:

- a. de te verpanden effecten zijn aangemeld overeenkomstig art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, voorzover zij aan de verplichting daartoe waren onderworpen;
- b. het inleveringskantoor geen reden heeft om aan te nemen, dat de tegenwoordige bezitter der te verpanden effecten niet als eigenaar zal worden erkend, en voorts
- c. tussen pandgever en pandnemer wordt overeengekomen, dat het pandrecht slechts geldig zal zijn voorzover bij de effectenregistratie de pandgever zal blijken tot het in pand geven van het effect gerechtigd te zijn geweest;

en bepaalt, dat de Algemene Vergunning tot belening van effecten d.d. 1 October 1945 (Prijscourant van 9 October 1945), zoals aangevuld in de Mededeling der Afdeling no. 21 (Prijscourant van 1 Februari 1946) met ingang van heden buiten werking treedt.

Toelichting.

Krachtens de tot dusver geldende regeling (zie de Algemene Vergunning der Afdeling van 1 October 1945) gold als vereiste, dat de verpanding geschiedde aan een lid van een Bedrijfsgroep, ressorterende onder de Hoofdgroep Banken, en dat de liquiditeitspositie van de pandgever tot de belening aanleiding geeft. Deze vereisten zijn thans vervallen, zodat ook indien daaraan niet is voldaan, tegen het verpanden van een effect met inachtneming der gestelde voorwaarden geen bezwaar bestaat, voorzover andere dan op het Besluit Herstel Rechtsverkeer gebaseerde voorschriften zich daartegen niet verzetten (met name wordt in herinnering gebracht het bepaalde in de Mededeling van de Hoofdgroep Banken no. 379, sub 2, gepubliceerd in de Prijscourant d.d. 13 Juni 1946).

Het spreekt vanzelf, dat deze vergunning geen wijziging brengt in de omstandigheid, dat aan de verplichting tot inlevering onderworpen couponbladen, resp. gehele effecten, ingeleverd moeten blijven. Zij impliceert echter, dat het inleveringskantoor bij hetwelk het couponblad van het te verpanden effect (resp. het gehele effect) is ingeleverd, bevoegd is dit couponblad (resp. effect) ten behoeve van de pandnemer uit te leveren aan een door laatstgenoemde aan te wijzen inleveringskantoor.

12 Augustus 1947.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Mededelingen van de afdeling

Ressortwijzigingen.

Hierbij maakt de Afdeling bekend, dat met ingang van 1 Augustus 1947 de ressorten Hoorn en Tilburg zijn opgeheven.

Geschillen en regelingen ten aanzien van onroerende goederen, gelegen in het *gehele* Arrondissement Alkmaar, worden derhalve thans uitsluitend beoordeeld door de Gedelegeerde te Alkmaar, Nassaulaan 26, Tel. 2110.

Geschillen en regelingen ten aanzien van onroerende goederen, gelegen in het *gehele* Arrondissement Breda, uitsluitend door de Gedelegeerde te Breda, Haagweg 389 (post Princenhage), Tel. 8175.

Verklaring van een crediteur van een aan de N.G.V. afgeloste hypothecaire vordering en inschrijving, dat zijn debiteur rechtsgeldig is gekweten op grond van artikel 33 E 100.

Heden, de . . . . ., verscheen voor mij . . . . ., notaris ter standplaats de Gemeente . . . . ., in tegenwoordigheid van na te noemen getuigen: De Heer J., zonder beroep, wonende te . . . . .

De comparant verklaarde, dat door hem, blijkens akte van geldlening met hypotheekverlening op . . . . . verleden, voor Notaris . . . . . te . . . . ., een bedrag van f . . . . . werd ter leen verstrekt aan de Heer A., zonder beroep, wonende te . . . . ., welke hypotheek werd ingeschreven ten hypotheekkantore te . . . . . op . . . . . in deel . . . . . no. . . . .;

dat bovengemelde hypothecaire vordering door het Makelaarskantoor P. Everout te Amsterdam, handelende in opdracht van de Nederlândische Grundstücksverwaltung te 's-Gravenhage, ingevolge de verordening 148/1941 in beheer werd genomen;

dat door het Makelaarskantoor P. Everout voornoemd, gemelde vordering pro resto in hoofdsom groot f . . . . ., op grond van de verordening 37/1943 per . . . . . werd opgeëist;

dat ingevolge deze opeising de Heer A. voornoemd, de schuld, met lopende rente tezamen bedragende f . . . . . op . . . . . afloste, waarbij de betaling geschiedde aan het Makelaarskantoor P. Everout voornoemd, hetwelk deze gelden namens de N.G.V. voornoemd, in ontvangst nam;

De comparant verklaarde voorts te erkennen, dat op deze betaling artikel 33, lid 1, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (K.B. E 100) van toepassing is, zodat de Heer A., gehouden zijnde tot betaling der schuld jegens hem, comparant, en ingevolge een, tijdens de vijandelijke bezetting bestaande verplichting, betaald hebbend aan een ander dan hem, comparant, bevrijd is van zijn schuld.

Tevens verklaarde de comparant te erkennen, dat er voor de Heer A. voornoemd, geen bijzondere redenen waren, op grond waarvan hij de betaling had moeten weigeren, zodat artikel 33, lid 3, van gemeld Besluit E 100 te dezer zake niet toepasselijk is.

Tenslotte verklaarde de comparant, dat hij op grond van het vorenstaande de Heer A. voornoemd, definitief kwijting verleent voor gemelde hoofdsom en rente;

dat hij de doorhaling van voormelde inschrijving ten Hypotheekkantore te . . . . ., welke op . . . . . plaats vond in opdracht van het Makelaarskantoor P. Everout voornoemd, bekrachtigt en toestemming verleent, deze bekrachtiging te doen aantekenen ten Hypotheekkantore te . . . . . naast de doorgehaalde inschrijving, d.d. . . . . in deel . . . . . no. . . . .

Blijkens een verklaring, gesteld onder een concept dezer akte, hetwelk aan deze akte is gehecht, heeft de Gedelegeerde te . . . . . van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel, geconstateerd,

dat ingrijpen door de Raad voor het Rechtsherstel ten aanzien van de onderhavige hypothecaire vordering en inschrijving onredelijk zou zijn en de verklaring van hem, comparant, bekrachtigd.

De comparant is mij, notaris, bekend.

Waarvan akte, enz.

De ondergetekende . . . . ., Gedelegeerde van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel;

in aanmerking nemend, dat het geschil inzake vorenstaande hypothecaire vordering en inschrijving overeenkomstig artikel 113a, lid 1, van het Besluit E 100, zoals dit is gewijzigd en aangevuld bij het Besluit F 272 ter kennis van de Afdeling Onroerende Goederen is gebracht;

verklaart dat de Afdeling het geschil overeenkomstig het bepaalde in artikel 113a, lid 2, van bovengemeld Besluit heeft onderzocht;

constateert, dat in het onderhavige geval artikel 33 van gemeld Besluit toepasselijk is en ingrijpen door de Raad voor het Rechtsherstel onredelijk zou zijn en bekrachtigt derhalve vorenstaande verklaring van de crediteur.

. . . . ., de . . . . . 1947.

De ondergetekende . . . . ., notaris ter standplaats de gemeente . . . . ., verklaart;

dat blijkens akte . . . . . 1947 voor hem verleden, houdende een door de Gedelegeerde van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel te X. bekrachtigde verklaring van de Heer J.; deze laatste heeft erkend, dat de aflossing van de hypothecaire schuld te zijnen behoeve en ten laste van A. aangegaan bij akte, ... verleden, voor notaris . . . . . ingeschreven ten Hypotheekkantore te . . . . . op . . . . . in deel . . . . . no. . . . . rechtsgeldig is geschied, en daarbij heeft bekrachtigd de doorhaling van voormelde hypothecaire inschrijving, welke doorhaling is geschied op . . . . ., en verzoekt de Heer Hypotheekbewaarder te . . . . . naast bedoelde inschrijving van . . . . . in deel . . . . . no. . . . ., de navolgende aantekening te stellen:

„Bij akte, houdende een door de Afdeling Onroerende Goederen bekrachtigde verklaring van de oorspronkelijke crediteur verleden, voor notaris . . . . . te . . . . . op . . . . . 1947 is de doorhaling van nevenstaande inschrijving bekrachtigd, en de aflossing der betreffende schuld aan de N.G.V. als bevrijdend erkend.”

. . . . ., de . . . . . 1947.

Nederlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

**1. Geologische grondslagen van het
Nederlandse landschap**

door Dr C. van Rijsinge

**2. Het Nederlandse landschap en
zijn oude ontginningen**

door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer

3. Dieren van Nederland

door Dr A. Schierbeek

4. Het landschap in de literatuur

door dra T. Klijnhout-Moerman

**5. Het Nederlandse landschap
en de Waterstaat**

door Dr Ir Z. Y. van der Meer

**6. Het Nederlandse landschap
en de stedenbouw**

door Drs H. van der Weyde

7. Natuurbescherming

door Dr C. van Rijsinge

**8. Het Nederlandse landschap
in de beeldende kunst**

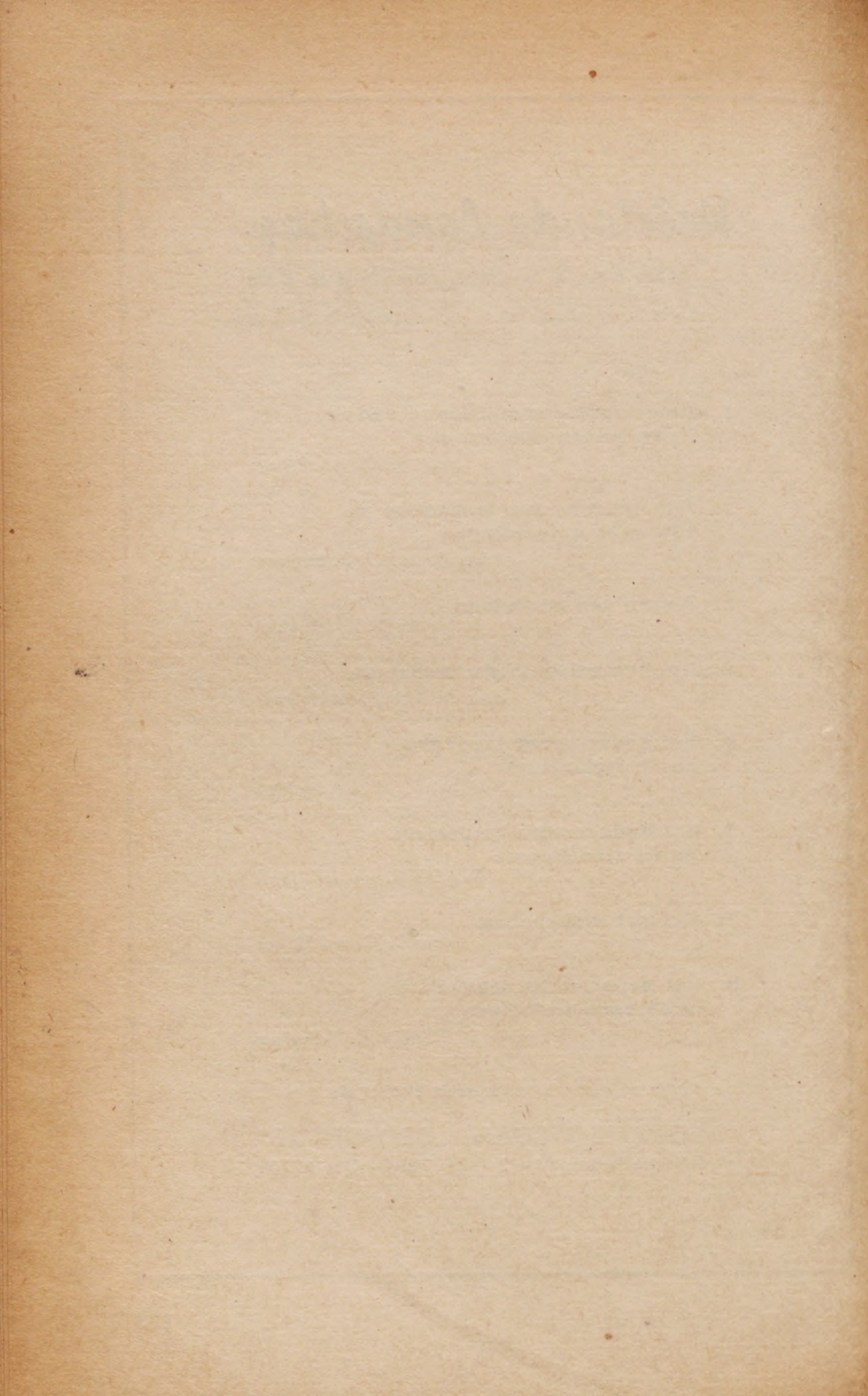
door D. F. Lusingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD” verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. **Rubber** door Ir. W. Spoon.
2. **De Java Suikerindustrie** door W. Galjaard.
3. **De Tabakscultuur in Ned. Indië**
door D. J. Sanders.
4. **Cocos- en Oliepalmcultuur**
door Dr. J. Th. de Haan
5. **De Thee** door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. **Koffiecultuur in Ned.-Indië**
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. **De vezelstoffen van Ned.-Indië**
door K. v. d. Veer.
8. **Kina** door Dr. Ch. W. F. Winckel.
9. **Specerijen** door Ir. W. L. Utermark.
10. **Indische voedingsgewassen** door K. v. d. Veer.

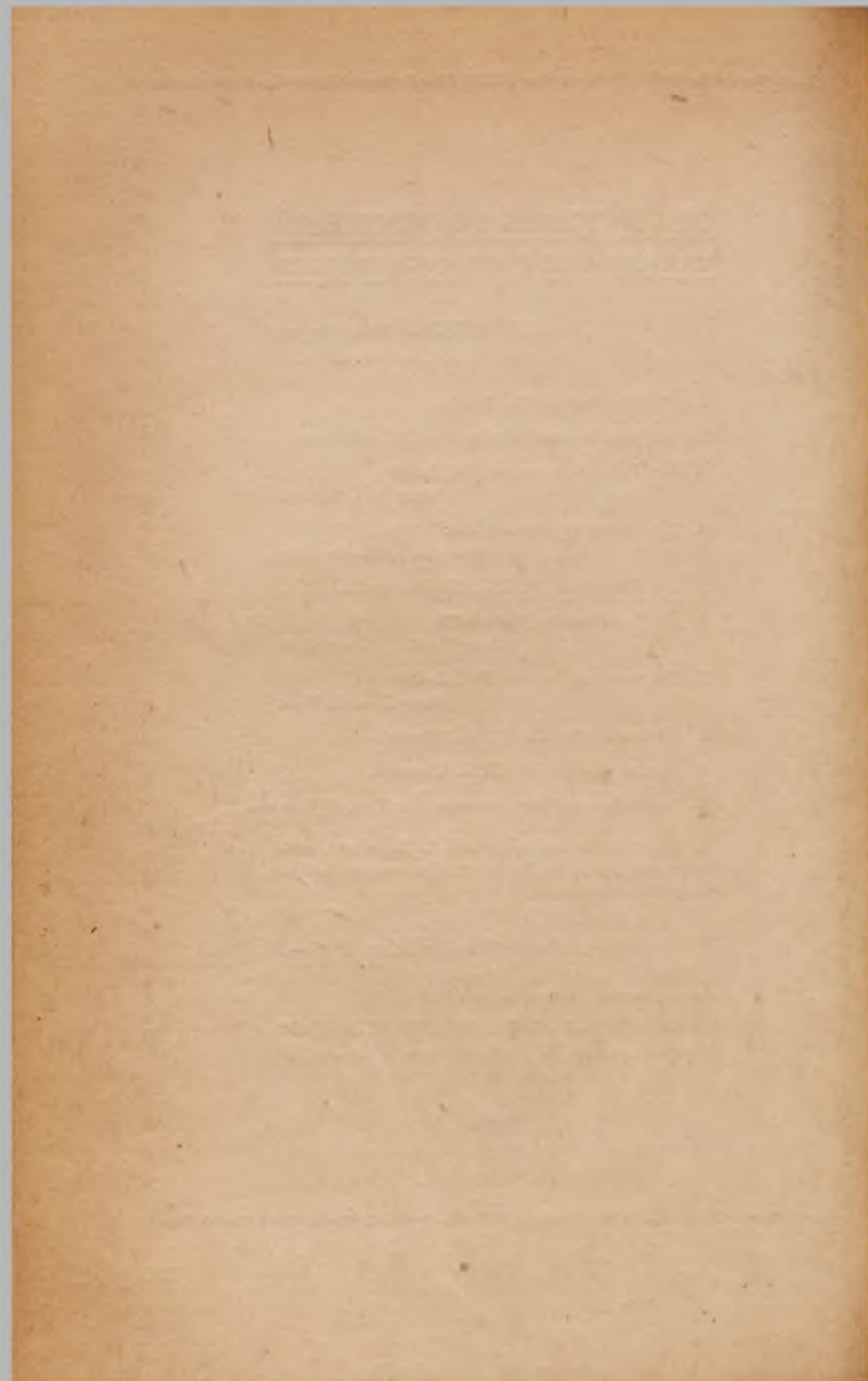
Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

Ingevolge papiertoewijzing B.P.P. nummer 464
verschijnt deze uitgave half-maandelijkse en is
de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat
15½ X 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

11 SEPTEMBER 1947

NUMMER

6

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
Mr. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25.—

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan.”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	141
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	143
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen	144
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	146
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	147
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont-ruiming	147
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	148
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	148
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	148
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	148
Diverse beslissingen	149
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	150
Uitspraken der afdeling op grond van de bepalingen van Hoofd- stuk IV E 100	151
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	155
Afdeling onroerende goederen.	
Mededelingen van de afdeling	156
Model ener akte van minnelijke regeling m.b.t. het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen	156

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halflinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Het Rechtsherstel met betrekking tot onroerend goed.

I. Totstandkoming van minnelijke regelingen.

Een veel voorkomend obstakel dat gedeposedeerden op hun weg tot rechtsherstel ontmoeten is de omstandigheid, dat het verloren object en de tegenwoordige bezitter daarvan niet meer te achterhalen zijn.

Ten aanzien van onroerend goed en daarop gevestigde zakelijke rechten kan zich, dank zij ons stelsel van openbare registers, waaruit de actuele tenaamstelling blijkt, deze moeilijkheid niet voordoen. Van alle in de bezettingstijd plaatsgegrepen mutaties is — waardevolle basis voor het rechtsherstel — thans een volledige reconstructie te maken.

Aan de andere kant konden de openbare registers in de bezettingstijd, toen het van algemene bekendheid was dat vele ten verkoop aangeboden onroerende goederen van gedeposedeerden afkomstig waren, aan aspirant-kopers een gemakkelijk hanteerbaar middel opleveren om de herkomst te onderzoeken. Goede trouw wordt dan ook voor kopers van „besmette” percelen zelden aanvaard.

Wie destijds een onroerend goed kocht zonder de registers te raadplegen, heeft niet de normale zorgvuldigheid betracht; wie het onderzoek aan een notaris had opgedragen, zal de aansprakelijkheid voor diens eventuele tekortkomingen moeten dragen. „Subjectieve” goede trouw kan bij het rechtsherstel de koper niet baten. Ondubbelzinnig sprak de Kamer 's-Gravenhage van de Afdeling Rechtspraak van de Raad zich in deze zin uit op 27 Februari 1947 (zie N.R. No. 823) bij de vernietiging in hoger beroep van een beschikking van de plaatsvervangende voorzitter van de Afdeling Onroerende Goederen te 's-Gravenhage, waarbij deze had overwogen dat, „indien door of vanwege de instrumenterende en te goeder naam en faam bekend staande notaris een onderzoek naar de herkomst van het pand is ingesteld en — zij het, zoals sedert is gebleken, ten onrechte — geen bedenking is gerezen, Wij het alleszins aanvaardbaar achten dat de niet deskundige koper zich daarbij neerlegt en redelijkerwijze niet kan worden verlangd, dat hij de conclusie van de notaris nader toetst”.

Dit bijzondere element bij het rechtsherstel t.a.v. onroerende zaken was een van de redenen, waarom werd overgegaan tot vast-

stelling van een bijzondere, op vereenvoudiging en bespoediging berekende procedure met betrekking tot het rechtsherstel in deze sector.

Hiertoe werd bij het K.B. F 272 in art. 4 van het K.B. E 100 een nieuwe afdeling, de Afdeling Onroerende Goederen, aan de bestaande afdelingen van de Raad toegevoegd en een nieuw hoofdstuk (Hoofdstuk VII A) in laatstgemeld K.B. ingelast.

Bij het rechtsherstel ten aanzien van onroerende zaken staat thans voorop de in art. 113a, eerste lid, E 100, imperatief voorgeschreven poging tot minnelijke regeling, tot stand te brengen hetzij door de belanghebbende op eigen initiatief, hetzij met hun medewerking, door de Afdeling Onroerende Goederen.

Minnelijke regelingen, die zijn voorbereid door partijen worden, mits zij voldoen aan de in Hoofdstuk III E 100 gestelde normen, bekrachtigd door de Gedelegeerde van de Afdeling in wiens ressort het onroerend goed is gelegen en verkrijgen daardoor kracht van een besluit van de Raad dat, ingevolge art. 18, eerste lid, E 100, gelijk gesteld wordt aan een rechterlijke uitspraak. Mist een door belanghebbenden getroffen minnelijke regeling deze bekrachtiging, dan kan het geschil betrokken worden in het onderzoek, dat de Afdeling na de beëindiging harer overige werkzaamheden, cf. art. 113a, tweede lid, E 100, ambtshalve zal instellen.

Voor geschillen die overeenkomstig art. 113a rechtstreeks bij de Afdeling aanhangig worden gemaakt, wijst de Gedelegeerde een notaris-bemiddelaar aan, die met behulp van de door de Afdeling verstrekte gegevens (aangifte-formulier en bericht van de hypotheekbewaarder, benevens eventuele andere door partijen ingezonden stukken) en van de inlichtingen, die hij van partijen verkrijgt, minnelijke regelingen ontwerpt, waarna hij partijen te zijnen kantore oproept ter beoordeling van het concept en voor het passeren der akte. Ook de aldus tot stand gekomen minnelijke regeling behoeft de bekrachtiging van de Gedelegeerde, teneinde de kracht van een besluit van de Raad en daarmee die van een rechterlijk vonnis te verkrijgen.

Alle door de Afdeling tot stand gebrachte en bekrachtigde minnelijke regelingen worden door haar zorg onverwijld in de openbare registers ingeschreven (art. 113b, tweede lid, E 100).

Alleen indien de totstandkoming van een minnelijke regeling op onoverkomelijke bezwaren stuit kan het geschil, nadat door de notaris-bemiddelaar een proces-verbaal van zwarigheden is opgemaakt, door de meest gerede partij aan de beslissing van de Afdeling Rechtspraak worden onderworpen (art. 113c, eerste lid).

C. WEEHUIZEN.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Wijziging in de redactie van het orgaan „Rechtsherstel”.

Met ingang van 1 September 1947 heeft Mr. J. H. R. van Schaik de leiding van dit tijdschrift neergelegd; hij zal in dienst treden van de Raad voor het Rechtsherstel in Nederlandsch-Indië.

Het is de redactie een behoefte de Heer van Schaik dank te zeggen voor zijn arbeid aan „Rechtsherstel” verricht en de vaste hand, waarmede hij de leiding heeft gevoerd.

Als verantwoordelijk redacteur zal vanaf 1 September 1947 optreden Mr. J. W. Josephus Jitta.

Requestprocedure voor de Afdeling Effectenregistratie.

Door de Minister van Justitie is goedgekeurd het besluit van de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel, d.d. 13 Juni 1947, luidende:

„De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel; Gelet op artikel 9 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100);

BEPAALT:

dat met ingang van 1 Juli 1947 bij het aanvangen van een voor de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, te voeren request-procedure door requestrant een recht verschuldigd is van f 2.50 per effect, waarop het request betrekking heeft, zulks tot een maximum van f 250.— per verzoekschrift.

In door de Afdeling te bepalen gevallen kan door haar gehele of gedeeltelijke ontheffing van dit recht verleend worden.”

Rechtsherstel in Nederlandsch-Indië.

Bij Gouvernementsbesluit van 15 Mei 1947 no. 10 is:

- a. Mr. H. J. Spit, benoemd tot lid, tevens voorzitter, van het bestuur van de Raad voor het Rechtsherstel in Nederlandsch-Indië;
- b. de Heer D. J. Gerritsen, benoemd tot Directeur-Generaal van het Rechtsherstel;
- c. Mr. J. J. Mijs, Hoofdambtenaar t.b. van de Directeur van Justitie, tijdelijk belast met de functie van directeur/secretaris van het Rechtsherstel;
- d. Mr. C. H. Bruyn, Hoofdambtenaar t.b. van de Directeur van Justitie, tijdelijk belast met de functie van directeur van het Rechtsherstel;
- e. Mr. D. J. Geursen, President van het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië, benoemd tot President van het college van beroep van de Raad voor het Rechtsherstel in Nederlandsch-Indië.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 16. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
16 Augustus 1947.

Requestrante niet ontvankelijk verklaard aangezien zij niet kan worden aangemerkt als een belanghebbende in de zin van art. 43, lid 1, E 133.

Weliswaar zijn met haar geruime tijd onderhandelingen gevoerd, die wellicht de verwachting opwekten dat zij als koopster in aanmerking kwam, doch van enige toezegging is geen sprake geweest. Onder belanghebbende kan slechts begrepen worden hij, wiens belang bij zekere handeling of beslissing van het N.B.I. aan enige te zijnen aanzien bestaande rechtsverhouding is ontleend.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen:

1. een op 28 Mei 1947 gedateerd verzoekschrift van de „Koninklijke Industriële Maatschappij v/h Noury en van der Lande” N.V., gevestigd te Deventer, gemachtigde Mr. J. Klazinga, advocaat en procureur te 's-Gravenhage, houdende het verzoek aan Ons tot herziening ener beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut (hieronder verder te noemen: „het N.B.I.”) — waarbij het verzoek van voornoemde N.V. (hieronder verder te noemen: „Noury”) om te worden aangemerkt als koopster der aandelen of van de activa der N.V. Handelmaatschappij Nedigepha, Nieuwe Spiegelstraat 3—5, Amsterdam (hieronder verder te noemen: „Nedigepha”), althans van het aan Nedigepha in eigendom toebehorende pand Nieuwe Spiegelstraat 3—5 te Amsterdam, door het N.B.I. is afgewezen, in dier voege, dat het pand Nieuwe Spiegelstraat 3—5 aan requestrante zal worden toegewezen;
2. een op 29 Mei 1947 gedateerd verzoekschrift van Noury, waarbij deze zelfde requestrante, die in haar tweede request volkomen dezelfde gronden aanvoert als in haar hierboven sub 1 genoemd verzoekschrift, onder toevoeging van de stelling, dat Noury het overigens noodzakelijk acht, dat noch over de betreffende Handelmaatschappij Nedigepha noch over één enkele harer activa zal worden beschikt, alvorens het beroep ten principale tegen de aangevochten beslissing zal zijn behandeld, aan Ons verzoekt om „in kort geding, uitvoerbaar bij voorraad op de minuut zonder borgtocht, op alle dagen en uren, te willen bepalen, dat het Nederlandse Beheersinstituut niet zal beschikken over de N.V. Handelmaatschappij Nedigepha of dezelve activa tot na de beslissing op het door requestrante ingestelde beroep en dat, indien reeds enige uitvoering aan de beslissing mocht zijn gegeven in de vorm van enigerlei beschikking over één of meer der activa van genoemde Naamloze Vennootschap, deze beschikking zal worden teniet gedaan, althans de uitwerking zal worden geschorst tot na de uitspraak op het bovengemelde beroep”;

Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen, ter terechtzitting van 19 Juni 1947 voorgedragen voor Noury door haar gemachtigde Mr. J. Klazinga voornoemd; voor het N.B.I. door Mej.

Mr. Th. Th. H. van Sonderen, werkzaam bij het Hoofdkantoor van het N.B.I. te 's-Gravenhage;

Gezien de tijdens genoemde terechtzitting aan Ons overgelegde stukken;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat Ons gebleken is, dat de N.V. Handelmaatschappij Nedigepha was een dochtermaatschappij van de I. G. Farbenindustrie A.G. te Keulen, waaraan het aandelenkapitaal van Nedigepha in zijn geheel toebehoorde; dat diensvolgens zowel de — aan toonder luidende — aandelen Nedigepha als het te Amsterdam gevestigde bedrijf van deze maatschappij ingevolge het bepaalde bij de artt. 2, sub 3b, resp. sub 3c, jo. art. 3, lid 1, jo. art. 10, lid 1, van het Besluit Vijandelijk Vermogen als vijandelijk vermogen van rechtswege in eigendom zijn overgegaan op de Staat der Nederlanden, ten behoeve waarvan daarover het beheer wordt gevoerd door het N.B.I.; dat dit beheer krachtens het bepaalde bij art. 11, lid 1, sub c, omvat de bevoegdheid van het N.B.I. tot vervreemding van bedoelde vermogensbestanddelen; Overwegende dat, gelijk ten processe is komen vast te staan, het N.B.I., na geruime tijd, immers vanaf 21 Mei 1946, met Noury over een verkoop van voormelde vermogensbestanddelen aan deze te hebben onderhandeld, haar heeft medegedeeld, dat haar verzoek, als koopster der aandelen of van de activa, althans van het pand Nieuwe Spiegelstraat 3—5 te worden aangemerkt, was afgewezen;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat Wij allereerst de vraag hebben te beantwoorden, of Noury kan worden aangemerkt als een belanghebbende in de zin van artikel 43, lid 1, E 133, aan wie beroep openstaat van de litigieuse beslissing van het N.B.I., hierin bestaande dat het N.B.I. weigert aan Noury te verkopen de aandelen van Nedigepha, althans het aan Nedigepha in eigendom toebehorende pand Nieuwe Spiegelstraat 3—5;

Overwegende, dat deze vraag naar Onze mening ontkennend moet worden beantwoord nu — gelijk is komen vast te staan — weliswaar met Noury geruime tijd onderhandelingen zijn gevoerd die wellicht niet nagelaten hebben bij haar de verwachting te wekken als koopster in aanmerking te zullen komen, doch van enige dienaangaande door het N.B.I. gedane toezegging geen sprake is geweest, terwijl ook Noury uit eigen hoofde geen enkel recht kan pretenderen om als koopster te worden aangemerkt of om als zodanig op te treden; dat, nu het door Noury gestelde belang niet voortvloeit uit of verband houdt met enig haar toekomend recht, zij van de in artikel 43 aan belanghebbenden gegeven appelmogelijkheid geen gebruik zal kunnen maken; dat toch onder „belanghebbende” in dit artikel slechts begrepen kan worden hij, wiens belang bij zekere handeling of beslissing van het N.B.I. aan enige te zijnen aanzien bestaande rechtsverhouding is ontleend;

Overwegende, dat op vorenstaande grond Noury in haar beide verzoeken niet ontvankelijk zal moeten worden verklaard en al hetgeen verder door partijen is aangevoerd, buiten beschouwing kan worden gelaten;

Overwegende, dat Noury als de in beide gedingen in het ongelijk gestelde partij, in de proces-kosten behoort te worden verwezen; IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende zowel in de hoofdzaak (in hoger beroep) als in kort geding:

Verklaren Noury niet ontvankelijk zowel in haar hoger beroep als in haar verzoek in kort geding en verwijzen haar in de kosten van beide gedingen, door Ons tot op deze uitspraak aan de zijde van het N.B.I. begroot op f 25.— (vijf en twintig gulden).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken.

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

- No. 549. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 April 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron v. d. Feltz).

Verzoekster hersteld in haar recht tot uitgifte van een periodiek, voorzover zij dit door maatregelen vanwege de vijand mocht hebben verloren.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 23.) N.R. No. 936.

- No. 550. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 18 April 1947. (Mrs. Jolles, Wiarda en v. Zeggelen).

De lening van het uitkeringsfonds van de A.O.F. en de Gemeente 's-Hertogenbosch is door de liquidateur Muller verkocht aan de Centrale.

Ten verzoeken van het Fonds is de verkoop en de cessie van de lening aan de Centrale nietig verklaard en het Fonds hersteld in zijn eigendomsrechten van deze vordering, met veroordeling van de „Centrale” tot betaling aan het Fonds van het door haar van 1941 tot 1945 ontvangen rente en aflossing.

Beroep van de Centrale op haar goede trouw gaat niet op. De Raad acht termen aanwezig, op grond van het feit, dat de Centrale grote schade heeft geleden door de haar opgedrongen bestuurder, om de schade door beide partijen geleden door de bezetter, over hen gelijkelijk te verdelen.

Het Fonds veroordeeld om aan de Centrale te betalen de helft van de ontvangen koopsom.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 27.) N.R. No. 940.

- No. 551. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 2 Mei 1947. (Jhr. Mr. Dr. Calkoen).

Gerequesteerde heeft verzoekster's garage en reparatie-inrichting op bevel van de bezetter in gebruik genomen. De hierdoor ontstane rechtsbetrekkingen vernietigd met veroordeling van gerequesteerde tot betaling van schadevergoeding aan verzoekster, voor zover deze schade is ontstaan vóór 5 Mei 1945.

De Raad neemt geen kennis van de schade geleden na de bevrijding. (Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 942.

- No. 552. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 25 April 1947. (Mr. de Boer).

Aflossing ener schuld aan Woudenberg, waartoe de Gemeente Warkum geheel vrijwillig is overgegaan en waardoor de vordering van verzoekster, de Nederlandse Christelijke Bouwarbeidersbond, voor haar verloren is gegaan, nietig verklaard, met herstel van de overeenkomst van geldlening, zoals deze bestond voor de laatste normale aflossing.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 944.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 553. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 Mei 1947. (Mrs. Lubbers, v. d. Loos en Romein).

Rechtsherstel betreffende huurkoop-goederen.

Huurkoopovereenkomst wordt ten behoeve van verzoeker hersteld. Verzoeker moet aan verweerder vergoeden de door deze aan de medeverweester betaalde huurtermijnen onder aftrek van een bedrag voor het genoten gebruik der goederen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) arti. 23 e.v.) N.R. No. 930.

- No. 554. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 13 Mei 1947. (Mrs. Jolles, van Zeggelen en Wiarda).

Verzoekers hebben verzocht de afgifte van een partij „plano” vellen, door een Verwalter van de Firma Hemerijck verkocht aan gerequesteerde Stam.

De teruggave aan verzoekers afgewezen, omdat niet aannemelijk is gemaakt, dat de Firma Hemerijck eigenaar is geworden van de bedoelde partij.

Bepaald dat de partij door gerequesteerde moet worden ingeleverd bij de Afdeling Beheer van de Raad, omdat de eigenaar onbekend is. (Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 110.) N.R. No. 939.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

- No. 555. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 8 April 1947. (Mrs. Jolles, Wiarda en G. A. Schreuder).

Verzoeker hersteld in zijn rechten als huurder van een pand, waarin hij zijn bedrijf heeft uitgeoefend, met veroordeling van de nieuwe huurder (gerequesteerde) tot ontruiming.

Op grond van de overweging, dat verzoeker zijn vordering tot rechtsherstel zeer laat heeft ingediend moet door hem een gedeelte van de verbouwingkosten, door gerequesteerde gemaakt, worden gedragen, ook al is verzoeker door die verbouwing niet gebaat.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 932.

- No. 556. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 6 Juni 1947. (Mrs. de Boer, v. Regteren Altena en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Het Beheersinstituut heeft toegestemd in de vrijwillige tussentijdse ontbinding van een pachtovereenkomst, bestaande tussen een verpachter en verzoeker, wiens vermogen als politiek delinquent, onder beheer staat.

De Raad acht zich bevoegd van het hiertegen gerichte hoger beroep kennis te nemen.

Pachter behoeft niet zelf op het gepachte perceel aanwezig te zijn, indien de verpachter bij de persoonlijke prestatie geen belang heeft. Het Beheersinstituut dient niet vooruit te lopen op het oordeel van de rechter in pachtzaken. Beslissing vernietigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 11, 43.) N.R. No. 933.

- No. 557. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 27 Juni 1947. (Mrs. Suringar, v. d. Grinten en Maassen).

De Raad acht zich onbevoegd kennis te nemen van een hoger beroep,

gericht tegen een vrijwillige tussentijdse ontbinding van een pacht-overeenkomst door het Beheersinstituut, bestaande tussen een verpachter en een pachter, wiens vermogen onder beheer staat, zulks op grond van het bepaalde in art. 11, al. 4, E 133.
De zaak verwezen naar de Voorzitter van de Raad voor het Rechts-herstel.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 11, 43.) N.R. No. 934.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

No. 558. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 30 April 1947. (Mrs. Prof. Kolléwijn Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Pensioenaanspraken van verzoekers tegen de Gemeente Amsterdam, die deze pensioenen en de gekapitaliseerde waarde aan Lippmann had betaald, hersteld.

Beroep op art. 33 gaat niet op, omdat op het tijdstip der betaling de gemeente jegens geen schuldeiser tot betaling gehouden was.

Beroep op verordening 58/1942 faalt, omdat deze een uitzondering maakt voor vorderingen beneden f 250.—.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 927.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 559. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 25 April 1947. (Mr. de Boer).

Gerequesteerde toegelaten tot het bewijs dat bij de aflossing van de hypothecaire geldlening een notaris is opgetreden, namens verzoekster en dat deze met de aflossing is accoord gegaan en daartoe zijn medewerking heeft verleend.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. Nr. 926.

No. 560. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 2 Mei 1947. (Mr. de Boer).

Vordering tot herstel ener hypothecaire geldlening van verzoekster door gerequesteerde afgelost aan het N.A.F., afgewezen. De notaris, bij wie de betalingen moesten plaats hebben, is daarbij opgetreden als vertegenwoordiger van de creditrice en diens mededelingen ter zake dier geldlening moeten gelden als mededelingen van de creditrice.

In verband met diens mededelingen achterwege laten van ingrijpen redelijk en billijk geacht.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 943.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

Zie Nos. 556, 557.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie Nos. 557, 564.

Diverse beslissingen.

- No. 561. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 20 Maart 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Het concurrentieverbod, opgenomen in de overeenkomst, waarbij verzoekers de exploitatie van een autobusonderneming hebben overgedragen aan de N.V. Nederlandse Spoorwegen, nietig verklaard. Regeling der gevolgen voor het geval verzoekers binnen 5 jaren na de uitspraak vergunningen zouden verkrijgen tot het exploiteren van de ten processe bedoelde buslijnen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 928.

- N. 562. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 17 Jan. 1947. (Mrs. Prof. Dorhout Mees, van Regteren Altena en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Indien een directeur ener vennootschap, gebruik makende van de bevoegdheid tot het emitteren van nieuwe aandelen, deze nieuwe aandelen alle zelf neemt, is dit feit als volstrekt ongeoorloofd te beschouwen.

De aandelen emissie nietig verklaard en gerequesteerde veroordeeld tot intrekking en vernietiging dezer aandelen op verbeurte ener dwangsom.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 931.

- No. 563. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 14 April 1947. (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Wegens de overval op de „Deutsche Zeitung in den Niederlanden” en de beroving van de kas heeft de Gemeente Amsterdam in 1944 aan de Zeitung ruim 51.000 gulden betaald, ingevolge beschikking van de bezetter. Beschikking nietig verklaard en beheerder van gerequesteerde veroordeeld tot terugbetaling van genoemd bedrag aan de Gemeente Amsterdam.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 935.

- No. 564. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 30 April 1947. (Mrs. van Walsem, Wery en Marinus).

Verzoeker is niet ontvankelijk in zijn verzoek tot herziening, indien hij zonder steekhoudende redenen verstek heeft laten gaan en geen feiten of omstandigheden zijn aangevoerd, die door verzoeker niet reeds in prima hadden kunnen worden gesteld.

Art. 143, lid 3, van E 100 is niet ingesteld om een nalatige gerequesteerde gelegenheid te geven alsnog verweer te voeren en de herzieningsprocedure mag niet worden vereenzelvigd met een verzet of appelprocedure.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 941.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de Afdeling.

No. 143. Toetsing van stockdividenden en claims aan de z.g. zwarte lijst.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel deelt mede, dat zij in gevallen, dat stockdividenden en claims afkomstig zijn van effecten, die niet voldoen aan de omschrijving van artikel 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer, Hoofdstuk IV, bereid is na te gaan door toetsing aan de z.g. zwarte lijst of door haar een verklaring kan worden afgegeven, dat bedoelde effecten *geacht kunnen worden* te voldoen aan de omschrijving van bovengenoemd artikel. Zij vestigt er de aandacht op, dat de door haar hiervoor in rekening te brengen kosten als volgt zijn vastgesteld:

- a. voor het toetsen van stockdividenden f 2.50 per na inwisseling dezer dividenden te verkrijgen effect;
- b. voor het toetsen van claims f 0.50 per te toetsen nummer, zulks met een minimum van f 1.— en een maximum van f 2.50 per na inschrijving te verkrijgen effect.

Voor het aanvragen van bovengenoemde toetsingen dient gebruik gemaakt te worden van een formulier B, hetwelk bij het Secretariaat der Afdeling, Keizersgracht 143, Amsterdam C., tegen betaling van f 0.10 per formulier verkrijgbaar is.

Uiteraard kan de invulling van de bij dit formulier behorende vragenlijst voor deze gevallen achterwege blijven. In plaats daarvan kan worden volstaan met een verwijzing naar deze Mededeling.

15 Augustus 1947.

No. 144. Verwervingsverklaring.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel verzoekt, onder verwijzing naar haar Mededeling no. 130, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 27 Maart 1947, de inleveringskantoren bij het invullen der verwervingsverklaringen het volgende in acht te nemen:

- I. De verwervingsverklaring dient als bewijsstuk ten opzichte van de verkrijging van het betrokken effect. In verband daarmee is het noodzakelijk, dat *alle* gestelde vragen (behoudens de sub b gestelde vraag, waarvan de beantwoording volgens noot *** facultatief gesteld is) nauwkeurig en volledig, met doorhaling van wat niet ter zake dienende is, worden beantwoord. In het bijzonder is van belang beantwoording der sub c gestelde vraag. Beantwoording van deze vraag in dien zin, dat de verwerving uit eigen administratie van het inleveringskantoor blijkt, is slechts geoorloofd, wanneer deze administratie in het concrete geval de gegevens verschaft omtrent de verwerving van dit bepaalde effect, zoals in het hoofd der verwervingsverklaring omschreven. De aandacht wordt er op gevestigd, dat uiteraard de mogelijkheid bestaat, dat een onderzoek naar de juistheid van de verwervingsverklaring zal worden ingesteld, b.v. in het geval, dat door een gedeposeerde de juistheid van deze verklaring wordt ontkend.

Onvolledig ingevulde verwervingsverklaringen zullen zonder meer worden teruggezonden. De niet of onvolledig ingevulde plaats zal dan rood worden aangestreept.

- II. Is het stuk niet door bemiddeling van het inleveringskantoor, hetwelk bij de aanmelding zijn bemiddeling heeft verleend, *en ook niet door bemiddeling van een ander lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel*, dan dienen sub b de woorden „door zijn/haar bemiddeling” te worden doorgehaald en eveneens hetgeen vermeld staat sub b nrs. 1 tot en met 6, terwijl sub 7 de wijze van verkrijging summierlijk dient te worden aangegeven.
- III. Het komt voor, dat als commissionnair of bankinstelling, die het stuk heeft geleverd, wordt genoemd „Lippmann, Rosenthal & Co.”. Ter vermijding van misverstand dient in deze gevallen te worden vermeld of bedoeld is het bankiershuis Lippmann, Rosenthal & Co., gevestigd aan de Nieuwe Spieghelstraat te Amsterdam, dan wel de tijdens de bezetting opgerichte instelling Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat. Aan de inleveringskantoren wordt in verband daarmee verzocht in het eerste geval te spreken van Lippmann, Rosenthal & Co., Nieuwe Spieghelstraat, in het tweede geval van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat.
- IV. Betreft de verwervingsverklaring een *buitenlands effect of een certificaat daarvan*, dan kan het nummer der *deviezenvergunning* een belangrijke rol spelen bij de beoordeling van de — al of niet — rechtmatigheid der verkrijging. Het is dan ook in deze gevallen noodzakelijk, dat dit nummer in de verwervingsverklaring wordt opgegeven. Men gelieve dit nummer tussen haakjes te plaatsen achter de omschrijving van het effect en aan dit nummer te laten voorafgaan „Dev. Verg. No.”
- V. Indien het betrokken effect door het inleveringskantoor, hetwelk bij de aanmelding zijn bemiddeling heeft verleend, *ten name van dezelfde bezitter aan een ander inleveringskantoor is uitgeleverd*, dient links onderaan op het formulier onder de plaatsnaam te worden vermeld: „uitgeleverd aan . . . . .” (Deze bepaling geldt dus *niet* voor uitlevering wegens verkoop of andere eigendomsovergang).

26 Augustus 1947.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100).

No. 3. AFDELING EFFECTENREGISTRATIE, 25 Juli 1947.

Verkoop door Lippmann Rosenthal & Co. van door eiseres ingeleverde aandelen. Koopster wenst de stukken slechts tegen vergoeding van de door haar betaalde koopprijs terug te geven.

De wetgever heeft in art. 27, lid 5, E 100 uitdrukkelijk bepaald, dat ingeval teruggave wordt bevolen de herstellende eigenaar ten hoogste de waarde der door hem ontvangen tegen-prestatie heeft te voldoen. Slechts zeer uitzonderlijke omstandigheden — die zich hier niet voordoen — zouden het opleggen van een verder gaande betaling kunnen rechtvaardigen.

Herstel van requestrante in de eigendom onder voorwaarde dat zij haar vordering op Lippmann ter zake van de storting van de koopprijs bij die firma aan koopster afstaat.

Voor een veroordeling in de kosten is in de procedure voor de Afdeling Effectenregistratie geen plaats.

Rosette Paula Goudsmit, te Laren, requestrant, advocaat: Mr. A. Schadee, contra:

N.V. Industriële en Handelmaatschappij voor Gouden- en Zilveren Werken, voorheen Ed. Goudsmit, te Rotterdam, gerequesteerde.

Partij Goudsmit stelt op 9 Mei 1940 eigenares te zijn geweest van 15 aandelen à f 1000.— nominaal in gerequestreerde nos. 213, 214, 216, 217, 225, 226, 228, 300, 327, 360, 367, 395, 399, 403 en 404.

Deze aandelen zijn voorzien van de dividendbewijzen no. 20 e.v. door haar ingeleverd bij de Firma Lippmann, Rosenthal & Co. te Amsterdam, welke deze aandelen, op 25 Juni 1942 heeft verkocht en geleverd aan gerequestreerde, welke ook thans nog bezitster van deze aandelen is. De koopprijs heeft bedragen f 12.750.— en requestrante is voor deze opbrengst verminderd met provisie en zegel bij Lippmann, Rosenthal & Co., gecrediteerd op bijzondere rekening tot een bedrag van f 12.696,48. De hiervoren vermelde verkoop heeft plaats gevonden ingevolge art. 7 van de Verordening 58/1942 van de Rijkscommissaris voor de Bezette Nederlandse Gebieden. Op grond van het hiervoren gestelde heeft verzoekster verzocht:

1. nietig te verklaren de verkoop en levering van genoemde aandelen aan N.V. Industriële- en Handelmaatschappij voor Gouden en Zilveren Werken voorheen Ed. Goudsmit;
2. nietig te verklaren de rechtsbetrekking, welke door dien verkoop geschapen mocht zijn;
3. te verklaren, dat verzoekster eigenares is van voormelde aandelen;
4. N.V. Industriële- en Handelmaatschappij voor Gouden en Zilveren Werken voorheen Ed. Goudsmit te veroordelen de aandeelbewijzen voor die aandelen met de dividendbewijzen nos. 20 en volgende en talon aan verzoekster af te geven;
5. N.V. Industriële- en Handelmaatschappij voor Gouden en Zilveren Werken voorheen Ed. Goudsmit te veroordelen in de kosten van het geding.

Gerequestreerde heeft het gestelde gaaf en volledig erkend en heeft zich er ook niet tegen verzet, dat requestrante in de eigendom van voren omschreven aandelen wordt hersteld. Zij heeft slechts betoogd, dat het billijk is, dat requestrante haar de betaalde koopprijs vergoedt. Zij voert dienaangaande het navolgende aan:

Voor de oorlog was gerequestreerde een Joodse zaak. Teneinde dreigende Duitse maatregelen af te wenden is men tot arisering van de N.V. overgegaan. Het gelukkig gevolg hiervan is geweest, dat een reeds benoemde „Verwaller” is teruggetreden en de N.V. verder met rust is gelaten. Aan de gerequestreerde werd in verband met de goedkeuring tot arisering de verplichting opgelegd alle bij Lippmann, Rosenthal & Co. gedeponeerde aandelen in te kopen. Door het gevoerde beleid zijn grote belangen voor de aandeelhouders en het personeel der N.V. gesauveerd. Vernietiging van het bedrijf is voorkomen. Na de bevrijding heeft gerequestreerde de vroegere aandeelhouders aangeboden de ingekochte aandelen terug te kopen voor de aankoopprijs à 85 %, terwijl de tegenwoordige koers 125 % is. Meerdere aandeelhouders hebben dit voorstel alleszins billijk genoemd en hebben in een dergelijke regeling toegestemd. Gerequestreerde acht het niet billijk, dat de tegenwoordige aandeelhouders grotendeels het verlies te dragen zouden krijgen, wat het gevolg zou zijn, wanneer de N.V. de aandelen die zij tegen betaling heeft ingekocht (moeten inkopen) nu zonder betaling zou moeten afleveren. Zonder enige twijfel hebben de niet-Joodse aandeelhouders grote schade geleden, doordat de N.V. in de oorlogsjaren zich niet heeft kunnen ontplooien. Dat requestrante niet bereid is tot een medewerking als van haar evenals van andere aandeelhouders gevraagd, getuigt naar de mening van gerequestreerde van weinig waardering voor wat gedaan en wat bereikt is en van negering van de belangen van de groep niet-Joodse aandeelhouders.

Naar aanleiding van het door partijen aangevoerde overweegt de Afdeling Effectenregistratie het volgende:

Tussen partijen staat vast, dat de eigendom van voren omschreven effecten voor requestrante verloren is gegaan als gevolg van een handeling welke is verricht op grond van een maatregel van de bezetter ten aanzien waarvan bij het K.B. E 93 is bepaald, dat hij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest. Dientengevolge moet behoudens blijk van het tegendeel worden aangenomen, dat het achterwege laten van een ingrijpen in door bedoelde

handeling in het leven geroepen rechtsbetrekking krachtens art. 23 van E 100 in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn. Enige omstandigheid, welke zulk een ingrijpen in casu onredelijk zou maken is door gerequestreerde niet aangevoerd. De verkoop, welke de eigendom voor requestrante verloren heeft doen gaan, moet derhalve nietig worden verklaard.

Er bestaat voor de Raad voor het Rechtsherstel geen enkele aanleiding om geen gebruik te maken van de hem in art. 27, sub 5, van E 100 verleende bevoegdheid tot het bevelen van teruggave van de zaken, welke voor requestrante als gevolg van deze rechtshandeling zijn verloren gegaan. Immers in verband met het in art. 32 van E 100 bepaalde kan van goede trouw aan de zijde van gerequestreerde geen sprake zijn. Zij wist immers bij de verkrijging der aandelen, dat het bezit van deze aandelen voor gerequestrante verloren ging ten gevolge van een rechtshandeling als bedoeld in art. 25 van E 100.

In het door gerequestreerde aangevoerde vermag de Raad ook geen gronden aan te treffen om met gebruikmaking van art. 27, lid 5, van E 100 deze teruggave te bevelen onder de voorwaarde, dat aan haar de door haar betaalde koopprijs wordt vergoed. Deze koopprijs is immers niet aan requestrante rechtstreeks ten goede gekomen, doch gestort bij de z.g. Firma Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam, in wezen niets anders dan een orgaan van de bezettende macht, zodat art. 27, lid 5, slechts de beslissing kan rechtvaardigen, dat teruggave niet anders behoeft te geschieden dan tegen overdracht van verzoeksters vordering te dier zake op bedoelde instelling.

Indien gerequestreerde met haar verweer een beroep bedoelt te doen op de algemene beginselen van billijkheid, welke de artt. 23 e.v. van E 100 beheersen, vermag de Raad haar daarin evenmin te volgen. Ongetwijfeld is de Raad bevoegd om de gevolgen der nietigheid naar billijkheid te regelen. In verband met de hem in art. 27 verleende discretionaire bevoegdheid tot het bevelen der teruggave kan hij aan deze teruggave bepaalde voorwaarden verbinden. De wetgever heeft echter in art. 27, lid 5, uitdrukkelijk bepaald, dat ingeval teruggave wordt bevolen, de herstelde eigenaar ten hoogste de waarde der door hem ontvangen tegenpraestatie heeft te voldoen. Hieruit volgt, dat slechts zeer uitzonderlijke omstandigheden het opleggen van een verder gaande betaling kunnen rechtvaardigen. Zulk een omstandigheid heeft gerequestreerde niet te berde gebracht. Zij beroept zich op de bescherming die voor haar, dus ook voor requestrante in haar hoedanigheid als aandeelhoudster, gelegen was in het doorvoeren der transactie. Deze bescherming strekte echter vanzelfsprekend ten bate van de gezamenlijke aandeelhouders, zowel Joodse als niet-Joodse, en het valt niet in te zien waarom de kosten — dit woord te verstaan in de ruimste zin des woords — gemaakt ter voorkoming van een de gezamenlijke aandeelhouders bedreigende schade als gevolg van onrechtmatige bezettingshandelingen, speciaal op de Joodse aandeelhouders zou moeten worden afgewenteld. De voorstelling van gerequestreerde, als zou zelfs teruggave der aandelen tegen betaling van de aan Lippmann, Rosenthal & Co. betaalde koopprijs een direct voordeel voor de oude aandeelhouders betekenen, omdat de tegenwoordige koers 40 % hoger ligt, getuigt van een volledige misvatting van de betekenis van het rechtsherstel. Het gaat er juist om de door de Duitsers tot stand gebrachte vermogensverschuiving en alle gevolgen daarvan ongedaan te maken. Het spreekt dan ook vanzelf, dat ook de meerdere waarde der aandelen, die requestrante zou hebben genoten, indien zij het bezit der aandelen niet had verloren aan haar, zonder vergoeding ter beschikking behoort te komen. Weliswaar moet ook requestrante in haar kwaliteit van aandeelhoudster ongetwijfeld mededragen in het verlies, dat de N.V. lijdt als gevolg van het feit, dat zij de hierbedoelde aandelen moet afgeven tegen cessie van de vordering van requestrante te dezer zake op Lippmann, Rosenthal & Co.; immers de inkoop der aandelen was mede in haar belang. In zoverre moet deze inkoop ook te haren laste komen. Dit geschiedt echter automatisch, doordat het ontstane verlies automatisch tot uitdrukking komt in de waarde van alle uitstaande aandelen.

Voor een veroordeling of betaling in de kosten is in de procedure van de Afdeling Effectenregistratie geen plaats.

De Afdeling kan haar beslissing slechts geven onder voorbehoud van rechten van derden, welke bij de Effectenregistratie mocht blijken.

Zij beslist onder bedoeld voorbehoud, dat:

1. nietig wordt verklaard de verkoop, de dientengevolge ontstane rechtsbetrekking en de daarop gevolgde levering van genoemde aandelen aan de N.V. Industriële- en Handelmaatschappij voor Gouden en Zilveren Werken voorheen Ed. Goudsmit;
2. voorzegde Rosette Paula Goudsmit wordt hersteld in de eigendom van meerbedoelde aandelen onder voorwaarde, dat zij haar vordering op Lippmann, Rosenthal & Co. ter zake van de storting van de koopprijs bij die firma aan voornoemde N.V. afstaat;
3. de N.V. Industriële- en Handelmaatschappij voor Gouden en Zilveren Werken voorheen Ed. Goudsmit de aandeelbewijzen voor die aandelen met de dividendbewijzen nummers 20 e.v. en talon aan Rosette Paula Goudsmit moet afgeven;
4. wijst het verder gevorderde af.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Scheidingen, waarbij vijandelijk vermogen betrokken is. (C.Jur/11/24351).

Hoewel er door ons bij herhaling op is gewezen, dat voor het medewerken aan een scheiding en deling, waarbij vijanden betrokken zijn onze toestemming (dus die van het Hoofdkantoor) vereist is, hebben wij moeten ervaren, dat dit voorschrift nog steeds niet volledig wordt opgevolgd.

Daar bovendien in de gevallen, waarin wel de vereiste toestemming wordt verzocht, bij herhaling blijkt, dat noch bij alle notarissen, noch bij alle Bureaux en Vertegenwoordigers voldoende inzicht in de door de na-oorlogse wetgeving geschapen verhoudingen en toestanden aanwezig is en zeer vaak slechts na onzerzijds gegeven wenken, voorkomen wordt dat nietige scheidingszaken worden aangegaan, wijzen wij er met de meeste nadruk nogmaals op, dat zowel onze Bureaux en Vertegenwoordigers „eigen beheer” voerend over vijandelijk vermogen, als andere beheerders over zulk vermogen, voor medewerking aan een scheiding en deling, niet slechts van een nalatenschap, doch evenzeer van een huwelijksgemeenschap, vermogen van een ontbonden vennootschap of andere onverdeeldheid, onze toestemming (*dus die van het Hoofdkantoor*) behoeven.

Wij merken op, dat hier onder vijandelijke onderdanen te verstaan zijn de personen en rechtspersonen, opgesomd in artikel 2 van het Besluit Vijandelijk Vermogen.

Bij het verzoek om toestemming moet een ontwerp der van de scheiding en deling te verlijden akte worden overgelegd.

U gelieve aan het bovenstaande zo ruim mogelijk bekendheid te geven, en een en ander speciaal onder de aandacht te brengen van daarvoor in aanmerking komende personen op Uw Bureau (kantoor), beheerders en notarissen.

15 Augustus 1947.

(Vgl. „Rechtsherstel”, Jrg. I, no. 7, blz. 187.)

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Mededelingen van de afdeling

Rectificatie.

In no. 4 van de tweede jaargang, pag. 102, vierde alinea van boven, legt de lasthebber van de N.G.V. in de model-akte van minnelijke regeling de verklaring af, dat de aflossing en rente van de hypothecaire vordering door het Makelaarskantoor Everout en Co. te Amsterdam is ontvangen.

Daar dit kantoor, evenals de A.N.B.O.-kantoren, in vrijwel alld gevallen slechts als lasthebber van de N.G.V. optrad, is deze verklaring in het algemeen onjuist. In voorkomende gevallen dienen derhalve uit de verklaring van de lasthebber van de N.G.V. de woorden: „door het Makelaarskantoor Everout en Co.” te vervallen.

Voor het overige kan de redactie dezelfde blijven.

Model ener akte van minnelijke regeling met betrekking tot het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen.

Door de N.G.V. werden 5 percelen van de „N.V.-J.” verkocht aan T. De percelen waren gezamenlijk bezwaard met een hypotheek ten behoeve van H.; T. verkocht de percelen successievelijk aan A., B., C. en D.; A., B. en D. bezwaarden de door hen gekochte percelen ieder met een hypotheek ten behoeve van de Landelijke Hypotheekbank.

Het rechtsherstel van de 5 percelen wordt in één akte geregeld, evenals de schaderegeling tussen alle kopers en de tussenkoper.

Heden, de ....., verschijnen voor mij ....., Notaris ter standplaats .....

1. de heer ....., koopman, wonende te ....., volgens zijn verklaring handelende in zijn hoedanigheid van enig directeur der te ..... gevestigde naamloze vennootschap „N.V.-J.”, als zodanig benoemd door het Nederlandse Beheersinstituut, bureau ....., bij deszelfs beschikking van ..... 1947 en als zodanig gemelde naamloze vennootschap overeenkomstig artikel 9 harer statuten wettig vertegenwoordigende.
2. de heer ....., particulier, wonende te ....., als mondeling lasthebber van het Nederlandse Beheersinstituut, gevestigd te 's-Gravenhage, ten deze vertegenwoordigd door deszelfs Bureau te ....., handelend als beheerder over het vermogen van T., zonder beroep, wonende te .....
3. de heer A., bedrijfsleider, wonende te .....
4. de heer B., particulier, wonende te .....
5. de heer ....., bedrijfsleider, wonende te ....., volgens zijn verklaring ten deze handelende als lasthebber van de heer C., particulier, wonende te .....
6. de heer D., leraar, wonende te .....
7. de heer ....., particulier, wonende te ....., als lasthebber van de heren:
  - a. Mr. Johan François Hijmans, advocaat en produceur;
  - b. Hendrikus Cornelis SchaliJ, notaris; en
  - c. Lauweres van Eesteren, directeur ener naamloze vennootschap; allen wonende te 's-Gravenhage, die deze last verstrekten in hun hoedanigheid van bestuurders van de Nederländische Grundstücksverwaltung, enz.

8. de heer . . . . ., particulier, wonende te . . . . ., volgens zijn verklaring ten deze handelende als lasthebber van de heer . . . . ., particulier, wonende te . . . . ., die deze last versrekte in zijn hoedanigheid van bestuurder benoemd overeenkomstig de bepalingen van het Besluit E 100 over de te 's-Gravenhage gevestigde naamloze vennootschap Landelijke Hypotheekbank N.V.

De comparanten verklaren:

- A. de door de comparant sub 1 vertegenwoordigde naamloze vennootschap „N.V.-J.” is eigenares — in de zin van artikel 20 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) van de navermelde onroerende goederen, te weten:

De vijf panden en erven te . . . . . aan de . . . . .straat, nummers 1, 2, 3, 4 en 5, kadastraal bekend gemeente . . . . ., sectie . . . . ., nummers . . . . ., ..., ... en . . . . ., ter grootte van respectievelijk . . . . ., ..., ... en . . . . . centiaren, of ter gezamenlijke grootte van . . . . . aren . . . . . centiaren;

van welke percelen die vennootschap de eigendom verkreeg door de overschrijving ten Hypotheekkantore te . . . . . de . . . . . 1928 in deel . . . . . nummer . . . . . van het afschrift ener koopakte diezelfde dag voor notaris . . . . . te . . . . . verleden.

- B. de gemelde percelen werden, blijkens de akte op de . . . . . 1944 voor de notaris . . . . . te . . . . . verleden, buiten medewerking van de directie of andere vertegenwoordigers van de sub 1 genoemde vennootschap, door, althans in opdracht van de Niederländische Grundstücksverwaltung verkocht voor de prijs van f 42.000,— aan de sub 2 genoemde heer T., transportkosten voor rekening van de koper.

Een afschrift van laatstgemelde akte, bevattende kwitantie voor de kooppenningen, werd ten gemelde Hypotheekkantore overgeschreven dezelfde dag in deel . . . . ., nummer . . . . .

Van de gemelde koopprijs is besteed voor ontslag der gemelde percelen uit het hypotheecair verband ten laste van de sub 1 genoemde vennootschap en ten behoeve van H.:

hoofdsom	f 37.650,—
rente van 1 Juni 1944 tot 1 Januari 1945, zijnde lopende en extra rente ad 4 % over f 20.000,— of	„ 466,67
en ad 5 % over f 17.650,—	„ 514,29
boete wegens te late betaling der rente	„ 73,94
zegel	„ 0,10

tezamen . . . . . f 38.705,—

- C. Het gemelde perceel . . . . .straat 1, kadastraal bekend gemeente . . . . ., sectie . . . . ., nummer . . . . ., groot . . . . . centiaren, werd daarna door de sub 2 genoemde heer T. verkocht aan de comparant sub 3 (A) voor de prijs van f 9.545,— vrij op naam, blijkens akte — bevattende kwitantie voor de kooppenningen — de . . . . . 1944 voor genoemde notaris . . . . . verleden, en bij afschrift overgeschreven ten gemelden Hypotheekkantore dezelfde dag in deel . . . . ., nummer . . . . .

- D. Het gemelde perceel . . . . .straat 2, kadastraal bekend gemeente . . . . ., sectie . . . . ., nummer . . . . ., groot . . . . . centiaren, werd door de sub 2 genoemde heer T. doorverkocht aan de comparant sub 4 (B) voor de prijs van f 9.545,— vrij op naam, blijkens akte — bevattende kwitantie voor de kooppenningen — de . . . . . 1944 voor genoemde notaris . . . . . verleden, en bij afschrift overgeschreven ten gemelden Hypotheekkantore dezelfde dag in deel . . . . ., nummer . . . . .

- E. De gemelde percelen . . . . .straat 3 en 5, kadastraal bekend gemeente . . . . ., sectie . . . . ., nummers . . . . . en . . . . ., groot . . . . . onderscheidenlijk . . . . . centiaren, werden door de sub 2 genoemde heer T. doorverkocht aan voornoemde heer C. voor de prijs van f 17.000,— transportkosten voor rekening van de koper, blijkens akte — bevattende

- kwitantie voor de kooppenningen — de ..... 1944 voor genoemde notaris ..... verleden, en bij afschrift overgeschreven ten gemelden Hypotheekkantore dezelfde dag in deel ....., nummer ....
- F. En het gemelde perceel .....straat 4, kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nummer ....., groot .... centiaren, werd door de sub 2 genoemde heer T. verkocht aan de comparant sub 6 (D) voor de prijs van f 9.545,— vrij op naam, blijkens akte — bevattende kwitantie voor de kooppenningen — de ..... 1944 voor genoemde notaris ..... verleden, en bij afschrift overgeschreven ten gemelde Hypotheekkantore dezelfde dag in deel ....., nummer ....
- G. Tengevolge van het vorenstaande staan de gemelde percelen thans kadastraal ten name als volgt:
 het perceel .....straat 1, kadaster sectie ....., nummer ....., ten name van de comparant sub 3 (A);
 het perceel .....straat 2, kadaster sectie ....., nummer ....., ten name van de comparant sub 4 (B);
 de percelen .....straat 3 en 5, kadaster sectie ....., nummers .... en ....., ten name van de lastgever van de comparant sub 5 (C);
 en het perceel .....straat 4, kadaster sectie ....., nummer ....., ten name van de comparant sub 6 (D).
- H. De genoemde koper A. heeft onder eerste hypotheccair verband van het perceel .....straat 1 op de ..... 1944 ter leen opgenomen van de Landelijke Hypotheekbank N.V. een bedrag van f 5.000,—, rentende 4 % 's jaars, halfjaarlijks te voldoen op 1 Januari en 1 Juli, onder verplichting om halfjaarlijks, voor het eerst 1 Januari 1945, f 50.— op de hoofdsom af te lossen, blijkens akte van schuldbekentenis met hypotheek op de ..... 1944 voor genoemde notaris ..... verleden, en voor welke hypotheek inschrijving is genomen ten gemelden Hypotheekkantore dezelfde dag in deel ....., nummer ....
- I. De genoemde koper B. heeft onder eerste hypotheccair verband van het perceel .....straat 2 op de ..... 1944 ter leen opgenomen van de Landelijke Hypotheekbank N.V. een bedrag van f 6.000,— onder geheel dezelfde condities als sub H vermeld, doch met halfjaarlijkse aflossingen van f 60,—, blijkens akte van schuldbekentenis met hypotheek op de ..... 1944 voor genoemde notaris ..... verleden, en voor welke hypotheek inschrijving is genomen ten gemelden Hypotheekkantore dezelfde dag in deel ....., nummer ....
- J. De door de lastgever van de comparant sub 5 (C) gekochte percelen .....straat 3 en 5, zijn thans onbelast.
 Deze percelen zijn tevoren wel door de sub 2 genoemde heer T. belast met een hypotheccaire inschrijving, groot in hoofdsom f 11.000,— te zijnen laste en ten behoeve van de Landelijke Hypotheekbank N.V., doch deze hypotheek is door hem afgelost en de ..... 1944 ten hypotheekkantore doorgehaald, zodat met die hypotheek geen rekening gehouden behoef te worden.
- K. De genoemde koper D. heeft onder eerste hypotheccair verband van het perceel .....straat 4 op de ..... 1944 ter leen opgenomen van de Landelijke Hypotheekbank N.V. een bedrag van f 6.000,— onder geheel dezelfde condities als hiervoor sub I vermeld, blijkens akte van schuldbekentenis met hypotheek op de ..... 1944 voor de genoemde notaris ..... verleden, en voor welke hypotheek inschrijving is genomen ten gemelden Hypotheekkantore dezelfde dag in deel ..... nummer ....
- L. Terzake van de sub II., I. en K. vermelde hypotheeken, heeft de Landelijke Hypotheekbank N.V. thans te vorderen van:
A., restant hoofdsom	f	4.700,—
met de rente ad 4 % 's jaars van 1 Juli 1947 af tot 15 Augustus 1947	„	23,50
volmacht royement	„	0,50
tezamen	f	4.724,—

B., restant hoofdsom	f 5.880,—
met rente ad 4 % 's jaars van 1 Juli 1945 af tot 15 Augustus 1947	„ 500,20
vergoeding wegens te late betaling	„ 25,85
volmacht royement	„ 0,50
tezamen	f 6.406,55
en D., restant hoofdsom	f 5.640,—
rente en aflossing per 1 Januari 1947	„ 175,30
rente en aflossing 1 Juli 1947	„ 174,10
vergoeding wegens te late betaling	„ 8,75
rente van 1 Juli 1947 tot 15 Augustus 1947 ..	„ 28,20
volmacht royement	„ 0,50
tezamen	f 6.026,85
totaal	f 17.157,40
M. A. heeft of zal ontvangen over het tijdvak van de	1944 tot
30 Juni 1947 aan huren van het perceel 1	f 2.044,—
waartegenover hij aan lasten, assurantie-premie en onder- houdskosten heeft betaald	„ 459,30
blijft	f 1.584,70
Van 1 Juli 1947 af is het perceel weder bij de „N.V.-J.” in eigen beheer.	
N. B. heeft of zal ontvangen over het tijdvak van de	1944 tot 30
Juni 1947 aan huren van het perceel 2	f 2.044,—
waartegenover hij aan lasten, assurantiepremie en onder- houdskosten heeft betaald	„ 663,96
blijft	f 1.380,04
Vanaf 1 Juli 1947 is het perceel weder bij de „N.V.-J.” in eigen beheer.	
O. C. heeft of heeft moeten ontvangen over het tijdvak van de	1944
tot 1 September 1945 aan huren van de percelen 3 en 5	f 1.440,—
terwijl hij aansprakelijk is voor huren, die in het tijdvak van 1 September 1945 tot 1 Mei 1946 te weinig zijn ont- vangen ad	„ 210,—
tezamen	f 1.650,—
waartegenover hij aan lasten, assurantiepremie en onder- houdskosten heeft betaald	„ 171,16
blijft	f 1.478,84
In overleg tussen de betreffende partijen zijn de overige huren geïnd door of namens de comparant sub 1.	
T. heeft gedurende het tijdvak van	1944 tot .....
1944 het genot gehad van laatstgemelde percelen 3 en 5.	
Het netto-provenu daarvan wordt door partijen vastgesteld op f 69,90, gerekend naar een netto-opbrengst van 4 % per jaar naar een waarde van f 17.000,—.	
P. Het door partij D. genoten zuiver exploitatie-saldo van het perceel .....straat 4 wordt door partijen vastgesteld op f 271,64.	
Voor het overige zijn de huren geïncasseerd door het Beheersinstituut en aan de comparant sub 1 afgedragen.	
Q. Verbeteringen, welke een waardevermeerdering van de onroerende goe- deren medebrengen, zijn aan geen der voorgeschreven panden aange- bracht.	
R. Ter zake van de sub B. vermelde verkoop is door de Nederlândische	

Grundstücksverwaltung volgens haar opgaaf ontvangen van T. voornoemd, na betaling van helgeen aan H. toekwam en na aftrek van door de Niederländische Grundstücksverwaltung in rekening gebrachte provisie f 1.902,47.

- S. Partijen zijn met elkander te rade gegaan om, teneinde een rechtsherstel-procedure te vermijden, de sub 1 genoemde naamloze vennootschap „N.V.-J.” in de minne volledig in haar bezit en haar eigendomsrecht te herstellen en komen daartoe het volgende overeen:
- I. Zij verstaan, dat de hiervoor sub B., C., D., E. en F. gemelde koop-overeenkomsten als nietig zijn te beschouwen met dien verstande, dat de overschrijving van de afschriften der desbetreffende akten ten Hypotheekkantore niet heeft geleid tot enige wijziging in de eigendomsrechten van de „N.J.-V.”
Voorzover uit evengemelde overeenkomsten en overschrijvingen enig eigendoms- of ander zakelijk recht op de genoemde heren T., A., B., C. en D. is overgegaan, dragen de comparanten sub 2 tot en met 6 genoemd dit recht om niet over aan de „N.V.-J.”, voor wie de comparant sub 1 deze overdracht aanvaardt.
  - II. De comparant sub 8 verbindt de door hem vertegenwoordigde Landelijke Hypotheekbank N.V. toestemming te geven tot doorbaling van de hiervoor bedoelde sub H., I. en K. bedoelde hypothecaire inschrijvingen.
  - III. De comparant sub 1 voor de „N.V.-J.” betaalt het bedrag, waarvoor de percelen destijds ten laste van de „N.V.-J.” waren verbonden, zoals sub B. vermeld ad ..... f 37.650,—
met rente ad 4 % 's jaars van 1 Juni 1944 tot 15 Augustus 1947 over f 20.000,— en ad 5 % 's jaars over f 17.650,— ..... f 5.398,02
tezaam en ..... f 43.048,02
en wel aan de Landelijke Hypotheekbank N.V. het volle beloop van haar sub L. omschreven vorderingen ten laste van A., B. en D. ad tezamen ..... „ 17.157,40
waarna resteert ..... f 25.890,62
hetwelk door de „N.V.-J.” wordt betaald aan A., B., C. en D., en wel het genoemde bedrag van f 43.048,02 naar evenredigheid van de door hen betaalde koopsommen als sub C., D., E. en F. omschreven, doch ten aanzien van A., B. en D. verminderd met de te hunner bevrijding aan de Landelijke Hypotheekbank N.V. door de „N.V.-J.” te betalen bedragen, zodat de „N.V.-J.” betaalt aan:
A. .... f 9.003,91
verminderd met ..... „ 4.724,—
blijft ..... f 4.279,91
B. .... f 9.003,91
verminderd met ..... „ 6.406,55
blijft ..... „ 2.597,36
C. .... „ 16.036,29
en D. .... f 9.003,91
verminderd met ..... „ 6.026,85
blijft ..... „ 2.977,06
tezamen weder gemeld restant ad ..... f 25.890,62
- De comparant sub 1 verbindt de „N.V.-J.” tegenover A., B., C. en D. te betalen de zogenaamde vaste lasten, welke met betrekking tot de meergemelde percelen mochten blijken te zijn betaald, zulks in-

clusief premies en naheffingen ter zake van molest-verzekeringen.
IV. De comparanten sub 1 tot en met 6 en 8 erkennen de sub R. gedane opgaaf door de lastgeefster van de comparant sub 7 als juist.

V. T. moet betalen aan:

1. A., de door deze betaalde koopsom ad	f	9.545,—
verminderd met hetgeen door A. wordt ontvangen van de „N.V.-J.”	„	9.003,91
blijft	f	541,09
2. B., alsvoor	„	541,09
3. D., alsvoor	„	541,09
4. C., de door deze betaalde koopsom ad f 17.000,— verminderd met hetgeen door C. wordt ontvangen van de „N.V.-J.”....	„	16.036,29
blijft	„	963,71

zodat T. in totaal zou moeten betalen aan de evenge-
noemde kopers .....

	f	2.586,98
--	---	----------

Met betrekking tot evengemeld bedrag wordt door de comparanten overeengekomen dat T. dit aan hen renteloos schuldig zal verblijven ten titel van rechtsherstel en wel aan de heren A., B. en D., allen voornoemd, ieder f 541,09 en aan de heer C. f 963,71.

VI. Indien en voorzover de „N.V.-J.” ter zake van de verkoop door de Nederländische Grundstücksverwaltung tegen deze instelling of enige soortgelijke instelling een vordering heeft maximaal groot het sub R. vermelde bedrag, cedeert de comparant sub 1 deze vordering aan de comparant sub 2 in zijn gemelde hoedanigheid, die deze cessie aanneemt.

VII. De comparant sub 2, in hoedanigheid, draagt tot meerdere zekerheid van de betaling van hetgeen genoemde heren A., B., D. en C. blijkens het vorenstaande van T. te vorderen hebben aan genoemde heren over, die deze overdracht aannemen, de vordering welke T. op de Nederländisch Grundstücksverwaltung, of welke soortgelijke instelling ook, heeft ter zake van de betaling van het sub R. gemelde bedrag groot f 1.902,47, met bepaling dat laatsgenoemde heren onherroepelijk zullen zijn gemachtigd om zolang de algehele voldoening van hetgeen zij van de heer T. hebben te vorderen, niet zal zijn geschied, alle rechten uit te oefenen, welke de heer T. tegen de Nederländische Grundstücksverwaltung of welke soortgelijke instantie ook blijkt te hebben, onder gehoudenheid om het teveel ontvangene uiterlijk binnen 1 maand na ontvangst aan de heer T. tegen behoorlijke kwijting af te dragen onder overlegging van een rekening en verantwoording, terwijl de heer T. zich van de uitoefening dier rechten zal onthouden tot het tijdstip waarop hij van de cessionarissen kwijting zal hebben ontvangen van zijn verplichtingen.

VIII. De comparanten verklaren dat de vorderingsrechten welke uit de sub VII bedoelde cessie voortvloeien zullen worden uitgeoefend door de heer X., kantoorbediende, wonende te ....., aan wie bij deze onherroepelijk volmacht wordt verleend tot het uitoefenen dier rechten, welke volmacht een integrerend deel dezer overeenkomst uitmaakt en onder verplichting:

- al hetgeen hij voor de cessionarissen van de Nederländische Grundstücksverwaltung ontvangt, te plaatsen op een door hem te openen rekening bij de firma ..... te .....
- nadat hij de slotuitkering van de Nederländische Grundstücksverwaltung heeft ontvangen, over te gaan tot uitkering van het

saldo dier rekening aan zijn lastgevers in verhouding tot het
beloop hunner vordering.

IX. Aan de „N.V.-J.” wordt betaald door:

A.:

a. het netto-saldo der door hem ontvangen huurpenningen ad	f	1.584,70
b. 1/8 gedeelte van het door de raadsman van de „N.V.-J.” te declareren honorarium voor salaris en verschotten, door partijen begroot op voor het geheel f 670,— of	„	83,75
tezamen	f	1.668,45

B.:

a. het netto-saldo der door hem ontvangen huurpenningen ad	f	1.380,—
b. 1/8 gedeelte van bedoeld honorarium of „	„	83,75
tezamen	„	1.463,79

C.:

a. het netto-saldo der door hem ontvangen huurpenningen ad	f	1.478,84
b. 1/4 gedeelte van bedoeld honorarium of „	„	167,50
tezamen	„	1.646,34

en D.:

a. het netto-saldo der door hem ontvangen huurpenningen ad	f	271,64
b. 1/8 gedeelte van bedoeld honorarium of „	„	83,75
tezamen	„	355,39

Totaal f 5.133,97

X. De kosten dezer akte ten bedrage van f ....., de kosten ten behoeve van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel ad f ..... en de aan de Niederländische Grundstücksverwaltung verschuldigde bijdrage in administratiekosten ad f ....., of in alles tezamen f ..... komen ten laste van T., A., B. en D. ieder voor 1/6 gedeelte of f ..... en ten laste van C. voor 1/3 gedeelte of f ....., terwijl de kosten van doorhaling der H., I. en K. bedoelde hypothecaire inschrijvingen ad f ..... door de comparanten B., D. en A. zullen worden betaald ieder voor 1/3 gedeelte of f .....

Het aandeel in de kosten van het rechtsherstel hetwelk door T. moet worden betaald zal worden voldaan door de „N.V.-J.” onder uitdrukkelijk voorbehoud van alle recht tot verhaal deswege op de heer T.

XI. Uit het vorenstaande volgt, dat bij het tot stand komen dezer minnelijke regeling zou moeten worden betaald:

door de „N.V.-J.”	f	43.048,02
door A.	„	1.668,45
door B.	„	1.463,79
door C.	„	1.646,34
door D.	„	355,39

tezamen f 48.181,99

en zou moeten worden ontvangen door de „N.V.-J.”:

van A.	f	1.668,45
van B.	„	1.463,79
van C.	„	1.646,34
van D.	„	355,39

tezamen f 5.133,97

en:

door A.	f	4.279,91
door B.	„	2.597,36
door C.	„	16.036,29
door D.	„	2.977,06
en door de Landelijke Hypotheekbank N.V.	„	17.157,40

tezamen f 48.181,99

zodat per saldo moet wdroen betaald door:

de „N.V.-J.” ..... f 37.914,05

en per saldo moet worden ontvangen door:

A.	„	2.611,46
B.	„	1.133,57
C.	„	14.389,95
D.	„	2.621,67
en de Landelijke Hypotheekbank N.V.	„	17.157,40

tezamen weder f 37.914,05

alles buiten de sub X. bedoelde kosten van deze akte enzovoort, te dragen als voorgeschreven.

Verder verklaren de comparanten:

De ter zake tussen hen hangende geschillen zijn op vorenvermelde wijze geheel tussen hen geregeld.

Ieder heeft het haar of hem volgens het vorenstaande toekomstende bij het passeren dezer akte in contanten ontvangen, behoudens hetgeen van de heer T. moest worden ontvangen doch door deze hiervoor is schuldig erkend.

Zij kwiteren elkander te dezer zake over en weer zonder enig ander voorbehoud, dan dat hetwelk voortvloeit uit de door de heer T. gedane schuldigerkenningen en de hem door de „N.V.-J.” voorgeschoten penningen ter betaling van zijn aandeel in de kosten van het rechtsherstel.

Zij doen volledig afstand van alle aanspraken, die zij te dezer zake nog jegens elkander zouden kunnen pretenderen, een en ander behoudens de vorderingen van A., B., C. en D. ten laste van de Nederländische Grundstücksverwaltung of soortgelijke instelling, hiervoor sub VI bedoeld, doende alle overige partijen bij deze overeenkomst van rechtsherstel afstand van de hun toekomstende rechten op die vorderingen ten behoeve van A., B., C. en D.

Zij doen afstand van het recht om ontbinding dezer overeenkomst te vorderen, voortvloeiende uit het bepaalde bij de artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek.

Zij stemmen toe in de overschrijving van een afschrift dezer akte ten Hypotheekkantore te ..... ter fine van rechtsherstel en juiste tenaamstelling, terwijl de kosten dezer akte komen ten laste zoals sub X. vermeld.

De comparant sub 7 verklaart, dat hij in zijn gemelde hoedanigheid er kennis van heeft genomen dat, nadat de bij deze akte overeengekomen minnelijke regeling zal zijn bekrachtigd, alle vorderingen op de Nederländische Grundstücksverwaltung of wie anders ook, voortvloeiende uit het in ontvangst nemen van de koopsom van gemelde onroerende goederen bij de sub B. bedoelde verkoop, toekomen aan A., B., C. en D. naar de sub V vermelde verhouding, zonder dat deze kennisneming zou impliceren, dat de Nederländische Grundstücksverwaltung schuldenares van deze vorderingen zou zijn.

Tenslotte verklaarde de comparant sub 1 dat de „N.V.-J.” alle gemelde panden heeft doorverkocht en zal leveren op heden en bijgevolg de onder-

werpelijke onroerende goederen niet hypothecair kan verbinden, zodat de oorspronkelijke creditrice, H., niet in haar oorspronkelijk hypotheekrecht kan worden hersteld.

Deze akte wordt verleden geheel overeenkomstig het ontwerp hetwelk aan deze minute wordt gehecht en hetwelk is bekrachtigd door de Gedelegeerde te ..... van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel onder dagtekening van ..... 1947.

Van de voorgeschreven lastgevingen blijkt enz.

Waarvan akte, enz.

Van **KANINEFAAT**
tot **DUIZENDKUNSTENAAR**

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag,
Scheepmakersstraat 1—3, Giro 12789

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD" verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. **Rubber** door Ir. W. Spoon.
2. **De Java Suikerindustrie** door W. Galjaard.
3. **De Tabakscultuur in Ned. Indië**
door D. J. Sanders.
4. **Cocos- en Oliepalmcultuur**
door Dr. J. Th. de Haan
5. **De Thee** door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. **Koffiecultuur in Ned.-Indië**
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. **De vezelstoffen van Ned.-Indië**
door K. v. d. Veer.
8. **Kina** door Dr. Ch. W. F. Winckel.
9. **Specerijen** door Ir. W. L. Utermark.
10. **Indische voedingsgewassen** door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD"
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

Neêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. nummer 464
verschijnt deze uitgave half-maandelijks en is
de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat
15½ × 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

23 SEPTEMBER 1947

NUMMER

7

Drukkerij-uitgeverij „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,—

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos voorleggen en waaraan de legenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan.”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	173
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen	176
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	179
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	179
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont-ruiming	180
Nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter	180
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	180
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	181
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	181
Diverse beslissingen	181
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	182
Uitspraken der afdeling op grond van de bepalingen van Hoofd- stuk IV E 100	182
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	183
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	185
Rechtsvragen	186
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	187

Aan de Abonné's op Rechtsherstel

Met dit nummer ontvangt U het zevende van de tweede jaargang.

Wilt U zo vriendelijk zijn Uw administratie even te doen nazien of het verschuldigde abonnementsbedrag ad fl 25.— voor de tweede jaargang al is voldaan?

Zo niet! Wilt U dit bedrag ad fl 25.— dan laten bijschrijven op girorekening no. **12789** van de uitgeefster: Drukkerij-Uitgeverij De Hofstad, Den Haag. Bij voorbaat dank. Is bedrag eind October a.s. niet op onze girorekening gestort, wordt aangenomen dat U aan dispositie de voorkeur geeft. Dit geschiedt dan verhoogd met fl 0.60 voor zegel-, incasso- en administratiekosten. U bespaart ons veel tijd en arbeid door te gireren.

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Het Rechtsherstel met betrekking tot onroerend goed.

II. Het optreden van een onzijdig persoon.

Tot de zwaarigheden die een ingrijpen van de Afdeling Rechtspraak wettigen, behoren niet de gevallen waarin een partij, om welke reden dan ook, niet persoonlijk opkomt.

Blijkt een der partijen ingevolge de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) onder beheer te staan van het Nederlandse Beheersinstituut, dan wendt de notaris zich tot de beheerder, of tot de plaatselijke vertegenwoordiger van het N.B.I.

Wanneer een der partijen „afwezig” is, richt de notaris zich tot de voor hem benoemde bewindvoerder, of verzoekt, indien nog geen bewindvoerder is aangesteld, ingevolge art. 113b, eerste lid, E 100, aan de plaatselijke vertegenwoordiger van het N.B.I. (aan wie de bevoegdheid tot benoeming toekomt krachtens delegatie en sub-delegatie van de betrokken afdeling van de Raad, resp. van het N.B.I.) alsnog een bewindvoerder te benoemen ¹⁾.

Art. 113b, eerste lid, E 100, bepaalt bovendien, dat de Afdeling Onroerende Goederen voor een belanghebbende die weigerachtig is op een oproep van de notaris te verschijnen, een onzijdig persoon benoemt teneinde deze als bewindvoerder op de voet van de artt. 519—522 B.W. te vertegenwoordigen en hetgeen hij ontvangt te beheren.

Deze benoeming geschiedt door de Gedelegeerde, op verzoek van de notaris-bemiddelaar die een bepaalde persoon (b.v. iemand van zijn kantoorpersoneel) voor deze functie aanbeveelt.

De figuur van de „onzijdige persoon” is ontleend aan art. 1117 B.W., dat voorziet in de mogelijkheid om een bij rechterlijk vonnis bevolen boedelscheiding te doen plaats vinden, ook indien een of meer der belanghebbenden weigeren of nalatig blijven mede te werken.

---

¹⁾ Door de Rechtbank te Zutphen werd de 20ste April 1942 (N.J. 1943, No. 784) beslist, dat benoeming van een bewindvoerder slechts mogelijk is ten aanzien van een natuurlijk persoon; het Hof Amsterdam (3 Juli 1942, N.J. 1943, No. 875) achtte echter art. 519 B.W. ook op rechtspersonen van toepassing. Gezien de strekking van art. 113b, eerste lid, E 100, en de redactie van de eerste zinsnede daarvan is niet te betwijfelen, dat het woord „belanghebbenden” in de ruimste zin moet worden opgevat. Dit geldt ook voor de hierna te bespreken onzijdige persoon.

De benoeming van een onzijdig persoon — zowel van die ex art. 113b, eerste lid, E 100, als van die ex art. 1117 B.W. — geschiedt niet zozeer (als die van een bewindvoerder) in het belang van de vertegenwoordigde, als wel in dat van de overige belanghebbenden.

Uit de benaming zal men, zoals Klaassen-Eggens ²⁾ dit doet t.a.v. de onzijdige persoon bij de boedelscheiding; moeten afleiden, dat niet een der andere belanghebbenden hiertoe kan worden benoemd.

Art. 1117 B.W. bepaalt uitdrukkelijk, dat voor „de” weigerachtigen of nalatigen „een” onzijdig persoon wordt benoemd of, voorzoverre zij tegenstrijdige belangen hebben, voor ieder hunner een. Bij de redactie van art. 113b, eerste lid, E 100, is blijkbaar niet gedacht aan het niet verschijnen van meerdere belanghebbenden; verwacht mag evenwel worden dat de Afdeling Onroerende Goederen, ook wanneer zij in dergelijke gevallen in het algemeen tot benoeming van één onzijdige persoon over meerdere weigerachtigen zou overgaan — waartegen de tekst van het artikel zich niet verzet — bij tegenstrijdigheid der belangen van de niet opgekomen belanghebbenden voor ieder hunner een onzijdige persoon zal benoemen.

Voor het tot standkomen der minnelijke regeling wordt in art. 113b E 100 de tegenwoordigheid van de onzijdige persoon niet uitdrukkelijk vereist, evenmin als art. 1117 B.W. een zodanig voorschrift voor de gelijknamige vertegenwoordiger bij de boedelscheiding bevat.

Klaassen-Eggens ³⁾ neemt dan ook voor de toepassing van art. 1117 B.W. aan, dat de onzijdige persoon zich, evenals anderen, door een lasthebber kan doen vertegenwoordigen. Er schijnt geen reden, om ten aanzien van het minnelijk rechtsherstel een ander standpunt in te nemen.

De taak van de ingevolge art. 113b, eerste lid, bedoelde onzijdige persoon is beperkt tot het waarnemen van een zeer bepaald belang van de vertegenwoordigde en tot het opkomen voor diens rechten bij de tot stand te brengen schikking. Art. 113b, eerste lid, E 100, draagt hem tevens op te beheren hetgeen hij ontvangt, maar dit beheer zal meestal van korte duur zijn, aangezien het zelden zal voorkomen dat een belanghebbende na de definitieve totstandkoming van een hem bindende regeling weigert in ontvangst te nemen hetgeen hem diensvolgens moet worden uitgekeerd. Zo zal ook de

---

²⁾ 6e druk, blz. 476.

³⁾ t.a.p.

in art. 521 B.W. geregelde jaarlijkse rekening en verantwoording weinig of geen toepassing vinden; zou zij ooit moeten worden afgelegd, dan zal dit dienen te geschieden niet aan het O.M. maar aan de Gedelegeerde van de afdeling aan wie de benoeming van de onzijdige persoon is verzoekt.

Verzegeling en beschrijving van goederen en storting van het daarbij gevonden geld in de consignatiekas, als bedoeld in de aanhef van art. 520 B.W., zal nimmer aan de orde komen. Toepassing van het in dit artikel opgenomen voorschrift omtrent storting in de consignatiekas van *naderhand* geïnd geld (men denke aan de tegenpraestatie van art. 27, 5e lid, E 100) is theoretisch denkbaar, maar zal in de praktijk al even zelden voorkomen als de jaarlijkse rekening en verantwoording.

De in art. 522 B.W. voor de bewindvoerder vastgestelde beloning is geheel gebaseerd op diens eigenlijke beheerstaak; deze wetsbepaling kan derhalve moeilijk de grondslag vormen van een billijke vergoeding voor het optreden van de onzijdige persoon.

Met de totstandkoming van de minnelijke regeling en de af- of overgifte van het aan de weigerachtige toekomstende is de taak van de onzijdige persoon voltooid. Kan geen minnelijke regeling worden bereikt, dan neemt zij een einde zodra door de Afdeling Onroerende Goederen het proces-verbaal van zwaarigheden aan de Afdeling Rechtspraak is toegezonden. Bij een procedure voor de Afdeling Rechtspraak is immers voor het optreden van de onzijdige persoon geen plaats; komt een door deze afdeling opgeroepen persoon niet op, dan kan verstek tegen hem worden verleend.

Tenslotte moet er nog op worden gewezen, dat art. 113b, eerste lid, niet kan worden toegepast om een der bij het geschil betrokken partijen een „minnelijke regeling” op te leggen, waartegen deze onoverkomelijke bezwaren heeft. Een onzijdig persoon kan niet worden benoemd voor een belanghebbende, die blijk heeft gegeven aan het minnelijk rechtsherstel te willen medewerken, maar niet met de hem voorgelegde schikking accoord gaat; in dit geval zal een proces-verbaal van zwaarigheden moeten worden opgemaakt. De tegenovergestelde opvatting zou de mogelijkheid van toepassing van art. 113c E 100, volkomen illusoir maken.

C. WEEHUIZEN.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 17. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
8 September 1947.

Zolang niet is beslist op het verzoek van appellant — Rijksduitser — tot verkrijging van een verklaring als bedoelt in art. 34, lid 1, sub f E 133, kan niet worden gezegd dat hij geen belang heeft bij vernietiging der bestreden handeling.

Appellants handelingsonbekwaamheid door het N.B.I. aangevoerd tot staving van de stelling dat het hem onmogelijk is zijn persoonlijke verplichtingen na te komen brengt niet mede een aan de zijde van appellant bestaande wanpraestatie.

Echter voldoende aannemelijk gemaakt dat de niet voldoende weersproken onoirbare handelspractijken van appellant geacht moeten worden in het algemeen belang de pachtbinding te vorderen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien het op 1 Maart 1947 gedateerd verzoekschrift van Godfried V. te K., gemachtigde Mr. H. J. A. Prickartz te Heerlen;

Gezien de op 5 Juni 1947 gedateerde conclusie van antwoord op voormeld verzoekschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;

Gezien de overige in de loop van het geding overgelegde stukken; Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen ter terechtzitting op 29 Juli 1947, voor appellant voorgedragen door diens gemachtigde en voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. P. J. Scholtens, werkzaam bij dit Instituut;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat het Nederlandse Beheersinstituut krachtens art. 10 lid, 1, van het Besluit Vijandelijk Vermogen over het vermogen van appellant het beheer voerende, bij schrijven van 5 October 1946 aan de Provinciale Voedselcommissaris voor Limburg — aangesteld tot beheerder over dit vermogen — machtiging heeft verleend de tussen appellant als pachter en Geisbusch — eveneens Rijksduitser en onder beheer — als verpachtster bestaande pacht-overeenkomst te ontbinden, tegen welke beslissing van het Nederlandse Beheersinstituut appellant op de ten requeste gestelde gronden, welke als hier geïnsereerd dienen te worden beschouwd, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 11, lid 4, van genoemd Besluit bij Ons in beroep komt;

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat het Beheersinstituut ten processe aan appellant diens niet-ontvankelijkheid heeft tegengeworpen op grond van het feit, dat krachtens het bepaalde bij artikel 3, lid 1, van het Besluit Vijandelijk Vermogen appellants vermogen van rechtswege in eigendom op de Staat is overgegaan, als gevolg waarvan appellant niet als belanghebbende in de zin van artikel 43, lid 2, van dit Besluit zou zijn aan te merken;

2. Overwegende hieromtrent, dat, al zijn Wij in het algemeen met het Beheersinstituut van opvatting, dat door genoemde wetsbe-

paling aan personen met vijandelijke nationaliteit hun belang bij vernietiging van een handeling als de bestredene is komen te ontvallen, dit blijktens het bepaalde bij artikel 12, lid 1, van genoemd Besluit niet wegneemt dat in casu appellant, zolang op diens reeds op 23 October 1945 ingediend verzoek tot het verkrijgen van een verklaring als bedoeld in artikel 34, lid 1, sub f, van genoemd Besluit geen afwijzende beschikking is gegeven, niet gezegd kan worden — zij het onder evenvermelde voorwaarde — bij een mogelijke vernietiging der bestreden handeling generlei belang te hebben en Wij dit verweer mitsdien zullen verwerpen; dat Wij hierbij niet voorbij zien dat de aard van het beheer over vijandelijk vermogen, zoals dit is gericht op een snelle liquidatie althans realisatie in verband met het bepaalde bij artikel 3, lid 3, van genoemd Besluit, met zich mede brengt dat het Beheersinstituut in het algemeen bij het nemen van zijn beslissingen geen rekening behoeft te houden met de mogelijkheid van „ontvinding” der onder zijn beheer staande personen, doch dat in casu een beroep op deze omstandigheid naar Ons oordeel moet falen, nu appellants verzoek om een „non-enemy”-verklaring dateert van 23 October 1945 en eerst bij schrijven van 19 Februari 1947 door de beheerder aan appellant werd medegedeeld „dat ingevolge opdracht van het Nederlandse Beheersinstituut de pachtontbinding tussen U en Geisbusch dient te worden ontbonden”, waarmee, naar Ons is duidelijk gemaakt, bedoeld werd op de tussen genoemden bestaande pachtovereenkomst;

3. Overwegende, dat de motivering door het Beheersinstituut van de bestreden handeling met een beroep op het feit dat appellant, door de wegens zijn handelingsonbekwaamheid gevorderde aanstelling vanwege het Beheersinstituut van een bedrijfsleider op het gepachte, in zijn hoofdverplichting om persoonlijk op het gepachte de leiding te hebben en te houden is te kort geschoten, hetgeen als wanpraestatie volgens de constante jurisprudentie van de Pachtkamer bij het Gerechtshof te Arnhem grond voor pachtontbinding oplevert, naar Ons oordeel grond mist; dat toch het Beheersinstituut weliswaar appellants uit het Besluit Vijandelijk Vermogen voortvloeiende handelingsonbekwaamheid als argument aanvoert ter staving van de stelling dat het appellant onmogelijk is om zijn persoonlijke verplichtingen na te komen, doch zulks in casu nog niet meebrengt een aan de zijde van appellant bestaande wanpraestatie; dat immers, in tegenstelling tot soortgelijke casusposities met betrekking tot personen als bedoeld in artikel 6, lid 1, van gemeld Besluit, appellant niet gezegd kan worden, vrijwillig het risico op zich te hebben genomen om — door wegens politieke misdragingen wettelijk bevolen onderbeheerstelling of anderszins — zijn uit het pachtcontract voortvloeiende verplichtingen niet te kunnen nakomen, hetgeen toch aan het begrip wanpraestatie als inhaerent dient te worden beschouwd;

4. Overwegende, dat Wij evenwel geen aanleiding hebben kunnen vinden om Onze uitspraak in deze aan te houden totdat door de desbetreffende instantie over de toelaatbaarheid van het intreden van de in Onze tweede overweging ten aanzien van het recht vermelde voorwaarde zal zijn beslist, aangezien Ons voldoende aannemelijk is gemaakt, dat appellant's niet voldoende weersproken onoirbare handelspraktijken geacht moeten worden in het algemeen de pachtontbinding te vorderen; dat Wij weliswaar met appellant van opvatting zijn, dat de beoordeling ten aanzien hiervan in het algemeen op de weg ligt van de in artikel 35a van het Pachtbesluit 1941 aangewezen rechter, doch dat dit niet belet dat het Beheersinstituut — met inachtneming van zekere wettelijke vereisten — aan artikel 11, lid 2, van het Besluit Vjan-

delijk Vermogen, welk artikel geacht moet worden aan de bepalingen van het Pachtbesluit te derogeren, de bevoegdheid ontleent om in het algemeen belang tot daden van vereffening als de onderhavige over te gaan; dat nu in casu aan deze wettelijke vereisten is voldaan, ook uit dezen hoofde de aangevallen handeling niet kan worden aangetast en deze mitsdien in stand behoort te blijven;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Wijzen het beroep af;

Veroordelen appellant in de kosten, tot op de uitspraak van dit vonnis aan de zijde van het Beheersinstituut door Ons begroot op f 25.— vijf en twintig gulden).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken.

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 565. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 2 Juni 1947. (Mrs. Dijksterhuis, Craandijk en Polderman).

Tijdens verzoekers afwezigheid in het buitenland zijn in 1941 de schepen IJsselmeer I en II, waarvan verzoeker voor de helft eigenaar was, verkocht aan Duitse kopers. Aan verzoeker is ten goede gekomen f 11.355,74 en het overige is betaald aan de Revisions und Treuhand A.G.

De rechtsbetrekking, ontstaan tengevolge van deze verkoop, voorzover betreft verzoekers aandeel, vernietigd en verzoeker hersteld in de eigendom voor de helft der schepen tegen betaling aan het Beheersinstituut van bovengenoemd bedrag en tegen cessie zijner vordering op de Revisions und Treuhand A.G.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 966.

No. 566. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 31 Maart 1947. (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en Craandijk).

Het verzoek van de Vereeniging Johannes-Stichting om nietig te verklaren de benoeming van gerequesteerde tot gemachtigde der vereniging met als nevenvordering de verlenging van de statutaire termijn, nu de vereniging in Juli 1945 is geëxpireerd, niet ontvankelijk verklaard.

Het Beheersinstituut kan langs de weg van art. 105 E 100 niet ingrijpen daar de termijn is verlopen na de bezetting.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 1, 23, 105.)

N.R. No. 970.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

No. 567. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 23 Juni 1947, (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Textielgoederen van een Joodse eigenaar zijn door de Distex overgenomen en in eigendom aan de Staat overgegaan. Deze overname was een distributiemaatregel, waarvoor de vorm van een koopovereenkomst is gekozen.

De Raad verklaart zich onbevoegd, daar het niet betreft een rechtshandeling en een daaruit ontstane rechtsbetrekking, zoals bedoeld in artt. 23 e.v. E 100, doch een overheidsmaatregel.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 965.

R

- No. 568. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 3 Juni 1947. (Mrs. Jolles, van Zeggelen en O. Schreuder).

Het is onverschillig of verweerder als medevenoot dan wel als zaakwaarnemer in het bedrijf is opgetreden, omdat verzoekster q.q. in ieder geval recht heeft vernietiging van de ontstane rechtsbetrekking te vragen, daar de mede-vennootschap of zaakwaarneming is tot stand gekomen tijdens de bezetting onder onbehoorlijke invloed van de vijand.

Overdracht van het bedrijf op gerequesteerde vernietigd en verzoekster q.q. hersteld in de rechten van het bedrijf, met ontbinding van de huurovereenkomst ten aanzien van het perceel waar het bedrijf wordt uitgeoefend en de overgang daarvan op verzoekster q.q.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 967.

- No. 569. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 Juni 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Köster).

De Raad acht zich bevoegd tot ingrijpen, ook indien de rechtsbetrekking is tot stand gekomen ingevolge een publiekrechtelijke vordering. Indien de vordering door een Nederlandse instantie is geschied, zonder onbehoorlijke invloed van de vijand, zal ingrijpen in de gewijzigde rechtsverhoudingen in de regel onredelijk zijn. De vordering van de auto door de Rijksverkeersinspectie op grond van het Algemeen Vorderingsbesluit 1940 was destijds in Nederlands belang.

Ingrijpen onredelijk geacht en de vordering afgewezen. (Zie N.R. No. 676).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 968.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

(Zie ook No. 573).

- No. 570. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 10 Juli 1947. (Mrs. Suringar, Maassen en Rink).

Met vernietiging van een arrest van het gerechtshof te Arnhem d.d. 13 December 1943 is hersteld de pachtovereenkomst tussen verzoeker en gerequesteerde.

De gevolgen betreffende ontruiming van de boerderij door de medegerequesteerde geregeld, zoals in het vonnis omschreven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 969.

Vorderingen tot nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter.

Zie No. 570.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 571. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 Juni 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Köster).

De verkoop en overdracht van een hypothecaire vordering ten name van verzoekster en ten laste van gerequesteerde N.V. Klauwers aan „de Centrale” nietig verklaard.

N.V. Klauwers is door de betaling aan de Centrale bevrijd inge-

volge art. 33, lid 1, E 100. „De Centrale” was bij het tot stand komen der transactie eveneens niet vrij, daar de handeling is verricht door de aan de Centrale op onwettige wijze opgedrongen directie.

Met toepassing van art. 27, lid 3, E 100, is aan de Centrale een schadevergoeding toegekend van 50 %, zodat zij aan verzoekster moet terugbetalen de helft van de door haar ontvangen bedragen met vergoeding van rente.

N.R. No. 963.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 572. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 2 Juni 1947. (Mrs. Tabingh Suermond, de Flines en Scholtens).

De Gemeente Amsterdam is in hoger beroep gekomen van een beslissing van het Beheersinstituut, houdende afwijzing van een ingediende vordering wegen door de Gemeente gedane betaling aan een begrafenisondernemer voor het begraven van slachtoffers van terechtstellingen.

Beslissing van het Beheersinstituut vernietigd en vordering van de Gemeente gedeeltelijk toegewezen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 964.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie Nos. 566, 567.

Diverse beslissingen.

No. 573. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 Mei 1947. (Mrs. Verdam, Sluis, Tabingh Suermond, de Flines en Scholtens).

De grond voor herziening, dat de Raad niet de goede trouw van gerequesteerde zoude hebben onderzocht alvorens tot een afweging van belangen over te gaan verworpen. Artt. 27 e.v. K.B. E 100 komen eerst in aanmerking nadat de Raad heeft beslist, dat achterwege laten van ingrijpen onredelijk zou zijn; in casu is uitdrukkelijk overwogen, dat zulks niet het geval is.

Verzoek tot herziening afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 27 e.v.). N.R. No. 962.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de Afdeling.

No. 145. Zeventiende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer, Hoofdstuk IV.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op artikel 50 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Bepaalt met goedkeuring van de Minister van Financiën:
dat de registratie van:

a. aangemelde buitenlandse effecten;

b. aangemelde effecten, welke *niet* zijn opgenomen in de door de Afdeling Effectenregistratie uitgegeven lijst van effecten, welke van een code-nummer zijn voorzien;

behoudens in door de Afdeling Effectenregistratie nader vast te stellen gevallen, zal blijken uit de voor de sub a en b vermelde effecten af te geven eigendomserkenning als bedoeld in artikel 60 van bovengenoemd Besluit.

2 September 1947.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100).

No. 4. RAAD RECHTSHERSTEL, AFD. EFFECTENREGISTRATIE, 29 Aug. 1947. (Mr. A. Kan).

Gerequesteerde heeft van Lippmann, Rosenthal & Co. aandelen gekocht welke de eigenaar geweigerd had hem te verkopen.

Hij is derhalve geen bezitter te goeder trouw geworden.

Nietigverklaring der verkrijging. Gerequesteerde veroordeeld tot afgifte der aandelen en der genoten dividenden tegen cessie van de aan requestrant toekomstende vordering op Lippmann, Rosenthal & Co. Verplichting van gerequesteerde de uit emissie verkregen aandelen aan requestrant ten verkoop aan te bieden tegen de emissiekoers.

BESLISSING

in de zaak van:

JOZEF DRIELSMA te 's-Gravenhage, *requestrant*; Gemachtigde: Mr. I. E. Hes Bzn.

contra:

JOHAN OONK te Nijmegen, *gerequesteerde*; Gemachtigde: Mr. L. Bouma.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie;

Gezien het request d.d. 14 Augustus 1946 van Jozef Drielsma te 's-Gravenhage, ter zake woonplaats kiezende aldaar ten kantore van de procureur Mr. I. E. Hes Bzn., als gemachtigde, zomede het verweerschrift d.d. 29 September 1946 van Johan Oonk te Nijmegen te dezer zake domicilie kiezende te Amsterdam ten kantore van de procureur Mr. L. Bouma als zijn gemachtigde;

Overwegende, dat ten aanzien van de feiten, moge worden verwezen naar de inhoud van voornoemde requesten, waaruit blijkt, dat — voorzover ten deze van belang — tussen partijen omtrent de feiten overeenstemming bestaat;

dat uit deze feiten blijkt, dat Drielsma geweigerd heeft om twee gewone bewijzen van aandeel, genummerd respectievelijk 49 en 50, in de Naamloze Vennootschap „Winterswijksche Kalk- en Steengroeve” elk groot f 1000.— en elk met een talon en een volledig stel dividendbewijzen vanaf no. 5, welke aandeelbewijzen door hem overeenkomstig de voor hem geldende bepalingen van de verordening no. 148/1941 van de Rijksc commissaris voor het bezette Nederlandse Gebied betreffende de behandeling van het Joods geldelijk vermogen, in depot gegeven waren bij de Vennootschap onder de firma Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam, aan Oonk te verkopen;

dat niettemin deze aandelen door Oonk van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat zijn verworven tegen storting bij deze instelling van een bedrag van f 4000.—;

dat, welke ook de motieven van Oonk geweest mogen zijn, hij door voornoemde transactie geen bezitter ter goeder trouw is geworden van de onderwerpelijke aandelen en zulks te minder, waar hem bekend was, dat Drielsma niet bereid was tot vervreemding en overdracht der aandelen mede te werken;

dat deze aandelen zich thans nog bij Oonk bevinden en deze daarvan de vruchten heeft genoten tengevolge van de door hem tijdens de vijandelijke bezetting aangegane transactie;

dat de Raad hierin aanleiding vindt om ter zake in te grijpen, aangezien het achterwege laten daarvan in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware;

beslist, onder voorbehoud van rechten van derden, welke bij de effectenregistratie mochten blijken:

1. de verkrijging door gerequesteerde der aandelen N.V. Winterswijksche Kalk- en Steengroeve nos. 49 en 50 wordt nietig verklaard;
2. gerequesteerde wordt veroordeeld binnen 14 dagen na heden aan requestrant de sub 1 genoemde aandelen af te geven, alsmede aan requestrant te betalen alle door hem (gerequesteerde) sedert de sub 1 bedoelde verkrijging op deze aandelen genoten dividenden, een en ander tegen cessie der aan requestrant terzake dezer aandelen toekomende vordering op de firma Lippmann, Rosenthal & Co.;
3. gerequesteerde is gehouden de twee door hem uit emissie d.d. 1 Mei 1942 verkregen aandelen N.V. Winterswijksche Kalk- en Steengroeve binnen 14 dagen na heden aan requestrant ten verkoop aan te bieden tegen de emissie-koers van 125 %, welk aanbod uiterlijk tot twee maanden na heden van kracht blijft;
4. het anders of meer gevorderde wordt ontzegd.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Grondheffing en beloning beheerders (C.Hef/12/27314).

In onze circulaire van 13 Mei 1947 C.Secr./48/12040, houdende wijziging van het kostentarief voor bemoeiingen van het Nederlandse Beheersinstituut m.i.v. 1 Januari 1947 wordt onder meer bepaald, dat over negatieve privé-vermogens geen heffing wordt opgelegd.

Deze bepaling brengt mede, dat de aan de beheerders van deze vermogens toe te kennen beloningen geheel voor onze rekening komen. Ten einde deze kosten tot een minimum te beperken is het nodig, dat deze vermogens in Eigen Beheer worden genomen.

Verder is bepaald dat, indien het vermogen niet meer dan f 20,— bedraagt, de heffing gelijkgesteld wordt aan het vermogen. Hieraan zij toegevoegd, dat indien het beheer over een vermogen, niet groter dan f 20,—, wordt opgeheven in de loop van 1947, een evenredig deel van de heffing in rekening wordt gebracht.

Eveneens wordt bij opheffing in 1947 van het beheer over een vermogen, waarover de minimum heffing ad f 20,— 's jaars is opgelegd c.q. zal worden opgelegd een evenredig deel van f 20,— berekend.

Aan het bepaalde ten aanzien van toe te kennen extra beloningen wordt nog toegevoegd dat, in verband met de trage voldoening der opgelegde heffingen, over de aan beheerders, bestuurders en bewindvoerders toegekende extra-beloning door hen eerst mag worden beschikt, indien zij voor afdracht van het gehele aan het Nederlandse Beheersinstituut toekomende saldo hebben zorg gedragen.

U gelieve daarom, alvorens het aanvullende heffingsbiljet, bevattende onze machtiging tot het opnemen van een extra-beloning, aan de beheerders etc. te overhandigen, er zorg voor te dragen, dat de heffing aan U is voldaan.

Afwijking van dit voorschrift is alleen met onze goedkeuring mogelijk.

2 September 1947.

(Zie „Rechtsherstel”, Jrg. I no. 23, blz. 632).

Vermogenswaarden van afwezigen in het Ver. Kon. van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of in de V.S. van Amerika (C. Secr./56/27480).

Bij besprekingen, die wij mede naar aanleiding van onze circulaire C.Secr./47/10876 d.d. 1 Mei 1947 (zie „Rechtsherstel”, Jrg. I no. 23, blz. 631) hadden met de Nederlandsche Bank, Kantoor Deviezenvergunningen, deelde deze ons mede, dat het door haar van het hoogste belang wordt geacht thans zo spoedig mogelijk te doen vaststellen, of een vermoeden van overlijden kan worden geconstrueerd ten aanzien van de verschillende „afwezigen”, die bezittingen hebben in het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en de Verenigde Staten van Amerika.

Derhalve verzoeken wij U de bewindvoerders in Uw ressort opdracht te geven onverwijld, voor zover zulks niet reeds is geschied, bij het Nederlandse Rode Kruis, Vlamingsstraat 2, 's-Gravenhage, pogingen te doen om een verklaring terzake betreffende bovenbedoelde afwezigen te verkrijgen, en eventueel ook langs andere weg een onderzoek in te stellen.

Daarnaast ziet de Nederlandsche Bank er een groot belang in, dat deze

bewindvoerders ten spoedigste gegevens verzamelen aangaande de erfopvolging van bedoelde als vermoedelijk overleden te beschouwen afwezigen, met name wat betreft de personen, woonplaatsen en deelgerechtigdheid der erfgenamen of andere rechthebbenden. Hiertoe zullen bewindvoerders de hulp van een notaris behoeven. Deze zal als regel niet bereid zijn op een Rode Kruis-verklaring een *officiële* verklaring van erfrecht af te geven, doch voor het hier beoogde doel is dat ook niet nodig. Voldoende is, dat de notaris, onofficieel en buiten zijn verantwoordelijkheid, bij wijze van inlichting verklaart, wie de erfgenamen zouden zijn, indien de betrokken afwezige op het in de Rode-verklaring genoemde tijdstip overleden zou zijn. In de verklaring kan dan op gelijke wijze rekening worden gehouden met het vermoedelijk overlijden van erfgenamen.

De Rode Kruis-verklaring en de verklaring van erfrecht moeten door de bewindvoerders rechtstreeks gezonden worden aan:

De Nederlandsche Bank N.V. Kantoor Deviezenvergunningen, Afd. Boedelzaken, Herengracht 481, Amsterdam.

Het komt ons echter gewenst voor, dat U bewindvoerders over afwezigen, die bezittingen in bovengenoemde landen hebben, opdraagt U bijvoorbeeld uiterlijk 31 October van dit jaar schriftelijk op te geven, welke stappen zij tot dat tijdstip hebben gedaan en wat zij hebben bereikt.

5 September 1947.

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Toestemming tot het uitoefenen van het recht van executie.

Hervatting van een ex art. 17 van E 133 geschorst rechtsgeding, alsmede verlening van de ex artt. 13 en 18 van E 133 vereiste toestemming tot het instellen en voeren van een procedure tegen het Nederlandse Beheersinstituut, zullen in het vervolg ter vermijding van misverstand steeds geschieden onder aantekening, dat evenvermelde hervatting resp. toestemming niet inhoudt de toestemming ex art. 19 van E 133 tot het uitoefenen van het recht van executie.

Het Duitse Rode Kruis.

Ten aanzien van personen, die dienst hebben genomen bij het Duitse Rode Kruis, was tot dusverre het standpunt ingenomen, dat zij als vijandelijke onderdanen in de zin van art. 2, sub 1, van het Besluit no. E 133 beschouwd moesten worden. De Bijzondere Raad van Cassatie heeft thans echter bij vonnis d.d. 14 Mei 1947 (gepubliceerd in de Na-Oorlogsche Rechtspraak 1947 no. 954) beslist, dat dienst bij het Duitse Rode Kruis niet is krijgsmacht of staatsdienst bij een buitenlandse mogendheid in de zin van art. 101 Sr. jo. art. 24 B.B.S. In verband met deze uitspraak worden personen, die dienst hebben genomen bij het Duitse Rode Kruis, niet langer als vijandelijke onderdanen aangemerkt.

Eigen Beheer van het Hoofdkantoor.

Teneinde de afwikkeling van verschillende vermogens te bespoedigen, is het Hoofdkantoor van het Beheersinstituut er toe overgegaan vermogens in eigen beheer te nemen. Deze vermogens worden dan ondergebracht bij de Afdeling „Bijzondere Beheren” van het Hoofdkantoor, welke afdeling is gevestigd te Rijswijk, Geestbrugweg 60. Voor zover de wenselijkheid blijkt om ook het bestuur van rechtspersonen in eigen hand te nemen, wordt tot bestuurder benoemd het hoofd van de Afdeling „Bijzondere Beheren” van het Hoofdkantoor.

Hieronder volgt een opsomming van enige van de belangrijkste vermogens, welke thans rechtstreeks onder het Hoofdkantoor ressorteren:

Commissariaat voor Niet-Commerciële Vereenigingen en Stichtingen,
Rijkscmissariaat,

Devisenschutzkommando, Kommanda Niederlande,
 Duitse Weermacht,
 Duitse Oorlogsmarine,
 Duits Luchtwapen,
 Sammelverwaltung feindlicher Hausgeräte,
 Geschäftsstelle für Verwaltung feindlicher Warenlager,
 Nederlandsche Artsenkamer en Nederlandsche Vereeniging van Zieken-
 fondsartsen,
 Nederlandsche Dierenartsenkamer,
 Nederlandsche Tandartsenkamer en Nederlandsche Vereeniging van Zie-
 kenfondstandartsen,
 Niederländische Grundstücksverwaltung.
 Nationaal Socialistische Beweging der Nederlanden, alsmede de daaraan
 verwante en andere nationaal-socialistische en fascistische organisaties, ver-
 meld op de aan het Besluit no. E 102 toegevoegde lijst,
 Algemeen Nederlandsch Beheer van Onroerende Goederen A.N.B.O. te
 's-Gravenhage, alsmede het Kantoor te Rotterdam.

Rechtsvragen.

Testamentaire bewindvoerder en het Besluit No. E 100.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat een testamentaire bewindvoerder, als bedoeld in art. 1066 B.W., is aan te merken als een persoon, welke tot vertegenwoordiging van een natuurlijk persoon bevoegd is, als bedoeld in art. 90, lid 1, aanhef van het Besluit no. E 100. Wanneer derhalve zulk een bewindvoerder op grond van art. 90, lid 1, van het Besluit E 100 zijn bevoegdheid tot vertegenwoordiging verliest, zal het Beheersinstituut voor de persoon, die vertegenwoordigd werd, een nieuwe vertegenwoordiger kunnen benoemen op grond van art. 90, lid 2, van het Besluit no. E 100. Het Beheersinstituut beschouwt derhalve art. 90, lid 2, als een lex specialis ten opzichte van art. 1067 B.W., inhoudende dat, indien de erfplater geen personen heeft aangewezen, welke in de plaats van de ontbrekende bewindvoerders zullen optreden, daarin door de arrondissementsrechtbank, op verhoor van het openbaar ministerie, wordt voorzien.

Verbeurdverklaring en de Ministeriële Beschikkingen van 6 Mei 1946.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat op roerende goederen, welke vóór de vorderingsbeschikkingen van de Ministers van Justitie en Financiën van 6 Mei 1946, welke in werking zijn getreden op 22 Mei 1946 (zie „Rechtsherstel”, Jrg. I no. 2, blz. 49), door een Tribunaal waren verbeurdverklaard, deze vorderingsbeschikkingen niet van toepassing zijn, mits vóór 22 Mei 1946 ten aanzien van de verbeurdverklaring op de uitspraak van het Tribunaal het fiat executie is verleend. Mocht dit laatste eerst op of na 22 Mei 1946 zijn geschied, dan vallen de goederen in kwestie naar de mening van het Beheersinstituut wél onder de vorderingsbeschikkingen, daar de verbeurdverklaring eerst vatbaar is voor tenuitvoerlegging, wanneer op de uitspraak, houdende de oplegging daarvan, het fiat executie is verleend. In laatstbedoeld geval zal derhalve de vroegere eigenaar volgens het Beheersinstituut recht hebben op schadeloosstelling.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemeene mededeelingen.

Beweerde goede trouw van kopers van Joods onroerend goed.

De Afdeling Onroerende Goederen wenst belanghebbenden opmerkzaam te maken op twee uitspraken van de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel, welke gegeven zijn, inzake geschillen ten aanzien van onroerende goederen.

De kopers beriepen zich in beide gevallen op hun goede trouw bij de aankoop.

Dit verweer werd in beide gevallen verworpen.

Daar de Afdeling bemerkt heeft, dat vele kopers van mening zijn, dat zij hun goede trouw aannemelijk kunnen maken, en daarom niet bereid zijn aan minnelijke regelingen tot rechtsherstel mede te werken, laat zij hierover de overwegingen van de Afdeling Rechtspraak ten aanzien van het gevoerde verweer volgen:

I. Uitspraak van de Kamer te *Arnhem* van de Afdeling Rechtspraak d.d. 6 Mei 1947, inzake J. (oude eigenaar) contra N. (nieuwe eigenaar).

„Overwegende, dat blijkens voormeld proces-verbaal van zwarigheden

1. J. van oordeel is, dat N. te kwader trouw is geweest toen hij het onroerend goed kocht en daarom verlangt, dat hij dit terugkrijgt zonder enige vergoeding aan N. en vrij van de daarop gevestigde hypotheek, terwijl hij de betaling vordert van alle gemaakte kosten en van de gederfde vruchten;

2. N. de beweerde kwade trouw ontkent en heeft aangeboden het onroerende goed weer aan de familie J. over te dragen tegen terugbetaling der koopsom ad f 8350.— en tegen vergoeding van de kosten van overdracht ad f 804.—, terwijl hij van 6 October 1943 af aan de familie J. zal vergoeden f 7.— per week voor het gebruik van het pand;

3. De N.G.V. heeft verklaard, dat blijkens haar administratie f 8118,83 als saldo-koopsom in ontvangst is genomen, doch deze verklaring niet geacht mag worden een erkenning in te houden, dat zij dit bedrag schuldig is, enz.;

Overwegende, dat de verkoop door de N.G.V. is geschied op grond van maatregelen van de bezetter, ten aanzien waarvan later bij Koninklijk Besluit is bepaald, dat zij geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest zodat de door die verkoop tussen N. en het onroerend goed tot stand gekomen rechtsbetrekking nietig verklaard behoort te worden en aangenomen moet worden, behoudens blijk van het tegendeel, dat het achterwege laten van ingrijpen, bedoeld in artikel 23 Besluit E 100, in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware;

Overwegende, dat dit tegendeel zou gebleken kunnen zijn, indien N. erin geslaagd ware zijn goede trouw aannemelijk te maken, doch dit laatste naar 's-Raads oordeel niet is geschied;

Overwegende, dat N. wist, dat het onroerend goed Joods bezit was en moet hebben begrepen, dat de verkoop door de N.G.V. slechts mogelijk was door en een gevolg was van een der vele tegen de Joden door de vijandelijke bezetter genomen maatregelen, zodat hij bij de aankoop van dit pand niet te goeder trouw kan zijn geweest, zelfs al zou het waar zijn — wat echter niet is gebleken — dat de heren J. de dag vóór hun wegvoering zich zouden hebben uitgelaten; dat N. het pand maar moest kopen;

Overwegende, dat deze uitlating, waar uit de omstandigheid, dat de eigenaren met ingang van 1 Januari 1941 het pand aan N. hadden verhuurd voor zes jaren, kan worden afgeleid, dat zij de wil hadden om

het pand te behouden, kan zijn voortgesproten uit de angst en spanning, waarin de heren J. op dat ogenblik verkeerden, maar nimmer de betekenis kan hebben gehad, welke N. daaraan geeft, al ware het slechts dat alsdan niets partijen had belet om hun bedoelingen schriftelijk vast te leggen;

Overwegende, dat mitsdien de koopovereenkomst en overdracht d.d. 4 October 1943 behoren te worden nietig verklaard en dit onroerend goed aan de vroegere eigenaren moet worden teruggegeven, zonder dat aan N. enige schadevergoeding wordt toegekend, zijnde niet gebleken van bijzondere redenen voor een andere beslissing;

Overwegende, dat nietigverklaring van de koop en de overdracht medebrengt, dat N. de betaalde koopprijs kan terugvorderen van de N.V.G., enz.;

Op voorgeschreven gronden rechtdoende:

Verklaart nietig de koopovereenkomst en de overdracht van voorschreven onroerend goed d.d. 4 October 1943 en de overschrijving daarvan op 6 October 1943 ten hypotheekkantore te A., enz.;

Verklaart nietig de betalingen, gedaan aan de N.G.V., tengevolge van welke nietigverklaring N. recht heeft de betaalde gelden van de N.G.V. terug te vorderen;

Herstelt partij J. in hun recht van eigenaren van voormeld onroerend goed in diër voege, dat zij geacht worden dit recht nimmer te hebben verloren;

Veroordeelt N. om aan partij J., ter zake van de verrekening van huur en zakelijke lasten te betalen een bedrag van f 1513,81;

Verstaat, dat de kosten van het beproefde minnelijk rechtsherstel ten bedrage van f 175.— door partij N. zullen worden betaald;

Veroordeelt N. in de kosten van de rechtsherstelprocedure, tot aan deze uitspraak begroot op f 125.— aan de zijde van partij J. en aan de zijde der overige partijen op nihil, enz."

II. Uitspraak van de Kamer te Amsterdam van de Afdeling Rechtspraak d.d. 10 Juli 1947, inzake J. (oude eigenaar) contra N. (koper) en H. (hypotheekhouder).

„Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat vaststaat, dat op 8 Maart 1935 verzoeker eigenaar is geworden van het woonhuis en erf aan de . . . . .straat te A. en dat tijdens de vijandelijke bezetting dit perceel, omdat verzoeker een Jood was, in beheer is genomen door de Stichting Niederländische Grundstücksverwaltung, die het vervolgens op 30 October 1942 heeft verkocht en in eigendom overgedragen aan gerequestreerde N. voor een koopsom van f 4600.—, enz.;

Overwegende, dat gerequestreerde N., van wie vaststaat, dat hij het perceel destijds als huurder bewoonde, en dat hij, toen hij het pand kocht, wist, dat de N.G.V. het op grond van de Jodenmaatregelen verkocht, als verweer heeft aangevoerd:

- a. dat notaris . . . . . te A. hem destijds zou hebben verzekerd, dat hij het perceel gerust kon kopen;
- b. dat hij zelf in een noodtoestand verkeerde, omdat hij, als hij het pand niet gekocht had, grote kans zou hebben gelopen, dat hem de huur zou worden opgezegd en dat hij tot ontruiming zou worden genoopt;

Ad a:

Overwegende, dat volgens art. 32 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer E 100 goede trouw slechts kan worden aangenomen, indien degene op wiens goede trouw een beroep wordt gedaan, niet wist, noch redelijkerwijze had behoren te vermoeden, dat het bezit van de zaak voor de eigenaar verloren was gegaan tengevolge van een rechtshandeling als bedoeld in artikel 25;

Overwegende, dat waar de Jodenmaatregelen geacht moeten worden nimmer van kracht te zijn geweest, in casu sprake is van een rechtshan-

deling als bedoeld in artikel 25, tengevolge waarvan het bezit van de zaak voor verzoeker is verloren gegaan;

Overwegende, dat derhalve krachtens uitdrukkelijke bepaling van art. 32 vaststaat, dat gerequesteerde N. niet is geweest te goeder trouw in de zin van genoemd artikel;

Overwegende, dat dan ook het onder a bedoelde verweer van gerequesteerde N., voorzover hij daarmede mocht hebben beoogd een beroep te doen op goede trouw zijnerzijds, moet worden verworpen;

Overwegende, dat nog blijft te onderzoeken of, indien notaris . . . . . zich mocht hebben uitgelaten in de door gerequesteerde N. genoemde zin, dit tengevolge zou hebben gehad, dat een ingrijpen door de Raad in de rechtsbetrekkingen tussen partijen onredelijk zou zijn;

Overwegende, dat de Raad ook deze vraag ontkennend beantwoord;

Overwegende, toch, dat iedereen, dus ook gerequesteerde N., ten tijde van de bezetting moet hebben begrepen, dat de Joden, wier bezittingen door of vanwege de bezetter te gelde werden gemaakt, daardoor groot onrecht werd aangedaan en dat dit voor gerequesteerde N. een reden had moeten zijn om zich van het kopen van het onderhavige pand te onthouden;

Overwegende, dat gerequesteerde N., toen hij des niettemin het perceel toch kocht, daardoor een handeling pleegde, waarvan hij thans de consequenties voor zijn rekening zal moeten nemen en dat hij zich niet van zijn aansprakelijkheid jegens verzoeker kan bevrijden met een beroep op een hem gegeven ondeugdelijk advies, welk advies verzoeker niet regardeert;

Overwegende, dat, waar derhalve gerequesteerde N.'s beroep op een hem gegeven advies niet bevrijdend is, de Raad niet behoeft te onderzoeken of notaris . . . . . een dergelijk advies werkelijk heeft gegeven, hetgeen de Raad, nu notaris . . . . . geen gelegenheid heeft gehad om in deze procedure zich daaromtrent uit te laten, nog niet als vaststaande aanneemt.

Ad b:

Overwegende, dat gerequesteerde N.'s belangen als huurder voldoende bescherming vonden in het toen reeds geldende Huurbeschermingsbesluit 1941;

Overwegende, bovendien, dat gerequesteerde N., toen hij na afweging van zijn belangen bij het kopen van het pand tegen verzoekers belangen bij het behoud daarvan, zijn eigen belangen liet praevaleren, daardoor een keuze deed, waarvoor hij jegens verzoeker de verantwoordelijkheid zal moeten aanvaarden;

Overwegende, dat de Raad, gelet op de omstandigheden, waarin beide partijen verkeerden, van oordeel is, dat er geen termen zijn om aan te nemen, dat het achterwege laten van een ingrijpen zijnerzijds in de door verzoeker gewenste zin, redelijk zou zijn, enz.;

Overwegende, dat tenslotte verzoeker de veroordeling van gerequesteerde N. heeft verzocht tot betaling van f 1232.— als vergoeding voor het gebruik van het perceel van 20 October 1942 tot en met 30 Juli 1946, de dag, waarop verzoeker krachtens de beslissing van de gedelegeerde van de Afdeling Onroerende goederen van de Raad voor het Rechtsherstel te A. het beheer van voormeld pand heeft teruggekomen;

Overwegende, dat inderdaad verzoeker op dat bedrag recht heeft, doch dat daar tegenover gerequesteerde N. gerechtigd is om in mindering op dat bedrag te brengen de bedragen, welke hij heeft besteed ten behoeve van het pand, enz.;

Overwegende, dat de Raad met verzoeker van oordeel is, dat gerequesteerde N. de renteposten ad f 620.— en de kosten van notaris en makelaars ad f 424,75 zelf zal moeten dragen, daar hierdoor verzoeker niet in het minst is gebaat, zodat op het gevorderde bedrag van f 1232.— slechts f 440.54 in mindering kan worden gebracht, enz.;

Rechtdoende in NAAM DER KONINGIN:

Verklaart nietig de bovenvermelde verkoop en overdracht van voormeld perceel aan gerequestreerde N. voornoemd;

Beveelt de doorhaling van de overschrijving van de overdracht in de openbare registers;

Verstaat, dat het eigendomsrecht van verzoeker van bedoeld perceel zal herleven met terugwerkende kracht tot 30 October 1942;

Veroordeelt requestrant om aan gerequestreerde N. over te dragen zijn vordering op de N.G.V. ter zake als voormeld, enz.;

Veroordeelt gerequestreerde N. om aan verzoeker tegen kwijting te betalen een bedrag van f 791,46;

Veroordeelt gerequestreerde N. in de kosten dezer procedure met inbegrip der kosten voor het opmaken van het proces-verbaal van zwaarigheden ad f 77,50 en der kosten, verschuldigd aan de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel ad f 25.—;

Begroot deze proces-kosten aan zijde van verzoeker in totaal en met inbegrip van voormelde kosten op f 202,50 en aan zijde van gerequestreerde H. op nihil."

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD” verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. Rubber door Ir. W. Spoon.
2. De Java Suikerindustrie door W. Galjaard.
3. De Tabakscultuur in Ned. Indië
door D. J. Sanders.
4. Cocos- en Oliepalmcultuur
door Dr. J. Th. de Haan
5. De Thee door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. Koffiecultuur in Ned.-Indië
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. De vezelstoffen van Ned.-Indië
door K. v. d. Veer.
8. Kina door Dr. Ch. W. F. Winckel,
9. Specerijen door Ir. W. L. Utermark.
10. Indische voedingsgewassen door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

Nêêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel óf bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

10 OCTOBER 1947

NUMMER

8

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

DE HOFSTAD DEN HAAG

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNENGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,—

UITGAVE VAN

Drukkerij-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat
de problemen die Makro-
kosmos en Mikrokosmos ons
voorleggen en waaraan de
tegenwoordige wetenschap
met alle kracht werkt, ook
nog vele andere mensen in
deze tijd bezighouden, die
niet kunnen beschikken over
het wiskundige apparaat,
waarvan de wetenschap
zich bedient, maar die toch
zoveel gezond verstand heb-
ben dat, wanneer hun de
stof wordt aangeboden in
een vorm waarin zij haar
verwerken kunnen, zij lust
zullen krijgen om ook iets
dieper op enkele der pro-
blemen in te gaan.”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	197
 Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	200
Vorderingen m.b.t. onder beheer gesteld vermogen	201
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	201
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont-ruiming	202
Vorderingen tot herstel van arbeidsovereenkomsten, e.q. tot schade-loosstelling	202
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	202
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	203
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	204
 Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	205
Mededelingen van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie . . .	206
Uitspraken der afdeling op grond van de bepalingen van Hoofd- stuk IV E 100	208
 Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	212
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	213
 Afdeling onroerende goederen.	
Mededelingen van de afdeling	215
Model ener akte van minnelijke regeling m.b.t. het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen	216

Aan de Abonné's op Rechtsherstel

Met dit nummer ontvangt U het zevende van de tweede jaargang.

Wilt U zo vriendelijk zijn Uw administratie even te doen nazien of het verschuldigde abonnementsbedrag ad fl 25.— voor de tweede jaargang al is voldaan?

Zo niet! Wilt U dit bedrag ad fl 25.— dan laten bijschrijven op girorekening no. **12789** van de uitgeefster: Drukkerij-Uitgeverij De Hofstad, Den Haag. Bij voorbaat dank. Is bedrag eind October a.s. niet op onze girorekening gestort, wordt aangenomen dat U aan dispositie de voorkeur geeft. Dit geschiedt dan verhoogd met fl 0.60 voor zegel-, incasso- en administratiekosten. U bespaart ons veel tijd en arbeid door te gireren.

VOLDEED U AL AAN DIT VERZOEK?

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Over de Besluiten Bezettingsmaatregelen, Herstel Rechtsverkeer en Vijandelijk Vermogen.

Inleiding.

Bij de Rijksuitgeverij zijn in oorspronkelijke tekst uitgegeven de Besluiten Bezettingsmaatregelen (Stbl. E 93), Herstel Rechtsverkeer (Stbl. E 100) en Vijandelijk Vermogen (Stbl. E 133).

De Minister van Justitie merkt in een voorwoord op, dat deze toelichtingen, tot publicatie waarvan de Regering heeft besloten „naar aanleiding van het in wijde kring daartoe geuite verlangen”, uitsluitend de opvatting weergeven van de toenmalige Regering en uiteraard geen betrekking hebben op de sindsdien in de besluiten aangebrachte wijzigingen.

De eerste twee der genoemde besluiten dateren van 17 Sept. 1944, het derde is van 20 October 1944. Tot de taak van de Londense Regering behoorde het beperken van rechtsonzekerheid op het tijdstip der bevrijding (E 93), het herstellen van een normaal rechtsverkeer en meer in het bijzonder het voorbereiden van rechtsherstel (E 100), het treffen van maatregelen om op het vermogen van vijanden en daarmee gelijk te stellen lieden de hand te leggen (E 133). Deze taak werd uiteraard bemoeilijkt door de omstandigheid dat een voldoende nauw contact met het bezette gebied ontbrak.

In de praktijk bleken dan ook casusposities voor te komen, waarop niet was gerekend, terwijl de ontwikkeling der rechtsopvattingen, na de eerste reactie op de val van de bezetter en van diens Nederlandse handlangers, zich enigszins van de lijn der verwachtingen afboog¹⁾. Voorzover men zich niet kon redden met een toepassing die niet met de tekst der Besluiten — soms echter wel met die der Toelichtingen — in strijd was, waren wijzigingen in de Besluiten onvermijdelijk.

Het Besluit van 16 November 1945, (Stbl. F 272), bracht ingrij-

---

¹⁾ Hetzelfde verschijnsel trad op, toen de inzichten van de ontwerpers van het Tribunaalbesluit omtrent de oplegging van bijzondere maatregelen met de na-oorlogse rechtsopvattingen der bevolking werden geconfronteerd: een opmerkelijke milde toepassing van met name de verbeurdverklaring was hiervan het gevolg.

pende veranderingen in de Besluiten Herstel Rechtsverkeer en Vijandelijk Vermogen.

Voor E 100 zijn vooral van belang de vervanging van Hoofdstuk IV door een geheel nieuwe tekst (art. II F 272); de instelling van een nieuwe Afdeling van de Raad (de Afdeling Onroerende Goederen, art. V, sub b, en X F 272); de opneming van een kort geding-procedure in Hoofdstuk VI van E 100 (art. XI F 272); de uitbreiding der mogelijkheden tot afwijking van E 100 voor Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao (art. XII F 272). In E 133 werden de bevoegdheden van het Beheersinstituut met betrekking tot het vervreemden of bezwaren van onder beheer gesteld vermogen verruimd art. XIII, lid 2 en 3, F 272); een onderdeel der appelrecht-spraak werd ondergebracht bij de Voorzitter van de Raad (art. XIII, lid 4, F 272).

De Toelichtingen geven niettemin interessante bijzonderheden betreffende het ontstaan der Besluiten en de daaraan ten grondslag gelegde beginselen, bovendien kunnen zij — onder het hierboven gemaakte voorbehoud — licht verspreiden over strekking en betekenis van de in de originele Besluiten opgenomen voorschriften. Op een enkel punt blijken zelfs de ontwerpers de noden der praktijk beter te hebben voorzien dan zij die geroepen waren de Besluiten toe te passen.

Besluit Bezettingsmaatregelen.

In de korte Toelichting wordt vooropgesteld, dat men terwille van de rechtszekerheid een leidraad heeft willen maken „ten aanzien van de verbindende kracht der regelingen van de bezetter en van de rechtsgevolgen welke daaraan zijn verbonden”. Men is van het volgende schema uitgegaan:

1. Bezettingsregelingen van lagere organen blijven voorlopig van kracht (art. 11).
2. Bezettingsregelingen, uitgevaardigd door de opperbevelhebber van land- en zeemacht worden, behoudens enige uitzonderingen, ingetrokken (art. 13).
3. Bezettingsmaatregelen, uitgevaardigd door of vanwege de vijand worden ingedeeld in verordeningen, welke
  - a. wegens hun strijd met de normale rechtsopvattingen geacht moeten worden nimmer rechtskracht te hebben bezeten (art. 16);
  - b. voor het toekomstige dienen te vervallen (art. 17);

- c. noodwendig voorlopig moeten worden gehandhaafd (art. 18);
- d. voorlopig moeten worden geschorst, hetzij omdat zij te Londen nog niet bekend zijn geworden, hetzij omdat hun betekenis aldaar nog niet voldoende is doorgrond (art. 15, 1e lid);
- e. buiten werking treden, aangezien zij niet op zodanige wijze bekendgemaakt zijn, dat de bevolking daarvan behoorlijk heeft kunnen kennisnemen (art. 14).

Ook de belangrijke bepaling dat de handelingen verricht ter uitvoering van algemeen bindende voorschriften voorlopig in stand blijven is, overeenkomstig de opzet, op de rechtszekerheid geïnspireerd.

Zoals met nadruk naar voren werd gebracht, zou de voorziening een voorlopig karakter dragen. In de aan het Besluit toegevoegde lijsten zijn inderdaad herhaaldelijk wijzigingen en aanvullingen aangebracht ²⁾.

Daarnaast zijn, overeenkomstig art. 15, 2e lid, in diverse andere besluiten speciale voorzieningen getroffen ten aanzien van bezettingsmaatregelen die oorspronkelijk krachtens het eerste lid van dit artikel waren geschorst ³⁾.

Anderzijds zijn sommige der in art. 15 bedoelde maatregelen in afwijking van het in dit artikel bepaalde bij latere wetten gehandhaafd ⁴⁾.

Tenslotte zijn de bezettingsmaatregelen waarvan de werking ingevolge E 93 voorlopig was geschorst bij wet van 27 Juni 1947, Stbl. H 195 (Wet Bezettingsmaatregelen I), vervallen, voorzover de schorsing bij de inwerkingtreding van deze wet nog voortduurde.

C. WEEHUIZEN.

²⁾ Bij Stbl. F 41, F 119, F 171, F 179, F 249.

³⁾ Vgl. Stbl. F 51, F 54, F 103, F 129.

⁴⁾ Zie Stbl. F 162, F 207, H 71.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

(Zie ook No. 581).

- No. 574. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGEN-BOSCH, 31 Juli 1947. (Mr. Poerink).

De Gemeente Schinveld heeft geheel onverplicht per 31 December 1942 het saldo van de geldleningen, door verzoekster aan haar verstrekt, in zijn geheel afgelost aan Woudenberg, als commissaris van het N.V.V.

Rechtsbetrekking tussen verzoekster en gemeente hersteld, zodat gerequesteerde alsnog f 10.000.— aan hoofdsom schuldig is aan verzoekster.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 33.) N.R. No. 983.

- No. 575. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 10 Juni 1947. (Mrs. Wiarda, O. Schreuder en van Zeggelen).

Verzoekster gedagvaard door de Rijnse Handelsbank (gerequesteerde) tot betaling van een debetsaldo, ontstaan door het opnemen van gelden tijdens de bezetting door haar Verwalter, heeft verzocht de crediettransactie van de Verwalter met gerequesteerde nietig te verklaren.

Verzoek toegewezen en verzoekster ontheven van de verplichting tot betaling van het debetsaldo.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 985.

- No. 576. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 8 Juli 1947. (Mr. Verdam).

Bij vonnis in kort geding aan gerequesteerde bevolen een dwangsom, ten laste van verzoekers uitgesproken, niet te executeren of de aangevangen executie onmiddellijk te staken, met bepaling van een dwangsom, indien aan dit bevel niet zou worden voldaan.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 150a.) N.R. No. 987.

- No. 577. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 8 Juli 1947. (Mr. Verdam).

Tussen Mijnwerkersbond en Bank voor Nederlandse Arbeid is een geschil aanhangig betreffende 204.899.50 Amerikaanse dollars.

Bij beschikking in kort geding bevolen de tegenwaarde van bovengenoemd bedrag te deponeren op een gezamenlijke rekening bij de Amsterdamse Bank.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 150a.) N.R. No. 988.

- No. 578. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 2 Juni 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

De Treuhänder van de Nederlandse Rijnbank heeft tijdens de bezetting aandelen Glasfabrieken Fischmann Söhne A.G. te Praag verkocht aan de Böhmsche Union Bank te Praag.

De Raad acht zich bevoegd op 't verzoek tot rechtsherstel, vallende onder art. 23 E 100, te beslissen. Een vonnis van de Raad is, evenmin als een vonnis van de gewone rechter, in Tsjechoslowakije executabel, maar dit brengt niet mede de onbevoegdheid van de Raad. Vordering toegewezen en de rechtsbetrekking tussen de Bank en de aandelen hersteld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 990.

Vorderingen met betrekking tot onder beheer gesteld vermogen.

Zie No. 590.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 579. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 9 Juni 1947. (Mrs. Verdam, de Flines en Scholtens).

Terugvordering van een tijdens de bezetting verkochte auto afgevoerd, omdat de laatste koper (Harmsen) bij aankoop te goeder trouw was.

De subsidiaire vordering tot schadevergoeding gericht tegen de eerste koper toegewezen, omdat gerequesteerde niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij bij die koop te goeder trouw in de zin van art. 32 E 100 is geweest.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 976.

- No. 580. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 April 1947. (Mrs. Jolles, Wiarda en van Zeggelen).

Overdracht van het bedrijf van verzoeker aan verweerders in 1940 na onderling overleg tot stand gekomen, nietig verklaard en verzoeker hersteld in zijn rechten op het bedrijf. Verweerders moeten een accountant in de gelegenheid stellen een balans op te maken van het bedrijf per datum van overdracht.

Verzoeker dient de koopsom aan verweerders terug te betalen als voorschot op de latere verrekening.

Alle verdere beslissingen aangehouden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 977.

- No. 581. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGENBOSCH, 4 Juni 1947. (Mrs. van Bortel, Ariëns en Poerink).

Gemeente Hoensbroek heeft verzocht de tijdens de bezetting door de N.S.B.-burgemeester tot stand gebrachte overdracht van het gasbedrijf der gemeente aan de N.V. Limagas (gerequesteerde) nietig te verklaren, met nevenvorderingen.

De vraag of ingrijpen redelijk is, kan afhankelijk zijn van het beleid der bevoegde overheidsorganen. De Raad vraagt ingevolge art. 11 E 100 inlichtingen omtrent de beslissing van de Kroon en Gedeputeerde Staten van Limburg, gegeven op het verzoek van de Gemeente Hoensbroek tot vernietiging van de desbetreffende beslui-

ten. Deskundigen-rapport bevelen over de vraag of de overdracht onder redelijke voorwaarden heeft plaats gevonden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 11, 23 e.v.).

N.R. No. 982.

- No. 582. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGEN-BOSCH, 31 Juli 1947. (Mr. Poerink).

Verzoeker heeft na de bevrijding aan gerequesteerde onder protest betaald f 455.— teneinde de beschikking te verkrijgen over zijn brandkast, door gerequesteerde tijdens de bezetting gekocht van verzoekers Verwalter. Koop en verkoop nietig verklaard.

De Raad acht zich onbevoegd restitutie te bevelen van het bedrag na de bevrijding betaald.

Aan gerequesteerde een schadeloosstelling toegekend voor bewaring, vracht en rente van de koopsom.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 984.

- No. 583. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 Juni 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Mijnsen).

Verkoop van antiquiteiten van verzoekster aan gerequesteerde, die destijds als bedrijfsleider in dienst was van de firma v. Marle en Bignell, nietig verklaard. Gerequesteerde heeft zijn goede trouw niet aannemelijk gemaakt.

Gerequesteerde veroordeeld tot afgifte der goederen op verbeurte een dwangsom of tot schadevergoeding gelijkstaande met de verkoopprijs ter veiling verhoogd met 25 %.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 989.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

- No. 584. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 28 Juli 1947. (Mrs. Boll, Van der Loos en Romein).

Ten aanzien van woon- en winkelhuizen behoort niet te lange tijd na de bevrijding rechtszekerheid te bestaan en verzoekster had, mede in het belang van gerequesteerde, hare actie tot rechtsherstel niet tot begin 1947 mogen uitstellen. Bij afweging van belangen zou niet achterwege laten van ingrijpen, doch het gevraagde ingrijpen onredelijk zijn.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 979.

Vorderingen tot herstel van arbeidsovereenkomsten, c.q. tot schade-loosstelling.

Zie No. 586.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 585. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 3 Sept. 1947. (Mrs. Prof. Kolléwijn, Block en van Vrijberghe de Coningh)

De Landelijke Hypotheekbank heeft in Maart 1944 een aantal hypotheccaire vorderingen op voormalig Joods onroerend goed over-

genomen van de Friesch Groningsche Hypotheekbank (gerequesteerde).

Verzoeker tot nietigverklaring dier overeenkomst en veroordeling van gerequesteerde tot terugbetaling van de hoofdsom dier vorderingen met verrekening van rente en kosten afgewezen.

Het bestuur van verzoekster was in 1944 op reglementaire en normale wijze samengesteld en de overeenkomst van Maart 1944 is geheel vrijwillig tussen partijen gesloten, zodat er geen grond is tot ingrijpen. Gerequesteerde is alleen ingevolge op haar uitgeoefende pressie overgegaan tot het verstrekken van hypothecaire geldleningen op voormalig Joods onroerend goed, terwijl de Landelijke deze leningen willens en wetens heeft overgenomen. Het ware onredelijk thans dit risico over te brengen van verzoekster op gerequesteerde.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 973.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 586. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 13 Maart 1947. (Mrs. Sluis, Mijnsen en Köster).

Verzoeker is, na zijn weigering om in Duitsland arbeid te verrichten, niet ontslagen.

Verzoeker behoudt zijn recht op salaris over de termijn, gedurende welke hij zich ter beschikking van gerequesteerde heeft gehouden, ook al is door hem geen arbeid verricht, daar de werkgever door eigen schuld geen gebruik heeft gemaakt van verzoekers arbeid. Beschikking van het Beheersinstituut, waarbij de vordering is afgewezen, vernietigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 25.) N.R. No. 972.

No. 587. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 21 Juni 1947. (Mrs. van Berckel, van Hinloopen Labberton en Karni).

Strekking van het Besluit Vijandelijk Vermogen E 133.

Beschikking van het Beheersinstituut betreffende een „non enemy“-verklaring bevestigd. Alleen in geval van zeer zwaarwichtige redenen kan zo'n verklaring worden gegeven, welke redenen in dit geval niet aanwezig zijn.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 34, 43.) N.R. No. 974.

No. 588. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 25 Juni 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Dr. Zijlstra en Buddingh de Voogt).

Door de zaak te seponeren heeft de Procureur-Fiscaal hetzelfde gevolg willen bereiken als met een buiten vervolgingstelling, zodat ook daardoor art. 12, sub 3, van E 133, op het vermogen van toepassing is en het beheer eindigt.

Beslissing Beheersinstituut vernietigd met bepaling dat het beheer over de nalatenschap van de erflater op de datum van seponering is geëindigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 12, 43.) N.R. No. 975.

No. 589. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 18 Juli 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

Verzoeker, benoemd tot bewindvoerder over zijn afwezige ouders, heeft opheffing van deze bewindvoering verzocht, daar hij bij notariële volmacht tot algemeen gevolmachtigde is aangewezen.

R

Verzoek is door het Beheersinstituut en in hoger beroep afgewezen. Door de benoeming tot bewindvoerder is de bevoegdheid van gevolmachtigde verloren gegaan en deze herleeft niet automatisch bij opheffing van de bewindvoerder.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 89.)

N.R. No. 978.

- No. 590. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
14 Juli 1947. (Mrs. Boll, v. d. Loos en Worst).
Beschikking van het Beheersinstituut waarbij de koopovereenkomst van een perceel door een Duitse eigenares aan haar dochter is vernietigd, in hoger beroep bekrachtigd.
Betekenis van art. 15, lid 2, van het Besluit E 133.
(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 13 e.v., 43.)

N.R. No. 986.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 582.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de Afdeling.

No. 146. Achttiende Uitoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op de artt. 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en 70 en 71 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

bepaalt:

De verkoop van effecten, met betrekking tot welke een verwer-vingverklaring is ontvangen, als bedoeld in de Vijftiende Uit-voeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereeniging voor den Ef-fectenhandel d.d. 27 Maart 1947 (Mededeling no. 130), is met in-gang van heden toegestaan met inachtneming van het bepaalde in de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechts-verkeer mits:

- a. de effecten zouden voldoen aan het bepaalde in art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking, indien te hunnen aanzien geen verwervingsverklaring ontvangen zou zijn;
- b. het verkoopprovenu gestort wordt op een krachtens het be-paalde in art. 71 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer ge-blokkeerde rekening, ten aanzien van welke rekening — voor-zover het dit verkoopprovenu betreft — tot dusverre verleende vergunningen tot beschikking niet van kracht zijn;
- c. het inleveringskantoor, door welks tussenkomst de verkoop geschiedt, zorg draagt voor de aanwezigheid van een surplus van 20 % van het verkoopprovenu in effecten of monetair vrij geld.

Toelichting.

Teneinde de bezwaren, verbonden aan een langdurige blokkering van aangemelde effecten, ten aanzien van welke een aanvraag tot herstel van recht dan wel een aangifte als bedoeld in de artt. 46 of 47 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer is ingediend, zoveel mogelijk op te heffen, heeft de Afdeling besloten de gelegenheid tot verkoop open te stellen met dien verstande, dat de effecten voor het ontvangen van de verwervingsverklaring overeenkomstig de bepalingen van de Negende Uitvoeringsbeschikking verkoopbaar geweest moeten zijn.

Tengevolge hiervan zal de tegenwoordige bezitter niet belast worden met het koersrisico, dat in verband met de blokkering van zijn effecten gedurende enige tijd door hem zou moeten worden gedragen. Mocht hij evenwel niet als eigenaar erkend worden, dan zal hij overeenkomstig het bepaalde in artikel 71, lid 3, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer verplicht zijn aan de in zijn recht herstelde eigenaar een gelijkwaardig effect te leveren dan wel een schadevergoeding te betalen ten bedrage van de waarde van het effect ten tijde van de beslissing omtrent al of niet er-kenning.

Tot meer zekerheid voor de nakoming door de tegenwoordige bezitter van bovenvermelde verplichting is tevens de voorwaarde gesteld, dat het inleveringskantoor zorg draagt voor de aanwezig-

heid van een overwaarde van 20 % van de waarde der effecten op de dag van verkoop, welk surplus uiteraard bij het betrokken inleveringskantoor gehandhaafd dient te blijven, totdat een onherroepelijke beslissing met betrekking tot het verkochte effect gegeven is.

De Nederlandsche Bank N.V., Kantoor Deviezenvergunningen, heeft zich bereid verklaard in de gevallen waarin het noodzakelijk zal zijn, dat de tegenwoordige bezitter een soortgelijk buitenlands effect of certificaat daarvan levert, voor de aankoop, welke in verband met het thans vigerende éénrichtingsverkeer voor deze effecten niet zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten mogelijk is, haar medewerking te verlenen.

Het verkoopprovenu dient gestort te worden op een krachtens de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer geblokkeerde rekening *waarover in afwijking van het bepaalde in Mededeeling No. 94 (Beschikking over Geblokkeerde Saldi) gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 13 September 1946 niet zal kunnen worden beschikt.*

15 September 1947.

No. 147. Afgifte van definitieve stukkenverklaringen.

Nu het Centraal Bureau voor Effectenregistratie een aanvang heeft gemaakt met het afgeven van de definitieve stukkenverklaringen aan de inleveringskantoren, acht de Afdeling het gewenst met de grootst mogelijke nadruk onder de aandacht der inleveringskantoren te brengen, dat deze afgifte geheel los staat van de beslissing omtrent de eigendomserkenning. Het bericht omtrent de eigendomserkenning zal t.z.t. *door de Afdeling* aan de inleveringskantoren worden toegezonden. Zolang en voorzover zulks niet is geschied, dienen de inleveringskantoren de couponbladen der aan de inleveringsverplichting onderworpen effecten (resp. de gehele effecten), ook al zijn ze voorzien van een definitieve stukkenverklaring, onder zich te houden.

Omtrent effecten, welke reeds een- of meermalen voorwerp van verhandeling op grond van een der beide door de Afdeling te dier zake uitgevaardigde regelingen (d.z. de verkoopregeling, gepubliceerd in de Staatscourant van 2 Januari 1946 en de Negende Uitvoeringsbeschikking) zijn geweest, welke effecten in dit verband een bijzondere positie innemen, volgt binnenkort een nadere mededeling.

23 September 1947.

Mededeelingen van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie.

No. 115. Voorlopige stukkenverklaringen.

Uit de door het Centraal Bureau voor Effectenregistratie ontvangen duplicaten van voorlopige stukkenverklaringen blijkt, dat de hoeveelheid door de inleveringskantoren afgegeven voorlopige stukkenverklaringen een respectabelen omvang heeft aangenomen. Zulks was te verwachten, zodat hiermede bij den opbouw van het archief rekening is gehouden.

Er is echter reden om aan te nemen, dat grote hoeveelheden voorlopige stukkenverklaringen zijn opgemaakt in gevallen waarin zulks *niet* noodzakelijk was, hetgeen heeft geleid tot een overbodige uitbreiding van de werkzaamheden bij de inleveringskantoren.

Het Centraal Bureau vindt daarin aanleiding hieronder een korte beschouwing te wijden aan de betekenis van de „voorlopige stuk-

kenverklaring", waardoor wellicht enige te dezer zake bestaande misverstanden kunnen worden weggenomen.

In tegenstelling met de door het *Centraal Bureau* af te geven stukkenverklaring, welke krachtens art. 50 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer een document is, waaruit de registratie van het daarin omschreven effect blkt, is de „voorlopige stukkenverklaring” (een gemakshalve ingevoerde benaming) in feite niets anders dan een *mededeling* van een *inleveringskantoor*, volgens welke een door hem afgegeven effect ter registratie is aangemeld. Een zodanige mededeling kan zowel op één stuk als op meer stukken betrekking hebben. Er is derhalve geen principieel verschil tussen een „voorlopige stukkenverklaring” (opgemaakt volgens het voorgeschreven model) en een brief, waarin ten aanzien van een pakket effecten wordt verklaard, dat dit is aangemeld. Beide „mededelingen” bedoelen, bij overgang van een effect in andere handen, de verkrijger zekerheid te verschaffen, dat hij een aangemeld stuk in handen krijgt.

Telkenmale gaan pakketten effecten in andere handen over (bijvoorbeeld bij verwisseling met andere effecten en bij overbrenging ten name van de eigenaar naar een ander inleveringskantoor). Het is volstrekt overbodig in zodanige gevallen aan *elk* af te geven of over te brengen stuk een „voorlopige stukkenverklaring” toe te voegen. Terecht heeft de Afdeling Effectenregistratie hierop gewezen in de toelichting op de door haar verleende Algemene Vergunning terzake van de overbrenging van effecten naar een ander inleveringskantoor, welke is opgenomen in haar Mededeling no. 140 (Prijscourant van 11 Augustus 1947). De betekenis en de consequentie van hetgeen in de desbetreffende zinsnede van deze toelichting wordt gezegd is, blijkens gestelde vragen, niet algemeen begrepen resp. gezien. Ter beantwoording van deze vragen zij het volgende onder de aandacht gebracht.

Indien een inleveringskantoor bij hem berustende effecten op verzoek van een cliënt (en te diens name) onder vigeur van de bovengenoemde Algemene Vergunning van de Afdeling Effectenregistratie overbrengt naar een *ander* inleveringskantoor, kan dat inleveringskantoor volstaan met in zijn begeleidende brief een zinsnede op te nemen waaruit blijkt, dat de desbetreffende effecten (uiteraard met uitzondering van eventueel zich daarbij bevindende stukken, aan welke reeds een „voorlopige stukkenverklaring” was toegevoegd) door zijn tussenkomst zijn aangemeld. De definitieve stukkenverklaringen, welke het „afgevend” inleveringskantoor (door wiens tussenkomst de aanmelding geschiedde) te zijner tijd voor de overgebrachte effecten van het Centraal Bureau zal ontvangen, dienen alsdan vanzelfsprekend onmiddellijk naar het „ontvangende” inleveringskantoor te worden doorgezonden.

In de gevallen, waarin aldus overgebrachte effecten moeten worden verkocht, maakt het *nieuwe* inleveringskantoor, voorzover nodig, een „voorlopigé stukkenverklaring” op, waarin de woorden „door zijn tussenkomst” moeten worden *doorgehaald*. Deze handelwijze is niet nieuw, doch vindt reeds toepassing in de gevallen, waarin een inleveringskantoor een opdracht tot verkoop uitvoert van een instelling (bijvoorbeeld een institutionele belegger), aan wie vrijstelling van de verplichting tot inlevering werd verleend, resp. waarin een inleveringskantoor effecten verkoopt, welke het uit het buitenland heeft ontvangen en welke aldaar zijn aangemeld.

26 Augustus 1947.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofd- stuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100).

No. 5. RAAD RECHTSHERSTEL, AFD. EFFECTENREGISTRATIE, 19
September 1947 (Mr. C. Briët).

Herstel van verzoekers als eigenaren der aandelen in een N.V.; nietigverklaring van alle overdrachten dezer aandelen; bepaling dat aan verzoekers de bewijzen van aandeel zullen worden teruggegeven tegen terugbetaling van de door hen ontvangen koopprijs.

De Raad heeft niet de bevoegdheid tot het geven van een voorziening voor het geval dat blijken mocht dat aan het bedrijf der N.V. schade is toegebracht.

BESLISSING

in de zaak van *Willem van Beuningen*, wonende te Vught, c.s.
Requestranten:

contra *N.V. Balo*, gevestigd te 's-Gravenhage c.s.
Gerequesteerden.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie;

Gezien vorenstaand verzoekschrift met bijlagen;

Gezien de verweerschriften van de N.V. Balo en van het Nederlands Beheersinstituut als beheerder van het vermogen van Mr. A. J. van Vessem;

Overwegende, dat de N.V. Boekdrukkerij v/h L. van Nifterik geen verweerschrift heeft ingediend;

Overwegende, dat verzoekers op de in hun verzoekschrift vermelde gronden hebben verzocht:

- a. hen te herstellen als eigenaren der aandelen in de N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch & Zonen, voorzover die voor de overdracht aan de N.V. Balo c.s. in 1942 of 1943 te hunnen name stonden als aangegeven in de bij het verzoekschrift overgelegde lijst I;
- b. nietig te verklaren alle overdrachten der aandelen als in het verzoekschrift aangeduid;
- c. de gevolgen der nietigverklaring aldus te regelen zowel tussen de direct bij de rechtshandeling betrokken partijen als tegenover derden;
- d. toe te passen het bepaalde in art. 63 K.B. E 100;
- e. veroordeling van de verliezende partij in de kosten;

Overwegende, dat de in het verzoekschrift gestelde gang van zaken niet is betwist, doch dat het Beheersinstituut van mening is, dat verzoekers niet onder onbehoorlijke invloed van personen door of vanwege de vijand met macht bekleed tot de verkoop der aandelen zijn overgegaan, doch veeleer daartoe zijn gebracht door financiële overwegingen;

Overwegende, dat de Raad deze mening niet deelt, doch van oordeel is dat, gezien in het licht van al hetgeen aan de verkoop der aandelen was voorafgegaan, het rondschriften van de door de vijand benoemde bestuurder-commissaris voor de aandeelhouders opleverde een onbehoorlijke beïnvloeding van zodanige aard, dat van hen niet geëist kon worden zich aan eventueel te nemen maatregelen bloot te stellen;

Overwegende, dat dus de Raad van oordeel is, dat het achterwege laten van ingrijpen als bedoeld in art. 23 K.B. E 100 in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn;

Overwegende, dat zowel het Beheersinstituut als de N.V. Balo terecht hebben betoegd dat verzoekers de door hen ontvangen koopprijs aan laatstgenoemde zullen terug betalen en verzoekers zelve blijkbaar van diezelfde gedachtengang zijn uitgegaan;

Overwegende, dat zij evenwel voorziening vragen voor het geval blijken mocht dat aan het bedrijf der N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch schade is toegebracht;

Overwegende, dat daargelaten dat deze schade is een schade eventueel geleden door de N.V. tot welker herstel zij een actie heeft tegen degene, die haar de schade heeft toegebracht en waar verzoekers in hunne hoedanigheid van aandeelhouders buiten staan, de Raad niet de bevoegdheid heeft tot het geven van een voorziening als door verzoekers gevraagd;

Overwegende, dat hetzelfde geldt ten aanzien van de gevraagde kostenveroordeling;

Overwegende, dat een beslissing slechts kan gegeven worden onder voorbehoud van de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie nog mochten blijken;

Beslissende:

Herstelt met toepasselijkverklaring van het bepaalde in art. 63 K.B. E 100 de verzoekers als eigenaren der aandelen in de N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch en Zn. voorzover die vóór de overdracht aan de N.V. Balo c.s. in 1942 en 1943 te hunnen name stonden, zoals is vermeld in de aan het verzoekschrift vermelde lijst I;

Verklaart nietig alle overdrachten dier aandelen zoals in het verzoekschrift uitvoerig vermeld;

Bepaalt dat de bewijzen van aandeel aan verzoekers zullen worden teruggegeven tegen betaling van f 5000.— voor ieder aandeelbewijs;

Ontzegt verzoekers hetgeen door hen meer of anders werd gevraagd;

Verstaat dat deze beslissing wordt gegeven onder voorbehoud van de rechten van derden welke bij de effectenregistratie nog mochten blijken.

No. 6. **RAAD RECHTSHERSTEL, AFDELING EFFECTENREGISTRATIE,**
24 September 1947 (Mr. Dr. N. Peereboom).

Tussen partijen staat vast dat de erflaatster de litigieuze effecten aan gerequesteerde in bewaring heeft gegeven. Nu zij is overleden zonder over haar nalatenschap in een in de wettelijke vorm opgemaakt testament te hebben beschikt zijn alleen de wettelijke erfgenamen — en niet eventueel mondeling door haar aangewezen personen — in haar rechten getreden.

Gerequesteerde moet de effecten afgeven en ze ten name van requestrant deponeren bij een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

BESLISSING

Inzake:

- a. *Philip Berlijn*, koopman, wonende te Amsterdam;
- b. *Engelbart Bennink Bolt*, Notaris, wonende te Amsterdam, in zijn hoedanigheid van bewindvoerder over de afwezige *Johanna Berlijn*, echtgenote van *Levie Simons*, in gemeenschap van goederen gehuwd met voormelde *Johanna Berlijn*, alsmede als bewindvoerder over de afwezige *Levie Simons*, beiden laatstelijk gewoond hebbende te 's-Gravenhage, als zodanig benoemd door het Nederlandse Beheersinstituut, Bureau Amsterdam, d.d. 2 October 1945;
- c. *Philip Berlijn*, voornoemd en *Engelbart Bennink Bolt* voornoemd, in hun hoedanigheid van bewindvoerders over de afwezige *Bertha Berlijn*, echtgenote van *Isaac Monasch*, in gemeenschap van goederen gehuwd met voormelde *Bertha Berlijn*, alsmede als bewindvoerders over de afwezige *Isaac Monasch*, beiden laatstelijk gewoond hebbende te Amsterdam, als zodanig benoemd door het Nederlandse Beheersinstituut, Bureau Amsterdam d.d. 27 Februari 1946, allen te dezer zake domicilie kiezende te Amsterdam aan de Sarphatikade 15, ten kantore van de advocaat en procureur Mr. Ed. Emmering.

Requestranten

contra *F. W. Blase*, te Baarn,

Gerequesteerde.

Requestranten hebben gesteld, dat op 25 Januari 1943 te Amsterdam is overleden *Rosette Berlijn*, weduwe van Herman Norden, zonder over haar nalatenschap te hebben beschikt, achterlatende tot enige erfgenamen volgens de wet:

- a. haar zuster, *Johanna Berlijn*, echtgenote van *Levie Simons*;
- b. haar zuster, *Bertha Berlijn*, echtgenote van *Isaac Monasch*;
- c. haar broeder, *Philip Berlijn*, (requestrant sub a ten, deze), over welke sub a en b genoemde personen requestranten sub b en c krachtens gemelde benoemingen als bewindvoerders optreden;

dat gerequestreerde F. W. Blase, wonende te Baarn aan de Emmalaan 1, in of omstreeks Juni 1942 in bewaring heeft genomen van voornoemde Rosette Norden-Berlijn de navolgende stukken, te weten:

f 2000.— 3½ % Gemeente Utrecht 1937, tweede lening, coupons per 1 September 1945, Nos. 4194/4195;

f 3000.— 3½ % Levers Zeep, Nos. 6968/6969/6970;

f 2000.— 6 % pref. aandelen Lever Brothers Unilever Nos. 24734/24735, div. 10 en volgende;

dat voormelde stukken aan gerequestreerde ter hand waren gesteld tijdens de vijandelijke bezetting, met de opdracht en bedoeling om op de wijze van een schijn-lijfrentecontract aan voormelde Rosette Norden-Berlijn een rente uit te keren, waartegenover de voormelde effecten tot schijnkoop prijs zouden dienen;

dat gerequestreerde weigert de voormelde effecten aan de voormelde bewindvoerders af te geven.

Requestranten verzoeken de Afdeling gerequestreerde te veroordelen tot afgifte van de voormelde effecten met coupons- en dividendbewijzen als voormeld, met veroordeling van gerequestreerde tot betaling van een dwangsom ad f 100.— per dag, voor elke dag, dat hij na betekening van het in deze te wijzen vonnis nalatig mocht blijven tot volledige afgifte conform vonnis met veroordeling van gerequestreerde in de kosten van deze voorziening.

Gerequestreerde erkent, dat hij in de bezettingstijd, toen alle Joden hun effecten moesten inleveren, ten behoeve van Mevrouw Norden-Berlijn een schijntransactie voorstelde als omschreven in het inleidend request, maar dat hij in werkelijkheid de fondsen in open bewaring nam.

Hij deelt mede, dat Mevrouw Norden-Berlijn hem als haar wil te kennen gaf, dat, indien zij mocht overlijden, de onder hem, gerequestreerde, berustende fondsen in eigendom moesten worden afgegeven aan de Dames Alice en Elly Monasch en bij dier vooroverlijden aan Bertha Monasch Berlijn. Hij heeft hiervan geen schriftelijk bewijs.

Gerequestreerde verzoekt, dat de Afdeling moge besluiten de fondsen niet af te geven aan de wettelijke erfgenaam van Mevrouw Norden-Berlijn.

Naar aanleiding van het door partijen betoogde overweegt de Afdeling Effectenregistratie het volgende:

Tussen partijen staat vast, dat Mevrouw Rosette Norden-Berlijn voormelde fondsen aan gerequestreerde in bewaring heeft gegeven. Zij zijn evenwel verdeeld ten aanzien van de vraag, aan wie afgifte van voormelde effecten moet plaats vinden.

Het is zonder meer duidelijk, dat de Dames A. en E. Monasch of Mevrouw B. Monasch-Berlijn, nu Mevrouw Rosette Norden-Berlijn overleden is zonder over haar nalatenschap bij testament te hebben beschikt, slechts den rechten op voormelde fondsen zouden kunnen doen gelden, indien zij wettelijke erfgenamen waren. Alleen de wettelijke erfgenamen toch, en dat zijn in casu requestrant sub a en de door requestranten sub b en c vertegenwoordigde personen, zijn in de rechten van de erflater getreden, nu vaststaat, dat deze niet in een in de wettelijke vorm opgemaakt testament over haar nalatenschap heeft beschikt.

Eveneens staat vast, dat de rechtsbetrekking tussen de erflaatster en gerequestreerde tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa is tot stand gekomen, terwijl deze rechtsbetrekking bestond tussen personen, waarvan tenminste één ingezetene van het Koninkrijk is en dat het achterwege laten van na te melden ingrijpen naar het oordeel van de Afdeling in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn, hebbende toch gerequestreerde erkend, dat hij in de bezettingstijd, in verband met de voor Joden verplichte inlevering van effecten, een schijntransactie voorstelde, maar dat hij in werkelijkheid voormelde fondsen in open bewaring nam.

De Afdeling beslist derhalve, onder voorbehoud van de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie nog mochten blijken, dat gerequestreerde de hierboven genoemde effecten moet afgeven en ze ten name van requesstranten moet deponeren bij een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

Zij ontzegt hetgeen meer of anders gevorderd is.

Tot een veroordeling in de kosten geven de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer de Afdeling geen bevoegdheid.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Erkenning en voldoening van vorderingen op vijandelijk vermogen (C.Be/110/27880).

Tot nu toe werden dezerzijds nog geen scherp omljnde instructies gegeven met betrekking tot de vraag, welke vorderingen op vijandelijk vermogen voor erkenning en voldoening in aanmerking komen. Aangezien verschillende omstandigheden er thans toe nopen, deze aangelegenheid nader onder de ogen te zien, doen wij hieronder enige voorlopige richtlijnen volgen, naar welke wij U verzoeken zich tot nader order te gedragen.

Als algemene regel geldt, dat vooralsnog alleen gegrond en bona fide gebleken vorderingen van ingezetenen van het Koninkrijk eventueel voor erkenning en voldoening in aanmerking komen. Verder dient een vordering, wil er sprake kunnen zijn van erkenning en betaling, te voldoen aan de volgende vereisten:

1. zij moet zijn ontstaan binnen de Nederlandse rechtskring;
2. zij moet verband houden met de werkzaamheden of handelingen van de vijandelijke schuldenaar in Nederland, en tenslotte;
3. zij moet verband houden met de in Nederland geconfiskeerde activa van de schuldenaar (naar wel vanzelf spreekt gelden deze vereisten niet voor vorderingen van Nederlandse openbare kassen, waaronder mede te verstaan het Nederlandse Beheersinstituut).

Zelfs wanneer evenwel een vordering aan alle hierboven aangegeven criteria voldoet, staat het nog niet vast, dat zij zonder meer zal worden gehonoreerd voor zover de beschikbare middelen in het betrokken vermogen zulks toelaten. Te dien aanzien zullen op verschillende punten nog beslissingen van principiële aard genomen moeten worden.

In verband daarmee wordt door ons bij deze de volgende regeling getroffen:

- I. U, zomede de beheerders van vijandelijke vermogens, worden bij deze gemachtigd tot het erkennen van en het eventueel doen van betalingen op de navolgende vorderingen, mits deze voldoen aan de hoger aangegeven vereisten:
  - a. vorderingen van Nederlandse openbare kassen (inzonderheid belastingen) met inbegrip van heffingen en retributies van het Nederlandse Beheersinstituut (waaronder extra-beloningen van beheerders e.d.);
  - b. vorderingen van vóór 10 Mei 1940, gedekt door zakelijke zekerheid op het vijandelijk vermogen, ongeacht de datum waarop zij opeisbaar zijn geworden;
  - c. vorderingen uit minnelijk rechtsherstel en uit andere door ons goedgekeurde dadingen;
  - d. vorderingen krachtens rechterlijk vonnis (civiele rechter of Afd. Rechtspraak e.q. Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel);
  - e. alimentaties en vorderingen van raadslieden overeenkomstig onze terzake gegeven instructies;

f. vorderingen voortvloeiende uit maatregelen tot instandhouding van het vermogen (bij bedrijven: de gewone, met het bedrijf samenhangende uitgaven; bij statische vermogens: de directe kosten tot behoud, als verzekeringspremies, reparatiekosten e.d.).

Uiteraard zal er steeds op zijn te letten, dat voorkomen dient te worden, dat door erkenning en voldoening van bepaalde vorderingen de belangen van andere schuldeisers onrechtmatig worden geschaad.

- II. Alle overige vorderingen zullen eerst mogen worden erkend en eventueel voldaan na voorafgaande bijzondere machtiging dezerzijds.
- III. In de gevallen, waarin ons vorderingen, ingevolge sub II hierboven, worden voorgelegd, dient zulks te geschieden onder overlegging van alle gegevens, welke voor een volledige beoordeling nodig kunnen zijn. Ter vermindering van veel onnodige correspondentie verzoeken wij U aan dit punt steeds volle aandacht te geven.

Volledigheidshalve zij aan het bovenstaande nog toegevoegd, dat voorschikkelijk Italiaanse vermogens van deze regeling zijn uitgezonderd (verwezen wordt naar onze circulaire van 3 Februari j.l. no. C.Be/87/97702).

8 September 1947.

(Zie „Leidraad”, blz. 34).

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Ondersteuningsbetalingen aan familieleden in Duitsland.

In verband met een bericht van de Minister van Financiën, inhoudende, dat vanwege de Britse bezettingsautoriteiten in Duitsland geen bezwaar bestaat tegen betalingen voor levensonderhoud door Nederlandse onderdanen ten laste van hun R.M. tegoeden bij Banken in de Britse zone van Duitsland aan hun in deze zone woonachtige bloedverwanten (waaronder hier te begrijpen: echtgenoten, ouders, schoonouders, grootouders, aangehuwde grootouders, broeders, zusters, zwagers, schoonzusters, kinderen, stiefkinderen, kleinkinderen, derdegraad neven en nichten, ooms en tantes), met dien verstande, dat de betrokken Bank verantwoordelijk is voor de noodzakelijkheid der ondersteuning en het bestaan van de vereiste graad van bloedverwantschap, en dat de ondersteuningen een bedrag van R.M. 50.— per maand per ondersteunde persoon, en van een bedrag van R.M. 300.— per maand voor het totaal der uit het tegoed van éénzelfde rekeninghouder verrichte betalingen niet mogen overschrijden, heeft het Nederlandse Beheersinstituut besloten:

een algemene toestemming te verlenen tot het verrichten van ondersteuningsbetalingen van bovenbedoelde aard, voorzover deze worden gedaan door personen, wier vermogen zelf niet krachtens meergenoemd Besluit onder beheer staat, en voorzover deze toestemming is vereist doordat de betalingen ten goede komen aan vijandelijke onderdanen of personen als bedoeld in art. 6, lid 1, van dat Besluit, met aantekening dat deze toestemming niet ontheft van het in het algemeen voor dergelijke ondersteuningsbetalingen bestaande vereiste van een vergunning van het Kantoor Deviezenvergunningen der Nederlandsche Bank N.V.

(Ned. St. Crt. 18 September 1947, no. 180).

Tarief van kosten.

door het Nederlandse Beheersinstituut in rekening te brengen voor zijn bemoeiingen ingevolge het Besluit Vijandelijk Vermogen Stbl. No. E 133 (art. 35, lid 2, van dat Besluit).

Bovenstaand tarief van kosten gepubliceerd in de Ned. Staatscourant van 23 Januari 1946, no. 16, is als volgt aangevuld:

„6. Afgifte van verklaringen, dat het beheer over vermogen van een bepaalde onderdaan van de Staat Italië eindigt en dat dit ver-

B

mogen of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen zal worden teruggegeven (art. 6 G 382).... (voor zover niet reeds verschuldigd wegens aanvraag van een verklaring ex art 34, lid 1, sub f E 133).... f 50.—”

Deze aanvulling is goedgekeurd door de Raad voor het Rechtsherstel in zijn vergadering van 17 September 1947.

(Ned. St. Crt, 26 September 1947, no. 186).

(Zie „Leidraad”, blz. 57).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Mededelingen van de Afdeling Onroerende Goederen.

1. De Afdeling wenst partijen bij de minnelijke regelingen ten aanzien van onroerende goederen te wijzen op de mededeling, van het Nederlandse Beheersinstituut, dat dit het bestuur over de Nederlandsche Grundstücks-Verwaltung (N.G.V.) in eigen hand heeft genomen (zie de publicatie in no. 7 van dit orgaan, pag. 185).

Tengevolge hiervan treden bij de minnelijke regelingen niet meer de Heren *Schaly*, *Mr. Hijmans* en van *Eesteren* op, doch het Hoofd van het Bureau Bijzondere Beheren.

De comparitie in de akten van minnelijke regelingen behoort thans als volgt te worden geredigeerd:

„de Heer X., als lasthebber van de Heer *Hendrik Stravers*, Hoofd van het Bureau Bijzondere Beheren van het Nederlandse Beheersinstituut, wonende te *Doorn*, kantoorhoudende en te dezer zake domicilie kiezende te *'s-Gravenhage*, Beeklaan 415, bij het geven der volmacht handelende in zijn hoedanigheid van bestuurder van de Nederlandsche Grundstücks Verwaltung, als zodanig benoemd bij beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 4 September 1947 en bij algemene machtiging van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 25 Juli 1946 tot de in de volmacht vermelde handeling gerechtigd.”

2. Tariieven voor het opmaken en bekrachtigen van minnelijke regelingen ten aanzien van onroerende goederen, laatstelijk gewijzigd en goedgekeurd door de Minister van Justitie blijkens diens verklaring d.d. 3 September 1947, No. 1717.

Tarief van kosten wegens:

- a. het voorbereiden en tot stand brengen van een minnelijke regeling als bedoeld in artikel 113b van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, alsmede het verlijden van de ter zake opgemaakte akten;
- b. het opmaken van processen-verbaal van zwaarigheden als bedoeld in artikel 113c van evengenoemd Besluit; en
- c. het opmaken van akten waarbij de oorspronkelijke crediteur ten aanzien van een hypothecaire vordering, die door zijn debiteur aan een ander is afgelost, verklaart, de debiteur op grond van artikel 33 van evengenoemd Besluit als rechtsgeldig gekweten te beschouwen en geen rechtsherstel van het recht van hypotheek te verlangen.

Artikel 1.

Voor het voorbereiden en eventueel tot stand brengen van een minnelijke regeling betreffende onroerende zaken krachtens art. 113b van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, inclusief het verlijden van de notariële akte, waarin deze regeling is vastgelegd, of wel het opmaken van een proces-verbaal van zwaarigheden krachtens art. 113c van gemeld Besluit, een en ander met inbegrip van de normale transport-verschotten, is aan de notaris, die door de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel is aangewezen om de betreffende minnelijke regeling tot stand te brengen, verschuldigd;

- a. indien de waarde van het betreffende onroerende goed niet hoger is dan f 25.000.—: $1\frac{1}{4}$ % van de waarde + f 20.—;
- b. bij een waarde van het onroerend goed boven f 25.000.— tot en met f 50.000.—: $1\frac{1}{4}$ % van de waarde met een minimum van f 332.50;
- c. bij een waarde van het onroerend goed boven f 50.000.—: f 625.— + $\frac{3}{4}$ %

B

van het bedrag, waarmede de waarde het bedrag van f 50.000.— te boven gaat.

Artikel 2.

Wanneer het onroerend goed, nadat de oorspronkelijke eigenaar het heeft verloren, opnieuw is overgedragen, wordt voor elke tussentijdse levering het tarief met f 25.— verhoogd.

Het tarief wordt eveneens met f 25.— verhoogd indien het onroerend goed ten tijde van het rechtsherstel is bezwaard met een of meer hypotheken, welke hetzij daarop zijn ingeschreven nadat de gedepossedeerde eigenaar het onroerend goed heeft verloren dan wel door cessie zijn verkregen van de hypothecaire crediteur van de gedepossedeerde eigenaar. Wanneer tengevolge van het niet-verschijnen van een belanghebbende door de Afdeling Onroerende Goederen overeenkomstig het bepaalde in art. 113b, lid 1, laatste zin, een onzijdig persoon is benoemd om de weigerachtige te vertegenwoordigen, wordt het tarief verhoogd met een bedrag van f 10.— + 1⁰/₁₀₀ van de waarde van het onroerend goed, met een maximum van f 50.—. Dit bedrag wordt door de notaris-bemiddelaar na ontvangst van de kosten aan de onzijdige persoon uitgekeerd.

Artikel 3.

Als waarde van het onroerend goed wordt aangemerkt de koopsom, welke bij de laatstelijk voor het rechtsherstel plaatsgehad hebbende overdracht in de akte is vermeld en als deze laatste overdracht om niet is geweest de geschatte waarde, zo nodig vast te stellen door een, door de Afdeling aan te wijzen, taxateur.

De kosten der taxatie worden door de notaris-bemiddelaar voldaan en het tarief, bedoeld in art. 1, wordt in deze gevallen verhoogd met deze kosten.

Artikel 4.

Wanneer het verzoek tot rechtsherstel uitsluitend betreft een ander zakelijk recht dan de eigendom van het onroerend goed, wordt in de plaats van de waarde van het onroerend goed, als basis voor het tarief aangemerkt de waarde van het betreffende zakelijke recht, vast te stellen op een overeenkomstige wijze als in art. 3 omschreven.

Artikel 4a.

Wanneer ten aanzien van een hypothecaire vordering, welke door de debiteur aan een ander dan zij noorspronkelijke crediteur is afgelost, door die oorspronkelijke crediteur bij akte wordt verklaard dat hij geen rechtsherstel ten aanzien van het recht van hypotheek wenst, doch zijn vroegere debiteur als rechtsgeldig gekweten beschouwt, is wegens het opmaken van deze akte aan de notaris f 10.— verschuldigd.

Artikel 5.

Voor het opmaken van akten van roeyement en hypotheekverlening verband houdende met de minnelijke regeling is het voor die akten geldende tarief van de Broederschap der Notarissen in Nederland verschuldigd.

Artikel 6.

De Voorzitter van de Afdeling Onroerende Goederen is bevoegd in zeer bijzondere gevallen afwijking toe te staan van het hiervoren bepaalde. 's-Gravenhage, 3 September 1947.

GOEDGEKEURD,
De Minister van Justitie,
w.g. onleesbaar.

Model ener akte van minnelijke regeling met betrekking tot het rechtsherstel in de eigendom van onroerende goederen.

Een tijdens de oorlog gemaakt testament van de in 1943 overleden oude eigenares van onroerend goed is door de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel nietig verklaard. De bij het testament tot erfgenaam benoemde N. had het perceel in overleg met de erflaatster van deze gekocht in 1942. Tengevolge van de nietigverklaring van het testament dient rechtsherstel plaats te vinden ten gunste van de a.i. erfgenamen van de oorspronkelijke eigenaresse.

Op heden, de ....., compareerden voor mij, ..., notaris ter standplaats ....., in tegenwoordigheid van de na te noemen getuigen:

1. de Heer A. J., particulier, wonende te .....
2. de Heer ....., particulier, wonende te ....., ten deze handelende als lasthebber van:
  - a. de Heer B. J., kweker, wonende te ..... (buitenland);
  - b. de Heer C. J., kweker, wonende te ..... (buitenland);
3. de Heer N., administrateur, wonende te .....
4. de Heer ....., particulier, wonende te ....., ten deze handelende als lasthebber van de Heer H., koopman, wonende te .....; blijken van voormelde lastgevingen enz.

De comparanten verklaarden:

dat wijlen Mevrouw J., in leven weduwe van de heer ....., en wonende te ....., eigenaresse was van:

- a. Een woonhuis met afzonderlijk bovenhuis, twee schuurtjes, erf en grond te ..... aan de A.-straat, nummers .... en ....., kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nummers .... en ....., samen groot .... aren .... centiaren;
- b. Een stenen bergplaats met aangebouwde schuren, erf en grond te ..... aan de B.-straat, nummer ...., kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nummer .... en sectie .... nummers .... en ....., tezamen groot .... aren .... centiaren;

welke onroerende goederen zij verkreeg de gebouwen door stichting en de grond van het sub a vermelde onroerend goed blijkens akten op ..... 1901, ... 1901 en ..... 1906, alle verleden voor notaris ..... te ....., overgeschreven ten hypotheekantore te ..... respectievelijk ..... 1901 in deel ....., nummer ....., ... 1901 in deel ....., nummer .... en ..... 1906 in deel ....., nummer ....., en de grond van het sub b vermelde onroerend goed blijkens akte van scheiding op ..... 1900 verleden, voor notaris ..... voornoemd, overgeschreven ten hypotheekantore te ..... op ..... daaraanvolgende in deel ....., nummer .... en welke onroerende goederen zij sindsdien onafgebroken als eigenaresse heeft bezeten, totdat zij bij akte op ..... 1942 verleden, voor notaris ..... te ....., overgeschreven ten hypotheekantore te ..... op ..... 1942 in deel ....., nummer ....., gemelde onroerende goederen verkocht aan de comparant N. voor een koopsom van f 21.800.—, welke koopsom de koper aan de verkoopster schuldig bleef;

dat deze verkoop is geschied om te voorkomen, dat de Duitsers bij overlijden van genoemde Mevrouw J. zeggingschap in de onroerende goederen zouden verkrijgen door eventuele medegerechtigheid van hare in ..... (buitenland) wonende kinderen, de lastgevers sub 2 in het hoofd dezer genoemd;

dat bij het passeren van de koopakte uitdrukkelijk de mondelinge afspraak werd gemaakt om na de oorlog gemelde onroerende goederen weder in de nalatenschap van genoemde Mevrouw J., wanneer zij tijdens de oorlog mocht overlijden, te doen terugkomen;

dat genoemde Mevrouw J. is overleden te ..... op ..... 1943, nalatende tot hare erfgenamen volgens de wet hare drie kinderen, te weten:

A. J., B. J. en C. J., allen in het hoofd dezer genoemd, ieder voor een/derde gedeelte;

dat de erflaatster evenwel mede ter voorkoming van medezeggenschap van de Duitsers in hare nalatenschap bij testament op dezelfde dag als gemelde koopakte verleden voor de notaris voormeld, onder de last van een legaat aan haar genoemde zoon A. J., tot enige erfgenaam benoemde haar kleinzoon, de comparant N.;

dat bij het passeren van dit testament, waarbij de comparant N. tegenwoordig was, uitdrukkelijk de mondelinge afspraak werd gemaakt, dat al wat hij krachtens dit testament zou verkrijgen, niet voor hem bestemd was, doch voor zijn ooms in . . . . . (buitenland);

dat bij beschikking van de Voorzitter van de Kamer te . . . . . van de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Rechtspraak, van . . . . . 1946 dit testament is nietig verklaard, zodat tengevolge daarvan als erfgenamen tot de nalatenschap van erflaatster gerechtigd zijn hare drie kinderen, allen voornoemd, ieder voor één/derde gedeelte;

dat de nalatenschap van erflaatster nog onverdeeld is en geadministreerd is door de comparant A. J. genoemd, die de huren van voormelde onroerende goederen heeft ontvangen en de lasten daarvan heeft betaald en deswege rekening en verantwoording aan de mede-erfgenamen zal doen bij de scheiding en verdeling van de nalatenschap;

dat gemelde onroerende goederen thans kadastraal staan geboekt ten name van de comparant N. en bij de overdracht op . . . . . 1942 niet bezwaard waren;

dat door de comparant N. blijkens akte op . . . . . 1944 verleden, voor notaris . . . . . te . . . . . het hiervoor sub b gemelde onroerend goed met een hypotheek wegens geleend geld, groot in hoofdsom f 7.000.—, rentende 4 % per jaar, ten behoeve van de lastgever H. is bezwaard, welk hypotheekrecht werd ingeschreven ten hypotheekkantore te . . . . . op . . . . . 1944 in deel . . . . ., nummer . . . . .;

dat het sub a hiervoor gemeld onroerend goed thans niet bezwaard is;

dat bij gemelde koopakte bepaald was, dat de koper van de schuldige gebleven koopsom ad f 21.800,— een rente zou betalen van 4 % per jaar, welke rentebetaling evenwel nimmer heeft plaats gehad, terwijl de koper ook de eigenaarslasten niet zelf betaald heeft;

dat mitsdien na de overdracht van gemelde onroerende goederen de toestand in feite gebleven is, zoals die voordien was, met dien verstande evenwel, dat in plaats van de erflaatster hare drie kinderen, als hare erfgenamen, zijn getreden.

Teneinde een rechtsherstelprocedure te voorkomen, verklaarden de comparanten met elkander te radé te zijn gegaan om in der minne de erfgenamen van Mevrouw J. (zijnde als bovengemeld hare kinderen A. J., B. J. en C. J.) volledig in hun bezit en eigendomsrecht te herstellen en daarvoor het volgende te zijn overeengekomen:

1. Zij verstaan, dat gemelde koopovereenkomst als nietig is te beschouwen, zodanig dat de overschrijving van het afschrift van gemelde koopakte ten hypotheekkantore niet heeft geleid tot enige wijziging in de eigendomsrechten van de erflaatster en gemelde onroerende goederen weder terugkeren tot de nalatenschap van erflaatster.
2. De comparant N. wordt uitdrukkelijk gekweten en gedechargeerd voor de door hem blijkens gemelde koopakte schuldig gebleven koopsom met de verschuldigde renten.
3. De comparant A. J. zal bij de scheiding en verdeling van de nalatenschap van erflaatster aan de erfgenamen van erflaatster rekening en verantwoording doen van de door hem gevoerde administratie, van de door hem ontvangen huren van gemelde onroerende goederen en de daarvan betaalde lasten.
4. De lasthebber van de Heer H. erkent namens laatstgenoemde dat de ie zijnen behoefte gevestigde hypotheek als gemeld vernietigd wordt en het beschouwd wordt alsof die gemelde hypotheecaire inschrijving nimmer

heeft bestaan, voor zoveel nodig toestemmende in en de Heer Hypotheekbewaarder te . . . . . machtigende tot de algehele doorhaling van gemelde hypothecaire inschrijving,

5. Terzake van deze overeenkomst zal door geen van de partijen enige betaling aan de andere partij behoeven te geschieden; komende de kosten dezer akte en verdere kosten, alsmede de kosten ten behoeve van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel ad f 41.80, ten laste van de nalatenschap van erflaatster.

Voorts verklaarden de comparanten:

De tussen partijen hangende geschillen betreffende gemelde onroerende goederen zijn op bovenstaande wijze geheel tussen hen geregeld.

Zij kwiteren en dechargeren elkander te dezer zake over en weder zonder enig voorbehoud en doen volledig afstand van alle aanspraken, welke zij te dezer zake nog jegens elkander zouden kunnen doen gelden, behoudens de rechten, welke de erfgenamen in de nalatenschap van erflaatster onderling kunnen doen gelden.

Zij doen afstand van het recht om ontbinding dezer overeenkomst te vorderen, hetwelk zij zouden kunnen ontlennen aan het bepaalde bij de artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek.

Zij stemmen toe in de overschrijving van een afschrift van deze akte in de daartoe bestemde openbare registers ter fine van rechtsherstel en juiste tenaamstelling.

Voor de uitvoering dezer en alle gevolgen daarvan kiezen partijen domicilie ten kantore van de wettige bewaarder van deze minute.

Deze akte is verleden volgens een aan deze minute gehecht concept, hetwelk blijkens daaronder staande verklaring is bekrachtigd door de Gedelegeerde te . . . . . van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel.

Tenslotte verklaarden de comparanten, dat vergunning van de Nederlandsche Bank, kantoor Deviezenvergunningen, werd verkregen blijkens vergunning van . . . . ., nummer . . . . ., welke aan deze akte wordt vastgehecht.

Waarvan akte, enz.

Neêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

24 OCTOBER 1947

NUMMER

9

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSpraak: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-ORIFFIERS . . . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

Wij geven voorlichting
en verlenen bemidde-
ling bij al Uw financiële
transacties.

**NEDERLANDSCHE
MIDDENSTANDBANK N.V.**

93 vestigingen in Nederland.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
Mr. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

Drukkerij-uitgeverij
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

EEN BOEK

VOOR
HET OPKOMEND GESLACHT

DE BEUL REGEERT

door Prof. Ir. D. Dresden. 284 blz.

met goud bedrukte band f 5.45,
geeft een schril beeld van de
onmenselijke methoden, die uit
het nazi-dom voortspuiten. Deze
roman heeft een taak te vervullen.

IN DE BOEKHANDEL

of bij „De Hofstad”, 's-Gravenhage
Scheepmakersstr. 1-3. Giro 12789

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	225
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	229
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	230
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont- ruiming	234
Vorderingen tot nietigverklaring van de gewone rechter	234
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	234
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	235
Gevalen van onbevoegdverklaring e.d.	235
Diverse beslissingen	235
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der afdeling op grond van de bepalingen van Hoofd- stuk IV E 100	237
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	242
Rechtsvragen	242
Afdeling onroerende goederen.	
Model ener akte van minnelijke regeling t.a.v. onroerend goed	243

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD” verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. Rubber door Ir. W. Spoon.
2. De Java Suikerindustrie door W. Galjaard.
3. De Tabakscultuur in Ned. Indië
door D. J. Sanders.
4. Cocos- en Oliepalmcultuur
door Dr. J. Th. de Haan
5. De Thee door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. Koffiecultuur in Ned.-Indië
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. De vezelstoffen van Ned.-Indië
door K. v. d. Veer.
8. Kina door Dr. Ch. W. F. Winkel,
9. Specerijen door Ir. W. L. Utermark.
10. Indische voedingsgewassen door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Over de Besluiten Bezettingsmaatregelen, Herstel Rechtsverkeer en Vijandelijk Vermogen (II).

Besluit Herstel Rechtsverkeer.

In de Toelichting wordt, na een opsomming van de belangrijkste onderwerpen waarop het Besluit betrekking heeft, uiteengezet waarom de uitvoering daarvan niet aan de gewone rechter maar aan een speciale Raad voor het Rechtsherstel is opgedragen; men beoogde hiermede een snelle afwikkeling te bevorderen en de eenheid in de uitvoering der regeling te verzekeren.

Al heeft de in het Besluit georganiseerde rechterlijke instantie vaak het laatste woord, toch heeft de Raad ook bevoegdheden van uitvoerende aard en zelfs van wetgevend karakter. Conform het in de Toelichting uitgedrukte voornemen is de Raad samengesteld gedeeltelijk uit juristen, gedeeltelijk uit personen bekend met het bedrijfsleven, gedeeltelijk uit deskundigen op het gebied van vermogensbeheer. Dat het niet in de bedoeling lag een zuiver rechtsprekend lichaam op te zetten komt tot uiting in de benamingen der afdelingen waarin de Raad krachtens art. 4, lid 3, E 100, is verdeeld.

Een der zwaarst belaste afdelingen is wellicht de Afdeling Rechtspraak. Naast de haar in Hoofdstuk III van het Besluit opgedragen rechtspraak in eerste en tevens hoogste ressort behandelt zij het hoger beroep van de besluiten der andere afdelingen (art. 18, lid 5, E 100) en van alle gesties van het Beheersinstituut (art. 43 E 133) met uitzondering van die waarvan het beroep in art. 11, lid 4, (zoals dit artikel is gewijzigd bij art. XIII F 272) aan de Voorzitter van de Raad is opgedragen.

De eigenlijke effectenregistratie behoort slechts tot de voorbereidende werkzaamheden der gelijknamige Afdeling van de Raad, welke zich eerst na afloop van de termijnen voor inlevering (art. 42 E 100), aanmelding (art. 44 E 100), oppositie (art. 45 E 100), aangifte (artt. 46 en 47 E 100) en opgave (art. 48 E 100) van effecten, en na de verwerking der aldus verzamelde gegevens aan haar hersteltaak, het nemen van beslissingen omtrent de eigendom van vele duizenden effecten, kan wijden.

Het aantal personen over wier vermogen de tot één Afdeling ge-

combineerde Afdelingen Beheer, Voorzieningen voor afwezig en Voorzieningen voor rechtspersonen beheer voert is aanzienlijk groter, de „afwezig” zijn veel talrijker, de voorzieningen voor rechtspersonen veel ingewikkelder dan men bij het ontwerpen van het Besluit heeft kunnen voorzien.

Aan de door de redacteurs niet voorziene, bij F 272 ingelaste Afdeling Onr. Goederen is opgedragen alle geschillen ten aanzien van onroerende zaken voortvloeiende uit het bepaalde in Hoofdstuk III E 100 te onderzoeken en zoveel mogelijk een minnelijke regeling tussen belanghebbenden te beproeven e.q. tot stand te brengen. Wanneer men bedenkt dat zeer veel Joods onroerend goed tijdens de bezetting is verkocht — en voor een deel doorverkocht — en dat talloze Joodse hypothecaire vorderingen toentertijd zijn afgelost is het duidelijk dat dit minnelijk rechtsherstel omvangrijke en tijdrovende werkzaamheden met zich brengt. Door de Afdeling Rechtspraak wordt inzake onroerend goed slechts een beslissing genomen indien het treffen van een minnelijke regeling op onoverkomelijke bezwaren stuit. De overeenkomstig art. 113d door de Voorzitter der Afdeling Onroerende Goederen en door diens gedelegeerden gegeven onmiddellijke voorzieningen bij voorraad zijn aan hoger beroep bij de Afdeling Rechtspraak onderworpen.

Uiteraard niet volledig bekend met de door de bezetter teweeggebrachte ontredde van het rechtsverkeer konden de ontwerpers van het Besluit niet vermoeden dat de te nemen voorzieningen zo talrijk en van zo gecompliceerde aard zouden zijn, waardoor geredelijk verklaard kan worden waarom de afwikkeling minder snel plaats vindt dan gehoopt werd.

De uitschakeling van de gewone rechter heeft, nu tevens de mogelijkheid tot cassatie is uitgesloten (art. 143 E 100), al evenmin tot een ideale eenheid in de uitvoering der regeling mogen leiden. Ook op juridisch-technisch terrein biedt de uitwerking der geheel nieuwe materie tal van onvoorziene mogelijkheden, welke tot uiteenlopende interpretaties aanleiding kunnen geven. Al gaat het, zoals in de Toelichting wordt betoogd, in de onderhavige materie dikwijls om het nemen van feitelijke beslissingen, deze zullen in het Besluit moeten zijn gefundeerd en behoren daarmee telkens te worden geconfronteerd.

De gedachtengang van de besluitgever was toegespitst op de belangrijke functie welke de Afdeling Rechtspraak bij het nastreven van de verlangde eenheid zou vervullen.

Hierbij is op te merken, dat op 16 November 1945 bij art. V van Besluit F 272 formeel is ingesteld een Dagelijks Bestuur van de

Raad waaraan de regeling van de werkwijze en de organisatie van de Raad is opgedragen en dat voor de handhaving van de eenheid van 's Raads beleid heeft te waken. De afdelingen van de Raad, behoudens de Afdeling Rechtspraak, zijn gehouden de aanwijzingen van het Dagelijks Bestuur in acht te nemen (vgl. art. 4, lid 8, nieuw, van E 100).

De Afdeling Rechtspraak heeft, ter uitvoering van art. 115, eerste lid E 100, uit haar leden verschillende kamers samengesteld, welke onafhankelijk van elkaar haar beslissingen nemen.

Aanvankelijk heeft men zich zoveel mogelijk bij de in het W.v.B. Rv. neergelegde relatieve competentie willen aansluiten, doch van dit beginsel is, met opoffering van de daaraan voor partijen verbonden voordelen, gedeeltelijk afgeweken om door verwijzing van gelijksoortige gevallen naar dezelfde kamer althans op de belangrijkste punten de gewenste eenheid te verkrijgen ¹⁾. De Afd. Rechtspraak is tot op zekere hoogte te vergelijken met de rechtscolleges in de grotere steden, waarvan de leden der verschillende kamers op diverse onderwerpen zijn gespecialiseerd. Toch blijft steeds de mogelijkheid bestaan dat eerst in de loop der procedure, b.v. bij het verweer, punten van principiële betekenis naar voren komen en dat dan de voor de behandeling aangewezen kamer daarop een van vorige uitspraken afwijkende beslissing geeft ²⁾. Slechts cassatie zou hier uitkomst kunnen bieden, maar dit middel is, ter bekorting der procedure, zelfs uitgesloten voor de gevallen, waarin de gewone rechter zich heeft uitgesproken omtrent de vraag of een bij hem aanhangig gemaakte vordering tot zijn competentie behoort dan wel tot die van de Raad (art. 19, vierde lid, E 100) ³⁾. De be-

¹⁾ Voor de z.g. Distexzaken wordt doorgaans de Kamer Amsterdam aangewezen, voor procedures betreffende de afkoop van levensverzekeringen de Kamer 's-Gravenhage.

²⁾ Zo besliste de Kamer 's-Hertogenbosch op 30 September 1947 (uitspraak nog niet gepubliceerd), in afwijking van een uitspraak der Kamer 's-Gravenhage van 25 Februari 1947, N.R. No. 827, en van twee nog niet gepubliceerde uitspraken d.d. 17 September van laatstgenoemde Kamer, dat de wetenschap van een Vertegenwoordiger van het Beheersinstituut niet geacht kan worden te zijn de wetenschap van dit instituut zelf.

³⁾ Art. 19, vijfde lid, E 100, stelt vast dat de gewone rechter bevoegd is wanneer de Raad zich onbevoegd heeft verklaard, maar niet — en terecht — dat de Raad bevoegd is wanneer de gewone rechter de onbevoegdheid heeft uitgesproken. Zie omtrent de bevoegdheid van de gewone rechter op het gebied van het rechtsherstel het gelijknamige artikel op pag. 593 van de 1ste jaargang van het Orgaan „Rechtsherstel”; vgl. verder Jrg. 2, pag. 5 v.v. en pag 37 v.v.

voegdheid van de Hoge Raad ex art. 88 R.O. blijft uiteraard onaangetast.

Waarom de cassatie van rechtsherstelzaken, indien zij was aanvaard, weer door de Afdeling Rechtspraak behandeld had moeten worden (Toelichting op art. 143) wordt niet gemotiveerd, tenzij wij op de vooropgezette snelle afwikkeling moeten teruggrijpen. Waarschijnlijk heeft men de Hoge Raad niet willen inschakelen omdat in de herstelrechtspraak — in tegenstelling met de gewone rechtspraak — de redelijkheid en billijkheid boven het *ius strictum* praevaleren (zie art. 22 en de toelichting daarop) en vervolgens omdat de herstelwetgeving niet alleen een gequalificeerd begrip van goede trouw invoert (vgl. art. 32 en vooral de toelichting daarop) maar bovendien voorschrijft dat deze goede trouw niet wordt verondersteld, doch aannemelijk moet worden gemaakt (art. 27 en de toelichting daarop). In E 100 komen overigens verschillende definities voor die op de gehele stof een uitzonderlijk stempel drukken; men vergelijkte art. 1 sub 2, 3, 4 en 5.

Hoe weinig men zich bij het ontwerpen der regeling rekenschap heeft kunnen geven van de schakering der gevallen waarop zij zou moeten worden toegepast blijkt wel uit de summiere toelichting op art. 33 waarin slechts wordt verklaard dat de daarin bedoelde schuldenaren onder de bezetting verplicht waren aan de toen rechthebbenden te betalen en dat zij derhalve in het algemeen gekweten behoren te blijven. Men zag hier voorbij dat bij de Verordeningen op het Joods vermogen niet alleen betaling aan een ander dan de schuldeiser werd voorgeschreven maar dat met name in de Verordening 54/1943 (Joodse verzekeringsovereenkomsten) in de oorspronkelijke rechtsbetrekking wijziging is gebracht. Dientengevolge geldt, volgens vaste jurisprudentie ⁴⁾, de in het eerste lid van art. 33 bedoelde kwijting niet voor betalingen door verzekeringsmaatschappijen gedaan als afkoopsom der verzekering.

Art. 33 vindt eveneens toepassing in de gevallen waarin moet worden uitgemaakt of een debiteur die zijn hypothecaire schuld aan een Joodse of „vijandelijke” crediteur tijdens de bezetting aan de daarvoor aangewezen instantie heeft afgelost moet worden geacht bevrijdend te hebben betaald. Een verplichting tot betaling kan hier slechts worden aangenomen indien de schuld opeisbaar was. Met betrekking tot art. 33, lid 3, meent Notaris A. M. Vroom ⁵⁾ in een

⁴⁾ Zie N.R. Nos. 389, 563, 669, 775, 786, 807, 808 en 875.

⁵⁾ N.J. 1947, pag. 556 v.v.

uitspraak der Kamer 's-Gravenhage van 14 Mei 1947, N.R. No. 910, een tendens te onderkennen om met voorbijzien van het uitgangspunt van art. 33 de belangen der crediteuren te behartigen ten koste van die der debiteuren.

Behalve bij Besluit van 16 November 1945, Stbl. F 272, is het Besluit E 100 gewijzigd bij de wet van 16 Januari 1947, Stbl. H 22 (tot verlenging van de termijn van art. 21), en bij de Wet Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied van 18 Juli 1947, Stbl. H 251.

Het tijdstip waarop overeenkomstig art. 5 E 100 taak, rechten en verplichtingen van de Commissie Rechtsverkeer in Oorlogstijd te Londen op de Raad zullen overgaan is nog niet bepaald.

C. WEEHUIZEN.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Afloop van de termijn bedoeld in art. 21, tweede lid, E 100.

De Raad voor het Rechtsherstel vestigt er de aandacht van belanghebbenden op dat op *31 December 1947* afloopt de termijn voor de indiening van verzoekschriften tot toepassing van de bepalingen van *Hoofdstuk III* van het Besluit Herstel Rechtsverkeer. *Het ligt niet in de bedoeling deze termijn te verlengen.*

Ter toelichting moge dienen, dat het bovenstaande betrekking heeft op verzoekschriften, welke — in eerste aanleg en tevens in hoogste ressort — door de Afdeling Rechtspraak worden behandeld en op die tot rechtsherstel ten aanzien van onroerend goed; voor de indiening van *appelrequesten* bij de Afdeling Rechtspraak of de Voorzitter van de Raad naar aanleiding van beslissingen van de overige afdelingen van de Raad, c.q. het Nederlands Beheersinstituut, blijven uiteraard de termijnen van artt. 18, lid 6, E 100 en 42, lid 2, E 100, van kracht.

In herinnering wordt voorts gebracht dat ten aanzien van zeeschepen als bedoeld in art. 310 W. v. K. de termijn van indiening van verzoekschriften tot rechtsherstel reeds op 1 Augustus 1947 is verstreken, terwijl als bekend mag worden aangenomen, dat met betrekking tot het in Hoofdstuk IV ge-regelde rechtsherstel van effecten door de Afdeling Effectenregistratie van de Raad in de ter zake gepubliceerde Uitvoeringsbeschikkingen een afwijkende termijnregeling is vastgesteld.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 18. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
2 October 1947.

Verkoop door een bewindvoerder met machtiging van het Beheers-
instituut.

Beroep tegen machtiging is op grond van art. 18, lid 5, E 100, slechts
mogelijk bij de Afdeling Rechtspraak.

Voorzitter verklaart zich onbevoegd en verwijst naar de Afdeling
Rechtspraak.

*Aan de Voorzitter van de Raad voor het
Rechtsherstel te 's-Gravenhage.*

Geven eerbiedig te kennen:

Joachim Swalef, wonende te Amsterdam, en *Wed. Roosje Bloemer-Cohen*, wonende te Amsterdam, te dezer zake domicilie
kiezende te Rotterdam aan de Mathenesserlaan 248, ten kantore
van de advocaten en procureurs *Mrs. de Grooth, Schuur en
Jansen*;

dat een zekere *Michel Cohen*, gewoonde hebbende te Brielle, Nobel-
straat 67—69, in 1943 door de Duitsers als Jood is gedeporteerd
en tot op heden niet is teruggekeerd;

dat als bewindvoerder over *Michel Cohen* is benoemd *Mr. C. S.
de Jong* te Brielle;

dat de vermoedelijke erfgenamen van *Michel Cohen* zijn:

Joachim Swalef, van *Woustraat 231* te Amsterdam,

Roosje Bloemer-Cohen, wonende te Amsterdam,

Dr. J. Oosterman, wonende te Arnhem, *Julianalaan 34*;

dat tot den boedel van den afwezige behoren o.a. twee panden en
erven aan het Zuideinde te Brielle, welke panden tijdens de be-
zetting gekocht waren door *C. J. de Kievit*, wonende te Brielle,
welke laatste na de bevrijding onder beheer van *A. van Adrighem*,
administrateur, wonende te Brielle;

dat deze beheerder met goedkeuring en goedvinden van boven-
genoemde erfgenamen bedoelde percelen heeft verhuurd aan
J. Dijkgraaf, wonende te Brielle;

dat vervolgens namens de boedel *Michel Cohen* rechtsherstel is
gevraagd en gekregen en thans blijkt aan de requestanten, zowel
als aan de huurder, mede-requestant ten deze, dat bedoelde per-
celen kort na 21 Januari 1947 met machtiging van het Neder-
landse Beheersinstituut zijn verkocht aan zekeren *M. J. Philipse*,
namens wien *Mr. de Jong* de ontruiming thans vordert door den
huurder;

dat het Nederlandse Beheersinstituut bovenbedoelde machtiging
heeft verleend op 21 Januari 1947;

dat evenwel requestanten bezwaar hebben tegen deze machtiging
en bij U daarvan in beroep komen;

dat toch genoemde koper was een persoonlijke vijand van den
afwezigen *Michel Cohen*, gelijk dit ook bekend was of had moeten
zijn aan *Mr. C. S. de Jong* en de erfgenamen zich zeer stellig ver-

zetten tegen den verkoop onderhands aan M. J. Philipse voornoemd;

dat zij het in elk geval hoogst ongewenst achten dat door dezen verkoop aan Philipse voornoemd de gelegenheid wordt gegeven het huurcontract met Dijkgraaf te beëindigen;

Weshalve zij zich wenden tot U E.G.A. met het verzoek tot vernietiging van de gegeven volmacht en tot vernietiging van den koop, gesloten door Mr. C. S. de Jong en M. J. Philipse, kosten rechtens.

Rotterdam, 10 Maart 1947.

't Welk doende, enz.
(w.g.) onleesbaar,
proc.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien vorenstaand verzoekschrift;

Gelezen de conclusie van antwoord op vorengenoemd verzoekschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut van 16 Juni 1947;

Overwegende, dat tussen partijen is komen vast te staan, dat de bestreden handeling is verricht door Mr. C. S. de Jong in diens hoedanigheid als bewindvoerder over het vermogen van den afwezigen Michel Cohen, als hoedanig hij overeenkomstig het bepaalde bij artikel 85 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer is benoemd en krachtens delegatie van bevoegdheden door het Beheersinstituut tot de bestreden verkoop is gemachtigd;

dat Wij met het Beheersinstituut van oordeel zijn, dat beroep tegen deze machtiging ingevolge artikel 18, lid 5, van genoemd Besluit uitsluitend mogelijk is bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel;

dat Wij Ons mitsdien onbevoegd zullen dienen te verklaren en het beroep zullen verwijzen naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:
Verklaren Ons onbevoegd om van appellants beroep kennis te nemen.

Verwijzen de zaak naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel.

**No. 19. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
13 October 1947.**

Vrouw van politiek delinquent komt in beroep tegen verkoop door het Beheersinstituut van goederen, welke volgens de tussen de echtelieden na hun huwelijk aangegane, in de openbare registers ingeschreven, huwelijkse voorwaarden, haar eigendom zouden zijn. Nadat door de Voorzitter een interlocutoir vonnis was geweest, heeft het Beheersinstituut de nietigheid der huwelijkse voorwaarden opgeworpen; verweer niet tardief omdat Voorzitter op de nietigheid ook ambtshalve acht zou moeten slaan.

De huwelijkse voorwaarden zijn nietig, partijen moeten worden geacht in algehele gemeenschap van goederen te zijn gehuwd, de litigieuze goederen zijn terecht onder beheer genomen.

De goederen zijn krachtens de beschikking van de Ministers van Justitie en Financiën d.d. 6 Mei 1946 No. 1115 B, in eigendom aan de Staat gevorderd. Appellante niet ontvankelijk.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien een op 24 Augustus 1946 gedateerd beroepschrift van Emilia Servatius, echtgenote van Hendrikus Johannes Everardus Bik, wonende te 's-Gravenhage, die tot hare bijstand en machtiging het verzoekschrift mede heeft ondertekend;

Gezien een op 25 October 1946 gedateerd schrijven van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut, waarin op dit beroepschrift van antwoord wordt gediend;

Gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken; Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen ter terechtzitting op 25 November 1946;

Gelet op Onze interlocutoire uitspraak van 18 December 1946;

Gezien een schrijven van appellante's gemachtigde van 23 April 1947;

Gezien een schrijven van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut van 9 Juni 1947, waarbij appellante's gepretendeerd eigendomsrecht nader wordt bestreden;

Gehoord partijen in hun nadere mondelinge toelichtingen op 26 Augustus 1947, voór appellante voorgedragen door haar gemachtigde, Mr. G. A. Vos te 's-Gravenhage en voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. van den Berg, werkzaam bij dit Instituut;

Gelet op de nadere verklaringen, op 26 Augustus 1947 afgelegd door Dr. A. J. A. Prange, wonende te 's-Gravenhage;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat appellante heeft gesteld, dat haar echtgenoot, met wien zij buiten gemeenschap van goederen is gehuwd, in Mei 1945 is gedetineerd op grond van politieke verdenkingen, tengevolge waarvan zijn vermogen krachtens het bepaalde in artikel 10 van het Besluit Vijandelijk Vermogen van rechtswege onder beheer is gekomen; dat haar echtgenoot op 10 Juli 1946 voorwaardelijk buiten vervolging is gesteld met handhaving van de onderbeheerstelling van zijn vermogen tot 1 September 1946; dat zij na de aanhouding van haren echtgenoot het degen in eigendom toebehorende perceel Weteringkade 18 te 's-Gravenhage met de zich daarin bevindende meubilering en stoffering heeft verhuurd aan Dr. A. J. A. Prange, die daar thans nog woont; dat het Beheersinstituut omstreeks Juni 1946 is overgegaan tot verkoop der meubilering en stoffering aan Dr. Prange voornoemd, van welke verkoop appellante eerst in Augustus 1946 kennis heeft gekregen; dat noch op haar, noch op haar privé-vermogen de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen van toepassing zijn of zijn geweest;

Overwegende, dat appellante voorts heeft gesteld, dat de door het Beheersinstituut verkochte meubilering en stoffering haar privé-eigendom waren, en het Beheersinstituut mitsdien tot verkoop daarvan generlei bevoegdheid bezat; dat zij op deze, nader bij requeste en tijdens de mondelinge behandeling toegelichte gronden heeft gevorderd de nietigverklaring van de verkoop en levering der litigieuse meubilering en stoffering met nadere bepalingen als door de Voorzitter dienstig zullen worden geacht;

Overwegende, dat het Beheersinstituut tegen dit beroep verweer heeft gevoerd op verschillende gronden, welke voorzover van belang hieronder nadere overweging zullen vinden;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat het Beheersinstituut ter terechtzitting op 26 Augustus 1947 de niet-ontvankelijkheid van appellante heeft in-

geroepen, zulks met de motivering, dat ingevolge artikel 202 van het Burgerlijk Wetboek de huwelijkse voorwaarden, welke tusschen appellante en haar echtgenoot — beiden te dien tijde van Nederlandse nationaliteit — op 18 September 1908, derhalve na hun in 1906 gesloten huwelijk, werden aangegaan, nietig zijn, zodat appellante en haar echtgenoot geacht moeten worden te zijn gehuwd in algehele gemeenschap van goederen, van een eigen inboedel van appellante niet kan worden gesproken en het litigieuze meubilair terecht in beheer is genomen;

Overwegende, dat appellante bij monde van haar gemachtigde ter terechtzitting de tardiviteit van dit nieuwe verweer heeft tegen-
geworpen, terwijl zij heeft betoogd, dat Wij aan Onze interlocutoire uitspraak, waarin Wij van de geldigheid der huwelijkse voorwaarden zijn uitgegaan, althans in zoverre zijn gebonden, dat Wij aan dit nieuwe verweer voor Onze einduitspraak geen aandacht mogen schenken; dat dit betoog faalt, vermits Onze interlocutoire uitspraak niet van die aard is, dat wij met het bovengenoemde nieuwe verweer van het Beheersinstituut, — waarop Wij, ware het ook te laat aangevoerd, ook ambtshalve zouden moeten acht slaan — geen rekening zouden mogen houden bij Onze eind-beslissing;

Overwegende, dat Wij met het Beheersinstituut in afwijking van Onze aanvankelijke mening van opvatting zijn, dat bedoelde huwelijksvoorwaarden op grond van het hier toepasselijke artikel 6 van de Wet, houdende Algemene Bepalingen jo. artikel 202 Burgerlijk Wetboek nietig zijn en appellante geacht moet worden te zijn gehuwd in algehele gemeenschap van goederen; dat het Beheersinstituut derhalve terecht daden van beheer heeft verricht met betrekking tot het litigieuze meubilair; dat het inschrijven daarvan in het openbaar register ter Griffie van de Arrondissementsrechtbank mitsdien volkomen irrelevant is en aan het Beheersinstituut noch aan Dr. A. J. A. Prange kan worden tegen-
geworpen, zodat de litigieuze goederen terecht onder beheer zijn genomen;

Overwegende voorts, dat ten processe vaststaat, dat het Beheers-
instituut het litigieuze meubilair ter beschikking heeft gesteld van Dr. Prange voornoemd en wel in den beginne door goed te vinden, dat deze dit meubilair bleef gebruiken; dat derhalve bij Beschikking d.d. 6 Mei 1946 no. 1115B van de Ministers van Justitie en Financiën genoemd huisraad ter beschikking in eigendom aan de Staat werd gevorderd, zodat appellante geen rechten meer op dit meubilair kan uitoefenen en in haar verzoek niet ontvankelijk dient te worden verklaard;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren appellante niet-ontvankelijk in haar beroep;

Veroordelen appellante in de kosten van het geding, aan de zijde van het Beheersinstituut tot op deze uitspraak begroot op f 25.— (vijf en twintig gulden).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtvereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

No. 591. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 7 Juli 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron van der Feltz).

Verweerster heeft in December 1944 de huur van f 100.— per maand vooruit betaald tot 31 Juli 1948, teneinde deze huursom aan de Joodse eigenaar te onttrekken.

Deze betaling is te kwader trouw geschied en deswege nietig verklaard.

Overige vorderingen ontzegd, daar deze bij de Afdeling Onroerende Goederen aanhangig moeten worden gemaakt.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 113a.)

N.R. No. 1010.

Vorderingen tot nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter.

No. 592. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 27 Juni 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Verzoeker, in 1942 optredende als enig beherend vennoot ener vroegere Joodse firma en als zodanig veroordeeld bij vonnis van de Rechtbank vraagt vernietiging van het vonnis, omdat hij tijdens de bezetting geen verweer heeft kunnen voeren gegrond op het feit dat hij slechts als stroman fungeerde voor de Joodse eigenaren der zaak.

Verzoek afgewezen, daar ingrijpen onredelijk zoude zijn.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 38.)

N.R. No. 1014.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 593. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 10 Juli 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Mijnsen).

Rechtsherstel ten aanzien van een verkocht Joods onroerend goed. Vordering toegewezen, met vernietiging der ingeschreven hypotheek en met veroordeling van gerequesteerde tot betaling van een bedrag als vergoeding voor het gebruik onder verrekening der betaalde vaste lasten.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 32, 113c.)

N.R. No. 1008.

- No. 594. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 20 Juni 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Gerequestreerde is door de onverplichte aflossing zijner hypothe-caire schuld aan een ander dan zijn schuldeiser niet bevrijd.

Gerequestreerde is tegenover verzoekster alleen bevrijd voor zover de aflossing in de hypotheekakte was vastgesteld.

De Raad doet de geldlening met bijberekening van rente herleven en herstelt de hypothecaire inschrijving.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.)

N.R. No. 1006.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 595. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 18 Juli 1947. (Mrs. de Boer, van Regteren Altena en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Beslissing van het Beheersinstituut waarbij de vordering van ver-zoekster niet is erkend, vernietigd en verzoeksters vordering op het onder beheer staande vermogen van haar vroegere Verwalter vast-gesteld.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 25, 43.) N.R. No. 1015.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

- No. 596. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGEN-BOSCH, 10 Maart 1947. (Mr. van Bortel).

Nadat verzoeker de zaak aan de rechtsmacht van de gewone rech-ter heeft onderworpen, staat het hem niet meer vrij, dezelfde zaak opnieuw bij de Raad voor het Rechtsherstel aanhangig te maken. Voorzitter verklaart zich onbevoegd van de vordering in kort geding kennis te nemen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 19, 150a.) N.R. No. 1012.

Diverse beslissingen.

- No. 597. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Juli 1947. (Mrs. Verdam, Sluis, de Flines, Tabingh Suermond en Scholtens).

Verzoekster, veroordeeld om aan de wederpartij de waarde van een partij carton te betalen, die zij onder zich heeft gehad, vraagt herziening van deze uitspraak, omdat thans is gebleken dat deze partij door de Centrale Dienst van Economische Contrôle in beslag is genomen. Aan verzoekster een suppletoire eed opgelegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1005.

- No. 598. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 10 Juli 1947. (Mrs. Suringar, Maassen en Rink).

De gerequestreerde N.V. heeft in Februari 1945 met Lippmann een betalingsregeling getroffen, waarbij haar schuld aan H. Kan, oorspronkelijk groot ruim 89 mille door betaling van ruim 17 mille finaal is gekweten.

De Raad doet herleven de door deze transactie te niet gegane

schuld. De door de N.V. tijdens de bezetting gedane betalingen aan Lippmann, voor zover verschuldigd volgens overeenkomst, zijn bevrijdend. De termijnen vanaf 1 Januari 1944 tot Februari 1945, hoewel niet betaald, worden geacht in de betaling van 17 mille te zijn begrepen, zodat de N.V. ook daardoor is bevrijd.
Gerequesteerde veroordeeld tot betaling op basis van de overeenkomst van 1935..

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.)

N.R. No. 1007.

- No. 599. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 26 Juni 1947. (Mrs. Sluis, Mijnsen en Köster).

Verzoek van de Stichting Domela Nieuwenhuisfonds tot herstel van haar dollarvordering op de Incassobank, welke vordering door de Incassobank in opdracht van Rost van Tonningen was gerealiseerd en aan deze was uitgekeerd, afgewezen.

De Incassobank heeft onder de gegeven omstandigheden niet anders kunnen handelen dan zij gedaan heeft, zodat in casu achterwege laten van ingrijpen niet onredelijk is.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1009.

- No. 600. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 2 Juni 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Scholtens).

Verzoekster heeft tijdens de bezetting een ruiltransactie van meubelen aangegaan ten einde haar meubelen in de plaats te stellen van een Joodse inboedel, die zou worden weggehaald.

Verzoekster in de eigendom van een aantal dier goederen bevestigd onder verrekening van de meerwaarde der door haar verkregen goederen tegenover de door haar afgestane.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1011.

- No. 601. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Juli 1947. (Mrs. Verdam, Sluis, de Flines, Tabingh Suermondt en Scholtens).

Ingevolge niet in aanmerking genomen nieuwe feiten herziening van een beslissing gerechtvaardigd geacht.

Gerequesteerde had verzoeker verplicht twee waardeloze schildereien voor f 5000.— te kopen. Beslissing van de Raad vernietigd en gerequesteerde veroordeeld om terug te betalen de bedragen door gerequesteerde ten onrechte ontvangen, zoals nader in de beschikking omschreven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1013.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 7. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 20 September 1947. (Mr. J. G. L. Röder).

Verzoek tot rechtsherstel door een bewindvoerder q.q. ingesteld tegen degene aan wie de afwezige een groot aantal effecten had toevertrouwd.

Rechtsbetrekking gewijzigd in een overeenkomst van bewaargeving tegen een door de Afdeling vastgesteld bewaarloon.

BESLISSING in de zaak van

Jacob Israel Jakobs, wonende te Zevenaar in zijn hoedanigheid van bewindvoerder over de afwezige *Israel Salomon Jakobs*.

Requestrant q.q.

tegen

Jan Reinink, wonende te Emmen

Gerequesteerde

Advocaat Mr. J. W. Boonk.

Requestrant heeft verzocht in zijn gemelde hoedanigheid te worden hersteld in zijn recht als bezitter q.q. van een aantal effecten, t.w.:

1	1.000	1004	4 %	Nederland 1940-2	58108
1	1.000	1010		idem 1941	86321
1	1.000	1131	3½ %	Amsterdam 1937-6	4304
1	1.000	1209	3 %	Prov. Nrd.-Holl. 1938-3	5732
1	1.000	1228	3½ %	Rotterdam 1937-5	121352
1	1.000	1229		idem -6	172226
1	1.000	1297	4 %	N.H.St.v.Z. en G. Zieken 1937-8	181
1	1.000	1460	4 %	Kon. Ned. Hoogovens en Staal fabrieken	498
1	500	1709		a/Incasso-Bank N.V.	19042A.
1	200	1737		a/R'damsche Bankver. N.V.	148407
2	500	1741		cert. c. a/De Twentsche B. N.V.	350 en 588
1	1.000	1790		a/Rotterd. Beleggingscons.	6115
1	250	1835		c. a/v. d. Bergh's en Jurgens fabrieken	14708/4
2	240	1846		cert. v. gew. a/Olifabr. Calvé-Delft.	48970 en 46083
1	100	1924		cert. v. a/Brocades Stheeman & Pharmacia	1327
3	100	1932		cert. v. a/Lever Brothers & Unilever	23163, 46416 en 26405
1	1.000	1935	6 %	cum. pref. a/idem	32340
1	100	1935		idem c. a/idem	33619
1	100	1951		cert. v. a/Ned. Gist- en Spir. fabr. Delft	3690
4	75	1969		c. a/6 % cum. pref. winstd. a/Gem. Bez. Ph. Gloeil. fabr.	7385, 7384, 7386, 7412
2	75	1968		cert. gew. a/Gem. Bezit Philips Gloeil. Fabr.	28201 en 14549
1	1.000	1997		a/Mach. Fabr. Gebr. Stork & Co. (afgest. op f 250.—)	6918

1	10	2074	cert. v. gew. a/Anaconda Copper Min. Comp.	91407
7	10	2122	cert. v. gew. a/The National Cash Register comp.	3559, 1282, 2605, 3959, 2050, 2044, 2506.
6	10	2123	cert. v. gew. a/National Dairy Prod. Corp.	6419, 9096, 1685, 9018,
1	10	2126	cert. v. gew. a/North American Aviation Inc.	9092, 7346. 8694
3	10	2144	cert. v. gew. a/Standard Brands Incorp.	35736, 45852, 27189.
1	100	2317	onder. a/Kon. Olie	305964B
1	10	2331	cert. v. gew. a/Mid. Continent Petr. Corp.	27271
1	10	2340	cert. v. gew. a/Shell Union Oil Corp.	159327
4	10	2347	cert. v. gew. a/Tide Water Ass. Oil Comp.	48483, 6428, 51594, 24582.
1	10	2347	cert. v. gew. a/idem	32828
1	10	2423	cert. v. gew. a/Intercontinental Rubber Comp.	17600
2	100	2467	cert. v. a/N.V. Handelsver. „Amsterdam”	11347, 7198.
1	10	2709	cert. v. gew. a/Wilson & Co. Inc.	10921
1	1.000	3204	a/Fr. Gron. Hyp. Bank N.V. 20 % gestort	6782
1	250	3204	a/idem 20 % gestort	528
1	500	3736	a/Eerste Drentsche Stoom- tramweg Mij.	709
1	1.000	4020	3½ % Ger. Kerk v. Assen 1939	23
1	1.000	4047	idem R'dam Centrum 1939	52
3	100		cert. a/Suikerfabr. „Bodjong”	132, 887, 1146.
1	200		6 % cum. pref. winstd. a/B. Kon. Stearine Kaarsenfabr. Gouda	11
1	10		cert. gew. a/Chicago Milwaukee St. Paul & Pacific Br. Cy.	14272
2	1.000		4 % Friesland Holland Bank N.V. serie W.L.	1841/2
1	1.000		3½ % Ger. Kerk Eindh. 1939	26
1	1.000		3½ % Ger. Kerk Emmen	29
1	500		idem	26A
1	500		4½ % Watersch. Barger- Westerveen	6

Gerequesteerde heeft zich tegen inwilliging van dit verzoek verzet.

Nadat aan partijen gelegenheid is verstrekt tot het geven van nadere inlichtingen, is het navolgende komen vast te staan:

Gerequesteerde erkent de onderhavige effecten thans te bezitten en is van oordeel, dat deze hem toebehoren, waarbij hij heeft aangevoerd:

dat de afwezige I. S. Jakobs, zijn buurman de Emmen gedurende ongeveer 25 jaren, in October 1942 als Jood door de bezettende macht is gedeporteerd en ongeveer een half jaar tevoren, toen het gevaar van een dergelijke maatregel begon te dreigen, een grote hoeveelheid effecten aan hem heeft overhandigd, waarbij hij zich ongeveer als volgt uitliet:

„Als ik niet terugkom, mag jij er mee doen wat je wilt; de rente mag je direct wel opgebruiken. Als ik terugkom, zal ik het wèl met je maken”;

dat hij al deze effecten terstond heeft begraven en na de bevrijding door zijn Bank heeft laten administreren op een speciaal daartoe geopende afzonderlijke rekening;

dat toen bleek, dat I. S. Jakobs niet zou terugkeren, hij een deel (ongeveer de helft) der effecten aan requestrant privé heeft geschonken en het restant — de litigieuze stukken — heeft behouden, zich tot een en ander op grond van de voormelde uitlatingen van I. S. Jakobs gerechtigd achtend;

dat requestrant met deze regeling volkomen accoord ging;

dat hij, behoudens voormelde schenking aan requestrant privé, nimmer over de effecten of het saldo der voormelde afzonderlijke bankrekening heeft beschikt.

Uit door requestrant aan de Afdeling gerichte brieven blijkt, dat hij de juistheid der voormelde feiten niet betwist.

Gerequestreerde voert nu in de eerste plaats aan, dat het gedaan verzoek moet worden afgewezen, daar requestrant in de voormelde regeling heeft berust.

De Afdeling acht dit standpunt onjuist, daar uit gerequestreerde's eigen stellingen blijkt, dat requestrant ten deze privé en niet in zijn voormelde hoedanigheid heeft gehandeld.

Gerequestreerde beschouwt de uitlating van I. S. Jakobs als een schenking onder ontbindende voorwaarde. De Afdeling wil in het midden laten hoe de rechtsbetrekking tussen I. S. Jakobs en gerequestreerde met betrekking tot de door I. S. Jakobs aan gerequestreerde overhandigde effecten moet worden gequalificeerd en of deze voldoet aan de formele vereisten van het gemene recht.

Hoe dit immers moge zijn, uit de ten deze vaststaande feiten blijkt, dat de voormelde rechtsbetrekking is ontstaan onder onbehoorlijke invloed van de vijand, immers I. S. Jakobs niet in volle vrijheid heeft gehandeld, doch uit angst voor het optreden door de bezettende macht tegen de Joden. De Afdeling is op grond hiervan van oordeel, dat de voormelde rechtsbetrekking niet in stand kan blijven, daar achterwege laten van ingrijpen onredelijk zou zijn.

Wat dit laatste betreft huldigt requestrant, die naar aan de Afdeling aan-nemelijk is gemaakt de enige intestaat erfgenaam van zijn broer I. S. Jakobs is, persoonlijk een andere mening, doch deze is in casu irrelevant, temeer nu aan de Afdeling na informatie bij het Centraal Testamentenregister is gebleken, dat I. S. Jakobs bij testament over zijn nalatenschap heeft beschikt.

De Afdeling is echter tot de overtuiging gekomen, dat gerequestreerde zich op loffelijke wijze tegenover I. S. Jakobs heeft gedragen en een groot deel van diens vermogen aan de greep van de bezetter heeft weten te onttrekken.

Op voormelde gronden zal de Afdeling derhalve de voormelde rechtsbetrekking wijzigen in een overeenkomst van bewaargeving tegen een bewaarloon, hetwelk de Afdeling in verband met de waarde der aldus geredde effecten in redelijkheid bepaalt op f 15.000.— (vijftienduizend guldens) in totaal.

Deze beslissing brengt mede, dat gerequestreerde van zijn beheer over deze effecten aan requestrant q.q. rekening en verantwoording zal hebben te doen en het saldo der voormelde afzonderlijke bankrekening aan requestrant q.q. zal moeten overmaken.

Een beslissing omtrent de reeds door gerequestreerde aan requestrant ter hand gestelde effecten is niet verzocht en zal derhalve bij deze beslissing achterwege moeten blijven.

Voorts voegt de Afdeling aan het voorgaande toe, dat Zij haar beslissing slechts kan geven onder voorbehoud van rechten van derden, welke bij de Effectenregistratie nog mochten blijken.

Zij beslist derhalve onder laatstgemeld voorbehoud en met wijziging der bovenvermelde rechtsbetrekking tussen gerequestreerde en I. S. Jakobs op de wijze als boven omschreven, dat:

1. requestrant in zijn voormelde hoedanigheid wordt hersteld als bezitter q.q. der litigieuze effecten;

2. gerequesteerde wordt veroordeeld de litigieuze effecten binnen een maand na heden aan requestrant q.q. uit te leveren, zulks door deponeering ten name van requestrant q.q. bij een inleveringskantoor in de zin van artikel 39, sub 11, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
3. requestrant q.q. wordt veroordeeld om aan gerequesteerde te betalen de som van f 15.000.— (vijftienduizend gulden) als bewaarloon en wel binnen een maand na:
  - a. de sub 2. gelaste uitlevering;
  - b. goedkeuring der bovenvermelde door gerequesteerde af te leggen rekening en verantwoording;
  - c. overmaking van het saldo der afzonderlijke bankrekening als voormeld.

No. 8. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie,
4 October 1947. (Mr. Dr. N. Peereboom).

Eigendomsoverdracht onder bedreiging resp. dwang van de vijand.
Oorspronkelijke eigenaars in hun recht hersteld.

BESLISSING in de zaak van:

1. *Paul Goldsteen*, wonende te Amsterdam, ten deze handelende in hoedanigheid van algemeen gemachtigde van de thans in Amerika wonende *Robert Gotschalk Lewenstein*, als zodanig benoemd bij akte, de 29ste Juni 1945 verleden, ten overstaan van de plaatsvervangend Consul-Generaal der Nederlanden te New York, Verenigde Staten van Amerika en genoemde R. G. Lewenstein rechtens vertegenwoordigende;
2. *Victor Weyerman*, wonende te Amsterdam, ten deze handelende als lasthebber van de afwezige *Mevrouw Wilhelmine Helena Lewenstein*, onder de Portugese wetgeving buiten gemeenschap van goederen gehuwd met *José Augusta da Silva*, krachtens akte van volmacht, met bijstand van genoemde J. A. da Silva op 12 Januari 1938 verleden, ten overstaan van Notaris S. Teixeira de Mattos te Amsterdam en genoemde *Mevrouw W. H. da Silva-Lewenstein* in rechten vertegenwoordigende;

Advocaat: Mr. A. C. van Zeggelen

contra

Het Nederlandse Beheersinstituut, te 's-Gravenhage.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, de navolgende beslissing.

Requestranten hebben gesteld, dat de door hen vertegenwoordigde personen, te weten de bovengenoemde *Robert Gotschalk Lewenstein* en *Wilhelmine Helena Lewenstein*, echtgenote van *José Augusta da Silva* vóór 10 Mei 1940 eigenaar waren van respectievelijk 34 en 26 aandelen op naam, genummerd 1 tot en met 34 en 42 tot en met 67 in de Naamloze Vennootschap N.V. Amsterdamse Naaimachinehandel voorheen A. Lewenstein te Amsterdam.

Deze aandelen zijn bij verschillende notariële akten in de jaren 1940 en 1941 overgedragen aan *Ing. J. Ravestein* te Heemstede met het doel voormelde N.V. te ariseren en te beschermen tegen de greep van de toenmalige bezettende macht. Dit is evenwel niet bereikt. Een later aangestelde *Verwaltungstreuhander* heeft de aandelen van *Ravestein* voor de N.V. teruggekocht, waarna tenslotte de N.A.G.U. als „*Veräußerungstreuhander*” werd aangesteld.

Deze heeft de aandelen verkocht aan een zekere *F. J. Wörndl* te Wenen.

De aandelen bevinden zich thans ten name van de N.V. gedeponceerd bij de *Twentsche Bank* te Amsterdam.

Met requestranten kan worden aangenomen, dat de voorgemelde eigendomsoverdrachten, die tenslotte tot de eigendom van *Wörndl* hebben geleid

zijn geschied onder bedreiging respectievelijk dwang van de vijand en tegen hun verzoek, dat de oorspronkelijke eigenaars in hun recht dienen te worden hersteld, behoeft daarom onder na te melden voorwaarden geen bezwaar te bestaan.

Ook de gerequesteerde Ing. J. Ravestein heeft bij schrijven d.d. December 1945 aan de Afdeling medegedeeld, dat hij bereid is de betreffende aandelen aan de oorspronkelijke eigenaren af te staan, en dat hij zich met het verzoek tot rechtsherstel van requestanten geheel kan verenigen, terwijl het Nederlandse Beheersinstituut te 's-Gravenhage, te dezer zake verweer voerende voor de vijandelijke onderdaan F. J. Wörndl, voornoemd, zich in zijn verweerschrift aan het oordeel van de Afdeling heeft gerefereerd.

De Afdeling beslist derhalve onder voorbehoud van de rechten van derden die bij de Effectenregistratie mochten blijken te bestaan, dat:

- a. *Robert Gotschalk Lewenstein*, wordt hersteld in de eigendom van 34 aandelen in bovengenoemde vennootschap, genummerd 1 tot en met 34;
- b. *Mevrouw Wilhelmine Helena Lewenstein*, echtgenote van José Augusta da Silva, of haar rechtverkrijgenden, wordt hersteld in de eigendom van 26 aandelen in meergenoemde vennootschap, genummerd 42 tot en met 67.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Bevoegdheden van de Vertegenwoordigers.

Aan de lijst van bevoegdheden van de Vertegenwoordigers (blz. 78 e.v. van de „Leidraad”) dient aan punt 4, luidende: „het geven van toestemming aan beheerders en bestuurders met de bevoegdheid van een beheerder voor die bedrijfshandelingen, welke de normale bedrijfsuitoefening te boven gaan, met uitzondering van:”, waaronder volgt: „j. het medewerken aan een scheiding en deling, waarbij vijanden betrokken zijn” (zie „Rechtsherstel”, Jrg. I no. 7, blz. 187), te worden toegevoegd: „alsmede aan een scheiding en deling, waarbij vermogen, hetwelk is verbeurd verklaard, betrokken is.”

Vermogenswaarden van afwezigen in het Ver. Kon. van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of in de V.S. van Amerika.

In aansluiting aan de circulaire aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers, opgenomen in „Rechtsherstel”, Jrg. II no. 7, blz. 184, kan worden gemeld, dat de Minister van Financiën bij missive d.d. 26 September 1947 de Directeurs van 's Rijks belastingen en domeinen heeft doen weten, dat aanvragen om inlichtingen uit het Centraal Testamentenregister betreffende personen, die in Duitse concentratiekampen of elders in het buitenland zijn overleden, op de gebruikelijke wijze in behandeling dienen te worden genomen, indien een verklaring van het Nederlandse Rode Kruis wordt overgelegd, inhoudende dat de desbetreffende persoon als overleden moet worden aangemerkt.

Ondersteuningsbetalingen aan familieleden in Duitsland.

In „Rechtsherstel” Jrg. II no. 8, blz. 213, is een publicatie van het Beheersinstituut over bovengenoemd onderwerp opgenomen. Hierin is er op gewezen, dat de desbetreffende toestemming van het Beheersinstituut niet onthef van het in het algemeen voor dergelijke ondersteuningsbetalingen bestaande vereiste van een vergunning voor het Kantoor Deviezenvergunningen van de Nederlandsche Bank N.V.

In aansluiting hieraan wordt medegedeeld, dat De Nederlandsche Bank N.V. Kantoor Deviezenvergunningen op grond van art. 14 van het Deviezenbesluit 1945 een algemene vergunning heeft verleend tot het doen van ondersteuningsbetalingen als bedoeld in bovenaangeduide publicatie. Deze algemene vergunning is gepubliceerd in de prijscourant uitgegeven door de Vereniging voor de Effectenhandel van 24 September 1947.

Rechtsvragen.

Ambtenaren en beambten in de zin van art. 2, sub 1, van E 133.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat een minderjarige, die vrijwillig in vijandelijke krijgsmacht is getreden en deze dienst voor het bereiken van zijn meerderjarigheid weer verlaat, beschouwd dient te worden als ambtenaar van een vijandelijke staat in de zin van art. 2, sub 1, van E 133, zodat zijn vermogen van rechtswege in eigendom is overgegaan op de Staat. Immers het Besluit no. E 133 maakt voor de bepaling wie als vijandelijk onderdaan moet worden aangemerkt, geen onderscheid tussen minder- en meerderjarigen.

(Zie „Rechtsherstel”, Jrg. I no. 19, blz. 531.)

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Model ener akte van minnelijke regeling ten aanzien van onroerend goed.

J. was eigenaar van twee gelijkwaardige huizen, welke door de N.G.V. verkocht werden aan T.; T. verkocht één dezer percelen aan N. Blijkens de akte van minnelijke regeling is er geschil tussen T. en N. over de door T. aan N. te vergoeden schade. Partijen komen overeen dit geschil door arbitrage te doen oplossen.

De arbitragecommissie beslist op grond van redelijkheid en billijkheid, dat T. de helft der door N. te lijden schade dient te dragen.

Heden, de . . . . ., verschenen voor mij . . . . ., notaris te . . . . ., in tegenwoordigheid van na te noemen getuigen:

1. de Heer J., zonder beroep, wonende te . . . . .;
2. de Heer B., accountant, wonende te . . . . ., als beheerder over het vermogen van T., handelaar, wonende te . . . . ., daartoe benoemd door het Nederlandse Beheersinstituut, Vertegenwoordiging . . . . . op . . . . en diens gevolgde overeenkomstig art. 35 van het Besluit Vijandelijk Vermogen uitoefenende de taak van de te 's-Gravenhage gevestigde rechtspersoon „Het Nederlandse Beheersinstituut” als conform artt. 6 en 10 van bovengenoemd besluit voormeld vermogen beherend;
3. de Heer N., koopman, wonende te . . . . .;
4. de Heer A., notaris-klerk, wonende te . . . . ., als lasthebber van enz. (de N.G.V.), blijkende van gemelde lastgeving. . . . . enz.

De comparanten verklaarden:

De Heer J., eigenaar in de zin van art. 20 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer van de volgende onroerende goederen:

- A. Een huis en erf aan de . . . . .straat 1 te . . . . ., kadastraal bekend Gemeente . . . . ., Sectie . . . . ., no. . . . ., groot . . . . .;
- B. Een huis en erf aan de . . . . .straat 3 te . . . . ., kadastraal bekend Gemeente . . . . ., Sectie . . . . ., no. . . . ., groot . . . . .

De Heer J. verkreeg de eigendom dier onroerende goederen . . . . . enz.

De sub A. en B. vermelde percelen werden bij akte . . . . . 1943 verleden, voor notaris . . . . . te . . . . . overgeschreven ten Hypotheekkantore te . . . . . op . . . . . 1943 in deel . . . . ., no. . . . ., voor de prijs van f 11.440.— door de N.G.V. verkocht aan de Heer T., sub 2 genoemd.

Van de koopprijs is een bedrag van f 6.000.— besteed ter aflossing van een hypotheek ten laste van de eigenaar en ten behoeve van de Heer H., benevens f 144.75 voor lopende rente naar 4½ %.

Het sub A. gemelde perceel is daarna door T. voornoemd bij akte . . . . . 1943, verleden, voor notaris . . . . . te . . . . ., overgeschreven ten hypotheekkantore te . . . . . op . . . . . 1943 in deel . . . . ., no. . . . . voor de prijs van f 6.400.— verkocht aan de Heer N., sub 3 genoemd.

Tengevolge van het vorenstaande staat dit perceel thans kadastraal ten name van de Heer N. en het perceel sub B. genoemd ten name van de Heer T.

De percelen zijn thans onbezwaard.

Tijdens hun bezit is door de kopers aan huren ontvangen, na aftrek van alle lasten en onderhoudskosten:

door T. een bedrag van . . . . . f 1024,22
door N. een bedrag van . . . . . f 447,73

In overleg met de Heer B. heeft de Heer J. het beheer over het perceel B. weer tot zich genomen op 1 Juni 1946.

De sindsdien verschenen huren zijn door de Heer J. ontvangen.

Verbeteringen, welke een waardevermeerdering van het onroerend goed medebrengen, zijn niet aangebracht.

Terzake van voormelde verkoop is door de N.G.V., volgens haar opgave, ontvangen na aflossing van voormelde hypotheek en van door de N.G.V. in rekening gebrachte provisie f 4910.59.

Partijen zijn met elkander te rade gegaan om, teneinde een rechtsherstel-procedure te vermijden de Heer J. in der minne volledig in zijn bezit en eigendomsrechten te herstellen en komen daartoe het volgende overeen:

Zij verstaan, dat de hiervoor vermelde koopovereenkomsten door de N.G.V. en die door T. aan N. als nietig zijn te beschouwen met dien verstande, dat de overschrijving van de afschriften der betreffende akten ten hypotheek-kantore niet heeft geleid tot enige wijziging in de eigendomsrechten van de Heer J.

Voorzover uit gemelde overeenkomsten en overschrijvingen enig eigendoms- of ander zakelijk recht op voormelde kopers is overgegaan dragen de comparanten sub 2 en 3 deze rechten over aan de comparant sub 1, die deze overdracht aanvaardt.

De comparant sub 1 betaalt aan de comparant sub 2 het bedrag der hypothecaire schuld, welke uit de door T. betaalde koopsom is voldaan met rente van . . . . . 1943 af tot heden tezamen f 7191.—.

De huur van het sub A. vermelde perceel komt van 1 Juli 1947 af aan de comparant sub 1 toe.

De comparant sub 1 zal betalen alle vaste lasten, welke met betrekking tot voormelde percelen nog openstaan, inclusief premies en naheffingen ter zake van molestverzekeringen.

De comparanten erkennen de door de lastgeefster sub 4 gedane opgave als juist.

Indien en voorzover de comparant sub 1 terzake van de verkoop door de N.G.V. tegen deze instelling of enige soortgelijke instelling een vordering heeft maximaal groot f 4910,59, cedeert de comparant sub 1 deze vordering aan de, door na te melden arbitragecommissie aan te wijzen koper, welke cessie door de comparanten sub 2 en 3 wordt aanvaard.

De kopers betalen aan de comparant sub 1 de netto-saldi der door hen ontvangen huren, zoals hiervoor vermeld.

Voorts verklaarden de comparanten, dat tussen de comparant sub 2 en de comparant sub 3 het volgende geschil is gerezen:

N. is van mening, dat hij recht heeft op terugvordering van T. der door hem aan T. betaalde koopsom, de door hem te betalen netto-revenuen en zijn kosten, terwijl de comparant B. het billijk vindt, dat N., die wist, dat hij een besmet perceel kocht, een deel van de schade lijdt.

Partijen zijn overeengekomen dit geschil met voorbijgaan van elke andere instantie te doen beslechten door de Heren Mr. X., advocaat, IJ., oud-notaris, en Ir. Z., allen te . . . . . als arbiters, die recht zullen spreken als goede mannen naar billijkheid in hoogste ressort en die tevens zullen bepalen, wie der partijen de kosten der arbitrage zal betalen, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk.

Ingevolge deze regeling deponeert de comparant sub 2 een bedrag van f 6400.— voor koopsom, f 447.73 voor door N. te betalen revenuen en f 160.— voor de kosten, welke ten laste van N. zouden kunnen komen bij de . . . . . Bank te . . . . . met bepaling, dat degene, die daarop volgens de uitspraak van voormelde arbitragecommissie recht heeft met uitsluiting van ieder ander bevoegd zal zijn deze bedragen te vorderen of zodanig deel daarvan als gemelde commissie zal bepalen.

Van de kosten dezer akte betaalt T. f . . . . . en N. (resp. T.) f . . . . ., voorts betaalt ieder van hen zijn deel in de kosten ten behoeve van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel en de kosten der N.G.V.

De comparanten verklaarden verder:

De terzake tussen hen hangende geschillen zijn hiermede geheel tussen hen geregeld behoudens het geschil T.—N.

Ieder hunner heeft het hem volgens het bovenstaande toekomende bij het tekenen dezer akte ontvangen, behoudens verrekening van het gedeponeerde bedrag, zodat zij elkander, behoudens deze verrekening over en weder zonder enig voorbehoud kwiteren en dechargeren.

Zij doen volledig afstand enz.

De comparant sub 4 verklaarde, dat hij in zijn gemelde hoedanigheid er kennis van heeft genomen, dat alle vorderingen op de N.G.V. of welke soortgelijke instelling ook, voortvloeiende uit het in ontvangstnemen van de koop-som toekomen aan de door gemelde arbitragecommissie aan te wijzen koper, zonder dat deze kennisneming zou impliceren, dat de N.G.V. schuldenares van deze vorderingen zou zijn.

Tenslotte verklaarden de comparanten enz.

Waarvan akte, enz.

Uitspraak der arbitragecommissie.

De ondergetekenden:

1. Mr. X., advocaat en procureur te .....
2. de Heer IJ., oud-notaris te .....
3. Ir. Z., adjunct-directeur van Bouw- en Woningtoezicht, te ..... uit aanmerking;

dat bij akte verleden .... Juli 1947 voor de notaris ..... te ..... tussen de Heer J., wonende te ..... enerzijds en de Heren T. te ..... en N. te ..... anderzijds is gesloten een overeenkomst van rechtsherstel overeenkomstig de bepalingen vervat in het K.B. E 100, zoals dit is gewijzigd en aangevuld bij het K.B. F 272 van 16 November 1945 betreffende het recht van eigendom van J. op het huis met erf aan de .....straat 1 te ..... kadastraal bekend als Gemeente ....., Sectie ....., no. ...., dat uit bovengemelde akte, uit de aan ons verstrekte kadastrale en hypothe-caire gegevens en uit de door partijen verstrekte inlichtingen het navolgende is gebleken en tussen partijen vaststaat:

Genoemde J. was eigenaar van de twee gelijkwaardige huizen met erven en aan de .....straat no. 1 en 3 te ....., toen bezwaard met een hypothe-caire schuld te zijnen laste en ten behoeve van H. te ..... groot pro resto f 6.000.— rentende $4\frac{1}{2}$ % per jaar. Bedoelde percelen werden zonder toestemming van de eigenaar door de N.G.V. tezamen verkocht aan genoemde T. voor de terstond betaalde prijs van f 11.440.— alles blijkens een op ..... 1943 voor de notaris ..... te ..... verleden akte.

Uit bedoelde koopprijs werd de op de beide percelen rustende hypothe-caire lening, ten laste van J. afgelost, terwijl daarenboven krachtens de overeen-komst van rechtsherstel door J. dient te worden vergoed de over de hoofd-som bespaarde rente, zodat door J. in totaal als tegenpraestatie voor beide percelen is verschuldigd aan genoemde T. een bedrag van f 7191.—. Genoemde T. heeft bij akte, verleden, op ..... 1943 voor notaris ..... genoemd, het perceel .....straat 1 te ..... verkocht voor de terstond betaalde prijs van f 6400.— aan genoemde N., terwijl het perceel .....straat 3 te ..... door genoemde T. niet is doorverkocht en dus bij het kadaster nog te zijnen name stond.

Bij voormelde regelings-akte is overeengekomen, dat genoemde J. wederom eigenaar is, onder meer van het bedoelde perceel .....straat 1 en dat aan hem de netto huur of genotsvergoeding van de dag van vervreemding af zal moeten worden vergoed, waardoor N. dient te betalen een bedrag van f 447.73, terwijl de kosten der regeling en der bekrachtiging niet ten laste van J. komen.

Tussen genoemde T. en N. bestaat nog het volgende geschil:

N. is van mening, dat hij recht heeft op terugvordering van T. der door hem aan T. betaalde koopprijs, de door hem te betalen netto-revenuen en zijn kosten, terwijl de Heer B., als beheerder over T. het billijk vindt, dat N., die wist, dat hij een besmet perceel kocht een deel van de schade lijdt.

In voorgemelde regelingsakte is overeengekomen, dat bovenstaand geschil met voorbijgaan van elke andere instantie zal worden beslecht door de ondergetekenden als arbiters, die recht zullen spreken als goede mannen naar billijkheid in hoogste ressort, en dat bij de uitspraak de arbiters zullen bepalen, wie der partijen de kosten der arbitrage zal betalen, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk.

Ingevolge vorenstaande regeling heeft genoemde B. een bedrag van f 6400.— voor koopsom en f 447.43 voor door N. te betalen revenuen en f 160.— voor de kosten, welke ten laste van N. zouden komen bij de . . . . . Bank te . . . . . gedeponceerd, met bepaling, dat degene, die daarop volgens de uitspraak van ondergetekenden recht heeft met uitsluiting van ieder ander, bevoegd zal zijn deze bedragen te vorderen of zodanig deel daarvan als ondergetekenden zullen bepalen, die tevens dienen vast te stellen aan wie der partijen de vordering op de N.G.V. of andere instelling zal toekomen.

Gehoord B., accountant te . . . . . als beheerder over genoemde T., terwijl voor N., notaris . . . . . te . . . . . per brief zijn standpunt nader aan ons heeft verklaard;

Overwegende, dat tussen partijen vaststaat, dat ten tijde der aankoop ook N. wist, dat het perceel als Joods onroerend goed en dus onrechtmatig was verkocht, waaruit volgt, dat hij dus zeker niet te goeder trouw was; dat daartoe niet afdoet, dat N. het perceel kocht terwille van een met evacuatie bedreigde getrouwde zoon;

dat moet worden aangenomen, dat aan N. bij het verlijden der koopakte is gewezen op de vrijwaringsactie bedoeld in art. 1532 B.W. mede, omdat die vrijwaringsactie in bedoelde koopakte niet is uitgesloten;

dat volgens de mening van ondergetekenden de vrijwaringsactie in het Burgerlijk Recht van zeer beperkte strekking is en slechts geldt, indien men door een rechtsvordering in zijn bezit wordt gestoord, hetgeen in het onderhavige geval niet is geschied;

dat geheel afgezien van de betekenis der vrijwaringsactie in het Burgerlijk Recht het K.B. E 100 een zelfstandige, op dat punt van het Burgerlijk Recht afwijkende regeling inhoudt in de artt. 22 en 26;

dat volgens deze artikelen de gevolgen van een nietigverklaring dienen te worden geregeld naar redelijkheid en billijkheid, zodat door deze redelijkheid en billijkheid toe te passen geen stellige wetsbepaling wordt geschonden, doch integendeel stellige wetsbepalingen worden toegepast, dat partij N. beweert, dat de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel het gehele verlies ten laste van partij T. zou brengen, dat evenwel volgens ons oordeel, deze bewering, welke niet door bewijzen wordt gestaafd, niet juist kan zijn, daar ook de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel art. 22 van het K.B. E 100 dient toe te passen;

dat verder het beroep van partij N. op art. 11 der wet houdende Algemene Bepalingen niet ter zake dienende is, daar di artikel doelt op de beoordeling van de billijkheid van de wet zelf en niet op de beoordeling van een rechtsbetrekking tusschen partijen, dat de positie en de verhouding van partijen tot de N.G.V. meebrengt, dat deze instelling volledig aansprakelijk moet worden gesteld voor de terugbetaling van de indertijd door deze instelling ontvangen koopprijs, dat aangenomen moet worden, dat de vermogenstoestand van de N.G.V. van dien aard is, dat een vordering op haar niet volledig verhaalbaar is, zodat daardoor schade zal worden geleden;

dat ondergetekenden op grond van het bovenstaande van oordeel zijn, dat de redelijkheid en billijkheid medebrengen, dat nu beide partijen wisten, dat gehandeld werd in onrechtmatig verkocht Joods goed, beide partijen de schade, veroorzaakt door de mogelijke insolventie van de N.G.V. samen

moeten dragen, waarbij er dan rekening mede dient te worden gehouden, dat T. bij de doorverkoop aan N. winst heeft gemaakt;

dat op grond van de redelijkheid en billijkheid het door partij N. aan genoemde J. te vergoeden bedrag ad f 447.73 door N. en T. samen voor gelijke delen dient te worden gedragen;

dat, daar N. wist, dat hij Joods onroerend goed koch, hij de kosten dier aankoop zelf zal moeten dragen;

dat de partijen over en weer in het ongelijk zijn gesteld, zij samen de kosten der arbitrage voor gelijke delen dienen te dragen;

Rechtdoende, als goede mannen naar billijkheid:

Veroordelen N. en T. om gezamenlijk voor gelijke delen te dragen het verlies veroorzaakt door het onrechtmatig verkopen en aankopen van het perceel .....straat 1 te ....., in verband met de mogelijke insolventie van de N.G.V., welk verlies door arbiters wordt vastgesteld op f 2124.50, zodat genoemde N. te vorderen heeft van genoemde T. de door hem betaalde koopprijs van f 6.400.— verminderd met de helft van bedoeld verlies ad f 1062.25 en uiteindelijk N. van genoemde T. te vorderen heeft f 5337.75, terwijl de vordering op de N.G.V. voorzover het perceel .....straat 1 betreft aan N. en T. gezamenlijk ieder voor gelijke delen toekomt;

Bepalen, dat N. en T. ieder voor de helft dienen te dragen de door N. aan genoemde J. te vergoeden netto-revenuen ad f 447.73, zodat N. op grond daarvan van T. heeft te vorderen f 223,87 en N. dus uiteindelijk heeft te vorderen van T. een totaalbedrag van f 5561.62, welk bedrag uit voormeld bij de ..... Bank te ..... gedeponoerd bedrag aan hem moet worden uitbetaald;

Bepalen, dat de kosten der arbitrage bedragende met inbegrip van f 5.— voor het deponeren van de minuut dezer beslissing ter Griffie van de Arrondissementrechtbank totaal f ....., door N. en T. ieder voor gelijke delen dienen te worden gedragen.

Ontzeggen het anders of meer gevorderde.

Aldus gedaan te ..... op ..... 1947.

Nêerlandse Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

**1. Geologische grondslagen van het
Nederlandse landschap**

door Dr C. van Rijsinge

**2. Het Nederlandse landschap en
zijn oude ontginningen**

door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer

3. Dieren van Nederland

door Dr A. Schierbeek

4. Het landschap in de literatuur

door dra T. Klijnhout-Moerman

**5. Het Nederlandse landschap
en de Waterstaat**

door Dr Ir Z. Y. van der Meer

**6. Het Nederlandse landschap
en de stedenbouw**

door Drs H. van der Weyde

7. Natuurbescherming

door Dr C. van Rijsinge

**8. Het Nederlandse landschap
in de beeldende kunst**

door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel òf bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

13 NOVEMBER 1947

NUMMER

10

H

DE HOFSTAD DEN HAAG

DRUKKERIJ-UITOEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12780

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143, - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:

Mr. J. W. JOSEPHUS JITTA

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

Drukkerij-uitgeverij

"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3

'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	253
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	257
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	261
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont- ruiming	262
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	263
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	263
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	264
Diverse beslissingen	264
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	265
Uitspraken der afdeling op grond van de bepalingen van Hoofd- stuk IV E 100	266
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	273
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	273
Afdeling onroerende goederen.	
Model ener akte van minnelijke regeling t.a.v. onroerend goed	275

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Over de Besluiten Bezettingsmaatregelen, Herstel Rechtsverkeer en Vijandelijk Vermogen (III)

Besluit Vijandelijk Vermogen.

Naast schending van het recht en ontwrichting van het rechtsverkeer, als consequenties van de bezetting, leverde de Tweede Wereldoorlog ons een enorme oorlogsschade op.

Tussen de geallieerden was overeengekomen, dat de aangerichte schade zoveel mogelijk zou worden verhaald op hun tegenstanders. In afwachting van de definitieve regeling der schade-loosstelling bij wapenstilstandsvoorwaarden of vredesverdrag diende iedere geallieerde zo spoedig mogelijk beslag te leggen op het in zijn gebied aanwezige vermogen van de vijand. Na Duitsland's onvoorwaardelijke overgave werd op de conferentie van Potsdam overeengekomen, dat het Duitse vermogen in elk geallieerd land tot zekerheid van Duitsland's reparatiebetaling zou strekken.

In Nederland was reeds op 25 October 1944 het Besluit Vijandelijk Vermogen in werking getreden ¹⁾, dat, naar gelang het bezette gebied door de vijand werd ontruimd, ten volle verbindend werd ²⁾. Op 21 October 1945 werd bij de overeenkomst van Parijs door de Westerse Geallieerden bepaald, dat ieder van hen het zich op zijn gebied bevindende Duitse vermogen zou moeten liquideren op door hem zelf te bepalen wijze, maar zo, dat alle Duitse invloed definitief uit zijn land zou verdwijnen.

Ingevolge deze overeenkomst zal elk land van het door hem geliquideerde vijandelijk vermogen — dat aan de Inter Allied Reparation Agency (I.A.R.A.) te Brussel zal moeten worden verantwoord — niet meer mogen behouden dan het hem toegewezen percentage: voor ons land is dit op 5,6 % gesteld.

* * *

Een precedent voor het Besluit Vijandelijk Vermogen bestond in de Nederlandse wetgeving niet. Blijkens de toelichting ³⁾ hebben de ontwerpers een uitvoerige studie gemaakt, hoe deze mate-

¹⁾ Zie art. 50 E 133.

²⁾ Zie art. 21 E 93.

³⁾ Pag. 32 e.v.

rie in andere rechtstelsels was geregeld; ook heeft men richtlijnen gezocht in de faillissementswet ⁴⁾. Het resultaat van een en ander was een regeling, die — zoals een deskundige betoogt ⁵⁾ — de in de andere landen toegepaste voorzieningen in de schaduw stelt.

Het Besluit doet de eigendommen van vijandelijke staten en vijandelijke onderdanen ⁶⁾ van rechtswege overgaan op de Nederlandse Staat. De toelichting legt er de nadruk op, dat deze eigendomsovergang niet gelijk te stellen is met een confiscatie of een onteigening zonder schadeloosstelling; ze is slechts een maatregel van conservatoire aard. De naasting zou alleen dan een confiscatoir karakter krijgen, indien noch in de wapenstilstandsvoorwaarden, noch in de vredesverdragen voorzieningen zouden worden getroffen, waarbij aan de vijandelijke staten de verplichting wordt opgelegd hun onteigende onderdanen de door dezen tengevolge dier onteigening geleden schade te vergoeden ⁷⁾. In het Besluit zelf is dit conserverende oogmerk uitgedrukt in artikel 3, lid 3, bepalende dat de bestemming van het aldus aan de staat opgekomen vermogen nader bij de Wet zal worden geregeld „met inachtneming van de ten deze in de wapenstilstandsvoorwaarden of vredesverdragen op te nemen bepalingen”; ook artikel 12, lid 1, bepalende, dat bij het einde van het beheer het vermogen, of hetgeen daarvoor in de plaats is gekomen, naar de curandi zal terugkeren, is er een uitvloeisel van.

Speciaal onder invloed van de internationale tractaten is de toepassing echter wel degelijk in zodanige richting gedrongen, dat deze beheren grotendeels op liquidatie moeten zijn gericht ⁸⁾.

Ontduikingspogingen heeft men willen afsnijden door de naasting de jure te doen werken; gelijke strekking hebben de artikelen 15 en 16.

* * *

Vrijwel gelijkgesteld met vijandelijk vermogen heeft de Besluitgever het vermogen van landverraderlijke elementen. Nam men als zeker aan, dat het vijandelijke vermogen aangewend zou worden ter verrekening met de schadevorderingen, die de Staat tegen

---

⁴⁾ Zie toelichting op art. 17; p. 107.

⁵⁾ Mr. J. P. Barth in de Economist, Oct. 1947, pag. 605 v.v.

⁶⁾ Bij art. 2, lid 1, van de Wet van 21 December 1947 (Stbl. G 382) is het woord Italië geschrapt uit art. 1 sub 5 E 133. Omtrent de daarmee samenhangende wijzigingen in de voorzieningen betreffende Italiaans vermogen raadplege men genoemde Wet.

⁷⁾ Toelichting p. 34.

⁸⁾ Vgl. vonnis Voorzitter Raad van 13 Dec. 1946, Rechtsherstel I, p. 425.

de vijand zou geldend maken⁹⁾, ten aanzien van het landverraderlijk vermogen nam men zich voor dat dit in mindering zou strekken van niet op de vijand verhaalbare oorlogsschade¹⁰⁾. Slechts in zoverre was men tegenover landverraders concilianter dan tegenover vijanden, dat men bij de mate, waarin de Staat zijn verhaal zou vinden op het landverraderlijk vermogen, bereid was rekening te houden met de mate van schuld van de eigenaar. Speciaal van de Tribunalen werd een drastische en frequente toepassing van vermogensstraf verwacht.

Van rechtswege werd derhalve bij wijze van conservatoire maatregel onder beheer gesteld het vermogen van alle N.S.B.-ers en collaborateurs (E 133 art. 6, lid 1, j^o art. 10, lid 2). Terugziende op wat toen werd vastgesteld, mag worden erkend, dat de Besluitgever hier geen geukkige greep heeft gedaan. Enerzijds is zijn omschrijving te ruim, daar ook het vermogen van ten onrechte gearresteerden aldus onder beheer kwam te staan¹¹⁾, anderzijds vielen voortvluchtige collaborateurs buiten de formulering. Tenslotte had de wetgever geen rekening gehouden met het enorme aantal verrichte arrestaties, die de machine van het te Londen ontworpen Beheersinstituut deden dol draaien, nog voordat de organisatie behoorlijk kon worden opgebouwd.

De praktijk van het beheer over dit landverraderlijke vermogen heeft zich in andere richting ontwikkeld dan die over het vijandelijke. De tribunalen bleken niet op grote schaal tot verbeurdverklaring over te gaan¹²⁾. Nadat uit de toepassing van het Tribunaalbesluit was gebleken dat de Staat bij de verbeurdverklaringen rechtstreeks geen groot belang had, ging men inzien dat het daarentegen zowel voor de Staat als voor de betrokkenen zelf van grote betekenis was dat laatstgenoemden niet door een onnodige liquidatie van hun vermogen van hun normale bronnen van inkomsten werden beroofd. Dit gewijzigde inzicht vond zijn neerslag in het K.B. van 16 November 1945, Staatsblad F 272. Tot vervreemding of bezwaring van bestanddelen uit landverraderlijk vermogen kan het Beheersinstituut na het inwerking treden van dit Besluit nog slechts zelfstandig overgaan voorzover het belang van dit vermogen of van deszelfs schuldeisers zulks vordert; de toestemming van de Procureur-Fiscaal bij het Bijzonder Gerechtshof is echter vereist, indien deze beheershandelingen uitsluitend in het

⁹⁾ Toelichting pag. 33.

¹⁰⁾ Vgl. art. 8, lid 2, Tribunaal Besluit E 101.

¹¹⁾ Anders Afd. Rechtspraak, Kamer Groningen 18 Juli 1947, N.R. 1023.

¹²⁾ Bij K.B. van 27 September 1947, Stbl. H 336 is bepaald, dat maximaal $\frac{3}{4}$ van het totale vermogen kan worden verbeurd verklaard.

algemeen belang of door de juiste verhoudingen in een bepaalde tak van bedrijf of beroep worden gevorderd (art. 11; tweede lid, sub a, nieuw). Het bij dezelfde gelegenheid in art. 11, tweede lid, sub b neergelegde vereiste van toestemming van de Minister van Handel en Nijverheid voor vervreemding, bezwaring of liquidatie van een bedrijf op grond van de laatst aangegeven omstandigheden geldt zowel voor landverraderlijk als voor vijandelijk ver-
mogen.

C.W.
J.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 20. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 24
Juni 1947.

Verkoop van een slagerij-inventaris niet in het belang van het onder beheerstaand vermogen of van deszelfs schuldeisers, maar in het algemeen belang. Toestemmingen ex art. 11, lid 2, sub a en b, niet op straffe van nietigheid voorgeschreven.

Koopsom onvoldoende vergoeding voor wat in wezen betekent een vervreemding van een geheel slagingsbedrijf. Bekrachtiging van de verkoop onder voorwaarde dat koper binnen een maand alsnog een in de uitspraak bepaald bedrag aan requestrant betaalt.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien een op 7 Augustus 1946 gedateerd beroepschrift van Frederik Philippus Satony, gemachtigde Mr. D. J. I. van den Oever te 's-Gravenhage;

Gezien de op 11 September 1946 gedagtekende conclusie van antwoord op voornoemd verzoekschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;

Gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken; Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 4 November 1946, voor appellant voorgedragen door zijn gemachtigde, voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. W. Josephus Jitta, werkzaam bij dit Instituut, terwijl verstek werd verleend tegen A. J. H. de Bruyn te 's-Gravenhage, die als partij in het geding opgeroepen zijnde, noch persoonlijk, noch bij gemachtigde is verschenen;

Nog gelet op de verklaringen afgelegd door A. van Nuyten te 's-Gravenhage;

Ten aanzien van de feiten:

1. Overwegende, dat appellant, wiens vermogen overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen van 5 Juni 1945 tot 1 Augustus 1946 onder beheer van het Nederlandse Beheersinstituut (hieronder verder te noemen: „het Beheersinstituut” of „het N.B.I.”) heeft gestaan, op de in voormeld beroepschrift gestelde en bij de mondelinge behandeling aangevulde gronden heeft gevorderd:

primo: vernietiging althans nietigverklaring van de koopovereenkomst, omstreeks Mei 1946 gesloten tussen het Beheersinstituut en de Bruyn voornoemd met betrekking tot de tot het vermogen van appellant behorende slagerij-inventaris, zich bevindende in het aan appellant toebehorende woonhuis met slagerij aan de Thomsonlaan 61 te 's-Gravenhage voor de prijs van f 1851.64;

secundo: vernietiging althans nietigverklaring van de huurovereenkomst, door het Beheersinstituut met voornoemden de Bruyn met betrekking tot vorengenoemd pand op 5 Juni 1946 aangegaan voor de tijd van 5 jaren, ingaande 1 Juli 1946 met 5 optiejaren voor de huurprijs van f 1400.— per jaar;

2. Overwegende, dat het Beheersinstituut schriftelijk en mondeling ter terechtzitting omtrent de door appellant bestreden verkoop en huur in hoofdzaak het navolgende heeft aangevoerd, waarop voor zoveel noodzakelijk hieronder zal worden teruggekomen:

Ten tijde van de bevrijding zag de Overheid zich gesteld voor het probleem van een groot aantal oorlogsslachtoffers — waartoe ook de Bruyn behoorde — die, van bijna alles beroofd, geholpen moesten worden, terwijl de Overheid anderzijds beschikte over een grote hoeveelheid goederen, toebehorende aan onder beheer staande politieke delinquenten. Voor de hand lag nu een uitgifte der in beheer genomen goederen aan deze oorlogsslachtoffers.

In casu was de toestand op het ogenblik, dat het Beheersinstituut zijn feitelijk beheer over het vermogen van appellant zou aanvangen — einde Augustus 1945 — als volgt:

- a. het pand Thomsonlaan 61 was door de Kamer van Koophandel op 17 Juli 1945 toegewezen aan de Bruyn voornoemd; bij gebrek aan medewerking zou de Kamer van Koophandel krachtens de bepalingen van de Algemene Vorderingsregeling 1944 het perceel ten behoeve van de Bruyn hebben gevorderd;
- b. de bedrijfsinventaris was door het Bureau Roerende Goederen van Vijanden en Landverraders aan de Bruyn in gebruik gegeven;

Het Beheersinstituut was van mening deze toestand te moeten continueren en besloot in Mei 1946, toen appellant nog steeds gedetineerd was en het einde van zijn beheer nog niet was te voorzien, tot verkoop van de slagerij-inventaris over te gaan. Zodanige definitieve terbeschikkingstelling aan de Bruyn van de aan deze in gebruik verschafte goederen lag in de lijn van de Ministeriële Vorderingsbeschikkingen van 6 Mei 1946, welke onder meer beoogden de toestand, ontstaan door de uitgifte van roerende goederen aan oorlogsslachtoffers, in het belang der openbare orde en rust te bestendigen. Deze verkoop, eenmaal gesloten, leidde tot de huurovereenkomst van 5 Juni 1946, omdat het economisch onverantwoord scheen het gebruik der slagerij, van welker inventaris de Bruyn eigenaar was geworden, aan Satony te laten.

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat Wij in voormelde uiteenzetting van het Beheersinstituut die in haar algemeenheid door appellant niet is weersproken, een voldoende motivering zien van het in deze door dit Instituut gevolgde beleid;
2. Overwegende, dat het Ons niettemin met appellant voorkomt, dat ten onrechte het Beheersinstituut in gebreke is gebleven de toestemmingen van respectievelijk de Procureur-Fiscaal bij het Bijzonder Gerechtshof en de Minister van Handel en Nijverheid te vragen welke voor de bestreden verkoop waren vereist ingevolge artikel 11, lid 2, E 133, nu niet het belang van het beheerde vermogen, maar een algemeen belang — de positie van oorlogsgetroffenen — met de verkoop en verhuur werd gediend;
3. Overwegende, dat in dit opzicht van een ernstige tekortkoming van het Beheersinstituut kan worden gesproken, maar uit deze tekortkoming voor Ons niet zonder meer de plicht voortvloeit, de bestreden handelingen van het Beheersinstituut te vernietigen, nu — zulks in tegenstelling b.v. met het bepaalde bij artikel 70, lid 2, E 100 — de toestemmingen, bedoeld bij artikel 11, lid 2, E 133, niet op straffe van nietig-

heid zijn voorgeschreven en Wij niet de verplichting hebben om ambtshalve deze niet door toestemmingen gedekte handelingen van het Beheersinstituut te vernietigen, doch zelfstandig zullen mogen en moeten beoordelen, of deze handelingen voor vernietiging door Ons in aanmerking komen;

4. Overwegende, dat Wij tot deze vernietiging in het onderhavige geval ook niet zonder meer willen overgaan, nu Ons uit de stukken en uit hetgeen ten processe is aangevoerd niet is gebleken van enige gewichtige omstandigheid, op grond waarvan Wij zouden moeten aannemen, dat de volgens artikel 11, lid 2, E 133, vereiste toestemmingen (die slechts bij hoge uitzondering niet worden verleend) in casu zouden zijn geweigerd indien het Beheersinstituut erom gevraagd had;
5. Overwegende dat Wij het dan ook niet verantwoord achten om in de gegeven omstandigheden op grond van het bovenbedoelde — inderdaad ernstige — vormverzuim van het Beheersinstituut in te grijpen op de door appellant gewenste wijze, te minder waar dit zou moeten geschieden ten koste van een oorlogsgetroffene, die volkomen te goeder trouw met het Beheersinstituut heeft gehandeld en die door een eventuele vernietiging door Ons van de beroepen handelingen van het Beheersinstituut ten tweede male zijn bedrijf zou kwijtraken, zonder dat hem enige politieke of zakelijke misdraging of tekortkoming kan worden verweten;
6. Overwegende echter, dat Wij Ons op de hieronder genoemde economische gronden niet kunnen verenigen met de wijze, waarop het Beheersinstituut gemeend heeft, het slagersbedrijf van Satony te moeten vervreemden;
7. Overwegende immers, dat Ons in de eerste plaats uit het Ons ter inzage verstrekte dossier van het N.B.I., speciaal uit een brief van het Accountantskantoor P. J. Steenhuis te 's-Gravenhage aan het N.B.I., Koninginnegracht 98, Den Haag, van 21 Mei 1946 en uit een brief van voornoemd Bureau van het N.B.I. aan A. J. H. de Bruyn van 29 Mei 1946, is gebleken, dat het ten processe door beide partijen als koopprijs van de bedrijfsinventaris genoemde bedrag van f 1851.64 re vera voorstelt de taxatiewaarde ad f 1823.50 van de inventaris van de slagerij van F. Ph. Satony, Thomsonlaan 61, en het winstsaldo ad f 28.14 over de periode van 15 Augustus 1945—15 Maart 1946, zodat Satony als koopsom voor zijn door het N.B.I. aan de Bruyn verkochte bedrijfsinventaris slechts heeft ontvangen f 1823.50 (één duizend acht honderd drie en twintig gulden vijftig cents);
8. Overwegende, dat laatstgenoemd bedrag in naam slechts representeert de koopsom van de bedrijfsinventaris der slagerij van Satony, doch in wezen is de koopsom van zijn gehele slagersbedrijf, speciaal in verband met het feit, dat het pand (waarin dat slagersbedrijf door hem — gelijk tussen partijen in confesso is — ruim 15 jaar tot aan zijn detentie is gedreven en hetwelk aan hem in eigendom toebehoort) door het N.B.I. aan de Bruyn is verhuurd voor de tijd van 5 jaar, te rekenen vanaf 1 Juli 1946, voor de prijs van f 1400.— per jaar, met 5 optiejaren, hetgeen hierop neerkomt, dat de Bruyn desgewenst dit pand tot 1 Juli 1956 — als wanneer Satony, die, gelijk uit zijn dossier blijkt, op 29 October 1883 geboren is, bijna 73 jaar oud zal zijn — zal kunnen blijven occuperen;
9. Overwegende in dit verband, dat — hoezeer aan het N.B.I. kan worden toegegeven, dat van „goodwill” in het algemeen

geen of weinig sprake zal kunnen zijn bij een zogenaamde N.S.B.-zaak, hierbij in casu toch niet uit het oog mag worden verloren, dat de „loop” van het publiek in een bepaalde stadswijk naar een slagerij, gevestigd in een bepaald pand in die wijk, eveneens een zekere „goodwill”-waarde heeft, die niet zozeer aan de persoon van de slager als wel aan de gunstige ligging van de slagerij verbonden is;

10. Overwegende, dat Wij op grond van het bovenstaande van oordeel zijn, dat het bovengenoemde bedrag van f 1823.50 een onvoldoende vergoeding is voor wat in wezen betekent een vervreemding van een geheel slagersbedrijf, waarvan Wij de verkoopwaarde ex aequo et bono menen te moeten stellen op f 4000.— (vier duizend gulden);
11. Overwegende, dat Wij — waar beide partijen op enige punten in het ongelijk zijn gesteld — termen aanwezig achten voor een compensatie der proceskosten;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Bekrachten zowel de tussen het Nederlandse Beheersinstituut en A. J. H. de Bruyn te 's-Gravenhage plaats gehad hebbende verkoop van de slagerij-inventaris van Frederik Prilippus Satony als de hierboven omschreven overeenkomst van huur en verhuur betreffende het pand Thomsonlaan 61, geconstateerd bij onderhandse akte d.d. 's-Gravenhage, de 5 Juni 1946, een en ander gelijk hierboven door Ons geïnterpreteerd, onder voorwaarde, dat A. J. H. de Bruyn alsnog binnen één maand na de dagtekening van dit vonnis aan F. Ph. Satony betaalt een bedrag van f 2176.50 (tweeduizend één honderd zes en zeventig gulden, vijftig cents); Bepalen, dat voor het geval door A. J. H. de Bruyn aan deze voorwaarde niet wordt voldaan:

- a. hem door Ons gelast wordt, de door hem krachtens alsdan ontbonden verkoop verkregen inventaris tegen restitutie door Satony van het daarvoor door de Bruyn aan het Nederlandse Beheersinstituut betaalde bedrag ad f 1823,50 (één duizend acht honderd drie en twintig gulden, vijftig cents) aan Satony terug te geven;
- b. de hierboven omschreven overeenkomst van huur en verhuur reeds nu voor alsdan wordt vernietigd;

Wijzen af het anders of meer gevorderde;
Compenseren de proceskosten in dier voege, dat ieder der partijen haar eigen kosten drage.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 602. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 5 Juni 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Köster).

Verzoeker heeft, Jood zijnde, tijdens de bezetting geen aangifte gedaan bij gerequesteerde van de kosten van verpleging zijner echtgenote zoals voorgeschreven bij de polisvoorwaarden en waarvoor hij bij gerequesteerde was verzekerd. Verzoeker vraagt thans alsnog nakoming dier ziekteverzekeringsovereenkomst. Verzoek toegewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1016.

No. 603. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 1 Aug. 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

Betaling van het saldo ener rekening door de gerequesteerde bankinstelling op 7 Maart 1945 aan de S.D. nietig verklaard en gerequesteerde veroordeeld om dit saldo met rente uit te betalen aan verzoekers.

Gerequesteerde kan geen beroep doen op art. 33 E 100.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.)

N.R. No. 1017.

No. 604. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 4 Augustus 1947. (Prof. Mr. Kollewijn).

De Raad verklaart, dat verzoekster, na het overlijden van de gescheiden echtgenoot, als diens echtgenote-erfgename moet worden aangemerkt, zonder dat de door derden te goeder trouw verkregen rechten zullen worden aangetast.

Onbevoegd verklaard kennis te nemen van het verzoek tot nietigverklaring van een vonnis van echtscheiding.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 1, 23.) N.R. No. 1019.

No. 605. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 Augustus 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron van der Feltz).

Verzoeker heeft vrijwillig het risico van de vordering van zijn schip overgedragen op de koper, gerequesteerde.

Het ware onbillijk wegens een achteraf gebleken onjuiste kansberekening rechtsherstel toe te staan. Vordering ontzegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 23.) N.R. No. 1021.

- No. 606. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGEN-BOSCH, 19 Juli 1947. (Mrs. van Bortel, Ariëns en Poerink).

De N.V. Aero Bank (gerequestreerde) heeft op 4 November 1944 een bedrag van ruim 2 miljoen gulden in opdracht van de Verwalter van de Amst. Leder-Mij. (verzoekster) overgeboekt naar een Bank te Berlijn. Verzoekster is gevestigd te Oisterwijk (N.B.), welk gedeelte des lands in November 1944 bevrijd was.

De Bank had in ieder geval dienen te onderzoeken, of de Verwalter nog formeel bevoegd was de opdracht te geven, hetgeen belangrijke tijdwinst had opgeleverd.

De Bank had moeten begrijpen, dat de opdracht geen normale transactie bevatte, doch dat deze uitsluitend bevoordeling van de vijand beoogde. Overboeking nietig verklaard en rechtsverhouding van verzoekster tot de Bank hersteld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.)

N.R. No. 1024.

- No. 607. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 12 Sept. 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

De verkoop van het m.s. „Kijkduin” is onder onbehoorlijke invloed van de vijand tot stand gekomen.

De positie van andere scheepseigenaren kan in het algemeen geen aanleiding zijn om aan requestranten rechtsherstel te weigeren. Nu requestranten eigenaar zijn van een ander schip, zou het niet redelijk zijn, indien zij daarenboven de beschikking zouden krijgen over de „Kijkduin”. De „Kijkduin” blijft het eigendom van de Staat. Requestranten ontvangen de meerwaarde van het schip sedert de dag van overdracht, verminderd met de meerwaarde van de door hen gekochte schepen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1025.

- No. 608. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 7 Juli 1947. (Mrs. Tabbing Suermond, de Flines en Scholtens).

Waarde van in Augustus 1940 verkochte aandelen nader vastgesteld i.v.m. in 1942 uitgekeerde vergoeding wegens oorlogsschade.

Verdeling van het te betalen surplus over de beide gerequestreerden, zoals onder in het vonnis omschreven. (Zie N.R. No. 753).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 26.) N.R. No. 1028.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

- No. 609. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 28 Aug. 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Zijlstra en Jhr. van Meeuwen).

Gerequestreerde heeft in 1944 een door vervoeker gehuurd en gemeubileerd perceel, hetwelk verzoeker noodgedwongen had verlaten, ondergehuurd en in 1946 dit perceelsgedeelte direct van de eigenares gehuurd.

De in 1944 tot stand gekomen onderverhuur vernietigd en verklaard dat de oorspronkelijke huurovereenkomst tussen verzoeker en eigenares alsnog bestaat.

Appel, kort geding en hoofdzaak na voeging tegelijk beslist. Vonnis in kort geding bekrachtigd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 150c.)
N.R. No. 1020.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

(Zie ook No. 602).

- No. 610. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 17 September 1947. (Prof. Mr. Kollewijn).

Vordering tot rechtsherstel betreffende een polis van levensverzekering toegewezen. De betaling van de afkoopsom nietig verklaard, met vaststelling, dat de Mij. recht heeft op terugvordering van Lippmann van het onverschuldigd betaalde bedrag en dat, voor zover dit bedrag in het credit van requestrante mocht zijn geboekt, overboeking daarvan in het credit van de Mij. behoort te geschieden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1034.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 611. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 30 Juni 1947. (Mrs. Verdam, de Flines en Scholtens).

De licentie op een Nederlands octrooi van een Duitse firma is gedurende de bezetting verkocht en overgedragen zowel door de firma zelf als door de Verwalter van de Joodse licentiehouders.

Daarna heeft in 1945 de beheerder van de Duitse firma nogmaals deze licentie overgedragen. Het Beheersinstituut heeft een beschikking genomen, waarbij aan de Stichting Beheer Vijandelijke Octrooien is opgedragen nadere voorzieningen te treffen.

Beschikking Beheersinstituut vernietigd. Het Beheersinstituut kan niet over de licentie beschikken, daar in rechte moet worden vastgesteld, welke der partijen rechthebbende is op deze licentie.

Partijen in de gelegenheid gesteld zich verder onderling te beraden.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1018.

- No. 612. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 18 Juli 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

Verzoekster, in December 1946, onvoorwaardelijk buiten vervolging gesteld, heeft aan het Beheersinstituut haar in eigendom toebehorende goederen teruggevraagd.

Het Beheersinstituut heeft beslist dat deze goederen vallen onder de Vorderingsbeschikking van 6 Mei 1946. (Stct. 1946 no. 100). In hoger beroep beslissing vernietigd en verzoek tot afgifte der goederen toegewezen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1023.

- No. 613. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 7 Juli 1947. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermond en Scholtens).

Verzoeker — uitgewonnen koper van een schilderij gekocht op een veiling — heeft erkenning zijner vordering wegens onrechtmatige daad verzocht tegen de onder beheer gestelde firma v. Marle en Bignell welke erkenning door het Beheersinstituut is afgewezen. In hoger beroep beslissing vernietigd en verzoeker erkend voor het bedrag waarmede van Marle en Bignell is gebaat.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 25, 43.) N.R. No. 1027.

- No. 614. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 17 September 1947. (Mrs. Scholtens, Wery en Marinus).

Hetgeen een vertegenwoordiger van het Beheersinstituut in zijn hoedanigheid te weten komt is rechtens aan te merken als de wetenschap van het Beheersinstituut.

Voor de toepassing van art. 15, lid 2, van E 133, doet niet ter zake, dat de bevoegdheid tot het nietigverklaren van rechtshandelingen niet aan de plaatselijke vertegenwoordigers is gedelegeerd.

Onder het „kennis krijgen van de rechtshandeling” in art. 15, lid 2, E 133, is te verstaan het kennis krijgen van de inhoud der rechtshandeling en niet het kennis krijgen van feiten en omstandigheden, die van belang zijn ter bepaling van het oogmerk van partijen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 15.) N.R. No. 1029.

- No. 615. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGENBOSCH, 30 Sept. 1947. (Mrs. van Bortel, Ariëns en Poerink).

Het „kennis krijgen” van een vertegenwoordiger van het Beheersinstituut is rechtens niet aan te merken als de wetenschap van het Beheersinstituut.

De strekking van het bepaalde in art. 15, lid 2, E 133, is blijkbaar deze, dat aan het Beheersinstituut een behoorlijke termijn van onderzoek moet worden gelaten, hetgeen zoude zijn uitgesloten, indien de plaatselijke vertegenwoordiger heeft verzuimd zijn „kennis krijgen” tijdig door te geven.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 15.) N.R. No. 1030.
(Zie N.R. no. 1029).

- No. 616. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 8 October 1947. (Mrs. van Walsem, Wery en Marinus).

De beslissing van het Beheersinstituut, waarbij een Verwalter is aangemerkt als vijand, ingevolge het bepaalde in art. 2 sub 1 van het K.B. E 133, in hoger beroep bekrachtigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 2.) N.R. No. 1032.

- No. 617. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Juli 1947. (Mrs. Jolles, Wiarda en van Zeggelen).

Perzische tapijten kunnen i.c. niet worden beschouwd als „kostbaarheden” in de zin van art. 571 B.W. en vallen als huisraad onder de bepalingen van de Vorderingsbeschikking van 6 Mei 1946 (St. Crt. 1946 No. 100).

Beslissing Beheersinstituut bekrachtigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 11, 43.) N.R. No. 1033.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 604.

Diverse beslissingen.

- No. 618. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 11 Aug. 1947. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt en de Flines).

Wijziging van een begunstigingsclausule, tijdens de oorlog aangebracht, nietig verklaard en de dientengevolge plaats gehad hebbende boeking bij Lippmann Rosenthal veranderd.

Lippmann veroordeeld in de proceskosten wegens haar weigerachtige houding.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1022.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling Effectenregistratie.

No. 148. Negentiende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op de artt 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en 70, 71 en 72 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Bepaalt:

De verkoop van *claimrechten* voortgekomen uit effecten, met betrekking tot welke door het inleveringskantoor een verwervingsverklaring is ontvangen, als bedoeld in de Vijftiende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 27 Maart 1947 (Mededeling no. 130), is met ingang van heden toegestaan met inachtneming van het bepaalde in de Algemene Vergunning voor verhandeling van claim-dividenden, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 25 Juli 1946 (Mededeling no. 82), mits:

- a. de effecten, waaruit het recht van voorkeur is voortgekomen, zouden voldoen aan het bepaalde in artikel 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking indien te hunnen aanzien geen verwervingsverklaring ontvangen zou zijn;
- b. het verkoopprovenu gestort wordt op een krachtens het bepaalde in art. 71 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer geblokkeerde rekening, ten aanzien van welke rekening — voorzover het dit verkoopprovenu betreft — tot dusverre verleende vergunningen tot beschikking niet van kracht zijn;
- c. het inleveringskantoor, door welks tussenkomst de verkoop geschiedt, zorg draagt voor de aanwezigheid van een surplus van 20 % van het verkoopprovenu in effecten of monetair vrij geld.

Toelichting.

In aansluiting aan de Achttiende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer (Mededeling no. 146), welke de verkoop van *effecten*, welke tengevolge van het ontvangen van een verwervingsverklaring geblokkeerd waren, onder bepaalde voorwaarden mogelijk gemaakt heeft, wordt met deze Beschikking een dergelijke regeling getroffen voor de verhandeling van de claims voortgekomen uit voornoemde effecten. Hetgeen in de Toelichting op de Achttiende Uitvoeringsbeschikking (Mededeling no. 146), gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 15 September 1947, door de Afdeling medegedeeld werd, geldt dienovereenkomstig voor de verkoop der claims.

23 October 1947.

No. 149. Inbetalinggeving van effecten aan de fiscus.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel maakt onder verwijzing naar haar Algemene Vergunning tot inbetalinggeving van effecten aan de fiscus (Mededeling no. 118, Prijscourant d.d. 10 Februari 1947) bekend, dat *ten opzichte van obligatiën ten laste van de Staat der Nederlanden en van certificaten van inschrijvingen in een der Grootboeken der Nationale Schuld*, die in betaling worden gegeven ter voldoening van aanslagen in de Vermogensaanwasbelasting en de Vermogensheffing ineens, de in deze Vergunning sub b. bedoelde voorwaarde als volgt moet worden gelezen:

„de in betaling te geven effecten zijn aangemeld overeenkomstig het bepaalde in art. 44 Besluit Herstel Rechtsverkeer.”

Het is dus *ten opzichte van deze rubriek effecten* niet noodzakelijk dat zij zijn voorzien van een voorlopige of definitieve stukkenverklaring, mits het inleveringskantoor zich heeft overtuigd, dat de stukken zijn aangemeld.

Deze wijziging houdt verband met de omstandigheid, dat de te verwachten grote hoeveelheid staatsobligaties en grootboekcertificaten, welke ter voldoening van aanslagen in de Vermogensaanwasbelasting en de Vermogensheffing ineens bij de Nederlandse Bank N.V., resp. het Agentschap van het Ministerie van Financiën zullen worden ingeleverd, een afzonderlijke werkwijze noodzakelijk heeft gemaakt. Bij de inbetalinggeving wordt in verband hiermede vereist een verklaring van het inleveringskantoor, hetwelk bij de inbetalinggeving zijn bemiddeling verleent, dat aanmelding heeft plaats gevonden. Voorlopige of definitieve stukkenverklaringen, welke zich bereids aan de in te leveren obligatiën of certificaten mochten bevinden, dienen door het inleveringskantoor van de stukken verwijderd te worden *en afzonderlijk zorgvuldig te worden bewaard*.

Na afloop van de effectenregistratie zullen alle *definitieve* stukkenverklaringen die behoren bij in betaling gegeven staatsobligaties en grootboekcertificaten, door het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam worden opgevraagd bij de betrokken inleveringskantoren.

De Afdeling maakt voorts bekend, dat ten opzichte van de inbetalinggeving *van spaarcertificaten* ontheffing wordt verleend van de in meergemelde algemene vergunning sub c gestelde voorwaarde (betaling van $\frac{1}{4}$ % ten behoeve van het Waarborgfonds).

28 October 1947.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 9. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 24 October 1947. (Mr. R. P. Cleveringa).

Door getuigenverklaringen en door eed van de verweerder acht de Raad bewezen dat een bepaald bedrag ter leen is verstrekt. De bestaande overeenkomst van bewaargeving is toen in een pandovereenkomst omgezet.

Pandrecht van verweerder erkend tot een bedrag gelijk aan het destijds geleende.

BESLISSING:

In de zaak van

Mr. I. E. Hes Hzn. te 's-Gravenhage, als bewindvoerder voor de afwezige
A. Stork, *Verzoeker*
tegen

P. van der Touw te 's-Gravenhage, *Verweerder.*

Gemachtigde: Mr. N. W. de Grooth.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de navolgende beslissing:

De Raad verwijst naar haar — voorlopige — beslissing van 29 September 1947 waarvan de inhoud als hier ingevoegd is te beschouwen.

Verweerder heeft de hem opgedragen eed afgelegd.

Door de verklaringen van de getuigen B. A. van der Touw, O. P. Gillesse en de door verweerder afgelegde eed, acht de Raad bewezen, dat verweerder aan A. Stork in 1942 f 4000.— ter leen heeft verstrekt en dat, mede in aanmerking genomen de omstandigheden waaronder deze overeenkomst tot stand kwam, de toen bestaande overeenkomst van bewaargeving werd omgezet in een pandovereenkomst.

De Raad acht dit bewijs niet aangetast door de verklaring van de getuige Wijzenbeek, die niets verklaard heeft dat in rechtstreekse tegenstrijd is met hetgeen voormelde personen hebben verklaard.

De Raad kan haar beslissing slechts geven onder voorbehoud van rechten van derden, welke nog bij de Effectenregistratie mogen blijken.

Zij beslist onder voormeld voorbehoud als volgt:

- I. Verzoeker wordt erkend in de eigendom van de navolgende effecten:
.....
- II. Erkend wordt het pandrecht van verweerder op de sub I vermelde effecten tot een bedrag van f 4000.—.

No. 10. **RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**, Afdeling Effectenregistratie, 24 October 1947. (Mr. L. Hollander).

Onder beheer gestelde heeft van verschillende Joodse eigenaren afkomstige aandelen gekocht in een N.V., waarover hij tot Verwalter was aangesteld, alsmede van de N.V. zelf, een aantal aandelen, welke de N.V. nog zelf in portefeuille had.

Teruggave van alle aandelen; koopprijzen behoeven slechts te worden terugbetaald voorzover deze aan de oorspronkelijke eigenaren ten goede zijn gekomen. Cessie aan het B.I. van de vorderingen op Lippmann Rosenthal & Co. ten aanzien van de bij deze instelling gestorte koopprijzen.

BESLISSING

In de gevoegde zaken:

Willy Louis Cohen, wonende te 's-Gravenhage, in zijn hoedanigheid van bewindvoerder over Willem Michel Louis Cohen, gemachtigde Mr. J. H. Willems te 's-Gravenhage,

en

Maurits Hijmans, wonende te 's-Gravenhage, gemachtigde Mr. A. Mout te 's-Gravenhage,

tegen:

Het *Nederlandse Beheersinstituut*, in zijn hoedanigheid van beheerder over het vermogen van Paul Johann Friedrich Porm, gemachtigde Mr. G. W. Bannier te 's-Gravenhage, c.s.

Post alia.

Overwegende, dat alle partijen het erover eens zijn (gerequesteerde Remmert na intrekking in zoverre van zijn — trouwens onaannemelijk — verweer), dat de vroegere bezitters der 50 aandelen, met nietigverklaring van de koopovereenkomsten en overdrachten, waardoor die aandelen uit hun bezit in dat van Porm zijn geraakt, in hun rechten op die aandelen moeten worden hersteld, zulks met dien verstande, dat de rechten van B. H. Hijmans en Dr. C. Hijmans thans toekomen aan verzoeker Hijmans; dat inderdaad de redelijkheid van zodanig ingrijpen in verband met de bijzondere omstandigheden, wat de transacties van October 1940 tussen Cohen Sr. en verzoeker Hijmans enerzijds en de gerequesteerden, Utermöhlen, Bouman, Lütkemeyer en Remmert (verder te noemen de „tussenpersonen”) anderzijds betreft — daargelaten of toen tussen de daarbij betrokken partijen een uitdrukkelijk of stilzwijgend beding van ongedaanmaking is gemaakt, hetgeen gerequesteerde Remmert is blijven tegenspreken —, hieruit voortvloeit, dat Cohen Sr. en verzoeker Hijmans, de Joodse eigenaars van alle geplaatste aandelen in de door hen bestuurde N.V., kennelijk door de bijzondere omstandigheden — de toen al begonnen anti-Joodse maatregelen — tot die transacties zijn gedrongen; dat voorts bedoeld ingrijpen wat de transacties van begin 1942 tussen Porm en zijn verkopers — waaronder de „tussenpersonen” — aangaat, hierop berust, dat die handelingen zijn verricht onder onbehoorlijke invloed van af vanwege de vijand; dat weliswaar het Beheersinstituut, op het voetspoor van hetgeen Porm en diens medewerker Tap blijkens de stukken schriftelijk hebben verklaard, heeft betoogd, dat Porm de aandelen van de Joodse en ook van de niet-Joodse bezitters op uitdrukkelijk verzoek van Cohen Sr. en verzoeker Hijmans en onder uitdrukkelijk beding van terugkoop met restitutie van de koopprijzen heeft gekocht, doch uit hetgeen Porm bij de mondelinge behandeling heeft opgegeven blijkt, dat dit verzoek en dit beding niet uit vrijwilligheid in Nederlandse zin, maar uit onbehoorlijke invloed van of vanwege de vijand zijn voortgesproken; dat toch Porm ter comparitie heeft medegedeeld, dat, nadat hij door het Rijkscmissariaat tot „Verwalter” van de N.V. Hijmans was benoemd, Cohen Sr. en door diens bemiddeling ook de andere toenmalige aandeelhouders hem hun aandelen hebben verkocht naar aanleiding van zijn (Porm's) mededeling aan Cohen Sr., dat hij op last van het Rijkscmissariaat de N.V. zou moeten liquideren, tenzij hij alle aandelen in handen kreeg; dat dit reeds onbehoorlijke invloed op de bezitters dier aandelen oplevert, doch, ook al waren zulks anders die Joodse en bevriende niet-Joodse aandeelhouders dan toch uiteraard door de bijzondere omstandigheden tot de verkoop en overdracht van hun aandelen aan een vijand zijn gedrongen; dat een en ander ook geldt voor de 8 aandelen, die Porm — toen reeds in het bezit van de 42 overige aandelen — in Januari 1943 heeft overgenomen van de N.V. zelf, waarvan zijn medewerker Tap toen reeds directeur was;

Overwegende derhalve, dat de Afdeling, nu van goeder trouw van Porm geen sprake is, de teruggave van de aandelen dient te bevelen; dat zij dit echter ten aanzien van het in het ongerede geraakte aandeel nr. 5 slechts kan doen voor het geval, dat dit aandeel tijdig mocht terecht komen, en onder vaststelling dat anders mettertijd een door de N.V. afgegeven duplicaat zal toekomen aan verzoeker Cohen;

Overwegende nu echter, dat het Beheersinstituut heeft verzocht, dat de Afdeling aan dit Rechtsherstel als last op voorwaarde zal verbinden dat de te herstellen eigenaars aan het Beheersinstituut de door Porm voor de aandelen betaalde koopprijzen ad in totaal f 57.250.— plus rente ad 5 % per jaar sedert de tijdstippen der betalingen zullen vergoeden;

Overwegende wat allereerst de hoofdpersoon betreft, dat de aandelen met het oog op de beslissing hieromtrent naar gelang van de bezitters, van wie

Porm ze heeft verkregen, in vier categorieën dienen te worden onderscheiden;

Overwegende toch in de eerste plaats, dat Porm voor de 8 aandelen, die de N.V. zelf in portefeuille had, in totaal f 8.000.— aan de N.V. heeft betaald, welk aan de N.V. ten goede gekomen bedrag redelijkerwijze tegenover de aandelen in het vermogen van Porm dient terug te keren, waarmee verzoeker Hijmans als beheerder der N.V. dan ook heeft ingestemd;

Overwegende ten tweede, dat Porm voor de 4 aandelen, die hij heeft gekocht van B. H. Hijmans — welke laatste als half-Jood met Lippmann niets te maken had —, en voor het aandeel, dat hij heeft gekocht van Dr. C. Hijmans — die het blijkbaar voor Lippmann had achtergehouden —, volgens mededeling van Porm en Tap in de stukken en ter comparitie aan de verkopers persoonlijk resp. in totaal f 6600.— en f 1050.— heeft betaald, welke bedragen, naar de Afdeling moet aannemen, aan deze verkopers ten goede zijn gekomen en redelijkerwijze eveneens in het vermogen van Porm dienen terug te keren; dat daarom verzoeker Hijmans, die zich zowel wat de juistheid van genoemde bedragen als wat zijn verplichting tot terugbetaling betreft aan het oordeel der Afdeling heeft gerefereerd, tegenover de verkrijging van deze aandelen tot die terugbetaling is gehouden;

Overwegende ten derde, dat Porm voor de 5 aandelen, die hij via Lippmann heeft gekocht van Cohen Sr. (3) en van verzoeker Hijmans (2), in totaal heeft betaald aan Lippmann f 5000.—, aan Cohen Sr. persoonlijk f 1800.— en aan verzoeker Hijmans persoonlijk f 1200.—; dat aan de verkopers persoonlijk betaalde bedragen hun — naar verzoeker Hijmans ter comparitie heeft erkend en de gemachtigde van verzoeker Cohen aldaar niet heeft tegen gesproken — ten goede zijn gekomen en evenzeer aan het Beheersinstituut moeten worden vergoed; dat nu echter het Beheersinstituut heeft verzocht, dat de verzoekers zullen worden verplicht, ook de door Porm voor deze aandelen bij Lippmann gestorte bedragen aan het vermogen van Porm te vergoeden, zulks op grond, dat Porm ook deze aandelen op verzoek van Cohen Sr. en verzoeker Hijmans heeft gekocht, dat Porm verplicht was de koopsommen bij Lippmann te storten en dat het Porm resp. het Beheersinstituut niet raakt, of die koopsommen bij Lippmann zijn verdwenen; Overwegende hieromtrent, dat naar inhoud en strekking zowel van Hoofdstuk IV (artt. 54 en 57) als van Hoofdstuk III (art. 27) van het Besluit E 100 de teruggave van voor de eigenaar verloren gegane zaken in beginsel geschiedt zonder schadevergoeding aan de bezitter en de verplichting tot terugbetaling van een door de eigenaar ontvangen tegenprestatie kan worden opgelegd bij wijze van uitzondering, kennelijk ter voorkoming van diens verrijking; dat het voor de hand ligt, dat van verrijking van de eigenaar alleen kan worden gesproken, voorzover de prestatie der wederpartij hem ten goede is gekomen; dat nu de storting bij Lippmann van de koopprijs van aldaar ingeleverde effecten voor de eigenaar niets anders heeft opgeleverd dan een onvolwaardige vordering op Lippmann, dat het door het Beheersinstituut ten deze verdedigde standpunt, waarbij alleen met de door de koper verrichte prestatie rekening wordt gehouden, dan ook getuigt van een grove — en bij het Beheersinstituut, zelf onderdeel van de Raad voor het Rechtsherstel, des te verwonderlijker — miskening van de aard van het rechtsherstel; dat toch, wat voormelde door het Beheersinstituut hiertoe aangevoerde argumenten meer in het bijzonder betreft, bij de verkoop door Cohen Sr. en verzoeker Hijmans van hun bij Lippmann ingeleverde aandelen — gelijk boven reeds overwogen — niet van vrijwilligheid in Nederlandse zin, doch van onbehoorlijke invloed van of vanwege de vijand sprake is geweest; dat voorts het beroep op de verplichting van Porm tot storting van de koopsommen bij Lippmann, gesteund door verwijzing naar art. 33, 1e lid, van het Besluit E 100, reeds hierom niet opgaat, omdat Porm die verplichting vrijwillig op zich heeft genomen en omdat het er in dit verband niet om gaat, of Porm terzake van die koopsommen geldig is gekweten, maar in hoeverre ze de verkopers ten goede zijn gekomen; dat tenslotte de schadelijke gevolgen van die storting bij Lippmann, Porm en het Beheers-

instituut in zoverre raken, dat, had Porm die aandelen niet gekocht, ze naar redelijke verwachting bij de bevrijding nog bij Lippmann zouden zijn teruggekeerd; dat intussen, naar uit het voorgaande volgt, aan het Beheersinstituut toekomt hetgeen de vorderingen der verzoekers op Lippmann terzake van de bedoelde koopsommen zullen blijken op te leveren en deze vorderingen, gelijk de verzoekers ook hebben aangeboden, aan het Beheersinstituut moeten worden gecedeerd;

Overwegende in de vierde plaats met betrekking tot de 32 aandelen, die Porm heeft gekocht van de „tussenpersonen”, dat Porm hiervoor in begin 1942 aan deze verkopers heeft betaald f 1050.— per aandeel, nadat zij in October 1940 dezelfde aandelen voor f 1000.— per stuk hadden gekocht van Cohen Sr. (12) en verzoeker Hijmans (20); dat de verzoekers, erkennende dat Cohen Sr. aan verzoeker Hijmans deze koopsommen persoonlijk hebben ontvangen, hebben aangevoerd dat dezen die gelden hebben belegd in andere effecten en deze effecten later door verplichte inlevering bij Lippmann zijn kwijtgeraakt, op grond waarvan de verzoekers hebben betoogd, redelijkerwijze tot vergoeding aan het Beheersinstituut niet van de bedoelde koopprijzen, doch slechts van hetgeen van die ingeleverde effecten zal terechtkomen gehouden te zijn, echter naar het oordeel der Afdeling ten onrechte;

Overwegende immers, dat vooropgesteld dient te worden, dat de koopprijzen van deze aandelen aan Cohen Sr. en verzoeker Hijmans ten goede zijn gekomen; dat — aangenomen de gestelde belegging van die gelden in andere effecten, waaromtrent alleen verzoeker Hijmans enig bewijs heeft bijgebracht — deze herbelegging niets anders was dan de vrije beschikking over die koopprijzen door de verkopers, die deze gelden ook hadden kunnen beleggen in andere goederen of hadden kunnen trachten ze geheel of gedeeltelijk te doen onderduiken; dat hieruit volgt, dat Cohen Sr. en verzoeker Hijmans de door hen ten deze geleden schade aan die herbelegging van hun ten goede gekomen gelden in andere effecten in verband met de latere verplichte inlevering dier effecten te wijten hebben en niet aan de latere verkrijging door Porm van de door hen in October 1940 verkochte aandelen; dat dan ook Cohen Sr. en verzoeker Hijmans die schade evenzeer zouden hebben geleden, als Porm deze aandelen niet had gekocht; dat het de Afdeling nu wel vrijstaat, met het oog op de latere lotgevallen van de door Cohen Sr. en verzoeker Hijmans in October 1940 ontvangen tegenprestaties niet deze tegenprestaties naar het vermogen van Porm over te hevelen, maar hetgeen bij de afwikkeling van de boedel-Lippmann en bij de Effectenregistratie van die ingeleverde effecten zal terechtkomen, doch voor deze afwenteling van aan Porm niet te wijten schade op diens vermogen redelijkerwijze geen aanleiding bestaat; dat dit alles te sterker spreekt, omdat, had Porm deze aandelen niet gekocht, ze bij de bevrijding nog in handen van de „tussenpersonen” zouden zijn geweest en in dat geval de verzoekers zonder enige twijfel moreel en dus ook naar redelijkheid verplicht zouden zijn geweest, aan die bevriende relaties de door deze bestede koopprijzen terug te betalen; dat de verzoekers dit ook toegeven, doch hieraan toevoegen, dat zij mogen profiteren van de omstandigheid, dat zij nu tegenover een vijand staan, en voorts dat die bevriende relaties hun na de bevrijding wat de wijze en het tijdstip der terugbetaling betreft in alle opzichten tegemoet zouden zijn gekomen; dat het eerste argument geen doel treft, omdat het vijandelijk vermogen aan de Staat toevalt en de door de verzoekers te betalen vergoeding dus niet aan een vijand doch aan de Nederlandse volksgemeenschap ten goede komt; dat het tweede argument, door het Beheersinstituut trouwens niet weersproken, der Afdeling aannemelijk voorkomt, hetgeen meebrengt, dat de verzoekers niet door het feit, dat de aandelen onder onbehoorlijke invloed van of vanwege de vijand uit handen van die bevriende relatie zijn geraakt, van die tegemoetkoming mogen worden verstoken; dat deze naar het oordeel der Afdeling met name hierin zou hebben bestaan, dat die relaties de terugbetaling niet zouden hebben verlangd, alvorens door de afwikkeling van de boedel-Lippmann en door de Effecten-

registratie, alsmede door de eventuele winsten van de N.V. Hijmans, de vermogens der verzoekers weer enigszins op peil zouden zijn gekomen; dat daarom de Afdeling de verplichting der verzoekers tot betaling van de hierbedoelde vergoeding voor geruime tijd zal opschorten, echter onder gehoudenheid tot zekerheidstelling en tot betaling van rente, een en ander als hieronder zal worden bepaald;

Overwegende thans aangaande de vraag, of de verzoekers aan het Beheersinstituut ter zake van de teruggave van deze aandelen f 1000.— of f 1050.— per stuk moeten vergoeden, dat het verschil ad f 50.—, door partijen in de stukken afwisselend als dividend en als rentevergoeding over 1941 bestemd, volgens hetgeen ter comparitie is gebleken, beschouwd dient te worden als een door Porm uit eigen vermogen betaalde waardevermeerdering der aandelen wegens door de N.V. Hijmans over 1941 behaalde, doch niet uitgekeerde winst; dat de verzoekers ook deze f 50.— per aandeel aan het vermogen van Porm dienen te vergoeden, omdat zij die winst in de N.V. zullen terugvinden en bovendien omdat Cohen Sr. en verzoeker Hijmans de vruchten van de door hen in October 1940 ontvangen tegenprestaties tot September/October 1941, toen zij hun effecten bij Lippmann hebben ingeleverd, zelf hebben genoten;

Overwegende met betrekking tot de door het Beheersinstituut gevorderde rente over de door de verzoekers en de N.V. te vergoeden koopsommen sedert de betaling door Porm, dat het Beheersinstituut hiertoe heeft aangevoerd, dat deze gelden voor Porm niet rendabel zijn geweest, doordat hij de door de N.V. Hijmans in de jaren 1942—1945 gemaakte winsten in het bedrijf heeft gelaten, en dat dientengevolge de vruchten van die gelden aan de verzoekers ten goede zullen komen; dat dit betoog naar het oordeel der Afdeling niet opgaat; dat toch vooreerst iemand, die aandelen in een N.V. koopt, desbewust van alle rendement op de daarin gestoken gelden afziet, voor het geval en voor zolang die N.V. geen dividend uitkeert; dat zulks in dit geval te sterker spreekt, omdat Porm alle aandelen in de N.V. Hijmans bezat en dus over de winsten dier N.V. naar goeddunken kon beschikken; dat hier nog bij komt, dat — al moge dan enerzijds Porm de winsten in het bedrijf hebben gelaten, waarvoor de verklaring van Tap ter comparitie als enig bewijs is bijgebracht — anderzijds deze medewerker van Porm — gelijk verzoeker Hijmans heeft aangevoerd en Tap ter comparitie heeft erkend, althans niet weersproken — als directeur der N.V. in de jaren 1942—1945 aan salaris, tantième en reiskosten f 22.330.— (dus veel meer dan de thans gevorderde rente) uit het bedrijf heeft ontvangen, welk bedrag zonder de Duitse maatregelen, waaraan Tap zijn functie te danken had, niet te zijnen bate aan de N.V. zou zijn onttrokken, maar aan de verzoekers ten goede zou zijn gekomen; dat er dan ook voor de rentevordering geen redelijke grond bestaat;

Overwegende dat de uit te spreken nietigverklaring voor de gerequestreerden Utermöhlen, Bouman, Lütkemeyer en Remmert geen rechten of verplichtingen meebrengt;

Overwegende dat de verzoekers hebben gevorderd, het Beheersinstituut tot afgifte der aandelen te veroordelen onder oplegging van een dwangsom, doch — daargelaten dat het Besluit E 100 de Afdeling daartoe de bevoegdheid niet geeft — een dwangsom in dit geval ook geen zin heeft, omdat het Beheersinstituut aan een beslissing van de Afdeling uiteraard zonder dwang gevolg geeft;

Overwegende dat ook tot veroordeling in de kosten de Afdeling vooralsnog de bevoegdheid niet bezit, doch, ware dit anders, zij de kosten zou compenseren aldus, dat iedere partij de hare zou dragen;

Overwegende tenslotte, dat de Afdeling haar beslissing slechts kan geven onder voorbehoud van de rechten van derden, die bij de Effectenregistratie mochten blijken;

Beslissende onder dit voorbehoud: ..... enz.

No. 11. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 24 October 1947. (Mr. C. R. F. van Roggen).

Schenking van effecten aan minderjarige zoon om aan inlevering bij Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat, te ontkomen. Achterwege laten van ingrijpen zou onredelijk zijn.

Verzoek tot nietigverklaring der schenking toegewezen.

In de zaak van:

Paul Frenckel, wonende te Amsterdam, *requestrant*,

contra:

Mr. R. J. Polak, bij beschikking van de Kantonrechter te Amsterdam d.d. 11 September 1946 overeenkomstig art. 565 B.W. benoemd tot bijzonder curator over de minderjarige zoon van *requestrant*, *Michael Theodor Frenkel*, is het volgende overwogen en beslist:

Wat de feiten betreft:

Tussen partijen staat vast dat *requestrant* in 1941 en 1942 gedwongen is geworden zijn effecten en gelden bij Lippmann, Rosenthal & Co. Sarphatistraat, in te leveren;

dat de enige mogelijkheid om dit vermogen te redden bestond in het schenken van deze bij Lippmann aanwezige waarden aan zijn kinderen, in wel geval Lippmann bereid was een en ander vrij te geven;

dat op grond van deze overweging *requestrant* bij de hieronder te vermelden notariële akte de na te melden effecten heeft geschonken aan zijn minderjarige zoon *Michael Theodor*.

Requestrant verzoekt nu deze schenking nietig te verklaren en te bepalen dat bedoelde effecten zijn eigendom zijn.

Gerequesteerde q.q. heeft meegedeeld dat de wettelijke rechten van zijn curandus z.i. door toewijzing van het verzoek niet zouden worden geschaad.

In rechte:

Uit de tussen partijen vaststaande feiten vloeit voort dat de door *requestrant* aan zijn minderjarige zoon gedane schenking tot stand is gekomen onder zodanige bijzondere omstandigheden, dat het achterwege laten van ingrijpen onredelijk zou zijn.

Het verzoek moet dus — onder voorbehoud van eventuele rechten van derden, welke bij de effectenregistratie mochten blijken — worden toegewezen.

Beslissende:

Wijst het verzoek toe.

Verstaat dat de schenking door *requestrant* aan zijn minderjarige zoon *Michael Theodor Frenkel*, bij akte d.d. 26 April 1944 voor notaris A. A. Rambonnet te Amsterdam verleden, nietig is.

Verstaat dat *requestrant* — onder het hierboven vermeld voorbehoud — eigenaar is van de navolgende effecten:

.....

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Beheer pleziervaartuigen (B. Be/112/31053).

Verwijzende naar onze circulaire d.d. 9 Januari 1946 nr. C.Be/46/34343, brengen wij te Uwer kennis dat de aan de Stichting Pleziervaartuigen, Parkstraat 18—20 te 's-Gravenhage gegeven beheersopdracht per 1 November 1947 is ingetrokken.

Omdat het beheer over deze objecten aan de beheerder en/of Vertegenwoordiger/het Bureau inderdaad bijzondere eisen stelt, hebben wij voor de provincies Groningen, rieszland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht een drietal onderbeheerders voor pleziervaartuigen benoemd.

Het is de bedoeling dat de tot dusverre door de Stichting verrichte werkzaamheden zullen worden overgenomen door de Afdeling Beheer van het Hoofdkantoor, welke zich hierbij door de hierna te noemen sub-beheerders zal laten bijstaan.

Uiteraard is aan deze personen opgedragen omtrent alle handelingen welke de normale beheersvoering te buiten gaan, overleg met de competente Vertegenwoordiger/het competente Bureau te plegen. Met name voorstellen tot verkoop van onder beheer staande objecten zullen door de Afdeling Beheer niet in behandeling worden genomen zonder een fiat Uwerzijds.

Sub-beheerder voor Friesland en Groningen de Heer S. L. Oly, Jan van Nassaustraaf 20, Sneek.

Sub-beheerder voor Utrecht en Noord-Holland (met uitzondering van de Westeinderplassen) de Heer J. v. d. Haar, C 237, Loosdrecht.

Sub-beheerder voor Zuid-Holland en de Westeinderplassen de Heer A. E. Rosendahl Huber, Parkstraat 18—20, 's-Gravenhage.

14 October 1947.

(Zie „Leidraad", blz. 47).

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Algemene vergaderingen van rechtspersonen.

Het Nederlandse Beheersinstituut, daartoe gemachtigd door de Raad voor het Rechtsherstel, afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen verleent hierbij de navolgende dispensatie van het in art. 101, lid 1, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer Stbl. No. E 100 vervatte verbod, algemene vergaderingen van rechtspersonen bijeen te roepen en te houden zonder voorafgaande toestemming van genoemde Raad.

Het bepaalt mitsdien, dat zonder die voorafgaande toestemming algemene vergaderingen mogen worden bijeengeroepen en gehouden van:

1. verenigingen, welke geen onderneming vormen in de zin van het Besluit op de Ondernemingsbelasting 1942 (Verordening No. 50/1942);

2. alle andere verenigingen en vennootschappen, mits op die vergaderingen niet worden behandeld voorstellen tot liquidatie of wijziging van het kapitaal dan wel tot winstverdeling, die een hogere dividend-uitkering inhoudt dan hetzij van 9 % hetzij van het percentage of het bedrag, dat over het aan het afgesloten boekjaar voorafgaande boekjaar werd gedeclareerd.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, heeft met ingang van 22 Mei 1947 voor de gevallen, waarvoor bovenstaande dispensatie geldt, bovendien dispensatie verleend van het in art. 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer vervatte verbod, rechten uit te oefenen uit of met betrekking tot effecten, zodat, indien in die gevallen de uioefening van het stemrecht aan het bezit van aandelen verbonden is, dit stemrecht kan worden uitgeoefend.

De eerder verleende dispensatie van het Nederlandse Beheersinstituut, welke is bekendgemaakt in de Nederlandse Staatscourant van 5 November 1945, No. 104, treedt met ingang van de dag der publicatie in de Staatscourant van de thans verleende dispensatie buiten werking.

Verzoeken tot het bijeenroepen en houden van algemene vergaderingen en tot uitoefening van stemrecht op aandelen op deze vergaderingen, waarvoor de hiervóór bedoelde dispensaties niet gelden, moeten worden ingediend bij de Vertegenwoordiger c.q. het Bureau van het Nederlandse Beheersinstituut, in welks ressort de rechtspersoon gevestigd is. De Vertegenwoordiger c.q. het Bureau zendt deze verzoeken, voorzien van zijn beslissing, aan de Afdeling Effectenregistratie, Keizersgracht 143, Amsterdam-C., die de beslissing van beide afdelingen ter kennis van belanghebbenden brengt.

(Ned. St. Crt., 29 October 1947, No. 209).

(Zie „Leidraad”, bl. 15).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Model ener akte van minnelijke regeling ten aanzien van onroerend goed.

Medewerking van de N.G.V., volgens de nieuwe richtlijnen. Optreden van een onzijdig persoon voor de nieuwe eigenaar.

Heden, den ....., verschenen voor mij ....., Notaris ter standplaats ....., in tegenwoordigheid der beide na te noemen getuigen:

1. de Heer J., fabrikant, wonende te .....
2. de Heer X., candidaatnotaris, wonende te ....., volgens zijn verklaring ten deze handelende als onzijdig persoon voor Mejuffrouw N., particuliere, wonende te ....., als zodanig benoemd door de Gedelegeerde van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel te ..... bij diens beschikking d.d. 1947;
3. de Heer Y., notarisklerk, wonende te ....., volgens zijn verklaring ten deze handelende als lasthebber van de Heer *Hendrik Stravers*, Hoofd van het Bureau Bijzondere Beheren van het Nederlandse Beheersinstituut, wonende te *Doorn*, kantoor houdende en te dezer zake domicilie kiezende te *'s-Gravenhage*, Beeklaan 415, handelende in zijn hoedanigheid van bestuurder van de Niederländische Grundstücksverwaltung, als zodanig benoemd bij beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 4 September 1947 en krachtens algemene machtiging van het Nederlandse Beheersinstituut d.d. 25 Juli 1946 tot na te melden handeling bevoegd; van welke lastgeving blijkt, enz.

De comparanten verklaarden:

- A. De comparant sub 1 genoemd, de Heer J., is eigenaar in de zin van artikel 20 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer van het navolgende onroerend goed:
Een huis met bergplaats en tuin aan de .....straat te ....., kadastraal bekend Gemeente ....., Sectie ....., No. .... door de Heer J. in eigendom verkregen door de overschrijving ten Hypotheekkantore te ..... op ..... 1935 in deel ....., no. ...., van een afschrift der akte van transport, dienzelfde dag verleden, voor Notaris ..... te .....
- B. Gemeld perceel werd blijkens akte van transport houdende kwijting voor de kooppenningen op ..... 1943 verleden, voor Notaris ..... te ..... voor de prijs van f 21.350.— door, althans in opdracht van de N.G.V. voornoemd, verkocht aan Mejuffrouw N., hiervoor sub 2 genoemd. Een afschrift van laatstgemelde akte werd ten gemelde Hypotheekkantore overgeschreven op ..... 1943 in deel ....., no. ....;
- C. Tengevolge van het vorenstaande staat gemeld perceel thans kadastraal ten name van Mej. N. Het perceel was ten tijde van voormelde verkoop onbezwaard en is ook thans onbezwaard;
- D. Terzake van de sub B gemelde verkoop is door de N.G.V. voornoemd, volgens haar opgave, ontvangen van genoemde Mej. N. een bedrag van f 21.350.—;
- E. Tijdens haar bezit is door Mej. N. ontvangen aan huren, na aftrek van de vaste lasten als: grondbelasting, wegenbelasting, onderhoud- en reparatiekosten, een bedrag per saldo groot f 3.702.49 berekend tot 1 Februari 1947. Op laatstgemelde datum is gemeld perceel in bezit en genot van huur van de comparant sub 1, de Heer J., gesteld;

Partijen zijn met elkander te rade gegaan om, teneinde een rechtsherstel-procedure te vermijden, de Heer J. in der minne volledig in zijn bezit en zijn eigendomsrecht te herstellen en komen daartoe het volgende overeen:

- I. Zij verstaan, dat de hiervoor sub B gemelde koopovereenkomst als niet-ig is te beschouwen, met dien verstande, dat de overschrijving van het afschrift der betreffende akte van transport ten Hypotheekkantore te ..... niet heeft geleid tot enige wijziging in de eigendomsrechten van de comparant sub 1. Voorzover uit evengemelde overeenkomst en overschrijving enig eigendomsrecht op Mej. N. voornoemd is overgegaan, draagt de comparant sub 2 genoemd in zijn gemelde hoedanigheid dit recht over aan de comparant sub 1 genoemd, die deze overdracht aanvaardt.
- II. De comparanten sub 1 en 2 genoemd voor zich en in gemelde hoedanigheid erkennen de sub D. gedane opgave door de lastgeefster van de comparant sub 3 als juist.
- III. Indien en voorzover de comparant sub 1 genoemd terzake van de verkoop door de N.G.V. tegen deze instelling een vordering heeft maximaal groot het sub B. gemelde bedrag, cedeert hij deze vordering aan Mej. N. voornoemd, welke cessie door de comparant sub 2 genoemd in zijn gemelde hoedanigheid voor en ten behoeve van Mej. N. wordt aanvaard.
- IV. Mej. N. voornoemd, is gehouden aan de comparant sub 1 genoemd, te vergoeden het hiervoor sub E vastgestelde netto-saldo der door haar ontvangen huren ad f 3.702.49, welke betaling zal moeten geschieden vóór of uiterlijk op 1 Januari 1948 in handen en ten woonhuize van de comparant sub 1 genoemd of van zijn gemachtigde, in gangbaar Nederlands geld, zonder korting, verrekening of compensatie. De schuldenares zal met de betaling in gebreke zijn door het enkel verloop van de bepaalde termijn, zonder dat daartoe enig bevel of soortgelijke akte zal zijn vereist.
- V. De kosten dezer akte ad f 286.87, de kosten van de juridische raadsman van de comparant sub 1 ad f 150.—, het honorarium van de onzijdig persoon ad f 31.35, alsmede de kosten van bekrachtiging dezer akte, verschuldigd aan de Raad voor het Rechtsherstel, ad f 41.35 komen ten laste van Mej. N. voornoemd, doch zijn betaald door de comparant sub 1 genoemd. Mej. N. is mitsdien nog verschuldigd aan de comparant sub 1 genoemd een bedrag van f 509.57, welke schuld zal moeten worden betaald vóór of uiterlijk op 1 Januari 1948, zullende de schuldenaresse in verzuim van betaling zijn door het enkel verloop van de bepaalde tijd, zonder dat daartoe een bevel of andere soortgelijke akte vereist is.

De comparanten verklaarden vervolgens:

De terzake tussen hen hangende geschillen zijn op bovenstaande wijze geheel tussen hen geregeld.

Zij doen volledig afstand van alle aanspraken, die zij te dezer zake nog jegens elkander zouden kunnen pretenderen, een en ander behoudens de vordering ten behoeve van Mej. N. en ten laste van de N.G.V. hiervoor sub III bedoeld en de hiervoor sub IV en V gemelde vorderingen ten behoeve van de comparant sub 1 genoemd en ten laste van Mej. N., gevende zij elkander voor het overige terzake van het tussen hen geregelde geschil over en weder kwijting en décharge zonder enig voorbehoud.

Zij doen afstand van het recht om ontbinding dezer overeenkomst te vorderen, voortvloeiende uit het bepaalde in de artikelen 1302 en 1303 B.W.

Zij stemmen toe in de overschrijving van een afschrift dezer akte ten Hypotheekkantore te ..... ter fine van rechtsherstel en juiste tenaamstelling.

De comparant sub 3 verklaarde, dat hij in zijn gemelde hoedanigheid er kennis van heeft genomen, dat alle vorderingen op de N.G.V., voortvloeiende uit het in ontvangst nemen van de koopsom van gemeld onroerend goed bij de sub B. gemelde verkoop, toekomen aan Mej. N. voornoemd.

Tenslotte verklaarden de comparanten sub 1 en 2 voor zich en in gemelde hoedanigheid te dezer zake domicilie te kiezen ten kantore van de bewaarder dezer minute.

Deze akte is verleden volgens een aan deze minute gehecht concept, hetwelk blijkt daaronder staande verklaring is bekrachtigd door de Gedelegeerde te ..... van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel.

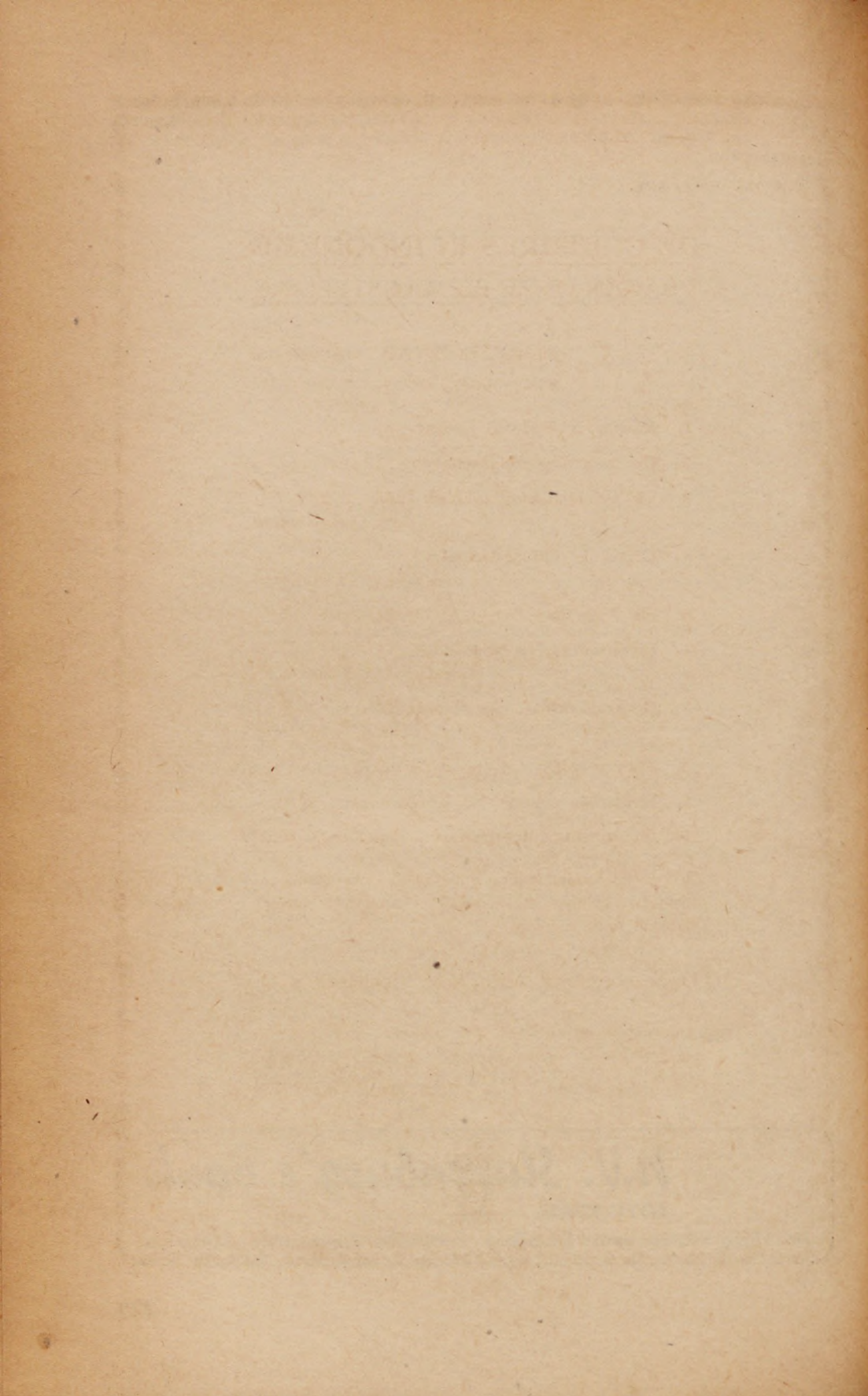
Waarvan akte, enz.

N.V. Slavenburg's Bank

ROTTERDAM

Den Haag - Amsterdam - Schiedam - Dordrecht - IJsselmonde - Maassluis

DE CULTURES IN INDONESIË VRAGEN ONZE BELANGSTELLING

Bij „DE HOFSTAD” verscheen een
serie van 10 boekjes, behandelende :

1. **Rubber** door Ir. W. Spoon.
2. **De Java Suikerindustrie** door W. Galjaard.
3. **De Tabakscultuur in Ned. Indië**
door D. J. Sanders.
4. **Cocos- en Oliepalmcultuur**
door Dr. J. Th. de Haan
5. **De Thee** door Dr. Ir. J. G. Ossewaarde.
6. **Koffiecultuur in Ned.-Indië**
door Dr. C. J. J. van Hall.
7. **De vezelstoffen van Ned.-Indië**
door K. v. d. Veer.
8. **Kina** door Dr. Ch. W. F. Winckel.
9. **Specerijen** door Ir. W. L. Utermark.
10. **Indische voedingsgewassen** door K. v. d. Veer.

Het geheel onder leiding van G. L. Tichelman, oud-
bestuursambtenaar in Indonesië, Conservator Indisch
Instituut te Amsterdam.

Deze complete serie kost slechts f 5.—.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1-3, 's-Gravenhage - Giro 12789

Nêêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

27 NOVEMBER 1947

NUMMER

11

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

DE HOFSTAD DEN HAAG

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

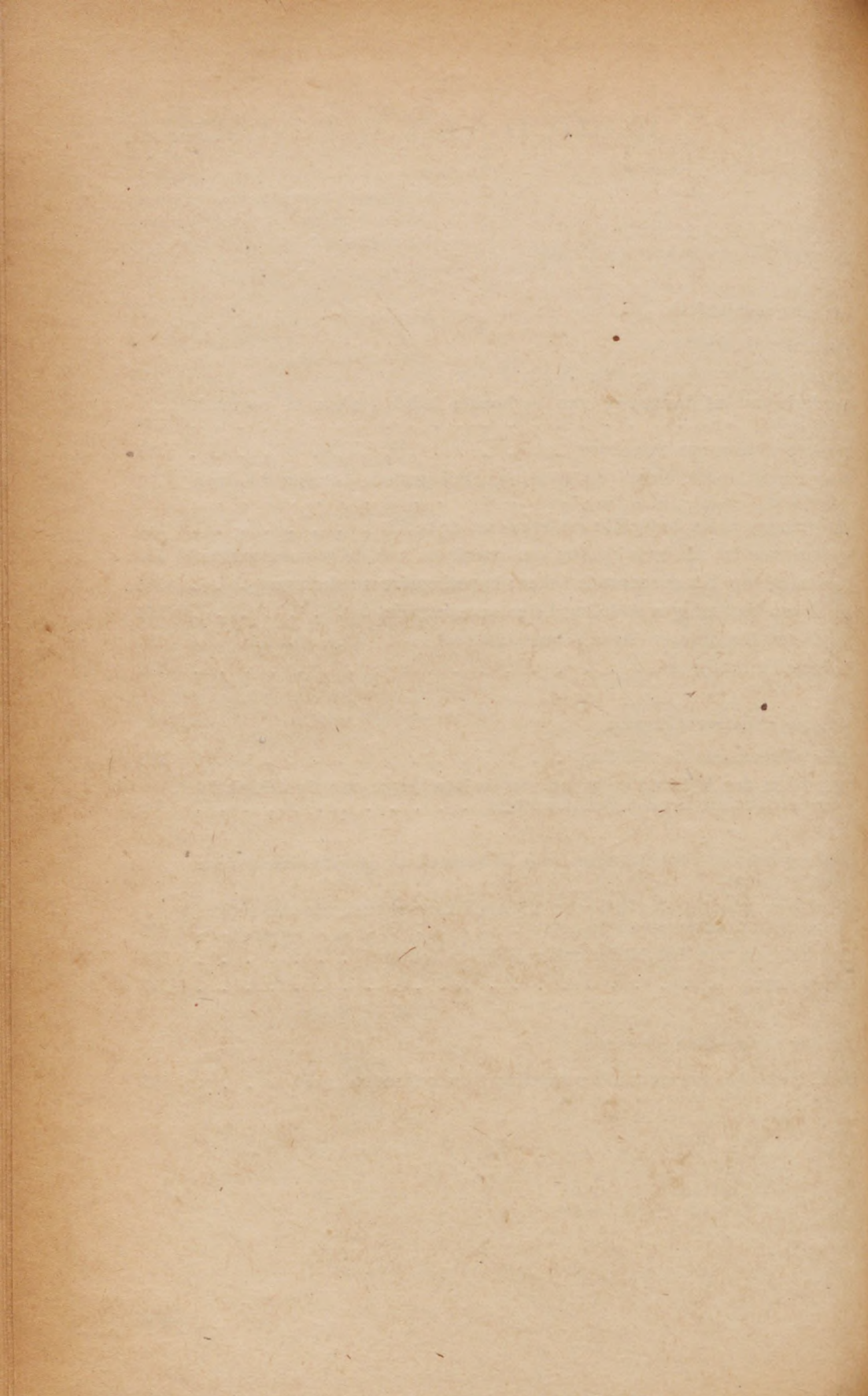
Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat
de problemen die Makro-
kosmos en Mikrokosmos ons
voorleggen en waaraan de
tegenwoordige wetenschap
met alle kracht werkt, ook
nog vele andere mensen in
deze tijd bezighouden, die
niet kunnen beschikken over
het wiskundige apparaat,
waarvan de wetenschap
zich bedient, maar die toch
zoveel gezond verstand heb-
ben dat, wanneer hun de
stof wordt aangeboden in
een vorm waarin zij haar
verwerken kunnen, zij lust
zullen krijgen om ook iets
dieper op enkele der pro-
blemen in te gaan ”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	285
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	289
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	289
Terugvordering van salarissen	289
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont-ruiming	290
Vorderingen m.b.t. huwelijksgoederen- en erfrecht	290
Vorderingen tot nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter	290
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	291
Appel van beslissingen Afdeling Effectenregistratie	291
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	291
Diverse beslissingen	292
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	293
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	295
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	306
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	306
Rechtsvragen	307
Afdeling onroerende goederen.	
Model ener akte van minnelijke regeling t.a.v. onroerend goed	308

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Over de Besluiten Bezettingsmaatregelen, Herstel Rechtsverkeer en
Vijandelijk Vermogen (IV)

Besluit Vijandelijk Vermogen (vervolg).

Uit de oorspronkelijke tekst van het Besluit komen maar enkele verschillen in behandeling van vijandelijk en landverraderlijk vermogen naar voren. Vijandelijk vermogen wordt staatseigendom, landverraderlijk vermogen niet; bij landverraderlijk vermogen is het Beheersinstituut niet verplicht tot daden van beheer over te gaan (art. 10, lid 3), doch deze bepaling ontbreekt bij vijandelijk vermogen; het begrip vermogen is meer omvattend bij landverraders (vgl. art. 10, lid 3), dan bij vijanden. Het beheer kan tenslotte op andere wijze eindigen.

Dat wil niet zeggen, dat het legislatieve verschil in constructie niet nog andere gevolgen met zich zou kunnen meebrengen. Zo is verdedigd, dat geen toestemming gegeven kan worden tot het aanvragen van het faillissement van een vijandelijke onderdaan¹³⁾; bij pacht kunnen zich eveneens verschillen voordoen¹⁴⁾.

Evenmin mag in het vorenstaande gelezen worden, dat de Besluitgever altijd de vijandelijke staat en de vijandelijke onderdaan over één kam scheert. Zo heeft men — vermoedelijk om volkenrechtelijke redenen —, in artikel 25 niets willen bepalen voor de vijandelijke staat.

Een van de best leesbare gedeelten der toelichting is gewijd aan de ontmaskering van vermomd Duits vermogen¹⁵⁾. Deze camouflage was een van Duitsland's meest potente wapenen op het slagveld van de economische oorlogsvoering. Handlangers en tussenpersonen in neutrale, bezette en geallieerde landen vervulden, al dan niet met misbruik van de rechtspersoonlijke vorm, de functie van camouflage-netten en -stellingen. Ook het beroepsgeheim, en speciaal het bankgeheim, werd misbruikt teneinde het ware karakter der eigendomsverhoudingen verborgen te houden. Men was er dan

¹³⁾ Rechtsherstel I, p. 658.

¹⁴⁾ Voorzitter Raad 8 September 1947, Rechtsherstel II, p. 176.

¹⁵⁾ pag. 35 e.v.

ook op uit om dit vermogen in al zijn Proteus-vormen te treffen; daartoe werden aangiftenplichten in het leven geroepen in de artikelen 7 en 8. Men kan zich afvragen, waarom deze artikelen, waarvan de ontwerpers zich stellig veel voorstelden, nooit door het Beheersinstituut werden gehanteerd.

Deze vraag zal men wellicht kunnen beantwoorden door te verwijzen naar de ruime omschrijving van het landverraderlijk vermogen in artikel 6, lid 1, en de ver reikende bevoegdheden van het Beheersinstituut met betrekking tot dit vermogen¹⁶⁾. In de vermogenspositie van velen, die als stroman voor Duitse instanties in aanmerking kwamen, zal aldus inzicht zijn verworven. Een tweede reden kan hierin gelegen zijn, dat het Beheersinstituut de in art. 99 Besluit Herstel Rechtsverkeer aan de Raad gegeven bevoegdheid om te voorzien in het bestuur van rechtspersonen mede heeft gebruikt om inzicht in gecamoufleerd Duits vermogen te verwerven.

* * *

Het Besluit Vijandelijk Vermogen bevat voorts de organisatie van het Nederlandse Beheersinstituut, een orgaan, dat, nu zijn belang dit vorderde, reeds in artikel 151 Besluit Herstel Rechtsverkeer als geboren werd aangemerkt. Uit de toelichting¹⁷⁾ blijkt, dat het niet slechts bij een poging is gebleven voor de nodige coördinatie met de Raad voor het Rechtsherstel zorg te dragen. Evenals de Raad¹⁸⁾ is ook het Beheersinstituut elastisch van opzet. Art 34, lid 2, bepaalt, dat het Beheersinstituut mede kan worden belast met het beheer over het vermogen van personen, op wie de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen niet toepasselijk zijn en in het beheer over wier vermogen uit andere hoofde van overheidswege wordt voorzien. Blijkens de toelichting¹⁹⁾ heeft men hier gedacht aan beheer van vermogens van afwezigen, opengevallen nalatenschappen, gezuiverde en nog te zuiveren rechtspersonen en personen, op wie, ofschoon zij onder de werking van het Tribunaalbesluit vallen, het Besluit E 133 niet van toepassing is²⁰⁾.

¹⁶⁾ Zie hieromtrent Mr. J. R. H. van'Schaik, Het beheer volgens het Besluit Vijandelijk Vermogen, W.P.N.R. 3983—3986.

¹⁷⁾ pag. 37.

¹⁸⁾ Art. 5 E 100.

¹⁹⁾ pag. 50.

²⁰⁾ Ook heeft men aan goederen van onbekende eigenaren gedacht (E 100 artt. 110 e.v., 151). Hier worden de werkzaamheden van de Raad echter doorgekruist door die van het Bureau Oorlogsbuit; zie over deze materie laatstelijk de Wet van 24 April 1947, Stbl. H 133, houdende voorzieningen onder de vijand aangetroffen goederen.

Aldus kunnen Tribunaal ²¹⁾ en Procureur-Fiscaal ²²⁾ aan het Beheersinstituut het bewind — waarmee bedoeld is daadwerkelijk te voeren beheer — aan het Beheersinstituut opdragen.

Een belangrijke uitbreiding van de bevoegdheden van het Beheersinstituut treft men aan in het Besluit van 27 September 1947 houdende vaststelling van regelen betreffende de ten uitvoerlegging van verbeurdverklaringen bedoeld in art. 1 van het Tribunaalbesluit (Stbl. H 336). Deze ten uitvoerlegging geschiedt door het Beheersinstituut volgens de in H 336 gegeven voorschriften. Overeenkomstig de bepalingen der artt. 2, lid 3, 4, lid 2, 5, lid 2 en 6 H 336 zal hetgeen van het verbeurdverklaarde overblijft na aftrek van de in deze artikelen bedoelde kosten van boedelregeling, van het voor de betaling van schulden van de schuldige benodigde bedrag en c.q. van het voor alimentatie van de schuldige en van diens gezin vastgestelde gedeelte rechtstreeks of middellijk worden besteed „tot vergoeding of herstel van door de oorlog of vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa veroorzaakte schade.”

Het Besluit Ontbinding Landverraderlijke Organisaties (Stbl. E 102) draagt in art. 3, lid 2, de vereffening van het aan de Staat vervallen vermogen dezer organisaties op aan de Afdeling Beheer van de Raad, waarvan het Beheersinstituut, cfm art. 33, lid 1, E 133 deel uitmaakt. De Afdeling Beheer is bovendien belast met het beheer en soms met de liquidatie van enige in de aan E 93 toegevoegde lijst B vermelde, door de Duitsers ingestelde, organisaties.

Het ligt in het voornemen het Beheersinstituut het beheer op te dragen bedoeld in art. 3 van de Wet Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied (Wet 18 Juli 1947, Stbl. H 251).

Men heeft te Londen scherp gezien, scherper soms dan de instanties hier te lande. Zo heeft men het oorspronkelijke artikel 12 bij het Besluit Politieke Delinquenten 1945 aldus gewijzigd, dat het Beheersinstituut niet langer bevoegd was het beheer over het vermogen van politieke delinquenten te beëindigen. Thans echter projecteert een wetsontwerp weer grotendeels naar de oorspronkelijke toestand terug te keren ²³⁾.

Juist gezien was het ook om administratieve rechtspraak op dit gecompliceerde gebied toe te laten. De in het Besluit Vijandelijk

²¹⁾ E 101 art. 39.

²²⁾ Besluit Politieke Delinquenten 1945, F 244 art. 39 (oud^e27).

²³⁾ Koninklijke Boodschap van 25 Juni 1947, Zitting 1946/1947, Nr. 503.

Vermogen gegeven regeling (art. 43) lijkt billijker dan de regeling, vervat in artikel 18, lid 5, Besluit Herstel Rechtsverkeer; geheel juist doordacht schijnen beide appelregelingen echter niet. Ge-compliceerder wordt de zaak nog, doordat in sommige gevallen een beroep is geopend niet bij de Afdeling Rechtspraak, maar bij de Voorzitter van de Raad ²⁴). De in art. 43 E 133 gestelde appel-termijn wordt echter ook in de procedure voor de Voorzitter toepasselijk geacht ²⁵).

C.W.
J.

---

²⁴) K.B. van 16 November 1945, Stbl. F 272, art. XIII; E 133 art. 11, lid 4 nieuw.

²⁵) Rechtsherstel I, pag. 242.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 619. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 30 Sept. 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Zijlstra en Buddingh de Voogt).

De Gecombineerde Afdeling van de Raad heeft zich onbevoegd verklaard de gevolgen te regelen i.v.m. het ongedaan maken van de liquidatie van de gerequesteerde assurantie maatschappijen en had verzoekster verwezen naar de Afdeling Rechtspraak, omdat het hier zoude betreffen een geschil ex art. 23 E 100.

Beschikking vernietigd en de zaak teruggewezen naar bovengenoemde Afdeling van de Raad om te handelen conform art. 106 E 100.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 105, 106.)

N.R. No. 1046.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

No. 620. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 26 Sept. 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

Door een Duitse instantie is een hoeveelheid Manilla, Sisal en vlasvlokken van verzoekster weggehaald en aan gerequesteerde toegewezen. Na de bevrijding heeft het M.G. deze partij, voor zover nog aanwezig, op grond van art. 113 j°. art. 162 E 100 aan verzoekster teruggegeven, die de partij Manilla bij gerequesteerde heeft weggehaald. Door gerequesteerde is op de partij Manilla, welke zich thans bij verzoekster bevindt, revindicatoir beslag gelegd. De toewijzing door het M.G. is onbevoegdelyk geschied en mist rechtskracht. De vordering door de Beauftragte für Rüstung und Kriegsproduktion op grond van de verordening 15/1944 is krachteloos, daar deze verordening staat op lijst A van art. 16 van K.B. E 93.

De eigendom der goederen is derhalve bij verzoekster gebleven en gerequesteerde kan niet geacht worden deze te goeder trouw te hebben gekocht.

De Raad acht zich bevoegd en verklaart voor recht, dat verzoekster eigenares der partij Manilla is, met veroordeling van verzoekster om aan gerequesteerde te betalen, na opheffing van het beslag, f 2500.— voor de door deze gemaakte kosten voor het drogen der partij, welk bedrag na 1 November 1947 met f 25.— per dag verminderd wordt, zolang het beslag niet zal zijn opgeheven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1037.

Terugvordering van salarissen.

No. 621. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 6 October 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Gerequesteerde heeft in opdracht van P. Everout een taxatierapport uitgebracht over de Onroerende Goederen van Polak's Frutal

Works N.V. en daarvoor een honorarium ontvangen van f 377.50. Gerequesteerde heeft moeten begrijpen, dat dit taxatierapport uitsluitend diende ten behoeve van de Nagu en ten nadele van Polak's Frutal Works N.V.

Overeenkomst betreffende de verstrekte opdracht vernietigd en gerequesteerde veroordeeld het ontvangen honorarium aan verzoekers terug te betalen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1051.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

No. 622. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 13 October 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Verzoek tot herstel in de huur van een door verzoeker onder dwang verlaten woning toegewezen, niettegenstaande het verzoekschrift eerst in Augustus 1947 is ingediend.

Wegens de zeer bijzondere omstandigheden en in verband met de afweging van belangen van partijen heeft de Raad het argument der rechtsverwerking niet te zwaar laten wegen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1050.

Vorderingen met betrekking tot het huwelijksgoederen- en erfrecht.

No. 623. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Sept. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Verzoek tot nietigverklaring van een testament tijdens de oorlog verleden, bij afwezigheid van de familieleden van de erflaatster, ten gunste van gerequesteerde, afgewezen.

De Raad acht zich bevoegd kennis te nemen van het verzoek tot nietigverklaring van een testament op grond van een beweerdelijk gemis van verstandelijke vermogens.

's Raads bevoegdheid om tijdens de bezetting tot stand gekomen rechtsbetrekkingen te vernietigen is onbeperkt.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 23.) N.R. No. 1049.

Vorderingen tot nietigverklaring van vonnissen van de gewone rechter.

No. 624. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 30 Sept. 1947. (Mrs. Jolles, O. Schreuder en van Zeggelen).

Verstekvonnis tussen partijen tijdens de bezetting geweest, doordat verzoeker-gedaagde zijn verweer onder bedreiging van repressaillemaatregelen van de zijde van gerequesteerde-eiser niet in vrijheid heeft kunnen voeren, vernietigd.

Eveneens vernietigd de, op grond van het verstekvonnis, tot stand gekomen overeenkomst en gedane betaling, met veroordeling van gerequesteerde tot terugbetaling van het te dezer zake ontvangen bedrag.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 38.) N.R. No. 1052.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vordering n.

- No. 625. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 17 September 1947. (Mrs. Scholten, Wery en Marinus).

Beslissing in kort geding gewezen door de plv. Voorzitter van de Afd. Onroerende Goederen in appel vernietigd. Geïntimeerde heeft geen belang bij het verkrijgen bij voorraad van het beheer over zijn onroerend goed, daar de door hem verschuldigde hypotheekrente en de vaste lasten de huuropbrengst te boven gaan.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 150c.) N.R. No. 1040.

Appel van beslissingen afdeling Effectenregistratie.

- No. 626. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 22 Sept. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Beslissing van de Afdeling Effectenregistratie in hoger beroep bevestigd.

Verzoeker niet ontvankelijk verklaard in zijn eis tot schadevergoeding, geleden doordat hij de vrije beschikking over de ten processe bedoelde effecten moest missen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 68.) N.R. No. 1053.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 627. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 20 Sept. 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Zijlstra en Buddingh de Voogt).

De Raad is bevoegd kennis te nemen van een appel, gericht tegen een beschikking van het Beheersinstituut, genomen ter uitvoering van de Vorderingsbeschikkingen d.d. 6 Mei 1946, nrs. 1115 A en B, (Ned. Stct, 1946 no. 100), daar deze beschikkingen betreffen goederen van personen, vallende onder art. 6 E 133 en de beslissing à quo is genomen i.v.m. art. 26 E 133. Beschikking à quo vernietigd met veroordeling van het Beheersinstituut tot teruggave aan verzoekster der verkochte goederen, voor zover deze zijn verkocht met een recht van wederinkoop en tot betaling ener schadeloosstelling voor de overige goederen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 26, 43, Vorderingsbeschikking 6 Mei 1946, Ned. Stct 1946 no. 100.) N.R. No. 1041.

- No. 628. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 9 October 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Köster).

De Raad acht zich bevoegd kennis te nemen van een hoger beroep, gericht tegen een vaststelling van een grondheffing over een door het Beheersinstituut beheerd vermogen.

Het percentage dient te worden beperkt over het werkelijk aanwezige vermogen en daartoe behoort niet het fictief gekapitaliseerde bedrag van pensioenaanspraken.

Voorlopige inhouding, waarbij het gekapitaliseerde pensioen tot grondslag was genomen, vernietigd en het Beheersinstituut veroordeeld in de kosten der procedure.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1047.

R

No. 629. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 28 Juni 1947. (Mrs. Jhr. Calkoen, van Hinloopen, Labberton en van Berckel).

Het Voorzieningsfonds heeft verzocht, de schuld van Ir. Rost van Tonningen te mogen compenseren met een vordering ter zake van door hem in 1942 en 1943 ontvangen uitkeringen wegens zijn in het bijzonder aan Duitse belangen bewezen diensten.

Beslissing van het Beheersinstituut, waarbij deze compensatie was geweigerd, bekrachtigd. De tegenvordering staat niet vast en art. 23 E 133 sluit compensatie uit.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 23, 43.) N.R. No. 1048.

Diverse beslissingen.

Zie Nos 620 en 627.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling.

No. 150. Toezending van verwervingsverklaringen aan gedeposeerden.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel deelt mede, dat, indien door haar aan een gedeposeerde een verwervingsverklaring wordt toegezonden met betrekking tot de verkrijging van een effect, *dat door of namens de vroegere bezitter bij Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, was ingeleverd, met de mededeling, dat uit deze verwervingsverklaring de verkrijging in regelmatig beursverkeer blijkt en zonder vermelding van verdere bijzonderheden*, door de Afdeling reeds is nagegaan of:

- a. de tegenwoordige bezitter op de peildatum (14 April 1946) onder beheer stond;
- b. op de dag, waarop de transactie plaats vond, uit welke de tegenwoordige bezitter het effect verkreeg, door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat het betreffende fonds, naar het oordeel der Afdeling, in een omvang van enige betekenis, ter beurze werd verkocht;
- c. de koers, welke in de verwervingsverklaring wordt opgegeven, afwijkt van de officiële koers op de betreffende dag.

Voorzover betreft bij Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, ingeleverde effecten, wordt voorlopig slechts in gevallen, waarin bovenstaande punten *in ontkennde zin* beantwoord moeten worden, de verwervingsverklaring met begeleidende circulaire aan de gedeposeerde toegezonden. In andere gevallen zal te zijner tijd een circulaire met afwijkende inhoud gebruikt worden. Uiteraard staat bovendien vast in alle gevallen, waarin wordt medegedeeld, dat het stuk in regelmatig beursverkeer is verkregen, dat de opdracht van de verkrijger is uitgevoerd door een lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel), dat *niet* geplaatst is op de lijst bedoeld in artikel 39 sub 10 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

29 October 1947.

No. 151. Benoeming Secretarissen.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel deelt mede, dat aan haar Secretaris Mr. A. van Oven op zijn verzoek, in verband met het aanvaarden van een andere werkring, per 15 October j.l., ontslag werd verleend.

Met ingang van dezelfde datum werd tot 1e Secretaris der Afdeling *Mr. C. G. Polvliet* en tot 2e Secretaris *Mr. P. J. H. J. Stulemeijer* benoemd.

6 November 1947.

No. 152. Mogelijkheid tot rechtsherstel ten aanzien van zich in Zwitserland bevindende effecten.

De Afdeling Effectenregistratie vestigt (in overleg met het Ministerie van Financiën en van Buitenlandse Zaken) de aandacht van inleveringskantoren en andere belanghebbenden op het navolgende.

Bij een Besluit van de Zwitserse Bondsraad van 6 December 1945

is de mogelijkheid geopend om gedurende de oorlog in bezet gebied geroofde, in beslag genomen of onder dwang of bedreiging vervoemde roerende goederen en waardepapieren, welke zich in Zwitserland bevinden door middel van een speciale voor het Bondsgerechthof te voeren procedure van de tegenwoordige bezitters terug te vorderen, zelfs indien deze laatsten als verkrijgers te goeder trouw moeten worden aangemerkt. De bedoelde procedures dienen vóór 31 December 1947 aanhangig te worden gemaakt, desgewenst door tussenkomst van de diplomatieke vertegenwoordigers van de landen, waartoe de belanghebbenden behoren.

Speciaal met betrekking tot effecten en andere waardepapieren is bovendien opsporing mogelijk gemaakt door middel van publicatie — met nummeropgave — in de „Feuille officielle suisse du commerce” welke publicatie voor de zich e.q. in Zwitserland bevindende houders of beheerders der desbetreffende waardepapieren de verplichting schept om deze bij de ter zake bevoegde Zwitserse autoriteiten aan te melden, terwijl deze publicatie tevens onverhandelbaarheid der betreffende waardepapieren in Zwitserland medebrengt.

Het bovenstaande geldt zoveel voor Zwitserse als voor andere — dus ook voor Nederlandse — effecten. In de praktijk is echter de betekenis van een en ander voor verschillende soorten effecten verschillend. Met name voor Nederlandse effecten is opsporing langs de hierboven aangegeven weg in beginsel overbodig, aangezien in het kader van de Nederlandse effectenregistratie alle Nederlandse effecten, onverschillig waar ter wereld zij zich bevinden, moeten worden aangemeld op straffe van hun geldigheid te verliezen, in welk laatste geval gedeposeeerden eventueel recht hebben op afgifte van een duplicaat. De Zwitserse herstelprocedure kan echter ten aanzien van in Zwitserland aangetroffen Nederlandse effecten wel van belang zijn teneinde de stukken in handen te krijgen. Het ligt dan ook in de bedoeling van de Nederlandse autoriteiten om, na toetsing van de uit Zwitserland ontvangen meldingen ook de zgn. zwarte lijst, ten aanzien van alle in Zwitserland aanwezig blijkende effecten, welke uit hoofde van rechtsherstel (dus met een formulier 5 of 6) zijn geopponeerd tijdig een aanvraag tot rechtsherstel namens gedeposeeerden op grond van de bovengenoemde Zwitserse wetgeving in te dienen. Voorzover hiertoe, hetzij vóór of na de indiening van deze aanvraag, medewerking van de gedeposeeerde vroegere bezitters of hun wettelijke vertegenwoordigers nodig mocht blijken — bijvoorbeeld wat betreft het verstrekken van nadere gegevens omtrent de oorzaak of wijze van hun bezitsverlies — zal getracht worden deze hieromtrent individueel, door tussenkomst van de desbetreffende inleveringskantoren, nader bERICHT te doen toekomen. Aan de inleveringskantoren wordt reeds thans verzocht om in voorkomende gevallen, in het belang van gedeposeeerden, hun medewerking te verlenen om dergelijke vragen zo spoedig mogelijk te doen beantwoorden.

Aan gedeposeeerden wordt verzocht zorg te dragen, dat hun adressen bij het inleveringskantoor, door middel waarvan oppositie werd gedaan, bekend zijn.

Wat de hier te laude geopponeerde buitenlandse effecten — zowel Zwitserse als andere — betreft, is de toestand anders. Voorzover deze effecten zich ten tijde van de aanvang van de aanmeldingstermijn voor de registratie (14 April 1946) buiten Nederland bevonden, zijn zij n.l. niet registratieplichtig en zal derhalve via de normale procedure der effectenregistratie hun verblijfplaats niet aan het licht komen. Uiteraard bestaat ten aanzien van al deze stukken in beginsel de *mogelijkheid*, dat zij zich thans in Zwitserland bevinden. De *waarschijnlijkheid* hiervan is echter

in de meeste gevallen betrekkelijk gering, behalve voor de in Zwitserland zelf uitgegeven effecten, waarvoor de Duitsers of hun handlangers wellicht in de eerste plaats in het land van uitgifte een afzetgebied zullen hebben gezocht.

Met het oog hierop heeft de Nederlandse regering zorggedragen, de nummers van alle *Zwitserse* effecten, die met een formulier no. 5 of 6 geopponeerd zijn, op de hierboven aangegeven wijze in Zwitserland te doen publiceren. Voorzover deze publicatie leidt tot aanmelding dezer stukken door tegenwoordige Zwitserse houders of beheerders, zal ten aanzien hiervan op dezelfde wijze gehandeld worden als hierboven voor de in Zwitserland aangetroffen geopponeerde Nederlandse stukken is aangegeven. Belanghebbenden ontvangen eventueel ook hieromtrent i.z.t. bericht.

Met betrekking tot elders dan in Zwitserland uitgegeven buitenlandse effecten wordt de kans, dat deze hun weg naar Zwitserland hebben gevonden, en thans nog daar te lande en achterhaalbaar zijn, in het algemeen te gering geacht om een volledige publicatie van de desbetreffende nummers daar te lande te rechtvaardigen. In principe bestaat de mogelijkheid voor individuele belanghebbenden een zodanige publicatie op eigen kosten te doen plaatsvinden, uiteraard voorzover De Nederlandsche Bank aanleiding aanwezig acht de daarvoor vereiste deviezenvergunning te verstrekken. In die gevallen, waarin belanghebbenden beschikken over positieve gegevens, welke het waarschijnlijk maken dat de stukken zich in Zwitserland bevinden is de Afdeling Effectenregistratie bereid terzake haar bemiddeling te verlenen. Exemplaren van het hiertoe benodigde door de Zwitserse autoriteiten vastgestelde formulier zijn op aanvraag bij het Secretariaat der Afdeling verkrijgbaar. Met het oog op de korte nog beschikbare tijd wordt aanbevolen met de eventuele indiening dezer aanvragen de grootst mogelijke spoed te betrachten.

Na 31 December 1947 zullen in Zwitserland nog slechts acties volgens de normale civiele procedure mogelijk zijn, waarbij ook materieelrechtelijk de gewone voorschriften van het Zwitsers Burgerlijk Wetboek zullen gelden, hetgeen o.m. inhoudt, dat alsdan met betrekking tot effecten aan toonder de verkrijgers te goeder trouw steeds beschermd worden.

6 November 1947.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 12. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 28 October 1947. (Mr. C. R. F. van Roggen).

Beroep op niet-ontvankelijkheid faalt: registratie wordt niet als voorwaarde gesteld voor het indienen van een aanvraag tot ontkenning.

Ook geen rechtsverwerking: het doen van verzet tegen de ontbinding ener N.V. kan slechts worden gedaan door een schuldeiser die zijn rechten door de ontbinding benadeeld achtte, maar niet door houders van aandelen als zodanig.

Uit een beslissing van de Afdeling Rechtspraak, waartegen binnen drie maanden geen herziening is gevraagd, is tussen partijen komen vast te staan dat van enige dwang of bedreiging niet is gebleken. Verzoek afgewezen.

BESLISSING:

In de zaak van:

Antonius Hendricus Paulus Maria Lammers, wonende te Overveen
Verzoeker.

Raadsman: Mr. W. B. H. A. Heskes, advocaat te Leiden.
tegen:

1. *Jan Hendrik Janssen*, wonende te Zandvoort.
2. *Josephus Johannes Maria Röttgering*, wonende te Overveen,
Verweerders.

Raadsman: Mr. Dr. A. F. H. Schreurs, advocaat te Haarlem.

Gezien de stukken, waaronder een beslissing van de Amsterdamse Kamer der Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel, op 30 Januari 1947 tussen partijen geweest,

heeft de Afdeling Effectenregistratie het navolgende overwogen en beslist:
wat de feiten betreft:

Tussen partijen staat vast, dat verzoeker vóór de bezetting van ons land directeur was van de N.V. Manège Bentveld, waarvan de meerderheid der aandelen (35 stuks) in zijn bezit was gekomen. Deze N.V. bezat een gebouw, dat verhuurd werd aan het manègebedrijf „Duinrand”, welk bedrijf stond ten name van verzoekers echtgenote, Catharina de Visser, met wie verzoeker buiten gemeenschap van goederen gehuwd was. In dit manègebedrijf is verweerder Janssen in Januari 1939 als bedrijfsleider aangesteld.

Verzoeker is van September 1942 tot einde December 1943 door de Sicherheitsdienst van zijn vrijheid beroofd geweest.

Zijn echtgenote was niet bij machte het manègebedrijf te leiden, zodat Janssen in die periode dit geheel op zich nam, waarbij hij bedragen voorschoot om dit bedrijf op gang te houden. Inmiddels is verzoekers vrouw in December 1943 op eigen verzoek onder curatele gesteld, met benoeming van Mr. C. W. de Visser tot curator en van Mevr. M. W. C. de Visser-Roelofs tot toezend curatrice.

Ter regeling van de vordering wegens voorgeschoten gelden, die Janssen successievelijk op het manègebedrijf Duinrand (juridisch dus op verzoekers echtgenote) had verkregen, heeft de curator, kort na zijn benoeming, met machtiging van de Kantonrechter, in December 1943 een overeenkomst van dading met Janssen gesloten, waarbij ter vereffening daarvan o.m. aan Janssen werd overgedragen de gemelde 35 aandelen in de N.V., alsmede een vordering van verzoekers echtgenote op de N.V. Nadat Janssen alle aandelen dezer N.V. verworven had, heeft hij deze begin 1944 ontbonden.

Verzoeker achtte deze overeenkomst en de daarop gebaseerde aandelenoverdracht voor zichzelf zeer nadelig.

In een verzoekschrift aan de Afdeling Rechtspraak stelde hij dat Janssen tijdens de bezetting machtige relaties had met Duitse S.S. en S.D.-instanties, en door dreigementen zijnerzijds de bewuste regeling tot stand heeft gebracht, terwijl verzoeker nog gevangen zat, dus onder omstandigheden, als bedoeld in art. 25 Besluit Herstel Rechtsverkeer. Voorts, dat de medeverweerder Röttgering, vroeger boekhouder bij verzoeker, met Janssen heeft meegewerkt door diens vordering ad rond f 16.000.— op het manègebedrijf met fictieve cijfers samen te stellen, welke Röttgering, nadat de gewraakte regeling was getroffen, met Janssen, bij deze in dienst is getreden.

Op deze gronden verzoekt verzoeker aan de Afdeling Rechtspraak:

1. met terugwerkende kracht nietig te verklaren bovenomschreven tussen Mr. Carel Willem de Visser in zijn hoedanigheid van curator over verzoekers echtgenote Catharina de Visser en Jan Hendrik Janssen voornoemd in December 1943 tot stand gekomen regeling welke voor verzoeker zeer nadelig en onbillijk is, alsmede de daaruit ontstane rechtsbetrekkingen;
2. te bepalen, dat de rechtsbetrekkingen die verzoeker voor zijn arrestatie op 13 September 1942 had, ten aanzien van de N.V. Manège Bentveld en

het manègebedrijf „Duinrand” beiden te Zandvoort met terugwerkende kracht zullen herleven;

- a. het eigendomsrecht op 25 aandelen à f 100.— genummerd 1 tot en met 5 en 31 tot en met 60 voornoemd;
  - b. het optierecht van verzoeker op de 25 aandelen à f 100.— te dier tijde toebehorende aan C. A. B. A. M. Schade voornoemd;
  - c. het huurcontract bestaande tussen de N.V. Manège Bentveld en het manègebedrijf „Duinrand” te Zandvoort, waarbij laatstgemelde aan eerstgemelde f 2000.— per jaar huur betaalde;
3. voornoemde Jan Hendrik Janssen, wonende te Zandvoort aan de Tennis Bloemlaan no. 2 te veroordelen tot afgifte aan verzoeker, binnen een door Uw Raad te bepalen termijn, van voormelde 35 aandelen à f 100.— per stuk, genummerd 1 tot en met 5 en 31 tot en met 60 in de N.V. Manège Bentveld voornoemd, alsmede door verzoeker van Schade voornoemd 5 aangekochte aandelen à f 100.— per stuk in voormelde N.V.; met veroordeling van Jan Hendrik Janssen tot een dwangsom van f 100.— per dag voor iedere dag, dat de gerequesteerde sub 1 Jan Hendrik Janssen aan het in Uw beschikking te geven bevel niet voldoet;
4. gerequesteerde sub 1 Jan Hendrik Janssen en gerequesteerde sub 2 Josephus Johannes Maria Röttgering voornoemd te veroordelen om binnen een door Uw Raad te bepalen termijn aan verzoeker af te geven de aan opgemaakte tussen Mr. Carel Willem de Visser q.q. en gerequesteerde sub 1 Jan Hendrik Janssen tot stand gekomen regeling in December 1943 ten grondslag liggende boeken en bescheiden zijnde:
inkoopboek, verkoopboek, postgiroboek, debiteurenboek, onkostenboek, balans en winstrekening 1940 met specificaties, afrekeningen en rekeningen-courant van de Bank, alle rekeningen en kwitanties, bescheiden van de postgiro e.d.;
- met veroordeling van gerequesteerde sub 1 Jan Hendrik Janssen en de gerequesteerde sub 2 Josephus Johannes Maria Röttgering tot een dwangsom van f 100.— per dag voor iedere dag, dat voormelde gerequesteerde sub 1 en de gerequesteerde sub 2 niet aan het in Uw beschikking te geven bevel zullen voldoen;
5. te bepalen, dat Mr. Carel Willem de Visser, wonende te Haarlem aan de Cleverparkweg no. 25 in zijn hoedanigheid van curator over verzoekers echtgenote Catharina de Visser, alsmede Mevrouw Maria Wilhelmina Carolina Roelofs, weduwe van Mr. C. W. de Visser, wonende te Bloemendaal aan de Parkweg no. 14, in haar hoedanigheid van toezien^{de} curatrice over verzoekers echtgenote voornoemd, de nietigverklaring van voormelde tussen Mr. C. W. de Visser q.q. en Jan Hendrik Janssen tot stand gekomen regeling in December 1943, alsmede de daaruit ontstane rechtsbetrekkingen zullen hebben te ghangen en te gedogen;
6. de gerequesteerde sub 1 Jan Hendrik Janssen en de gerequesteerde sub 2 Josephus Johannes Maria Röttgering te veroordelen tot vergoeding van kosten, schaden, en interessen aan verzoeker op te maken bij staat en te vereffenen volgens de Wet; met veroordeling van gerequesteerden sub 1 en sub 2 in de kosten van dit geding en het salaris van gemachtigde van verzoeker.

Tegen dit verzoek zijn van Janssen en Röttgering verweerschriften ingekomen, terwijl Mr. de Visser en Mevr. de Visser-Roelofs als curator, resp. toezien^{de} curatrice, hebben laten weten, dat van pressie of bedreiging bij het tot stand komen van gemelde regeling geen sprake is geweest, en zich hebben gerefereerd aan de te geven beslissing.

Hierop heeft de Afdeling Rechtspraak belanghebbenden, de raadslieden en verschillende getuigen gehoord, waarna op 30 Januari 1947 uitspraak is gedaan, waarvan het dictum luidt:

Verklaart zich bevoegd van requestrant's vordering kennis te nemen met

uitzondering van die sub 2a en b en 3 vermeld, welke als behorende tot de Afdeling Effectenregistratie naar die Afdeling behoren te worden verwezen;

Verwijst deze vorderingen naar de Afdeling Effectenregistratie;

Ontzegt verzoeker zijn vorderingen sub 1, 2c, 4, 5 en 6;

Veroordeelt requestant in de kosten van dit geding aan zijde van gerequesteerde Janssen begroot op f 75.— aan zijde van gerequesteerde de Visser op f 75.— en aan zijde van gerequesteerde Röttgering begroot op f 25.—;

Van deze uitspraak, die niet vatbaar was voor hoger beroep of cassatie, is binnen drie maanden na die beslissing geen herziening aangevraagd.

Ingevolge de daarbij gegeven verwijzing heeft verzoeker zich thans gewend tot de Afdeling Effectenregistratie en practisch op dezelfde gronden hetzelfde gevorderd als hij tevoren aan de Afdeling Rechtspraak had verzocht. Dit request moet als hier ingelast worden beschouwd.

Verweerders hebben onder overlegging van enkele producties dit verzoek bestreden; hun verweerschrift moet als hier ingelast worden beschouwd. Daarin wordt geconcludeerd tot afwijzing van de vordering, kosten rechs. Bij een aanvullende brief wordt nog, onder verwijzing naar art. 56 opgemerkt, dat de vordering niet ontvankelijk zou zijn, omdat verzoeker niet gesteld heeft, dat de registratie der effecten is geschied; alsmede dat verzoeker, nadat hij weer op vrije voeten was gekomen, zich niet heeft verzet tegen de ontbinding der N.V. door Janssen, welke nalatigheid zou moeten leiden tot afwijzing van het verzoek.

Van de verstrekte gelegenheid tot mondelinge toelichting en het doen horen van getuigen is door partijen geen gebruik gemaakt.

En in rechte:

1. Het beroep op niet ontvankelijkheid faalt. Blijkbaar is bedoeld het oude art. 56 van E 100; doch dit artikel, evenals het gehele Hoofdstuk IV is bij het Besluit F 272 gewijzigd. Registratie wordt niet als voorwaarde gesteld voor het indienen van een aanvraag om erkenning. Overigens kan bij de thans gevraagde beslissing toch geen onvoorwaardelijke erkenning gegeven worden, doch slechts onder voorbehoud van rechten van derden, welke bij de effectenregistratie nog mocht blijken. Ook het beroep op rechtsverwerking, begrepen in het niet doen van verzet tegen de ontbinding der N.V. moet worden verworpen; een dergelijk verzet kon slechts gedaan worden door een schuldeiser die zijn rechten door de ontbinding benadeeld achtte, maar niet door houders van aandelen als zodanig. En voor het geval bedoeld mocht zijn, dat tengevolge van de ontbinding der N.V. de aandelen thans niet meer zouden bestaan, wijst de Raad op het bepaalde in art. 39, dat onder „effecten” verstaat, alle aandelen enz. die niet vóór 10 Mei 1940 hun geldigheid hebben verloren.
2. Nu de beslissing der Amsterdamse Kamer der Afdeling Rechtspraak inhoudende, dat van enige dwang of bedreiging door verweerder Janssen jegens verzoeker of degenen, die namens hem de bedoelde overeenkomst aanging, niet is gebleken, in kracht van gewijsde is gegaan, staat dit punt tussen partijen ten deze onherroepelijk vast. Slechts ten overvloede merkt de Raad dan ook nog op, dat ook door de thans overgelegde verklaringen geenszins worden weerlegd de duidelijke verklaring van de curator over verzoekers echtgenote, dat geen dwang, bedreiging of onbehoorlijke invloed hem heeft bewogen tot zijn beslissing om de overeenkomst aan te gaan. En tenslotte voldoet hetgeen verzoeker heeft gesteld, niet aan de vereisten van art. 25 sub a en/of b van het Besluit Herstel Rechtsverkeer; een eventuele bedreiging zijdens verweerder Janssen zou daaronder niet vallen, nu hij noch een vijand was, noch door de vijand met macht bekleed, terwijl een geval als bedoeld in sub c zich evenmin voordoet.

3. Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer kent geen veroordeling in de proceskosten.

Beslissende:

WIJST HET VERZOEK AF.

- No. 13. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 31 October 1947. (Mr. A. Hilbingh Prins).

Een N.V. heeft van L. R. & Co. enige door haar uitgegeven onderaandelen gekocht. Joodse eigenares in de eigendom en het bezit der onderaandelen hersteld. N.V. onder dwangsom veroordeeld tot medewerking aan overdracht en afgifte; zij moet bovendien aan verzoekster betalen de op de dividendbewijzen na de koopdag betaalbaar gestelde dividenden — onder aftrek van dividendbelasting, incasso- en zegelkosten en provisie — met de rente daarover.

N.V. heeft van L. R. & Co. te vorderen koopsom vermeerderd met provisie, zegel en omzetbelasting, mits verzoekster bij deze instelling wordt gedebiteerd voor de door deze verzilverde dividendbewijzen, doch met deze reserve dat de debitering niet mag strekken tot meer dan het bedrag waarvoor verzoekster terzake van de verkoop is gecrediteerd.

BESLISSING:

In de zaak van:

Johannes Zwart, notaris te Amsterdam in zijn hoedanigheid van gevolmachtigde van *Mevrouw Frederika Sophie Bettie Cohen*, weduwe van Daniël Ornstein, wonende te Amsterdam; *requestrant*.

Advocaat: Mr. S. J. van Royen te Amsterdam;

tegen:

de „*Hollandsche Aanneming Maatschappij*” N.V., gevestigd te 's-Gravenhage; *gerequesteerde*.

Advocaat: Mr. L. Salomonson te Dordrecht.

post alia;

Ten aanzien van het Recht:

Overwegende, dat niet is weersproken en overigens door de in het geding gebrachte stukken is bewezen:

1. dat *Mevrouw Ornstein—Cohen* sedert 12 Juni 1935 was eigenaresse en bezitster van 12 volgestorte onderaandelen genummerd VI 24—35 in het geplaatste maatschappelijk kapitaal van de *Hollandsche Aanneming Maatschappij N.V.* elk groot f 2000.— nominaal, die in het aandeelregister van die naamloze vennootschap te harer name sedert 12 Juni 1935 stonden ingeschreven;
2. dat deze onderaandelen omstreeks September 1941 door de *Rotterdamse Bankvereniging* te Amsterdam, waar zij zich in open bewaargeving bevonden, zijn ingeleverd bij de firma *Lippmann, Rosenthal & Co.*, Sarphatistraat, Amsterdam;
3. dat de nominale waarde dezer onderaandelen sedert eind December 1942 onder het verschaffen van nieuwe mantels, is gebracht op f 4000.—;
4. dat de *Hollandsche Aanneming Maatschappij* deze onderaandelen door bemiddeling van *Broekman's Commissiebank* voor *Incourante Fondsen N.V.* te Amsterdam de 22ste Februari 1944 heeft gekocht tegen een koers van 135 % en voor een bedrag van f 64.800.— vermeerderd met provisie, zegel en omzetbelasting tot een totaal bedrag van f 342.38 maakt) f 65.142.38, waarop deze onderaandelen haar zijn geleverd en op 1 Maart 1944 in het aandelenregister van de *Hollandsche Aanneming Maatschappij N.V.* te harer name zijn gesteld;

5. dat bij deze verkoop en levering en tenaamstelling als verkoper en leveraar optrad de fa. Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam als vertegenwoordigende de weduwe Ornstein-Cohen;
6. dat op deze onderaandelen voor zoverre aan partijen bekend noch zakelijke rechten noch andere rechten van derden rustten;

Overwegende, dat uit een en ander volgt, dat de Nederlandsche Aanneming Maatschappij deze onderaandelen kocht terwijl zij wist, dat deze eigendom waren van de weduwe Ornstein—Cohen en moest begrijpen, dat die het bezit daarvan op onrechtmatige wijze had verloren ten gevolge van maatregelen van de bezettende macht, zodat de Nederlandsche Aanneming Maatschappij die onderaandelen niet te goeder trouw verwierf en aan haar dus geen erkenning van recht kan worden verleend;

Overwegende, dat uit een en ander verder volgt, dat de weduwe Ornstein—Cohen vóór 9 Mei 1940 volgens het destijds geldende recht reeds eigenaresse van de bedoelde onderaandelen was en deze uitsluitend voor zich zelve als eigenaresse bezat, terwijl zij sindsdien het bezit daarvan anders dan op rechtmatige wijze heeft verloren en dat haar recht niet krachtens het Besluit Vijandelijk Vermogen of ingevolge verbeurdverklaring in eigendom op de Staat is overgegaan;

Overwegende, dat mitsdien alle voorwaarden voor het herstel van de weduwe Ornstein—Cohen in de eigendom van die onderaandelen zijn vervuld, zodat zij daarin en in het bezit daarvan dient te worden hersteld, hetgeen echter niet anders kan geschieden dan onder voorbehoud van de rechten van derden op die onderaandelen of een gedeelte daarvan welke bij de effectenregistratie alsnog mochten blijken;

Overwegende, dat partij Zwart onder dit herstel ook wil begrijpen de talons benevens de dividendbewijzen nos. 35 e.v., doch ten onrechte, daar die stukken niet zijn effecten in de zin van het Besluit E 100; dat echter de Nederlandsche Aanneming Maatschappij gehouden is de onderaandelen aan de weduwe Ornstein—Cohen terug te geven in de staat, waarin zij zich thans bevinden en daarnaast wellicht reden is haar enige betaling te veroordelen, een vordering welke geacht kan worden in het verzoek van partij Zwart te zijn begrepen;

Overwegende dienaangaande, dat als onweersproken is gebleken, dat toen de weduwe Ornstein—Cohen het bezit van de onderaandelen verloor, daaraan waren gehecht de talons en de dividendbewijzen van no. 35 af, waarna betaalbaar zijn gesteld en op de normale wijze verzilverd:

dividendbewijs no. 35 op 28-12-'42 met 6 %

dividendbewijs no. 36 op 5-7-'43 met 4 %

dividendbewijs no. 37 op 12-6-'44 met 4 %

dividendbewijs no. 38 op 5-12-'45 met 4 %

dividendbewijs no. 39 op 6-1-'47 met 4 %

dat mitsdien aan te nemen is, dat de betalingen op de dividendbewijzen nos. 35 en 36, gedaan aan de fa. Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam, tot het credit van de rekening van de weduwe Ornstein—Cohen bij die instelling zijn gebracht en zij op die instelling ter zake een vordering heeft en dat — indien deze niet terecht komt — het voor haar daardoor ontstane nadeel niet is veroorzaakt door enige handeling van de Nederlandsche Aanneming Maatschappij, zodat zij tegen deze ter zake geen aanspraken kan doen gelden;

dat echter de dividenden op de bewijzen nos. 37, 38 en 39 zijn geïnd door De Nederlandsche Aanneming Maatschappij nadat zij de bewuste onderaandelen te kwader trouw had verworven en het billijk en dus noodzakelijk is, dat de Nederlandsche Aanneming Maatschappij de vruchten van de zaken of rechten, die zij aan de weduwe Ornstein—Cohen heeft terug te geven, mede aan haar teruggeeft: te weten de genoten dividenden, onder aftrek van dividendbelasting, incasso, zegelkosten en provisie;

Overwegende, dat de Nederlandsche Aanneming Maatschappij zich er verder op heeft beroepen, dat zij slechts daarom tot het verwerven van de onderaandelen is overgegaan, omdat zij, door de fa. Lippmann, Rosenthal & Co.,

Sarphatistraat, Amsterdam, bedreigd met benoeming van een bewindvoerder over haar vennootschap, indien die onderaandelen door haar niet werden overgenomen, voor die bedreiging is gezwicht in het besef, dat zij tegenover haar aandeelhouders niet verantwoord was die bedreiging te trotseren, daar, zoals dit mondeling is toegelicht, de Hollandsche Aanneming Maatschappij tegenover de bezetter vijandig stond en de door haar in overeenstemming met die opvatting verrichte handelingen ongedaan zouden kunnen worden gemaakt door een beheerder, zo die werd aangesteld, terwijl dan bovendien het door haar aan de vijand onttrokken materiaal in handen van de beheerder zou kunnen vallen, een en ander tot geldelijk nadeel van de aandeelhouders, in verband met welke feiten, die de Afdeling Effectenregistratie, onbetwist als zij zijn gebleven, voor juist houdt, de Hollandsche Aanneming Maatschappij heeft verzocht:

- a. aan het herstel van de weduwe Ornstein—Cohen in het bezit en de eigendom van de onderaandelen als last of voorwaarde te verbinden de betaling van een door de Afdeling Effectenregistratie te bepalen vergoeding aan de Hollandsche Aanneming Maatschappij;
- b. aan haar toe te kennen een vordering op Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam, wegens onverschuldigde betaling tot een bedrag gelijk aan dat, wat de Hollandsche Aanneming Maatschappij heeft besteed voor de verwerving van de bedoelde onderaandelen;

Overwegende aangaande de vordering onder a., dat de Hollandsche Aanneming Maatschappij tot het verwerven van de onderaandelen is overgegaan in het belang harer aandeelhouders, zoals zij dat toen zag en zodoende een handeling heeft verricht, die haar tegen de borst stuitte en die zij in vrijheid niet zou hebben gedaan, aldus van twee kwaden het geringste kiezende, en zich welbewust van het verkeerde van die handeling ten opzichte van de vroegere eigenares;

dat het, nu die verkeerde handeling na het herstel van de vroegere eigenares blijkt neer te komen op het teruggeven van de verworven onderaandelen, het billijk is dat de gezamenlijke aandeelhouders te wier behoefte de verkeerde handeling werd verricht, de nadelige gevolgen daarvan dragen, daar hen grotere benadeling daardoor werd bespaard;

dat dit gevolg tot sland komt, wanneer de vennootschap tot afgifte van de verkregen onderaandelen overgaat zonder dat de daarvoor bestede aankooprijzen en onkosten geheel of gedeeltelijk door de gedeposeerde worden vergoed en alsdan ook de weduwe Ornstein—Cohen van dat nadeel haar deel te dragen krijgt;

dat deze billijke gang van zaken zou worden verstoord door de weduwe Ornstein—Cohen tot enige prestatie jegens de Hollandse Aanneming Maatschappij te veroordelen en mitsdien daarvan moet worden afgezien;

Overwegende, dat het daarentegen wel billijk en dus noodzakelijk is, dat de Hollandsche Aanneming Maatschappij van de fa. Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam, vergoed krijgt het bedrag, dat zij heeft moeten besteden voor het verwerven van de onderaandelen, die zonder enige vergoeding van de zijde van de weduwe Ornstein—Cohen thans aan deze moeten worden teruggegeven, een en ander tot een beloop van f 65.142.38 gelijk hiervoor becijferd;

dat de Hollandsche Aanneming Maatschappij daarbij de suggestie heeft gedaan dat daartegenover de rekening van de weduwe Ornstein—Cohen met dat bedrag behoort te worden gedebiteerd, welke suggestie juist voorkomt, daar toch, na de teruggave van de onderaandelen, aan de weduwe Ornstein—Cohen niet meer toekomt enige vordering op de opbrengst van die door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam, verkochte onderaandelen, doch met deze reserve, dat de debitering niet mag strekken tot meer dan het bedrag waarvoor de weduwe Ornstein—Cohen ter zake van die verkoop is gecrediteerd;

Overwegende, dat de verzochte veroordeling van de Hollandsche Aanneming Maatschappij tot een dwangsom niet is weersproken en, waar de medewerking van die Vennootschap tot de overdracht is vereist, voor toewijzing vatbaar is;

Rechtdoende:

1. Herstelt, onder voorbehoud van de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie alsnog mochten blijken, Mevrouw F. S. B. Cohen, weduwe van D. Ornstein, in de eigendom en het bezit van de volgestorte onderaandelen VI nos. 24—35 in het geplaatste maatschappelijk kapitaal van de Hollandsche Aanneming Maatschappij, gevestigd te 's-Gravenhage, elk groot nominaal f 4000.—;
2. Veroordeelt de Hollandsche Aanneming Maatschappij N.V. haar medewerking te verlenen tot het overdragen van die onderaandelen, het ten name van Mevrouw F. S. B. Cohen, weduwe van D. Ornstein stellen van die onderaandelen zowel op de aandeelbewijzen zelve als in het aandeelregister van de Hollandsche Aanneming Maatschappij en om vervolgens die aandeelbewijzen met talons en dividendbewijzen van no. 40 af tegen kwijting aan Mevrouw F. S. B. Cohen, weduwe van D. Ornstein af te geven en over te geven, een en ander binnen een maand, nadat deze beslissing onherroepelijk zal zijn geworden;
3. Veroordeelt de Hollandsche Aanneming Maatschappij N.V. aan Mevrouw F. S. B. Cohen, weduwe van D. Ornstein, tegen kwijting te betalen een som groot één honderd gulden voor elke dag dat zij na verstrijken van de onder 2 genoemde termijn met de voldoening van een of meer der onder 2 gedane veroordelingen in gebreke blijft;
4. Veroordeelt de Hollandsche Aanneming Maatschappij N.V. aan Mevrouw F. S. B. Cohen, weduwe van D. Ornstein tegen kwijting te betalen de op de dividendbewijzen nos. 37, 38 en 39 betaalbaar gestelde dividenden, onder aftrek van dividendbelasting, incasso- en zegelkosten en provisie, met de rente daarover, berekend naar rede van 5 ten honderd per jaar van heden af tot de dag, waarop algehele betaling zal zijn gevolgd;
5. Verstaat, dat na algehele voldoening aan deze uitspraak, de Hollandsche Aanneming Maatschappij N.V., gevestigd te 's-Gravenhage, heeft te vorderen van de fa. Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam, de somma van f 65.142,38 (vijf en zestig duizend één honderd twee en veertig, acht en dertig honderste gulden), mits Mevrouw F. S. B. Cohen, weduwe van D. Ornstein, ter zake en ten belope als voormeld worde gedebiteerd;

Wijst af het meer of anders gevorderde.

No. 14. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Efeectenregistratie, 5 November 1947. (Mr. P. F. Swagerman).

Op verzoek van de toenmalige Joodse eigenaar van 15 aandelen in een N.V. heeft deze laatste de bedoelde aandelen, welke aan een Bank in onderpand waren gegeven, gekocht tegen een behoorlijke prijs. De koopsom is door de N.V. gestort ten gunste van de rekening van verzoeker, wiens debetsaldo daaruit is aangezuiverd. Ingrijpen zou in het onderwerpelijke geval onredelijk zijn omdat de redenen welke verzoeker noopte tot verkoop der effecten over te gaan geheel buiten de N.V. omging.

BESLISSING:

In de zaak van:

De Stichting C.A.B.A. (Commissie van Advies en Beheer voor Afwezigen)
contra:

N.V. Huizen Exploitatie Maatschappij „Het Westen”.

De Stichting C.A.B.A. (Commissie van Advies en Beheer voor Afwezigen) in hoedanigheid van bewindvoester van de Heer Jacob van Gelderen,

laatst woonachtig te Rotterdam aan de C. W. A. Looslaan 18, gevestigd te Rotterdam, Graaf Florisstraat 36, ten deze aldaar domicilie kiezende ten kantore van Mr. H. Vles, aan de Meent 106, *verzoekster*. Gemachtigde: Mr. H. Vles voornoemd

contra:

N.V. Huizen Exploitatie Maatschappij „Het Westen”.

Statutair gevestigd te Rotterdam, feitelijk te Voorburg aan de Parkweg 240, *gerequesteerde*.

Gemachtigde: Mr. W. Goldschmidt te Rotterdam.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie te Amsterdam.

Gezien de stukken:

Gehoord partijen bij monde van hare gemachtigden.

C.A.B.A. stelt, dat van Gelderen, die reeds vóór 10 Mei 1940 eigenaar was van 15 aandelen in de N.V. „Het Westen”, luidende aan toonder, oorspronkelijk groot nominaal f 1000.—, doch in October 1939 afgestempeld tot f 500.— nominaal, genummerd 1 tot en met 15, die aandelen in verband met een door de Amsterdamse Bank N.V., Bijbank Rotterdam, op of omstreeks 12 December 1940 met van Gelderen gesloten overeenkomst betreffende een hem te verlenen crediet — omstreeks December 1940 in onderpand heeft gegeven aan de Amsterdamse Bank;

dat van Gelderen krachtens de Verordeningen 148/1941 en 58/1942 de aandelen bij de Firma Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam, heeft moeten aanmelden en die firma, welke blijkens overgelegd schrijven d.d. 19 Februari 1942 aan de Amsterdamse Bank niet bereid was haar positie over te nemen, opdracht heeft gegeven tot verkoop der betreffende aandelen;

dat op 28 Februari 1942 die aandelen zijn verkocht aan „Het Westen” voor een bedrag van f 6000.— welk bedrag door „Het Westen” bij de Amsterdamse Bank N.V. is gestort ten gunste van de rekening van van Gelderen waarna deze het nog resterende debetsaldo heeft aangezuiverd;

dat voormelde verkoop heeft plaats gehad gedurende de bezetting op grond van een verordening 148/41, die geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest, althans onder dwang, bedreiging of onbehoorlijke invloed van de vijand of een instantie door of vanwege de vijand niet macht bekleed;

dat derhalve verzoekster gerechtigd is de nietigverklaring van gemelde verkoop te vorderen en op grond van art. 23 Besluit Herstel Rechtsverkeer moet worden aangenomen, dat, behoudens blijk van het tegendeel, het achterwege laten van het ingrijpen door de Raad in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware;

dat verzoekster nog wel een vermoeden heeft geponeerd, dat tussen van Gelderen en „Het Westen” was overeengekomen, dat die transactie, hoewel formeel als koop en verkoop, in werkelijkheid als inpandgeving of verkoop met beding van weder inkoop zou worden beschouwd, doch hierop niet verder behoeft te worden ingegaan, nu de gemachtigde van verzoekster bij mondelinge toelichting heeft gezegd, dat hij op dat vermoeden in deze procedure verder geen beroep wenst te doen;

dat verzoekster op grond van een en ander de Raad en Afdeling verzoekt heeft:

- a. nietig te verklaren de bovenvermelde verkoop van 15 aandelen van f 500.— nominaal in de N.V. Huizen Exploitatie Maatschappij „Het Westen”, gevestigd te Rotterdam van Jacob van Gelderen aan gerequesteerde;
- b. te doen herleven het oorspronkelijke eigendomsrecht van Jacob van Gelderen voornoemd ten aanzien van genoemde aandelen;
- c. gerequesteerde te veroordelen tot afgifte van 15 aandelen à f 500.—

nominaal in de N.V. Huizen Exploitatie Maatschappij „Het Westen”, gevestigd te Rotterdam aan requesstrante alsmede tot betaling van een bedrag, gelijk aan de dividenden en uitkeringen, die op deze aandelen — waren zij niet door de N.V. ingekocht — zouden zijn uitgekeerd aan de aandeelhouders, met rente ad $3\frac{1}{2}\%$ hierover vanaf de datum der betaalbaarstelling der dividenden of uitkeringen tot die van de terugbetaling, waartegenover requesstrante aan gerequestreerde zal hebben te betalen de gestorte koopprijs van f 6000.— alsmede rente hierop ad $3\frac{1}{2}\%$ vanaf 28 Februari 1942 tot de dag der voldoening;

met oplegging van een dwangsom van f 100.— voor iedere dag dat gerequestreerde met de uitlevering van de aandelen aan requesstrante na betekening van de te geven beslissing, in gebreke zou blijven; alles met veroordeling van gerequestreerde in de kosten der procedure.

„Het Westen” heeft harezijds de posita van verzoekster betwist en ontkend voorzover deze door haar niet uitdrukkelijk worden erkend;

dat immers volgens verweerster de toedracht van zaken is geweest als volgt:

„In de aanvang van het jaar 1942 vervoegde de heer Jacob van Gelderen, die van Joodse bloede was, zich bij het toenmalig bestuur van de N.V., met het verzoek van hem te willen kopen een pakket aandelen in deze N.V. groot vijftien stuks met een nominale waarde van f 500.— per aandeel. Volgens de mededelingen van Jacob van Gelderen wenste deze niet, dat deze aandelen of de tegenwaarde daarvan uiteindelijk in het bezit zouden geraken van Lippmann, Rosenthal & Co., althans van de bezettende macht, doch wenste hij zijn schuld bij de Amsterdamse Bank N.V., groot ruim f 6000.— af te lossen, welke schuld was ontstaan uit een hem door de Amsterdamse Bank in het jaar 1940 verstrekte geldlening, althans hem verstrekt crediet, waartegenover van Gelderen meergemelde aandelen aan de Amsterdamse Bank in pand had gegeven. Van Gelderen verklaarde alstoen om hem moverende redenen belang te hebben, dat deze zijn schuld bij de Amsterdamse Bank zoude worden afgelost en gekweten. Hoewel de aandelen van de N.V. „Het Westen” alstoen waren gewaardeerd tegen een koers van 65 %, heeft het bestuur der N.V. gemeend aan het verlangen van Jacob van Gelderen tegemoet te moeten komen en heeft tot de aankoop dezer aandelen besloten tegen een totale koopprijs van f 6000.—, zijnde een bedrag hoger dan de feitelijke waarde dezer aandelen”;

dat uit het bovenstaande blijkt, dat meergemelde transactie is afgesloten op verzoek en in het belang van Jacob van Gelderen, zodat nimmer kan worden betoogd, dat de N.V. „Het Westen” gebruik of misbruik heeft gemaakt van de door de vijand geschapen toestand ten koste van van Gelderen;

dat verweerster bij het sluiten der overeenkomst met van Gelderen onkundig was van de tussen Lippmann en de Amsterdamse Bank gevoerde briefwisseling staande deze overigens geheel buiten de onderhavige materie;

dat verzoekster ontkent, dat de transactie moest worden gezien als een inpandgeving of verkoop met beding van weder-inkoop;

dat de koerswaarde der aandelen thans wordt gewaardeerd op 75 % van de nominale waarde, zodat zelfs tegen die koerswaarde de aandelen destijds door verweerster boven de waarde zijn aangekocht, zodat de C.A.B.A. moet worden geacht bij teruggave der aandelen een feitelijk verlies te lijden;

dat overigens aan verweerster het belang ontgaat, dat verzoekster bij eventuele teruggave der aandelen heeft, ontkenkende zij dit belang;

dat verweerster bereid is aan verzoekster te voldoen het dividend over de 15 aandelen van 28 Februari 1942 af tot de datum der uitspraak;

weshalve verweerster heeft verzocht de vorderingen van verzoekster te ontzeggen althans haar daarin niet onvankelijk te verklaren kosten rechtens.

De gemachtigden van partijen hebben daarna haar standpunt nader mondeling toegelicht, waarbij door beide gemachtigden producties zijn overgelegd, van welke toelichting een verslag is opgemaakt, waaraan voorzoveel nodig zal worden gerefereerd.

Naar aanleiding van het door partijen aangevoerde, overweegt de Afdeling Effectenregistratie het volgende:

tussen partijen staat vast:

dat van Gelderen reeds vóór 10 Mei 1940 eigenaar was van 15 aandelen aan toonder in de N.V. „Het Westen” oorspronkelijk groot nominaal f 1000.— doch in October 1939 afgestempeld tot f 500.— nominaal genummerd 1 tot en met 15;

dat van Gelderen die aandelen in verband met een hem op of omstreeks 12 December 1940 verleend crediet in onderpand heeft gegeven aan de Amsterdamse Bank, Bijbank Rotterdam;

dat die aandelen op 28 Februari 1942 door van Gelderen, verkocht zijn aan „Het Westen” voor een bedrag van f 6000.—, dus tegen een koerswaarde van 60 %, en blijkens de inhoud van de door gemachtigde van verzoekster overgelegde en door de gemachtigde van verweerster erkende productie (rood III tot en met VI) de afwikkeling van die verkoop is geschied door de Amsterdamse Bank, dat immers gemeld bedrag door „Het Westen” is gestort ten gunste van de rekening van van Gelderen bij de Amsterdamse Bank tegen levering van voormelde aandelen door die Bank aan „Het Westen”, waarna de positie van van Gelderen na supplerings door deze van een bedrag groot circa f 200.— volledig is afgewikkeld;

dat de Afdeling voorts op grond van de brief van 19 Februari 1942 van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam, aan de Amsterdamse Bank, Bijbank Rotterdam, als vaststaande aanneemt, dat de eigendom van voren omschreven aandelen voor van Gelderen verloren is gegaan als gevolg van een handeling, welke is verricht op grond van een maatregel van de bezetter, ten aanzien waarvan bij K.B. E 93 is bepaald, dat hij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest.

Dientengevolge moet, behoudens blijk van het tegendeel, worden aangenomen, dat het achterwege laten van een ingrijpen in de door bedoelde handeling in het leven geroepen rechtsbetrekking krachtens art. 23 van E 100 in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn.

De Afdeling is echter van oordeel, dat in het onderwerpelijke geval ingrijpen onredelijk zou zijn en dus achterwege moet blijven, omdat de reden, welke van Gelderen, die zich reeds op 28 November 1940 uit „Het Westen” had teruggetrokken, noopte tot verkoop der effecten over te gaan, n.l. het verzoek van de Firma Lippman, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam, aan de Amsterdamse Bank tot liquidatie van de positie van van Gelderen, geheel buiten de N.V. „Het Westen” omging, terwijl die N.V., die voor de effecten een bedrag betaald heeft boven de toenmalige koerswaarde, in geen enkel opzicht van de toestand, waarvan van Gelderen zich bevond, misbruik heeft gemaakt; en het bovendien vaststaat, dat er geen aanzienlijke onevenredigheid bestaat tussen de koopprijs en de waarde der aandelen op het ogenblik waarop de door requestrante aangevochten transactie tot stand kwam.

Het verzoek moet derhalve worden afgewezen.

Nu het verzoek wordt afgewezen acht de Afdeling geen termen aanwezig het aanbod van verweerster om aan requestrante van 28 Februari 1942 tot de datum der uitspraak dividend van die aandelen te betalen, ten aanzien van welk aanbod de gemachtigde van verweerster verklaard heeft zich aan de Raad te refereren, toe te wijzen.

BESCHIKKENDE:

Wijst het verzoek van requestrante alsmede het aanbod van verweerster af.

Tot veroordeling in de kosten geven de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer de Afdeling geen bevoegdheid.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Vermogenswaarden van afwezigen in het Ver. Kon. van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of in de V.S. van Amerika (C.Secr/57/35011).

Bij onze circulaire van 1 Mei 1947 C.Secr/47/10876 (zie „Rechtsherstel” Jrg. I no. 23, blz. 631) hebben wij U medegedeeld, dat het Beheersinstituut (Hoofdkantoor) voortaan zou optreden als mede-bewindvoerder voor die afwezigen, die gerechtigd zijn tot vermogenswaarden, berustende in het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of in de Verenigde Staten van Amerika, terwijl voorts is vermeld, welke aanvulling in verband hiermede in de Instructie voor Bewindvoerders voor Afwezigen diende te worden aangebracht. Verzocht werd een en ander ter kennis van de daarvoor in aanmerking komende bewindvoerders te brengen.

Op verzoek van De Nederlandsche Bank, Kantoor Deviezenvergunningen, is daarna op 22 October 1947 de beschikking, krachtens welke het Nederlandse Beheersinstituut als mede-bewindvoerder optrad, ingetrokken. De taak van de bewindvoerders strekt zich derhalve sinds genoemd tijdstip evenals vóór onze bovenaangehaalde circulaire van 1 Mei 1947 mede uit tot de vermogenswaarden, berustende in het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland of in de Vereenigde Staten van Amerika. De bovenbedoelde aanvulling van de Instructie voor Bewindvoerders voor Afwezigen kan als vervallen worden beschouwd.

Wij verzoeken U van de inhoud van de vorige alinea aan de desbetreffende bewindvoerders mededeling te doen en hen er tevens op te wijzen, dat de opdracht om bij het Nederlandse Rode Kruis pogingen te doen om een verklaring van vermoedelijk overlijden van bovenbedoelde afwezigen te verkrijgen, alsmede gegevens te verzamelen betreffende de erfopvolging van deze afwezigen, zoals een en ander is verval in onze circulaire aan U van 5 September l.l. C.Secr/56/27480 (zie „Rechtsherstel” Jrg II no. 7, blz. 184), onverminderd van kracht blijft.

Onze circulaire van 1 Mei 1947 C.Secr/47/10876 wordt hierbij ingetrokken.

29 October 1947.

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Wet Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied.

Op grond van art. 3 van de Wet, houdende voorzieningen in verband met Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied H 251 is door de Minister van Financiën bepaald, dat het beheer van de ingevolge art. 2 dier Wet aan de Staat toegevallen vermogensbestanddelen ten behoeve van de Staat gevoerd zal worden door het Beheersinstituut, terwijl de aangifte, bedoeld in art. 6 der Wet, vóór 1 Februari 1948 dient te geschieden bij De Nederlandsche Bank N.V. (Eerste Uitvoeringsbeschikking Wet Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied van 5 November 1947).

Rechtsvragen.

Zijn „Verwalter” vijandelijk onderdaan?

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat alle „Verwalter” beschouwd moeten worden als agenten, vertegenwoordigers of gemachtigden van een vijandelijke Staat in de zin van art. 2 sub 1 van E 133, d.w.z. zowel „Verwalter” benoemd ingevolge de Verordening betreffende de behandeling van vijandelijk vermogen (No. 26/1940), als „Treuänder” benoemd ingevolge de Verordening tot verwijdering van Joden uit het bedrijfsleven (No. 48/1941).

In dit verband wordt de aandacht gevestigd op een uitspraak van de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel, Kamer 's-Gravenhage, d.d. 8 October 1947 (N.R. No. 1032). Bij deze uitspraak is een beslissing van het Beheersinstituut, waarbij een Treuänder als vijandelijk onderdaan in de zin van art. 2 sub 1 van E 133 is aangemerkt, in hoger beroep bekrachtigd.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Model ener akte van minnelijke regeling ten aanzien van onroerend goed.

Het door de N.G.V. verkochte perceel van J. was bezwaard met een Joodse hypotheek ten behoeve van H. Deze hypotheek werd afgelost aan de „Hypothekenverwaltung” van de Deutsche Revisions- und Treuhand A.G.

Koop wordt in stand gelaten, doch N. betaalt aan J. een schadevergoeding voor de niet-ontvangen koopprijs en het exploitatiesaldo, gedeeltelijk door cessie van zijn vordering op de N.G.V., gedeeltelijk in contanten. J. betaalt aan H. de hypothecaire schuld, waartegenover H. aan J. de vordering op de N.G.V. cedeert.

De hypotheek ten laste van N. en ten behoeve van „de Landelijke” wordt bekrachtigd.

Heden, de . . . . ., verschenen voor mij, ..., notaris te . . . . ., in tegenwoordigheid van de beide hierna te noemen getuigen:

1. de heer J., koopman, wonende te . . . . .;
  2. de heer N., fabrikant, wonende te . . . . .;
  3. de heer X., particulier, wonende te . . . . ., volgens zijn verklaring ten deze handelende als lasthebber van:
    - a. van Mevrouw A., zonder beroep, buiten elke vermogensgemeenschap, beiderzijds in eerste echt, gehuwd met — en bij het geven van de last bijgestaan geweest door — de heer H., zonder beroep, beiden wonende te . . . . . (buitenland);
    - b. van de heer H., voornoemd, bij het geven van de last gehandeld hebbende tot bijstand zijner genoemde echtgenote en voorzover nodig voor zich in privé;
  4. de heer Y., particulier, wonende te . . . . ., volgens zijne verklaring ten deze handelende als lasthebber van de te 's-Gravenhage gevestigde naamloze vennootschap Landelijke Hypotheekbank N.V.;
  5. de heer Z., particulier, wonende te . . . . ., volgens zijne verklaring ten deze handelende als lasthebber van de heren Mr. Johan François Hijmans, advocaat en procureur, Hendrikus Cornelis Schalijs, notaris, en Lauwerus van Eesteren, directeur ener naamloze vennootschap, al'en wonende te 's-Gravenhage, bij het geven van de last gehandeld hebbende als bestuurders van de Nederländische Grundstücksverwaltung, enz.;
- blijkende van voormelde lastgevingen enz.

De comparanten, handelend als gemeld, gaven te kennen:

dat genoemde heer J., vroeger gewoond hebbende te . . . . ., eigenaar was van het huis met schuur en erf aan de A.-straat nummer . . . . te . . . . ., kadastraal bekend gemeente . . . . ., sectie . . . . ., nummer . . . . ., groot . . . . are . . . . centiare;

welk onroerend goed aan hem in eigendom is opgekomen door de overschrijving ten hypotheekkantore te . . . . . op . . . . . 1931, in deel . . . . ., nummer . . . . van het afschrift ener koopakte, houdende kwijting voor de kooppenningen op diezelfde dag voor notaris . . . . . te . . . . . verleden;

dat voormeld onroerend goed op grond van de verordening 154/1941 van de toenmalige Rijkscmissaris van het destijds bezette Nederlandse Gebied door de te 's-Gravenhage gevestigde Stichting Nederländische Grundstücksverwaltung, hierna te noemen „de N.G.V.”, blijkens koopakte op . . . . . 1944 voor notaris . . . . . te . . . . . verleden, bij afschrift overgeschreven

ten hypotheekantore te ..... op diezelfde dag in deel ....., nummer ..... voor een koopprijs van f 13.000.— werd verkocht aan de comparant, de heer N., hierna te noemen „de koper”, te wiens name voormeld onroerend goed ook thans nog staat;

dat voormeld onroerend goed ten tijde van de verkoop was belast met een hypothecaire schuld, pro resto bedragende f 5.400.—, ten behoeve van de heer H., voornoemd, welke schuld, oorspronkelijk groot f 25.000.—, was aangegaan blijkens akte van geldlening met hypotheek op ..... 1931 voor notaris ..... voornoemd verleden, krachtens welke akte inschrijving werd genomen ten hypotheekantore te ..... op diezelfde dag in deel ....., nummer ....., en voor welke schuld oorspronkelijk was medeverbonden het perceel B.-straat te ....., kadastraal bekend gemeente ....., sectie ....., nummer .....

dat ter gelegenheid van de verkoop van laatstgemeld perceel voor aflossing en lopende rente werden voldaan bedragen van respectievelijk f 11.500.— en f 130.88, aan de Deutsche Revisions- und Treuhand A.G., Afdeling Hypothekenverwaltung, terwijl nadien, terzake van de hypothecaire schuld toen nog uitsluitend rustende op het onderhavige perceel A.-straat te ....., werd voldaan aan rente f 705.23, en ter gelegenheid van de verkoop van laatstbedoeld perceel een bedrag van f 5.400.— voor hoofdsom, zomede de lopende en achterstallige rente ad f 1.184.08;

dat de koper het gemeld onroerend goed heeft belast met een eerste hypothecaire schuld, groot in hoofdsom f 7.000.—, rentende 4 % per jaar, ten behoeve van de te 's-Gravenhage gevestigde naamloze vennootschap Landelijke Hypotheekbank N.V., hierna te noemen „de Bank”, blijkens akte van geldlening met hypotheek op ..... 1944 voor genoemde notaris ..... verleden, krachtens welke akte inschrijving werd genomen ten hypotheekantore te ..... op diezelfde dag in deel ....., nummer ....., met welke hypothecaire inschrijving het onroerend goed ook thans nog is belast;

dat genoemde heer H., blijkens akte van cessie op ..... 1946, voor notaris ..... voornoemd verleden, zijn claim op de bovengemelde afgeloste vordering, zomede alle rechten en vorderingen tot rechtsherstel van vorenbedoelde vordering en alle rechten, vorderingen en claims terzake van de betaling van rente, extra-rente, boete, kosten en aflossingen, heeft overgedragen aan zijn echtgenote, genoemde Mevrouw A. H.;

dat op grond van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, Staatsblad E 100, ten deze door de comparant sub 1 rechtsherstel zou kunnen worden gevraagd;

dat partijen te dezer zake met elkaar zijn te rade gegaan en thans ter zake de volgende dading treffen:

1. de comparant sub 1 doet afstand van zijn recht zich te dezer zake op de nietigheid van de voorschreven koopovereenkomst te beroepen of op andere gronden rechtsherstel te vragen. Voorzover krachtens deze overeenkomst en/of krachtens de overschrijving van een afschrift der akte ten hypotheekantore het eigendomsrecht van voormeld onroerend goed niet volledig op de koper mocht zijn overgegaan, draagt de comparant sub 1 dit recht bij deze alsnog om niet aan de koper over. Deze overdracht wordt door laatstgenoemde aanvaard.
2. a. De koper betaalt als schadevergoeding voor het derven der destijds overeengekomen koopprijs aan de comparant sub 1 het bedrag van die koopprijs, te weten f 13.000.—;
- b. als schadevergoeding voor het derven der revenuen van het perceel over het tijdvak van ..... 1944 tot heden, door partijen in onderling overleg vastgesteld op f 3.000.—, betaalt de koper aan de comparant sub 1 een bedrag van f 1.000.— en cedeert aan hem de rechten, welke hij eventueel zou kunnen geldend maken, hetzij tegenover de N.G.V., hetzij tegenover welke andere instantie ook ter zake van het gedeelte der door hem betaalde koopsom, hetwelk uiteindelijk door die instantie terzake van de plaats gehad hebbende verkoop is ontvangen, welke rechten door partijen worden geschat op f 2.000.—;

De comparant verklaart de bedragen van f 13.000.— en f 1.000.— te hebben ontvangen en daarvoor kwijting te geven en de gemelde cessie te aanvaarden.

3. De comparant sub 1 voldoet bij deze aan genoemde Mevrouw A. H. een bedrag van ..... f 5.400.— zijnde de ter gelegenheid van de verkoop van het perceel betaalde gedeelte der hoofdsom, zomede een bedrag van ..... f 726.75 zijnde de rente van voormeld bedrag van f 5.400.— à 4¼ % per jaar sedert ..... 1944 berekend tot 1947,

totaal derhalve ..... f 6.126.75

welk bedrag de comparant sub 3, handelende als gemeld, verklaart van de comparant sub 1 te hebben ontvangen en hem deswege te kwiteren, zonder enig voorbehoud, terwijl hij namens zijn lastgevers bij deze verklaart, dat die lastgevers in verband met de zo juist plaats gehad hebbende betaling uitdrukkelijk afstand doen van hun rechten tot rechtsherstel van de voormelde hypothecaire vordering, voorzover deze gerust heeft op het perceel A.-straat, nummer .... te .....; in verband hiermede cedeert de comparant sub 3, handelende als gemeld, aan de comparant sub 1, welke cessie door deze laatste wordt aanvaard, de rechten, welke genoemde Mevrouw A. H., eventueel genoemde heer H., kan doen gelden tegenover de Deutsche Revisions- und Treuhand A.G., Afdeling Hypothekenverwaltung, of tegen welke andere instelling dan ook, uit hoofde van al hetgeen terzake van gemelde hypothecaire vordering aldaar is gedeponereerd, met uitzondering van de rechten op de aldaar gedeponereerde bedragen ad f 11.500.— en f 130.88, hiervoor omschreven;

voorts is tussen partijen overeengekomen, dat indien aan genoemde heer J. eventueel ten goede mocht komen het netto-provenu van huren en lasten van vóór ..... 1944 of een gedeelte daarvan, aan Mevrouw A. H. zal worden uitbetaald haar vordering, respectievelijk een evenredig gedeelte daarvan, terzake van de rente over hetzelfde tijdvak over gemeld bedrag van f 5.400.—.

4. De grond- en andere lasten van het perceel geheven wordende blijven geheel voor rekening van de koper.
5. De kosten dezer akte, met inbegrip van die verschuldigd aan de Raad voor het Rechtsherstel, zomede alle verdere kosten uit deze overeenkomst voortvloeiende, zijn voor rekening van de koper.
6. In verband met de bevestiging van de koper in de eigendom van voormeld onroerend goed verstaan partijen bij deze uitdrukkelijk, dat het Hypotheekrecht verleend aan de Bank, krachtens voormelde akte de dato ..... 1944 voor notaris ..... voornoemd verleden, geacht moet worden van volledige kracht te zijn, casu quo in verband met de voormelde bevestiging in de eigendom van volledige kracht te zijn geworden, verklarende de comparant sub 2, de heer N., bij deze gemelde akte van schuldbekentenis met hypotheekstelling de dato ..... 1944 voor zoveel nodig uitdrukkelijk te bekrachtigen en te bevestigen en zich te verbinden tot de terugbetaling van de hoofdsom der geldlening ten bedrage van f 7000.—, met de daarvan sedert laatst gemelde datum verschenen rente à 4 % in het jaar, onverminderd een half procent boete per maand van de na gemelde datum verschenen rente-termijnen, alsmede tot de stipte nakoming van de in gemelde akte gestipuleerde voorwaarden, bepalingen en verbindend verklaarde Algemene Voorwaarden van Geldlening, welke bekrachtiging en bevestiging door de comparant sub 4, in voorschreven kwaliteit, voor en namens de Bank worden aangenomen.

De comparant sub 5, handelende als gemeld, verklaarde kennis er van te hebben genomen:

dat alle vorderingen op de N.G.V. of wie anders ook, voortvloeiende uit het in ontvangst nemen der koopsom van voormeld onroerend goed bij

voormelde door de N.G.V. gedane verkoop, toekomen aan genoemde heer J., ten behoeve van wie alle overige partijen bij deze verklaren afstand te doen van hun eventuele vordering te diër zake:

dat deze verklaring niet geacht mag worden een erkenning te zijn, dat de N.G.V. schuldenares is van deze vordering, en

dat blijkens de onder de N.G.V. berustende administratie een bedrag van f 5.738.63 als saldo-koopsom in ontvangst is genomen, dus na aftrek van door de N.G.V. berekende kosten en/of door de N.G.V. gedane aflossing van de op het verkochte rustende hypothecaire schuld met renten en kosten.

De overige comparanten in hun gemelde hoedanigheden verklaarden kennis te hebben genomen van de door de comparant sub 5 gedane opgave van voormeld saldo.

De comparanten, handelende als gemeld, verklaarden, dat partijen op vorenstaande wijze de terzake hangende geschillen geheel hebben geregeld, dat ieder hunner het hem of haar blijkens het vorenstaande toekomende heeft ontvangen en dat partijen niets meer van elkander te vorderen of met elkander te verrekenen hebben, waarom zij elkander over en weder, onder afstanddoening van de rechten om ontbinding dezer overeenkomst te vragen, eventueel uit de bepalingen van de artikelen 1302 en 1303 van het Burgerlijk Wetboek voortvloeiende, kwiteren en déchargeren, onder voorbehoud van alle rechten, welke zij eventueel tegenover derden kunnen geldend maken.

Nog verklaarden partijen:

- a. dat door de Gedelegeerde voor . . . . . van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel de regeling vervat in deze akte is bekrachtigd, blijkens diens verklaring de dato . . . . . 1947; voorkomende op een ontwerp dezer akte, hetwelk aan deze akte is gehecht;
- b. dat tot het aangaan van vorenstaande overeenkomst door de Nederlandsche Bank, kantoor Deviezenvergunningen, vergunning is verleend bij beschikking de dato . . . . .

Tenslotte verklaarden de comparanten, handelende als gemeld, elkaar over en weder te machtigen tot de overschrijving van een afschrift dezer akte ten hypotheekkantore te . . . . . en te dezer zake domicilie te kiezen ten kantore van de bewaarder dezer minuut-akte.

De comparanten en de beide hierna te noemen getuigen zijn aan mij, notaris, bekend.

Waarvan akte, enz.

Neêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

• Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

12 DECEMBER 1947

NUMMER

12

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

DE HOFSTAD DEN HAAG

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) - POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
Mr. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

Drukkerij-uitgeverij
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

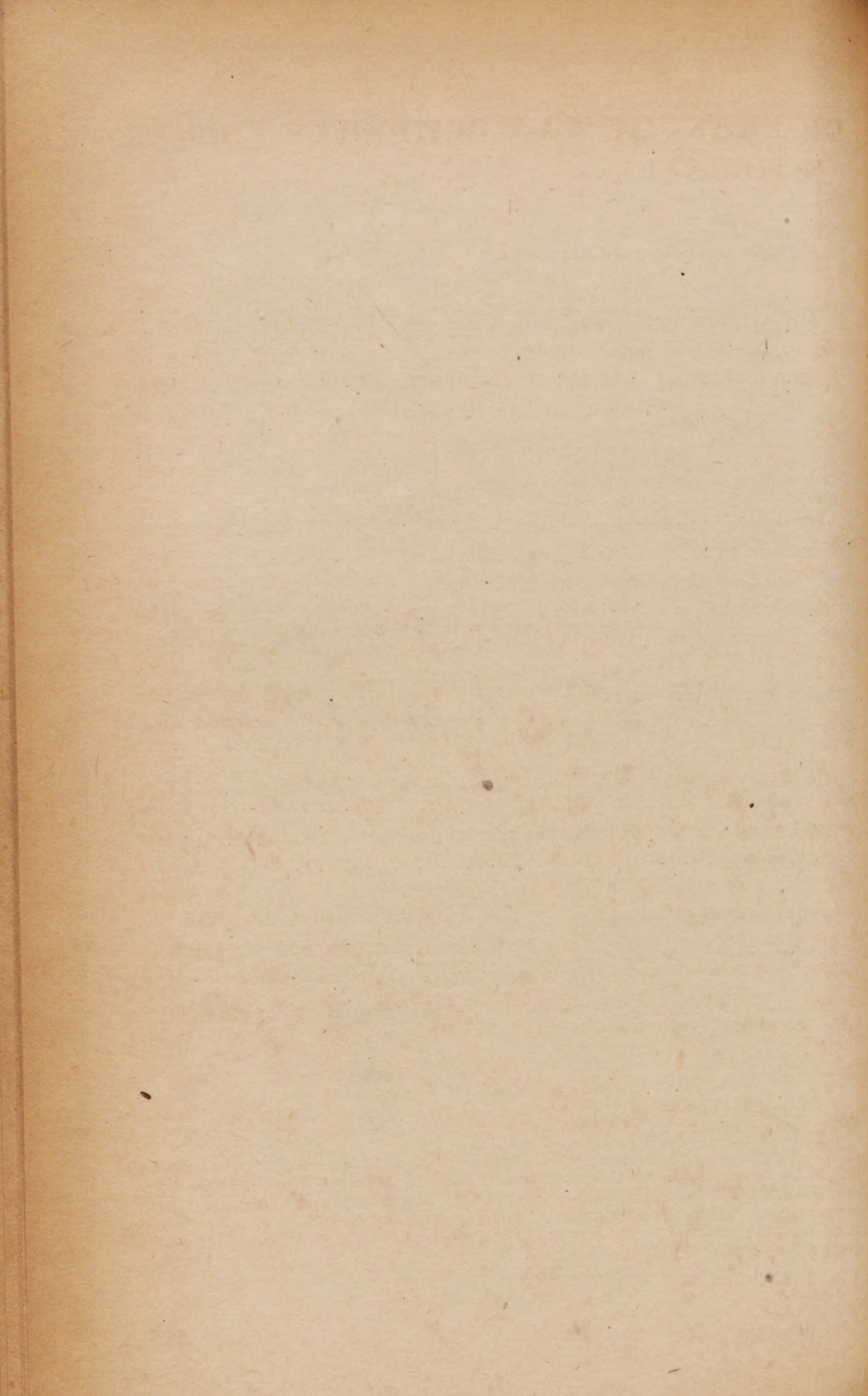

Drukkerij-uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zowel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan ”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag
De praktijk van beheer en herstel	317
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen	322
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	327
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	327
Terugvordering van salarissen	327
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	328
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	328
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	329
Diverse beslissingen	329
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	331
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	335
Rechtsvragen	337
Afdeling onroerende goederen.	
Mededelingen van de afdeling	338

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Appel.

„Dit artikel regelt het beroep van alle beschikkingen, handelingen, besluiten, beslissingen en weigeringen tot het nemen of of doen daarvan. Dit beroep wordt ingesteld bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel ¹⁾, welke afdeling de regelen voor de beroepsprocedure vaststelt. Door beroep toe te laten van alle beslissingen kan administratieve willekeur voorkomen en eventueel beteugeld worden”.

Aldus de toelichting op artikel 43 Besluit Vijandelijk Vermogen. Blijkens deze toelichting beoogde men een zeer ruim beroepsrecht te scheppen van handelingen van het Beheersinstituut, ruimer nog dan van de andere Afdelingen van de Raad, zoals een vergelijking van het artikel met artikel 18 lid 5 Besluit Herstel Rechtsverkeer doet zien.

Geheel in overeenstemming met de bedoeling kent de rechter zich dan ook ten opzichte van het Beheersinstituut een zeer ruime macht toe.

Werd in de eerste tijd met een beroep op art. 13 en 14 E 133 nog wel verdedigd, dat een onder beheer gestelde niet zonder toestemming van het Beheersinstituut in beroep kon gaan van beslissingen van deze instelling — een civielrechtelijke analogie derhalve van het vroegere artikel 36 Besluit Buitengewone Rechtspleging —, spoedig werd beslist, dat voor het instellen van een dergelijk beroep geen toestemming van het Beheersinstituut was vereist ²⁾.

Ook wij zouden menen dat art. 13 E 133, waarvan de bedoeling is het vermogen van de onderbeheergestelde te bevriezen ³⁾, zich niet tegen diens bevoegdheid tot het instellen van deze appelvor-

---

¹⁾ Gelijk bekend is bij Besluit F 272 een deel van deze taak aan de Voorzitter van de Raad overgedragen.

²⁾ Voorzitter v. h. Rechtsherstel, 5 Februari 1947, niet gepubliceerd. Geheel in dezelfde geest is een beslissing van de Afdeling Rechtspraak, Kamer Arnhem 3 Dec. 1946, N.R. 719, die het onaannemelijk achtte, dat het Beheersinstituut op grond van art. 18 E 133 zou mogen beslissen over de al of niet toelaatbaarheid van een tegen het Beheersinstituut in te stellen vordering tot rechtsherstel door een derde.

³⁾ Toelichting pag. 45.

dering verzet 4): de curandus blijft handelingsbekwaam 5); een andere opvatting zou het gehele appelrecht illusoir maken.

Mocht de onderbeheergestelde door zulk een procedure de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen verijdelen, dan kan het Beheersinstituut altijd nog art. 16 van dit Besluit hanteren.

Al staat aan de onderbeheergestelde tegen een beslissing van het Beheersinstituut beroep open, dit houdt nog niet in, dat ook de beheerder daartoe zou kunnen overgaan. De beheerder is immers te zien als een verlengstuk van het Beheersinstituut, dat bezwaarlijk zijn eigen beslissingen kan aanvechten.

„Een ieder Koninkrijk, dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest”, moet de rechter gedacht hebben, toen hij een beheerder, die zulks toch probeerde, naar huis zond 6).

Gelijk gezegd, bestaat bij de appelrechter de neiging de beroepsbevoegdheid ruim te nemen. Dit blijkt uit de interpretatie van het woord „belanghebbenden” in art. 43 E 133. Als belanghebbende wordt aangemerkt „degene te wiens aanzien de beslissing is genomen of de handeling is verricht” 7). Dit criterium is in diverse uitspraken uitgewerkt en verfijnd.

Zo maakte de Voorzitter van de Raad 8) uit, dat degene die een verzoek om rechtsherstel heft ingediend tegen een onderbeheergestelde, bij een beslissing van het Beheersinstituut ten aanzien van het vermogen van die onderbeheergestelde geen belang heeft, zolang het verzoek tot rechtsherstel niet is toegewezen; de Voorzitter hield derhalve zijn uitspraak aan, totdat vonnis zou zijn gewezen in de rechtsherstelprocedure.

Een vijandelijk onderdaan kan niet gezegd worden geen belang te hebben bij de vernietiging van een handeling van het Beheers-

---

4) Vgl. WPNR 1946, No. 3940; of Arnhem 2 Juni 1947 N.J. 1947, No. 684.

5) Ook de civiele rechter laat vorderingen toe, door een onderbeheergestelde zonder medewerking van het Beheersinstituut ingesteld; Centrale Grondkamer 14 Aug. 1946, N.J. 1946 No. 717; Ktg. Amsterdam 29 April 1946, N.J. 1946 No. 430; Rb. 's-Hertogenbosch 4 Jan. 1946, N.J. 1946 No. 69; Ktg. Leiden 19 Februari 1947, N.J. 1947 No. 625.

6) Voorzitter Raad v. h. Rechtsherstel, Rechtsherstel I, p. 313.

7) Afdeling Rechtspraak, Kamer 's-Gravenhage 9 Dec. 1946, N.R. No. 664; Voorzitter 3 Maart 1947, Rechtsherstel I, p. 576.

8) 8 Sept. 1947, Rechtsherstel II, p. 176.

Slechts schijnbaar bestaat hier strijd met Afd. Rechtspraak, Kamer Groningen, 25 Oct. 1946, N.R. 678: voormalige aandeelhouders zijn te beschouwen als belanghebbenden bij een bestuursvoorziening in de N.V. Schijnbaar, daar het belang van verzoekers juist gelegen was in de wijze, waarop in afwachting van het rechtsherstel de N.V. zou worden bestuurd.

instituut, zolang niet op zijn verzoek tot verkrijging van een non-enemy verklaring is beschikt ⁹⁾).

Zijn definitieve omschrijving heeft het woord belanghebbende nog niet gevonden. Wij menen echter wel dat de rechtspraak hierover zich zal ontwikkelen in aansluiting aan de opvattingen over de artikelen 285 e.v. en 376 e.v. Rv. Volgens de Rechtbank Maastricht ¹⁰⁾ duidde belang in art. 285 Rv. niet op een ruimere betrekking dan in art. 376 met benadeling van „rechten” wordt aangegeven.

Wie zijn huis verhuurt aan een liefhebber van kippen, zal bezwaarlijk door een voormalige buurman kunnen worden aangesproken in rechte, omdat deze door het gekraai der hanen in zijn ochtendrust wordt gestoord. Is deze verhuur geschied door het Beheersinstituut, dan zal de voormalige buurman daartegen ook niet door het instellen van appel bij de Afdeling Rechtspraak kunnen ageren. Niet elk belang wordt door de rechtsorde beschermd ¹¹⁾).

Zo achtte de Voorzitter ¹²⁾ niet belanghebbende in de zin van art. 43 een requestante, die geruime tijd met het Beheersinstituut over de aankoop van een huis had onderhandeld, doch had moeten toezien dat dit huis aan een ander werd toegewezen. Het door requestante gestelde belang vloeide niet voort uit en hield geen verband met enig haar toekomend recht.

Wel zal naar onze mening belanghebbend zijn diegene, te wiens behoefte een beding als bedoeld in art. 1353 B.W. is gemaakt; ook de crediteur, die stelt door een handeling van het Beheersinstituut benadeeld te zijn, zal soms als belanghebbende kunnen worden aangemerkt; in civilibus zou hem immers een Pauliana kunnen toekomen.

De administratieve rechter zal hieromtrent dus aansluiting zoeken bij de civiele, doch waar laatstgenoemde de nietigheid kan vaststellen of een schadevergoeding kan toekennen, kunnen de cfm. art. 43 c.q. art. 11, lid 4, E 133, in appel bevoegde instanties tot nietigverklaring der litigieuse beschikking, handeling enz. over-

---

⁹⁾ Voorzitter Raad v. h. Rechtsherstel 8 Sept. 1947, in de vorige noot naar voren gebracht. Vgl. Afd. Rechtspraak, Kamer Utrecht, 7 Aug. 1946, N.R. 645; Afd. Rechtspraak, Kamer Arnhem, 3 Sept. 1946, N.R. 560.

¹⁰⁾ 8 Juni 1933, N.J. 1933, blz. 1669.

¹¹⁾ Vgl. Afd. Rechtspraak, Kamer Utrecht, 17 Aug. 1946, N.R. 646.

¹²⁾ 16 Aug. 1947, Rechtsherstel II, p. 144.

gaan¹³). De bevoegdheden van de appelrechter zijn dus anders dan die van de civiele rechter.

Art. 43 E 133 regelt naar onze mening uitsluitend het appel van handelingen, door het Beheersinstituut verricht op grond van het Besluit Vijandelijk Vermogen¹⁴). Waar het Beheersinstituut niet het Besluit Vijandelijk Vermogen hanteert, zal de appelmogelijkheid gebaseerd moeten zijn op art. 18, lid 5, E 100¹⁵).

Op het beroep van bestuurdersbenoemingen is art. 18, lid 5 en 6, toepasselijk¹⁶).

De appelregelingen zijn niet geheel gelijk.

Art. 18, lid 5, E 100, spreekt alleen over besluiten¹⁷); art. 43 E 133 voegt daaraan toe beschikkingen, handelingen, beslissingen, uitspraken en weigeringen tot het nemen of doen daarvan.

Van de vaste termijn van art. 18 E 100 (30 dagen voor ingezetenen, 90 dagen voor niet-ingezetenen van het Rijk in Europa) wordt niet afgeweken indien appellant het aangevallen besluit niet kende; het beroep ex art. 43 E 133 moet worden ingesteld binnen een maand nadat de appellant heeft kennis gekregen of redelijkerwijs had kunnen krijgen van de genomen beslissing, terwijl op grond van art. 43 ook kan worden geappelleerd ingeval een termijn van zes maanden is verstreken zonder dat het Beheersinstituut een beslissing, besluit of beschikking heeft genomen of zonder dat het een uitspraak heeft gedaan¹⁸).

---

¹³) Een enkele maal heeft ook de Afd. Rechtspraak zich tot toekenning van schadeloosstelling verstout. Vgl. Kamer 's-Gravenhage 20 Sept. 1947, N.R. 1041; Kamer 's-Gravenhage, 10 Juni 1947, N.R. 908.

¹⁴) Aldus ook Afd. Rechtspraak, Kamer Amsterdam, 30 ept. 1947. N.R. 1061, die zich echter op grond van art. 18, lid 5, wel degelijk bevoegd had kunnen achten.

Contra:

a. Afd. Rechtspraak, Kamer Amsterdam, 14 Jan. 1947, N.R. 820, die art. 43 toepast bij het appel van een intrekking ener bewindvoerdersbenoeming; anders terecht Afd. Rechtspraak, Kamer 's-Gravenhage, 4 Juni 1947, N.R. 916;

b. Afd. Rechtspraak, Kamer 's-Gravenhage, 30 Sept. 1947, N.R. 1061, die hetzelfde doet bij vorderingsbeschikkingen.

In beide gevallen had men zich naar onze mening moeten baseren op art. 18, lid 5, E 100.

¹⁵) Vgl. art. 3, Wet Herstel Rechtsovergang Rijksmarkengebied (H 251).

¹⁶) Afd. Rechtspraak, Kamer Amsterdam, 9 Juli 1946, N.R. 540.

¹⁷) Moeten daaronder verstaan worden uitsluitend de besluiten, die dezelfde kracht als een rechterlijke uitspraak kunnen hebben? (Vgl. art. 18, lid 1).

¹⁸) Zie over deze verschillen Afd. Rechtspraak, Kamer 's-Gravenhage, 4 Juni 1947, N.R. 916.

Met het bovenstaande werd beoogd een aanvulling te geven op het artikel „Hoger beroep van handelingen van het Beheersinstituut” in Orgaan I, pl. 281..

C.W.
J.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 21. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
18 November 1947.

Over een N.V. waarvan de aandelen in het vermogen van de onder
beheer staande Verwalter zijn aangetroffen, is een bestuurder be-
noemd. Het bedrijf is, uitdrukkelijk door toedoen van het N.B.I. aan
de bedrijfsleider verkocht.

Uitspraak aangehouden tot uit de beslissing van de Afdeling Effec-
tenregistratie omtrent de eigendom der aandelen is gebleken of
appellanten belanghebbenden zijn.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien een op 18 October 1946 gedateerd verzoekschrift van:

1. Mr. Y. H. M. Nijgh, in zijn hoedanigheid van bewindvoerder over de af-
wezigen Elias Viskoper, laatstelijk wonende te 's-Gravenhage, Simon
Ratzendorfer, laatstelijk wonende te 's-Gravenhage, en Abraham Norden,
laatste wonende te Amsterdam, als zodanig benoemd bij besluit van het
Nederlandse Beheersinstituut, Bureau 's-Gravenhage, d.d. 12 September
1945, wonende te 's-Gravenhage;
2. Simon Viskoper, wonende te 's-Gravenhage;
3. Dorothea Viskoper, wonende te 's-Gravenhage;
4. J. Norden, wonende te Amsterdam, allen woonplaats gekozen hebbende
te 's-Gravenhage aan het Noordeinde 39, ten kantore van de advocaat
Mr. Y. H. M. Nijgh, die voor verzoekers als gemachtigde optreedt;

Gezien de op 17 April 1947 gedateerde conclusie van antwoord op voor-
meld verzoekschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;
Gezien de overige in de loop van het geding overgelegde stukken;

Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen ter terechtzitting op
27 Mei 1947, voor verzoekers voorgedragen door hun gemachtigde Mr. Nijgh
voornoemd, voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. W. Josephus
Jitta, werkzaam bij dit Instituut, en voor A. W. Dijkman te Voorschoten, die
als partij in het geding is opgeroepen, door diens gemachtigde Mr. S. van
Oven te 's-Gravenhage;

Overwegende, dat appellanten stellen rechthebbenden te zijn op het aan-
delenkapitaal in de N.V. Boek- en Steendrukkerij A. H. L. Zeeman, hetwelk
na de bevrijding werd aangetroffen in het vermogen van A. H. L. Zeeman;
dat appellanten ter staving aanvoeren, dat Zeeman, na in de oorlog tijdens
de afwezigheid van Elias Viskoper, Simon Ratzendorfer en Abraham Norden
tot „Verwalter” over de aan hen in eigendom toebehorende N.V. Boek- en
Steendrukkerij S. Viskoper te zijn benoemd, te dien tijde in het bezit hunner
aandelen in laatstgenoemde N.V. zou zijn gekomen en daarop de naam van
deze N.V. heeft gewijzigd in „N.V. Boek- en Steendrukkerij A. H. L. Zeeman”;
dat zij, nadat het Bureau 's-Gravenhage van het Nederlandse Beheersinstituut,
hetwelk krachtens artikel 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen
over het vermogen van Zeeman het beheer voerde, op hun verzoek tot terug-
gave dier aandelen overeenkomstig artikel 26 van genoemd Besluit afwijzend
was beschikt, hebben moeten ondervinden, dat G. J. Molenaar, door het
Beheersinstituut ingevolge het bepaalde bij artikel 99, lid 4, van het Besluit
Herstel Rechtsverkeer op 10 September 1945 benoemd tot bestuurder over
de N.V. Boek- en Steendrukkerij A. H. L. Zeeman — welke benoeming even-

wel eerst op 21 October 1946 in het Handelsregister werd ingeschreven —, nog voordat de door appellanten aan dit Instituut gevraagde gegevens, welke nodig waren voor het indienen van een verzoek tot rechtsherstel bij de Afdeling Effectenregistratie aan hen waren verstrekt, het litigieuze drukkerijbedrijf heeft verkocht aan A. W. Dijkman, die tot bedrijfsleider was aangesteld, komende appellanten op de ten requeste gestelde gronden, welke als hier geïnsereerd dienen te worden beschouwd en waarop voorzoeel nodig hieronder nader zal worden teruggekomen, bij Ons tegen deze verkoop in beroep;

Overwegende, dat het Beheersinstituut, ter terechtzitting betogende, dat in casu de rechtspersoon zelf zou hebben verkocht, Onze onbevoegdheid om van het onderhavige beroepschrift kennis te nemen, heeft opgeworpen, zodat in de eerste plaats hiernaar een nader onderzoek zal moeten worden ingesteld, immers bij juistbevinding van deze stelling het onderhavige beroep geen beheershandeling als bedoeld in artikel 11, lid 1, sub c, van het Besluit Vijandelijk Vermogen zou betreffen;

Overwegende dienaangaande, dat uit een door appellant overgelegd schrijven d.d. 4 October 1946 van het Beheersinstituut blijkt, dat de bestreden verkoop uitdrukkelijk door toedoen van dit Instituut tot stand is gekomen en het Beheersinstituut mitsdien daarvoor aansprakelijk moet worden gehouden; dat Wij voor deze opvatting bovendien steun vinden zowel in de motivering door het Beheersinstituut van de bestreden verkoop met een beroep op het belang van het onder beheer gestelde vermogen — hetgeen als argument, ontleend aan artikel 11 van bovengenoemd Besluit, in deze zin geen rol had kunnen spelen, indien inderdaad alleen de N.V. zou hebben gehandeld — als in de erkenning dat bij de vervreemding de hangende rechtsherstelprocedure bij de Afdeling Effectenregistratie over het hoofd is gezien; dat Wij derhalve moeten aannemen dat in casu het Beheersinstituut onbevoegdlijk een vervreemdingshandeling heeft verricht als bedoeld in artikel 11, lid 1, sub c, van het Besluit Vijandelijk Vermogen, tegen welke handelingen krachtens het vierde lid van dit artikel beroep bij Ons open staat;

Overwegende, dat Wij evenwel met het Beheersinstituut van oordeel zijn, dat appellanten, zolang in de bovenvermelde procedure nog niet te hunnen faveure een beslissing is gevallen, niet als belanghebbenden in de zin van artikel 43 van genoemd Besluit — welk vereiste ook op het onderhavige beroep van toepassing is — kunnen worden aangemerkt;

Overwegende, dat Wij mitsdien onze uitspraak zullen moeten aanhouden, totdat in de rechtsherstelprocedure met betrekking tot de aandelen in de N.V. zal zijn beslist;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Houden de beslissing in de onderhavige appelprocedure aan totdat in de rechtsherstelprocedure, welke thans nog tussen appellanten enerzijds en het Beheersinstituut anderzijds bij de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel aanhangig is, een beslissing zal zijn gevallen;

Bepalen, dat nadat laatstbedoelde beslissing zal zijn gevallen, de meest gereede partij deze beslissing aan Ons zal kunnen mededelen met verzoek om in de appelprocedure Onze beslissing te willen geven.

No. 22. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 18 November 1947.

Vordering tot nietigverklaring van de ontbinding ex art. 30 E 133 ener pachtovereenkomst en van de onderhandse verkoop, door het N.B.I. van de te velde staande gewassen.

Irrelevant dat verpachtster en P.V.C. na het verstrijken van de in genoemd artikel bedoelde termijn hebben verklaard de pachtovereenkomst te hebben beëindigd.

De ontbinding der pachtovereenkomst en de verkoop der gewassen

vallen onder art. 11, lid 1, sub c, E 133, toestemmingen bedoeld in art. 11, lid 2, derhalve niet vereist. Onderhandse verkoop der te velde staande gewassen gegrond op een algemene toestemming van de Raad voor het Rechtsherstel. Taxatieprijs als juist aanvaard. Vordering afgewezen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen .....

Gehoord .....

Ten aanzien van de feiten:

1. Overwegende, dat Geurt Gerritsen — hieronder verder te noemen „appellant”, op de gronden, nader ontwikkeld in zijn bovengenoemd verzoekschrift, bij Ons in beroep komt van — en vordert de vernietiging, althans de nietigverklaring van — de rechtshandelingen van het Nederlandse Beheersinstituut — hieronder verder te noemen „het Beheersinstituut” — houdende:

- a. buitengerechtelijke ontbinding van de pachtovereenkomst, gesloten in Mei 1939 tussen appellant als pachter en de Stichting Gebroeders Bakker's Weeshuis — hieronder verder te noemen „het Weeshuis” — als verpachtster, en
- b. onderhandse verkoop van appellant's te velde staande gewassen, dode en levende have aan H. Menkveld te Brummen voor een som van f 27.042,50; een en ander met nevenvorderingen als nader omschreven in voornoemd appelrequest;

2. Overwegende, dat de *ontbinding der pachtovereenkomst* als volgt is geschied: het Weeshuis heeft bij brief van 24 Januari 1946 tot het Beheersinstituut, krachtens artikel 6, lid 1, juncto artikel 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen van rechtswege het beheer voerende over appellant's vermogen, een sommatie gericht als bedoeld in artikel 30 van genoemd Besluit;

het Beheersinstituut, hetwelk de Provinciale Voedselcommissaris voor Gelderland — verder te noemen „de P.V.C.” — tot beheerder had aangesteld over het vermogen van appellant, heeft, na ingewonnen advies van de P.V.C., van de Ingenieur voor Grond- en Pachtzaken te Arnhem en van de Minister van Handel en Nijverheid, bij schrijven van 29 Mei 1946 aan het Weeshuis verklaard, accoord te gaan met ontbinding van de pachtovereenkomst, tussen het Weeshuis en appellant gesloten ten aanzien van de boerderij „het Gansey” te Brummen, ingaande Mei 1939 voor de tijd van 12 jaren en eindigende Mei 1951;

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat krachtens het bepaalde bij artikel 30 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) de overeenkomst ontbonden is, indien het Beheersinstituut zich niet binnen drie maanden, na daartoe gesommeerd te zijn, bereid verklaart om de overeenkomst gestand te doen en binnen die tijd ook geen toestemming verleent voor de nakoming der overeenkomst;

2. Overwegende, dat het Weeshuis op 24 Januari 1946 het Beheersinstituut heeft gesommeerd ex artikel 30 E 133; dat het Beheersinstituut hierop niet binnen drie maanden heeft gereageerd, zodat de pachtovereenkomst krachtens het K.B. E 133 op 25 April 1946 was ontbonden;

3. Overwegende, dat, nu de pacht krachtens voornoemd K.B. was ontbonden, het irrelevant is, dat het Beheersinstituut op 29 Mei 1946 aan het Weeshuis heeft geschreven, accoord te gaan met de ontbinding der pachtovereenkomst en het eveneens irrelevant is, dat het Weeshuis en de P.V.C. blijkens de ten processe overgelegde „Mededelingen van Pachtontbinding” hebben verklaard, dat zij de pachtovereenkomst, gesloten op 1 December 1939 tussen het Weeshuis als verpachtster en appellant als pachter, betreffende de Bouwplaats „Het Gansey” te Brummen, met ingang van 5 Juli 1946 hebben beëindigd;

4. Overwegende, dat bestrijding van deze nadere (ontbindings-)overeenkomst niet ten gevolge kan hebben, dat de oorspronkelijke pachtovereenkomst herleeft, zodat reeds op deze grond appellants bezwaar tegen het minnelijk beëindigen der pachtovereenkomst onjuist moet worden geacht;

5. Overwegende ten overvloede, dat — al ware het anders — de eerste grief van appellant nog op een andere grond zou moeten worden afgewezen;

6. Overwegende immers, dat appellant zelf heeft gesteld, dat hij na de bevrijding van Nederland is geïnterneerd en na het ondergaan van een vrijheidsstraf wegens zijn on-Nederlandse gedragingen (zijnde hem door het Tribunaal te Zutphen op 11 Juni 1946 opgelegd de maatregel van internering voor de tijd van 1 jaar en 9 maanden) eerst op 16 Januari 1947 is vrijgelaten;

7. Overwegende, dat hiermede naar Ons oordeel voldoende is komen vast te staan, dat appellant door zijn eigen schuld gedurende een en twintig maanden in ernstige mate is te kort geschoten in zijn uit artikel 1419 B.W. juncto artikel 19 Pachtbesluit 1941 voortvloeiende hoofdverplichting om persoonlijk de leiding te hebben en te houden van het door hem gepachte bedrijf en dat hij tengevolge van deze zijne culpose afwezigheid gedurende 21 maanden wanprestatie heeft gepleegd als bedoeld in artikel 35 van het Pachtbesluit 1941;

8. Overwegende, dat appellant aan het Beheersinstituut heeft verweten, dat dit Instituut heeft medegewerkt tot de door het Weeshuis gewenste ontbinding en niet — gelijk de P.V.C. thans schijnt te doen — het op een ontbindingsproces te doen — het op een ontbindingsproces ex artikel 35 van het Pachtbesluit 1941 heeft laten aankomen;

9. Overwegende evenwel, dat Wij dit verwijt als niet ter zake dienende kunnen voorbijgaan, aangezien vaststaat, dat het Beheersinstituut heeft gehandeld binnen de grenzen van deszelfs bevoegdheid;

10. Overwegende, dat Wij de vraag of de onderwerpelijke beslissing van het Beheersinstituut, waarvan beroep in stand dient te worden gehouden, bevestigend menen te moeten beantwoorden, omdat Wij, mede gezien de wijze, waarop de jurisprudentie van het Pachthof zich heeft ontwikkeld, van oordeel zijn, dat het beleid van het Beheersinstituut in dit opzicht als juist moet worden aangemerkt;

11. Overwegende, dat bovendien blijkt uit de door de P.V.C. en de Ingenieur voor Grond- en Pachtzaken, Dr. Ir. L. J. van Dijk, aan het Beheersinstituut uitgebrachte adviezen en de door de Minister van Handel en Nijverheid aan het Beheersinstituut in de vorm van een advies verleende toestemming, dat aan het Beheersinstituut zelfs geen gebrek aan zorgvuldigheid kan worden verweten;

12. Overwegende, dat zowel de vrijwillige ontbinding der pachtovereenkomst, waardoor is voorkomen, dat het onder beheer gestelde vermogen nodeloos met proceskosten werd belast, als de ingevolge het einde van de pacht noodzakelijk geworden verkoop van de te velde staande gewassen en van de dode en levende have naar hun aard valt onder artikel 11, lid 1, sub c, E 133, en niet onder artikel 11, lid 2, van genoemd Besluit, zodat daartoe noch de toestemming van de Procureur-Fiscaal, noch die van de Minister van Handel en Nijverheid — welke laatste toestemming door het Beheersinstituut blijkbaar te allen overvloede is verzocht — noodzakelijk was en mitsdien ook de desbetreffende grief van appellant behoort te worden verworpen;

13. Overwegende, dat ook de grief, door appellant aangevoerd tegen het feit, dat deze verkoop — hoewel geschied voor een bedrag hoger dan f 10.000.— (tien duizend gulden) — onderhands heeft plaats gevonden, moet worden verworpen, aangezien — gelijk door het Beheersinstituut terecht is aangevoerd — de Raad voor het Rechtsherstel op 10 April 1946 aan het Beheersinstituut een algemene toestemming heeft verleend als bedoeld in artikel 36, laatste volzin, van E 133 tot onderhandse verkoop van landbouwgronden, met bijbehorende bedrijfsgebouwen en van de levende en dode inventaris van landbouwbedrijven en Ons is gebleken, dat het Beheers-

instituut in casu deze toestemming tot onderhande verkoop van inventarissen onder bepaalde voorwaarden heeft verleend aan de P.V.C. bij interne nota van 10 September 1946;

14. Overwegende tenslotte, dat ook het *bedrag* ad f 27.042,50, waarvoor deze verkoop in casu is geschied, door Ons als juist wordt aanvaard, zijnde Ons gebleken, dat ieder der verkochte objecten is getaxeerd door zes deskundigen, te weten de Heren:

.....;

welke taxateurs — naar de Heer Dorrestijn voornoemd te Onzer terechtzitting van 26 Aug. 1947 heeft verklaard — alle objecten eerst ieder afzonderlijk hebben getaxeerd en daarna hunne uitkomsten onderling hebben vergeleken, waarna zij gezamenlijk hun taxatierapport d.d. Apeldoorn, 7 Juni 1946, hebben opgemaakt en ondertekend, zijnde de specificatie in dit rapport letterlijk overgenomen in de als bijlage van het appelrequest van appellant overgelegde brief van de P.V.C. aan H. Menkveld van 19 Augustus 1946, houdende bevestiging van de verkoop;

15. Overwegende, dat hetgeen overigens door partijen over en weer is aangevoerd, verder buiten beschouwing kan blijven;

16. Overwegende, dat appellant als de in het ongelijk gestelde partij in alle kosten zal moeten worden verwezen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Wijzen appellant's vordering af; enz.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

- No. 630. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 18 September 1947. (Mr. Karni).

Art. 114, lid 2, E 100, laat niet toe beslissingen van de Afdeling Rechtspraak te wijzigen, in tegenstelling met de door andere afdelingen van de Raad genomen besluiten, zoals bepaald in art. 17, lid 2, E 100.

Verzoekers hadden verzocht, gerequesteerde tot een dwangsom te veroordelen als aanvulling van een reeds gevallen beslissing, waarvan de executie werd gefrustreerd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 114 j° art. 17.)

N.R. No. 1065.

- No. 631. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 24 Oct. 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

Verzoeker heeft het hem toebehorende schip „Anna” verkocht aan een Duitser, aan verkoop van zijn schip de voorkeur gevende boven vordering door de Kriegsmarine. Hij moet de consequentie daarvan dragen. Verzoek tot herstel in de eigendom afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1074.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 632. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 4 October 1947. (Mr. Wery).

De overeenkomst van overdracht der leesbibliotheek „Goudenregen” is overeenkomstig het bepaalde in artt. 1 en 3 van het K.B. E 75 van rechtswege nietig, omdat geen voorafgaande toestemming is verleend door of vanwege de Minister van Justitie.

Verzoekster is derhalve eigenares gebleven.

Voorzitter is bevoegd, niettegenstaande de overeenkomst in Mei 1946 gesloten, omdat de hoofdzaak betreft een hoger beroep van een beschikking van het Beheersinstituut.

Vordering in kort geding toegewezen en gerequesteerde veroordeeld om zich verder van iedere inmenging in de zaken van de leesbibliotheek te onthouden.

(Besluit Beperking Rechtsverkeer (E 75) artt. 1, 3; Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 150a.)

N.R. No. 1058.

Terugvordering van salarissen.

- No. 633. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK, 's-GRAVENHAGE, 3 October 1947. (Mrs. Scholten, Wery en Marinus).

Gerequesteerde was bij verzoekster in betrekking tegen een salaris

van f 15.000.— per jaar en met een opzeggingstermijn van een half jaar.

Gerequesteerde is tijdens de bezetting met verzoeksters Verwalter overeengekomen, dat hem als pensioen — verdeeld over 5 jaar — een bedrag van f 45.000.— zou worden uitgekeerd. Dit bedrag is vervolgens aan gerequesteerde direct als lening uitbetaald.

Overeenkomst betreffende deze pensioenuitkering vernietigd en gerequesteerde veroordeeld om f 22.500.— terug te betalen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1060.

- No. 634. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 31 Oct. 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Betalingsregeling tijdens de bezetting getroffen betreffende het honorarium van een N.S.B.-advocaat gehandhaafd. Er is niets gebleken van enige onbehoorlijke dwang of onvrijheid aan de zijde van verzoekers, terwijl ook het bedrag van het honorarium niet buitensporig is te achten.

Vordering van verzoekers tot nietigverklaring der honorarium-overeenkomst afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1073.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

- No. 635. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 4 Juni 1947. (Prof. Mr. Kollewijn).

Overeenkomst van levensverzekering hersteld. Het feit dat verzoekster van Britse nationaliteit is kan van geen invloed zijn op diens rechten; een andere beslissing zoude in strijd komen met een der grondbeginselen van het Nederlandse recht, zoals neergelegd in art. 9 A.B.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23. e.v.). N.R. No. 1072.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 636. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 30 Sept. 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron van der Feltz).

Verzoekster is in hoger beroep gekomen van een beslissing van het Beheersinstituut, waarbij is beslist, dat zij de haar in bruikleen afgestane goederen moet afgeven aan degene, van wie deze afkomstig waren en zulks ondanks de omstandigheid, dat deze goederen ingevolge de Algemene Vorderingsbeschikking d.d. 6 Mei 1946 (Stct. 23 Mei 1946 no. 101) in eigendom door de Staat waren gevorderd.

De Raad verklaart zich onbevoegd om van het hoger beroep kennis te nemen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1061.

- No. 637. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 21 Oct. 1947. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Rink).

Appellant heeft bij de Afdeling Rechtspraak een hoger beroep ahangig gemaakt tegen het verlenen van vergunning door het Beheersinstituut aan de Ontvanger der Belastingen tot het executorial verkopen van appellants onroerende goederen.

In casu wilde het Beheersinstituut zelf tot executie overgaan en

niet de belastingdienst, hetwelk een daad van vereffening is, waartegen het hoger beroep dient te worden ingesteld bij de Voorzitter van de Raad.

Appellant niet ontvankelijk verklaard en de zaak verwezen naar de Voorzitter van de Raad ter verdere behandeling.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 43, 11, sub c.)
N.R. No. 1062.

- No. 638. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 17 Sept. 1947. (Mrs. van Walsem, Wery en Marinus).

Hetgeen een vertegenwoordiger van het Beheersinstituut in die hoedanigheid te weten komt is rechtens aan te merken als de wetenschap van het Beheersinstituut.

Onder het „kennis krijgen van de rechtshandeling” in art. 15, lid 2, E 133, is te verstaan het kennis krijgen van de inhoud der rechtshandeling en niet het kennis krijgen van feiten en omstandigheden die van belang zijn ter bepaling van het oogmerk van partijen.
(Zie N.R. 1029 en 1030.)

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 15.) N.R. No. 1063.

- No. 639. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 30 Sept. 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron van der Feltz).

Beslissing van het Beheersinstituut, waarbij het salaris van de beheerder was vastgesteld op f 3000.—, in hoger beroep vernietigd en nader bepaald op f 185.—.

De in rekening gebrachte kosten van de accountantswerkzaamheden in hoger beroep gehandhaafd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1064.

- No. 640. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 23 Oct. 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Zijlstra en Jhr. van Meeuwen).

Het Beheersinstituut heeft op een tijdstip, waarop het wist dat het beheer over appellante binnenkort zou eindigen, aan beheerders machtiging verleend om een door appellante betwiste schuld te erkennen.

Op hetzelfde tijdstip heeft het Beheersinstituut beheerders gemachtigd de consignatie-voorraad schakelmateriaal aan appellante's concurrente ten verkoop aan te bieden.

Het Beheersinstituut had zich op dat tijdstip van ingrijpen in de rechtsverhoudingen van partijen dienen te onthouden, weshalve deszelfs beschikkingen zijn vernietigd.

Beëindiging van de vertegenwoordigingsovereenkomst gerechtvaardigd geacht en de beschikking van het Beheersinstituut op dit punt bevestigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1071.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie Nos. 632, 636 en 637.

Diverse beslissingen.

- No. 641. RAAD RECHTSHERSTEL, AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 6 October 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis, Polderman, Hoog en G. A. Schreuder).

Verzoek tot herziening gegrond op de stelling, dat vorderingen tot rechtsherstel, gericht tegen P.T.T. en Rijks Radio Omroep, zijn geregeld in K.B. E 118 en i.v.m. art. 23, sub 3, van K.B. E 100 zijn onttrokken aan de Afdeling Rechtspraak afgewezen.

Met „bevoegde instantie” in art. 4, lid 2, van K.B. E 118 is niet bedoeld de Minister van Algemene Zaken genoemd in art. 4, lid 3, maar de Afdeling Rechtspraak van de Raad.

De vordering van de N.C.R.V. betreffende de opbrengst van effecten, die niet meer aanwezig zijn, valt niet onder hoofdstuk IV van het Besluit E 100, zodat het verzoek tot herziening, hierop gegrond, eveneens is afgewezen.

Gemachtigden, optredende voor de Rijks Radio Omroep in liquidatie, hadden geen machtiging van de liquidateur, doch van de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Door overgelegde briefwisseling genoegzaam aangetoond, dat zij tot het voeren der procedure zijn gemachtigd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 23, lid 3; Tijdelijk Telefoon-, Telegraaf- en Radiobesluit (E 118) art. 4.) N.R. No. 1059.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling.

No. 153. Uitlevering van buitenlandse effecten in verband met de vordering van effecten in Frankrijk van overheidswege.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op de artt. 1 van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

aan inleveringskantoren om te hunnen name in het buitenland berustende buitenlandse effecten, welke in eigendom toebehoren aan ingezetenen van Frankrijk, die niet kunnen worden aangemerkt als vijandelijke onderdanen in de zin van artikel 2 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133), ten behoeve van deze eigenaren uit te leveren, mits:

- a. de effecten overeenkomstig art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer zijn aangemeld;
- b. de effecten voldoen aan de omschrijving van art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer;
- c. de eigenaren na 30 April 1939 niet in Nederland verblijf hebben gehouden.

Toelichting.

Deze Algemene Vergunning wordt uitsluitend verleend voor effecten toebehorend aan ingezetenen van Frankrijk in verband met de in Frankrijk van overheidswege getroffen financiële maatregelen.

Zij laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) onaangetast.

13 November 1947.

No. 154. Verhandeling van claims.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op art. 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en de artt. 70, 71 en 72 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor de aan- en verkoop van claims, afkomstig van effecten, ten aanzien waarvan door het inleveringskantoor van de verkoper geen verwervingsverklaring is ontvangen

m i t s :

- a. de aan- en verkoop uitsluitend geschiedt door bemiddeling van Leden van de Vereeniging voor den Effectenhandel (Be-

drijfsgroep Effectenhandel), die tevens inleveringskantoor zijn in de zin van art. 39, sub 11, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;

- b. zodanige aan- en verkoop geschiedt in overeenstemming met het bij of krachtens de Beschikking Beursverkeer 1947 (Staatsblad II 105), zoals deze beschikking nader is gewijzigd of aangevuld, bepaalde;
- c. het effect, waarvan de claim afkomstig is, aangemeld is overeenkomstig het bepaalde in artikel 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, Hoofdstuk IV;
- d. het inleveringskantoor, hetwelk bij de verkoop zijn bemiddeling verleent, geen reden heeft om aan te nemen, dat de tegenwoordige bezitter van het effect, waarvan de onderhavige claim afkomstig is, niet als eigenaar van bedoeld effect zal worden erkend;

en bepaalt dat:

1. het inleveringskantoor, hetwelk bij een verkoop als bovenbedoeld zijn bemiddeling heeft verleend, bevoegd is bedoeld claimbewijs af te geven aan het inleveringskantoor, hetwelk bij de aankoop zijn bemiddeling heeft verleend;
2. verkoop, anders dan door of vanwege het Beheersinstituut, uitsluitend mag geschieden, indien het inleveringskantoor, dat zijn bemiddeling verleent, geen reden heeft om aan te nemen, dat de verkoper is een vijandelijke staat in de zin van art. 1 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (K.B. E 133), een vijandelijk onderdaan in de zin van art. 2 van dat Besluit of een persoon, als bedoeld in art. 6, lid 1, van dat Besluit;
3. terzake van iedere verkoop door de verkoper betaald wordt een bedrag ten belope van 0.25 ten honderd van het bedrag van de opbrengst van de verkoop, met dien verstande, dat deze heffing achterwege blijft bij verkoop voor eigen rekening van claims door de leden van de Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) voor zover deze claims reeds eerder verhandeld zijn krachtens deze algemene vergunning. Deze heffing van 0.25 ten honderd zal geïnd worden door de Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) op een door haar te bepalen wijze. Van het aldus door de Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) geïnde bedrag stort de Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) ten behoeve van de Afdeling 80 % op de rekening „Waarborgfonds Rechtsherstel” bij De Nederlandsche Bank N.V. te Amsterdam, terwijl zij het restant voor zich zelve behoudt ter bestrijding der in verband met de door haar uit te oefenen controle te maken kosten;
4. het geoorloofd is over de, ingevolge een verkoop als bedoeld in deze vergunning, geblokkeerde verkoopopbrengst te beschikken met inachtneming van het bij of krachtens de Beschikking Beursverkeer bepaalde, indien het effect, waarvan de claim afkomstig is, voldoet aan het bepaalde in artikel 3 van haar Negende Uitvoeringsbeschikking, Besluit Herstel Rechtsverkeer, Hoofdstuk IV;
5. dat het, onverminderd het bepaalde sub 4, geoorloofd is de opbrengst aan te wenden ter voldoening van de inschrijvingsprijs bij de uitoefening van het claimrecht ten aanzien van dezelfde emissie, waarop de verkochte claim betrekking heeft, met dien verstande, dat het aldus nieuw verkregen effect geblokkeerd dient te blijven, zo lang het inleveringskantoor zich niet overtuigd heeft, dat het effect, waarvan de verkochte

claim afkomstig is, voldoet aan het bepaalde in artikel 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking, Besluit Herstel Rechtsverkeer, Hoofdstuk IV.

Toelichting.

Van vele zijden is er bij de Afdeling Effectenregistratie op aangedrongen een zodanige regeling voor de verkoop van claims te ontwerpen, dat tegemoet gekomen wordt aan de moeilijkheden, welke voor de inleveringskantoren verbonden zijn aan het op korte termijn nagaan van de verkoopmogelijkheid van claims. Tot nu toe werd immers door de Afdeling de eis gesteld, dat de effecten waarvan de claims afkomstig zijn, moesten voldoen aan het bepaalde in artikel 3 van haar Negende Uitvoeringsbeschikking d.w.z. de effecten moesten in elk geval voldoen aan de eis, dat zij in regelmatig beursverkeer waren verkregen dan wel z.g. oud of jong bezit zijn.

De betrekkelijk korte periode, gedurende welke de claimhandel in een bepaald fonds mogelijk is, maakt een nauwkeurig onderzoek voor het inleveringskantoor veelal bezwaarlijk, hetgeen zeer duidelijk blijkt bij grote emissie's zoals die van de Koninklijke Petroleum Maatschappij.

De Afdeling heeft aan deze moeilijkheden tegemoet willen komen door haar eis van voldoen aan artikel 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking *bij verkoop* van claims te wijzigen, met dien verstande, dat thans het inleveringskantoor geen reden moet hebben om aan te nemen, dat de tegenwoordige bezitter niet als eigenaar erkend zal worden, zulks overeenkomstig de voorwaarde, die momenteel reeds in haar Achtste Uitvoeringsbeschikking wordt gesteld voor het afrekenen van coupons en lossingen op vrije rekening.

Heeft het inleveringskantoor dus niet een positieve reden om aan te nemen, dat het stuk „zwart” is, dan kan het tot verkoop overgaan. Hiertegenover is echter bepaald, dat *niet*, zoals in art. 8 van de Negende Uitvoeringsbeschikking van het Besluit Herstel Rechtsverkeer wordt bepaald, bij verkoop van effecten ter beurze, *zonder meer ontheffing* wordt verleend van de verplichting om het verkoopprijs te boeken op een volgens de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer geblokkeerde rekening. De inleveringskantoren zijn n.l. verplicht het verkoopprijs van claims te boeken op een krachtens het Besluit Herstel Rechtsverkeer *geblokkeerde* rekening, *totdat* het inleveringskantoor zich overtuigd heeft, dat het effect, waarvan de claim afkomstig is, voldoet aan artikel 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking. Het voordeel van deze regeling is hierin gelegen, dat het onderzoek naar het voldoen aan artikel 3 naar een later tijdstip wordt verschoven en eerst behoeft te geschieden, nadat de verkoop van de claim heeft plaatsgehad en het inleveringskantoor de gelegenheid heeft om na te gaan of aan het bepaalde van genoemd artikel 3 is voldaan, waarna betaling op vrije rekening kan geschieden. Tevens is de mogelijkheid geopend om het geblokkeerde saldo te gebruiken voor het voldoen van de inschrijvingsprijs bij de uitoefening van het claimrecht met andere claims van dezelfde emissie.

De op deze wijze uit emissie te ontvangen effecten blijven echter geblokkeerd, totdat ook in dit geval het inleveringskantoor geconstateerd heeft, dat het oorspronkelijke effect voldoet aan artikel 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking.

Mocht het noodzakelijk blijken, dat het effect, waarvan het verkochte claimbewijs afkomstig is, getoetst wordt aan de z.g. zwarte lijst, teneinde op deze wijze na te gaan of het effect geacht kan worden aan artikel 3 te voldoen, dan kan dit op de bekende voorwaarden bij het Secretariaat van de Afdeling worden aange-

vraagd. Deze toetsing zal uiteraard enige tijd in beslag nemen. Voor verkoop van claims afkomstig van effecten, ten aanzien waarvan reeds een verwervingsverklaring is ontvangen, blijft Mededeling no. 148, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 23 October 1947 van kracht. Tenslotte wordt medegedeeld, dat een analoge regeling voor de uitoefening van het claimrecht bij de Afdeling in voorbereiding is, terwijl voorts een regeling voor verkoop van uit het buitenland ontvangen claims wordt overwogen.

22/24 November 1947.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Onkosten ten behoeve van gedetineerden.

Zoals in de „Leidraad” op blz. 38 is vermeld, wordt door de Kamp-commandanten aan de Vertegenwoordigers per kalenderkwartaal aangeboden een gespecificeerde lijst van de ten behoeve van de gedetineerden gemaakte noodzakelijke kosten (zoals verplegingskosten of kosten voor medische hulp), welke kosten, indien mogelijk, uit het desbetreffende vermogen worden terugbetaald.

Ter aanvulling wordt thans medegedeeld, dat volgens van het Directoraat Generaal voor Bijzondere Rechtspleging ontvangen inlichtingen bewaarden (geïnterneerden) *buiten* het kamp op kosten van het Rijk worden verpleegd, indien zij onvermogen zijn, terwijl, wanneer dit laatste niet het geval is, de kosten geheel of gedeeltelijk, al naar gelang van de stand van het vermogen, op het onder beheer staande vermogen moeten worden verhaald.

De kosten van verpleging *in* het kamp (zowel bewarings- als interneringskamp) komen steeds ten laste van het Rijk.

Rechtsherstel in zake onroerend goed.

Met betrekking tot de vraag hoe gehandeld dient te worden in gevallen waarin rechtsherstel ten aanzien van voormalig Joods bezit, dat thans toebehoort aan een persoon als bedoeld in art. 6, lid 1, van E 133, en door een Tribunaal is verbeurdverklaard, moet plaats vinden, kan het volgende worden medegedeeld.

Daar een onroerend goed, hetwelk door een Tribunaal is verbeurdverklaard, door de verlening van het fiat executie op de uitspraak in eigendom overgaat op de Staat — aangenomen, dat dit geacht moet worden eigendom van de tegenwoordiger bezitter te zijn, zolang rechtsherstel nog niet heeft plaats gehad —, neemt het beheer over het onroerend goed door het Beheersinstituut op grond van E 133 op het tijdstip van de verlening van het fiat executie een einde en verliest derhalve ook de beheerder, die als zodanig is benoemd met betrekking tot het vermogen van de tegenwoordiger bezitter, zijn bevoegdheid ten aanzien van dat onroerend goed. Het Beheersinstituut, hetwelk volgens art. 1 van H 336 met de tenuitvoerlegging van verbeurdverklaringen is belast, kan zich bij deze tenuitvoerlegging doen bijstaan door beheerders (art. 7 van H 336). Teneinde een praktische oplossing te verkrijgen waardoor wordt bereikt, dat in bovenbedoelde gevallen het rechtsherstel zonder stoornis voortgang kan vinden, kan de oorspronkelijke beheerder als zodanig worden aangewezen. Deze kan zich tot het Bureau c.q. de Vertegenwoordiger wenden met het verzoek tevens tot beheerder over het verbeurdverklarde onroerend goed te worden benoemd. Deze benoeming kan bij brief geschieden. Nadat bedoelde benoeming is geschied, kan de beheerder de onderhandelingen over rechtsherstel ten aanzien van het verbeurdverklarde onroerend goed in zijn nieuwe functie aanvangen c.q. voortzetten.

(Vgl. „Rechtsherstel” Jrg. I, No. 14, blz. 378).

Vijandelijk onderdaan of politiek delinquent overleden vóór het verbindend worden van het Besluit No. E 133.

Dikwijls blijkt de misvatting te bestaan, dat het vermogen van een persoon als bedoeld in art. 2 of art. 6, lid 1, van E 133, onder beheer staat, ook indien de desbetreffende persoon is overleden vóór het verbindend worden van het Besluit No. E 133. Dit is onjuist, daar het vermogen in kwestie alsdan bij het verbindend worden van het Besluit No. E 133 niet toebehoorde aan een persoon als bedoeld in art. 2 of art. 6, lid 1, van E 133. Wel bestaat de mogelijkheid, dat het Tribunaal de nalatenschap op grond van art. 39 van het Tribunaalbesluit Stbl. No. E 101 onder bewind stelt met opdracht aan het Beheersinstituut om het bewind te voeren.

Aanspraken op afkoopsommen van gedwongen beëindigde Joodse levens- en lijfrente-verzekeringen.

Beheerders-vereffenaars van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, verzoeken opname van het volgende bericht:

Aan Beheerders-vereffenaars van Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat, is uit de in het laatst verstreken half jaar te hunner kennis gekomen uitspraken gebleken, dat de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel zich op het standpunt stelt, dat in geval van herstel van een in de bezettingstijd door Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat, gedwongen afgekochte Joodse levens- en lijfrente-verzekering

„de betrokken Maatschappij het recht heeft om de onverschuldigde door haar aan Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, betaalde „afkoopsom” van deze terug te vorderen, welk recht, doordat Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, onder invloed van het bezettings„onrecht” ter zake de ontvangen „afkoopsom” wellicht op naam van de Joodse verzekerde heeft geboekt, evenmin kan zijn aangetast, als door eventuele betalingen door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, aan de laatste gedaan.”

In verband met deze thans constante jurisprudentie, welke afwijkt van enkele tevoren gegeven uitspraken, krachtens welke in geval van rechtsherstel ten aanzien van hoger genoemde verzekeringen cessie van de vordering op Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, ontstaan uit de storting van een afkoopsom, door de verzekerde aan de betrokken maatschappij plaats had, hebben beheerders-vereffenaars met machtiging van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut besloten in den vervolge in geval van *minnelijk* rechtsherstel op verzoek van de Joodse verzekerde en van de betrokken maatschappij het bedrag van de gestorte afkoopsom te schrappen uit — of niet te boeken op de rekening van de Joodse belanghebbende, doch tegoeft te schrijven op de (eventueel te openen) rekening van de betrokken maatschappij.

Uit overwegingen van billijkheid zal de nieuwe gedragslijn mede worden gevolgd in die gevallen, waarin ingevolge eerdere uitspraken van de Afdeling Rechtspraak of krachtens minnelijk rechtsherstel reeds een cessie als vorenbedoeld heeft plaats gehad, met dien verstande, dat een reeds ter kennis van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, gebrachte cessie zal worden beschouwd als een verzoek van partijen om de juist genoemde (over-)boeking tot stand te brengen.

Met betrekking tot de administratieve uitvoering van deze nieuwe gedragslijn ten aanzien van alsnog bij hen voor te brengen gevallen van minnelijk rechtsherstel, achten beheerders-vereffenaars het gewenst aan te sluiten op de praktijk, welke tot dusver ten aanzien van de ter kennis van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, gebrachte cessies is gevolgd. Dit houdt in, dat aan het slot of aan de voet van de overeenkomst van minnelijk rechtsherstel tussen de maatschappij en de Joodse belanghebbende het hoger omschreven verzoek van de betrokken partijen wordt gesteld. De originele akte,

behelzende die overeenkomst en dat verzoek, dient, vergezeld van een ge-
waarmerkte copie voor het archief van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphati-
straat, aan deze rechtspersoon te worden toegezonden en nadat daarop door
Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, is aangelekend, dat de verzochte
(over-)boeking in de administratie heeft plaats gehad, wordt de originele
akte aan de betrokken maatschappij geretourneerd.

Rechtsvragen.

Tijdstip verbindend worden van E 133.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat het Besluit Vijande-
lijk Vermogen, Stbl. No. E 133, ten aanzien van vermogensbestanddelen,
welke aan een bepaalde plaats gebonden zijn, van een persoon op wiens
vermogen genoemd Besluit van toepassing is, verbindend is geworden op
het tijdstip waarop het Besluit op de plaats, waar bedoelde vermogensbe-
standdelen zich bevinden, verbindend is geworden. De woonplaats van de
persoon in kwestie is in dit verband irrelevant.

(Vgl. „Rechtsherstel” Jrg. I No. 4, blz. 116, No. 11, blz. 294 en Jrg. II No. 3,
blz. 74).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Mededelingen van de Afdeling.

De termijn.

De Afdeling vestigt de aandacht van belanghebbenden op het volgende:

Verzoeken tot rechtsherstel ten aanzien van onroerende zaken (eigendomsrecht van onroerende goederen, zakelijke rechten, zoals erfpacht, hypotheek, enz.) worden aanhangig gemaakt bij de Afdeling Onroerende Goederen door het indienen van een aangifteformulier in triplo ten *Hypotheek-kantore* in het ressort binnen hetwelk het betrokken onroerend goed is gelegen. De datum, waarop het aangifteformulier ten *Hypotheekkantore* is ontvangen, is beslissend voor het beantwoorden van de vraag, of het verzoek al dan niet tijdig is ingediend.

Indien partijen reeds aan het onderhandelen zijn omtrent het treffen van een minnelijke regeling en in verband daarmee nog geen aangifteformulier hebben ingediend, moet het concept van de op te maken akte van minnelijke regeling vóór het einde van de termijn in het bezit zijn van de Gedelegeerden, daar ook voor verzoeken tot het bekrachtigen van een door partijen tot stand gebrachte minnelijke regeling dezelfde termijn geldt. Vrezen derhalve partijen, dat de onderhandelingen niet voor het einde van de termijn tot een gunstig resultaat zullen leiden, dan dienen zij vóór die datum ten *Hypotheekkantore* een aangifteformulier in triplo in te dienen. Desgewenst kan door de aangever op het aangifteformulier worden aangetekend, dat partijen reeds aan het onderhandelen zijn en het aanwijzen van een notaris-bemiddelaar voorlopig achterwege kan blijven.

Korte Gedingen.

Onmiddellijke voorzieningen bij voorraad (z.g.n. beslissingen in kort geding) kunnen slechts worden gegeven „in een aangelegenheid, waarin artikel 113c toepassing heeft gevonden of kan vinden” (art. 113d E 100). Dit betekent, dat het geschil reeds ter kennis gebracht moet zijn van de Afdeling Onroerende Goederen, door indiening van een aangifteformulier. Immers ten aanzien van een geschil, dat niet tijdig ter kennis van de Raad is gebracht, kan art. 113c E 100 geen toepassing vinden.

Partijen, die meenden een geschil buiten de Afdeling Onroerende Goederen om te kunnen regelen, kunnen, indien de onderhandelingen *na* afloop der termijn mislukken, niet meer een onmiddellijke voorziening bij voorraad aanvragen.

Ressortwijzigingen.

Hierbij maakt de Afdeling bekend, dat met ingang van 1 December 1947 de ressorten *Geldermalsen* en *Leiden* zijn opgeheven.

Het ressort van de Gedelegeerde te *Geldermalsen* is gevoegd bij het ressort van de Gedelegeerden te *Arnhem* (kantoor *Kiewstraat* 60, Kamer 25).

Het ressort van de Gedelegeerde te *Leiden* is gevoegd bij dat van de Gedelegeerde te *'s-Gravenhage* (kantoor *Koninginnegracht* 24, tel. 116036).

Voorts deelt de Afdeling mede, dat de Gedelegeerden te *Leeuwarden*, wegens brandstoffengebrek, genoodzaakt zijn hun functie neer te leggen.

Als tijdelijke maatregel zal thans de Gedelegeerde te *Assen* (kantoor *Noordersingel* 45, tel. 2453) de werkzaamheden van de Gedelegeerden te *Leeuwarden* waarnemen.

Minnelijke regelingen betreffende onroerende goederen in de provincie *Friesland* gelegen kunnen derhalve tot nader bericht door de Gedelegeerde te *Assen* worden bekrachtigd.

Rechtsherstel ten aanzien van hypothecaire vorderingen.

Ten aanzien van de vraag, of rechtsherstel, betreffende hypothecaire vorderingen, welke door de debiteuren werden afgelost aan een ander dan de crediteur, redelijk en billijk is, in verband met het bepaalde in art. 33 van het Besluit E 100, zijn thans twee beslissingen gegeven in geschillen, welke naar aanleiding van een door de Afdeling Onroerende Goederen opgemaakt proces-verbaal van zwaarigheden, aanhangig zijn gemaakt bij de Afdeling Rechtspraak.

I. Uitspraak van de Kamer 's-Gravenhage van de Afdeling Rechtspraak d.d. 14 Mei 1947 (Mrs. Prof. *Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block*), gepubliceerd in de Na-oorlogse Rechtspraak No. 901.

Requestrant had op 27 Juli 1933 aan gerequesteerde ter leen verstrekt een bedrag van f 1000.—, rentende 6 % 's jaars, welke hoofdsom te allen tijde opeisbaar en aflosbaar was met een opzeggingstermijn van drie maanden.

Op 8 September 1943 werd de schuld opgeëist door het Makelaarskantoor Everout. Op 14 Februari 1944 volgde een tweede aanmaning, waarop de schuld werd betaald en de hypothecaire inschrijving op 6 Juni 1944 in opdracht van Everout werd doorgehaald.

De Kamer overwoog:

„O. dat gerequesteerde ten deze stelt, dat zij, aan het Makelaarskantoor P. Everout, in zijn kwaliteit van gevolmachtigd beheerder van de Nederlandsche Grundstücksverwaltung betalende, in opvolging van een krachtens de genoemde verordeningen bestaande verplichting zou hebben gehandeld en daarom op grond van het bepaalde in art. 33 van het Besluit E 100, tegenover requestrant zou zijn bevrijd;

O. hieromtrent, dat de Duitse verordeningen, waarop gerequesteerde zich beroept, wegens strijd met het Volkenrecht, en speciaal met het Landoorlogsreglement nietig zijn, en dan ook, zoals gezegd, in het Besluit E 93 zijn geplaatst op de lijst van de verordeningen, die worden geacht nimmer van kracht te zijn geweest, weshalve betwijfeld zou kunnen worden, of door deze verordeningen omschreven „verplichtingen” in de bezettingstijd wel een bestaan hebben gehad, doch hoe dit ook moge zijn, uit genoemd art. 33 de bedoeling van de Nederlandse wetgever spreekt, om, misschien terwille van de rechtszekerheid, een uit deze nietige verordeningen voortgesproten „verplichting” tot betaling aan een ander dan de werkelijke schuldeiser, met terugwerkende kracht, als een tijdens de bezetting bestaan hebbende wezenlijke verplichting te beschouwen, indien daaraan tijdens de bezetting werd voldaan;

O. dat gerequesteerde, krachtens Nederlands recht, afgezien van het bezettingsrecht, tegenover requestrant gehouden tot betaling, welke zij krachtens de genoemde verordeningen aan het Makelaarskantoor Everout q.q. heeft gedaan, zich daarom terecht op art. 33 E 100 beroept; dat hieraan niet afdoet, dat krachtens de tussen partijen gesloten overeenkomst, voor de opeisbaarheid van het verschuldigde een opzegging van de zijde van de crediteur, met een termijn van minstens drie maanden, werd vereist en deze opzegging, zij het ook met drie maanden, in casu niet door de werkelijke crediteur, de requestrant, is gedaan, aangezien de Nederlandse wetgever in art. 33 de betaling aan de door het Duitse bezettingsrecht voor de werkelijke crediteur in de plaats gestelde schuldeiser (i.c. de N.G.V.) sanctionerende ook indien de schuldenaar „onder voorwaarden” tot deze (bereids naar Nederlands recht verschuldigde) betaling gehouden was, daarmede klaarblijkelijk ook als rechtsgeldig heeft aanvaard, dat deze voorwaarde, indien zij, zoals in dit geval in niet meer dan een aanzegging bestond, die in de verschuldigde praestatie op zichzelf geen wijziging bracht, door de crediteur-naar-bezettingsrecht werd vervuld; enz.

O. dat, waar het beroep van gerequesteerde op art. 33, lid 1, van het Besluit E 100 dus opgaat, de Raad overeenkomstig het bepaalde bij het derde lid van dit artikel, dient te onderzoeken, of er bijzondere redenen aanwezig waren, op grond waarvan de gerequesteerde de betaling aan de N.G.V. had moeten weigeren;

O. dat namens requestrant in dit verband is opgemerkt, dat gerequesteerde, nadat zij op de eerste aanmaning d.d. 8 September 1943 van het kantoor Everout om te betalen, niet had gereageerd en daarna gedurende vijf maanden niets meer had gehoord, aan de tweede aanmaning van 14 Februari 1944 overhaast heeft voldaan, in stede van de zaak met een beroep op haar financiële onmacht te traineren en een begin van executie af te wachten;

O. dat de Raad in deze en soortgelijke namens requestrant aangevoerde feiten echter niet de overtuiging heeft kunnen putten, dat er bijzondere redenen aanwezig waren, waarom gerequesteerde de betaling had moeten weigeren; enz.

O. dat op grond van het bovenstaande de Raad van oordeel is, dat het achterwege laten van zijn ingrijpen niet onredelijk moet worden geacht, zodat aan requestrant zijn vordering behoort te worden ontzegd en hij in de kosten van de behandeling van deze zaak, zowel bij de Afdeling Onroerende Goederen als bij deze Afdeling gevallen, behoort te worden veroordeeld; enz."

II. Uitspraak van de Kamer 's-Gravenhage van de Afdeling Rechtspraak d.d. 30 October 1947 (Mrs. Prof. Kolléwijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Requestrant had op 16 Juli 1927 aan gerequesteerden ter leen verstrekt een bedrag van f 9000.— in 1943 per resto groot f 8000.— en rentende 4¼ % 's jaars, zulks voor de tijd van vijf jaar, waarna de schuld te allen tijde opeis- en aflosbaar zou zijn drie maanden na waarschuwing.

Op 18 September 1942 eiste het Makelaarskantoor Everout de schuld op tegen 16 Januari 1943. De schuld werd op 15 Januari 1943 voldaan en de hypothecaire inschrijving werd op 8 Februari 1943 in opdracht van de N.G.V. doorgehaald.

De Kamer overwoog:

„O. dat gerequesteerden zich erop beroepen, dat zij door de betaling aan de N.G.V. op 15 Januari 1943 zijn bevrijd, volgens art. 33, lid 1, van het Besluit E 100, daar zij volgens het normale Nederlandse recht ten tijde der opeising tot terugbetaling *verplicht* waren, nu de lening op 16 Juli 1927 voor de tijd van vijf jaren was aangegaan en deze na afloop van die termijn te allen tijde opeisbaar was;

O. hieromtrent, dat de verordening 154/1941, waarop gerequesteerden zich beroepen, in het Besluit E 93 is geplaatst op de lijst van verordeningen, die geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest, zodat twijfel zou kunnen rijzen, of door deze verordeningen omschreven verplichtingen in de bezettingstijd wel een bestaan hebben gehad, doch het eerste lid van art. 33 E 100 kennelijk de bedoeling heeft om een uit zulk een nietige verordening voortspruitende *verplichting* tot betaling aan een ander dan de werkelijke schuldeiser als een wezenlijk tijdens de bezetting bestaan hebbende verplichting is te beschouwen, indien een dergelijke betaling tijdens de bezetting heeft plaats gehad;

O. dat gerequesteerden, nu de termijn van vijf jaren, waarvoor de lening door requestrant was verstrekt, reeds lang was verstreken, naar *Nederlands recht* tot betaling aan requestrant *gehouden* waren, terwijl, voorzover een opzegging als voorwaarde voor die gehoudenheid moet worden aanvaard, deze blijkens in het geding gebracht schrijven van 18 September 1942 per 16 Januari 1943 is geschied door het Makelaarskantoor P. Everout q.q. N.G.V. dat derhalve niet de werkelijke crediteur de opzegging heeft gedaan en deze heeft plaats gehad namens de door het Duitse bezettingsrecht in diens plaats gestelde crediteur, de N.G.V., doch, nu art. 33 van het Besluit

E 100 de betaling aan deze voor de schuldenaar bevrijdend verklaart, aangenomen mag worden, dat ook de opzegging van de schuld, ten aanzien waarvan de gehoudenheid tot betaling naar Nederlands recht reeds bestond, ook rechtsgeldig door of namens die in de plaats gestelde crediteur heeft kunnen plaatshebben;

O. dat nu het beroep van gerequesteerden op art. 33, lid 1, van het Besluit E 100 opgaat, de Raad overeenkomstig het bepaalde in het derde lid van dit artikel dient te onderzoeken, of er bijzondere redenen aanwezig waren, op grond waarvan de gerequesteerden de betaling aan de N.G.V. had moeten weigeren;

O. dat requestrant op dit punt heeft aangevoerd, dat in de opzegging generlei bedreiging voorkwam, of aanzegging van te treffen maatregelen voor geval gerequesteerden aan de opzegging geen gevolg zouden geven;

dat gerequesteerden door na de eerste aanmaning te betalen te vlot aan de Duitse verlangens hebben voldaan en zij o.m. een beroep hadden kunnen doen op de moeilijke financiële omstandigheden of hadden kunnen beweren, dat zij niet geslaagd waren een andere hypotheek te vinden en zij op deze wijze de zaak in het belang van requestrant hadden kunnen traineren tot zij in het vergeetboek zou zijn geraakt;

O. dat de Raad uit de door requestrant aangevoerde feiten niet het oordeel heeft kunnen vormen, dat er bijzondere redenen waren op grond waarvan gerequesteerden betaling aan de N.G.V. hadden moeten weigeren;

dat immers ten tijde van de aflossing op 15 Januari 1943 de bevrijding van Nederland allerminst in het zicht was en het traineren om aan de opzegging te voldoen geen gegronde uitzicht op succes, n.l. dat de zaak in het vergeetboek zou raken, kon bieden; enz.

dat bovendien de aanmaning in dringende bewoordingen was gesteld nu deze uitdrukkelijk inhield, dat Joodse hypothecaire geldleningen niet voor verlenging in aanmerking kwamen en aflossing *ten spoedigste* moest geschieden;

dat de uitwerking van deze opzegging op gerequesteerden gewaardeerd moet worden naar de omstandigheden, waaronder die plaats had, n.l. in een tijd, dat de Duitse bezetter meedogenloos tegen Joden en Joodse bezittingen oprad; enz.

O. dat op grond van het bovenstaande de Raad van oordeel is, dat het achterwege laten van zijn ingrijpen niet onredelijk moet worden geacht, zodat requestrants vordering moet worden afgewezen; enz."

Verrekening van hetgeen de oude eigenaar toekomt met de door hem ter tafel te brengen „tegenpraestatie”.

Zoals bekend maakten enkele hypothecaire crediteuren van kopers van voormalige Joodse onroerende goederen aanspraak op het *gehele* bedrag, waarmee de oude eigenaar door aflossing van een schuld te zijnen laste bij de verkoop was gebaat en maakten zij er bezwaar tegen, dat met dit bedrag verrekend werd

- a. hetgeen de oude eigenaar te vorderen had wegens gederfde inkomsten en
- b. hetgeen door de koper verschuldigd was wegens de kosten van het rechtsherstel.

De Bestuurders van de N.V. Landelijke Hypotheekbank te 's-Gravenhage hebben hun standpunt doen opnemen in een proces-verbaal van zwaarigheden, opdat de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel over dit geschilpunt uitspraak kon doen.

Op 3 November 1947 deed de Kamer 's-Gravenhage van de Afdeling Rechtspraak uitspraak in bovenbedoeld geschil, waarbij de opvatting van de Afdeling Onroerende Goederen, dat deze verrekening wel mogelijk is en redelijk en billijk geacht moet worden, bevestigd werd.

De Kamer, waarin zitting hadden Mrs. Prof. *Kollewijn, Block* en van *Vrijberghe de Coningh*, overwoog o.m. als volgt:

„dat slechts de twee navolgende punten partijen verdeeld houden en derhalve tot beslissing moeten worden gebracht:

1. Voor het tot stand te brengen rechtsherstel zal J. aan de Landelijke Hypotheekbank als ten tijde van het te verlenen rechtsherstel hypothecaire creditrice van de huidige eigenaar N., volgens art. 27, lid 5, Besluit Herstel Rechtsverkeer, nu de Landelijke aanspraak maakt op de tegenpraestatie, welke ingevolge gemeld artikel door de gedeposeerde moet worden opgebracht een som worden betaald, waarvan het bedrag hierna aan de orde komt. Kan en mag op dit bedrag in mindering worden gebracht hetgeen de gedeposeerde Joodse eigenaar te vorderen heeft van de koper wegens gedurende het onvrijwillig bezitsverlies gederfde inkomsten? Deze vraag wenst de verzoeker J. bevestigend, de Landelijke daarentegen ontkennend beantwoord te zien.
2. Behoort naar redelijkheid en billijkheid de hypothecaire creditrice belast te worden met gehele of gedeeltelijke betaling van de op het rechtsherstel vallende kosten, indien deze wegens onvermogen van de koper door hem niet kunnen worden gedragen? enz.

Ad 1. De Landelijke heeft betoogd, dat de door verzoeker gewenste „compensatie” iedere rechtsgrond mist, wijl crediteur en debiteur der vorderingen niet identiek zijn: enerzijds is crediteur de Landelijke (en niet N.) en debiteur J. en anderzijds is crediteur J., doch debiteur niet de Landelijke, maar N. te wiens laste de gedeposeerde hare aanspraken kan doen gelden wegens gedurende het onvrijwillig bezitsverlies gederfde inkomsten.

De Raad volgt de Landelijke niet in dit betoog, wijl het uitgaat van een onjuiste praemisse. . . . Die „compensatie” is evenwel als wijze van tenietgaan van een (twee) verbintenis(sen) thans niet aan de orde. . . . Waarom het in deze gaat, is niet de vraag, op welke wijze een (twee) bestaande verbintenis(sen) naar de regelen van het burgerlijk recht kan (kunnen) tenietgaan. Het is uitsluitend de bepaling van art. 27, lid 5, E 100, die ten deze voor toepassing in aanmerking komt. De Raad, ingevolge de hem bij het Besluit Herstel Rechtsverkeer gegeven bevoegdheid, uitspraak doende, legt daarbij niet vast het bestaan of niet bestaan van enig recht of verbintenis, doch die uitspraak schept rechten en verbintenissen: het karakter van die uitspraak is derhalve niet declaratoir, doch constitutief. Dit in het oog houdende behoeft het geen betoog, dat ten deze 'geen sprake is noch kan zijn van het instituut der compensatie. Na vaststelling van het vorenstaande, waarop derhalve ieder beroep op de compensatieregelen van het burgerlijk recht afstuit, zal thans de Raad onder de ogen hebben te zien de vraag, welke verplichtingen en/of rechten aan elk der partijen ten deze behoren te worden opgelegd en/of toegekend, jegens wie en tot welke bedragen dit een en ander te beoordelen mede naar de regelen van redelijkheid en billijkheid.

Ter beantwoording van die vraag dient de ratio van het voorschrijf van art. 27, lid 5, E 100, te worden nagegaan. Naar het oordeel van de Raad is die ratio geen andere, dan de Raad in ieder voorkomend geval naar de eisen van redelijkheid en billijkheid te doen nagaan of wellicht de herstelde — indien hem tegenover het hem te verlenen herstel generlei verplichting werd opgelegd — vermogensrechtelijk zelfs zoude zijn gebaat, zo ja, tot welk bedrag en zodanige baattrekking te voorkomen. Wil nu in dit opzicht art. 27, lid 5, naar haar strekking en bedoeling worden toegepast, dan zal anderzijds ernaar moeten worden gestreefd, dat de herstelde niet uiteindelijk nog met een schadepost blijft belast na het bekomen rechtsherstel. Immers kennelijk wordt beoogt het

bereiken van een zoveel mogelijk terugbrengen van de herstelde in de status quo ante.

Dit stelsel brengt mede, dat indien, gelijk in casu, aan de in zijn recht herstelde eigenaar enerzijds wegens gedeerde inkomsten een vordering wordt toegekend op de persoon, die zijn goed tijdens de bezetting kocht en hij anderzijds door de Raad wordt belast met een tegenpraestatie, primair te voldoen aan deze zelfde persoon (want het was deze, de koper, die de op het goed rustende hypotheek te zijnen bate afloste), de vraag of deze aan de koper verschuldigde tegenpraestatie tenslotte niet aan de nieuwe hypotheekhouder, die de koper in staat stelde de oude hypotheek af te lossen, behoort ten goede te komen, slechts voor deze tegenpraestatie, verminderd met het bedrag der gedeerde inkomsten kan worden gesteld. De Raad meent, met toepassing van art. 26 van het Besluit E 100, waarin hem de bevoegdheid is gegeven om met inachtneming van art. 27 de gevolgen der herleving der tenietgegane rechtsbetrekkingen tusschen alle belanghebbenden te regelen, deze vraag bevestigend te moeten beantwoorden, aangezien het redelijk en billijk voorkomt, dat de koper te kwader trouw niet gebaat worde door de terugontvangst van de tegenpraestatie, waartoe hij rechtstreeks door de nieuwe hypotheekhouder werd in staat gesteld, voorzover hij het bedrag daarvan aan deze schuldig bleef. . . .

Op vorenstaande grond moet dit geschilpunt ten nadele van de Landelijke worden beslist. . . .

Ad 2. De Landelijke stelt zich op het standpunt, dat het onbillijk zou zijn de kosten van het rechtsherstel, hetwelk toch in de eerste, zo niet in de enige plaats strekt ten behoeve van de herstelzoekende, te brengen ten laste van haar, de Landelijke, waarop immers het in het concept minnelijke regeling voorgestelde neerkomt, in aanmerking genomen het onvermogen van N.

Mede te dien aanzien sluit de Raad zich aan bij het inzicht van de verzoeker, zulks in hoofdzaak op de gronden, als in het vorenstaande naar voren gebracht. Deze kosten behoren te komen ten laste van de koper te kwader trouw en zouden op hem verhaalbaar zijn, indien de Raad met de voldoening der tegenpraestatie aan N. had volstaan. Nu de Raad, gelijk bovenoverwogen, de betaling hiervan echter gelast aan de Landelijke, is het redelijk en billijk, dat ook deze voor de kosten wordt aansprakelijk gesteld, zolang zij op N. niet verhaalbaar zijn.

Rechtdoende:

Vernietigt de koop en verkoop met daarop gevolgde overdracht enz. Herstelt J. in hare onbezwaarde eigendomsrechten op bedoeld perceel. Machtigt en voorzoveel nodig gelast de betrokken hypotheekbewaarder de terug- en overboeking van meergenoemd perceel ten name van J. en de doorhaling van de thans daarop ingeschreven hypotheek enz. Verstaat, dat dit herstel slechts zal geschieden onder voorwaarde, dat door of vanwege J. aan de Landelijke worde voldaan een som van. . . . .

Verstaat voorts, dat de Landelijke zal hebben voor te schieten de kosten van het rechtsherstel, daaronder begrepen die van het proces-verbaal van zwaarigheden en van de Gedelegeerde van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel.

Veroordeelt N. in de kosten tegenover de Landelijke.

Bepaalt, dat indien en voorzover J. en/of haar vertegenwoordiger ter zake van de verkoop door de N.G.V. tegen deze of enige andere soortgelijke instelling enige vordering mocht hebben zij die vordering zal moeten overdragen aan de Landelijke.

Veroordeelt verzoeker q.q. in de kosten dezer procedure aan de zijde van N. tot op deze uitspraak begroot op nihil.

Veroordeelt de Landelijke in de kosten dezer procedure aan de zijde van verzoeker q.q. tot op deze uitspraak begroot op f 100.—."

Van KANINEFAAT
tot DUIZENDKUNSTENAAR

in halflinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplieden, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1—3, Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

29 DECEMBER 1947

NUMMER

13

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAA

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

D R U K K E R I J - U I T G E V E R I J
"DE HOFSTAD"

S C H E E P M A K E R S S T R A A T 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

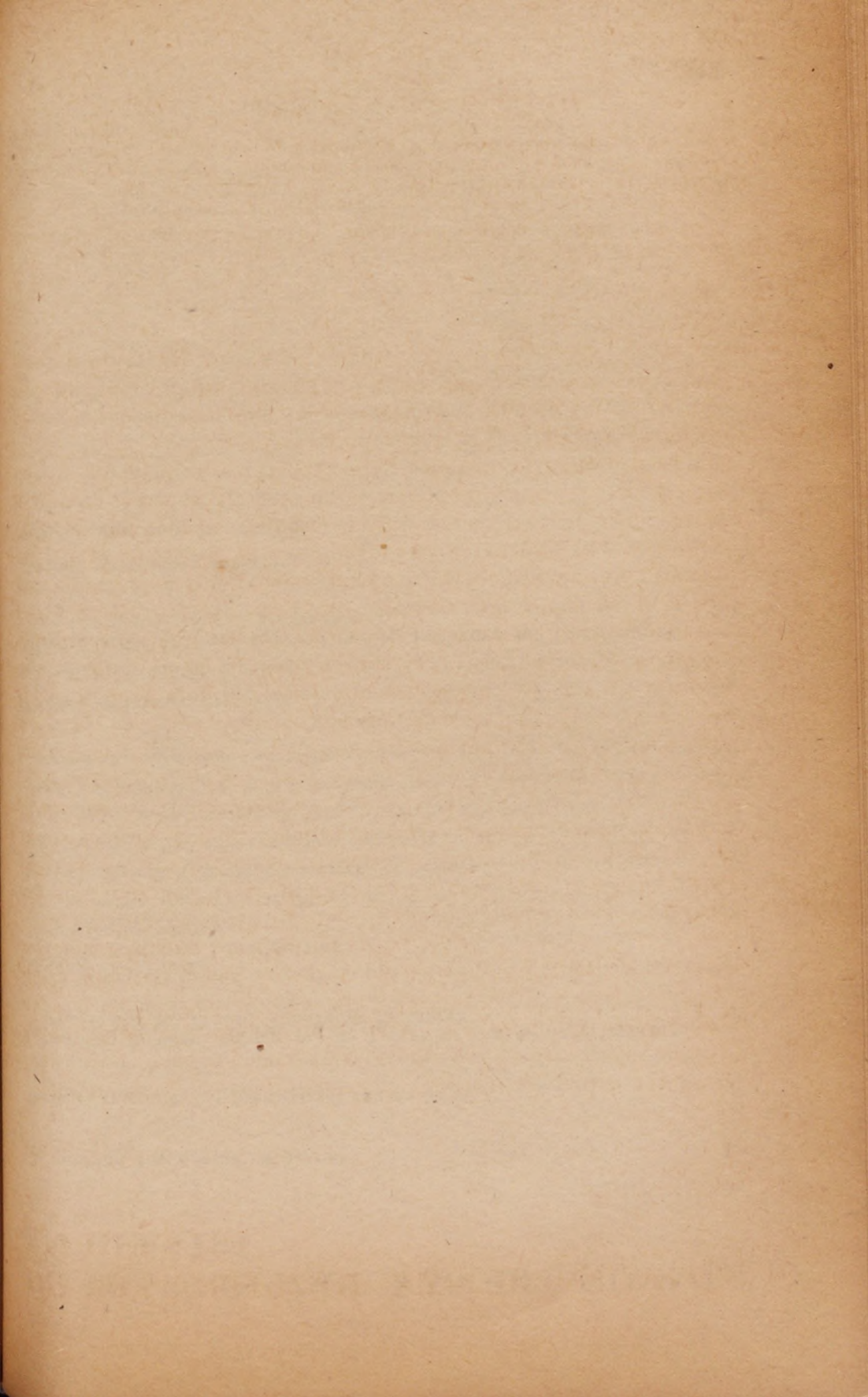
Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan ”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	349
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	354
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen	355
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	357
Vorderingen m.b.t. huwelijksgoederen- en erfrecht	357
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	357
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	358
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	358
Gevalen van onbevoegdverklaring e.d.	360
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	361
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	364
Afdeling onroerende goederen.	
Mededelingen van de afdeling	371

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Herziening.

Ondubbelzinniger nog dan uit de Toelichting op art. 143 E 100 blijkt uit de tekst van het artikel — speciaal uit het woord „slechts” als inleiding tot het derde lid — dat de herziening is te beschouwen als een tegemoetkoming aan de bezwaren, voortvloeiende uit het ontbreken van hoger beroep en cassatie tegen de beslissingen van 's Raads Afdeling Rechtspraak.

De uitdrukkelijke uitsluiting van laatstgenoemde rechtsmiddelen verleent aan deze herziening echter een geheel ander karakter dan die van de „revisie” van artt. 359 v.v. Rv., welke neerkomt op, althans verwant is aan, appel bij dezelfde instantie die de bestreden beslissing heeft genomen ¹⁾).

Meer punten van overeenkomst heeft de herziening ex E 100 met het in de practijk zelden voorkomende requeste civiel (artt. 382 v.v. Rv.). Laatste genoemd rechtsmiddel en de herziening ex art. 143 E 100 hebben met de revisie van art. 359 Rv. slechts dit gemeen, dat zij bij de rechter die het vonnis a quo heeft uitgesproken worden ingesteld, het request civiel „op het verzoek van degenen die partij geweest of geroepen zijn”, de herziening door de veel uitgebreider kring van belanghebbenden. Vergelijkt men de gronden voor het requeste civiel met die voor de herziening, dan valt allereerst op, dat voor het requeste civiel het in art. 143, lid 3, onbeperkte novum is gelimiteerd tot de in art. 382 Rv. sub 1°, 7° en 8° bedoelde gevallen en voorts dat daarnaast, in hetzelfde artikel sub 2°, 3°, 4°, 5° en 6°, andere gronden zijn toegelaten dan de bij de bestreden beslissing niet in aanmerking genomen feiten en omstandigheden, welke blijkens art. 143 E 100 de gronden voor herziening opleveren ²⁾).

* * *

---

1) Vgl. Hugenholtz, Hfdstn. v. Ned. Burg. Procesr., 4e druk, p. 130; Van Rossem-Cleveringa, Het Ned. Wb. v. Burg. Rv., 3e druk, p. 516.

2) Op dit punt komt het herstel-procesrecht meer de bepalingen van het Wb. v. Sr. nabij: art. 457 sub 2° Sr. staat herziening van een in kracht van gewijsde gegane uitspraak houdende veroordeling toe op grond van „enige omstandigheid” die bij het onderzoek op de terechtzitting de rechter niet was gebleken.

De Afdeling Rechtspraak kent zich — ondanks de onmiskenbare hint in de Toelichting ³⁾ omtrent de „vrij ruime herzieningsmogelijkheid” die in art. 143, lid 3, zou zijn opgenomen — met betrekking tot het herstel van „kennelijke misslagen omtrent de feiten” wel zeer weinig armslag toe.

Vóór alles waakt zij ertegen dat door de toepassing van het derde lid van art. 143 in het tweede lid vooropgezette principe der één-instantierechtspraak wordt aangetast. Dit beginsel wordt strikt gehandhaafd, hoewel in art. 143 althans in één opzicht aan het versmakte appel-idee een belangrijke concessie is gedaan: nemen de vijf leden van de Hoge Raad die de uitspraak a quo hebben gedaan allen deel aan de in totaal uit zeven leden bestaande kamer die over de revisie beslist (art. 368 Rv.) en wordt het requeste civiel bij dezelfde rechter ingediend die het vonnis heeft gewezen (art. 389 Rv.), aan de behandeling der herzieningsaanvraag van art. 143 E 100, die steeds voor een meervoudige kamer plaats vindt, kan, overeenkomstig het vijfde lid van dit artikel, ten hoogste één lid der kamer die de oorspronkelijke beslissing heeft genomen, deelnemen ⁴⁾).

Dat de Afdeling Rechtspraak ietwat krampachtig vasthoudt aan de bepaling van art. 43, lid 2, komt duidelijk naar voren in een beslissing van de Kamer 's-Gravenhage van 2 Sept. 1946 ⁵⁾, waarin bij de beoordeling der voor de herziening aangevoerde gronden werd overwogen dat de vraag of aan een der ingeroepen omstandigheden het juiste gewicht was toegekend in de herzieningsprocedure niet aan de orde kon komen; in dezelfde uitspraak werd de afwijzing van een andere door verzoeker aangevoerde omstandigheid gemotiveerd met de overweging dat het toelaten van herziening op deze grond op een verkapt hoger beroep zou neerkomen.

De Kamer Arnhem ⁶⁾ weigerde bezwaren tegen de toepassing van art. 33 E 100 als grond voor herziening te erkennen.

Aan een belanghebbende die als gronden voor herziening aangevoerde feiten, welke hem reeds bij de behandeling in prima bekend waren maar toen niet door hem waren vermeld, gaf de Kamer 's-Gravenhage ⁷⁾ toe dat hij destijds als procespartij zelf had mogen

---

³⁾ Toelichting op art. 143.

⁴⁾ In de bij de Afdeling Rechtspraak gevolgde praktijk maakt geen der rechters die het vonnis a quo hebben gewezen van het herzieningscollege deel uit: de zaak wordt zonder meer naar een andere Kamer verwezen.

⁵⁾ 2 Sept. 1946, N.R. 555.

⁶⁾ 4 Juni 1946, N.R. 331.

⁷⁾ 15 Jan. 1947, N.R. 840.

beoordelen of hij de Kamer volledig wilde inlichten; aangezien echter appel tegen de beslissingen van de Afdeling uitgesloten is, had hij als consequentie van zijn zwijgzaamheid te aanvaarden dat hij niet, de verbodsbepaling van art. 143, lid 2, omzeilende, in een herzieningsprocedure een beroep op die feiten kon doen ⁸⁾.

Niet alleen de insluiting van cassatie en appel ⁹⁾, ook het clandestien binnendringen van — in E 100 niet voorzien — verzet na verstek wordt angstvallig geweerd. Hieromtrent overwoog de Kamer 's-Gravenhage ¹⁰⁾, na te hebben vastgesteld dat niet was gebleken van enige steekhoudende redenen waarom verzoeker in de bestreden uitspraak verstek had laten gaan en evenmin van door de Kamer bij haar beslissing niet in aanmerking genomen feiten welke verzoeker niet reeds voor die Kamer had kunnen aanvoeren, dat art. 143, lid 3, niet is gegeven teneinde nalatige gerequestreerden gelegenheid te geven alsnog het verweer te voeren, hetwelk zij reeds dadelijk hadden kunnen voeren; de herziening mag niet worden vereenzelvigd met een verzet- of appelprocedure.

Het streven van de Afdeling om de herziening van appel- en cassatiesmetten vrij te houden komt duidelijk tot uiting in de strenge censuur welke in haar revisie-uitspraken op de „door de Kamer bij hare beslissing niet in aanmerking genomen feiten of omstandigheden” (art. 143, lid 3) wordt toegepast. Dat aan het „novum” vereiste star zou worden vastgehouden ¹¹⁾ lag voor de hand, terwijl eveneens duidelijk is dat de herziening slechts wordt toegestaan indien de daartoe aangevoerde feiten of omstandigheden, waren zij eerder bekend geweest, op de bestreden beslissing invloed zouden hebben gehad ¹²⁾. Een stap verder gaan echter de uitspraken die niet als novum erkennen feiten en omstandigheden

---

⁸⁾ Minder ver in deze richting gaat een uitspraak van de Kamer Amsterdam van 10 Maart 1947, N.R. 880, die een nalatige verzoeker niet ontvankelijk verklaarde omdat het vonnis a quo niet een eindbeslissing maar een interlocutoire was, zodat de rechter de verzoeker desgevraagd met toepassing van art. 127 E 100, nog in de gelegenheid zou kunnen stellen wijzigingen in zijn oorspronkelijk verzoekschrift aan te brengen.

⁹⁾ Vgl. nog Kamer 's-Gravenhage, 15 Jan. 1947, N.R. 830; Kamer Amsterdam, 21 April 1947, N.R. 857.

¹⁰⁾ 30 April 1947, N.R. 941.

¹¹⁾ Vgl. Kamer Arnhem, 3 Dec. 1946, N.R. 714; Kamer Amsterdam, 21 April 1947, N.R. 857.

¹²⁾ Kamer Arnhem, 4 Juni 1946, N.R. 331; Kamer 's-Gravenhage, 15 Juli 1946, N.R. 400; Kamer 's-Gravenhage, 2 Sept. 1946, N.R. 555; Kamer Amsterdam, 10 Maart 1947, N.R. 881; Afwijkend Kamer Utrecht, 23 Mei 1947, N.R. 807.

waarvan niet is gebleken dat zij bij de beslissing a quo niet in aanmerking zijn genomen ¹³⁾.

* * *

De vraag of iemand over wiens vermogen een beheerder is aangesteld als belanghebbende in de zin van art. 143, lid 3, kan worden beschouwd werd ontkennend beantwoord door de Kamer Utrecht ¹⁴⁾ die als belanghebbenden in de zin van art. 143 E 100 beschouwde de partijen die hebben deelgenomen aan het geding waarin de beslissing waarvan herziening wordt gevraagd is genomen: verzoeker bezat, met betrekking tot zijn vermogensrechtelijke belangen, niet de persona standi in iudicio, welke hij behoefde om herziening aan te vragen in gedingen, waarin zijn beheerders waren verschenen. Ook naar onze mening wordt de handelingsonbevoegdheid van personen die krachtens E 133 onder beheer staan niet door het in E 100 geregelde rechtsmiddel der herziening opgeheven.

* * *

Of ook van de appelbeslissingen, welke bij art. XVIII F 272 aan de Voorzitter van de Raad zijn opgedragen, herziening mogelijk is, moet worden afgewacht; enerzijds vormt art. 11, lid 4, „slechts ten aanzien van de bevoegde rechter” een uitzondering op het bepaalde in artikel 43 van het Besluit Vijandelijk Vermogen ¹⁵⁾, anderzijds regelt de Voorzitter de rechtsgang naar eigen goeddunken ¹⁶⁾.

* * *

Aan belanghebbenden bij herziening staat, volgens de algemene, in art. 143, lid 3, gestelde regel, een termijn open van drie maanden, ingaande op de dag der uitspraak, welke termijn echter, overeenkomstig het vierde lid, door de Afdeling terzijde kan worden gesteld indien verzoeker „ten genoegte van de Afdeling aannemelijk maakt, dat niet meer dan drie maanden zijn verstreken sedert hij van de uitspraak heeft kennis genomen en dat redelijkerwijze van hem niet kon worden verlangd, dat hij eerder van de uitspraak kennis zou hebben genomen”.

* * *

¹³⁾ Kamer Amsterdam, 7 Oct. 1946, N.R. 668; Kamer Utrecht, 14 Febr. 1947, N.R. 850. Op hetzelfde standpunt staat Kamer Amsterdam, 20 Mei 1947, N.R. 907.

¹⁴⁾ 23 Mei 1947, N.R. 909.

¹⁵⁾ Voorz. v. d. Raad o.a. 26 Nov. 1946, in dit Nr. gepubliceerd.

¹⁶⁾ Art. 11, lid 4, E 133.

Op de behandeling der herziening zijn in art. 143, lid 6, de bepalingen van de gewone procedure voor de Afdeling Rechtspraak toepasselijk verklaard. In de uitspraak van de Kamer Utrecht van 14 Februari 1947¹⁷⁾ werd aan de overweging, dat in het onderhavige geval het verzoek tot herziening moest worden toegestaan, toegevoegd dat het K.B. E 100 niet voorschrijft op welke wijze dan *verder* moet worden geprocedeerd; de Kamer meende, dat in casu op de verzoek- en verweerschriften kon worden beslist en liet, alvorens verder te beslissen, getuigenbewijs toe. Tot een soortgelijke beslissing kwam dezelfde Kamer in een uitspraak van 23 Mei 1947¹⁸⁾. Vlot werk leverde de Kamer Amsterdam¹⁹⁾ toen zij, de herziening toestaande, het vonnis a quo vernietigde en tevens een eindbeslissing gaf. Zo geschiedde ook in een uitspraak van 15 Juli 1947 door dezelfde Kamer²⁰⁾.

* * *

Door een herzieningsaanvraag wordt naar art. 144 E 100 bepaalt, de tenuitvoerlegging van uitspraken niet geschorst tenzij zulks bij de oorspronkelijke uitspraak is bepaald of de Kamer die de aanvraag behandelt, zulks bij voorraad bepaalt.

Heeft de besluitgever, die waarschijnlijk aansluiting heeft gezocht bij de algemene bepaling van art. 18, lid 3, E 100, zich de wonderlijke constructie voor ogen gesteld die hij hier schiep?

Het is immers vrijwel ondenkbaar, dat een rechter reeds bij zijn uitspraak de executie daarvan zou schorsen voor het geval op grond van door hem niet in aanmerking genomen feiten of omstandigheden herziening zou worden gevraagd; dat een dergelijke „voorwaardelijke” schorsing nog nooit in een beslissing is opgenomen zal dan ook geen verbazing wekken.

C. WEEHUIZEN.

¹⁷⁾ N.R. 859.

¹⁸⁾ N.R. 897.

¹⁹⁾ N.R. 907.

²⁰⁾ N.R. 1013.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Verlenging van de termijn bedoeld in art. 21, tweede lid, E 100.

Na publicatie van een mededeling van het Secretariaat van de Raad voor het Rechtsherstel omtrent de afloop van bovenbedoelde termijn, o.a. opgenomen in Jrg. II, no. 9 van dit orgaan, is aan de Raad van verschillende zijden en op verschillende gronden verzocht alsnog tot verlenging over te gaan.

Naar aanleiding van het hierbij naar voren gebrachte heeft het Dagelijks Bestuur van de Raad in zijn vergadering van 4 December 1947 het volgende besluit genomen:

„Het Dagelijks Bestuur van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op artikel 4 sub 8 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, zoals dit is gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 16 November 1945 (Stbl. No. 272) en op artikel 21 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, zoals dit is gewijzigd bij de Wet van 16 Januari 1947 (Stbl. No. H 22);

Gezien zijn besluiten dienaangaande van 12 Maart 1947 en 7 Mei 1947;

Overwegende, dat het noodzakelijk is gebleken de termijn, binnen welke verzoekschriften, als bedoeld in artikel 21, eerste lid, Besluit Herstel Rechtsverkeer moeten worden ingediend, te verlengen:

Stelt vast:

1. Verzoekschriften, als bedoeld in het eerste lid van artikel 21, Besluit Herstel Rechtsverkeer, voorzover zij niet betrekking hebben op zeeschepen als bedoeld in artikel 310 Wetboek van Koophandel, moeten worden ingediend vóór 1 Juli 1948.
2. Na deze datum kunnen tot op een nader door de Raad te bepalen tijdstip bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad worden ingediend verzoekschriften, betrekking hebbend op geschillen ten aanzien van onroerende zaken, als bedoeld in artikel 113a Besluit Herstel Rechtsverkeer, mits deze geschillen vóór 1 Juli 1948 ter kennis zijn gebracht van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad "

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD

INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJANDELIJK VERMOGEN.

No. 23. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 26 November 1946.

Het bepaalde in art. 11, lid 4, E 133, vormt slechts ten aanzien van de bevoegde rechter een uitzondering op het bepaalde in art. 43 van dit Besluit.

De Voorzitter van den Raad voor het Rechtsherstel;

gezien een op 7 Augustus 1946 gedateerd verzoekschrift van Lino Giacini te 's-Gravenhage, gemachtigde Mr. D. J. I. van den Oever, waarbij wordt ingesteld een beroep als bedoeld in artikel 11, lid 4, van het Besluit Vijandelijk Vermogen;

gezien de op 18 September 1946 ingekomen conclusie van antwoord van de Directie van het Nederlandsche Beheersinstituut;

gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken;

gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 11 November 1946, voor appellant voorgedragen door zijn gemachtigde, voor A. J. Jordaans, die als partij in het geding is opgeroepen, door hemzelf en door zijn gemachtigde Mr. Y. H. M. Nijgh en voor het Nederlandsche Beheersinstituut door Mr. J. van den Berg, beambte bij dit instituut;

gehoord de op 11 November 1946 afgelegde getuigenverklaringen van Cornelis Antonius Johannes Ruijgrok en Mevrouw A. M. Endri-Mesander beiden te 's-Gravenhage;

Ten aanzien van de feiten:

overwegende dat, gelijk tusschen partijen vaststaat, het bureau 's-Gravenhage van het Nederlandsche Beheersinstituut op 21 Februari 1946 aan A. J. Jordaans te 's-Gravenhage heeft verkocht het aan verzoeker toebehorend consumptie-ijsbedrijf, gevestigd aan de Beeklaan no. 2 te 's-Gravenhage, welk bedrijf, hebbende verzoeker de Italiaansche nationaliteit, overeenkomstig artikel 10, lid 1 j°. artikel 2, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen onder beheer stond van het Beheersinstituut; dat appellant in 1944 naar Italië is vertrokken en eerst in Mei 1946 naar Nederland heeft kunnen terugkeren; dat appellant op 27 Juli 1946 bij het Nederlandsche Beheersinstituut te Den Haag een verzoekschrift heeft ingediend tot verkrijging van een z.g. „no-enemy” verklaring;

In rechte:

overwegende dat het Nederlandsche Beheersinstituut de niet-ontvankelijkheid van appellant's verzoek heeft opgeworpen op grond dat appellant den termijn, welke voor het instellen van hooger beroep in acht moet worden genomen, zou hebben laten verstrijken;

overwegende dienaangaande dat artikel 11, lid 4, van het Besluit Vijandelijk Vermogen weliswaar geen termijn noemt, binnen welke een hooger beroep bij den Voorzitter moet worden ingesteld, doch dat het bepaalde in dit artikel slechts ten aanzien van den bevoegden rechter een uitzondering vormt op het bepaalde in artikel 43 van het Besluit Vijandelijk Vermogen en mitsdien overeenkomstig de stelling van het Beheersinstituut moet worden aangenomen dat het bepaalde in artikel 43 van genoemd besluit ten aanzien van den beroepstermijn eveneens van toepassing is op het in artikel 11 van het bedoeld Besluit geregelde beroep bij den Voorzitter van den Raad;

overwegende dat uit de stukken blijkt dat appellant reeds op 28 Mei 1946

— zijnde immers de dag, waarop hij zich door bemiddeling van zijn toenmalige raadsman Mr. J. van der Plas heeft gewend tot Jordaans voornoemd teneinde tot een minnelijke regeling te komen — op de hoogte was van het plaatsvinden der bestreden handeling; dat appellant dus, gelijk ook door het Beheersinstituut is aangevoerd, zijn beroep niet heeft ingesteld binnen den daartoe voorgeschreven termijn en op dien grond in dat beroep niet ontvangen kan worden;

overwegende dat het verzuim van appellant ook niet kan worden goedge maakt door de omstandigheid dat zijn gemachtigde dat verzuim niet kende en, nadat appellant zich tot hem had gewend, het beroepschrift met bekwamen spoed heeft ingediend;

Rechtdoende in hooger beroep:

Verklaart appellant in zijn vordering niet ontvankelijk.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 642. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 20 Oct. 1947. (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

De verplichting door de bezetter aan de Gemeente Epe opgelegd om aan v. Tongeren de door deze geleden schade te vergoeden moge een publiekrechtelijk karakter hebben, de daardoor in het leven geroepen verplichting tot schadevergoeding tegenover v. Tongeren was van zuiver privaatrechtelijke aard.

De hierdoor ontstane rechtsbetrekking nietig verklaard en v. Tongeren en het Beheersinstituut q.q. veroordeeld de betaalde schadevergoeding met rente terug te betalen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1086.

Vorderingen met betrekking tot het huwelijksgoederen- en erfrecht.

No. 643. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 16 Sept. 1947. (Mrs. Jolles, v. Zeggelen en O. Schreuder).

Bij de beoordeling van de vraag of ingrijpen al dan niet redelijk is, is slechts rekening te houden met Nederlandse oorlogsomstandigheden en niet met Franse, waarop verzoeker een beroep heeft gedaan. Verzoek op die grond afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 1, sub 7, 23.)

N.R. No. 1084.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

No. 644. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 10 October 1947. (Prof. Mr. Kollewijn).

Verzoeker heeft de rechten uit de polis van levensverzekering in 1942 aan Lippmann overgedragen, waarna Lippmann zich zelve als begunstigde heeft aangewezen en de polis heeft afgekocht.

De gerequesteerde (Eerste Nederlandse) mocht aannemen, dat zij, de afkoopsom betalende, daarmee de door verzoeker aan Lippmann overgedragen rechten effectueerde en niet betaalde op grond van een bezettingsverordening.

Voor de stelling, dat deze overdracht van rechten is geschied onder dwang, bedreiging of onbehoorlijke invloed van de bezetter is geen bewijs geleverd.

Eis tot herleving van de polis ontzegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1080.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 645. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 27 Oct. 1947. (Mrs. J. Verdam, J. J. de Flines en J. E. Scholten).

Indien een rechtshandeling is verricht krachtens een verordening geplaatst op lijst B van E 93, is toepassing van art. 25 sub c van K.B. E 100 niet mogelijk, maar blijft de bevoegdheid van de Raad om art. 23 en 24 van het K.B. E 100 toe te passen, bestaan, indien het achterwege laten van ingrijpen naar het oordeel van de Raad, onredelijk is.

Gerequesteerde had zich moeten onthouden van het kopen van een door een Duitse beheerder als vijandelijk eigendom verkocht recht van erfpacht.

De wetenschap van de gerequesteerde hypotheekbank, dat het recht van erfpacht was gekocht van een op grond van de Verordening Vijandelijk Vermogen benoemde Verwalter, sluit haar goede trouw uit.

De moeilijke positie van de hypotheekbank kan het gemis aan goede trouw niet opheffen, terwijl deze evenmin grond oplevert tot het toekennen ener schadevergoeding ten laste van verzoeker.

Koopovereenkomst van het erfpachtrecht, alsmede de op het perceel gevestigde hypotheek nietig verklaard. Verrekening van gederfde huur en betaalde lasten en onderhoudskosten aangehouden. (Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 113c.)

N.R. No. 1078.

No. 646. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 3 Nov. 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, Block en van Vrijberghe, de Coningh).

De ratio van art. 27, lid 5, E 100, heeft ten doel te voorkomen, dat dat de herstelde door het hem te verlenen herstel vermogensrechtelijk worde gebaat. Evenzeer moet er naar worden gestreefd, dat de herstelde zoveel mogelijk worde teruggebracht in de status quo ante en niet na bekomen rechtsherstel met een schadepost blijve belast.

Bij de vaststelling van het uiteindelijk door de herstelde aan de Landelijke Hypotheekbank te betalen bedrag kan van toepassing van enige compensatie geen sprake zijn, omdat de Raad naar de eisen van redelijkheid en billijkheid vaststelt of en zo ja, welk bedrag de herstelde voor gederfde inkomsten toekomt en er vóór deze vaststelling geen voor compensatie in aanmerking komende vordering bestaat.

De kosten van het rechtsherstel moeten komen ten laste van de koper te kwader trouw en komen bij diens insolventie in mindering op het bedrag dat aan de Landelijke wordt toegewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 25, 27.) N.R. No. 1082.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 647. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 3 Oct. 1947. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Rink).

Ontbinding van een pachtovereenkomst door het Nederlandse Beheersinstituut is een daad van vereffening, zodat ingevolge art. 11 sub 4 van het K.B. E 133 het hoger beroep tegen deze ontbinding niet bij de Afdeling Rechtspraak maar bij de Voorzitter van de Raad dient te worden ingesteld.

De Afdeling Rechtspraak verklaart zich onbevoegd en verwijst de zaak naar de Voorzitter.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 11, 43.) N.R. No. 1075.

- No. 648. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 20 Oct. 1947. (Mrs. Verdam, Jhr. van der Does de Willebois en Tabingh Suermond).

De beschikking van het Beheersinstituut, waarbij een aan appellanten gedane schenking door een Duitser is vernietigd, in hoger beroep bekrachtigd.

In October 1943 was de toestand zodanig, dat het aannemelijk is, dat een Duitser op maatregelen ter beveiliging van zijn in Nederland zich bevindend vermogen bedacht is geweest en de mogelijkheid daartoe, welke het huwelijk zijner dochter met een Zwitser bood, heeft aangegrepen.

De verhouding tussen het bedrag der schenking en het totaal vermogen, alsmede het feit, dat uitsluitend het in Nederland aanwezige vermogen op appellante is overgebracht, wijst evenzeer op het opzet bedoeld in art. 15 E 133.

Met „rechtshandelingen als bedoeld in art. 13” zijn bedoeld de rechtshandelingen omschreven in art. 13 sub a en b, zonder dat de toepassing van art. 15 E 133 wordt beperkt tot de, in de aanhef van art. 13 E 133 genoemde personen.

Ook indien een rechtshandeling nietig is ingevolge het Besluit A 6 kan het Beheersinstituut toch art. 15 E 133 toepassen en zal de Afdeling Rechtspraak de op die grond gebaseerde nietig verklaring niet mogen vernietigen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen E 133, artt. 13/15, 43; Besluit Rechtsverkeer in Oorlogstijd A 6.) N.R. No. 1076.

- No. 649. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 22 Oct. 1947. (Mrs. Brof. Houwing, Verveen en van Rijn v. Alkemade)

Appellant is, als Duits militair, terecht als ambtenaar van de Duitse Staat aangemerkt. Of appellant al dan niet tegen zijn zin of als gevolg van de drang der omstandigheden in Duitse krijgsdienst is getreden, is irrelevant.

Beroep tegen beslissing van het Beheersinstituut, houdende afwijzing van appellants verzoek tot opheffing van het beheer verworpen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1077.

- No. 650. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 17 Oct. 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Toestemming tot procederen — door het Beheersinstituut geweigerd — in hoger beroep door de Afdeling Rechtspraak verleend.

De zeer uitzonderlijke inbreuk op de regel, dat een ieder, die enig recht pretendeert, dit voor de Rechter kan handhaven, dient met grote omzichtigheid te worden toegepast en toestemming tot procederen mag slechts in zeer bijzondere omstandigheden, waarvan in casu niets is gebleken, worden geweigerd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 43.) N.R. No. 1079.

- No. 651. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 7 Juli 1947, (Mrs. Dijksterhuis, Polderman en Baron van Haersolte).

Het hoger beroep ingesteld tegen een aan appellant opgelegde voorlopige grondheffing door het Beheersinstituut voor het beheer van zijn vermogen afgewezen. Het doet niet ter zake of over appellants effectenbezit feitelijk beheer is gevoerd. Voor het opleggen ener grondheffing is alleen vereist dat het vermogen onder beheer is gesteld doch niet, dat over alle vermogensbestanddelen beheershandelingen zijn verricht. De hoogte van het tarief is op wettige wijze vastgesteld en aan de beoordeling van de Raad onttrokken.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1083.

R

No. 652. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
20 Oct. 1947. (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en
Polderman)

Beschikking van het Beheersinstituut, waarbij een schenking van een Duitser (de gezant Graf von Zech) in April en Mei 1940 gedaan is vernietigd, ingevolge art. 15 E 133 in hoger beroep vernietigd. Het Beheersinstituut is bevoegd schenkingen vóór de oorlog gedaan te vernietigen, doch in casu is niet gebleken, dat een der partijen het oogmerk heeft gehad, om het bepaalde in het Besluit E 133 te verijdelen en evenmin, dat partijen het inzicht zouden hebben gehad, dat ook transacties vóór de oorlog aangegaan met nietigheid zouden worden bedreigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 15, 43.) N.R. No. 1085.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 647.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling.

- No. 155. Invoer van claims van binnenlandse effecten.
De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op art. 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en art. 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100 en F 272) verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor de invoer in Nederland van claims, afkomstig van binnenlandse effecten in de zin van art. 39 sub 2 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, mits:

- a. de invoer uitsluitend geschiedt door bemiddeling van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
- b. de effecten, waarvan de claims afkomstig zijn, voorzover aanmeldingsplichtig ingevolge het Besluit Herstel Rechtsverkeer, zijn aangemeld overeenkomstig het bepaalde in art. 44 van voornoemd Besluit.

Deze algemene vergunning laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetast.

Toelichting.

De Afdeling vestigt er de aandacht op, dat in verband met de sub b gestelde voorwaarde, de inleveringskantoren er voor dienen zorg te dragen, dat de ingevoerde claims, voorzover afkomstig van aanmeldingsplichtige binnenlandse effecten — dit zijn dus die binnenlandse effecten, die zijn uitgegeven voor 1 Februari 1946 —, voorzien zijn van een verklaring, waar en wanneer het effect, waarvan de ingevoerde claim afkomstig is, werd aangemeld voor de Nederlandse Effectenregistratie, conform art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

1 December 1947.

- No. 156. Uitvoer uit Nederland van claims van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, behorende aan niet-ingezetenen.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op art. 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en art. 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor de uitvoer naar Frankrijk, België, Engeland of Zwitserland van claims, afkomstig van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, voorzover de claim afkomstig is van een aandeel welks bezitter: *)

*) Onder bezitter wordt verstaan bezitter op het moment van uitvoer.

- I. Niet-ingezetene is in de zin van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222).
- II. Niet moet worden beschouwd als een vijandelijke staat in de zin van art. 1 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133), of een vijandelijk onderdaan in de zin van art. 2 of 6 van dat Besluit.
- III. a. hetzij vóór 10 Mei 1940 reeds eigenaar van het aandeel was volgens het destijds geldend recht;
- b. hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 heeft verkregen door levering uit een algemene effectenvoorraad en zijn aanspraak op zodanige levering was ontstaan vóór 10 Mei 1940;
- c. hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 door verkrijging krachtens erfopvolging of huwelijksgemeenschap heeft verkregen en zijn recht hierop onmiddellijk dan wel middellijk tengevolge van een onafgebroken reeks van verkrijgingen krachtens erfopvolging of huwelijksgemeenschap, afleidt van een rechtsvoorganger, die voldeed aan een der onder a, b, d of e genoemde voorwaarden;
- d. hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 heeft verkregen door gebruikmaking van een verwisselingsaanbod, mits ten aanzien van het ter verwisseling ingeleverde effect voldaan was aan een der onder a, b, c of e genoemde voorwaarden;
- e. hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 heeft verkregen uit hoofde van zijn bezit van een of meer aandelen in de zelfde naamloze vennootschap, ten aanzien waarvan was voldaan aan een der onder a, b, c of d genoemde voorwaarden;
- f. hetzij het aandeel met vergunning van de Afdeling Effectenregistratie hier te lande heeft ingevoerd;
- mits:
1. de uitvoer uitsluitend geschiedt door bemiddeling van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
  2. de effecten, waarvan de claims afkomstig zijn, voorzover het betreft aandelen, welke zijn uitgegeven vóór 1 Febr. 1946, zijn aangemeld overeenkomstig het bepaalde in art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
  3. het inleveringskantoor, dat zijn bemiddeling bij de uitvoer verleent — voorzover het betreft aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, welke zijn uitgegeven vóór 1 Februari 1946 — aan de Afdeling Effectenregistratie uiterlijk op 30 December 1947 een opgave verstrekt van de nummers der aandelen, waarvan de uitgevoerde dan wel uit te voeren claims afkomstig zijn, onder vermelding van de naam van het land, waarheen deze claims zullen worden uitgevoerd.

Deze Algemene Vergunning laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetaast.

Toelichting.

Deze algemene vergunning schept de mogelijkheid voor *niet-ingezetenen* om onder bepaalde voorwaarden hun claims Koninklijke Olie naar die landen uit te voeren, waar de Koninklijke Petroleum Maatschappij ook de inschrijving op haar emissie heeft opgesteld.

Het sub 2 vereiste van aanmelding geldt uiteraard slechts voor die aandelen Koninklijke Olie, welke aanmeldingsplichtig zijn, d.w.z.

de aandelen dezer maatschappij, welke vóór 1 Februari 1946 zijn uitgegeven.

De sub 3 vermelde nummer-opgave dient in duplo te geschieden aan het Secretariaat der Afdeling, Keizersgracht 143, Amsterdam-C., hetwelk de aangemelde nummers ter kennis zal brengen van het betaalkantoor in het betreffende land, waarheen deze claims volgens aan de Afdeling verstrekte mededeling zullen worden gestuurd. Dit heeft tengevolge, dat deze claims — behalve uiteraard in Nederland bij eventuele wederinvoer — *uitsluitend* bij het betaalkantoor van het land, waarheen de claims volgens opgave aan de Afdeling worden (zijn) gezonden, ter inschrijving zullen worden geaccepteerd. Derhalve dient dit land steeds *nauwkeurig* aan het Secretariaat te worden opgegeven, teneinde moeilijkheden bij het uitoefenen van het claimrecht in het buitenland te voorkomen. Behalve bovenomschreven uit Nederland ingevoerde claims zullen in het buitenland, voor wat betreft aanmeldingsplichtige aandelen, slechts claimbewijzen worden geaccepteerd afkomstig van aandelen Koninklijke Olie, die in het betreffende land voor de Nederlandse effectenregistratie zijn aangemeld.

Voor claims afkomstig van aandelen Koninklijke Petroleum, welke niet aanmeldingsplichtig zijn — d.w.z. aandelen uitgegeven na 31 Januari 1946 — geldt deze restrictie niet.

De uitoefening van het claimrecht met claims afkomstig van laatstgenoemde aandelen kan, behalve in Nederland, geschieden bij alle betaalkantoren in het buitenland, waar de inschrijving is opengesteld, zonder dat hiervan mededeling behoeft gedaan te worden aan de Afdeling Effectenregistratie.

De uiterste termijn, waarop bovengenoemde nummerlijsten door het Secretariaat moeten zijn ontvangen, is gesteld op 30 December 1947. De Afdeling vestigt er echter de aandacht op, dat het aanbeveling verdient, teneinde de betaalkantoren van de Koninklijke zo spoedig mogelijk van de vereiste gegevens met betrekking tot de uitgevoerde claims te kunnen voorzien, deze nummeropgaven *zo spoedig mogelijk* aan het Secretariaat te doen toekomen. Hierdoor zal een vlotte behandeling worden bevorderd.

Tenslotte vestigt de Afdeling er nog, met nadruk de aandacht op, teneinde misverstand te voorkomen, dat De Nederlandsche Bank N.V. de uitvoer van claims toebehorende aan niet-ingezetenen van Nederlandse nationaliteit heeft verboden (zie Mededeling no. 2137, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 24 November 1947).

1 December 1947.

No. 157. **Ontheffing van de betaling van $\frac{1}{4}$ % ten behoeve van het Waarborgfonds Rechtsherstel.**

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel verleent ontheffing van de betaling van $\frac{1}{4}$ % ten behoeve van het Waarborgfonds Rechtsherstel bij:

- I. verkoop van *buitenlandse* effecten, berustende in het *buitenland*, ten name van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer ten behoeve van *niet-ingezetenen*;
  - II. incassering van lossingen van effecten als onder 1 omschreven;
- het een en ander mits:
- a. de verkochte, resp. aflosbaar gestelde effecten zijn aangemeld overeenkomstig art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, Hoofdstuk IV;

- b. de verkochte, resp. aflosbaar gestelde effecten sinds 10 Mei 1940 onafgebroken in het buitenland zijn blijven bestaan.

*Het bovenstaande laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetast.
4 December 1947.*

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

Rectificatie.

In Jrg. II, Nr. 11, is op pag. 305, 17de regel van boven, vermeld dat de daar bedoelde aandelen zijn verkocht tegen een koerswaarde van 60 %; dit moet, volgens de minuut van de uitspraak, zijn 80 %.

No. 15. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 10 November 1947. (Mr. N. Peereboom).

Een bij een Bankinstelling reeds vóór 9 Mei 1940 in open bewaaring aanwezige obligatie is in April 1945 door plunderslaars uit de safe der Bank gestolen.

De tegenwoordige bezitter heeft niet aannemelijk kunnen maken dat hij het bezit van dit effect te goeder trouw heeft verkregen. Enig erfgenaam der vroegere eigenares als eigenaar erkend.

In de zaak van:

Van Ranzow's Bank N.V. te Arnhem, ten deze optredende als gemachtigde van John Page Blair te Londen, in zijn hoedanigheid van voogd van zijn minderjarige zoon John Robin Page Blair, wonende te Londen, requestrant

contra:

T. Verkroost, wonende te Nijmegen, gerequestreerde,

heeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de navolgende beslissing gegeven.

Requestrante heeft bij haar schrijven van 25 Maart 1947 gesteld, dat zij vóór 10 Mei 1945 in bewaring had een obligatie \$ 1000.— 3 % Kansas City Southern no. 22034 incl. de coupons 1 October 1940 e.v. en talon, ten name van Mevrouw Sylvia Page Blair-Schmidt, die in 1942 is overleden en als enig erfgenaam achterliet haar enige zoon, John Robin Page Blair. Tussen 11 en 16 April 1945 is deze obligatie door de plunderslaars uit haar safe ontvreemd en de Recherche te 's-Gravenhage heeft kennis gekregen, dat deze obligatie thans in het bezit is van gerequestreerde en gedeponcerd bij de Nederlandse Handel Maatschappij te Nijmegen.

Daar gerequestreerde op onrechtmatige wijze in het bezit is gekomen van deze obligatie verzoekt requestrante gerequestreerde en voor zover nodig de Nederlandse Handel Maatschappij te verplichten deze obligatie met alle daarop aanwezige coupons en talon aan haar uit te reiken, ten behoeve van voormelde Page Blair.

Gerequestreerde ontkent bij schrijven van 28 April 1947, dat voormelde obligatie op 11 April bij gerequestreerde in bewaring was ten name van voornoemde Page Blair, alsmede dat deze obligatie op de door requestrant geschetste wijze ontvreemd is. Naar de mening van gerequestreerde zou de aanvraag tot herstel van recht niet door requestrante, doch door Page Blair zelf moeten zijn ingesteld. Verder erkent gerequestreerde de obligatie in zijn bezit te hebben, al zou hij deze niet, „zwart" (waaronder gerequestreerde blijkbaar alleen verstaat het kopen tegen te hoge prijzen) hebben gekocht. Tenslotte ontkent gerequestreerde, dat de obligatie vóór 10 Mei

1940 bij requestrante ten name van Mevrouw Sylvia Page Blair-Schmidt in bewaring was gegeven.

Partijen zijn vervolgens bij aangetekend schrijven opgeroepen tot het geven van een mondelinge toelichting, terwijl requestrante daarbij gelegenheid is gegeven haar stellingen, voor zover ontkend en voor zover nodig, te bewijzen.

Requestrante is verschenen bij haar directeur J. C. Wurfbain, die verklaarde, dat de verzoekende Bank door de voogd van de minderjarige Page Blair, diens vader John Page Blair mondeling gemachtigd was deze actie tot rechtsherstel in te stellen, terwijl gerequestreerde niet verschenen was.

Vanwege requestrante zijn 2 getuigen gehoord, n.l. Mevrouw W. M. A. Spanjaard-v. d. Sanden, secretaresse der directie en W. Brethouwer, kasier der Bank, beiden wonende te Arnhem.

Getuige Spanjaard verklaarde, dat zij in de boeken der Bank heeft kunnen constateren, dat de obligatie door de Bank voor Mevrouw Page Blair voornoemd op 29 Augustus 1939 is gekocht en aldaar in open bewaargeving is gegeven en gebleven. Tevens heeft zij een verklaring van erfrecht gezien, waaruit haar was gebleken, dat Mevrouw Page Blair van Engelse nationaliteit was en als enige erfgenaam had nagelaten haar enige, thans nog minderjarige zoon John Robin Page Blair.

Getuige Brethouwer bevestigde eveneens de aankoop als voormeld en tevens, dat bij zijn laatste bezoek aan de Bank op 1 April 1945 de trommels, waarin het effect gelegen moet hebben, nog ongerept waren. Ongeveer 21 April d.a.v. keerde hij terug, de deur van de kluis was toen geforceerd en de inhoud der trommels gedeeltelijk verspreid. Getuige heeft geconstateerd, dat tot de vermiste stukken behoorde de voormelde obligatie.

Tot de stukken, die aan de Afdeling zijn overgelegd, behoren nog afschriften van het verhoor van de Centrale Recherche te 's-Gravenhage, waaruit blijkt, dat het onderhavige effect met anderen door Engelse militairen na de bevrijding van Arnhem aan een zekere Vermeer is gegeven en dat het via verschillende schakels bij gerequesteerde is terecht gekomen.

Uit een en ander heeft de Afdeling Effectenregistratie de overtuiging gekregen, dat de obligatie \$ 1000-3 % Kansas City Southern no. 22043 reeds vóór 9 Mei 1940 bij requestrante ten name van Mevrouw Page Blair-Schmidt in open bewaargeving aanwezig was en dat zij in April 1945 door plunderslaars uit haar safe is gestolen.

Requestrante vordert dus terecht rechtsherstel voor de gedeposedeerde eigenaar, nu zij mededeelt tot het instellen van deze actie door diens voogd daartoe te zijn gemachtigd en vast staat, dat gerequesteerde niet aannemelijk kan maken, dat hij het bezit van het effect te goeder trouw heeft verkregen. Gerequesteerde heeft de obligatie buiten de Beurs om gekocht en afgezien van de vraag, of hij hierdoor al of niet in strijd met bestaande wettelijke voorschriften heeft gehandeld, had hij kunnen begrijpen, dat het bezit van op deze wijze verhandelde obligaties nimmer te goeder trouw kon worden verkregen.

Uit het bovenstaande volgt, dat gerequesteerde niet op grond van art. 53, lid 2, K.B. No. E 100, als eigenaar zal kunnen worden erkend en derhalve beslist de Afdeling, onder voorbehoud van de rechten van derden, die nog bij de Effectenregistratie mochten blijken, dat John Robin Page Blair voornoemd, als eigenaar van de obligatie \$ 1000-3 % Kansas City Southern no. 22043 wordt erkend.

No. 16. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 11 November 1947. (Mr. G. L. W. Gratama).

Sinds 20 jaar in Duitsland wonende Nederlander vraagt rechtsherstel t.a.v. hem toebehorende effecten.

Aangezien zijn eigendom vaststaat en hij door het Beheersinstituut niet wordt beschouwd als een persoon bedoeld in art. 2 of art. 6 E 133 wordt hij in zijn rechten hersteld.

In de zaak van:

Mr. H. Smits, wonende te Kleef, *verzoeker*,

tegen:

de Beheerder over de *Deutsche Bank*, Dr. E. Heldring, te Amsterdam, *verweerder*.

Het volgende overwegende:

Verzoeker vraagt, stellende, dat hij rechtmatig eigenaar is van:
2 x f 1000.— 3/3½ % Nederland 1938 M/S no. 82948 Serie E en no. 106930 Serie J;

f 500.— 3½ % pandbrief Algemeene Friesche Hypotheekbank Serie B. A. N/N no. 234 (inmiddels afgelost met f 499.07)

herstel van recht in die zin, dat deze stukken niet langer als vijandelijk vermogen worden aangemerkt en aan zijn lasthebber A. I. P. J. Kroon te Geertruidenberg worden vrijgegeven.

Verzoeker is van Nederlandse nationaliteit en heeft gedurende 20 jaar vóór en in de oorlog in Kellen bij Kleef gewoond. Blijkens overgelegde bescheiden zijn de bedoelde stukken op 11 December 1944, op welk tijdstip zij in depôt lagen bij de Handelmaatschappij H. Albert de Bary & Co. N.V. te Amsterdam, door de Deutsche Bank, filiaal Krefeldt, ten name en voor rekening van verzoeker overgeboekt naar de Deutsche Bank te Berlijn. Genoemde Handelmaatschappij H. Albert de Bary & Co. N.V., heeft bevestigd, dat zij op 24 Februari 1945 de stukken uit het bij haar berustend depôt van de Deutsche Bank Kleef heeft overgeboekt in het onder haar berustend depôt Deutsche Bank Berlijn. Genoemde N.V. heeft de 2 x f 1000.— Nederland 1938 nog onder zich, terwijl de f 500.— pandbrief Algemeene Friesche Hypotheekbank op 1 Juli 1945 aflosbaar is gesteld met f 499.07 en gecincasseerd. De tegenwaarde is op 29 November 1946 door de Handelmaatschappij H. Albert de Bary & Co. N.V. afgerekend met de Deutsche Bank Berlijn.

Blijkens een schrijven van de Rotterdamsche Bankvereniging te Breda zijn de 2 x f 1000.— Nederland 1938 sinds 1939 ononderbroken eigendom geweest van verzoeker. Op 11 September 1942 heeft laatstgenoemde Bank de stukken uitgeleverd aan de Handelmaatschappij H. Albert de Bary & Co., Amsterdam.

Blijkens een verklaring van de Handelmaatschappij de Bary heeft zij op 30 Januari 1943 voor de Deutsche Bank, Kleef, de f 500.— pandbrief Algemeene Friesche Hypotheekbank gekocht en dit stuk ondergebracht in het bij haar berustend depôt van de Deutsche Bank, Kleef.

Door de Handelmaatschappij de Bary werden de 3 stukken als eigendom van cliënten van de Deutsche Bank, Berlijn, ter registratie aangemeld en tevens door haar tussenkomst ten behoeve van verzoeker geopponceerd.

Uit een schrijven van het Nederlands Beheersinstituut van 14 Mei 1947 blijkt, dat verzoeker niet is te beschouwen als een persoon als bedoeld in art. 2 of art. 6 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133).

Verweerder heeft tegen het request van verzoeker geen bezwaren aangevoerd, doch slechts enkele gegevens verschaft.

Op grond van het bovenstaande overwegende:

De vraag, of het vermogen van verzoeker als vijandelijk vermogen is te beschouwen, behoeft geen beantwoording meer, nu het Nederlandse Beheersinstituut heeft geconstateerd, dat hij geen vijandelijk onderdaan of daarmede gelijkgesteld persoon is.

De eigendom van verzoeker staat vast. Uit de stukken blijkt, dat hij vóór 10 Mei reeds eigenaar was van de 2 x f 1000.— Nederland 1938, terwijl hij door bemiddeling van de Handelmaatschappij H. Albert de Bary & Co. N.V. voornoemd, op 30 Januari 1943 eigenaar is geworden van de f 500.— pandbrief Algemeene Friesche Hypotheekbank. Het is aannemelijk, dat hij het laatstgenoemde stuk te goeder trouw onder bezwarende titel heeft verkregen.

Het door verzoeker gevraagde herstel in recht kan derhalve worden verleend, echter met voorbehoud van rechten van derden, welke nog bij de registratie mochten blijken.

Bestissende:

Wijst het verzoek toe en

Verstaat, dat verzoeker is eigenaar van de bovengenoemde effecten.

Bepaalt, dat de 2 stukken f 1000.— Nederland 1938 ten name van A. I. P. J. Kroon te Geertruidenberg als lasthebber van verzoeker worden gedeponereerd bij een door verzoeker of zijn lasthebber aan te wijzen inleveringskantoor als bedoeld in art. 39 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer en dat verzoeker of zijn lasthebber daarover kan beschikken overeenkomstig de bepalingen van de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel.

Bepaalt, dat de Beheerders te Amsterdam over de zich in Nederland bevindende vermogensbestanddelen van de Deutsche Bank, Berlijn, en hare Bijkantoren het door hen als aflossing van de f 500.— pandbrief van de Algemeene Friesche Hypotheekbank ontvangen bedrag van f 499.07 zullen storten bij bovenbedoeld inleveringskantoor ten name van A. I. P. J. Kroon te Geertruidenberg als lasthebber van verzoekster en deze daarover zal kunnen beschikken overeenkomstig de ten aanzien van aflossingen staande bepalingen van de Afdeling Effectenregistratie voornoemd.

Alles met voorbehoud van de rechten van derden, welke nog bij de registratie mochten blijken.

No. 17. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 12 November 1947. (Mr. P. F. Swagerman).

Een N.V. heeft in 1944 drie door haar uitgegeven, aan verzoeker toebehorende en door deze bij L. R. & Co. gedeponereerde, aandelen ingekocht.

Teruggave der aandelen aan verzoeker; geen termen voor restitutie der overnamesom; cessie van verzoekers vorderingsrecht op L. R. & Co. aan verzoekster.

Eduard Keizer, zonder beroep, wonende te Zwolle, Herenweg 48, ten deze domicilie kiezende aldaar aan de Burgemeester van Royensingel 6, ten kantore van Mrs. J. A. en S. Willinge Gratama, advocaten en procurcurs, zo tezamen als elk afzonderlijk ten deze gemachtigde van verzoeker,

tegen:

De Naamloze Vennootschap IJsfabriek „*De Baanbreker*”, gevestigd en kantoorhoudende te Zwolle, te dezer zake domicilie kiezende aldaar aan de Koestraat no. 10, ten kantore van de Procureur Mr. J. G. Nijsingh.

Verzoekster heeft gesteld, dat hij als Israëliet teneinde aan de vervolging van de Duitsers tijdens de bezetting te ontkomen, tot de bevrijding van Zwolle op 14 April 1945, ondergedoken is geweest;

dat hij gedwongen was in 1942 drie hem van vóór 10 Mei 1940 in eigendom toebehorende aandelen op zijn naam in de N.V. IJsfabriek „*De Baanbreker*”, elk groot nominaal f 300.— niet volgestort in te zenden aan de firma Lippmann, Rosenthal & Co., te Amsterdam;

dat hij bij zijn terugkomst heeft vernomen, dat deze aandelen, waarvan hij de nummers niet kan mededelen, omdat hij al zijn papieren is kwijtgeraakt, doch welke nummers „*De Baanbreker*” zeker wel uit haar administratie zal kunnen opgeven, door evenvermelde naamloze vennootschap, zijn ingekocht;

dat de N.V. „*De Baanbreker*” weigert deze aandelen terug te geven tenzij verzoeker bereid is haar het bedrag groot f 900.— dat zij voor de inkoop dier aandelen heeft moeten betalen, te restitueren;

dat verzoeker dat onjuist acht en niet bereid is voor zijn aandelen nóg eens f 900.— te betalen;

Weshalve verzoeker vraagt zijn recht van eigendom op deze aandelen wel te willen erkennen met alle gevolgen van dien, subsidiair hem een recht op schadevergoeding te willen verlenen en het bedrag der door verzoeker geleden schade te willen vaststellen, een en ander met veroordeling van de N.V. „De Baanbreker” de genoemde aandelen met de daarop door haar verkregen inkomsten tegen bewijs van ontvangst aan verzoeker af te geven en te betalen, subsidiair de vastgestelde schade aan verzoeker tegen kwijting uit te betalen met veroordeling van genoemde N.V. in de kosten van deze voorziening.

Verweerster heeft erkend, dat Keizer op 10 Mei 1940 eigenaar was van drie te zijnen naam gestelde aandelen, genummerd 23, 24 en 25, ieder nominaal groot f 300.— waarop gestort f 225.— in het kapitaal van verzoekster, alsmede dat daarom een dividend is gevallen van f 12.87 per aandeel over 1944 betaalbaar gesteld 1 Augustus 1945 en f 24.25 per aandeel over 1945 betaalbaar gesteld op 29 Juli 1946.

Zij betoogt echter, dat Keizer haar, door in stede van deze aandelen te verzwijgen die aan de bezetter heeft opgegeven en deze zonder daartoe gedwongen te zijn aan Lippmann, Rosenthal en Co. heeft ingeleverd, in moeilijkheden heeft gebracht;

dat haar immers bij overgelegd aangetekend schrijven van de firma Lippmann, Rosenthal & Co., d.d. 29 Augustus 1944 is aangezegd, dat zij de aandelen van Keizer binnen een maand diende over te nemen, bij gebreke waarvan een beheerder over de N.V. IJsfabriek „De Baanbreker” zou worden benoemd;

dat verweerster voor die dwang is gezwicht en de drie aandelen heeft overgenomen tegen de koers van f 300.— per aandeel;

dat verweerster bereid is de drie aandelen alsmede de daarop gevallen dividenden weer aan Keizer over te dragen, mits deze verplicht wordt f 300.— per aandeel te betalen alsmede een rente ad 5 % 's jaars over de overname-som van f 900.— van de dag af dat verweerster bedoeld bedrag aan de firma Lippmann, Rosenthal & Co., heeft voldaan. Verweerster concludeert derhalve tot afwijzing van de vorderingen van Keizer voor zover deze uitgaan boven hetgeen waartoe verweerster zich bereid heeft verklaard.

Naar aanleiding van het door partijen betoogde overweegt de Afdeling Effectenregistratie het volgende:

Tussen partijen staat vast:

1e. dat verzoeker op 10 Mei 1940 eigenaar was van drie te zijnen name staande aandelen N.V. IJsfabriek „De Baanbreker” nos. 23, 24 en 25, ieder groot nominaal f 300.— waarop gestort f 225.—;

2e. dat die aandelen in 1942 door verzoeker zijn gedeponneerd bij de firma Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat Amsterdam;

3e. dat die aandelen in 1944 zijn ingekocht door verweerster van de firma Lippmann, Rosenthal & Co., voor f 300.— per aandeel.

Voorts zijn partijen het eens, dat de betreffende aandelen met de daarop gevallen dividenden teruggegeven moeten worden aan verzoeker;

Partijen zijn echter verdeeld over de vraag, of die teruggave al dan niet tegen restitutie van de daarover door verweerster aan Lippmann, Rosenthal & Co., betaalde koopsom met rente moet geschieden;

Daargelaten nog, dat de overdracht van niet volgestorte aandelen in haar maatschappelijk kapitaal aan de N.V. IJsfabriek „De Baanbreker” reeds volgens art. 41a Wetboek van Koophandel nietig is, behoort die transactie bovendien te worden nietig verklaard, omdat zij is tot stand gekomen op grond van een maatregel van de bezetter, welke volgens het K.B. E 93 geacht moet worden nimmer van kracht te zijn geweest.

Wat de door „De Baanbreker” gevraagde restitutie van de door haar aan Lippmann, Rosenthal & Co. betaalde koopsom met rente betreft, overweegt de Afdeling als volgt:

Nu verweerster, zoals zij zelf stelt, reeds gezwicht is voor de dwang welke

zij gelegen achtte in de missive d.d. 11 Januari 1944 van de Commissaris-Generaal van Financiën en Economische Zaken, vermeld in het schrijven van de firma Lippmann, Rosenthal & Co., d.d. 29 Augustus 1944 (door verweerster overgelegd) zelfs in die mate, dat zij, hoewel in dat schrijven een bod op de aandelen (incourante fondsen) wordt verzocht, die aandelen *a pari* heeft ingekocht, acht de Afdeling het alleszins begrijpelijk, dat verzoeker zich tot inlevering van die aandelen gedwongen oordeelde door de zware strafbepalingen (gevangenisstraf en/of boete alsmede mogelijkheid van verbeurdverklaring van andere vermogenswaarden) welke bij het niet voldoen aan of ontduiking van inlevering in de desbetreffende Verordeningen van de Rijkscommissaris bedreigd waren. De Afdeling vindt dan ook geen termen aanwezig de verzoeker bij herstel in diens eigendom op de litigieuze aandelen te veroordelen om tegen overname daarvan aan verweerster een som van f 900.— met de daarbij gevorderde rente te betalen.

Daartegenover is het billijk, dat verzoeker zijn vorderingsrecht op Lippmann, Rosenthal & Co. ter zake van de ingeleverde aandelen cedeert aan verweerster.

De Afdeling Effectenregistratie beslist derhalve — onder voorbehoud van rechten aan derden, welke bij de Effectenregistratie mochten blijken als volgt:

Zij vernietigt de overeenkomst van koop en verkoop der litigieuze aandelen gesloten tussen de firma Lippmann, Rosenthal & Co. en de N.V. IJsfabriek „De Baanbreker” en herstelt verzoeker in de eigendom van drie aandelen N.V. IJsfabriek „De Baanbreker” nos. 23, 24 en 25 nominaal groot f 300.— per aandeel met couponbladen.

Veroordeelt de N.V. IJsfabriek „De Baanbreker” die aandelen binnen 14 dagen na heden aan verzoeker, Eduard Keizer, tegenover cessie van diens vordering op de firma Lippmann, Rosenthal & Co., te Amsterdam terug te geven zulks door deponering daarvan ten name van verzoeker bij een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer en voorts aan verzoeker te betalen de op die aandelen gevallen dividenden ad 3 x f 12.87 is f 38.61 en 3 x f 24.20 is f 72.75, totaal f 111.36.

Tot een veroordeling in de kosten geven de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer de Afdeling geen bevoegdheid.

No. 18. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 1 December 1947. (Mr. M. Franken).

Joodse verzoeker had effecten geschonken aan kinderen uit zijn huwelijk met niet-Joodse vrouw. Nietigverklaring der schenking ten aanzien van die effecten waarvan vaststaat dat zij op 10 Mei 1940 ten name van verzoeker bij een Bank waren gedeponerd.

Gelet op een verzoek van *Arnold van Dantzich*, p/a Nederlandsche Handel Maatschappij Agentschap Haarlem, tot nietig verklaring van een door hem gedane schenking aan zijn minderjarige kinderen Carla Joosje en Arnold;

Overwegende, dat het volgende is komen vast te staan:

Verzoeker is Jood in de zin van de verordening 189/1940.

Deswege heeft hij, overeenkomstig de verordeningen 148/1941 en 58/1942 effecten bij Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, ingeleverd.

Hij was en is gehuwd met een niet-Joose vrouw, Mevrouw Johanna van Baardwijk.

Op 17 November 1943 nu heeft hij bij akte verleden, voor notaris Rodenberg te Amsterdam aan twee kinderen uit dat huwelijk t.w. Carla Joosje, geboren 20 April 1936 en Arnold, geboren 17 December 1937, effecten geschonken.

Die effecten zijn in de akte niet scherp omschreven, doch bij schrijven van 8 Januari 1944 aan verzoeker heeft Lippmann, Rosenthal & Co. meegedeeld, welke effecten zij ten behoeve van de kinderen — die als niet-Joods werden beschouwd — heeft uitgeleverd.

Uit een brief van de Twentsche Bank, Kantoor Haarlem, van 26 Maart 1947 aan verzoeker aan verzoeker blijkt, dat het overgrote deel van die effecten op 10 Mei 1940 bij die Bank ten name van verzoeker was gedeponereerd en/of als zijn eigendom genoteerd.

De schenking moet worden nietig verklaard. Zij is klaarblijkelijk een gevolg van — geschied op grond van — de hierboven vermelde verordeningen van 1941 en 1942, welke geacht worden nooit van kracht te zijn geweest.

T.a.v. de effecten, vermeld in de brief van de Twentsche Bank kan verzoeker weer als eigenaar worden aangemerkt.

Dit kan evenwel niet met betrekking tot de certificaten Deli Maatschappij en Calvé-Delft, nu Lippmann, Rosenthal & Co. ten behoeve van de kinderen andere stukken (nummers) heeft uitgeleverd dan tevoren aan verzoeker toebehoorden.

Ook t.a.v. het aandeel Petra Prima is niet gebleken, dat het uitgeleverd aandeel oud bezit van verzoeker is geweest.

De Afdeling kan haar beslissing slechts geven onder voorbehoud van de rechten van derden, welke bij de Effectenregistratie mochten blijken.

Beschikkende:

Verklaart onder gemeld voorbehoud de hierboven omschreven schenking nietig;

Verstaat dat verzoeker onder gemeld voorbehoud is eigenaar van de hieronder te vermelden effecten en beveelt, voor zoveel nodig, dat zij te zijnen name moet worden gedeponereerd bij een inleveringskantoor als bedoeld in artikel 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

.....

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Mededelingen van de Afdeling.

Opheffing van fiscale beslagen.

De Afdeling ontving van verschillende zijden klachten, dat het minnelijk rechtsherstel vertraging ondervond, doordat beheerders over vermogen van personen, genoemd in art. 6, eerste lid van E 133, niet de contanten ter tafel kunnen brengen, welke nodig zijn om aan de gedeposeerde tegenpartij de kosten van het rechtsherstel en het exploitatiesaldo te vergoeden, omdat de fiscus beslag heeft gelegd op het gehele vermogen tot zekerheid voor de betaling van nog op te leggen belastingen.

In verband hiermede heeft de Afdeling zich gewend tot het Ministerie van Financiën met het verzoek te willen bevorderen, dat deze beslagen opgeheven worden, voorzover dit nodig is om bovengemelde kosten en exploitatiesaldi te voldoen.

Blijkens informatie ten Departemente kan echter geen algemene instructie in deze zin gegeven worden, doch kan omtrent deze opheffing alleen van geval tot geval beslist worden en deze alleen bij wijze van uitzondering worden toegestaan.

De financiële positie van de gedeposeerde zal daarbij een grote rol spelen.

Klachten over beheerders en bewindvoerders.

In vele gevallen verneemt de Afdeling bij haar bezoeken aan notarissen-bemiddelaar de klacht, dat een door het Nederlandse Beheersinstituut aangestelde beheerder of bewindvoerder over een der belanghebbende partijen bij het rechtsherstel van onroerend goed niet of tenminste uiterst traag aan het rechtsherstel medewerkt.

De Afdeling wijst belanghebbenden erop, dat in dergelijke gevallen een klacht kan worden ingediend bij het Hoofdkantoor van het Nederlandse Beheersinstituut, Neuhuyskade 94 te 's-Gravenhage.

De Afdeling is bereid haar bemiddeling te verlenen bij het ter kennisbrengen van de klachten aan het Hoofdkantoor, doch kan dit slechts doen, wanneer haar alle terzake doende feiten worden medegedeeld en aange-toond wordt, dat de klacht goed gefundeerd en gerechtvaardigd is.

Van **KANINEFAAT**
tot **DUIZENDKUNSTENAAR**

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaaft methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1-3, Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

13 JANUARI 1948

NUMMER

14

DRUKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:

MR. J. W. JOSEPHUS JITTA

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

D R U K K E R I J - U I T G E V E R I J

"DE HOFSTAD"

S C H E E P M A K E R S S T R A A T 1-3

'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad“
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan.“

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	377
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad ingevolge art. 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen	381
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	384
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	385
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	386
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	386
Appel van beslissingen Afdeling Effectenregistratie	386
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	387
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	387
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	393
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	397
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	398
Uitspraken in kort geding	398

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Rectificatie

In het artikel „Herziening”, onder deze rubriek opgenomen in jaargang 2, afl. 13, moet in plaats van het woord „slechts” in de tweede regel van pagina 349 gelezen worden „echter”.

Vijandelijk Vermogen en Pauliana.

De wetgever is een kunstenaar; een stuk goede wetgevende arbeid is een kunstwerk, dat aan de aesthetische gevoelens appelleert. De woelige Londense jaren, waarin van geval tot geval voor opkomende behoeften voorzieningen moesten worden getroffen, waren weinig geschikt om de wetgever tot hoogstaande artistieke praestaties te inspireren. De Londense wetgeving kan dan ook stellig niet gezien worden als een systematisch geheel, doch meer als een legkaart, waarvan de stukken niet altijd in elkaar passen.

Bij een bespreking van de Pauliana, zoals die in het Besluit Vijandelijk Vermogen voorkomt, is het gewenst het terrein te beperken door af te scheiden al die gebieden, die ook door andere wetsbepalingen worden beheerst.

Vele handelingen, die men op grond van artikel 15 Besluit Vijandelijk Vermogen zou kunnen nietig verklaren, zijn reeds van rechtswege nietig op grond van het bepaalde in het Besluit Rechtsverkeer in Oorlogstijd, (A 6). De Afdeling Rechtspraak heeft zich op het standpunt gesteld ¹⁾, dat er geen ruimte voor nietigverklaring op grond van art. 15 E 133 overbleef, als een handeling reeds op grond van het Besluit A 6 nietig was. Dit betoog werd echter te licht bevonden door de Haagse Rechtbank, die van mening was, dat de Raad zijn bevoegdheden had overschreden en op het gebied van de civiele rechter was doorgedrongen, daar immers nergens aan de Raad enige bevoegdheid ten aanzien van de toepassing van het K.B. A 6 is toegekend ²⁾. Vermoedelijk onder de indruk van deze argumentatie besliste een andere Kamer, dat het Beheersinstituut, zelfs indien een rechtshandeling nietig is op grond van het K.B.

¹⁾ Kamer 's-Gravenhage, 19 Juli 1946, N.R. 418; 26 Maart 1947, N.R. 883; vgl. Kamer Arnhem, 10 Juni 1947, N.R. 915, die met gelijk betoog de mogelijkheid ener toepassing van art. 23 E 100 ontkende.

²⁾ Rb. 's-Gravenhage, 2 April 1947, N.J. 1947, No. 343.

A 6, toch art. 15 E 133 mag toepassen ³⁾). Het kan dus voorkomen, dat de C.O.R.V.O. een handeling, nietig op grond van het K.B. A 6, bekrachtigt, doch dat het Beheersinstituut deze zelfde handeling op grond van art. 15 E 133 vernietigt. Zolang de bevoegdheden van de Commissie Rechtsverkeer in Oorlogstijd niet op de Raad zijn overgegaan (art. 5, lid 2, E 100), blijft een dergelijke inelegantie mogelijk.

Wanneer een handeling naar Burgerlijk recht nietig is, bijv. omdat ze strijdt met de goede zeden, zijn ten aanzien van de toepassing van art. 15 E 133 eveneens twee opvattingen mogelijk: of wel men meent, dat nietigverklaring ex art. 15 E 133 niet mogelijk is, of wel men meent, dat de nietigheid de nietigverklaring niet uitsluit.

Soms zal een nietigverklaring ex art. 15 E 133 mogelijk zijn naast een ingrijpen van de Raad op grond van art. 23 E 100. Wanneer een berucht collaborateur zijn broer met een zeiljacht bedenkt, verkregen, gelijk deze broer wist, uit de gelden, die de collaborateur krachtens zijn manipulaties onder zich had, hebben de beheerders de keuze tussen beide procedures ⁴⁾.

Onverlet laat art. 15 E 133 het bepaalde in art. 7 Tribunaalbesluit ⁵⁾, welk laatste — moeilijk leesbare — artikel o.a. onder beheer brengt weggeschonken vermogensbestanddelen. Men kan zich afvragen, wat voor nut een toepassing van art. 15 E 133 heeft, indien de daardoor tot het vermogen terugkerende vermogensbestanddelen toch reeds onder beheer staan. Het antwoord hierop is, dat het in artikel 7 E 101 bedoelde vermogen niet aansprakelijk is voor de schulden van de onder beheer gestelde. Door toepassing van art. 15 E 133 bereikt men echter, dat de schulden kunnen worden verhaald op de aldus tot de boedel terugkerende bestanddelen.

Dit leidt ons tot een tweede punt in de peripherie van art. 15 E 133, de opportuniteit van de toepassing van dit artikel. Zoals de strafrechter zich niet heeft in te laten met de opportuniteit van een vervolging, zo heeft ook de Afdeling Rechtspraak zich tot dusverre

---

³⁾ Kamer Amsterdam, 20 Oct. 1947, N.R. 1076.

⁴⁾ Vgl. Kamer 's-Gravenhage, 19 Juli 1946, N.R. 422. Men blijve zich echter bewust van het verschillende doel der beide procedures; vgl. Kamer 's-Gravenhage, 15 Febr. 1947, N.R. 796.

⁵⁾ S.E. 101, aangevuld bij K.B. van 19 Mei 1945, S.F. 75.

op het standpunt gesteld, dat zij de opportuniteit der toepassing van art. 15 E 133 buiten beschouwing moest laten ⁶⁾.

Bij de toepassing van dit artikel zal het Beheersinstituut zich voornamelijk laten leiden door de voordelen, die deze toepassing kan afwerpen. Bij vijandelijk vermogen zal het artikel eerder worden toegepast dan bij landverraderlijk vermogen; staan praestatie en contra-praestatie in redelijke verhouding, dan zal hantering van de bepaling in het algemeen ⁷⁾ niet renderen.

Soms zal het Beheersinstituut aan inroeping van een civielrechtelijke nietigheid of een procedure ex art. 23 E 100 de voorkeur geven; hoezeer ook in vergelijking met de civielrechtelijke Pauliana ⁸⁾ het bewijs van het vereiste oogmerk is vergemakkelijkt, dit bewijs blijft een precaire zaak ⁹⁾. Behalve in de zeldzame gevallen, dat het oogmerk in confesso is ¹⁰⁾, zal dit wel altijd door vermoedens in de zin van 1952 B.W. moeten worden aangetoond. Al is het Beheersinstituut bij het uitspreken der nietigverklaring niet tot motivering van zijn beschikking verplicht ¹¹⁾, in appel zal het toch feiten moeten stellen, waaruit het oogmerk kan worden afgeleid ¹²⁾.

Artikel 15 E 133, dat de aandachtige lezer ongetwijfeld reeds in zijn tekstuitgave heeft opgeslagen, bepaalt in zijn eerste lid:

---

⁶⁾ Kamer Amsterdam, 15 Oct. 1946, N.R. 615; deze Kamer achtte dan ook irrelevant, dat door de toepassing van art. 15 E 133 activa werden beschouwd als Duitse oorlogsbuit, toekomende aan de Verenigde Staten van Amerika: 20 Oct. 1947, N.R. 1085. Ook hier zij men echter voorzichtig met een meer dan casuïstische betekenis aan rechterlijke beslissingen toe te kennen.

⁷⁾ Wel bij insolvente boedels; de wederpartij van de onder beheer gestelde zal meestal slechts concurrent crediteur zijn.

⁸⁾ B.v. 247, 270, 1377, 1989 B.W., 42 e.v. F. Uiteraard kunnen zich gevallen voordoen, waarin zowel art. 15 E 133 als de civiele Pauliana gehanteerd zouden kunnen worden.

⁹⁾ Zie b.v. Kamer Amsterdam, 11 Juni 1946, N.R. 430; 29 Mei 1946, N.R. 332.

¹⁰⁾ Kamer Arnhem, 3 September 1946, N.R. 560.

¹¹⁾ Kamer Amsterdam, 24 Dec. 1946, N.R. 723.

¹²⁾ N.R. 105, 187, 1085. Als zodanige feiten werden o.a. in aanmerking genomen het tijdstip, waarop de handeling werd verricht, al dan niet gepaard gaande met het betrachten van grote spoed bij de uitvoering (N.R. 506, 723, 986, 1076); de omstandigheid, dat een sinds lang bestaand plan op uitgebreider schaal en tevens in een geheel andere uitwerking werd uitgevoerd (N.R. 615); het feit, dat een overdracht om niet had plaats gehad, zonder dat van enige bijzondere reden voor de bevoordeling was gebleken (N.R. 723); een te lage koopprijs (N.R. 332). Niet wordt geëist, dat de wens om maatregelen in de geest als bedoeld in E 133 te verijdelen of te bemoeilijken als *uitsluitend* oogmerk van de rechtshandeling is komen vast te staan (N.R. 615, 986).

„Rechtshandelingen als bedoeld in artikel 13 kunnen, indien dezelve zijn aangegaan vóór het in werking treden van dit besluit, door het Beheersinstituut nietig worden verklaard, wanneer summier aan het Beheersinstituut is gebleken, dat de partijen tot de rechtshandeling het oogmerk hadden om maatregelen in de geest als bedoeld in dit besluit te verijdelen of te bemoeilijken, of dat één der partijen tot de rechtshandeling zodanig oogmerk had en dit oogmerk aan de wederpartij bekend was of redelijkerwijs bekend had behoren te zijn.”

Verwezen wordt naar rechtshandelingen als genoemd in artikel 13 E 133, welk artikel een verbod bevat, gericht tot een aantal in de aanhef omschreven groepen van personen. Verdedigd is, dat artikel 15 E 133 uitsluitend zou kunnen worden toegepast ten aanzien van handelingen, verricht door een persoon als bedoeld in artikel 13. Terecht naar onze mening heeft de Afdeling Rechtspraak deze opvatting niet kunnen sanctionneren¹³⁾; de tekst van art. 15 dwingt er allerm minst toe en de toepassingsmogelijkheden van art. 15 zouden wel zeer beperkt worden.

De nietig te verklaren rechtshandeling moet zijn aangegaan vóór het in werking treden van het Besluit Vijandelijk Vermogen. Wie nu meent hierin een verwijzing te mogen lezen naar art. 50 E 133 en wil volhouden, dat handelingen, verricht na 25 October 1944 niet meer met art. 15 kunnen worden aangetast, komt bedrogen uit. Uit de samenhang en tegenstelling met art. 13 wordt opgemaakt, dat de inwerkingtreding, bedoeld in art. 15, eerst plaats vond op het ogenblik der bevrijding¹⁴⁾.

Naar de andere kant is echter geen tijdlimiet gesteld; zo kunnen ook handelingen, vóór de oorlog verricht, worden nietig verklaard, zij het ook, dat in dat geval het vereiste oogmerk wel zeer moeilijk bewijsbaar zal zijn¹⁵⁾.

Uit de tekst van het eerste lid volgt, dat men niet heeft gedacht aan het nietig verklaren van eenzijdige rechtshandelingen. C.W. J.

---

¹³⁾ Kamer 's-Gravenhage, 23 Juli 1946, N.R. 506; Kamer Amsterdam, 20 Oct. 1947, N.R. 1076.

¹⁴⁾ Kamer Amsterdam, 14 Juli 1947, N.R. 986; anders argumenteerde de Kamer 's-Gravenhage, 25 November 1946 (niet gepubliceerd): O., dat echter naar 's Raads oordeel met het oog op de duidelijke strekking van art. 15 van dat Besluit en de onaanvaardbare gevolgen van een tegengestelde uitlegging aannemelijk is, dat de tijdsbepaling van dat artikel moet worden gelezen in verband met het voorschrift van art. 21 Besluit Bezettingsmaatregelen, zoodat het „inwerking treden” in art. 15 moet zijn bedoeld in den zin van „ten volle verbindend worden” van het Besluit Vijandelijk Vermogen.

¹⁵⁾ Kamer Amsterdam, 20 Oct. 1947, N.R. 1085.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD

INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJANDELIJK VERMOGEN.

No. 24. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 24 December 1947.

De kennis van de gemachtigde — en speciaal van een raadsman die is advocaat en procureur — moet worden geacht te zijn de kennis van diens principaal en cliënt.

Gezien het op 3 Maart 1947 gedateerde appelrequest van Abraham Cornelis Gerverse, wonende te 's-Gravenhage, gemachtigde Mr. Dr. K. W. P. Klaassen, Advocaat en Procureur te 's-Gravenhage;

Gezien de op 22 Mei 1947 gedateerde conclusie van antwoord van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;

Gezien de overige in de loop van het geding overgelegde stukken;

Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen te Onzer terechtzitting van 2 September 1947, voorgedragen voor appelland voor diens gemachtigde Mr. Klaassen voornoemd, voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mej. Mr. Th. Th. H. van Sonderen, werkzaam bij genoemd Instituut en voor de koper A. Wolf door diens gemachtigde Mr. H. P. J. P. Kunkeler, Advocaat en Procureur te 's-Gravenhage;

(Post alia:)

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat appelland in zijn appelrequest stelt, dat het N.B.I. „geruimen tijd in gebreke is gebleven hem officieel mededeeling te doen „van de verkoop van zijn zaak en dat dit instituut er pas per schrijven „van 7 Februari 1947 toe overgegaan is om verzoeker na zijn aanhoudend vragen opgave te doen van zijn vermogensbestanddelen” en dat „uit deze per 7 Februari 1947 gedane opgaven van het Ned. Beheersinstituut blijkt, welke de koopsom is geweest, door den koper van „verzoekers (lees: verzoeker's zaak) aan het Ned. Beheersinstituut betaald, terwijl uit de bijgevoegde balans per 1 Juli 1945 en de overnamebalans van den accountant Krol blijkt op welke basis deze verkoop op „zeker tijdstip in 1946 moet zijn geschied” en dat „verzoeker van zijn „recht gebruik maakt om tegen de feiten, waarvan hij op 7 Februari 1947 „kennis kreeg binnen den termijn van 30 dagen in beroep te komen”;
2. Overwegende, dat het N.B.I. daartegenover, wijzende op de uitgebreide correspondentie . . . . ., welke reeds in de maanden Augustus tot en met December 1946 is gevoerd tussen appelland's toenmalige advocaten Mrs. Nanning en Groenemeyer enerzijds en het N.B.I. anderzijds, en onder opmerking, dat het schrijven d.d. 7 Februari 1947 van het N.B.I. aan appelland's nieuwe advocaat, Mr. Klaassen, niets nieuws omtrent de gedane verkoop bevatte, en de datum van 7 Februari 1947 dan ook niet als begin van de appeltermijn kan beschouwd worden, doch deze reeds veel eerder was ingegaan, zodat het appel tardief is ingesteld en appelland derhalve niet kan worden ontvangen;
3. Overwegende, dat appelland's gemachtigde Mr. Dr. Klaassen bij pleidooi heeft betoegd:
  - a. dat uit de overgelegde correspondentie niet meer blijkt, dan dat een en ander bekend moet zijn geweest aan den raadsman Mr. Nanning;
  - b. dat het op de meeste advocatenkantoren niet de gewoonte is, dat men

den cliënt nauwkeurig op de hoogte houdt van alle gevoerde besprekingen en correspondentie;

- c. dat appellant zelf, toen hij ten kantore van Mr. Klaassen kwam, nog niet op de hoogte bleek van de door Mr. Nanning verrichte besognes;
- d. dat het inleidend request wel degelijk in zee is gegaan binnen dertig dagen nadat Goverser persoonlijk vernam, hoe de vork nu eigenlijk aan de steel zat, zodat het appel niet tardief is;
- e. dat het appel mede niet tardief is, omdat appellant pas sedert enkele dagen weet, dat zijn zaak verkocht is aan iemand, die voor de Wehrmacht werkte en tegen wie een proces-verbaal bijden procureur-fiscaal aanhangig is;
- f. dat het er niet toe doet, of deze laatste omstandigheid aan het N.B.I. bekend was toen de verkoop was afgesloten, daar immers het N.B.I. zelf, na deze mededeling, ontbinding van de verkoop zou kunnen vragen en zijnde in ieder geval Wolf zelf, toen hij kocht, koper te kwader trouw;

4. Overwegende hieromtrent:

ad a tot en met d: dat de kennis van een gemachtigde — en speciaal van een raadsman, die is advocaat en procureur — moet worden geacht te zijn de kennis van diens principaal en cliënt;

dat bovendien in casu uit het enkele feit, dat appellant's eerste raadsman Mr. Nanning van appelland de lijst heeft ontvangen, welke bij brief van 28 November 1946 door Mr. Nanning aan het N.B.I. is toegezonden . . . . . in verband met de inhoud van die lijst ten duidelijkste blijkt, dat appelland zelf reeds toen volkomen op de hoogte moet zijn geweest van de stand der besprekingen tussen Mr. Nanning en het N.B.I.;

ad e en f: dat uit diezelfde brief van Mr. Nanning van 28 November 1946 ook blijkt, dat deze toenmalige raadsman van appelland op dat ogenblik al wist, althans vermoedde, dat „deze Wolf . . . inkoop van de Weermacht” was geweest, zodat de huidige raadsman van appelland bezwaarlijk kan volhouden, dat zijn cliënt op grond van diens eerst „enkele dagen” oude wetenschap, dat zijn zaak is verkocht aan iemand, die voor de (Duitse) Weermacht werkte, nu nog in appel kan komen, een en ander nog geheel afgezien van de vraag, of dit enkele — overigens onbewezen — feit op zichzelf een grond zou kunnen opleveren tot het vorderen van vernietiging der koopovereenkomst door appelland of van ontbinding daarvan door het N.B.I., en kunnende in ieder geval appelland's bewering, dat Wolf zelf, toen hij kocht, „koper te kwader trouw” was, niet worden aanvaard;

5. Overwegende, dat Wij van oordeel zijn, dat appelland moet geacht worden, reeds op of omstreeks 28 Augustus 1946 — datum van de brief van het N.B.I. aan Mr. Nanning . . . . . — op de hoogte te zijn geweest van voldoende feitelijke gegevens om in staat te zijn, van de verkoopbeslissing van het N.B.I. bij Ons in hoger beroep te komen bij een behoorlijk gemotiveerd appelrequest, zodat appelland, eerst bij request van Mr. Klaassen van 3 Maart 1947 dit appel instellende, de termijn van een maand, genoemd in artikel 43 E 133 en toepasselijk op het beroep van artikel 11, lid 4, E 133, verre heeft overschreden en hij mitsdien in dit zijn appel niet ontvankelijk zal moeten worden verklaard;
6. Overwegende ten overvloede, dat Wij ook overigens van mening zijn, dat dit appel niet voor toewijzing vatbaar is, omdat Wij geen reden hebben te twijfelen, noch aan de deskundigheid van de door de Kamer van Koophandel als taxatrice aangewezen naamloze vennootschap James Ruben N.V., noch aan de juistheid der door deze N.V. verrichte taxatie van de inventaris — welke taxatie vrijwel overeenstemt met die van den Heer A. Pot, beëdigd makelaar en taxateur — noch aan de juistheid der door dezelfde N.V. verrichte taxatie van de bedrijfsvoorraad, zijnde Wij met het N.B.I. van oordeel, dat er te minder reden is om aan de juistheid dezer taxaties te twijfelen, waar zij overeenkomen met de gegevens van de laatste balans van appelland, merkende Wij in dit verband nog op, dat

appellant zich bezwaarlijk erover kan beklagen, dat „het bedrag dat op de inventarisatielijst voorkomt voor den fiscus” door het N.B.I. is aangenomen „als basis... voor de werkelijke waarde en voor de prijzen”, gelijk hij gedaan heeft bij het hierboven in de 7e feitelijke overweging behandelde schrijven van zijn toenmaligen raadsman Mr. Nanning;

7. Overwegende, dat na het bovenstaande al hetgeen verder over en weer door partijen is aangevoerd, buiten beschouwing kan blijven;
8. Overwegende, dat appellant als de in het ongelijk gestelde partij behoort te worden veroordeeld in de proceskosten;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren appellant niet ontvankelijk in zijn hoger beroep;

Veroordelen appellant in de kosten, tot op de uitspraak van dit vonnis door Ons begroot aan de zijde van het N.B.I. op f 25.— (vijf en twintig gulden) en aan de zijde van de koper A. Wolf eveneens op f 25.— (vijf en twintig gulden).

No. 25. **VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,**
9 December 1947.

Een schuldeiser kan belanghebbende zijn in de zin van art. 43 E 133.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien .....

Gehoord .....

Overwegende, dat het Beheersinstituut allereerst appellante niet ontvankelijk acht op grond, dat zij niet is een persoon, te wier aanzien een handeling is verricht of een beslissing is genomen, zodat zij niet kan worden aangemerkt als belanghebbende in de zin van artikel 43 Besluit Vijandelijk Vermogen, op welk artikel ook Wij zouden hebben acht te slaan;

Overwegende, dat dit verweer echter faalt, daar een schuldeiser wel degelijk een belanghebbende kan zijn in de zin van genoemd artikel, gelijk ook blijkt uit het tweede lid van artikel 11 Besluit Vijandelijk Vermogen, dat aan het Beheersinstituut bevoegdheden toekent onder meer in het belang der schuldeisers van een onder beheer gestelde, waaruit volgt, dat deze schuldeisers belang kunnen hebben bij de vernietiging van handelingen van het Beheersinstituut;

dat bovendien door ieder schuldeiser de nietigheid kan worden ingeroepen van alle door een schuldenaar onverplicht verrichte handelingen, hoe ook genaamd, waardoor de schuldeisers zijn benadeeld;

dat ook dit aan iedere schuldeiser toekomende recht een crediteur tot belanghebbende in de zin van artikel 43 Besluit Vijandelijk Vermogen kan maken;

Overwegende, dat Wij het tweede door het Beheersinstituut aangevoerde verweer aldus verstaan, dat het Beheersinstituut appellante's hoedanigheid als creditrice ontkent, nu appellante's vordering nog niet op grond van artikel 25 Besluit Vijandelijk Vermogen is erkend;

Overwegende, dat Wij, zolang deze erkenning niet is gedaan, appellante niet als creditrice kunnen beschouwen, doch dat Wij, zolang de erkenning niet is geweigerd, evenmin ervan uit mogen gaan, dat zij niet als schuldeiseres mag worden aangemerkt;

dat Wij in een en ander aanleiding vinden om de behandeling dezer zaak aan te houden, totdat omtrent de erkenning van appellante's vordering en de grootte daarvan zal zijn beslist;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Schorsen de behandeling dezer zaak, totdat omtrent de erkenning van appellante's vordering zal zijn beslist;

Bepalen, dat de behandeling dezer zaak zal worden voortgezet op verzoek der meest gereede partij;

Houden iedere verdere beslissing aan.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

- No. 653. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 27 Oct. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

De Gemeente Alphen heeft vrijwillig ter vermindering van de rentelast de lening van verzoekster voortijdig tegen 1 Aug. 1944 opgezegd, waardoor de hoofdsom aan het N.A.F. en niet aan de creditrice-verzoekster ten goede is gekomen. Van de Gemeente had verwacht mogen worden, dat zij op genoemd tijdstip niet alleen met haar eigen belang, doch ook met dat van verzoekster rekening had gehouden.

Aflossing per 1 Aug. 1944 nietig verklaard en de rechtsbetrekking tussen partijen hersteld, met vermindering van de rente tot $3\frac{1}{4}\%$. De vordering ingesteld tegen de burgemeester in privé afgewezen. (Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 33.) N.R. No. 1089.

- No. 654. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 27 Oct. 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Scholtens).

Gerequesteerde heeft op eigen naam, maar optredende namens een thans afwezige Jood, f 5000.— ter leen gegeven, waarvoor een eerste hypotheek was gevestigd.

Vordering van verzoeker-bewindvoerder tot overdracht van deze vordering met de daaraan verbonden rechten op het Grootboek van de Wederopbouw toegewezen.

De bewering der erven van de debitrice, dat dit geld van de debitrice zelf afkomstig zou zijn geweest en om fiscale redenen als hypothecaire schuld zou zijn ingeschreven, niet aanvaard.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1092.

- No. 655. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 24 Nov. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Verzoekster had een tegoed van 40.000 dollars bij de Incasso Bank, welk tegoed door Woudenberg is overgeheveld naar de Bank voor Nederlandse Arbeid (gerequesteerde) ten behoeve van het N.V.V., later ten behoeve van het N.A.F. (mede-gerequesteerde).

Rechtsherstel der vakverenigingen ten opzichte van de algehele leegplundering is een dringende eis van recht, onverschillig in welke vorm en met behulp van welke bezettingsverordeningen die leegplundering heeft plaats gehad.

Belangen van andere crediteuren van de Bank N.A. zijn niet stringenter dan het belang van verzoekster, de onrechte recht-hebbende.

Het is irrelevant of de verordening is gebaseerd op art. 23 of op art. 25 E 100.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1093.

- No. 656. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 20 Oct. 1947. (Mrs. Jhr. v. d. Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Schenking van een aantal meubelen nietig verklaard en gerequesteerde veroordeeld deze meubelen aan verzoekers terug te geven met toekenning van f 2000.— voor bewaarloon en kosten aan gerequesteerde.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1099.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

- No. 657. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 26 Aug. 1947. (Mrs. Wiarda, van Zeggelen en O. Schreuder).

De N.V. Ideco en de N.V. Neco hebben tijdens de bezetting gestaan onder beheer van dezelfde „Verwalter”. Deze heeft Ideco geliquideerd en een gedeelte der goederen overgedragen aan Neco. Verkoopovereenkomst van Ideco aan Neco nietig verklaard.

De schadevergoeding voor de niet meer aanwezige goederen beperkt in dier voege dat beide partijen de door de Verwalter toegebrachte schade gezamenlijk zullen dragen.

Vordering op Lippmann wordt door Ideco aan Neco overgedragen ten belope van het door Ideco, aan goederen en geld, terugontvangen bedrag.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 34.) N.R. No. 1094.

- No. 658. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Sept. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Baron van Haersolte).

In verband met de bescherming van de koper op een openbare veiling en i.v.m. art. 53, lid 3, E 100, is aan verzoeker opgedragen de kwade trouw van gerequesteerde te bewijzen in afwijking van het bepaalde in art. 32 E 100.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 32, 53.)

N.R. No. 1098.

- No. 659. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 7 Nov. 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Verweerster is door de aankoop van de inventaris van het verenigingsgebouw door verzoeker belangrijk gebaat, daar hierdoor deze inventaris behouden is gebleven en het gebouw op normale wijze geëxploiteerd bleef. Onder deze omstandigheden is het billijk aan verzoeker de helft der door hem bestede koopprijs te vergoeden. Koopovereenkomst vernietigd met regeling der gevolgen zoals in het vonnis vermeld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1101.

- No. 660. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 27 Oct. 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Korthals Altes).

Gerequesteerden, kopers van schilderijen ter veiling van 23 Juni 1942, behoeften destijds niet te veronderstellen, dat deze schilderijen uit Joods bezit afkomstig waren en in die periode was het nog niet verplicht naar de herkomst te informeren.

De veilinghoudster pleegde een onrechtmatige daad door in opdracht van Lippmann de collectie van verzoeker te veilen als „collectie B.” en daardoor de herkomst te camoufleren, met het gevolg dat de schilderijen voor verzoeker niet meer te achterhalen zijn.

Vorderingen tegen de kopers afgewezen, tegen de veilinghoudster

toegewezen met opdracht aan verzoeker bewijs te leveren ten aanzien van het bedrag van de schade.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1104.

No. 661. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 17 Nov. 1947. (Mrs. Boll, van der Loos en Lubbers).

De vordering van het Beheersinstituut terzake van art. 35, lid 1, van het Besluit E 133 is niet preferent. Genoemd artikel kent deze preferentie niet en zij kan niet bij analogische toepassing worden uitgebreid.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 35, lid 1.) N.R. No. 1106.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

No. 662. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 13 Nov. 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Verzoek tot herstel van een overeenkomst van levensverzekering toegewezen.

De Raad verstaat, dat de gerequesteerde maatschappij recht heeft op terugvordering van Lippmann van het onverschuldigd betaalde bedrag (afkoopsoom) en dat, voorzover dit bedrag is geboekt ten gunste van verzoeker, overboeking daarvan in het credit van gerequesteerde dient te geschieden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1105.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 663. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 17 Nov. 1947. (Mrs. Verdam, de Flines en Romein).

De Spaarbank (gerequesteerde) heeft op 11 Sept. 1944 als hypothecaire creditrice het onroerend goed van verzoekster, een Joodse N.V., doen veilen krachtens art. 1223, lid 2, B.W. De Spaarbank kan niet geacht worden te goeder trouw te zijn geweest, evenmin als de kopers en degene, die het pand op 20 Nov. 1944 vervolgens heeft gekocht.

Beide verkopen en overdrachten van het pand nietig verklaard, alsmede de op het pand gevestigde hypotheek. Verzoekster hersteld in haar eigendomsrechten, met herleving van de oorspronkelijke hypothecaire vordering. Verdere verrekeningen tussen eigenaren en hypothecaire schuldeisers zoals in het vonnis omschreven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1103.

Appel van beslissingen Afdeling Effectenregistratie

No. 664. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 17 Nov. 1947. (Mrs. Verdam, de Flines en Scholtens).

Naast de eigenlijke partijen kan onder „belanghebbende” van art. 68 K.B. E 100 alleen dan een derde worden aangemerkt, wanneer deze een eigen belang stelt en daarvoor opkomt.

Appellant behederend een vermogen, waarin aanwezig 38 van de 40 aandelen ener N.V., kan niet voor de belangen dezer N.V. opkomen en is geen „belanghebbende” in een geding, waarin de N.V. partij was.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 68.) N.R. No. 1102.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling.

No. 158. Uitvoer uit Nederland van claims van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, behorende aan niet-ingezetenen.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel deelt in aansluiting aan haar Mededeling no. 156 (derde alinea van de toelichting op deze mededeling), gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 1 December 1947, mede, dat — teneinde de verhandeling van de uitgevoerde claims in het buitenland te vergemakkelijken — in den vervolge één exemplaar van de in duplo ingediende nummerlijst der claims, door de Afdeling gewaarmerkt, aan het inleveringskantoor zal worden geretourneerd. Er is geen bezwaar tegen, dat door het inleveringskantoor bij de uitvoer de volgende verklaring aan de claims wordt toegevoegd:

„Ondergetekende (naam inleveringskantoor) verklaart, dat de claims, afkomstig van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, waarvan de nummers voorkomen op bijgaande door de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel gewaarmerkte nummerlijst, uitgevoerd worden op grond van de Algemene Vergunning no. 900492 d.d. 1 December 1947 van De Nederlandsche Bank N.V. Deze claimrechten zullen door de Nederlandse autoriteiten niet worden betwist.”

12 December 1947.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 19. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 13 Nov. 1947. (Mr. M. D. K. S. van Lier).

Nietigverklaring van de verkoop door L. R. & Co. aan een N.V. van door deze uitgegeven aandelen, toebehorende aan een thans afwezige. Eveneens nietig verklaard de uitlevering aan L. R. & Co. van ter voldoening aan de bepalingen der statuten der N.V. aan de N.V. in onderpand verstrekte stukken. In verband met art. 32 E 100 kan van goede trouw aan de zijde der N.V. geen sprake zijn.

Gerequesteerde kan zich m.b.t. de uitgeleverde effecten niet op art. 33, lid 2, beroepen aangezien zij krachtens de overeenkomst niet tot aangifte gehouden was.

In het verweer der N.V. dat het een algemeen belang was dat zij niet in Duitse macht zou geraken ligt besloten dat zij handelde tot eigen behoud; dit geldt eveneens voor het beroep op haar verplichting tot het waken over de belangen, niet alleen van de Joodse maar ook van de niet-Joodse aandeelhouders.

Afstand van de vorderingen van de afwezige op L. R. & Co. aan gerequesteerde.

BESLISSING

in de zaak van:

Rosalie Simons, in haar hoedanigheid van bewindvoester over *David Lodewijk Simons*, te Schoorl, *requestrante*.

Gemachtigde: *Mr. A. J. Herzberg*.

contra: *N.V. Nationale Hypotheekbank te Amsterdam*, *gerequesteerde*.

Gemachtigde: *Mr. J. Jolles*.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, de navolgende beslissing:

Partij q.q. stelt, dat David Lodewijk Simons sinds de 1ste Februari 1933 onafgebroken eigenaar en houder is geweest van vijf te zijnen name staande volgestorte aandelen ad f 100.— nominaal in gerequestreerde, nos. 1185—1976/77—1940/41.

Genoemde D. L. Simons heeft ter voldoening aan het voorgeschrevene in de Statuten van gerequestreerde aan haar een aantal effecten in onderpand gegeven welk onderpand laatstelijk bestond uit:

f 2/750.— 6 % cum. pref. aand. Gem. Bezit Philips' Gloeilampenfabrieken nos. 16820—16827 m/div. 46 e.v.

f 4/1000.— cert. 7 % cum. pref. aand. Lever Brothers en Unilever nos. 14266/69, m/div. 27 e.v.

Partij q.q. stelt voorts, dat de Amsterdamsche Bank N.V. de genoemde vijf aandelen in gerequestreerde, heeft uitgeleverd aan de firma Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam, dat gerequestreerde op of omstreeks 17 Maart 1943 deze aandelen tegen de prijs van f 25.— per stuk van genoemde firma heeft ingekocht en aan haar het door de aandeelhouders D. L. Simons verstrekte onderpand heeft afgegeven. Deze transactie is geschied zonder voorkennis, laat staan goedgevinden, van D. L. Simons of iemand van zijnentwege, en gerequestreerde wist, althans had moeten begrijpen uit welke hoofde de transactie plaats vond. Gerequestreerde heeft zich na de bevrijding jegens partij q.q. er op beroepen, dat zij tot de gewraakte transactie is overgegaan toegevendende aan de op haar door Lippmann, Rosenthal & Co., althans door enige Duitse instantie, uitgeoefende druk. Partij q.q. ontkent, dat deze druk indien uitgeoefend, van dien aard is geweest, dat toegeven daaraan gewettigd was. Al ware dit anders, dan heeft gerequestreerde slechts aan die druk toegegeven uit hoofde van haar eigen belang. Op grond van het hiervoren gestelde heeft partij q.q. verzocht:

a). nietig te verklaren de door de Bank met de firma Lippmann, Rosenthal & Co. op of omstreeks 17 Maart 1943 aangegane transactie, waarbij de Bank van deze firma heeft gekocht vijf ten name van David Lodewijk Simons staande volgestorte aandelen genummerd 1185—1976/77—1940/41 elk groot f 100.— en aan bedoelde firma heeft afgegeven het aan deze Heer Simons toebehorende onderpand, hierboven gespecificeerd;

b). D. L. Simons te herstellen in de eigendom van de genoemde vijf aandelen in de Bank met hare veroordeling om deze aandelen weer aan hem over te dragen en deze overdracht overeenkomstig hare statuten schriftelijk te erkennen, voorts aan D. L. Simons de eigendom te verschaffen van het vroegere onderpand zijnde:

f 2/750.— 6 % cum. pref. aand. Gem. Bezit Philips' Gloeilampenfabrieken nos. 16820—16827 m/div. 46 e.v.

f 4/1000.— cert. 7 % cum. pref. aand. Lever Brothers en Unilever nos. 14266/69, m/div. 27 e.v.

met dien verstande dat deze effecten in onderpand bij de Bank zullen verblijven, gelijk bij hare statuten in de artt. 7 tot en met 14 is bepaald;

c). de Bank te veroordelen om, indien en voorzover zij niet in staat mocht zijn te voldoen aan enige veroordeling, als bedoeld sub b, aan verzoekster q.q. tegen kwijting te vergoeden de deswege door D. L. Simons geleden schade, bedragende de waarde der aandelen die niet overeenkomstig het gevorderde aan hem zullen worden overgedragen, resp. waarvan hem niet de eigendom zou worden verschaft, deze waarde berekend naar de koers der betreffende aandelen op de dag der betaling en voorzover betreft niet teruggegeven, bij bedoelde aandelen behorende, dividendbewijzen de bedragen der vervallen dividenden;

d). de Bank te veroordelen in de kosten van het geding.

Gerequestreerde heeft het gestelde erkend met dien verstande evenwel: dat abusievelijk in het inleidend verzoekschrift de aandelen nos. 1940 en 1941 in plaats van 4940 en 4941 genoemd zijn;

dat de Amsterdamsche Bank N.V. de aandelen uitgeleverd heeft aan Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, op instructie van D. L. Simons;

dat zij ontkent, dat de liquidatie van het aandelenbezit van Simons niet

geschiedde krachtens enige verordening, maar dat zij in tegendeel geschiedde krachtens de verordening no. 148/1941. Dienaangaande voert zij o.m. het navolgende aan:

Begin September 1941 verlangde Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, uitlevering van de effecten, welke door Joodse aandeelhouders in gerequestreerde aan gerequestreerde in onderpand waren gegeven ten behoeve van haar, gerequestreerde's, Waarborgfonds. Gerequestreerde verweerde zich en weigerde tot de verlangde uitlevering over te gaan. Zij weigerde eveneens de aandelen te kopen.

Op 13 Januari 1942 werd gerequestreerde (en enige hypotheekbanken) onder Verwaltung gesteld. De Verwaltung werd op 10 Maart 1942 weder opgeheven. Daarna ging gerequestreerde de kwestie der Joodse aandelen weer op de lange baan schuiven. Tenslotte nam zij ze in Maart 1943 over voor f 25.— per stuk. Een langere weigering zou betekend hebben, dat wederom een Verwalter zou zijn aangesteld met het gevolg, dat aan alle Duitse maatregelen ongeremd zou worden medegewerkt.

De verkoop der aandelen steunde bovendien op art. 2 sub 1 der verordening 148/1941. Gerequestreerde ontkent gehouden te zijn tot vergoeding van de schade, welke Simons door de verkoop van zijn aandelen geleden heeft of vermoedelijk lijden zal en wel omdat zij onder dwang gehandeld heeft. Ten onrechte verwijt Simons aan gerequestreerde, dat zij slechts uit eigen belang handelde. Zij had immers niet alleen te waken voor de belangen van haar bijna 400 Joodse aandeelhouders, maar ook voor die van haar pandbriefhouders en voor die van haar ruim 4600 niet-Joodse aandeelhouders. Voorts was het een algemeen belang, dat gerequestreerde niet in de Duitse macht zou geraken. Een ongebreidelde hypotheekverlening op door de Duitsers verkocht Joods onroerend goed zou het onmiddellijke gevolg zijn geweest.

Naar aanleiding van het door partijen aangevoerde overweegt de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie het volgende:

Vast staat dat vorenomschreven effecten voor D. L. Simons zijn verloren gegaan als gevolg van handelingen welke zijn verricht op grond van een maatregel van de bezetter (de Verordening 148/1941, art. 1, sub 2) ten aanzien waarvan bij het K.B. E 93 is bepaald, dat hij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest. Dientengevolge moet krachtens art. 25 jis. artt. 23 en 24 van het K.B. E 100, behoudens blijk van het tegendeel worden aangenomen, dat het achterwege laten van ingrijpen in de door bedoelde handelingen in het leven geroepen rechtsbetrekkingen in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn.

Enige omstandigheid welke zulk een ingrijpen in casu onredelijk zou maken is door gerequestreerde niet aangevoerd. Derhalve moet zowel de verkoop van de aandelen in gerequestreerde door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, aan haar gerequestreerde als de uitlevering der bovengenoemde aan gemelde firma in onderpand gegeven effecten, worden nietig verklaard.

Er bestaat voor de Raad voor het Rechtsherstel geen aanleiding om geen gebruik te maken van de hem in art. 27, lid 1, van E 100 verleende bevoegdheid tot het bevelen van teruggave van de zaken welke voor D. L. Simons als gevolg van deze rechtshandelingen zijn verloren gegaan. Immers in verband met het in art. 32 van E 100 bepaalde kan van goede trouw aan de zijde van gerequestreerde geen sprake zijn.

Zij wist immers, zowel bij de verkrijging van haar eigen aandelen door haar zelve als bij de uitlevering van het onderpand aan Lippmann, Rosenthal & Co., dat het bezit van de ene zowel als van de andere groep aandelen voor D. L. Simons verloren ging ten gevolge van een rechtshandeling als bedoeld in art. 25 van E 100.

Het door gerequestreerde gevoerde verweer, dat zij zich met betrekking tot de door haar aan Lippmann, Rosenthal & Co. uitgeleverde effecten, behorende tot het onderpand, kan beroepen op art. 33, lid 2, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, wordt door de Raad verworpen, aangezien gerequestreerde krachtens de overeenkomst (in casu het tussen haar en D. L. Simons bestaande aandeelhouderschap, en de daarmee samenhangende

wederzijdse rechten en verplichtingen) niet gehouden was tot afgifte van vorenomschreven effecten.

Gerequesteerde heeft er zich op beroepen, dat het een algemeen belang was, dat zij, als vooraanstaande hypotheekbank, niet in de Duitse macht zou geraken.

De Raad overweegt hieromtrent, dat in dit beroep: „het niet in de Duitse macht geraken” ligt opgesloten de erkenning, dat gerequesteerde handelde *tot eigen behoud* en dat het dan ook veeleer haar eigen belang was, en dat van haar gezamenlijke aandeelhouders, hetwelk zij diende door te handelen zoals zij gedaan heeft.

Gerequesteerde heeft er zich verder op beroepen, dat zij te waken had niet alleen voor de belangen van haar Joodse aandeelhouders, maar ook voor die van haar pandbriefhouders en voor die van haar niet-Joodse aandeelhouders. Dit beroep — hoezeer op zichzelf juist — houdt eveneens in een beroep op eigen behoud, immers dat van de gezamenlijke aandeelhouders. Dit mag derhalve niet tengevolge hebben, dat de Joodse aandeelhouders alléén de dupe worden van het onrechtmatig optreden van de vijand of van door of vanwege hem met macht beklede instanties.

Het valt niet in te zien waarom de kosten — dit te verstaan in de ruimste zin des woords — gemaakt tot haar eigen behoud, en ter voorkoming van een alle pandbrief- en aandeelhouders dreigende schade speciaal op de Joodse aandeelhouders zouden moeten worden afgewenteld.

Waar evenwel de inkoop der aandelen evenals de afgifte van het onderpand mede waren in het belang van D. L. Simons, zal hij zijn vorderingen te dezer zake aan gerequesteerde moeten afstaan.

Enz.

No. 20. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 10 Dec. 1947. (Mr. P. F. Swagerman).

Joodse eigenaar heeft zich, zoals aan gerequesteerde bekend was, onder onbehoorlijke invloed van de bezetter van zijn effecten ontdaan.

Beroep van gerequesteerde op art. 2014 B.W. faalt bij gebreke van goede trouw zoals die volgens art. 32 E 100 slechts kan worden aangenomen.

Rekening houdend met de opofferingen van gerequesteerde om de eigenaar der effecten uit handen van de bezetter te houden vernietigt de Afdeling de verkrijging der effecten onder bezwarende titel, doch verbindt aan het rechtsherstel de voorwaarde dat door requestant q.q. of door ev. erven of rechverkrijgenden van requestant f 10.500.— als vergoeding zal worden betaald, terwijl de gestelde rechtsverkrijging om niet wordt gewijzigd in een overeenkomst van bewaargeving uit noodzaak tegen een bewaarloon van f 10.000.—.

BESLISSING

inzake:

Het Nederlandse Beheersinstituut, q.q., requestant.

Gemachtigde: *Mr. J. B. Hengst*

contra:

Gerard Corver, koopman, wonende te Vught, gerequesteerde.

Gemachtigde: *Mr. H. J. van Leeuwen.*

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie;

Gezien de stukken;

Gehoord partijen bij haar gemachtigden, waarbij in plaats van Mr. Hengst is opgetreden de Heer van Baren, daartoe bijzonderlijk gemachtigd.

Post alia:

Overwegende, dat als onbetwist tussen partijen vaststaat, dat van der Heyden reeds vóór 10 Mei 1940 volgens het destijds geldend recht eigenaar was van de bij request vermelde effecten, terwijl Corver blijkens de opgave d.d. 25 April 1947 van de firma F. van Lanschot te 's-Hertogenbosch op 14

April 1946 die effecten als tegenwoordig bezitter ter registratie heeft aangeboden;

Overwegende, dat bij de mondelinge toelichting aannemelijk is gemaakt, dat gerequestreerde uit hoofde van de vroeger door hem beklede betrekkingen over middelen beschikte om een eventuele aankoop der effecten te financieren;

dat voorts — al verschillen partijen over het totaal bedrag der uitgaven — al door requestrant niet betwist vaststaat, dat gerequestreerde de kosten van onderduiking en onderhoud der familie van der Heyden, alsmede die van persoonsbewijzen enz., heeft betaald;

Overwegende, dat, daargelaten onder welke rechtstitels de effecten van Van der Heyden in het bezit van gerequestreerde zijn gekomen en of de daardoor ontstane rechtsbetrekkingen in overeenstemming zijn met de eisen van het commune recht en van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, uit de eigen stellingen van gerequestreerde volgt, dat van der Heyden zich van de litigieuse effecten heeft ontdaan onder onbehoorlijke invloed van de vijand, n.l. uit angst voor het optreden van de bezetter tegen de Joden, terwijl gerequestreerde, die in een dergelijke vriendschapsverhouding met van der Heyden en diens gezin verkeerde als door hem zelf in zijn verweerschrift is weergegeven, geacht moet worden zulks geweten te hebben;

Overwegende, dat gerequestreerde weliswaar ook nog beroep heeft gedaan op het bepaalde bij art. 2014 B.W. Doch dat beroep faalt, omdat de daarvoor vereiste goede trouw, zoals die volgens art. 32 Besluit Herstel Rechtsverkeer slechts kan worden aangenomen, ontbreekt;

Overwegende, dat de Afdeling derhalve op grond van het voren overwogene van oordeel is, dat het achterwege laten van ingrijpen in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware en de litigieuse rechtsbetrekkingen dan ook niet in stand behoren te blijven;

Overwegende, dat de Afdeling bij haar beslissing echter rekening wenst te houden met het als onbetwist vaststaande feit, dat gerequestreerde zich vele opofferingen getroost heeft om, voorzover hem zulks mogelijk was, van der Heyden en diens gezin uit handen van de bezetter te houden en hij die pogingen zelfs met gevangenneming heeft moeten boeten;

Overwegende, dat de Afdeling dan ook op grond van het hierboven overwogene de gestelde verkrijging onder bezwarende titel zal vernietigen, doch aan het herstel van requestrant q.q. in het bezit der daaronder vallende effecten de voorwaarde zal verbinden, dat door hem q.q. of door eventuele erven of rechtverkrijgenden aan gerequestreerde een bedrag van f 10.500.— als vergoeding zal worden betaald, terwijl zij de gestelde rechtsbetrekking om niet zal wijzigen in een overeenkomst van bewaargeving uit noodzaak tegen een bewaarloon, dat in verband met de waarde der daaronder vallende effecten in redelijkheid wordt bepaald op f 10.000.—.

Bestlissende, onder voorbehoud van de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie nog mochten blijken;

Verklaart nietig de verkrijging der effecten onder bezwarende titel zoals in het verweerschrift vermeld;

Wijzigt de in het verweerschrift gestelde verkrijging der daaronder vallende effecten om niet in een rechtsbetrekking van bewaargeving uit noodzaak tegen betaling van gemeld bedrag als bewaarloon;

Herstelt de requestrant q.q. in de eigendom van de navolgende effecten:

.....
Beveelt gerequestreerde met toepasselijkverklaring van het bepaalde in art. 63 K.B. E 100 om die effecten aan requestrant q.q. uit te leveren, zulks door die ten name van requestrant q.q. te deponeren bij een inleveringskantoor als bedoeld bij art. 39 sub 11 Besluit Herstel Rechtsverkeer.

Veroordeelt requestrant q.q., casu quo de erfgenamen of rechtverkrijgenden van H. S. van der Heyden om uiterlijk binnen een maand na de gestelde uitlevering aan gerequestreerde tegen behoorlijk bewijs van kwijting te betalen:

- a. de som van tien duizend vijf honderd gulden (f 10.500) als vergoeding bedoeld bij art. 57 Besluit Herstel Rechtsverkeer;
- b. de som van tien duizend gulden (f 10.000) als bewaarloon;

Gaat voorbij en verklaart zich — voor zoveel nodig — onbevoegd om requestrant q.q. verlof te verlenen om in kort geding te mogen procederen voor de Raad voor Rechtsherstel, Afdeling Rechtspraak te 's-Hertogenbosch, teneinde uitlevering van bedoelde effecten te verkrijgen, zijnde voor dat doel geen verlof door de Raad voor Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie vereist.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandse Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Bevoegdheden Vertegenwoordigers (C.Secr./59/42204).

In de lijst van de bevoegdheden, welke de Bureaux en Vertegenwoordigers bezitten (zie „Leidraad” blz. 78 e.v.), zijn verschillende wijzigingen en aanvullingen aangebracht, welke per circulaire en maandverslag zijn bekend gemaakt.

Hieronder volgt thans een bijgewerkte lijst van de bevoegdheden der Bureaux en Vertegenwoordigers, (ter vervanging van de lijst, opgenomen in de „Leidraad” t.a.p.).

De Plaatselijke Vertegenwoordigers van het Beheersinstituut — waaronder de Bureaux van het Beheersinstituut te Amsterdam, 's-Gravenhage en Rotterdam mede zijn begrepen — bezitten, behoudens de aan het slot dezer circulaire vermelde beperkingen, de navolgende bevoegdheden:

1. Het als rechtspersoon aanmerken voor de toepassing van de Besluiten E 100 en E 133 van een privaatrechtelijk lichaam of een aan één persoon toebehorende onderneming of een onderdeel daarvan (art. 1, sub 4, E 133 en art. 1, sub 3, E 100).
2. Vorderen van aangifte van vermogen van de in art. 7, lid 1, sub a, E 133 genoemde personen, met vaststelling van de termijnen, waarbinnen en de wijze waarop zulks moet geschieden.
3. Toekenning van uitkeringen voor noodzakelijk levensonderhoud aan personen, wier vermogen onder beheer is gesteld, en aan degenen, tot wier onderhoud dezen wettelijk verplicht zijn (art. 10, lid 6, E 133). Ten aanzien van uitkeringen uit vijandelijk vermogen zijn voor deze bevoegdheid beperkingen vastgesteld in circulaire C.Be/98/10031, d.d. 25 April 1947.
Voor vermogen, waarover de Provinciale Voedselcommissaris het beheer voert, worden de uitkeringen voor noodzakelijk levensonderhoud door de Provinciale Voedselcommissaris toegekend.
4. Het geven van toestemming aan beheerders en bestuurders met de bevoegdheid van een beheerder voor die bedrijfshandelingen, welke de normale bedrijfsuitoefening te boven gaan, met uitzondering van:
  - a. gehele of gedeeltelijke vervreemding (w.o. bij openbare inschrijving), bezwaring of liquidatie van bedrijven, welke waarde f 10.000.— te boven gaat.
Ten aanzien van bedrijven, waarvan de waarde bedraagt f 10.000,— of minder en welke vallen onder de competentie van het Directoraat-Generaal voor Zeehaven en Rijnvaartzaken, dienen de Vertegenwoordigers (die dus te dezer zake zelfstandig bevoegd zijn) alvorens toestemming te verlenen, de goedkeuring van bedoeld Directoraat-Generaal te vragen;
  - b. gehele of gedeeltelijke stillegging van bedrijven;
  - c. verkrijgen, vervreemden en bezwaren van onroerend goed, effecten, zakelijke rechten op onroerend goed en vermogensbestanddelen waarvan de geschatte waarde f 10.000,— overschrijdt en welke behoren tot vermogens, welke waarde f 10.000,— te boven gaat;

- d. verhuren voor langer dan één jaar van onroerend goed, een onderneming of een gedeelte daarvan en vermogensbestanddelen, waarvan de geschatte waarde f 1.000.— overschrijdt en welke behoren tot vermogens, welke waarde f 10.000.— te boven gaat, alsmede verpachten van onroerend goed behoudens de aan het slot van deze circulaire vermelde uitzondering;
- e. uitbreiden van de onderneming, oprichten of opheffen van filialen, aangaan van fusies;
- f. verkrijgen, vervreemden of bezwaren van deelnemingen in andere ondernemingen en aangaan, veranderen of opheffen van kartel- of concernverplichtingen;
- g. optreden in procedures over geschillen, voortvloeiende uit het bepaalde in Hoofdstuk III E 100. anders dan in kort geding;
- b. aangaan van dadingen (waaronder begrepen alle minnelijke schikkingen, met inbegrip van alle minnelijk rechtsherstel, voor zover voor het laatste geen algemene machtiging van het Hoofdkantoor bestaat), het opdragen van geschillen aan scheidslieden en het uitlokken van bindend advies;
  - i. het medewerken aan een scheiding en deling, waarbij vijanden betrokken zijn, alsmede aan een scheiding en deling, waarbij vermogens, welke verbeurdverklaard zijn, betrokken zijn.
  - j. het afkopen van polissen van levensverzekering.

In de hiervóór uitgezonderde gevallen is de toestemming van het Hoofdkantoor vereist.

Voorts zijn de Vertegenwoordigers niet zelfstandig bevoegd tot het verlenen van toestemming voor handelingen, die in verband staan met andere handelingen welke door het Hoofdkantoor moeten worden goedgekeurd (bijv. credietopname met bijbehorende hypotheekverlening), voordat voor de laatstbedoelde handeling toestemming is verkregen.

Het bepaalde sub 4 geldt mutatis mutandis eveneens voor handelingen van beheerders over privé-vermogens, welke een normaal beheer te boven gaan.

- 5. Opheffing van beheer over het vermogen van personen, bedoeld in art. 6, lid 1. E 133, in de gevallen, waarin het Beheersinstituut tot opheffing bevoegd is (zie circulaire C.Be/21/56921 d.d. 6 April 1946).
- 6. Toestemming tot het verrichten van rechtshandelingen als bedoeld in art. 13 E 133, alsmede toestemming tot het verkrijgen of uitoefenen van rechten als bedoeld in art. 18 E 133, met uitzondering van:
  - a. rechtshandelingen, die niet-ingezetenen of derzelve vermogen betreffen en het verkrijgen of uitoefenen van rechten ten aanzien van vermogen van niet-ingezetenen;
  - b. het procederen, anders dan in kort geding, voor de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel tegen vermogen, waarop het Besluit E 133 van toepassing is;
  - c. het uitoefenen van het recht bedoeld in art. 1223, lid 2, B.W. om tot openbare verkoop van onder beheer staand onroerend goed over te gaan.

In de hiervoor uitgezonderde gevallen is de toestemming van het Hoofdkantoor vereist, terwijl voor zover art. 13 identiek is met art. 34, lid 1, sub e, E 133, steeds de toestemming van het Hoofdkantoor dient te worden gevraagd.

Voor zover de toestemming betrekking heeft op het instellen en voeren van een procedure, dient de toestemming te worden gegeven onder het voorbehoud, dat zij niet tevens inhoudt de toestemming ex art. 19 E 133 tot het uitoefenen van het recht van executie.

- 7. Bekrachtiging van rechtshandelingen, als bedoeld in art. 13 E 133, eventueel onder verbinding daaraan van nadere voorwaarden, met inachtneming van de sub 6 genoemde restricties en het onder 6 bedoelde voorbehoud (art. 14 E 133).

8. Verzoek tot schorsing en hervatting van geschorste rechtsgedingen (art. 17 E 133), waarbij omgaand bericht zal worden gezonden aan het Hoofdkantoor, indien van de bevoegdheid gebruik wordt gemaakt.
Voor zover het verzoek betrekking heeft op hervatting van een geschorst rechtsgeding, dient de toestemming te worden gegeven onder het sub 6 bedoelde voorbehoud.
9. Toestemming tot het leggen van beslagen op vermogen van een persoon als bedoeld in art. 6, lid 1, E 133, tot aanvraag van faillissement en surséance van betaling van een persoon als bovenbedoeld, en verdere toepassing van art. 19 E 133 ten aanzien van een persoon als bedoeld in art. 6, lid 1, E 133, een en ander met gelijktijdige kennisgeving aan het Hoofdkantoor, wanneer van deze bevoegdheid gebruik wordt gemaakt.
10. Benoeming of ontslag van beheerders over onder beheer gestelde vermogens, behoudens in belangrijke gevallen, waarin de benoeming aan het Hoofdkantoor blijft voorbehouden, een en ander zoals bedoeld in circulaire No. 3118 van het M.C.R.H. van 15 Juni 1945.
11. Adviseren bij de vaststelling van de beloningen van de beheerders.
12. Benoeming van accountants tot contrôle van het beheer over onder beheer gestelde vermogens, en derzelver ontslag.
13. Aanmaning tot afgifte van vermogen, toebehorende aan een vijandelijke staat, een vijandelijke onderdaan of een persoon als bedoeld in artikel 6, lid 1, (art. 22, lid 1, E 133).
14. Intrekking van door de Vertegenwoordiger verleende toestemmingen als bedoeld in artt. 13 en 18 E 133, of wijziging van de daaraan door hem verbonden voorwaarden (art. 37, lid 5, E 133).
15. Benoeming en ontslag van bewindvoerders voor een of meer bepaalde afwezigen of een groep van afwezigen (art. 85 E 100). Indien de benoeming een wijziging van de persoon van de bewindvoerder betekent, dient vooraf overleg te worden gepleegd met de aanvankelijk genoemde bewindvoerder, en wanneer dit overleg niet tot een resultaat leidt, dient een beslissing aan het Hoofdkantoor te worden gevraagd.
16. Het geven van toestemming aan bewindvoerders voor het verrichten van handelingen, waarvoor de toestemming van de Rechter, als bedoeld in art. 88, lid 2, E 100, nodig is, alsmede voor het vervreemden of bezwaren van zaken, aan de afwezige toebehorende, ook indien vorenbedoelde toestemming van de Rechter niet is vereist, een en ander met dien verstande, dat voor vervreemding en bezwaring van onroerende goederen en effecten steeds de toestemming van het Hoofdkantoor vereist is.
17. Benoeming van een nieuwe vertegenwoordiger in de gevallen, dat de oude vertegenwoordiger zijn bevoegdheid op grond van art. 90 E 100 verloren heeft (art. 90, lid 2, E 100).
18. Herstel der bevoegdheid van de oude vertegenwoordiger (art. 90, lid 3, E 100).
19. Opheffing van bewindvoering (art. 91 E 100), zulks echter met voorafgaande machtiging van het Hoofdkantoor.
20. Toekenning van loon of andere vergoedingen aan een geschorste bestuurder (art. 96 E 100).
21. Opheffing der schorsing van bestuurders van rechtspersonen (art. 98 E 100), zulks echter met voorafgaande machtiging van het Hoofdkantoor, wanneer de schorsing gegrond is op art. 95 sub a of art. 99 E 100 of op art. 95 sub c E 100. Wat dit laatste geval betreft echter alleen, indien de schorsing krachtens het Zuiveringsbesluit 1945 (F 132) niet is opgeheven.
22. Het toekennen aan een bestuurder, wiens schorsing is opgeheven, van loon of andere vergoedingen of voordelen, aan zijn functie verbonden, over het tijdvak der schorsing, zulks echter met voorafgaande machtiging van het Hoofdkantoor in de gevallen waarin voor opheffing der

schorsing eveneens machtiging van het Hoofdkantoor vereist is (vgl. sub 21) (art. 98, lid 3, E 100).

23. Benoeming, ontslag en schorsing van bestuurders van rechtspersonen en nadere bepaling van de bevoegdheden van benoemde bestuurders (art. 99, lid 1, 2 en 3, E 100) behoudens in belangrijke gevallen, als hiervóór bedoeld bij punt 10.
24. Toestemming tot het bijeenroepen en houden ener algemene vergadering van een rechtspersoon (art. 101, lid 1, E 100), alsmede verlening van dispensatie van het verbod zodanige vergadering in bepaalde gevallen bijeen te roepen of te houden zonder voorafgaande toestemming (art. 101, lid 2, E 100), met dien verstande, dat echter toestemming van resp. het verlenen van dispensatie door het Hoofdkantoor is vereist, indien:
  1. de aandelen geheel of gedeeltelijk onder beheer staan van het Beheersinstituut en tevens
  2. op deze vergaderingen wordt behandeld vervreemding of bezwaring van onroerende goederen, zakelijke rechten daarop of effecten, gehele of gedeeltelijke liquidatie of stillegging der onderneming.
25. Toestemming tot het houden ener algemene vergadering van een rechtspersoon op een andere plaats, dan volgens de statuten is voorgeschreven (art. 101, lid 3, E 100).
26. Verlening van dispensatie van bepalingen in statuten (art. 103, lid 1, E 100).
27. Benoeming of ontslag van beheerders over zaken, zich bevindende in het Rijk in Eurpa, waarvan de eigenaar onbekend is (art. 110 E 100).
28. Uitbrengen van advies inzake benoeming en ontslag van de leden van de Adviescommissies Rechtsherstel en Beheer.
29. Uitoefenen t.a.v. de vermogens, welke de Vertegenwoordigers in eigen beheer hebben, van die bevoegdheden, welke blijkens de „Algemene Instructie voor beheerders, inzonderheid voor die van bedrijven” zijn gedelegeerd aan de beheerders, voor wie deze instructie geldt.

De Vertegenwoordiger is bevoegd aan de besluiten, tot het nemen waarvan hij krachtens het bovenstaande bevoegd is, voorwaarden of tijdsbepalingen te verbinden of daaraan terugwerkende kracht te verlenen, voor zover zij de toepassing van het Besluit E 100 betreffen (art. 17 E 100).

In alle hiervóór genoemde gevallen, welke van meer dan lokaal belang zijn, zal de Vertegenwoordiger overleg plegen met het Hoofdkantoor, alvorens een beslissing te nemen.

Het Hoofdkantoor behoudt zich de bevoegdheid voor, de beslissingen in-gevolge het vorenstaande door Vertegenwoordigers genomen, te allen tijde, hetzij op verzoek van belanghebbenden, hetzij ambtshalve te wijzigen of in te trekken.

Ten aanzien van land- en tuinbouwbedrijven geldt de navolgende afzonderlijke regeling.

Indien het beheerde vermogen uitsluitend of in hoofdzaak uit een land- of tuinbouwbedrijf bestaat en derhalve de Provinciale Voedselcommissaris als beheerder optreedt, heeft de Vertegenwoordiger slechts de bevoegdheden hierboven sub 5 en 10 vermeld. Voorts is de Vertegenwoordiger bevoegd toestemming te geven tot verlenging van pachtovereenkomsten, welke reeds bij de aanvang van het beheer bestonden, mits de nieuwe overeenkomst voor dezelfde, althans niet voor langere tijd wordt aangegaan.

Indien het land- of tuinbouwbedrijf slechts een geringer gedeelte van het beheerde vermogen vormt en de Provinciale Voedselcommissaris derhalve slechts technisch beheerder is, heeft de Vertegenwoordiger alle hierboven vermelde bevoegdheden met uitzondering van die sub 6 en 14 vermeld, voor zover de toestemming betrekking heeft op het land- of tuinbouwbedrijf.

17 December 1947.

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Met ingang van 1 Januari 1948 is de Vertegenwoordiging Amersfoort opgeheven. De werkzaamheden van deze Vertegenwoordiging zijn overgenomen door die van Utrecht.
(Zie „Rechtsherstel” Jrg. I, no. 19).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

De Afdeling ontving van het Ministerie van Financiën het navolgend schrijven.

Afdeling: Kadaster en Hypotheken.

No. 54.

's-Gravenhage, 15 December 1947

Onderwerp:

Nadere aanvulling van „berichten” opgemaakt door de hypotheekbewaarders ten behoeve van rechtsherstel t.a.v. onroerend goed.

*Aan de Raad voor het Rechtsherstel,
Afdeling Onroerende Goederen te 's-Gravenhage.*

In Uw brief van 22 November 1947 O.G. 3089 wordt door U verzocht om gegevens, welke na het opmaken ten hypotheekkantore van een ambtsbericht in drievoud ten behoeve van rechtsherstel t.a.v. onroerend goed, worden aangevraagd, hetzij rechtstreeks door de Afdeling Onroerende Goederen, hetzij door de door die afdeling aangewezen notaris-bemiddelaar, gratis te doen verstrekken door de hypotheekbewaarders.

Naar aanleiding hiervan deel ik U het volgende mede:

Reeds eerder werd ik door enkele hypotheekbewaarders ingelicht omtrent aanvragen door notarissen-bemiddelaar tot hen gericht en strekkende om gratis aanvulling tot op de dag van heden te verkrijgen van de vroeger door de bewaarder opgemaakte „berichten”.

Bedoelde notarissen beriepen zich hierbij op een verzoek van Uw Raad neergelegd in het slot van punt 1 van de door U uitgegeven „Handleiding voor notarissen”, waarbij Uw Raad voornamelijk het oog had op beslagen, gelegd door de fiscus na het opmaken van het bericht.

Het vervaardigen van deze berichten is een zeer omvangrijk en tijdrovend werk geweest, dat overeenkomstig lid 13 van mijn aanschrijving van 18 Maart 1946, no. 2 gratis door de hypotheekbewaarders is verricht ten behoeve van het rechtsherstel.

Het komt mij echter niet juist voor thans ook nog de aanvullingen op deze berichten gratis te doen verstrekken. Indien de Raad voor het Rechtsherstel een notaris-bemiddelaar heeft aangewezen, worden de daarna volgende werkzaamheden door hem voor belanghebbenden niet kosteloos verricht. Volgens het onderdeel „Kosten” van punt I van bovengenoemde „Handleiding voor de notarissen” zijn, zowel aan de notarissen voor het opmaken van de akte als aan Uw Raad voor de bekrachtiging kosten verschuldigd. Indien een notaris-bemiddelaar zich ten hypotheekkantore wenst te overtuigen of sinds de afgifte van het „bericht” rechtshandelingen t.a.v. het aan rechtsherstel onderworpen onroerend goed hebben plaats gevonden, dan wel nog nadere gegevens wenst te ontvangen, dient dit te geschieden door het nemen van inzage of door het aanvragen van afschriften, waarop het geldend tarief zal moeten worden toegepast.

De Minister van Financiën,

Voor de Minister,

De Directeur-Generaal der Belastingen,
(w.g.) H. POSTMA.

Uitspraken in kort geding.

No. 43. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Onroerende Goederen. Gedelegeerde te Haarlem, 12 Nov. 1947. (G. van Holk).

De afwezige J. was eigenaar van een pand, dat verhuurd was aan een vereniging. Tijdens de bezetting kochten de bestuurders van deze vereniging het pand van de N.G.V.

Daar de huurster een recht van koop had, waarvan gebruik kan worden gemaakt en waarschijnlijk ook zal worden gemaakt, wanneer rechtsherstel ten aanzien van gemeld pand plaats vindt, werd

het verzoek om aan de afwezige een huurvergoeding toe te kennen in kort geding afgewezen.

Wij, Gedelegeerde van de Voorzitter van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel te Haarlem;

Gezien het op 20 October 1947 bij ons ingekomen verzoekschrift, ingediend door Mevrouw J., gedomicilieerd te Arnhem, doch verblijvende te Amsterdam, daarbij handelende in hare hoedanigheid van bewindvoester over de afwezige Heer J.;

Overwegende ten aanzien van de feiten:

Genoemde Heer J. was onbezwaard eigenaar van een huis met erf aan de .....straat no. ...., te Haarlem, kadastraal bekend als gemeente Haarlem, Sectie ....., nummer ....., groot .... centiares.

Bedoeld perceel was gehuurd door de niet-rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, Vereniging „X.”, gevestigd te Haarlem van 22 October 1934 tot 21 October 1939 tegen een huurprijs van f 234.— per jaar en met het recht, bij het einde van de huurovereenkomst, van vijf achtereenvolgende optiejaren, alsdan lopende tot en met 21 October 1944. De huurster heeft van deze optiejaren gebruik gemaakt. Daarenboven was in de betreffende huurovereenkomst aan de huurster het recht toegekend gedurende de voormelde huurtijd bedoeld perceel te kopen voor een koopprijs van ten hoogste f 2.500.—, waarbij alle kosten op de koop en de levering vallende ten laste van koopster zouden komen. Bij akte verleden op 22 April 1943 voor de notaris ..... te Haarlem werd bedoeld perceel door de N.G.V. te 's-Gravenhage, daarbij optredende voor genoemde eigenaar en handelende zonder diens toestemming verkocht voor f 2.000.— aan A., B. en wijlen C., allen wonende te Haarlem, te wier name het perceel thans bij het kadaster staat, ieder voor één derde deel.

Gemelde koopprijs is aan de Nederlândische Grundstücksverwaltung betaald.

Genoemde A., B. en C. handelden bij gemelde aankoop voor zich in privé, doch ten behoeve van gezegde niet-rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, waarvan zij bestuurders waren.

Gehoord op onze zitting van 29 October 1947 de verzoekster, haar raadsman, genoemde Heer A., mede optredende voor de genoemde Heer B., voor de erigenamen en rechtverkrijgenden van genoemde Heer C. en voor voormelde niet-rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, alsmede de raadsman van genoemde Heer A.

Overwegende,

dat volgens ons voorlopig oordeel de aankoop van het bedoelde perceel niet onrechtmatig is geschied, doch dat, mede volgens ons voorlopig oordeel, de vaststelling van de koopprijs en de betaling dier koopprijs aan de N.G.V. niet rechtsgeldig zijn, daarbij in het midden latend of en hoeverre genoemde Heer J. op gronden van redelijkheid en billijkheid enige schade voor zijn rekening dient te nemen;

Overwegende:

dat ons ter zitting is gebleken, dat zelfs indien voormelde koopovereenkomst nietig mocht worden verklaard, en als gevolg daarvan de huurrechten van gezegde huurster met haar recht van koop, ook zullen worden hersteld, de genoemde huurster terstond gebruik zal maken van bedoeld recht van koop, zodat de eigendom van het perceel alsdan toch aan gezegde vereniging zal overgaan;

Overwegende,

dat het ons daarom voorkomt, dat een voorlopige voorziening, betreffende de huren van het perceel niet spoedeisend is;

Gelet op de betreffende artikelen van het Koninklijk Besluit E 100, zoals dit is aangevuld en gewijzigd bij het Koninklijk Besluit F 272 van 16 November 1945;

Rechtdoende:

Wijzen af het verzoek van requestrante om de huren van bedoeld perceel te mogen innen of de gerequesteerden te veroordelen de netto-opbrengst van gemeld perceel wekelijks of maandelijks aan verzoekster af te dragen; Veroordelen de verzoekster in de kosten van dit geding ad f 25.—.

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

26 JANUARI 1948

NUMMER

15

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

DE HOFSTAD DEN HAAG

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

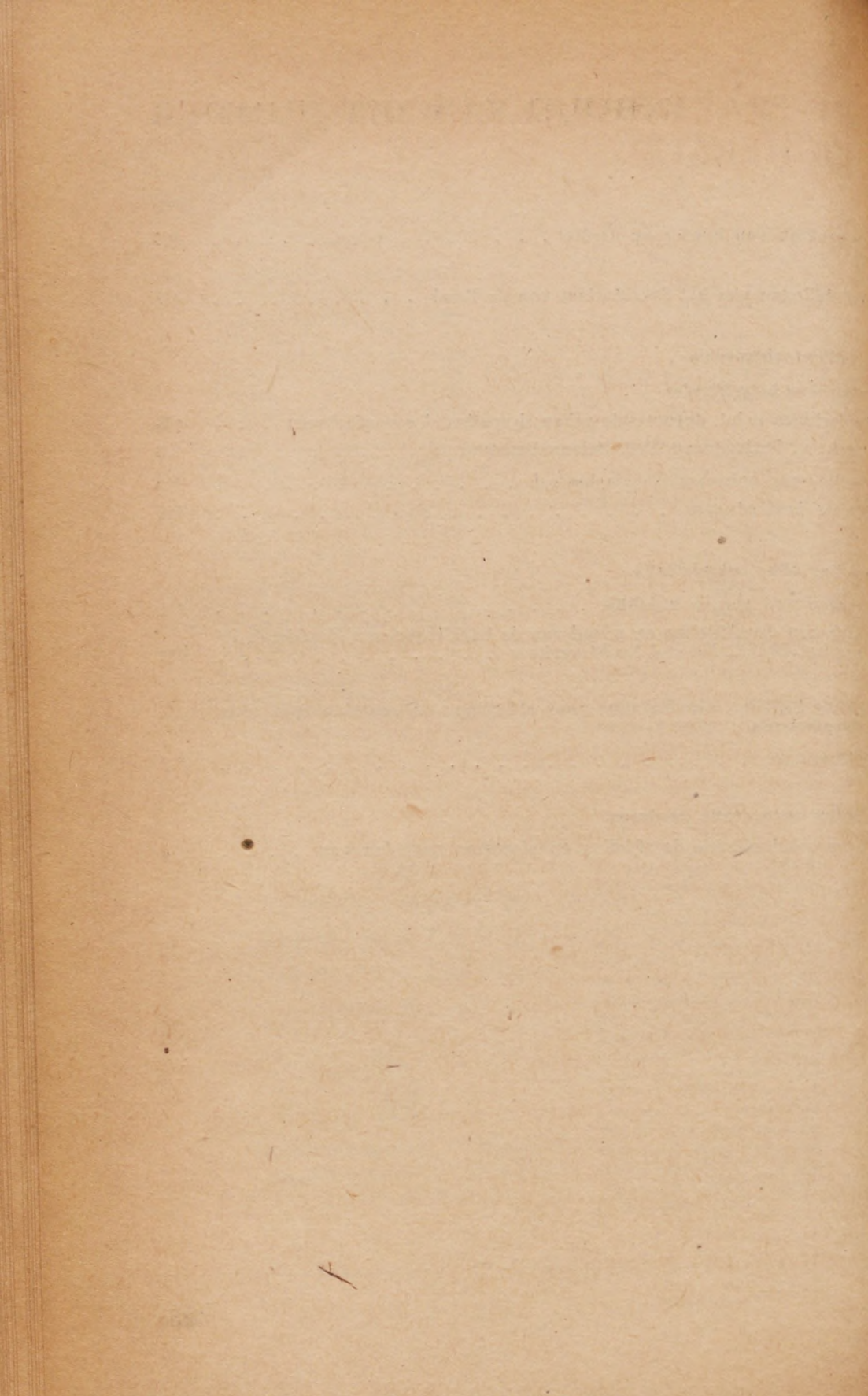
Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan.”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	405
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	407
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	408
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	408
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	410
Diverse beslissingen	410
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	411
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	414
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Rechtsvragen	417
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	418

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Vijandelijk Vermogen en Pauliana, (II).

Het tweede lid van artikel 15 bepaalt, dat de nietigverklaring alleen kan geschieden binnen drie maanden ¹⁾, nadat het Beheersinstituut heeft kennis gekregen van de in het eerste lid bedoelde feiten. Deze eenvoudige bepaling zou niet doen vermoeden, dat ook hier nog enige addertjes onder het gras schuil gaan. Wanneer krijgt het Beheersinstituut kennis van deze feiten?

De Kamer te 's Hertogenbosch van de Afdeling rechtspraak ²⁾ meende, dat dit „kennis krijgen” door een plaatselijk vertegenwoordiger van het Beheersinstituut niet is aan te merken als wetenschap van dit instituut zelf. Waar de wetenschap van de vertegenwoordiger naar Nederlands recht gewoonlijk als de wetenschap van de vertegenwoordigde wordt aangemerkt, verwondert het ons niet dat de Haagse Kamer ³⁾ van een ander standpunt blijk gaf.

Er schijnt zich in de rechtspraak nog een tweede controverse voor te doen. De Amsterdamse Kamer ⁴⁾ neemt het standpunt in, dat de termijn van drie maanden een aanvang neemt op het ogenblik, waarop het Beheersinstituut zodanige kennis van de nietig te verklaren rechtshandelingen en de omstandigheden, waaronder deze tot stand zijn gekomen, heeft verkregen, dat er aanleiding is tot het instellen van een nader onderzoek. De Haagse Kamer ⁵⁾ meent echter, dat bedoelde termijn begint te lopen op het ogenblik, dat het Beheersinstituut kennis krijgt van de inhoud der rechtshandelingen.

Toch kan men zich afvragen, of het verschil tussen beide standpunten wel zo groot is als op het eerste gezicht lijkt. De Amsterdamse Kamer verwierp de mening van het Beheersinstituut, dat de termijn eerst begint te lopen op het ogenblik, dat het Beheersinstituut kennis kreeg zowel van de rechtshandeling als van het oog-

¹⁾ Deze termijn is aldus vastgesteld in het K.B. F 272, art. XVIII.

²⁾ 30 Sept. 1947, N.R. 1030.

³⁾ 25 Febr. 1947, N.R. 827; 17 Sept. 1947, N.R. 1029 met uitvoerige motivering; een derde uitspraak, vermeld onder N.R. 1029, werd niet gepubliceerd. Als de Kamer 's-Gravenhage oordeelt ook Mr. W. C. L. v. d. Grinten, Rechtsherstel en Beheer p. 42.

⁴⁾ 14 Juli 1947, N.R. 986.

⁵⁾ 17 Sept. 1947, N.R. 1029.

merk, dat bij het verrichten dezer handeling voorzat. De Haagse Kamer verwees naar het moment, dat het Beheersinstituut kennis draagt van de „inhoud der rechtshandelingen”, een begrip, dat ons voor nadere interpretatie niet onvatbaar blijkt. Het is mogelijk, dat de Haagse Kamer bij het vaststellen van zijn begrip rekening houdt met motieven, die bij de rechtshandeling voorzaten. De verdere ontwikkeling der rechtspraak moet hier worden afgewacht ^{5a)}.

Een bepaling als 1377, lid 2, B.W., dat rechten door derden te goeder trouw verkregen op de goederen, die voorwerp waren van de vernietigde handeling, worden beschermd, ontbreekt in art. 15, E 133. Gezien de tendenzen in de huidige wetgeving ⁶⁾ menen wij, dat een dergelijke bepaling opzettelijk is weggelaten. Het is zelfs in twijfel getrokken, of deze derden ooit zullen mogen aantonen, dat het Beheersinstituut ten onrechte art. 15, E 133 heeft aangewend.

Onlangs ⁷⁾ had de Afdeling Rechtspraak het navolgende geschil te beoordelen. De Duitser Buck verkocht tijdens de bezetting een huis aan zijn zoon, die de Estlandse nationaliteit voerde; na de bevrijding verkocht de zoon het huis aan een Nederlandse N.V. Het Beheersinstituut vernietigde de overdracht van vader op zoon, waartegen de Nederlandse N.V. in beroep kwam. De Afdeling Rechtspraak overwoog:

„dat het begrip hoger beroep over het algemeen insluit dat het wordt ingesteld door een in het ongelijk gestelde partij welk begrip ook is vastgehouden in het tweede lid van art. 43, waaruit blijkt dat als belanghebbende alleen is aan te merken degene te wiens aanzien de handeling plaats had of te wiens aanzien de beslissing is gevallen;

dat requestrant aan die eis niet voldoet daar hij bij de vernietigde overeenkomst tussen vader en zoon Buck geen partij was, aan welk feit niets verandert de koopovereenkomst enige tijd daarna tussen de Estlander Buck en requestrant aangaande hetzelfde perceel Hoogstraat 14 aangegaan;

^{5a)} Verschil van mening bestaat er voorts over, of kennis van een beheerder als kennis van het Beheersinstituut moet worden aangemerkt. Pro: Mr. J. R. H. van Schaik, W.P.N.R. 3986; contra: Mr. W. C. L. v. d. Grinten loc. cit.

⁶⁾ E 100, art. 28, geeft reeds een van het gewone recht afwijkende regeling. Bescherming van derden te goeder trouw ontbreekt voorts b.v. in het Deviezenbesluit 1945 F 222, de Wet Herstel Rechtsovergang Rijksmarkengebied H 251; men denke ook aan de gevolgen van het Besluit Rechtsverkeer in Oorlogstijd A 6.

⁷⁾ Kamer 's-Gravenhage, 23 December 1947, niet gepubliceerd.

dat de Raad derhalve requesrant niet als belanghebbende in de zin van art. 43, lid 2, E 133 kan aanmerken en requesrant in zijn ingesteld beroep niet kan worden ontvangen."

Twee bezwaren hebben wij tegen deze uitspraak. Vooreerst, dat de Afdeling Rechtspraak over het hoofd schijnt te zien, dat tegen een vonnis van de civiele rechter verzet door derden is toegelaten. Dit rechtsmiddel moet naar onze mening naast het normale beroep in de appelregeling van art. 43, E 133 zijn vervat. Het is naar ons gevoel onaanvaardbaar, dat de derde, wiens eigendomsrechten afhankelijk zijn van de vraag, of zijn twee rechtsvoorgangers de bedoeling hadden het Besluit Vijandelijk Vermogen te frustreren, niet zou mogen aantonen, dat uit de feiten, waaruit het Beheersinstituut dit oogmerk meende te kunnen distilleren, hetzelfde nooit kan volgen.

Ons tweede bezwaar is gebaseerd op het derde lid van artikel 15, dat bepaalt, dat van de nietig verklaarde rechtshandeling zal worden kennis gegeven aan de bij het Beheersinstituut bekende belanghebbenden. Uit deze bepaling volgt, dat er ook belanghebbenden kunnen zijn, die niet bij het Beheersinstituut bekend zijn, waaronder *niet* kunnen worden gerekend partijen bij de rechtshandeling, wier oogmerk, c.q. bekendheid met het oogmerk der tegenpartij, immers door het Beheersinstituut is getoetst. Artt. 15, lid 1 en 3, j°. 43, E 133 dwingen derhalve tot de conclusie, dat het appel van een nietigverklaring ex art. 15 ook kan worden ingesteld door een ander dan degene, te wiens aanzien de handeling heeft plaats gehad of te wiens aanzien de beslissing is genomen.

C.W.
J.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

In Staatsblad H 450 is opgenomen de wet van 24 December 1947, houdende wijziging en aanvulling van de artikelen 2, 3, 12 en 47 van het Besluit Vijandelijk Vermogen.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 665. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 20 Nov. 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Mijnsen).

Hypothecaire vordering tijdens de bezetting afgelost aan het A.N.B.O. ten laste van gerequesteerde hersteld.

De hypothecaire schuldenaar had een gerechtelijke vordering kunnen en behoren af te wachten en had niet op een eenvoudige mededeling van het A.N.B.O., dat moest worden afgelost, behoren te betalen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1117.

No. 666. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 27 Nov. 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Verkoop van een perceel nietig verklaard en verzoekster hersteld in haar eigendomsrecht met vernietiging van het daarop ten behoeve van de Centrale gevestigde zakelijke recht van hypotheek. Verzoek van de Centrale tot handhaving van de hypothecaire inschrijving of tot toekenning ener schadevergoeding ten laste van verzoekster afgewezen.

Verzoekster, de rechtmatige eigenares, heeft met de transactie der hypotheekverlening niets uitstaande gehad en de Centrale kan dus de schade niet op haar afwentelen, ook al is de geldlening voor de Centrale aangegaan door haar N.S.B.-bestuur.

Aan de Centrale pandrecht verleend op de vorderingen tegen de Grundstücksverwaltung.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v. en 113c.)

N.R. No. 1119.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 667. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 7 Nov. 1947. (Mrs. Lunsingh Tonckens, van Haften en Zorab).

Het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) laat onbeslist de vraag of bij het bestaan van een dubbele nationaliteit een keus moet worden gedaan tussen beide nationaliteiten of dat, indien één dier nationaliteiten een vijandelijke is, de betreffende als vijand dient te worden aangemerkt.

De Raad acht naar beginselen van Nederlands internationaal privaatrecht de eerste opvatting de meest bevredigende.

In casu prevaleert de Belgische nationaliteit en is het verzoek tot afgifte van een non enemy verklaring toegewezen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 34, 43.) N.R. No. 1110.

- No. 668. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 4 Nov. 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Buddingh de Voogt en Zijlstra).
Het Beheersinstituut heeft uitkering van het wettelijk erfdeel, opengevallen voor een Duitser, gevorderd in plaats van genoegen te nemen met het vruchtgebruik, hem bij testament toegekend i.v.m. zijn Duitse nationaliteit. Betrokkene had reeds in 1934 bij het overlijden van zijn vader afstand gedaan van zijn legitieme portie en het is aannemelijk, dat hij zulks ook zou hebben gedaan na het overlijden van zijn moeder, indien hij daartoe de bevoegdheid zou hebben gehad.
Door de beschikking van het Beheersinstituut wordt vermogen onttrokken aan Nederlanders, waardoor aan de strekking van het Besluit E 133 geweld wordt aangedaan.
Beslissing van het Beheersinstituut vernietigd.
(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1112.
- No. 669. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 17 Nov. 1947. (Mrs. Boll, van der Leos en Lubbers).
Onder „belanghebbende” in art. 43, lid 1, van het Besluit E 133 is niet begrepen diegene, die slechts een bloot feitelijk belang heeft bij de beschikking, waarvan beroep, doch alleen hij, wiens belang steunt op een hem toekomend recht.
Requestranten niet ontvankelijk verklaard in hun beroep.
(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1113.
- No. 670. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 3 November 1947. (Mrs. Boll, van der Loos en Worst).
Het Beheersinstituut heeft geweigerd verzoekster's pensioenaanspraken op de onder beheer staande firma Elpewé te erkennen. De natuurlijke verbintenis tot het geven van een pensioen is omgezet in een afdwingbare verplichting, doordat aan verzoekster, vóór haar onderduiken tweemaal een maandelijks pensioenuitkering is uitbetaald.
Beschikking van het Beheersinstituut in hoger beroep vernietigd en bepaald, dat verzoekster aanspraak op pensioen kan doen gelden vanaf 30 Juni 1942.
(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1115.
- No. 671. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 1 Dec. 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Mijnsen).
De in art. 18 van het Besluit E 100 genoemde termijn van beroep van 30 dagen gaat in nadat belanghebbende kennis heeft gekregen of redelijkerwijze heeft kunnen krijgen van het besluit waarvan beroep, en niet 30 dagen na de datum van het besluit.
De functie van Commissaris in een N.V. past niet in de verhouding van door het Beheersinstituut aangestelde bestuurders, die zich naar de instructies van het Beheersinstituut moeten gedragen.
(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 18, 99.) N.R. No. 1118.
- No. 672. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 24 Nov. 1947. (Mrs. Boll, van der Loos en Worst).
Beheerskosten worden alleen dan niet in rekening gebracht, indien bij de buitenvervolgingstelling wordt opgenomen de clausule: „dat de tegen betrokkene gerezen verdenking ongegrond is gebleken.”
Beslissing van het Beheersinstituut bekrachtigd.
(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1120.

R

- No. 673. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 9 Dec. 1947. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Rink).

Een „Verwalter” of „Treuhandler” of „Verwaltungs Treuhänder” moet worden aangemerkt als een vijandelijk onderdaan in de zin van art. 2, sub 1, van het Besluit Vijandelijk Vermogen, immers behoort tot de aldaar genoemde categorie van vertegenwoordigers of gemachtigden van een vijandelijke Staat.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 2.) N.R. No. 1122.

- No. 674. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 1 Dec. 1947. (Mrs. Tabingh Suermondt, de Flines en Scholtens).

Beschikking van het Beheersinstituut, waarbij een schenking onder bijzondere voorwaarden door een Duitser is nietig verklaard, ingevolge art. 15 j°. art. 13 E 133, in hoger beroep bekrachtigd. De schenkingsacte is een handeling van een vijandelijk onderdaan, waarbij de belangen van deze, wonende te Berlijn, betrokken waren, zodat deze rechtshandeling op grond van K.B. A 6 nietig is. Deze nietigheid is van geen invloed op de vraag of de beschikking van het Beheersinstituut al dan niet moet worden vernietigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 15, 43.) N.R. No. 1123.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 669.

Diverse beslissingen.

Zie ook Nos. 671 en 674.

- No. 675. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 12 Nov. 1947. (Mrs. Jhr. Calkoen, van Berckel en Karni).

Grond voor herziening is slechts dan aanwezig, indien blijkt, dat de Kamer geen rekening heeft gehouden met aangevoerde feiten en omstandigheden, welke tot een andere beslissing hadden moeten leiden, dan wel indien een andere beslissing mag worden verwacht op grond van nieuwe feiten of omstandigheden, welke in eerste aanleg niet ter kennis van de rechter hadden kunnen worden gebracht. Verzoek tot herziening afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1111.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling.

No. 159. Uitoefening van claimrecht.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel:

Gelet op art. 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en de Artt. 70 en 72 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsbladen E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor de inschrijving hier te lande met claims, afkomstig van effecten *ten aanzien waarvan geen verwervingsverklaring is ontvangen*

mits:

- a. de inschrijving uitsluitend geschiedt door bemiddeling van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
- b. de effecten, waarvan de claims afkomstig zijn — voorzover deze effecten aanmeldingsplichtig zijn —, zijn aangemeld overeenkomstig het bepaalde in art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
- c. het inleveringskantoor, dat bij de inschrijving zijn bemiddeling verleent, geen reden heeft om aan te nemen dat de tegenwoordige bezitter van het effect, waarvan de claim afkomstig is, niet als eigenaar van bedoeld effect zal worden erkend;

en bepaalt dat:

1. terzake van de inschrijving door de bezitter van het claimbewijs wordt betaald een bedrag ten belope van $\frac{1}{4}$ % van de waarde der claim, berekend op grond van de laatstbekende koers ter beurze. Deze heffing van $\frac{1}{4}$ % zal geïnd worden door de Vereniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) op een door haar te bepalen wijze;
2. de uit de inschrijving te verkrijgen nieuwe effecten worden geblokkeerd bij het betrokken inleveringskantoor zolang niet is gebleken, dat de effecten, waarvan de claims afkomstig zijn, voldoen aan het bepaalde in art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer.

Met dien verstande, dat de sub b en c gestelde voorwaarden geacht kunnen worden vervuld te zijn en dat het sub 1 en 2 bepaalde buiten toepassing blijft, wanneer het claimbewijs met inachtneming van de vergunning voor verhandeling van claims (Mededeling no. 154) verhandeld is geweest.

Toelichting.

Aansluitend op haar Mededeling no. 154 (gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 24 November 1947) heeft de Afdeling de mogelijkheid geopend in te schrijven met claims, afkomstig van effecten, met betrekking tot welke het inleveringskantoor geen reden heeft om aan te nemen dat de bezitter niet als eigenaar zal worden erkend.

De tot dusver bij inschrijvingen gestelde eis, dat de effecten, waarvan de claims afkomstig zijn, moeten voldoen aan art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking, is gewijzigd in de evengenoem-

de voorwaarde. De op deze wijze uit inschrijving verkregen effecten blijven echter geblokkeerd, totdat het inleveringskantoor heeft nagegaan, dat de effecten, waarvan de claims afkomstig zijn, voldoen aan art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking. Indien de inschrijvingsprijs is voldaan uit de opbrengst van verkochte claims, blijft, ingevolge het bij de algemene vergunning voor de verhandeling van claims bepaalde (Mededeling no. 154 van de Afdeling), het nieuw verkregen effect voortdurend geblokkeerd tot *bovendien* is nagegaan, dat de effecten, waarvan de verkochte claims afkomstig zijn, voldoen aan art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking.

Zoals in de toelichting van Mededeling no. 154 reeds werd vermeld, biedt deze regeling het voordeel dat het onderzoek naar het voldoen aan art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking naar een later tijdstip kan worden verschoven, hetgeen bij grote emissies gewenst kan zijn.

De mogelijkheid doet zich voor, dat na inschrijving blijkt, dat de claims, waarmede de inschrijving geschiedde, *gedeeltelijk* niet aan art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking voldoen, tengevolge waarvan het gehele nieuw verkregen effect geblokkeerd zou moeten blijven. Uiteraard kan het in verband hiermede gewenst zijn bij inschrijving zoveel mogelijk kleine coupures te verlangen, opdat de blokkering van nieuw te ontvangen stukken tot een minimum beperkt blijft. Indien b.v. met 2 claimbewijzen Koninklijke Olie, afkomstig van stukken van f 1000,—, is ingeschreven op 10 onderaandelen van f 100,— behoeven — indien achteraf één der beide claimbewijzen blijkt niet aan de gestelde voorwaarden te voldoen — slechts 5 nieuwe onderaandelen van f 100 — geblokkeerd te blijven.

Tenslotte heeft de Afdeling — teneinde dubbele heffing van $\frac{1}{4}$ % te voorkomen — bepaald, dat na verkrijging van een claimbewijs conform Mededeling no. 154 bij de *inschrijving* deze heffing achterwege kan blijven, terwijl in dit geval ook blokkering van de nieuwe stukken niet vereist is.

Bezitters van effecten, *waarvoor een wervingsverklaring is ontvangen*, kunnen bij de Afdeling een *bijzondere vergunning* voor de uitoefening van het voorkeursrecht met die van effecten afkomstige claimbewijzen aanvragen, waarvan de voorwaarden van geval tot geval zullen worden vastgesteld.

19 December 1947.

No. 160. Uitvoer uit Nederland van claims van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, behorende aan niet-ingezetenen.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel deelt mede, onder verwijzing naar haar Mededeling no. 156, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereeniging voor den Effectenhandel d.d. 1 December 1947, dat de in deze Mededeling vastgestelde datum van 30 December 1947, — tot welke dag uiterlijk aan de Afdeling een opgave verstrekt kon worden van de nummers der aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij, waarvan de uitgevoerde dan wel uit te voeren claims afkomstig zijn, — in verband met de gewijzigde inschrijvingsdatum nader vastgesteld wordt op 7 Januari 1948.

5 Januari 1948.

No. 161. In Nederland ingevoerde effecten en claims.
De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel

Bepaalt,

dat effecten en claims, welke met vergunning van de Afdeling in Nederland zijn ingevoerd, geacht kunnen worden te voldoen aan Art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer, *mits* de buitenlandse bankrelatie van het importerende inleveringskantoor tegenover dit inleveringskantoor *onder haar aansprakelijkheid* verklaart, hetzij, dat de ingevoerde effecten respectievelijk de effecten, waarvan de ingevoerde claims afkomstig zijn, sedert 10 Mei 1940 onafgebroken aan den bezitter *) in eigendom hebben toebehoord, hetzij — indien de genoemde relatie gevestigd is in een land, dat niet door de vijand bezet is geweest —, dat deze effecten resp. de effecten waarvan de ingevoerde claims afkomstig zijn, sedert 10 Mei 1940 onafgebroken in dat land gedeponceerd zijn geweest en niet hebben toebehoord aan een vijand dan wel aan een ingezetene van het Koninkrijk der Nederlanden.

Het bovenstaande laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetaast.

*) Onder bezitter wordt verstaan bezitter op het moment van den invoer.

Toelichting.

Ten aanzien van in Nederland ingevoerde effecten of claims zal het importerende inleveringskantoor veelal niet in staat zijn *uit eigen wetenschap* te verklaren, dat een effect dan wel een claim voldoet aan het bepaalde in Art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking in de gevallen, dat zulks op grond van de bestaande bepalingen der Afdeling noodzakelijk is. Teneinde dit bezwaar te ondervangen, heeft de Afdeling bepaald, dat ingevoerde effecten of claims geacht kunnen worden te voldoen aan Art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking, indien het inleveringskantoor hier te lande kan aantonen, dat haar buitenlandse correspondent de in de bovenstaande Mededeling vereiste verklaring tegenover hem garandeert.

De Afdeling verklaart zich bereid om in de gevallen, waarin bovenvermelde verklaring van een buitenlandse bankrelatie niet aan het betreffende inleveringskantoor kan worden verstrekt de nummers van de ingevoerde effecten of claims aan de z.g. zwarte lijst te toetsen.

In verband met het grote aantal aanvragen voor toetsing vestigt zij er echter voor de goede orde de aandacht op, dat de toetsing enige tijd in beslag zal nemen.

6 Januari 1948.

No. 162. **Verhandeling van claims toebehorende aan niet-ingezetenen.**
De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel

Bepaalt,

onder verwijzing naar haar Algemene Vergunning voor de verhandeling van claims en de daarbij behorende toelichting (Mededeling No. 154, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereeniging voor den Effectenhandel d.d. 24 November 1947), dat met betrekking tot de blokkering van het verkoopprovenu van krachtens de genoemde vergunning verkochte of nog te verkopen claims overeenkomstig het bepaalde in art. 71 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100 en F 272) kan worden volstaan met boeking van de verkoop-opbrengst op een onpersoonlijke rekening, op de wijze als aangegeven door De Neder-

landsche Bank N.V., Kantoor Deviezenvergunningen, in Mededeling No. 2146 van de Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel), Prijscourant d.d. 1 December 1947.

Toelichting.

De Nederlandsche Bank N.V. heeft in Mededeling No. 2146, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereeniging voor den Effectenhandel d.d. 1 December 1947, bepaald, dat in de aldaar vermelde gevallen het provenu van door niet-ingezetenen verkochte claims geboekt dient te worden op een onpersoonlijke rekening, terwijl de Afdeling in haar Mededeling No. 154 eist, dat het provenu op een krachtens de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer geblokkeerde rekening wordt geboekt. Ten einde tegenstrijdigheden tusschen de bepalingen van De Nederlandsche Bank N.V. en die der Afdeling te voorkomen, is thans bepaald, dat boeking op voornoemde onpersoonlijke rekening gelijk te stellen is met boeking op een krachtens de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer geblokkeerde rekening.

Met de Nederlandsche Bank N.V. is overeengekomen, dat overboeking van een saldo op *onpersoonlijke rekening* naar een *persoonlijke rekening* slechts is toegestaan, nadat het inleveringskantoor geconstateerd heeft, dat de aandelen, waarvan de claims afkomstig zijn, voldoen aan het bepaalde in art. 3 van haar Negende Uitvoeringsbeschikking, hetgeen dan tevens betekent, dat de blokkering voor de Afdeling Effectenregistratie is opgeheven en herbelegging volgens de voorschriften van De Nederlandsche Bank N.V. kan plaatsvinden.

6 Januari 1948.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 21. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 31 December 1947.

De opdracht van gerequesteerde tot aankoop van de litigieuse certificaten is weliswaar uitgevoerd door een lid van de Vereeniging voor de Effectenhandel, doch zulks niet overeenkomstig de gebruiken aan een Nederlandse Beurs. De verkrijging door gerequesteerde kan derhalve niet worden aangemerkt als een verkrijging in regelmatig beursverkeer: het vermoeden van goede trouw, bedoeld in art. 50 E 100, vindt t.a.v. gerequesteerde geen toepassing.

Veroordeling van gerequesteerde tot teruggave der certificaten aan verzoeker tegenover cessie van verzoekers vordering op L. R. & Co. aan gerequesteerde.

„Verrekening” van de onrechtmatig genoten, op de certificaten uitgekeerde, vruchten.

BESLISSING.

In de zaak van:

J. S. van Hensbergen, bewindvoerder voor *L. A. Zeehandelaar*, Bosboom Toussaintlaan 15, Bussum, *requestrant*;

tegen:

J. H. M. van der Sluis, Kleine Houtstraat 46, Haarlem, *gerequesteerde*.

Verzoeker van Hensbergen heeft gesteld, dat door Zeehandelaar tijdens de bezetting twee certificaten van 10 aandelen Anaconda Copper Mining Cv. nos. 54145 en 60149, op grond van de verordeningen no. 148/1941 en 58/1942, inzake het Joods Vermogen, d.d. 3 September 1941, bij Lippmann, Rosenthal

& Co., Sarphatistraat, waren ingeleverd. Deze certificaten zijn op 5 Juli 1943 door Lippmann zonder goedkeuring van Zeehandelaar aan de Commanditaire Vennootschap onder de firma Rebholz Bankierskantoor te Amsterdam tegen een koers van 71 % verkocht.

Bij onderzoek door de Afdeling Effectenregistratie is gebleken, dat de tegenwoordige bezitter van deze certificaten J. H. M. van der Sluijs te Haarlem is, van wie requesterant deze effecten thans terugvordert.

In zijn verweerschrift wordt door gerequesteerde van der Sluijs gesteld, dat hij de litigieuze certificaten op 5 Juli 1943 te goeder trouw in regelmatig beursverkeer door tussenkomst van de Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V., Bijkantoor te Roermond, gekocht heeft met Deviezenvergunning no. 59500a tegen een koers van 72½ %.

De Afdeling heeft zich allereerst de vraag gesteld, of verkrijging door tussenkomst van een lid van de Vereniging voor den Effectenhandel van certificaten van Amerikaanse aandelen na 1 Juli 1941, op welke datum de handel in certificaten zonder speciale vergunning werd stopgezet, geacht kan worden te zijn een verkrijging in regelmatig beursverkeer, in de zin van art. 53, lid 3, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

De Afdeling is van oordeel, dat zulks inderdaad het geval is, tenzij er bijzondere omstandigheden aanwezig zijn die tot een beslissing in andere zin zouden nopen.

De Afdeling heeft te dezer zake, door een bij Rebholz en de na te noemen andere tussenpersonen ingesteld onderzoek, geconstateerd, dat de omstreden certificaten door Rebholz verkocht zijn via Moen en van der Wielen tegen 72½ % aan de commissionnairsfirma van Marken en Middendorp, welke commissionnairs de 5/8 % uitkering, die Rebholz voor dergelijke transacties beschikbaar stelde, per kas bij Rebholz hebben geïncasseerd.

De certificaten werden door deze commissionnairs afgegeven aan de Nederlandsche Handel-Maatschappij N.V. te Amsterdam, ten behoeve van de opdrachtgeefster, zijnde de Nederlandsche Handel-Maatschappij, kantoor te Roermond, voor rekening van J. H. M. van der Sluijs.

Een dergelijke commissie als hiervoren vermeld, is in de normale beurshandel ongebruikelijk, en vond, naar de Afdeling meent te mogen aannemen, klaarblijkelijk haar oorzaak in de wens om zekere weerstanden tegen het aangaan van deze transacties te overwinnen. Hieruit volgt, dat de verkrijging door gerequesteerde niet als een verkrijging in regelmatig beursverkeer mag worden aangemerkt, aangezien zijn opdracht weliswaar — zij het ook niet rechtstreeks — door een lid van de Vereniging voor den Effectenhandel is uitgevoerd, doch zulks *niet* overeenkomstig de gebruiken aan een Nederlandse Beurs.

Het vermoeden van goede trouw, bedoeld in art. 53 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer vindt derhalve ten aanzien van gerequesteerde geen toepassing, zodat onderzocht dient te worden of er bepaalde gronden zijn om tot zijn goede trouw te besluiten. In verband met de bepaling van lid 5 van genoemd artikel, dat gemis aan goede trouw bij degene, die middellijk of onmiddellijk in opdracht van een ander een effect heeft verkregen, geldt als gemis aan goede trouw van die ander, kan in het onderhavige geval de goede trouw van gerequesteerde niet worden aangenomen. De tussenpersoon bij deze aankooptransactie toch was niet te goeder trouw. Het feit immers, dat de commissionnairsfirma van Marken en Middendorp de 5/8 % uitkering die Rebholz voor dergelijke transacties beschikbaar stelde, incasseerde, bewijst zonder meer reeds, dat zij wist, althans begreep, dat deze certificaten uit Joods bezit stamden, welk feit, ingevolge het in art. 32 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer bepaalde, medebrengt, dat hun goede trouw niet kan worden aangenomen, behoudens ingeval het bepaalde in de tweede volzin van artikel 53, lid 5, toepassing zou moeten vinden. Dit laatste is evenwel niet het geval, aangezien men kwalijk van de commissionnairsfirma van Marken en Middendorp kan zeggen, dat zij tot het aangaan der onderhavige transactie, ingevolge de voor haar geldende reglementen en gebruiken, gehouden was. Haar gemis aan goede trouw staat dus vast.

Uit het verweerschrift van van der Sluijs blijkt verder, dat de Nederland-

sche Handel-Mij. het Deviezennummer No. 59500a aan van der Sluijs heeft medegeedeeld, welk nummer bij banken en beursfirma's algemeen bekend stond als een ten behoeve van Rebholz afgedwongen vergunningsnummer zodat ook de Nederlandsche Handel-Mij. uit eigen hoofde de wetenschap heeft bezeten, dat door haar voor haar cliënt Joods bezit werd gekocht.

De Afdeling is derhalve van oordeel, dat van der Sluijs, wiens lasthebber en onder-lasthebber niet te goeder trouw waren, niet als verkrijger te goeder trouw kan worden aangemerkt.

Hem kan derhalve geen erkenning in de eigendom worden verleend, terwijl requestrant — zijnde niet gebleken, dat de voorwaarden van artikel 54, eerste lid, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer niet vervuld zijn — in de eigendom van de twee certificaten dient te worden hersteld, zulks onder voorbehoud van eventuele rechten van derden, welke bij de effectenregistratie zullen blijken te bestaan. Aangezien requestrant ter zake van de verkoop van bovengenoemde certificaten een vordering heeft op Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, is het billijk, dat hij deze vordering aan gerequestreerde cedeert.

De Afdeling veroordeelt derhalve van der Sluijs de twee certificaten van 10 aandelen Anaconda Copper Mining Cy. nos. 54145 en 60149 aan requestrant af te geven, tegenover cessie van de aan verzoeker ter zake van de verkoop van deze certificaten toekomstige vordering op Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, zulks door deponering der certificaten ten name van verzoeker bij een inleveringskantoor in de zin van artikel 39, sub 11, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, onder verrekening van de onrechtmatig genoten vruchten, welke op deze certificaten zijn uitgekeerd.

De Afdeling bepaalt, dat haar beslissing niet bij voorraad uitvoerbaar is.

Tot een veroordeling in de kosten geven de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer aan de Afdeling geen bevoegdheid.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Rechtsvragen.

Ambtenaren en beambten in de zin van art. 2 sub 1 van E 133.

In „Rechtsherstel” Jrg. I no. 19, blz. 521, zijn opgenomen enkele richtlijnen, die bij de beantwoording van de vraag wie als ambtenaren en beambten van een vijandelijke staat in de zin van art. 2, eerste lid sub 1 van E 133, moeten worden beschouwd, in aanmerking dienen te worden genomen. Hierbij is als punt 1 genoemd, dat Nederlanders, die vrijwillig in vijandelijke krijgsmacht zijn getreden, als ambtenaren en beambten van een vijandelijke staat moeten worden beschouwd.

Nu heeft de Afdeling Rechtspraak 's-Gravenhage bij zijn uitspraak van 22 October 1947 (N.R. 1947 No. 1077) beslist, dat een persoon, die in Duitse militaire dienst is geweest, als ambtenaar van de Duitse staat moet worden aangemerkt, waarbij het irrelevant is of deze persoon al dan niet vrijwillig in Duitse krijgsmacht is getreden. In verband hiermede stelt het Beheersinstituut zich thans op het standpunt, dat Nederlanders, die in vijandelijke krijgsmacht zijn getreden, steeds als vijandelijk onderdaan moeten worden aangemerkt, derhalve ook indien de desbetreffende persoon niet vrijwillig dienst heeft genomen. Vanzelfsprekend kan de persoon in kwestie een verzoek tot ontvrijding indienen.

Tijdstip verbindend worden E 133.

In aansluiting aan de rechtsvraag over bovengenoemd onderwerp, opgenomen in het vorige nummer van „Rechtsherstel” (blz. 337), wordt medegedeeld dat het Beheersinstituut zich ten aanzien van persoonlijke rechten (vorderingen) van een persoon op wiens vermogen het Besluit Vijandelijk Vermogen van toepassing is, op het standpunt stelt, dat genoemd Besluit verbindend is geworden op het tijdstip, waarop het Besluit op de plaats, waar de persoon, tegenover wie het persoonlijk recht bestaat (debiteur), zijn woonplaats heeft, verbindend is geworden. De woonplaats van de rechthebber is derhalve in dit verband irrelevant.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

Stichting N.E.P.O.G.

Op 30 December 1947 werd te *Amsterdam* bij akte, verleden voor Notaris *Chr. G. Pouw*, in het leven geroepen de Stichting „N.E.P.O.G.”, gevestigd te *Amsterdam*, welke ten doel heeft bij geschillen als bedoeld in Hoofdstuk VII A van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) op te treden als onzijdig persoon in de zin van de eerste alinea van art. 113b van genoemd besluit.

De Stichting wordt bestuurd door een administrateur op wie toezicht wordt uitgeoefend door een Raad van Toezicht. De Stichting heeft haar kantoor te *Amsterdam*, Singel 450.

Gevolgen van het rechtsherstel t.a.v. de koper en diens hypothecaire crediteur.

Verschillende malen wordt door de koper van Joods onroerend goed de stelling geponeerd, dat degene, die hem de benodigde gelden voor de aankoop op hypotheek verstrekke, mede-schuldig is en een gedeelte van de schade, welke de koper lijdt, doordat thans rechtsherstel ten aanzien van de koop plaats vindt, behoort te dragen.

De hypotheekhouder stelt zich daarentegen op het standpunt, dat weliswaar het zakelijk recht van hypotheek bij het rechtsherstel nietig verklaard moet worden, doch dat de geldlening in stand dient te blijven, daar deze los staat van de aankoop.

Omtrent dit geschilpunt zijn thans, op grond van, door de Afdeling Onroerende Goederen opgemaakte, processen-verbaal van zwarigheden, twee uitspraken gedaan.

In beide gevallen besliste de Raad, dat het hypotheekrecht nietig verklaard moest worden, daar de hypotheekhouder niet kon aantonen, dat hij te goeder trouw dit recht had verkregen, doch dat de overeenkomst van geldlening voor het overige in stand moest blijven.

De betreffende overwegingen luiden als volgt:

- I. Uitspraak van de Kamer *Amsterdam* van de Afdeling Rechtspraak d.d. 10 Juli 1947, inzake J. (oude eigenaar) contra N. (koper) en H. (hypotheekhoudster):

„O. dat hieruit volgt, dat verzoeker recht heeft op het onbezwaard terugkrijgen van het meergenoemd pand, zodat ook de thans op het perceel rustende hypotheek ten behoeve van gerequesteerde H. moet worden vernietigd;

O. dat ook deze gerequesteerde haar goede trouw in de zin van art. 32 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer E 100 niet aannemelijk heeft gemaakt, daar zij, alvorens de hypotheek aan te nemen, had kunnen en behoren te onderzoeken of het perceel niet voor verzoeker was verloren gegaan, tengevolge van een rechtshandeling, als bedoeld in art. 25;

O. dat gerequesteerde N. van mening is, dat nu zijn aankoop van het pand nietig moet worden verklaard ook de geldlening van gerequesteerde H. aan hem dat lot moet delen;

O. dat de Raad echter de redelijkheid hiervan niet inziet en van oordeel is, dat in casu een ingrijpen zijnerzijds in de rechtsbetrekkingen uit de geldlening ontstaan tussen de gerequesteerden N. en H. onredelijk zou zijn, daar N. in beginsel het risico moet dragen van zijn eigen gebrek aan goede trouw en hij in elk geval geen voldoende feiten heeft aangevoerd, die een afwenteling van dit risico op gerequesteerde H. zouden rechtvaardigen;

O. dat derhalve de schuld van gerequesteerde N. aan gerequesteerde H. in stand moet blijven; enz.

Rechtdoende in naam der Koningin: enz.
 verklaart nietig het op het perceel rustende zakelijk recht van hypotheek ten name van H. voornoemd;
 Beveelt doorhaling van de inschrijving dier hypotheek;
 Verstaat, dat gerequesteerde H. haar vordering op gerequesteerde N. zal behouden; enz.”

II. Uitspraak van de Kamer 's-Gravenhage van de Afdeling Rechtspraak d.d. 18 December 1947, inzake J. (oude eigenaar) contra N. (koper) en de N.V. Landelijke Hypotheekbank.

O. dat ter zitting van de Raad vanwege gerequesteerde N. nog is verklaard, dat hij inderdaad in zijn anti-dotaal request heeft beoogd, door de Raad te doen uitspreken mede de nietigheid der geldlening door hem aangegaan met de N.V. Nederlandse Hypotheekbank, waarin de Landelijke als cessionaris is opgevolgd; enz.

O. dat dit aan de verzoekers te verlenen rechtsherstel, waar — gelijk mede tussen partijen in confesso is — de thans daarop rustende hypothecaire belasting daarop is gevestigd, sedert het verlies van de eigendom voor de eigenaar, ingevolge artikel 26 Besluit Herstel Rechtsverkeer, in zich sluit nietigverklaring van de op het pand, ingevolge notariële akte op 31 Juli 1942 voor Notaris A. te Rotterdam verleden, genomen inschrijving van hypotheek; enz.

O. dat de Raad zich niet verenigt met het betoog van de gerequesteerde N., dat het verloop van feiten ten deze, bijzonderlijk de omstandigheden, waaronder en de wijze waarop, tot stand gekomen is de door hem aanvankelijk met de N.V. Nederlandse Hypotheekbank aangegane geldlening, welke inmiddels op de Landelijke is overgegaan, zouden medebrengen, dat nietigverklaring der door hem gesloten koopovereenkomst involveren zoude de vernietiging dier geldlening;

O. dat immers de Raad de redelijkheid daarvan niet inziet en van oordeel is, dat N. ook te dien aanzien het risico moet dragen van zijn eigen gebrek aan goede trouw;

O. dat zelfs, bijaldien — gelijk N. stelt, doch de Landelijke heeft weersproken — de N.V. Nederlandse Hypotheekbank zich ertoe geleend zoude hebben gelden ter leen te verstrekken, teneinde N. in de gelegenheid te stellen, dit Joods onroerend goed te kopen, dit nog niet is voldoende om te rechtvaardigen de gevolgtrekking, dat de overeenkomst tussen die Bank en N. nietig is op grond van een ongeoorloofde oorzaak, nu van een uit die overeenkomst voortvloeiende verplichting van N. tot koop van het Joodse goed niet is gebleken; enz.

Uitspraak doende:

Wijst de ingestelde vorderingen als volgt toe:

Verklaart nietig de koop en verkoop van het onroerend goed..... bij akte op 31 Juli 1942 verleden voor de te Rotterdam residentie notaris A. tot stand gebracht tussen de N.G.V. als verkoper en gerequesteerde N. als koper, alsmede de op dit goed door laatstgenoemde gevestigde hypotheek bij akte van diezelfde datum ten overstaan van genoemde Notaris ten behoeve van toen de N.V. Nederlandse Hypotheekbank te Groningen, thans de Landelijke;

Machtigt en voorzoveel nodig beveelt de betrokken hypotheekbewaarder tot het in zijn registers kosteloos overboeken en terugboeken van voormeld perceel, ten name van hen, die voor genoemde transactie als gerechtigd tot de eigendom van het goed in zijn registers stonden vermeld, alsmede tot het eveneens kosteloos in zijn registers doorhalen van de overschrijving ten name van gerequesteerde N. en van de inschrijving van de hypotheek op voormeld perceel,

ingevolge bovenvermelde notariële akte en van alle verdere akten, welke met betrekking tot dat onroerend goed sedertdien mochten zijn over- of ingeschreven; enz.

Verstaat, dat de schuld uit geldlening aangegaan tussen meergenoemde N. en de N.V. Nederlandse Hypotheekbank te *Groningen* als oorspronkelijke creditrice, thans ten behoeve van de Landelijke als cessionaris, als rechtsgeldig blijft voortbestaan;

Verstaat mede, dat aan de Landelijke Hypotheekbank worden overgedragen de vorderingen van meergenoemde N., voorzoverre hem toekomende op de Duitse en Nederlandse instanties, alsmede op de Staat der Nederlanden;

Verklaart reuestranten op gemelde vorderingen bevoorrecht tot zekerheid van hetgeen zij ingevolge deze uitspraak van N. te vorderen hebben, of zullen verkrijgen; enz.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY DEPARTMENT

PHILOSOPHY 101

LECTURE NOTES

BY

DR. JOHN DEWEY

CHICAGO, ILL.

1919

PHILOSOPHY DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY 101

LECTURE NOTES

BY

DR. JOHN DEWEY

CHICAGO, ILL.

1919

PHILOSOPHY DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY 101

LECTURE NOTES

BY

DR. JOHN DEWEY

Nêêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

Van **KANINEFAAT**
tot **DUIZENDKUNSTENAAR**

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1-3, Giro 12789

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16×25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

13 FEBRUARI 1948

NUMMER

16

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42699

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS fl. 1.30

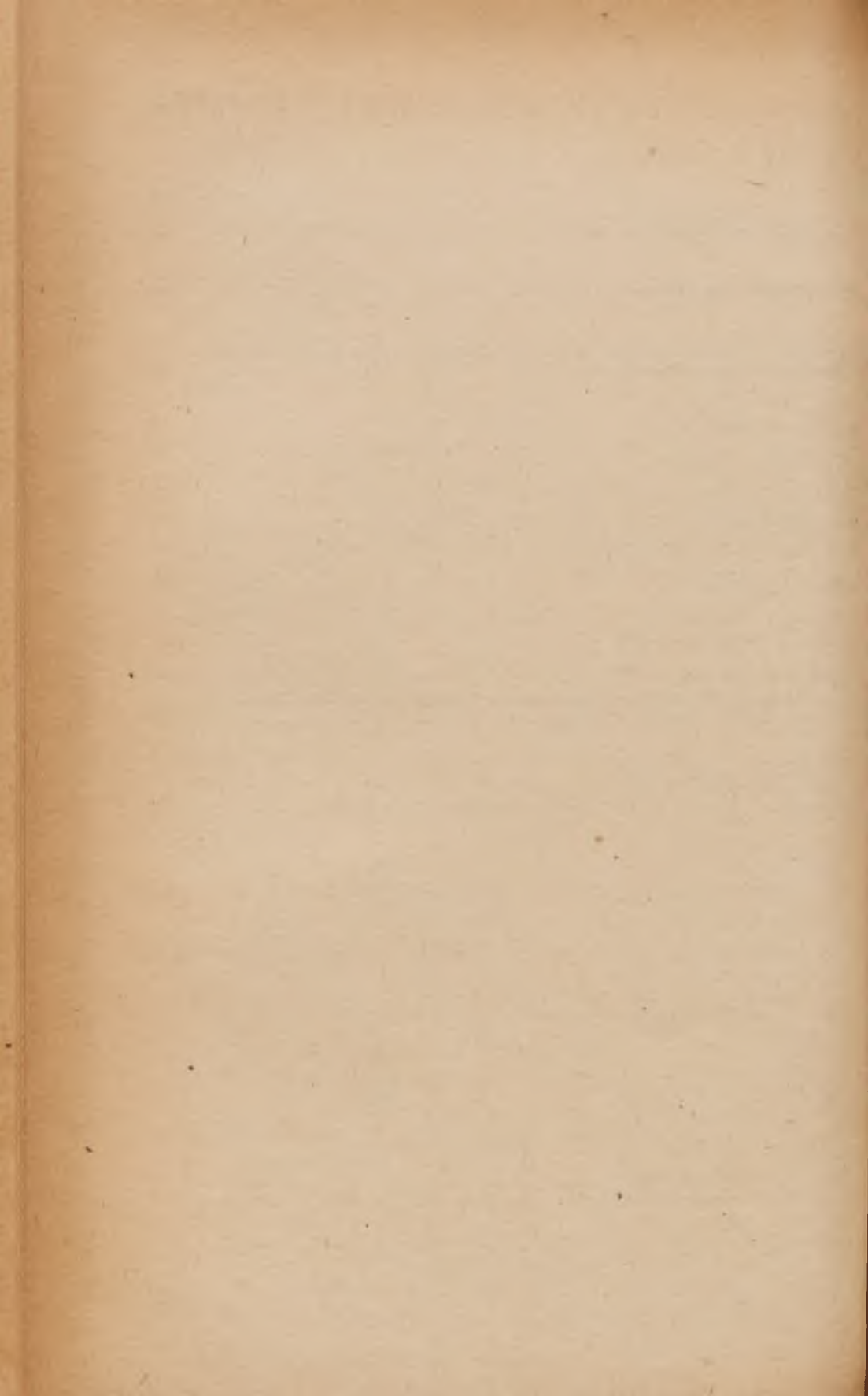
Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

„ . . . ik heb ervaren, dat de problemen die Makrokosmos en Mikrokosmos ons voorleggen en waaraan de tegenwoordige wetenschap met alle kracht werkt, ook nog vele andere mensen in deze tijd bezighouden, die niet kunnen beschikken over het wiskundige apparaat, waarvan de wetenschap zich bedient, maar die toch zoveel gezond verstand hebben dat, wanneer hun de stof wordt aangeboden in een vorm waarin zij haar verwerken kunnen, zij lust zullen krijgen om ook iets dieper op enkele der problemen in te gaan ”

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	429
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	433
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	434
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E. 100	440
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	440
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	440
Diverse beslissingen	441
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	442
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	442
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	450

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

De structuur van het vierde hoofdstuk E 100. (I)

Gelijk Mr. A. van Oven in een uiterst lezenswaardig opstel¹⁾ uiteenzet, bevat het vierde hoofdstuk van het Besluit Herstel Rechtsverkeer een compromis tussen Londense plannen ten aanzien van de effectenregistratie en een ontwerp, dat in het bezette Nederland werd opgesteld. Het Londense plan, neergelegd in de oorspronkelijke versie van het vierde hoofdstuk beoogde een regeling ten aanzien van het rechtsherstel te geven; het laatste ontwerp daarentegen had een vierledig doel: allereerst opsporing en inventarisatie van vijandelijk vermogen, ten tweede het geven van controlemogelijkheden aan de fiscus; voorts steun aan reeds getroffen of nog te treffen deviezenmaatregelen, en ten slotte de vaststelling van het zgn. „manco”, waaronder vallen die effecten, die ten onrechte niet ter registratie zijn aangemeld en die aan de Staat in eigendom vervallen (art. 62 E 100).

Een ambitieuze combinatie van al deze doeleinden vond plaats in het Besluit F 272; zo ingewikkeld werd de materie, dat nog slechts enkelen zich waagden aan beschouwingen²⁾. Mr. van Oven behandelde in zijn boven geciteerde opstel voornamelijk de economische aspecten en liet andere beschouwingen vrijwel achterwege. Een poging zij gewaagd hier enig licht te werpen op de juridische zijde.

Ter bereiking van de bovengenoemde doeleinden was het nodig om onder de vigeur van het Besluit en onder de macht der Afdeling Effectenregistratie te brengen alle effecten³⁾, die „tot de rechts-

¹⁾ Economisch-Statistische Berichten Nrs. 1601 en 1602. Men vergelijkte hierbij de toelichting op het Besluit F 272, opgenomen in het boekwerk: Wetsbesluiten tot stand gekomen tusschen 24 Juni—23 November 1945 met toelichtingen ('s-Gravenhage, Algemene Landsdrukkerij 1947) p. 584 e.v.

²⁾ Wij noemen Mr. A. van Oven, N.J.B. 1946 p. 209 en 225; hierover Mr. E. M. Meyers N.J.B. 1946 p. 262.

Voorts Mr. A. van Oven in De N.V. XXV p. 104 e.v., 126 e.v.

Een artikel in het Finantiëele Dagblad van 10 December 1947 verdient afzonderlijke vermelding.

Noot bij de correctie:

Aan „De Effectenregistratie als middel tot rechtsherstel” wijdt Mr. A. van Oven thans in W.P.N.R. 4019 e.v. beschouwingen van meer juridisch karakter.

³⁾ Zie Art. 39, lid 1.

sfeer van het Koninkrijk 4)'' behoren; de uitwerking van dit beginsel is voor de effectenregistratie gegeven in art. 41 E 100.

Waar de macht van de Staat eindigt, vinden ook de bevoegdheden van de Afdeling Effectenregistratie haar begrenzing. Voeren haar werkzaamheden de Afdeling over deze grens, dan neemt de Regering de taak van de Afdeling over (zie b.v. art. 64, lid 5, E 100) 5).

De rechten van hem, te wiens name op de peildatum 6) een effect is aangemeld, kunnen eerst valideren, nadat zij door de Afdeling Effectenregistratie zullen zijn erkend.

Deze erkenning heeft een publiekrechtelijk en constitutioneel karakter; zij pleegt slechts afgegeven te worden, wanneer gecontroleerd is, dat niet een ander dezelfde rechten op het betrokken stuk pretendeert (toetsing aan de zwarte lijst) of anders nadat geschillen omtrent het betrokken effect zijn beslecht. De beslissing van deze geschillen wordt in de praktijk vaak gescheiden gehouden van de eigendomserkenning. Geschillen worden beslecht tussen partijen, de eigendomserkenning werkt echter ook ten aanzien van derden.

Gezien het grote aantal aan de registratie onderworpen effecten en hun veelal gemakkelijke verhandelbaarheid was het niet mogelijk de regeling, vervat in het derde hoofdstuk zonder meer toepasselijk te maken bij het hechtsherstel ten aanzien van effecten. Het vierde hoofdstuk geeft daarvoor een geheel afzonderlijke regeling 7), vervat in de artikelen 53, 54 en 55. Deze regeling geeft een alternatief: de Afdeling moet of de tegenwoordige bezitter van een aan registratie onderworpen effect (c.q. degene te wiens behoeve deze heeft aangemeld) erkennen, of een vroegere eigenaar in zijn recht herstellen.

Vindt noch het een, noch het ander plaats, dan vervallen de effecten in eigendom aan de Staat. Aldus geschiedt ook ten aanzien van die effecten, die ten onrechte niet ter registratie zijn aangemeld (art. 62).

---

4) De uitdrukking is ontleend aan art. 1, lid 8, sub c E 133.

5) *Noot bij de correctie:*

Vgl. Mr. A. van Oven, W.P.N.R. 4019, noot 4.

6) t.w. 14 April 1946; zie de Beschikking van de Minister van Financiën d.d. 9 April 1946, Ned. Stert. 1946 no. 71, art. 2 (Verzamelnummer Rechts-herstel p. 44).

7) Dat de regeling van het vierde hoofdstuk los staat van die in het derde gegeven, blijkt uit art. 23, lid 3, j°. 36.

De regelingen van het derde en vierde hoofdstuk verschillen op essentiële punten. Bij de toepassing van het derde hoofdstuk oordeelt de Raad naar redelijkheid en billijkheid (art. 22 E 100). Dit hoofdstuk bevat dan ook niet meer dan een regeling in zeer grote lijnen.

De bepalingen van het vierde hoofdstuk echter moeten naar strikt recht worden toegepast, al is aan de Raad vrij veel armslag voorbehouden⁸⁾. In verband hiermede bevat dit hoofdstuk een tot in bijzonderheden afdalende regeling. Het vierde hoofdstuk is het werk van een Prometheus, het derde van Epimetheus!

Het derde hoofdstuk kan slechts worden toegepast op rechtsbetrekkingen, die tijdens de vijandelijke bezetting zijn ontstaan of gewijzigd; naar het oordeel van de Raad moet dan het achterwege laten van ingrijpen in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zijn. Het vierde hoofdstuk regelt de beslechting van geschillen met betrekking tot aan registratie onderworpen effecten, onverschillig, of deze geschillen voor⁹⁾, tijdens of na¹⁰⁾ de bezetting zijn ontstaan en onverschillig, of het achterwege blijven van maatregelen in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn. Een geschil b.v. over de uitlegging van een testament, waarin onvoldoende gepreciseerde effecten zijn gelegateerd, zal naar deze opvatting door de Afdeling Effectenregistratie moeten worden beslecht¹¹⁾.

Dit brengt met zich mede, dat de civiele rechter zich van het beslissen van deze geschillen zal moeten onthouden. Hij zal weliswaar zijn onbevoegdheid slechts mogen uitspreken in aanhangige geschillen, wanneer daarop voor alle wesen door een der partijen een beroep wordt gedaan (art. 19 E 100), doch het geding zal moeten worden geschorst, totdat over de erkenning van of het herstel in het recht op het betrokken effect onherroepelijk is beslist (art. 75 E 100). Wij zouden menen, dat deze schorsing ambtshalve dient te geschieden (vgl. art. 17 E 133). Ambtshalve schorsing, geen ambtshalve onbevoegdverklaring, zal naar o.i. ook het lot zijn van een geschil met betrekking tot een aan registratie onderworpen effect,

⁸⁾ Zie b.v. artt. 53, lid 1, sub b, 53, lid 3, 53, lid 5, 54, lid 1 en 3, 58, 59, lid 3.

⁹⁾ Art. 39, lid 7, verstaat onder de vroeger bezitter: hij, die *te eniger tijd* al of niet met zijn wil het bezit van een effect heeft verloren: vgl. ook art. 39, lid 9.

¹⁰⁾ Beslist wordt omtrent de rechtsverhouding op de peildatum; art. 52. Wat nadien is geschied, laat de Afdeling in dit verband buiten beschouwing.

¹¹⁾ Een argument, dat de Afdeling Effectenregistratie wel haar bevoegdheden moet beschouwen in verband met de bijzondere omstandigheden zou men aan art. 23, lid 3, kunnen ontleenen.

welk geschil zonder toestemming van de Afdeling Effectenregistratie voor de civiele rechter wordt begonnen.¹²⁾

Hangende de uitspraak van de Afdeling Effectenregistratie kan niet worden geëxecuteerd; aangevangen executies worden geschorst. De Afdeling Effectenregistratie kan echter dispensatie van al deze artikelen verlenen en aldus naar de civiele rechter terugzenden, wat de Besluitgever naar de Afdeling overhevelde (artt. 75, lid 2, 76). Uiteraard is de Afdeling dan aan de beslissing van de civiele rechter gebonden.

Voor de competentie van de Afdeling Effectenregistratie is het geen vereiste, dat een der strijdende partijen ingezetene is van het Koninkrijk, of dat het effect, waarover het geschil gaat, zich binnen het Koninkrijk bevindt. Een rechtsstrijd tussen twee in Frankrijk wonende Fransen over een Nederlands „binnenlands” effect, dat zich buiten het Koninkrijk bevindt, zal voor de Afdeling Effectenregistratie moeten worden gevoerd, tenzij de Afdeling anders beschikt.

Een volgend verschil is, dat het vierde hoofdstuk niet een regeling van rechtsgevolgen kent tegenover derden, zulks in tegenstelling tot het derde hoofdstuk (artt. 26 e.v.).

J.

C.W.

---

¹²⁾ Bij de vraag, of de Afdeling al of niet de eigendom moet erkennen, zal uiteraard het geschil onder ogen moeten worden gezien, dat aan het oordeel van de civiele rechter was onderworpen. Als de Afdeling Effectenregistratie zich over dit geschil uitsprekt, heeft haar beslissing dezelfde kracht als een rechterlijk vonnis (art. 17 E 100). Is de uitspraak der Afdeling onherroepelijk geworden, dan zal de civiele rechter na opheffing der schorsing desgevraagd weinig anders kunnen doen dan overeenkomstig deze uitspraak beslissen (1953 sub 3 B.W.). Het is overigens niet geheel ondenkbaar, dat de Afdeling Effectenregistratie en de civiele rechter tot verschillende beslissingen zouden zijn gekomen; de civiele rechter is aan het burgerlijke bewijsrecht gebonden; de Raad voor het Rechtsherstel past een vrij bewijsrecht toe.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad. Mutaties. (Vgl. Orgaan Jrg. II pag. 10—11 en 42).

Afd. Rechtspraak:

Tot leden zijn benoemd:

Mr. E. E. V. Brouwer, Mr. M. A. v. Rijn v. Alkemade en Mr. B. F. Verveen.
Tot plaatsvervangende leden:

Mr. H. A. H. Canter Cremers en Prof. Mr. P. W. Kamphuisen.

Eervol ontslag als lid van de Raad is verleend aan: Dr. B. I. Zijlstra.

Afd. Effectenregistratie:

Aan Mr. A. van Oven werd eervol ontslag verleend uit zijn functie van secretaris van de afdeling. Tot eerste en tweede secretaris werden benoemd Mr. C. G. Polvliet en Mr. P. J. H. J. Stulemeijer, die voordien als adjunct-secretarissen fungeerden.

Afd. Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en Voorzieningen voor rechtspersonen.

Tot voorzitter werd benoemd Mr. S. J. R. de Monchy.

Eervol ontslag als lid van de Raad is verleend aan Mr. E. D. M. Koning.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD

INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN. DELIJK VERMOGEN.

No. 26. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
20 Januari 1948.

Aan de algemene toestemming van de Afdeling Beheer om tot een verkoop als de onderhavige over te gaan is verbonden de voorwaarde dat er een verklaring van de Grondkamer moet zijn, waaruit van haar instemming blijkt.

Behandeling geschorst totdat is overgelegd hetzij een besluit van de Afdeling Beheer dat deze instemt met de bestreden verkoop, hetzij een verklaring van instemming van de Grondkamer met de persoon van de koper, de koopprijs en de overige voorwaarden van de verkoop.

Wij, Voorzitter enz.

Gezien een ongedateerd — op 26 Februari 1947 ter Centrale Griffie van de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel binnengekomen en op 3 Maart 1947 op het Secretariaat van voornoemde Raad ontvangen — aan Ons gericht beroepschrift van:

1. Dr. Leonard Pieter Krantz, wonende te Oegstgeest, tijdelijk gedetineerd in het bewaringskamp Crailo te Laren (N.-H.);
2. Dipl. Ing. Adrianus Krantz, wonende te Leiden, tijdelijk gedetineerd in de Centrale Bewaarplaats Scheveningen te 's-Gravenhage; — hieronder verder te noemen „appellanten” —.

Gemachtigde: Mr. H. F. A. Donders, advocaat en procureur te Leiden;

Gezien de op 12 Mei 1947 gedateerde conclusie van antwoord op voornoemd beroepschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut; Gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken;

Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen op 24 Juni 1947 en 7 October 1947, voor appellanten voorgedragen door hun gemachtigde Mr. H. F. A. Donders voornoemd en door appellant sub 2 in persoon, voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. W. G. van Rosmalen en Mr. J. H. A. Dubois, werkzaam bij dit Instituut, benevens door de Heren W. Roessingh, wonende te Leiden, in diens qualiteit van door het Nederlandse Beheersinstituut aangestelde beheerder over de vermogens van appellanten en Jan Mulder, accountant te Leiden, voor de Gemeente Warmond door haar Burgemeester, Jhr. Mr. L. N. E. von Fisenne, haar Secretaris F. N. F. Smolders en haar Gemeente-architect R. J. P. Bakkers;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat appellanten zich bezwaard voelen door — en bij Ons in beroep zijn gekomen en aan Ons vernietiging hebben verzocht van — een beschikking van het Nederlandse Beheersinstituut, welke naar Ons is gebleken, neergelegd is in een schrijven van dat Instituut van 5 December 1946, waarbij het Beheersinstituut de Heer Roessingh voornoemd in diens qualiteit van beheerder over de vermogens van appellanten heeft gemachtigd, over te gaan tot de verkoop aan de Gemeente Warmond voor een som van f 25 000,— (vijf en twintig duizend gulden) van de percelen grond, gelegen te Warmond, kadas raal aldaar bekend Sectie D., nos. 645, 646, 647, 1022 en 1023, samen groot 4 ha 51 are 94 ca, zijnde Ons gebleken, dat deze percelen grond tezamen vormen een gedeelte van de aan appellanten in eigendom toebehorende buitenplaats „t Huys te Warmont”, gelegen in de

gemeente Warmond en wel dat gedeelte, hetwelk bekend staat als het zogenaamde „Overbosch”, ter grootte van 2 ha 25 are 10 ca en kadastraal bekend Sectie D, no. 1023 een gedeelte cultuurgrond ter grootte van 1 ha 88 are 80 ca (no. 1022), een rijwielpad ter grootte van 23 are 24 ca (nos. 645 en 646) en een wandelpad ter grootte van 14 are 80 ca (no. 647);

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat appellanten zich erover hebben beklagd:

- a. dat terzake van deze voorgenomen verkoop door het Beheersinstituut, respectievelijk door de beheerder Roessingh, nimmer enig overleg is gepleegd met appellanten;
- b. dat de toestemming van de Procureur-Fiscaal ontbreekt, ofschoon deze verkoop volgens de conclusie van antwoord van het Beheersinstituut niet alleen in het belang van het beheerde vermogen is, doch ook het algemeen belang meer gediend is met de door de Gemeente Warmond voorgesane aanleg van een recreatie-plaats dan het laten van de betreffende grond aan appellanten, blijkende volgens appellanten ook uit de door het Beheersinstituut overgelegde goedkeuring van de Minister van Economische Zaken van 9 October 194(6?) No. h/13, dat het algemeen belang bij deze verkoop een rol speelt, zodat — nu zowel het een als het ander geval is — de toestemming van de Procureur-Fiscaal krachtens het bepaalde bij artikel 11, lid 2, sub a E 133 volgens appellanten nodig is;
- c. dat het Beheersinstituut tot deze verkoop heeft besloten, zonder dat de liquiditeitspositie van der appellanten vermogen zulks — wederom volgens appellanten — noodzakelijk maakte;
- d. dat volgens appellanten ook het algemeen belang deze verkoop in het geheel niet vergt, aangezien het te verkopen complex voor de helft bestaat uit cultuurgrond, die verhuurd is (no. 1022) en voor de andere helft — het zogenaamde „Overbosch” (no. 1023) — niet „een woestelijk gelijk is” — gelijk het Beheersinstituut stelt — doch bestaat uit onderhout en struikgewas en daarvan een groot gedeelte beplant zou moeten worden of blijven met opgaand hout en dit niet verhuurd en niet betaalde gedeelte gevoeglijk in staat van prima bloembollencultuur gebracht zou kunnen worden, gelijk blijkt uit het door appellanten overgelegde schrijven d.d. Oegstgeest, 26 Maart 1947 van de Heren J. de Graaf en C. Bakker;
- e. dat als koopsom door het Beheersinstituut is vastgesteld een bedrag van f 25.000,—, terwijl de waarde van het gehele complex door de beide laatstgenoemde Heren is getaxeerd op f 38.700,— (acht en dertig duizend zeven honderd gulden);

2. Overwegende

ad a. dat Ons is gebleken dat de houding van appellanten enig overleg tussen hen en hun beheerder Roessingh practisch onmogelijk heeft gemaakt, zodat deze appellanten en zich over het feit, dat deze beheerder terzake van deze voorgenomen verkoop met hen niet in overleg is getreden, bezwaarlijk kunnen beklagen;

ad b t/m d: dat Ons is gebleken, dat door de fiscus aan appellant sub 1 een zekerheidstelling van f 155.000,— is opgelegd, waarvan tot dusverre f 1.000,— is betaald en aan appellant sub 2 een zekerheidstelling van f 108.000,—, waarvan tot dusverre f 15.557,82 werd voldaan;

dat appellanten de contante gelden missen benodigd om deze opeisbare vorderingen — op de spoedige betaling waarvan zeer door de fiscus wordt aangedrongen — te voldoen;

dat deze aanslagen reeds waren opgelegd ten tijde der beroepen beslissing;

dat derhalve de liquiditeitspositie van het vermogen van elk der appellanten reeds tijdens het nemen van de beroepen beslissing van die aard

was, dat het belang van dit vermogen en van deszelfs schuldeisers het te gelde maken van een deel daarvan vorderde, zodat de toestemming tot de liigieuse verkoop van de Procureur-Fiscaal niet vereist en de toestemming van de Minister van Economische Zaken ten overvloede verzocht was;

dat het voor appellanten irrelevant is, of — eenmaal vaststaande, dat het belang van het vermogen een verkoop onder bepaalde voorwaarden vordert — wellicht ook het algemeen belang enige rol heeft gespeeld bij de uitvoering van de beroepen verkoopsbeslissing;

3. Overwegende nu ambtshalve, dat de Afdeling Beheer, Voorzieningen voor Rechtspersonen en Voorzieningen voor Afwezigen van de Raad voor het Rechtsherstel in haar veertiende vergadering, gehouden op 10 April 1946, een algemene toestemming heeft verleend aan het Beheersinstituut tot onderhandse verkoop van landbouwgronden met bijbehorende bedrijfsgebouwen en van levende en dode inventaris van landbouwbedrijven, doch slechts onder de voorwaarde, dat er een verklaring moet zijn van de Grondkamer, dat deze instemt met de persoon van de koper, met de koopprijs en met de overige voorwaarden van de verkoop;
4. Overwegende dat de ten processe bedoelde, onderhands te verkopen gronden in hun geheel zijn landbouwgronden als bedoeld in de zo juist genoemde algemene toestemming van de Afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel;
dat Ons echter niet gebleken is van een bijzondere toestemming tot die verkoop zijdens de Afdeling Beheer, noch dat de Grondkamer instemt met de persoon van de koper, de koopprijs en de overige voorwaarden van de verkoop;
dat Wij het derhalve wenselijk achten, Onze beslissing aan te houden, totdat Ons zal zijn overgelegd, hetzij een besluit van de Afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel, dat deze met de bestreden verkoop instemt, hetzij een verklaring van de Grondkamer, dat deze instemt met de persoon van de koper, de koopprijs en de overige voorwaarden van de verkoop;
dat Wij — in afwachting van de overlegging van zodanig besluit of zodanige verklaring — er Ons niet in zullen verdiepen, of juist is de ten verzoeken van de beheerder opgemaakte taxatie, die een bedrag van f 25.000,— aanwijst, dan wel de op verzoek van appellanten gedane schatting, die tot een bedrag van f 38.700,— komt;
dat Wij derhalve de behandeling der zaak zullen schorsen, totdat Ons een besluit als bovenbedoeld van de Afdeling Beheer of een verklaring als gemeld van de Grondkamer zal zijn overgelegd.

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Schorsen de behandeling der zaak, totdat Ons zal zijn overgelegd hetzij een besluit van de Afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel, dat zij zich met een verkoop der ten processe bedoelde gronden aan de Gemeente Warmond voor de prijs van f 25.000,— verenigt, hetzij een verklaring van deze strekking van de Grondkamer;

Houden alle verdere beslissingen aan.

No. 27. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
20 Januari 1948.

De woorden „tot hun persoonlijk bedrijf behorende” in art. 447, 4^e, W.v.B.Rv. hebben de strekking dat het criterium voor de werkingssfeer dier bepalingen moet worden gezocht in het naar moderne opvatting elementair en essentiël karakter der in het desbetreffend bedrijf gebezigde gereedschappen, in dier voege, dat binnen het beslag vallen die gereedschappen, welke functie redelijkerwijs door minder kostbare, zij het wellicht minder efficiënte werktuigen kan worden overgenomen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;
Gezien het op 19 November 1946 gedateerd verzoekschrift van Cornelis Hendrikus Platenburg, gemachtigde Mr. A. P. C. Peters te 's-Gravenhage;
Gelezen de op 22 April 1947 gedateerde conclusie van antwoord op voormeld verzoekschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;
Gezien de overige in de loop van het geding overgelegde stukken;
Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen ter terechtzitting op 3 Juni 1947, voor appellant voorgedragen door diens gemachtigde, voor het Nederlandse Beheersinstituut door Mr. J. W. G. van Rosmalen, werkzaam bij dit Instituut, en voor J. A. de Wolf, die als partij in het onderhavige geding is opgeroepen, door hemzelf;
Gelet op de uitkomst van een door Ons ambtshalve bevolen taxatie;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat het Nederlandse Beheersinstituut, krachtens artikel 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen het beheer voerende over appellant's vermogen, op 26 Augustus 1946 het tot dit vermogen behorende ten requeste gespecificeerde schoenmakersgereedschap voor de prijs van f 1136,— heeft verkocht aan J. A. de Wolf te 's-Gravenhage, tegen welke handelingen appellant op de ten requeste gestelde gronden, welke als hier geïnsereerd dienen te worden beschouwd, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 11, lid 4, van genoemd Besluit bij Ons in beroep komt;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat appellant de onrechtmatigheid en daaruit voortvloeiende nietigheid der bestreden handelingen heeft ingeroepen met de motivering, dat naar mijn oordeel de litigieuze goederen krachtens het bepaalde bij artikel 10, lid 5, van het Besluit Vijandelijk Vermogen buiten het beheer vallen;

Overwegende dienaangaande, dat het Beheersinstituut deze grief heeft bestreden allereerst met de stelling, dat verzoeker een schoenwinkel dreef en tevens reparaties verrichtte, zodat hij niet als een ambachtsman in de zin van artikel 447, 4°. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering — waarnaar genoemd artikel 10, lid 5, verwijst — moet worden beschouwd, zulks naar Ons oordeel evenwel ten onrechte, aangezien door appellant is gesteld en door het Beheersinstituut later niet is weersproken, dat zijn werkzaamheden in de eerste plaats betreffen het repareren van schoeisel, waarnaast de handel een ondergeschikte rol speelt;

Overwegende wat de goederen zelf betreft, dat appellant heeft betoogd, dat door de voortschrijding der techniek alle tot het bedrijf van een ambachtsman behorende gereedschappen in een zodanig nauwe band tot dit bedrijf zijn komen te staan, dat zij overeenkomstig het aan genoemd artikel 447, 4°. ten grondslag liggende artikel 592, 6°. van de Code de Procedure Civile geacht moeten worden voor de uitoefening van het bedrijf „nécessaires” te zijn welke zienswijze volgens hem implicite eveneens wordt voorgestaan door de President van de Rechtbank te Haarlem in diens uitspraak van 14 September 1945 (N.J. 1946 No. 749) met betrekking tot een cirkelzaag, op grond waarvan appellant concludeert dat de litigieuze goederen van beheer hadden moeten zijn uitgezonderd;

Overwegende, dat het Nederlandse Beheersinstituut, zich beroepende op de in het arrest van 26 Juni 1934 (N.J. 1934, p. 72) door het Hof te 's-Gravenhage ter wille van een enge interpretatie van genoemd artikel 447, 4°. aangenomen onderscheiding tussen hulpmiddelen, die niet, en gereedschappen, die wél door deze bepaling worden bestreken slechts ten aanzien van de onder het begrip gereedschappen vallende litigieuze hamers, tangen en soortgelijk klein gereedschap heeft erkend onbevoegdlijk te hebben gehandeld;

dat appellant echter, met een beroep op de door hem aangehaalde jurisprudentie, die het criterium voor de toepasselijkheid van genoemde bepaling zoekt in het vereiste van voor de bediening der gereedschappen noodzakelijke handenarbeid, tegen het Beheersinstituut heeft staande gehouden

dat de verkochte machines niet tot het begrip „hulpmiddelen” moeten worden gerekend, en dus evenzeer onbevoegdlijk onder beheer zijn genomen en verkocht;

Overwegende, dat Wij overeenkomstig de heersende jurisprudentie van opvatting zijn, dat de inhoud van artikel 447, 4°. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering als ui zondering op het beginsel van artikel 1177 van het Burgerlijk Wetboek beperkt moet worden opgevat;

dat toch de ratio dezer uitzondering gezocht moet worden in een afweging van de belangen der bij het beslag betrokken partijen in die zin, dat het veiligstellen van de rechtsbelangen der crediteuren door middel van een executie der in de betreffende bepaling aangeduide gereedschappen geacht moet worden in onevenredig hoge mate het belang van de beslagene bij hun behoud te benadelen;

dat Wij Ons evenwel noch met het criterium, door het Beheersinstituut voorgesteld noch met dat, waarop appellant zich baseert, kunnen verenigen, immers in het vereiste van voor de bediening der gereedschappen noodzakelijke handenarbeid — zonder welke geen enkel technisch arbeidsmiddel het kan stellen, wil het functioneren — geen enkele waarborg is gelegen voor een beperkte toepasselijkverklaring van bedoelde ui zonderingsbepaling, terwijl de in de andere opvatting aangenomen onderscheiding tussen voor handenarbeid essentiële gereedschappen, die wel, en zo nu en dan gehanteerde hulpmiddelen, die niet buiten beslag zouden vallen, naar Onze mening aan de gevolgen van de vooruitgang der techniek niet voldoende recht doet wedervaren, nu de mechanisering en rationalisering van het moderne ambacht voor handenarbeid in zijn vroegere, minder gecompliceerde gedaante geen plaats meer heeft overgelaten;

dat de woorden van artikel 447, 4°. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering: „tot hun persoonlijk bedrijf behorende” naar Ons oordeel de strekking hebben, dat het criterium voor de beoordeling van de werkingsfeer der bepaling moet worden gezocht in het naar moderne opvatting elementair en essentieel karakter der in het desbetreffende bedrijf gebezigde gereedschappen;

dat immers de opbrengst daarvan bij executie, naar economische maatstaf gemeten niet gezegd kan worden de belangen der crediteuren in die mate te verzekeren, dat de executie, in verhouding tot het nadeel, dat het gemis dier gereedschappen aan de ambachtsman, die persoonlijk in zijn levensonderhoud moet voorzien, zou berokkenen, redelijk mag worden genoemd;

dat zulks niet het geval moet worden geacht te zijn ten aanzien van de in het desbetreffende bedrijf gebruikte meer verfijnde gereedschappen, welker functie redelijkerwijze door minder kostbare, zij het wellicht minder efficiënte werktuigen kan worden overgenomen;

Overwegende, dat in casu hieruit voortvloeit, dat naar Ons oordeel ten aanzien van de uitpoetsmachine, lijmpers, stans en aflapmachine de niet-toepasselijkheid van artikel 447, 4°. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering moet worden aangenomen en appellant's grief in zoverre moet worden verworpen;

dat echter ten aanzien van de overige aan Ons oordeel onderworpen machines en gereedschappen het Beheersinstituut zich van onderbeheerneming had dienen te onthouden en in zoverre appellant's verzoek voor toewijzing vatbaar is;

Overwegende dat uit door Ons ambtshalve bij de Bedrijfsgroep Lederverwerkende Ambachten ingewonnen inlichtingen blijkt, dat de nieuwprijs der door de Wolf gekochte goederen in 1940 f 1360,50 bedroeg, terwijl ingevolge de prijsbeheersingsvoorschriften de tweedehands prijs dezer goederen op 75 % van dit bedrag mag worden gesteld;

dat Wij — er rekening mede houdend, dat de uitpoetsmachine voor in totaal f 461,— moest worden gerepareerd, en dat de stansmachine, nieuw waard f 250,— defect is en waardeloos moet worden geacht — geen redenen hebben om aan de juistheid van de taxatie op f 1136,— der verkochte goederen door het Beheersinstituut te twijfelen en appellant's grief, die aan het

Beheersinstituut verwijt voor te lage prijs te hebben verkocht, moet worden verworpen;

Overwegende, dat nu de gesloten koopovereenkomst gedeeltelijk zal worden vernietigd, partij de Wolf na te noemen goederen zal hebben af te geven aan appellant tegen betaling door laatstgenoemde aan koper van de daarvoor betaalde prijs, welke Wij — aan de hand van de taxatie door het Beheersinstituut — waarden op f 552,—;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Vernietigen bovenbedoelde koopovereenkomst, voorzover het betreft een stikmachine, een schalmmachine, een relletmachine, 2 werkstandaards, 70 houten leesten, een ijzeren leest, een houten lees'enrek, een leerschaar, een gatentang en enig klein handgereedschap;

Verstaan, dat J. A. de Wolf deze goederen aan appellant zal hebben terug te geven onder terugbefaling door appellant aan genoemde de Wolf van een bedrag van f 552,— zijnde de door genoemde de Wolf voor deze gereedschappen betaalde koopprijs, binnen een maand na de datum dezer uitspraak;

Handhaven de koopovereenkomst voor het overige;

Bepalen, dat de kosten zullen worden gecompenseerd in dier voege, dat iedere partij haar eigen kosten drage;

Wijzen het anders of meer gevorderde af.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 676. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 12 Dec. 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Wiarda en Mulder).

Het banksaldo van verzoeker — een bekend illegaal werker — is door een S.D.-Polizeileutnant medegenomen zonder inachtneming van de formaliteiten voor inbeslagneming voorgeschreven bij de uitvoering van de verordening 33/1940.

Gerequestreerde heeft generlei poging gedaan om aan de uitbetaling te ontkomen; anderzijds heeft verzoeker geen maatregelen genomen om zijn banksaldo in veiligheid te stellen, toen hij daarvoor nog de gelegenheid had.

De Raad acht het billijk de schade ontstaan door het verloren gaan van het saldo gelijkelijk over partijen te verdelen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1139.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

No. 677. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 18 Dec. 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Indien de, in de polis van levensverzekering genoemde, begunstigden allen zijn overleden, moet worden aangenomen, dat het de bedoeling van partijen is geweest voor dat geval als begunstigden aan te merken de erfgenamen van de verzekeringnemer in de verhouding, waarin zij tot de nalatenschap worden geroepen.

Gerequestreerde kan zich niet op art. 33 E 100 beroepen, ook al is de verzekeringnemer op 7 Maart 1943 overleden, omdat op het ogenblik van de betaling van de afkoopsom (12 October 1943) het overlijden zowel aan gerequestreerde als aan Lippmann onbekend was, zodat de betaling onmogelijk ingevolge een uit de polis voortvloeiende verplichting kan zijn geschied.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v. en art. 33.)

N.R. No. 1141.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 678. RAADRECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 8 Januari 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Verzoekster is door de aflossing van de hypothecaire schuld door gerequestreerde gebaat, doch de vraag of verzoekster deze bate zal moeten afdragen kan slechts worden beantwoord nadat is nagegaan in welke mate zij door het totaal der handelingen, bij of tengevolge van de koop van het onroerend goed verricht, werd gebaat of geschaad.

Art. 27, lid 5, E 100 heeft de strekking om ongemotiveerde verrijking van de oude eigenaar te voorkomen, maar niet om elke ontvangsten tegenprestatie afzonderlijk te doen teruggeven ook indien hem, in verband met de rechtshandelingen waardoor hij zijn bezit verloor, een schade is berokkend, die de bate wellicht in waarde heeft overtroffen. Daar de veroorzaakte schade de bate overtreft, kan van veroordeling van verzoekster tot enige tegenprestatie geen sprake zijn, zodat de vordering van de Landelijke moet worden ontzegd.

Koopovereenkomst van onroerend goed nietig verklaard, alsmede de daarop gevestigde hypotheeken, met bevel op de bewaarder der hypotheekregisters hiervan aantekening te doen, met nadere regeling der gevolgen zoals in het vonnis omschreven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1140.

Diverse beslissingen.

- No. 679. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT**, 28 November 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Beslissing in kort geding gewezen in hoger beroep bevestigd. De voorzitter heeft zich terecht bevoegd verklaard, daar het standpunt, dat de voorzitter niet bevoegd zou zijn in zaken, waarin de Raad als appelrechter is aangewezen, niet op de wet berust en in strijd is zowel met het karakter van het kort geding als met de duidelijke bewoordingen van art. 150a E 100.

Het Beheersinstituut dient zich, bij de behartiging zijner belangen, te onthouden van het gebruik van bevoegdheden, die hem daarvoor niet zijn verleend.

Het is een ongebruikelijke en met een behoorlijke procesorde strijdige handeling om na de behandeling van een zaak alsnog per telegram argumenten naar voren te brengen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 150a e.v.).

N.R. No. 1134.

- No. 680. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 3 Nov. 1947. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt, Prof. Wiarda, Baron van der Feltz en Scholtens).

Art. 150b E 100 heeft alleen de strekking om afwijking van de bepalingen van Titel II van het 8ste hoofdstuk mogelijk te maken, doch niet om de toepasselijkheid uit te sluiten.

Art. 143 E 100 staat in het algemeen herziening toe en is ook op een vonnis in kort geding van toepassing.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 150b, 143.)

N.R. No. 1138.

- No. 681. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT**, 5 December 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

De herzieningsprocedure dient niet om het in eerste instantie geleverde bewijs tot volkomenheid te brengen.

Het vervallen van een processueel beletsel tegen het horen van getuige is evenmin een niet in aanmerking genomen feit of omstandigheid als het niet gehoord zijn van een getuige om enige andere reden.

Herziening kan niet worden toegestaan op grond van feiten of omstandigheden, die door de rechter niet in aanmerking zijn genomen omdat zij niet naar voren zijn gebracht, hoewel zulks mogelijk was.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1144.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling.

No. 163. Invoer van effecten in Nederland.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel;

Gelet op artikel 1, lid 1, van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) en art. 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100 en F 272);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor de *invoer* in Nederland van effecten, mits:

- a. de invoer uitsluitend geschiedt door bemiddeling van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
- b. de effecten, voorzover aanmeldingsplichtig ingevolge het Besluit Herstel Rechtsverkeer, zijn aangemeld overeenkomstig het bepaalde in art. 44 van voornoemd Besluit.

Deze algemene vergunning laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetaast.

14 Januari 1948.

No. 164. Invulling verwervingsverklaring.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechts-herstel deelt — in afwijking van het bepaalde in haar Vijftiende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer (Mededeling no. 130, gepubliceerd in de Prijscourant der Vereeniging van den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) d.d. 27 Maart 1947) aan inleveringskantoren mede, dat het voortaan *verplicht* is bij invulling sub 1, 2 of 3 van punt b der verwervingsverklaring de *naam van de commissioonnair of de bankinstelling*, die het stuk heeft geleverd, benevens de datum van inlevering, te vermelden. Tot dusver was het verstrekken van deze inlichtingen *facultatief* gesteld.

Op dit punt onvolledig ingevulde verwervingsverklaringen zullen in het vervolg niet geaccepteerd kunnen worden.

15 Januari 1948.

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 22. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 15 Januari 1948. (Mr. Dr. N. Peereboom).

Op grond van de gedragslijn van de Directie der Grootboeken tegenover de pogingen van de bezetter zou het niet redelijk zijn het verlies ten laste van de Staat te brengen; derhalve geen termen aanwezig voor het doen herleven der inschrijving.

Of verzoekers hersteld kunnen worden in de eigendom der Grootboekobligatiën hangt af van de vraag of de tegenwoordige bezitters in de eigendom daarvan zullen worden erkend, een vraag welke eerst kan worden beantwoord nadat is komen vast te staan wie de tegenwoordige bezitters der obligatiën zijn. Ten deze zullen requestranten de resultaten van de Effectenregistratie dienen af te wachten.

BESLISSING.

Inzake:

1. Mevrouw P. S. C. Zadoks-Cohen.
2. Mr. S. Zadoks voor zich tot bijstand van zijn echtgenote en als bewindvoerder over Mr. F. M. Cohen.
3. Mevrouw E. S. B. Calisch-Hohen.

Gemachtigde: A. van den Bergh.

Contra:

De Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de Directeur van de Grootboeken der Nationale Schuld.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie;

Gezien een ingekomen request d.d. 6 Maart 1946, ingediend door notaris Arnold v. d. Bergh, namens:

Mr. S. Zadoks, als bewindvoerder over Mr. F. M. Cohen,
Mevr. P. S. C. Zadoks-Cohen,
Mevr. E. S. B. Calisch-Cohen,

waarbij requestranten verzoeken:

- a. herstel van een inschrijving in het Grootboek A der Nationale Schuld rentende 3 %, groot f 53.800,— letter C deel 1 no. 48, ten name van Mr. F. M. Cohen welke Grootboekinschrijving op 20 April 1943 werd omgewisseld in Grootboekobligaties aan toonder;
- b. betaling van de verschenen, doch niet uitbetaalde rente-termijnen.

Gezien een door de Staat der Nederlanden, ten deze vertegenwoordigd door de Directeur der Grootboeken der Nationale Schuld, ingediend verweerschrift d.d. 26 September 1947; waarin de bovenbedoelde Grootboekinschrijving alsmede de verwisseling in Grootboekobligatiën erkend wordt, doch waarbij tevens wordt opgemerkt:

dat de bovenbedoelde verwisseling heeft plaats gevonden in opdracht van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, met inachtneming van de bepalingen der Grootboekwet en Grootboekbesluit, doch de Staat onder de voorwaarden genoemd in de A.M.v.B. als bedoeld in art. 3, lid 4, der Grootboekwet gehouden was tot afgifte der obligaties;

dat gerequesteerde van mening is, dat bijzondere redenen op grond waarvan de Directie der Grootboeken de betaling had moe'en weigeren in de bezettingstijd niet wel waren na te komen, doch dat desondanks de Directie der Grootboeken der Nationale Schuld zoveel mogelijk heeft getracht bezwaren tegen de opdracht van de bezetter aan te voeren en dat zij na aanvankelijke weigering zich beroepende op art. 37 en 89 Grootboekwet en 1032 B.W. de verwisseling door overmacht gedwongen, heeft uitgevoerd op 20 April 1943;

dat herstel van recht ten aanzien van de bovengenoemde Grootboekinschrijving zou medebrengen, dat de Staat tweemaal de hoofdsom plus tweemaal de rente verschuldigd zou zijn;

dat de Staat dan ook verzoekt het door de requestranten onder a en b gevorderde af te wijzen;

Gezien een afschrift van een vonnis van de Raad voor het Rechtsherstel Afdeling Rechtspraak, Kamer Amsterdam, d.d. 2 Juli 1946.

Overweegt:

Omwisseling der voormelde Grootboekinschrijving in Grootboekobligatiën is, zoals door requestranten gesteld, geschied zonder de toestemming der tot inschrijving gerechtigden;

weliswaar voert de Directie der Grootboeken aan, dat zij op grond van de verordening no. 58/1942 in verband met de bepalingen der Grootboekwet en Grootboekbesluit verplicht was mede te werken tot bovenbedoelde omwisseling, doch de Afdeling merkt op, dat de zoëven genoemde verordening blijkens Staatsblad E 93, art. 6, geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest en dat het dus geen twijfel lijdt of de rechtsbetrekking, waarvan de herleving wordt gevorderd is teniet gegaan op een der wijzen, als bedoeld in art. 25 Besluit Herstel Rechtsverkeer, weshalve moet worden aangenomen, dat het achterwege laten en ingrijpen onredelijk was, tenzij het tegendeel mocht blijken;

het is derhalve redelijk, dat het geleden verlies ten laste van de gerequesteerde komt, tenzij mocht blijken, dat de Directie der Grootboeken van deze medewerking geen verwijt kan worden gemaakt. Bij de beoordeling of zulks het geval is, dient naar het oordeel der Afdeling niet enkel te worden gelet op de houding der Directie in dit geval op zich zelf, doch moet rekening gehouden worden met de gedragslijn, die de Directie in het algemeen heeft gevolgd tegenover de pogingen van de bezetter om waarden van hem (de bezetter) niet welgevallige personen in zijn macht te krijgen, aangezien deze algemene houding mede van betekenis was voor het in elk concreet geval te bereiken resultaat.

De resultaten welke met dit verzet in het algemeen werden bereikt, bepaalden de houding, welke door de Directie der Grootboeken in afzonderlijke gevallen kon worden aangenomen.

De Afdeling heeft om deze gedragslijn te kunnen beoordelen mede kennis genomen van de door gerequesteerde met de bezetter gevoerde correspondentie voorzover die door gerequesteerde is overgelegd in de zaak van Mr. Hartogh c.a. gerequesteerde (no. 67 RH) en heeft daaruit de overtuiging geput, dat de Directie in de bezettingstijd zich krachtig en aanhoudend met meer of minder succes, tegen de terreurmaatregelen van de bezetter heeft verzet.

Dit verzet had duidelijk de strekking om te pogen de vermogens te redden van Joodse verenigingen en stichtingen en de belangen te beschermen van Joodse handelings-onbekwamen, van Joods kapitaal met arische vruchtgebruikers, van kapitaal van Joodse kerkgenootschappen en van Joodse studiebeurzen. (Verwezen wordt in het bijzonder naar de brieven van gerequesteerde, gedateerd 15 Juli 1942, 16 September 1942, 15 Juli 1943, 1 October 1943, 5 November 1943, 13 Maart 1944, 29 Juli 1944).

De Afdeling is van oordeel, dat het op grond van deze algemene gedragslijn niet redelijk zou zijn het verlies ten laste van gerequesteerde te brengen en dat er derhalve voor het doen herleven der betrokken inschrijving — welke zoude medebrengen dat de Staat tweemaal de hoofdsom plus tweemaal de rente verschuldigd zoude zijn — geen termen aanwezig zijn.

Hoewel ten overvloede merkt de Afdeling op dat het beroep van gerequesteerde op de bepalingen van art. 33 van Staatsblad E 100 niet opgaat, aangezien een verwisseling van een Grootboekinschrijving op naam tegen Grootboekobligaties aan toonder geen betaling is als in art. 33, lid 1, van E 100 bedoeld en evenmin een afgifte van een zaak als in art. 33, lid 2, van dat Staatsblad bedoeld.

De Afdeling merkt hierbij op, dat het voorgaande geenszins betekent, dat de verzoekers niet hersteld kunnen worden in de eigendom van de Grootboekobligaties, welke tegenover de betrokken Grootboekinschrijving door de Directie der Grootboeken aan Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, ten behoeve van de verzoekers zijn afgegeven; of dit zal geschieden is — afgezien van de overige in art. 54, lid 1, ges'elde voorwaarden — afhankelijk van de vraag, of de tegenwoordige bezitters al dan niet in de eigendom daarvan zullen worden erkend, welke vraag eerst kan worden beantwoord nadat is komen vast te staan, wie de tegenwoordiger bezitters der obligaties zijn.

Te dezer zake dienen door requestanten de resultaten van de Effectenregistratie afgewacht te worden.

De Afdeling is van oordeel, dat indien voor het doen herleven der inschrijving geen termen zijn, er evenmin aanleiding bestaat de Staat te veroordelen, aan verzoekers de door hen gederfde rente uit te keren.

De Afdeling beslist op grond van deze overweging dat de door verzoekers ingestelde vordering wordt afgewezen.

No. 23. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 24 Januari 1948. (Mr. Dr. G. L. van Oosten Slingeland).

Ook al is gerequestreerde toen hij het effect verkreeg te goeder trouw geweest, op grond van art. 53, lid 5, moet hij geacht worden niet te goeder trouw te zijn geweest nu de firma door wier bemiddeling de aankoop is geschied wist, dat zij het betrokken effect verkreeg ten gevolge van onbehoorlijke invloed van en vanwege de vijand en niet is gebleken van het bestaan, ten tijde van de onderwerpelijke koop en levering, van enige bepaling van een reglement of van een gebruik, op grond waarvan hij verplicht was bewust onrechtmatig verkregen goed te verkopen of bij de verkoop zijn bemiddeling te verleenen.

Het vermoeden van goede trouw ingeval van verkrijging in regelmatig beursverkeer geldt ingevolge lid 3 van art. 53 niet voor effecten op naam.

Aangezien het aandeel door gerequestreerde is volgestort wordt met toepassing van art. 57 aan de erkenning in de eigendom van verzoeker de voorwaarde verbonden, dat verzoeker aan gerequestreerde vergoedt het bedrag waarmee het aandeel is volgestort.

BESLISSING

Inzake:

Mr. Henri Adolf Tels, advocaat en procureur te 's-Gravenhage.
Requestrant verschenen in persoon.

Tegen:

H. C. de Bruyn, als vader van *Mej. C. de Bruyn*, zijn minderjarige dochter, landbouwer, wonende te Zundert.

Gerequestreerde vertegenwoordigd door *Mr. F. Ph. Kuthe*, advocaat te Amsterdam.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de volgende beslissing:

Verzoeker stelt vóór 10 Mei 1940 reeds eigenaar te zijn geweest van 1 aandeel groot nominaal f 1000,—, waarop 20 % gestort serie 19 no. 1862 in de N.V. Nationaal Grondbezit staande ten name van requestrant, voorzien van dividendbewijs no. 55 e.v. Hij heeft dit aandeel met dividendbewijzen moeten inleveren bij Lippmann, Rosenthal & Co. te Amsterdam en het staat thans ten name van *Mej. C. de Bruyn te Zundert*. Na de inlevering zijn betaalbaar gesteld de dividendbewijzen no. 55, no. 56 en no. 57. Hij acht zich gerechtigd tot herstel in zijn op onrechtmatige wijze verloren eigendom en verzoekt daarom:

dat hij hersteld zal worden in de eigendom van voornoemd aandeel;

dat gerequestreerde veroordeeld zal worden:

tot teruggave van voornoemd aandeel met dividendbewijs no. 58 vlg.;

tot betaling aan requestrant van f 33,15 uit hoofde van de op dit aandeel betaalbaar gestelde dividenden;

tot volledige medewerking opdat voornoemd aandeel wederom ten name van requestrant worde gesteld;

tot betaling aan requestrant van een door de Raad te bepalen dwangsom voor elken dag dat zij na verloop van een te bepalen termijn in gebreke mocht blijven aan de uit te spreken veroordeling in vollen omvang te voldoen;

dat hen akte verleend wordt van zijn aanbod en tegen volledige voldoening aan de uit te spreken veroordeling aan gerequesteerde te cederen requestants vordering op Lippmann, Rosenthal & Co., tot het bedrag, dat voor dat aandeel aan die instelling betaald mocht zijn, indien en voorzover dit bedrag — als betaling van genoemd aandeel — ten gunste van requestants rekening bij Lippmann, Rosenthal & Co. geboekt werd;

dat gerequesteerde veroordeeld wordt in de kosten van het geding;

Gerequesteerde heeft in hoofdzaak daarleggen aangevoerd:

dat genoemd aandeel bij aankoop door hem werd volgestort;

dat de aankoop geschiedde bij regelmatig beursverkeer door bemiddeling van de effectenmakelaar D. W. Brand te Amsterdam;

dat noch bij aankoop, noch bij overdrachtsakte gebleken is, dat hier Joods of voormalig Joods bezit verhandeld werd;

dat zulks toeh op de mantel van het aandeel of in de overdrachtsakte zou zijn aangegeven;

dat hij niet geweten heeft, noch heeft kunnen weten, dat het bezit van het aandeel voor de voormaligen eigenaar was verloren gegaan tengevolge van een rechtshandeling als bedoeld in art. 25 Staatsblad E 100;

waarom hij heeft verzocht dat requestants vordering in dezen vorm niet ontvankelijk verklaard zal worden;

Tijdens de behandeling der zaak heeft verzoeker verklaard af te zien van zijn vordering ten aanzien van de dividenden 55 en 56 doch zijn vordering te vermeerderen met het bedrag dat op dividend 58 betaald is. en voorts zich bereid verklaard aan gerequesteerde te betalen f 800,— die deze voor de volstorting van het aandeel betaald heeft;

Uit ter zitting overgelegde stukken blijkt:

dat bij nota van 31 Mei 1943 de firma D. W. Brand aan H. Horjus opgaf voor dezen gekocht te hebben f 10.000,— a/ Nationaal Grondbezit (20 % gestort) tegen de koers van 220 %;

dat bij nota van 10 September 1943 de firma D. W. Brand aan Mejuffrouw C. de Bruyn te Zundert opgaf voor haar gekocht te hebben f 1.000,— aandeel Nationaal Grondbezit (20 % gestort) à 280 %;

Ter zitting hebben als getuige onder eede verklaard:

H. Horjus, commissionnair in effecten te Aerdenhout:

dat hij op 31 Mei 1943 een aantal aandelen Nationaal Grondbezit groot f 1.000,— waarop gestort 20 % en waarvan er stonden ten name van Mr. H. A. Tels gekocht heeft door bemiddeling van de firma D. W. Brand te Amsterdam tegen de koers van 220 %;

dat het hem bekend was dat de firma D.W. Brand deze verkreeg van de firma Lippmann, Rosenthal & Co.;

dat hij die aandelen door tussenkomst van de firma D. W. Brand heeft verkocht;

dat hij de stukken in zijn bezit heeft gehad en ze niet kocht voor belegging; Dr. A. Henkemans, directeur der N.V. Nationaal Grondbezit te 's-Gravenhage;

dat hij in Mei 1943 door iemand van de firma D. W. Brand te Amsterdam is opgebeld met de vraag of de directie interesse had voor een partijje aandelen Nationaal Grondbezit, welke hij goedkoop kon aanbieden;

dat hij toen gevraagd heeft, hoe een goedkope aanbieding mogelijk was, waarop geantwoord werd, dat het hier J. aandelen betrof;

dat hij toen geweigerd heeft op de aanbieding in te gaan;

dat hij daarop van de firma Lippmann, Rosenthal & Co. te Amsterdam een overschrijvingsformulier ontvangen heeft, gedateerd 10 Juni 1943 met het verzoek 5 aandelen Nationaal Grondbezit over te schrijven op naam van H. Horjus;

dat deze aandelen, waarbij het nummer 1862, stonden ten name van Mr. H. A. Tels;

dat tezelfder tijd in het blad van de firma D. W. Brand van 2 en 10 Juni 1943 beschouwingen voorkwamen om rent de aandelen Nationaal Grondbezit in het eerste met vergelijking van die aandelen met die van de Grondbrief Bank en in het tweede met vergelijking van koersen en vermelding van een koers van 240 %;

dat in Juli 1943 de notering was 285 %;
dat hij met de overschrijving van de aandelen getrainceerd heeft tot 9 December 1943;

dat hij voordien van H. Horjus een verzoek gekregen heeft om het aandeel no. 1862 over te schrijven op Mej. C. de Bruyn, waarvoor het overschrijvingsformulier gedateerd is 29 October 1943;

dat de registratie van het overschrijvingsformulier op Horjus gedateerd was 27 Januari 1944 en die voor de overschrijving van Horjus op de Bruyn op dezelfde datum;

dat het aandeel 1862 op 3 November 1943 volgestort is;

N. Vrolijk, firmant van de firma D. W. Brand te Amsterdam;

dat hij op 31 Mei 1943 voor H. Horjus gekocht heeft 10 aandelen van f 1.000,— nominaal in de N.V. Nationaal Grondbezit, waarop 20 % gestort tegen een koers van 220 %;

dat die aandelen hem in Juni 1943 overhandigd zijn door iemand van de firma Lippmann, Rosenthal & Co.;

dat Horjus daarvan op de hoogte is gebracht;

dat voordat Horjus de aandelen kocht, door zijn kantoor een gesprek is gevoerd met de directie van Nationaal Grondbezit over aan te bieden aandelen dier N.V., en daarbij gezegd is dat de aandelen Joods bezit waren;

dat Lippmann, Rosenthal & Co. hem opdracht gegeven hadden de verkoop tot stand te brengen geheel vrij van Horjus;

dat hij in Juli 1943 de aandelen aan de directie van Nationaal Grondbezit ter overschrijving heeft doen toekomen;

dat hij op 10 September 1943 voor Mej. C. de Bruyn te Zundert een der genoemde aandelen heeft gekocht tegen de koers van 280 %;

Vast staat tussen partijen, dat de eigendom van voornoemd effect voor verzoeker, die het reeds bezat vóór 10 Mei 1940 verloren is gegaan als gevolg van een handeling, welke verricht is op grond van een maatregel van de bezetter, ten aanzien waarvan bij het K.B. E 93 is bepaald, dat hij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest. Dienengevolge moet ingevolge de artt. 23 en 25 in verband met art. 36 van het K.B. E 100 in de rechtsbetrekkingen in verband met genoemd aandeel met dividendbewijzen worden ingegrepen tenzij blijkt dat het achterwege laten daarvan redelijk is, of een bijzondere bepaling het ingrijpen verhindert;

Gerequesteerde heeft in dit verband slechts aangevoerd, dat de aankoop geschiedde bij regelmatig beursverkeer door bemiddeling van de effectenmakelaar D. W. Brand, dat bij aankoop noch overdrachtsakte gebleken is, dat hier Joods of voormalig Joods bezit verhandeld werd en dat hij niet heeft geweten, noch kunnen weten, dat het bezit van het aandeel voor de voormalige eigenaar verloren was gegaan tengevolge van een rechtshandeling als bedoeld in art. 25 Staatsblad E 100;

Wat betreft het tweede punt: uit de aangehaalde bewijsmiddelen blijkt dat bij aankoop en overdrachtsakte betrekkelijk voornoemd aandeel bekend was, dat daarbij Joods of voormalig Joods bezit verhandeld werd;

Wat betreft het derde punt: bij art. 53 § 5 van genoemd K.B. is bepaald, dat gemis aan goede trouw bij dengene, die middellijk of onmiddellijk in opdracht van een ander een effect heeft verkregen, geldt als gemis aan goede trouw van dien ander;

Ook al is gerequesteerde toen hij het effect verkreeg te goeder trouw geweest, op grond van genoemde bepaling moet hij geacht worden niet te goeder trouw te zijn geweest, wanneer de firma D. W. Brand wist, dat zij het betrokken aandeel verkreeg ten gevolge van onbehoorlijke invloed van en vanwege de vijand.

Uit de aangehaalde bewijsmiddelen blijkt, dat de firma D. W. Brand dat wist;

Weliswaar is in de aangehaalde paragraaf mede bepaald, dat voor zover dengene, die aldus in opdracht van een ander heeft verkregen, was een lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel gemis aan goede trouw bij dit lid niet kan worden aangenomen op grond van een handeling of het nalaten van een handeling, waartoe dit lid ingevolge de voor hem geldende reglementen en gebruiken gehouden was, tenzij de Afdeling Effectenregistratie

bijzondere redenen aanwezig acht, op grond waarvan het betrokken lid zich desondanks anders had moeten gedragen, doch deze bepaling kan in deze niet medebrengen, dat bij de firmant van de firma D. W. Brand het bestaan van goede trouw kan worden aangenomen, omdat niet gebleken is van het bestaan ten tijde van de onderwerpelijke koop en levering van enige bepaling van een reglement of van een gebruik, op grond waarvan hij verplicht was bewust onrechtmatig verkregen goed te verkopen of bij de verkoop zijn bemiddeling te verlenen, en veeleer uit de overgelegde correspondentie tussende firma D. W. Brand, het Bestuur van de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam en de firma Lippmann, Rosenthal & Co. volgt, dat in September 1943 zulk een bepaling en gebruik niet bestonden, en dat weliswaar bij schrijven van 18 Juli 1944 aan de firma Lippmann, Rosenthal & Co. het Bestuur van de Vereeniging voor den Effectenhandel ertoe overgegaan is aan die firma te berichten dat onder de gegeven omstandigheden de handel in officieel of niet-officieel genoteerde fondsen, welke op grond van de Verordening 148/41 en 58/42 van de Heer Rijkscmissaris voor het bezette Nederlandse gebied bij U werden ingeleverd uiteraard normaal kan geschieden, en dat stukken ten verkoop kunnen worden aangeboden door de eigenaars zelf, door hun gemachtigden, of zoals in Uw geval door hen, die gerechtigd zijn erover te beschikken ingevolge de bepalingen van hogerhand en waar er geen twijfel bestaat over de rechtsgeldigheid van een Verordening van de Rijkscmissaris op dit moment, er thans geen reden is verschil te zien tussende de aangeboden stukken onverschillig om welke reden of uit welke bron die worden aangeboden, en uit dien hoofde er geen onderscheid bestaat tussende genoteerde en niet genoteerde fondsen, doch tevens uit die correspondentie blijkt, dat genoemde brief verband houdt met een schrijven van 5 Januari 1944 van de firma Lippmann, Rosenthal & Co. aan de firma D. W. Brand, waarbij werd geschreven: In verband met de ons door de Heer Rijkscmissaris voor de bezette Nederlandse gebieden opgedragen liquidering der bij ons op grond der Verordeningen No. 148/1941 en 58/1942 ingeleverde effecten geven wij U in aansluiting aan onze mondelinge opdracht, hierbij overeenkomstig de hierboven genoemde verordeningen last, zodanige fondsen, waarvoor onze beursafdeling U orders zal geven, op de gebruikelijke wijze voor onze rekening te verkopen. Dit geldt eveneens voor de reeds vroeger door ons gegeven opdrachten. Op Uw vraag of bij Uw aanbieding van dergelijke fondsen vermeld moet worden, dat zij uit Joods bezit komen, moet vanzelfsprekend ontkennend worden geantwoord, immers er bestaat geen enkel reglement, dat dit voorschrijft. Wij staan U dan ook niet toe, op de afkomst der stukken te attenderen.

Het beroep op het lidmaatschap van de Vereeniging voor den Effectenhandel van de firma D. W. Brand en de bij haar firmant bestaande goede trouw in September 1943 is dus voor de toepassing van het Besluit E 100 uitgevaardigd in September 1944, dat aan vorenbedoelde correspondentie voor een groot gedeelte haar waarde ontnemt, in deze vergeefs, al kan dan wel worden aangenomen, dat de firma D. W. Brand niet van ganser harte aan de verkoop van Joods bezit heeft medegewerkt en dat men geracht heeft zolang mogelijk de stille verkoop van dat bezit tegen te gaan en op te houden.

Wat betreft het eerste punt van verweer: dit is evenzeer ongegrond; het vermoeden van goede trouw in geval van verkrijging in regelmatig beursverkeer geldt ingevolge § 3 van het aangehaalde artikel 53 voorzover het betreft een effect aan toonder;

het geldt hier een op naam staand aandeel en dus moet ook dit punt van verweer worden voorbijgegaan.

Op voornoemde gronden kan aan gerequesteerde in zijn hoedanigheid geen erkenning van eigendom verleend worden en moet requestrant in de eigendom van genoemd aandeel met bijbehorende dividendbewijzen worden hersteld.

Aangezien echter nu het aandeel door gerequesteerde is volgestort, verzoeker bij herstel in de eigendom meer zou ontvangen dan hij verloren heeft, moet aan de erkenning van zijn eigendomsrecht de voorwaarde verbonden worden, dat verzoeker aan gerequesteerde vergoedt het bedrag van f 800,—, waarmede deze het aandeel heeft volgestort, waartoe art. 57 van genoemd

Besluit de gelegenheid opent en waartoe verzoeker zich ook bereid verklaard heeft.

Ook brengt de billijkheid mede dat verzoeker aan gerequestreerde overdraagt het vorderingsrecht, dat hij tegenover de firma Lippmann, Rosenthal & Co. mocht kunnen doen gelden.

Wat betreft de dividenden op het aandeel na de inlevering daarvan bij Lippmann, Rosenthal & Co. betaalbaar gesteld: gebleken is, dat dividend 55 en 56 betaalbaar gesteld zijn, voordat het aandeel aan gerequestreerde is geleverd, en dat dividend 57 op 3 Juni 1944 betaalbaar is gesteld met f 12,75 netto en dividend 58 op 3 Mei 1947 met f 6,80 netto, beide nadat gerequestreerde het aandeel heeft verkregen.

Ingevolge art. 59 van het aangehaalde Besluit is verzoeker gerechtigd tot een schadevergoeding ten bedrage van f 19,55 van de zijde van gerequestreerde, wanneer deze niet meer in staat is aan verzoeker de dividendbewijzen no. 57 en 58, die bij het aandeel behoorden, te verschaffen.

Bij art. 61 van genoemd Besluit is bepaald dat na de beslissing omtrent erkenning of herstel van recht, het ingeleverde couponblad of het ingeleverde effect uitgeleverd wordt aan dengene, die daarop recht heeft;

tot het stellen van een dwangsom voor het geval gerequestreerde in gebreke mocht blijven om het aandeel aan verzoeker terug te geven of tot de wedertennaamsstelling daarvan op verzoeker mede te werken bestaat geen grond.

Voor een veroordeling tot betaling in de kosten is bij de behandeling van het verzoek in de Afdeling Effectenregistratie geen plaats.

De Afdeling kan haar beslissing slechts geven onder voorbehoud van de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie mochten blijken.

Mitsdien beslist de Afdeling onder genoemd voorbehoud:

Verklaart nietig de verkoop van voornoemd aandeel met de daarbij behorende dividendbewijzen door of door tussenkoms van de firma D. W. Brand aan gerequestreerde en de verkoop door Lippmann, Rosenthal & Co. van het aandeel met die bewijzen aan de firma D. W. Brand of dier opdrachtgever;

Herstelt verzoeker in de eigendom van voornoemd aandeel met de bijbehorende dividendbewijzen en veroordeelt gerequestreerde tot afgifte van dat aandeel met dividendbewijs no. 59 en volgende aan verzoeker;

Verbindt aan deze beslissingen de voorwaarden dat verzoeker aan gerequestreerde betaalt f 800,—, alsmede aan gerequestreerde cedeert de vordering, die hij tegenover de firma Lippmann, Rosenthal & Co. wegens haar handelen met het aandeel en de dividendbewijzen mocht hebben;

Veroordeelt gerequestreerde om, wanneer hij niet meer in staat is om aan verzoeker te verschaffen de bij het aandeel behorende of behoort hebbende dividendbewijzen no. 57 en 58 aan verzoeker te betalen de som van f 19,55.

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

Ressortwijziging.

Met ingang van 1 Januari 1948 is opgeheven het kantoor van de Gedelegeerde te *Nijmegen* en is diens ressort gevoegd bij het ressort van de Gedelegeerden te *Arnhem* (Nieuwstraat 60 — Kamer 25). Deze Gedelegeerden zijn thans bevoegd in geschillen betreffende onroerende goederen gelegen in het gehele Arrondissement *Arnhem*.

Tengevolge van de in 1947 plaatgevonden hebbende ressortwijzigingen is thans in ieder Arrondissement één kantoor van Gedelegeerden van de Afdeling en strekt de bevoegdheid van de Gedelegeerden zich uit tot alle onroerende goederen, welke in het betreffende Arrondissement zijn gelegen.

Verkoop van „Feindvermögen”.

Verschillende malen werd aan de Afdeling Onroerende Goederen gevraagd, of een verkoop van onroerend goed, gebaseerd op de Verordening 26/1940, voor nietigverklaring door de Raad voor het Rechtsherstel in aanmerking komt, nu deze Verordening niet voorkomt op lijst A van het Besluit E 93, doch op lijst B werd geplaa'st.

De Afdeling Onroerende Goederen stelde zich bij het beantwoorden van deze vraag op het standpunt, dat voor deze verkopen niet artikel 25 van het Besluit E 100 toepasselijk is, doch dat op grond van artikel 23 E 100 het achterwege laten van ingrijpen, in verband met de bijzondere omstandigheden, onredelijk kan zijn.

Blijkens drie uitspraken, gegeven in geschillen, waarin door de Afdeling Onroerende Goederen een minnelijke regeling werd beproefd, heeft de Afdeling Rechtspraak zich met deze opvatting van de Afdeling Onroerende Goederen kunnen verenigen.

De betreffende overwegingen luiden als volgt:

- I. Uitspraak van de Kamer te *Amsterdam* d.d. 27 October 1947, inzake het geschil tussen J. (oude eigenaar), N. (koper) en H. (hypotheekhoudster).

„In rechte:

O. dat *gerequesteerden* van oordeel zijn, dat waar de verkoop van het zakelijk recht van erfpacht heeft plaats gehad krachtens de Verordening Vijandelijk Vermogen (26/1940) er geen termen bestaan deze transactie nietig te verklaren, omdat voornoemde verordening geplaatst is op lijst B van het K.B. E 93 en dus rechtsgeldig bestaan heeft tot de bevrijding;

O. dat dit verweer moet worden verworpen, daar het feit, dat een rechtshandeling in bezettingstijd krachtens een op lijst B geplaatste verordening is verricht, slechts tengevolge heeft, dat — daargelaten de oorzaak voor het overige — art. 25 sub c van het K.B. E 100 niet toepasselijk is;

O. dat, daargelaten of art. 25 sub a en b ten deze toepasselijk zijn, de Raad, ingevolge art. 24 jo. art. 23 van het K.B. E 100 bevoegd is de voornoemde koopvereenkomst nietig te verklaren, indien het achterwege laten van de vernietiging naar het oordeel van de Raad onredelijk ware; enz.

O. dat het beroep op hetgeen internationaalrechtelijk gebruikelijk is, moet falen, omdat de litigieuze verkoop uitsluitend moet worden beoordeeld naar de Nederlandse rechtsorde;

O. dat vanuit het gezichtspunt van de Nederlandse rechtsorde geen analogie bestaat tussen de door de Nederlandse Staat en de geallieerde mogendheden verrichte handelingen ten aanzien van vijandelijke

vermogensbestanddelen en de door de Duitse bezettende macht bin-
nen het bezette Nederlandse gebied getroffen beschikkingen ten aan-
zien van het vermogen van personen, die door de Duitse bezettende
macht als vijanden werden gequalificeerd;

O. dat evengenoemde verweren van gerequesteerden tegen een in-
grijpen van de Raad op grond van art. 23 van het K.B. E 100 mitsdien
moeten worden verworpen.

O. dat tussen partijen vaststaat, dat gerequesteerde N. het erfpachts-
recht van het perceel heeft gekocht van de door de Duitse bezettende
macht krachtens de Verordening Vijandelijk Vermogen (26/1940) over
het vermogen van verzoeker benoemde beheerder Frauendorf;

O. dat de Raad het onverschillig acht of gerequesteerde N. al dan
niet heeft geweten, dat verzoeker Jood was, daar de Raad aan dit
laatste feit bij zijn beslissing geen betekenis toekent;

O. dat naar het oordeel van de Raad gerequesteerde N. zich had
moeten onthouden van het kopen van het door een Duitse beheerder
als vijandelijk eigendom verkocht recht van erfpacht.

O. dat gerequesteerde N. heeft gesteld, dat hij tot de koop is overge-
gaan, omdat hij voor de keuze werd gesteld, het perceel, waarin zijn
zaak gevestigd was, te verlaten, dan wel te kopen, waarna hij nood-
gedwongen tot de aankoop heeft besloten;

O. dat de Raad deze omstandigheid, ook al ware zij juist, van niet
voldoende gewicht acht om anders te beslissen dan dat het achter-
wege laten van ingrijpen in het onderhavige geval in verband met de
bijzondere omstandigheden onredelijk ware; enz.

O. dat gerequesteerde N. nog heeft aangevoerd, dat hij mocht aan-
nemen, dat verzoeker tegen deze verkoop geen bezwaar had, omdat
verzoeker zelf in April 1940 het perceel aan hem te koop had aan-
geboden;

O. dat echter onmogelijk valt in te zien, hoe gerequesteerde N. uit
voornoemd aanbod door April 1940 mocht afleiden, dat verzoeker ook
tegen een verkoop door of vanwege de Duitse bezettende macht geen
bezwaar kon hebben;

O. dat de Raad mitsdien van oordeel is, dat het achterwege laten
van de nietigverklaring van de door gerequesteerde N. met betrek-
king tot het recht van erfpacht van het perceel gesloten koopovereen-
komst in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware;

O. dat gerequesteerde H. heeft gesteld, dat zij het door gereque-
streeerde N. te haren behoeve gevestigde recht van hypotheek te goeder
trouw en onder bezwarende titel heeft verkregen;

O. dat gerequesteerde H. haar goede trouw steunt op het feit, dat
zij niet geweten heeft of verzoeker Jood was, doch gemeend heeft,
dat in casu het zwaartepunt viel op verzoekers toenmalige hoedanig-
heid van „vijand”, zodat zij daarom tegen het verlenen van hypotheek
geen bezwaar heeft gezien;

O. dat, gelijk hierboven overwogen, het al dan niet Jood zijn van
verzoeker, naar het oordeel van de Raad ten deze geen gewicht in de
schaal legt;

O. dat de wetenschap van gerequesteerde H., dat het recht van erf-
pacht door gerequesteerde N. was gekocht van een op grond van de
Verordening Vijandelijk Vermogen (26/1940) benoemde Verwalter, die
voornoemd recht als vijandelijk eigendom had verkocht, de goede
trouw van deze gerequesteerde in de zin van het K.B. E 100 uit-
sluit; enz.

O. ten aanzien van het subsidiaire verweer, dat de door H. ver-
melde omstandigheden niet medebrengen haar goede trouw in de zin
van het K.B. E 100, waaruit volgt, dat het zakelijk recht niet kan ge-
handhaafd worden, terwijl die omstandigheden evenmin grond op-
leveren om haar ten laste van verzoeker enig recht op schadever-
goeding toe te kennen; enz.

Rechtdoende:

1. Verklaart nietig de op 27 Maart 1942 gesloten koopvereenkomst tussen N. en H. R. C. Frauendorf, betreffende het erfpachtsrecht van het perceel . . . . ., gemeente A., met het daarop gestichte huis, kadastraal bekend gemeente A., Sectie . . . . ., no. . . . .
2. Verklaart dat verzoeker is de gerechtigde tot het voornoemde erf-pachtsrecht en huis.
3. Verklaart nietig het op voormeld perceel gevestigde recht van hypotheek ten behoeve van H., groot f . . . . ., enz."

II. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 17 Januari 1948, inzake het geschil tussen J. (oude eigenaren), N. (koper) en H. (hypotheek-houdster).

„O. dat namens requestanten het standpunt is verdedigd, dat de gene, die zonder noodzaak of dwang van een door de bezetter ingestelde instantie goederen van een Nederlander koop, die om zijn verblijf in een de bezetter vijandelijk land als vijand wordt beschouwd, niet als te goeder trouw mag worden aangemerkt;

O. dat gerequesteerde N. die opvatting heeft gewraakt, betogende, dat naar de geest van het K.B. E 100 de afwezigheid van goede trouw alleen wordt aangenomen, wanneer gehandeld is krachtens wetsvoorschriften, die in strijd waren met het Landoorlogreglement, zoals de verordeningen door de huidige wetgeving geplaats op lijst A en niet die op lijst B, tot welke laatste de verordening 26/1940 behoort;

O. dat de panden van J. op grond van laatstgenoemde verordening door de bezettende macht waren geplaats onder beheer van H. A. Dreesen en door deze zijn verkocht;

O. dat nog daargelaten of de verkoop, die heeft plaats gehad op grond van de verordening 26/1940 niet in werkelijkheid in strijd is met de artikelen 46 en 47 van het Landoorlogreglement, aan de Raad staat te onderzoeken of niet, ondanks genoemde verordening en derzelve handhaving voor de duur der bezetting krachtens plaatsing op lijst B, in hetgeen feitelijk is voorgevallen gronden zijn gelegen om in te grijpen overeenkomstig art. 23 E 100;

O. dat naar het oordeel van de Raad zulks het geval is;

O. toch, dat het verkopen der panden door de door de bezetter aangestelde beheerder, waartoe geen enkele noodzaak bestond, opleverde een willekeurig beschikken over goederen van een Joodse Nederlander en geenszins een daad van beheer;

O. dat N., alvorens als koper op te treden, zich dit bij enig nadenken, althans bij enig onderzoek bewust had kunnen zijn en hij, dit onderzoek nalatend en toch kopend, niet kan gezegd worden te goeder trouw te hebben gehandeld;

O. dat immers, wanneer hij, zoals betoogd, op zijn vraag aan de instrumenterende notaris, van wie het goed afkomstig was, slechts ten antwoord heeft gekregen, dat het vijandelijk vermogen was, deze simpele mededeling verschillende mogelijkheden openliet, in het bijzonder de zich hier voordoende, dat het betrof eigendom van een Joodse Nederlander, die buitenlands vertoefde;

O. dat de vraag of in April 1943 op een gegadigde voor onroerend goed de plicht rustte om na te gaan of men met Joods Nederlands goed te doen had en of de verkoop was te beschouwen als een daad van beheer of een van onrechtmatige beschikking, bevestigend moet worden beantwoord, vermits het de Duitse bezetter was, die verkocht;

O. dat also behoort te worden toegewezen het verzoek tot nietigverklaring van de ten requeste bedoelde rechtsbetrekkingen en wat daarmee samenhangt in dier voege, dat requestanten ten aanzien van deze onroerende goederen komen te verkeren in dezelfde rechtspositie als daaromtrent bestond vóór de toepassing van de verordening 26/1940;

O. dat de Raad termen aanwezig acht om, overeenkomstig het verzoek van H. de zaak terug te wijzen naar de notaris-bemiddelaar voor de hieronder te vermelden regeling;

Beschikkende:

Wijst het verzoek toe als gevraagd;

Wijst de zaak terug naar de notaris-bemiddelaar teneinde de feitelijke gevolgen van deze toewijzing in overleg met partijen te regelen, enz."

III. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 17 Januari 1948, inzake het geschil tussen J. (oude eigenaren) en N. (koper).

De overwegingen zijn gelijkloidend met de hierboven sub II vermelde, met uitzondering van de laatste overweging, welke ontbreekt, zodat de zaak dan ook niet werd teruggewezen naar de notaris-bemiddelaar.

Van KANINEFAAT
tot DUIZENDKUNSTENAAR

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1-3, Giro 12789

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

25 FEBRUARI 1948

NUMMER

17

Drukkerij-uitgeverij „DE HOPSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSpraak: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

Aanvulling van het bedrijfskapitaal
door middel van een bankerediet is
voor velen een onmisbare schakel bij
de weder-opbouw van hun bedrijf.
Gaarne verschaffen onze kantoren in-
lichtingen omtrent de verlening van
credieten.

NEDERLANDSCHÉ
MIDDENSTANDSBANK N.V.

94 vestigingen in Nederland.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	461
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	464
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	465
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Terugvordering van salarissen	469
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	469
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	470
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	471
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	471
Diverse beslissingen	471
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	472
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen.	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	481
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	481
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	482

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Neen, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

De structuur van het vierde hoofdstuk E 100 (II).

Wij eindigden ons vorige artikel met het aangeven van enkele verschillen tussen de regelingen in het derde en vierde hoofdstuk van het Besluit herstel rechtsverkeer gegeven. Thans iets over de banden, die beide hoofdstukken verbinden.

Vooreerst wordt een aantal bepalingen uit het derde hoofdstuk rechtstreeks toepasselijk verklaard in het vierde¹⁾; voorts kan gewezen worden op de bepalingen over de goede trouw.

Hij, die een effect na 9 Mei 1940 heeft verworven, wordt slechts als eigenaar erkend indien hij het effect te goeder trouw en onder bezwarende titel heeft verkregen²⁾. Deze goede trouw wordt, gelijk artikel 32, lid 2, zowel voor hoofdstuk III als voor hoofdstuk IV bepaalt, niet verondersteld, maar moet worden aannemelijk gemaakt door degene, die zich er op beroept³⁾. Blijkens artikel 53, lid 3, bestaat echter een vermoeden van goede trouw ten aanzien van hem, die een toondereffect in regelmatig beursverkeer heeft verkregen. Uiteraard is dit vermoeden voor weerlegging vatbaar⁴⁾, en ook kan de Afdeling Effectenregistratie om bijzondere redenen nog ambtshalve aanvullend bewijs van de goede trouw vorderen. Bij effecten op naam moet de goede trouw door de tegenwoordige bezitter worden aannemelijk gemaakt. Dat is ook niet onlogisch, omdat bij effecten op naam door een

¹⁾ Artt. 27, lid 4, 35.

²⁾ Buiten beschouwing blijven hier de gevallen genoemd in art. 53, lid 2, sub b, d en e.

³⁾ Zie Afdeling Effectenregistratie 10 December 1947, Rechtsherstel II p. 309 (waarin het begrip goede trouw, dat de rechtspraak bij de toepassing van art. 2014 B.W. hanteert, met dat van art. 32 E 100 wordt gelijkgesteld).

⁴⁾ Afdeling Effectenregistratie, 16 April 1947, Rechtsherstel II p. 18, leidde uit de omstandigheid dat de bankiersfirma, die een post aandelen in een bekend Joods concern kocht niet naar de herkomst der stukken had geïnformeerd, gebrek aan goede trouw af.

eenvoudig onderzoek aan de tegenwoordige bezitter had kunnen blijken, dat de vroegere eigenaar het had verloren tengevolge van een handeling als bedoeld in artikel 25 E 100⁵⁾.

Op twee manieren wordt het beroep van de tegenwoordige bezitter op goede trouw moeilijker gemaakt, en dit geldt zowel bij geschillen over toondereffecten als bij geschillen, betreffende effecten op naam. Goede trouw kan slechts worden aangenomen, indien degene op wiens goede trouw een beroep wordt gedaan, niet wist noch redelijkerwijs had behoren te vermoeden, dat het bezit van de zaak of het recht was verloren gegaan tengevolge van een rechtshandeling als bedoeld in artikel 25 E100. (art. 32, lid 1). Deze bepaling geldt zowel voor het derde als voor het vierde hoofdstuk.

Ook al is dus in regelmatig beursverkeer gekocht, dan nog is de koper niet te goeder trouw, indien hij de troebele herkomst van het effect had behoren te vermoeden.

Wetenschap van een vertegenwoordiger geldt voorts als wetenschap van de vertegenwoordigde. Voor het derde hoofdstuk volgt dit uit de algemene rechtsbeginselen, voor het vierde hoofdstuk is het in artikel 53, lid 5 neergelegd. Hoe belangrijk deze bepaling speciaal bij het rechtsherstel ten aanzien van effecten is, blijkt wel hieruit, dat vanaf 30 September 1942 effecten alleen verhandeld mochten worden door tussenkomst van een lid van de Vereniging voor de Effectenhandel. De commissionair heeft zeer vaak een wetenschap uit hoofde van zijn functie, welke wetenschap de cliënt veelal mist⁶⁾. Het behoeft geen nader betoog, dat het beroep op goede trouw voor de tegenwoordige bezitter ook hierdoor zeer bemoeilijkt kan worden.

Een nog vaster schakel, die de beide hoofdstukken verbindt, is artikel 54, lid 2: de Afdeling Effectenregistratie kan, wanneer

---

⁵⁾ Ook bij toondereffecten kan het zich voordoen, dat de verdachte herkomst uit het effect blijkt. Zie Afdeling Effectenregistratie, 29 Januari 1948, elders in dit nummer opgenomen: de uitgevende instelling had op verzoek van Lippmann, Rosenthal & Co. effecten, die oorspronkelijk op naam stonden, aan toonder gesteld. Hier werd de oorspronkelijke eigenaar in zijn rechten hersteld.

Het geval, dat de oorspronkelijke eigenaar op een toonderstuk zijn naam en qualiteit van eigenaar had gezet, is voorzover ons bekend, nog niet beslist.

⁶⁾ Illustratief is in dit verband Afdeling Effectenregistratie 31 December 1947, Rechtsherstel II, p. 414. Zie omtrent „regelmatig beursverkeer” Mr. A. van Oven, De effectenregistratie als middel tot rechtsherstel. W.P.N.R. no. 4019; Afdeling Effectenregistratie 16 April 1947, Rechtsherstel II, p. 18. 31 December 1947, Rechtsherstel II p. 414.

zulks in verband met het aan een vroegere bezitter te verlenen herstel in de eigendom noodzakelijk voorkomt, de bevoegdheden uitoefenen, welke volgens hoofdstuk III aan de Raad toekomen. Met een beroep op het derde hoofdstuk kan de Afd. Effectenregistratie dus een verzoek om rechtsherstel toewijzen, maar naar onze mening zal zij niet met een beroep op dit hoofdstuk een dergelijk verzoek kunnen weigeren⁷⁾, b.v. omdat de toewijzing ervan haar niet redelijk en billijk voorkomt. Past de Afdeling Effectenregistratie eenmaal het derde hoofdstuk toe dan zal ook de gerequesteerde hiervan vruchten mogen plukken, b.v. in de vorm van een beroep op art. 33, lid 2⁸⁾. Alle verweren aan het derde hoofdstuk ontleend zal de Afdeling Effectenregistratie echter opzij mogen zetten met de overweging, dat zij, op alleen haar beoordeling staande beleidsgronden, slechts het vierde en niet het derde hoofdstuk wenst toe te passen. Het is te betwijfelen of de besluitgever deze consequentie heeft gewild, doch de tekst van art. 54, lid 2 is in dit opzicht duidelijk.

De stringente bepalingen van het vierde hoofdstuk hebben tot gevolg, dat de tegenwoordige bezitter van een effect zijn eigendomsrechten niet kan verdedigen door aan te voeren, dat hij door de bezettende macht werd gedwongen het litigieuze effect te kopen⁹⁾. Slechts in een tweetal gevallen kan een beroep op force majeure baat brengen. Voorzover degene, die in opdracht van een ander heeft verkregen, was een lid van de vereniging voor de Effectenhandel, kan gemis aan goede trouw bij dit lid niet worden aangenomen op grond van een handeling, waartoe dit lid ingevolge de voor hem geldende reglementen en gebruiken was gehouden (art. 53, lid 5, laatste zinsnede). Een tweede geval is daaraan toegevoegd bij de Wet van 15 Januari 1948, S. I 21: het lid van de Vereniging voor de Effectenhandel, dat onder deze omstandigheden niet voor een cliënt, doch voor eigen rekening handelt, wordt eveneens beschermd.

⁷⁾ Soms schijnt de Afdeling het derde hoofdstuk toe te passen in verband met de belangen van de tegenwoordige bezitter; Afdeling Effectenregistratie, 5 November 1947, Rechtsherstel II p. 302.

⁸⁾ Zie Afdeling Effectenregistratie, 13 November 1947. Rechtsherstel II, p. 387.

⁹⁾ Anders Afdeling Effectenregistratie, 5 November 1947; in noot 7 aangehaald.

De bepalingen van het oude hoofdstuk laten echter wel toe, dat wanneer de tegenwoordige bezitter van een effect kan aantonen, dat hij door de bezettende macht tot het kopen van een effect werd genoopt, aan de vroegere bezitter de last wordt opgelegd aan de tegenwoordige bezitter een vergoeding te geven (art. 57, lid 1).

Wij mogen dit artikeltje met een woord aan de lezer besluiten. Aan de begrippen goede trouw, regelmatig beursverkeer, ingevolge reglementen en gebruiken gehouden zijn enz. zal door de Afdeling Effectenregistratie en eventueel door de appelrechter materiële inhoud moeten worden gegeven. Dit artikel bedoelt niet om enig oordeel te geven, hoe naar de mening van de schrijvers deze materiële inhoud zal moeten zijn.

J.
C.W.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

In Staatsblad I 21 is opgenomen de Wet van 15 Januari 1948, houdende voorzieningen inzake het Waarborgfonds Rechtsherstel en inzake de Effectenregistratie. Bij deze Wet is Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer op verschillende punten gewijzigd en aangevuld.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD

INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJANDELIJK VERMOGEN.

No. 28. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 27 Januari 1948.

Van Rijksduitsers, op wier non-enemy-verzoek nog niet is beschikt, zijn het meubilair en de bedrijfswerktuigen en -voorraad verkocht. Aan artikelen als deze en aan meubilair is grote behoefte in den lande.

Blijkens ingewonnen ambtsinlichtingen bestaat er voor appellanten geringe kans op ontvijanding, maar zolang op hun verzoek niet is beslist, kunnen zij niet geacht worden geen belang te hebben bij de aangevochten handelingen; zij zijn derhalve ontvankelijk.

Verzoek afgewezen omdat het B.I. onder deze omstandigheden terecht het algemeen belang en het belang van het onder beheer staand vermogen zwaarder heeft doen wegen dan het belang van appellanten persoonlijk.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien het op 26 April 1947 gedateerd verzoekschrift van Anton Gerhard Rosing en Maria Elisabeth Wenning, echtelieden, wonende te Eibergen A 192 — hieronder verder te noemen „appellanten” — gemachtigde Jhr. Mr. M. W. C. de Jonge, Advocaat en Procureur te Zutphen;

Gezien de op 23 Juni 1947 gedateerde conclusie van antwoord op voormeld verzoekschrift van de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut;

Gehoord het Nederlandse Beheersinstituut in deszelfs mondelinge toelichting, te Onzer openbare terechtzitting van 30 September 1947 voorgedragen door Mr. J. W. B. Haaxman, werkzaam bij genoemd Instituut, zijnde appellanten ter voormelde terechtzitting noch in persoon, noch bij gemachtigde verschenen, zijnde van de gemachtigde bericht van verhindering ontvangen;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat appellanten stellen:

dat zij beide Rijksduitsers en sedert 1931 in Nederland woonachtig zijn;

dat zij op 24 April 1947 bij geruchte hebben vernomen, dat het Nederlandse Beheersinstituut — Vertegenwoordiging Winterswijk — het voornemen heeft opgevat om hun meubilair uit hun huis te verwijderen en te verkopen en met hun bedrijfsvoorraad en werktuigen, behorende tot een loodgietersbedrijf, desgelijks te handelen;

dat inderdaad op 21 April 1947 het meubilair uit hun huis is weggehaald en overgebracht naar Winterswijk, de bedrijfsvoorraad is geïnventariseerd en getaxeerd, zodat deze ieder moment verkocht kan worden;

dat appellanten op de ten requeste aangevoerde gronden, welke als hier geïnsereerd dienen te worden beschouwd, bij Ons in hoger beroep komen van — en vorderen de vernietiging van — de beschikkingen, handelingen, besluiten of beslissingen van het Beheersinstituut als vorenomschreven, althans zodanige handelingen te verbieden, in het bijzonder te gelasten dat het meubilair, huisraad, van appellanten zal worden teruggebracht naar

het perceel te Eibergen A 192 en te verbieden dat van het vermogen van appellanten enig onderdeel zal worden vervreemd, bezwaard, weggevoerd of geliquideerd, zolang zodanige handeling niet door het belang van dit vermogen of van de onder beheer gestelde appellanten zelf is vereist;

Overwegende, dat het Beheersinstituut zich tegen deze vordering heeft verweerd op gronden, die hieronder zullen worden aangegeven, en heeft medegedeeld, dat het inmiddels tot verkoop der ten processe bedoelde goederen is overgegaan;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat het Beheersinstituut aan appellanten de niet ontvankelijkheid hunner vordering heeft tegengeworpen op grond van het feit, dat hun vermogen ingevolge het bepaalde bij artikel 3 Besluit Vijandelijk Vermogen in eigendom is overgegaan op de Staat en appellanten mitsdien geen belanghebbenden zijn bij de door het Beheersinstituut met betrekking tot hun voormalig vermogen genomen besluiten;

Overwegende hieromtrent, dat verzoekster Wenning op 27 Februari 1946 voor zichzelf, haar echtgenoot en hun minderjarig kind een verklaring heeft verzocht als bedoeld in artikel 34, lid 1, sub f, van het Besluit Vijandelijk Vermogen;

dat, zolang op dit verzoek geen definitieve beslissing is genomen, appellanten niet geacht kunnen worden geen belang te hebben bij de door het Beheersinstituut met betrekking tot hun voormalig vermogen verrichte handelingen, daar immers, mocht op dit verzoek toewijzend worden beslist, dit vermogen naar appellanten zal terugkeren;

dat Wij appellanten derhalve ontvankelijk achten;

Overwegende, dat Ons ten processe is gebleken:

- a. dat de verkochte bedrijfsvoorraad bestond uit loden buizen, koperen kranen, verlichtingsarmaturen, schakelaars enz., artikelen waaraan Nederland — en speciaal in een streek, waar het oorlogsgeweld heeft gewoed — grote behoefte bestaat;
- b. dat het verkochte meubilair reeds gedurende twee jaren opgeslagen stond wat aan de waarde van meubilair — gelijk bekend is — niet ten goede komt;
dat er in het land grote behoefte aan meubilair bestaat in verband met de invrijheidstelling van vele politieke delinquenten;
dat het litigieuze meubilair door tussenkomst van de Stichting Politieke Delinquenten is verdeeld;
- c. dat appellant Rosing in Duitse krijgsmacht is geweest, in Duitsland krijgsgevangen is gemaakt en zich thans nog te Vreden in Duitsland bevindt;

dat appellant Rosing nog geen verblijfsvergunning voor Nederland heeft verkregen, en dat blijkens ingewonnen ambtsinlichtingen de kans, dat aan appellanten een verklaring als bedoeld in artikel 34, lid 1, sub f, Besluit Vijandelijk Vermogen zal worden afgegeven, gering moet worden geacht;

Overwegende, dat in deze omstandigheden het Beheersinstituut het algemene belang en het belang van het onder beheer staande vermogen terecht zwaarder heeft doen wegen dan het belang van appellanten persoonlijk, zodat Wij het beroep zullen moeten afwijzen.

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren appellanten ontvankelijk in hun hoger beroep;

Wijzen dit af;

Veroordelen appellanten in de kosten van het geding, tot op de uitspraak van dit vonnis aan de zijde van het Beheersinstituut door Ons begroot op f 25,— (vijf en twintig gulden).

Appellant heeft op Dolle Dinsdag de door hem gedreven zaak achtergelaten zonder enige voorziening te treffen.

Wegens gebrek aan bedrijfskapitaal kon het door appellant gehuurde pand als bedrijfsruimte niet anders productief gemaakt worden dan door een bedrijfsleider voor eigen rekening en risico de zaak te doen exploiteren, waarbij deze zijn eigen tabaksvergunning moest inbrengen.

Een goed beleid verbood de vruchten van kopers arbeid aan appellant te doen toevallen; de verkoop der winkelinventaris en de verhuur van het pand aan de bedrijfsleider werden door de juiste verhoudingen in deze tak van bedrijf gevorderd.

Hiertegen kan niet opwegen de onbevredigende indruk gewekt door het feit dat de bestreden transacties enkele dagen voor het einde van het beheer tot stand werden gebracht.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien ..... enz.;

Gelezen ..... enz.;

Gehoord ..... enz.;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat het Beheersinstituut, krachtens artikel 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen het beheer voerende over appellant's vermogen, bij anderhandse akte van 18 November 1946 onder de daarin vermelde voorwaarden, heeft verkocht de aan appellant in eigendom toebehorende inventaris van de sigarenzaak, gedreven in het perceel Nieuwendammerdijk 303 te Amsterdam-Noord aan Fiolet voornoemd, tegen een koopprijs van f 750,— alsmede aan deze heeft verhuurd bij onderhandse akte van dezelfde datum, onder de daarin vermelde voorwaarden, het aan appellant in eigendom toebehorende perceel aan de Nieuwendammerdijk 303, tegen welke handelingen appellant op de ten requeste gestelde gronden overeenkomstig het bepaalde bij artikel 11, lid 4, van voormeld Besluit bij Ons in beroep komt;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat Wij in het midden mogen laten of volgens de stelling van het Beheersinstituut en koper appellant wegens overschrijding van de beroepstermijn niet ontvankelijk zal moeten worden verklaard, nu op andere gronden zijn verzoek zal moeten worden afgewezen;

dat appellant immers op „dolle Dinsdag” met zijn gezin de door hem gedreven sigarenzaak zonder enige voorziening te treffen, heeft achtergelaten en dat deze ten tijde van de bevrijding dan ook geheel was verlopen;

dat het de Stichting Beheerscommissie Detailhandel en Ambacht, waaraan het Beheer over appellant's vermogen was opgedragen, moeite heeft gekost iemand te vinden, die bereid zou zijn het door appellant gehuurde pand als bedrijfsruimte productief te maken;

dat de Stichting daarin evenwel wegens gebrek aan bedrijfskapitaal in appellant's vermogen niet anders kon slagen dan door voornoemde Fiolet, die genegen was de functie van bedrijfsleider te aanvaarden, voor eigen rekening en risico de zaak te doen exploiteren;

dat daartoe door genoemde Fiolet diens eigen tabaksvergunning moest worden ingebracht, aangezien door hem van appellant's vergunning, die overigens blijkens door Ons ambtshalve ingewonnen inlichtingen niet is verlopen, geen gebruik kon worden gemaakt;

dat het hem daarna inderdaad gelukt is door eigen arbeid de zaak wederom op te bouwen;

Overwegende, dat Ons voldoende is gebleken, dat tot het bereiken van dit resultaat geen enkele factor heeft bijgedragen, waaraan appellant buiten

en behalve de rechten, die hem uit de litigieuse transacties toekomen, enig recht jegens koper zou kunnen ontlenen en dat hij bij zijn grieven tegen het gewraakte beleid kennelijk voorbijziet, dat hij door zijn vlucht het risico voor het totaal verlopen van zijn zaak op zich heeft genomen;

dat Wij met het Beheersinstituut van opvatting zijn, dat een goed beleid verbod de vruchten van koper's arbeid aan appellant te doen toevallen en dat derhalve in casu de beide aangevallen transacties door de juiste verhoudingen in deze bepaalde tak van bedrijf werden gevorderd, waartoe de toestemming van de Procureur-Fiscaal werd verkregen;

dat inderdaad het feit, dat de bestreden transacties gtschiedden op een tijdstip, gelegen enkele dagen voor de datum, waarop het beheer over appellant's vermogen een einde zou nemen, een onbevredigende indruk wekt, doch in geen geval ten appellant's faveure kan opwegen tegen de hiervoren gememoreerde feiten en omstandigheden;

dat Wij geen gronden aanwezig achten, die zouden moeten leiden tot een vernietiging Onzerzijds van de litigieuse transacties of der bepalingen en voorwaarden, waaronder zij zijn aangegaan;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Wijzen appellant's verzoek af;

Veroordelen hem in de kosten van het geding, aan de zijde van het Beheersinstituut tot op deze uitspraak begroot op f 25,—, aan de zijde van koper op f 50,—.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Terugvordering van salarissen.

No. 682. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGEN-BOSCH**, 10 Dec. 1947. (Mrs. van Bortel, Ariëns en Poerink).

De stelling dat het gehele optreden van gerequesteerde als Verwalter en daardoor ook iedere onttrekking van gelden uit de zaak als salaris nietig, althans onrechtmatig is, gaat te ver. Het is in casu niet onredelijk, dat de Verwalter een beloning voor zijn werkzaamheden ontvangt. Het salaris van f 1000,— per maand teruggebracht tot f 500,— per maand. Gerequesteerde veroordeeld tot terugbetaling van hetgeen hij méér heeft ontvangen dan f 500,— per maand.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1154.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

No. 683. **RAAD RECHTSHERSTEL, AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 27 Nov. 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Verzoek tot vernietiging van de overeenkomst tijdens de bezetting tot stand gekomen tussen het Uitkeringsfonds van de A.O.F. en „de Centrale” afgewezen.

De A.O.F. is door de overgang van de niet-Joodse leden naar „de Centrale” niet benadeeld; de haar toegebrachte schade is uitsluitend een gevolg van haar beroving door de bezetter.

Het ware onredelijk en onbillijk de niet-Joodse leden thans terug te brengen naar een ongunstiger positie dan waarin zij thans verkeren bij „de Centrale”.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1148.

No. 684. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 16 Dec. 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Requestrant heeft door cessie van de polis aan Lippmann zijn eigen rechten prijsgegeven en kan derhalve aan de gerequesteerde maatschappij niet verwijten, dat zij aan de afkoop van Lippmann geen weerstand heeft geboden. Lippmann heeft hierbij gebruik gemaakt van een recht uit de overeenkomst, hetwelk haar door requestrant zelf was overgedragen.

Vordering tot herstel van de levensverzekeringsovereenkomst ontzegt.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1150.

No. 685. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 8 Jan. 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Gerequesteerde — levensverzekeringmij. — heeft gesteld, dat ver-

zoekster heeft getracht door middel van verzekeringen gelden veilig te stellen voor inbeslagneming door de Duitse autoriteiten, welk doel bij de totstandkoming van de verzekering nadrukkelijk is besproken. Het besprokene ontleent aan de overeenkomst niet het karakter van lijfrenteovereenkomst en maakt deze niet tot een overeenkomst van bewaargeving.

De verklaring, dat door de Mij. geen garantie kon worden gegeven, dat de regeling werkelijk tot haar doel zou komen, betekent alleen dat p.p. geen andere verplichtingen op zich hebben genomen dan voortvloeiende uit de normale verzekeringsovereenkomst.

Aangeboden getuigenbewijs gepasseerd en de vordering tot herstel van de levensverzekeringsovereenkomst toegewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1152.

- No. 686. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 8 Jan. 1948. (Mrs. Prof. Kollwijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Hoewel verzekerde is overleden op 9 April 1943 en Lippmann over de daardoor opeisbaar geworden verzekerde som had kunnen beschikken ingevolge verordening 58/42, is in werkelijkheid de afkoopwaarde per 30 Juni 1943 aan Lippmann betaald ingevolge verordening 54/43.

Art. 33 E 100 moet als uitzonderingsvoorschrift strikt worden beperkt tot het geval, dat betaling is geëist van een vordering, die door de debiteur naar het gemene recht als bestaande is erkend en aan welke voldoening bezwaarlijk kon worden ontkomen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.)

N.R. No. 1155.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 687. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 23 Dec. 1947. (Mrs. Scholten, van Walsem en Marinus).

Gerequesteerde heeft het hypothecair verbonden bouwterrein vrijwillig verkocht en mist derhalve de bescherming van art. 33 E 100, aangezien zij zichzelf in de toestand heeft gebracht te moeten betalen aan een ander dan haar creditrice. Oorspronkelijke geldlening hersteld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1149.

- No. 688. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 8 Jan. 1948. (Mrs. Prof. Kollwijn, Prof. Duyfjes en Block).

De Duitse bestuurders van verzoekster hebben tijdens de bezetting een hypothecaire geldlening opgenomen bij de Haarlemsche Hypotheekbank, die deze hypothecaire vordering aan de „Landelijke" heeft gecedeerd. De Haarlemsche Hypotheekbank wist met een — naar het gemene recht — onbevoegd bestuur te contracteren, zodat de geldlening niet kan worden gehandhaafd dan voorzover verzoekster daardoor is gebaat.

Blijkens accountantsrapport is verzoekster niet gebaat. Verweer van Haarlemsche Hypotheekbank dat zij zelve in een dwangpositie verkeerde verworpen.

Geldlening tussen verzoekster en Haarlemsche Hypotheekbank, alsmede de cessie van deze lening aan de Landelijke nietig verklaard, met bevel tot doorhaling van de ingeschreven hypotheek.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1151.

No. 689. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 22 Jan. 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en Block).

Het rechtsherstel van Gerzon moet als één geheel worden aange-merkt met volledige samenhang van alle onderdelen, nu voor de overdracht van de zaak, inclusief de percelen, één koopprijs is bepaald. De vraag of Gerzon is gebaat door de hypotheek door de Landelijke aan Spiecker verleend, waarmede de hypotheecaire schuld van Gerzon is afgelost, moet worden beoordeeld in verband met de rooftransactie's door Spiecker jegens Gerzon gepleegd en wordt niet alleen beheerst door het feit dat Gerzon haar percelen onbezwaard terug ontvangt. De grote schade door Gerzon geleden en de kwade trouw van de Landelijke verzetten zich tegen overdracht van de vorderingen, welke Gerzon tegen Duitse instanties kan geldend maken.

Vorderingen van Gerzon tot rechtsherstel toegewezen; vordering van de Landelijke afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1153.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 690. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 23 Dec. 1947. (Mrs. Jhr. Calkoen, van Berckel en van Hinloopen Labberton).

Onder belanghebbende van art. 43 E 133 is alleen aan te merken degene te wiens aanzien de handeling heeft plaats gehad of te wiens aanzien de beslissing is gevallen.

Requérant, koper van het onroerend goed, na de overdracht van het perceel van vader op zoon is bij de overeenkomst tussen vader en zoon geen partij geweest en derhalve bij de vernietiging van deze koopovereenkomst geen belanghebbende.

De vordering van de interveniënt tot vernietiging van het besluit van het Beheersinstituut is niet ontvankelijk wegens de overschrijding van de appeltermijn.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1147.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 690.

Diverse beslissingen.

Zie ook No. 683.

No. 691. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT**, 19 December 1947. (Mrs. de Boer, van Regteren Altena en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Onder belanghebbenden in art. 143 E 100 moeten worden verstaan partijen in een contradictoair geding of zij, die buiten zulk een geding de beslissing van de Afdeling hebben ingeroepen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1146.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 24. **RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**, Afdeling Effectenregistratie, 4 Februari 1948. (Mr. Dr. G. L. van Oosten Slingeland).

Bewindvoester voor Joodse eigenares vordert teruggave van effecten welke deze aan gerequesteerde in bewaring heeft gegeven. Niet bewezen dat destijds beloning is toegezegd.

Geen gewijzigde vaststelling van rechtsbetrekking nu gerequesteerde, die bij de Afdeling de indruk heeft gewekt dat hij uit bewaring voordeel heeft willen behalen en die heeft verzuimd de effecten ter registratie aan te bieden, niet heeft duidelijk gemaakt waarin zijn arbeid en zorgen voor de stukken hebben bestaan.

Afgifte onder voorwaarde dat requestrant aan gerequesteerde een door de Afdeling vastgesteld bedrag betaalt om het aan de bewaring verbonden risico te dekken.

Veroordeling van gerequesteerde in de proceskosten.

BESLISSING.

Inzake:

De Stichting Bewindvoering Afwezigen en Onbeheerde Nalatenschappen, gevestigd te Amsterdam, optredende in haar hoedanigheid van bewindvoester voor Estrea Hirnheimer, laatstelijk gewoond hebbende te Amsterdam, zulks krachtens benoeming door het Nederlandse Beheersinstituut, Bureau Amsterdam,

requestrante, verschenen in persoon van Mr. M. C. Verbiest-Hergesell, employé der Stichting;

tegen:

A. J. van Rheenen, diamantbewerker te Amsterdam,
gerequesteerde, verschenen in persoon bijgestaan door Mr. W. C. J. A. van Everdingen te Amsterdam.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de volgende beslissing:

Verzoekster stelt met aanvulling van haar verzoekschrift:

dat de afwezige Estrea Hirnheimer eigenares was van:

9 obligaties à f 1000,— Nederland 1938 3—3½ % nummers 080235, 080236, 080237, 080238, 080239, 080240, 080241, 080244 en 080245,

9 coupons van die stukken vervallen 1 Maart 1942,

1 coupon van een obligatie Nederland 1937 f 1000,— 3 % no. 402023 vervallen 1 Januari 1942, groot f 15,—,

1 coupon van een Grootboekobligatie van het Administratiekantoor Brondgeest & Zn. en Chemet & Weetjen no. 1791, groot f 1.23½, vervallen 1 Januari 1942,

1 coupon van een Grootboekobligatie van dat Administratiekantoor no. 5329, groot f 6.18½, vervallen 1 Januari 1942,

1 coupon van een Grootboekobligatie van het Administratiekantoor van de Wed. H. F. Tjeenk c.s. no. 3683, groot f 1.23½, vervallen 1 Januari 1942,

1 coupon van een Grootboekobligatie van het Administratiekantoor van Ketweich en Vroonbergh en Wed. W. Borski no. 4944E, groot f 1.23½, vervallen 1 Januari 1942;

dat zij deze stukken tijdens de vijandelijke bezetting van het Rijk in Europa in bewaring heeft gegeven aan gerequestreerde;

dat deze bewaargeving geschiedde uit noodzaak, n.l. teneinde te vermijden, dat de effecten en coupons haar als Jodin door de Duitsers zouden worden afgenomen;

dat omtrent een bewaarloon tussen haar en gerequestreerde niets werd overeengekomen, en derhalve aangenomen moet worden, dat de bewaargeving om niets is geschied;

dat in ieder geval requestrante in haar hoedanigheid van bewindvoester, gezien de omstandigheden, waaronder de bewaargeving is geschied, niet gehouden is enig bewaarloon aan gerequestreerde te betalen;

dat gerequestreerde bij een persoonlijk bezoek ten kantore van requestrante medegedeeld heeft houder van genoemde effecten en coupons te zijn;

dat hij echter ondanks herhaalde sommatie geweigerd heeft de onder zijn berusting zijnde stukken aan requestrante als bewindvoester van de rechthebbende af te geven, althans geweigerd heeft zijn medewerking te verlenen, dat bedoelde effecten weer in het bezit van de wettelijke vertegenwoordiger van de afwezige geraken;

dat gerequestreerde geen enkel recht kan doen gelden;

waarom zij heeft verzocht, dat beslist, althans voorlopig beslist zal worden, dat het bezitsrecht van de genoemde effecten toebehoort aan de afwezige en dat zij onder het beheer van requestrante worden gesteld, met veroordeling van gerequestreerde tot betaling van de aan het verzoekschrift verbonden kosten;

Gerequestreerde heeft hiertegen in hoofdzaak aangevoerd:

dat hij met uitsluiting van de wetenschap of de in het verzoekschrift genoemde Estrea Hirnheimers al of niet eigenaresse was, wil toegeven, dat hij de effecten en coupons als gespecificeerd, van haar in de bezettingstijd in ontvangst heeft genomen ter bewaring e.q. in beheer voor zoveel nodig, tot tijd en wijle, de nood der Duitse bezetting zou zijn voorbijgegaan aan de Nederlandse bevolking en meer in het bijzonder ook haar zelf niet langer zou bezwaren;

dat hij ook niet weet of Estrea Hirnheimers geacht moet worden van Duitse nationaliteit te zijn en in verband daarmee haar bezittingen vijandelijk vermogen gerekend moeten worden;

dat bij de bewaargeving tussen partijen werd afgesproken, dat bij het eindigen van de noodtoestand, zo Estrea Hirnheimers aldan nog in leven zou zijn, de in bewaring gegeven goederen door verweerder aan haar zouden worden teruggegeven, wat de coupons betreft echter een verzilvering aan hem was toegestaan;

dat Estrea Hirnheimers aan verweerder heeft toegezegd, dat zij hem bij haar terugkeer en bij teruggave een ruime beloning voor zijn moeiten en goede zorgen zou geven, zich bewust zijnde welke risico's hij met de bewaargeving op zich nam, en hoewel geen concreet bedrag genoemd werd, een remuneratie van 10 % in uitzicht werd gesteld, terwijl mocht zij niet terugkeren, hij de goederen als de zijne zou mogen beschouwen;

dat van die afspraak, vanwege het risico eraan verbonden, niets op schrift is gesteld;

dat hij de belangen van Estrea Hirnheimers, ondanks alle risico daaraan verbonden en ondanks de door de bezettingsautoriteiten ingestelde naspeuringen naar haar mogelijk vermogen, met uiterste zorg en onzelfzuchtigheid behartigd heeft en daarmee de hem ter hand gestelde effecten en coupons voor haar behouden heeft, nu deze niet zijn terechtgekomen in de handen der liquidateuren van Joodse bezittingen, het kantoor van Lippmann, Rosenthal, alhier;

dat, ware Estrea Hirnheimers teruggekeerd, zij, zich bewust van de risico's aan verweerdens gedrag verbonden, ook zeker met loyale geste haar toezegging zou hebben gestand gedaan;

dat hij in de benarde omstandigheden, zoals die achter hem liggen, meer zorg voor de hem in bewaring gegeven goederen heeft gedragen dan voor zijn eigen, en dit zonder dat in dit geval van toepassing waren de voorzieningen van art. 1744 B.W. sub 1, 2 en 3;

dat te zijnen opzichte, gezien zijn moeite en zorgen, het volle pond der redelijkheid en billijkheid tot zijn recht moet komen;

dat, toen enige maanden na de bevrijding Estrea Hirnheimier niet was teruggekeerd, hij zich bij schrijven van 24 Juni 1946 tot het Beheersinstituut gewend heeft met verzoek hem in het bezit der hem toevertrouwde goederen te bevestigen;

dat hij meende zich op zijn recht van retentie te mogen beroepen;

dat aan redelijkheid en billijkheid tekort wordt gedaan, wanneer hem inclusief zijn onkosten en tijdverlies minder dan f 300,— zou worden toegekend;

dat dit bedrag volkomen aanvaardbaar wordt geacht door de naar haar beweren enige erfgenaam van Estrea Hirnheimier t.w. haar zuster Ida;

dat hij niet wil aarzelen te voldoen aan zijn verplichtingen t.w. dat hij de hem in bewaring gegeven effecten en coupons overdraagt aan de Raad en Afdeling, maar daarbij beschermd moet blijven zijn retentierecht tot een bedrag van minstens f 300,—, of zoveel meer als de Raad moge uitmaken, dat hem als bewaarnemer toekomt in redelijkheid en billijkheid;

waarom hij heeft geconcludeerd dat eiseres niet ontvankelijk zal worden verklaard in haar verzoek, althans haar dit zal worden ontzegd, en dat zal worden goedgekeurd, dat verweerder de betrokken stukken ter beschikking stelt van de Raad en Afdeling met toewijzing aan beweerder van een bedrag van minstens f 300,—, of zoveel meer als de Raad en Afdeling zal oordelen, dat hem toekomt krachtens de door hem uitgevoerde in bewaarneming, mede onder beslissing, dat zijn retentierecht tot het bedrag van het hem toegewezen zal blijven doorlopen, ondanks de overgave der stukken totdat hij volledige voldoening heeft gekregen, een en ander met veroordeling van verzoekster in de kosten dezer procedure, althans met bevel dat de kosten van partijen zullen worden gecompenseerd;

Onbetwist is tussen partijen dat Estrea Hirnheimier in Mei 1940 eigenares was van de voren genoemde effecten en coupons, dat zij als Jodin zich bedreigd heeft gevoeld door de door de bezetter tegen de Joden genomen maatregelen, dat zij onder die indruk die stukken in de loop van 1942 in bewaring heeft gegeven aan gerequesteerde, en dat zij niet is teruggekeerd en haar verblijfplaats onbekend is;

Gerequesteerde betwist ook niet, dat hij verplicht is die stukken weder af te geven, waardoor zijn beroep op de toezegging van Estrea Hirnheimier, dat hij, wanneer zij niet zou terugkeren, de goederen als de zijne zou mogen beschouwen, buiten beschouwing kan blijven, doch hij beroept zich op een hem door Estrea Hirnheimier toegezegde beloning voor zijn zorgen en risico's en op hem toekomend retentierecht;

Requestrante door het Nederlandse Beheersinstituut benoemd tot bewindvoerder van de afwezige Estrea Hirnheimier is ingevolge art. 88 van het K.B. E 100 in verband met art. 519 B.W. bevoegd die afwezige te vertegenwoordigen en haar rechten uit te oefenen, en mitsdien ook om van gerequesteerde als houder van aan Estrea Hirnheimier toebehorende goederen, de afgifte van die goederen aan haar te vorderen;

Gerequesteerde wenst zich tegenover afgifte der waarden een beloning te zien toegekend;

dat Estrea Hirnheimier hem een beloning voor zijn arbeid en zorgen heeft toegezegd is niet bewezen, en het moet er dus voor gehouden worden, dat zodanige toezegging door Estrea Hirnheimier niet is gedaan.

De Afdeling zou echter gebruik kunnen maken van haar bevoegdheid om de rechtsbetrekking tussen Estrea Hirnheimier en gerequesteerde gewijzigd vast te stellen en daarin alsnog een beloning voor de bewaarneming op te nemen;

Daarvoor is echter geen voldoende reden;

Gerequestreerde is in gebreke gebleven om nader op te geven of duidelijk te maken, waarin zijn arbeid en zorgen voor de in bewaring gegeven stukken hebben bestaan;

Hij heeft de indruk gewekt uit de bewaargeving voordeel te willen behalen in stede van, zoals behoorlijk is, zijn hulp aan in moeilijkheden verkerende landgenoten zonder vergoeding te verlenen;

Het is gebleken, dat gerequestreerde nagela'ent heeft om, zoals voorgescreven is door art. 42 en volgende van het Besluit E 100 tijdig de in zijn bezit zijnde stukken van Estrea Hirnheimer of haar erfgenamen ter registratie aan te bieden;

Kos'en door gerequestreerde opgegeven als gemaakt voor rechtsgeleerde voorlichting en bijstand komen voor niet in het belang van de in bewaring gegeven goederen of van de bewaargeefster gemaakt te zijn, doch in het belang van gerequestreerde persoonlijk;

Dientengevolge kan niet worden aangenomen, dat gerequestreerde ter zake van de inbewaringneming iets te vorderen heeft en kan hij geen beroep doen op retentierecht;

Het is evenwel aannemelijk, dat gerequestreerde door het bewaren van waarden van Estrea Hirnheimer risico gelopen heeft en het komt billijk voor daarom gebruik te maken van de bevoegdheid om aan de beslissing dat gerequestreerde bovengenoemde stukken aan verzoekster moet afgeven de voorwaarde te verbinden, dat zij aan gerequestreerde betale f 100,—, welk bedrag voldoende voorkomt om het risico bij de bewaring van de weinig plaats innemende goederen te dekken;

Verzoekster had daarvoor een bedrag van f 50,— willen geven, doch die som komt voor het gelopen risico te laag voor;

De door de Afdeling Effectenregistratie te geven beslissing kan geen inbreuk maken op de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie mochten blijken;

Mitsdien beslist de Afdeling onder voorbehoud van de rechten van derden, dat:

gerequestreerde aan verzoekster zal afgeven ten behoeve van Estrea Hirnheimer of haar erven de in het vorens'aande genoemde effecten en coupons, zulks tegen betaling door verzoekster aan gerequestreerde van de som van f 100.— (honderd gulden);

Gerequestreerde wordt verwezen in de proceskosten, welke tot aan de uitspraak worden begroot op f 150,—.

No. 25. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 11 Februari 1948. (Mr. Dr. G. L. van Oosten Slingeland).

Requestrant's aandelen op naam zijn op verzoek van L. R. & Co. door de uitgevende instelling aan toonder gesteld, hetgeen op de aandelen is aangetekend.

De aantoonderstelling wordt, met toepassing van art. 26 nietig verklaard, voorzover nodig met terugwerkende kracht; het beroep van de tegenwoordige bezitter op verkrijging in regelmatig beursverkeer moet derhalve worden verworpen.

Nu de Bank, die bij de verkrijging bemiddeling verleende, had behoren te vermoeden dat het hier aandelen betrof die op ongeoorloofde wijze uit het bezit van de rechtmatige eigenaar waren geraakt kan gerequestreerde, ingevolge art. 53, lid 5, geen beroep op goede trouw doen.

BESLISSING.

Inzake:

Mr. Henri Adolf Tels, advocaat en procureur te 's-Gravenhage, requestrant, verschenen in persoon;

tegen:

H. J. Bonda, koopman te Rotterdam, *gerequestreerde*, verschenen in persoon, bijgestaan door Mr. H. Bavinek, advocaat te Rotterdam.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de volgende beslissing:

Verzoeker stelt vóór 10 Mei 1940 reeds eigenaar te zijn geweest van 12 aandelen groot nominaal f 1000,— serie A Nrs. 17 tot en met 20, serie B Nrs. 12 tot en met 15 en serie C Nrs. 29 tot en met 32 in de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Onroerend Goed Domus te Rotterdam staande op naam van verzoeker, voorzien van dividendbewijs no. 34 e.v. Hij heeft deze aandelen met dividendbewijzen moeten inleveren bij Lippmann, Rosenthal & Co. te Amsterdam; zij zijn door deze in November 1943 aan de N.V. Domus aangeboden ter overschrijving aan toonder. Deze N.V. heeft daaraan voldaan, doch op de mantels der aandelen is de aantekening geplaatst, dat die overschrijving geschiedde op verzoek van Lippmann, Rosenthal & Co. De aandelen zijn thans in het bezit van gerequestreerde, die ze na voormelde inlevering gekocht heeft. Sinds de inlevering is betaalbaar gesteld het dividend No. 34 met f 25,50 netto. Hij acht zich gerechtigd tot herschel in zijn op onrechtmatige wijze verloren eigendom en verzoekt daarom:

dat hij hersteld zal worden in de eigendom van voornoemde aandelen; dat gerequestreerde veroordeeld zal worden:

a) tot teruggave aan requestrant van voornoemde aandelen met dividendbewijs No. 35 e.v.;

b) tot betaling aan requestrant van f 306,— uit hoofde van de op die aandelen betaalbaar gestelde dividenden;

c) tot volledige medewerking, opdat voornoemde aandelen wederom ten name van requestrant worden gesteld;

d) tot het betalen aan requestrant van een door de Raad te bepalen dwangsom voor elke dag, dat hij na verloop van een te bepalen termijn, in gebreke mocht blijven aan de uit te spreken veroordeling in volle omvang te voldoen;

dat hem acte verleend zal worden van zijn aanbod om tegen volledige voldoening aan de uit te spreken veroordeling, aan gerequestreerde te cederen zijn vordering op Lippmann, Rosenthal & Co. tot het bedrag, dat voor die aandelen aan deze instelling betaald mocht zijn, indien en voorzover dit bedrag — als betaling van genoemde aandelen — ten gunste van zijn rekening bij Lippmann, Rosenthal & Co. geboekt werd;

dat gerequestreerde in de kosten van dit geding veroordeeld zal worden;

Gerequestreerde heeft in hoofdzaak daartegen aangevoerd:

dat hij niet weet of Mr. Tels eigenaar is geweest op 10 Mei 1940 van de 12 aandelen, waarover het proces loopt; dat hij nimmer heeft gekocht of in bezit gehad de aandelen A 17, A 19, B 13 en C 31; dat hij erkent de andere 8 stukken tijdens de bezetting te hebben gekocht; dat de 8 onderhavige aandelen na de aan toonderstelling in het beursverkeer als toonderstukken werden verhandeld;

dat hij aan zijn commissionnair, de N.V. Rotterdamsche Boaz-Bank te Rotterdam, opdracht gegeven heeft ter beurze toonderaandelen Domus te kopen, welke opdracht ter beurze te Amsterdam werd uitgevoerd door de firma Mandersloot en de Bruyn aldaar; dat de Vereeniging voor den Effectenhandel aan haar leden acceptatie van toonderstukken verplicht gesteld heeft, ook al zou men kunnen vermoeden, dat het vroeger Joods bezit was geweest; dat als men de handel van toonderstukken vrijlaat, men ook de levering ervan moet vrijlaten; dat hij door zijn commissionnair de stukken op regelmatige wijze tegen normale koersen in regelmatig beursverkeer gekocht heeft en niet bepaalde genummerde stukken heeft gekocht, doch toonderstukken, waarvan hij moest afwachten welke nummers de verkoper zou leveren; dat de stukken na levering in open bewaargeving bij de Rotter-

damsche Boaz-Bank hebben gelegen en hij de stukken nimmer heeft gezien tot aan de onderhavige procedure en van de verklaringen op de stukken volkomen onkundig is gebleven tot aan dit proces; dat als Mr. Tels rechts-herstel wenst, hij zijn eisen dient te richten tot de N.V. Domus, die de op naam staande stukken aan toonder heeft gesteld, wetende dat hiermede beoogd werd de Joodse eigenaren te onteigenen;

waarom hij heeft verzocht dat de door Mr. Tels ingesnelde vordering van de hand gewezen zal worden met zijn veroordeling in de kosten van het geding.

Tijdens de behandeling der zaak heeft verzoeker verklaard in te trekken zijn vordering terzake van het aandeel serie C no. 31 met daaraan verbonden dividendbewijzen.

Uit de ter zitting overgelegde stukken blijkt:

dat hij onderstaande nota's de Rotterdamsche Boaz-Bank N.V. aan gerequesteerde opgaf voor hem gekocht te hebben aandelen Domus van f 1000,— en wel:

op 4 April 1944 een	à 88½ %;
op 5 April 1944 een	à 88¾ %;
op 11 April 1944 een	à 87 %;
op 12 April 1944 twee	à 86½ %;
op 20 April 1944 twee	à 88¾ %;
op 21 April 1944 twee	à 89 %;
op 27 Juni 1944 een	à 89 %;

dat op deze aandelen is aangetekend: Dit aandeel is overgeschreven ter voldoening aan artikel 6 der statuten aan toonder, op verzoek van de firma Lippman, Rosenthal & Co. als gemachtigde van de eigenaar Mr. Henri Adolf Tels, ingevolge het haar toekomende beschikkingsrecht.

Rotterdam, 20 November 1943. Commissaris J. Coert.

dat hij onderstaande nota's de firma Assman & Kempen aan de firma Mandersloot en de Bruyn opgaf voor haar gekocht te hebben aandelen Domus van f 1000,— en wel:

op 4 April 1944 een	à 88½ %,	waarop aangetekend no. 14B;
op 5 April 1944 een	à 88¾ %,	waarop aangetekend no. 30C;
op 11 April 1944 een	à 87 %,	waarop aangetekend no. 20A;
op 12 April 1944 een	à 86½ %,	waarop aangetekend no. 15B;
op 20 April 1944 twee	à 88¾ %,	waarop aangetekend no. 29C en 49A;
op 21 April 1944 twee	à 89 %,	waarop aangetekend no. 32C en 7A;

dat bij nota van 12 April 1944 de firma Pierson & Co. te Amsterdam aan de firma Mandersloot en de Bruyn voor Assman kennis gaf van verkoop van 1 aandeel Domus van f 1000,— à 86½ %, waarop aangetekend 12B;

dat bij nota van 27 Juni 1944 de firma H. Früdiger te Amsterdam aan de firma Mandersloot en de Bruyn voor Assman kennis gaf van verkoop van een aandeel Domus van f 1000,— à 89 %, waarop aangetekend 18A;

dat bij schrijven van 23 Augustus 1946 gerequesteerde aan verzoeker schreef, dat hij hem er nog opmerkzaam op maakt, dat hij zijn Bank uitdrukkelijk opdracht gegeven had, nooit aandelen te kopen die vermoedelijk afkomstig waren van de firma Lippmann, Rosenthal & Co.

Tijdens de behandeling der zaak hebben als getuige onder ede verklaard:

W. M. 's Hart, directeur van de N.V. Milders' Huizenbeheer, die de directie voert van de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Onroerend Goed Domus te Rotterdam;

dat op 20 November 1943 de aandelen Domus A 17 tot en met 20, B 12 tot en met 15 en C 30 tot en met 32 op verzoek van Lippmann, Rosenthal & Co. aan toonder zijn gesteld; dat zij tot dien toe stonden op naam van Mr. H. A. Tels en voor dien van diens vader; dat het aandeel C 29 nog in het aandelenregister staat op naam van Mr. Tels; dat de president-commissaris Mr. J. Coert bij de aantoonstelling op de aandelen aangetekend heeft, dat zij van Lippmann, Rosenthal & Co. afkomstig waren; dat er niet veel

handel in de aandelen Domus geweest is; dat er tussen 1932 en 1945 geen dividend uitgekeerd is, doch over 1945 een dividend van netto f 25,50; dat in 1942 de koersen van de aandelen hebben gelegen tussen 72 en 83 %, in 1943 tussen 74 en 99 % en in 1944 tussen 75 en 90 %, en er in 1945 geen notering geweest is; da. het geplaatste kapitaal der N.V. bedraagt f 728.000,—

W. A. van der Velden, directeur der N.V. Rotterdamsche Boaz-Bank te Rotterdam;

dat de Bank in April 1944 9 aandelen Domus en op 27 Juni 1944 1 aandeel Domus voor gerequestreerde heeft gekocht; dat van deze 10 aandelen er 8 stonden op naam van Mr. Tels; dat zij in November 1943 aan toonder waren gesteld; dat hij ze alle van de firma Mandersloot en de Bruyn te Amsterdam heeft verkregen; dat hij ze bij levering heeft bekeken en ze prima-vista voldeden aan de te stellen eisen; dat hij geen aandacht heeft geschonken aan de daarop voorkomende aantekening van Mr. Coert; dat hij van gerequestreerde opdracht had om niet te kopen stukken, die van Lippmann, Rosenthal & Co. afkomstig waren.

Genoegzaam is gebleken, dat verzoeker op 10 Mei 1940 eigenaar was van voornoemde 12 aandelen en da. de eigendom van die effecten voor hem is verloren gegaan als gevolg van een handeling, welke verricht is op grond van een maatregel van de bezetter, ten aanzien waarvan bij K.B. E 93 is bepaald, dat hij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest. Dientengevolge moet ingevolge de artt. 23 en 25 in verband met art. 54 par. 2 van het K.B. E 100 in de rechtsbetrekkingen in verband met genoemde aandelen en dividendbewijzen worden ingegrepen tenzij blijkt, dat het achterwege laten daarvan redelijk is.

Gerequestreerde heeft dit te zijnen aanzien betwist, omdat verzoeker zijn eisen zou moeten richten tot de N.V. Domus, die de stukken aan toonder heeft gesteld.

Uit de artt. 45, 53 en 54 van laatstgenoemd Besluit in onderling verband volgt echter, dat, nadat een aanvraag tot herstel van recht op effecten is ingediend, in het geding kom. de betrekking tussen de aanvrager en de tegenwoordige bezitter van het effect en niet slechts die tussen de benadeelde en degeen, die benadeeld heeft.

De betwisting gaat dus in haar algemeenheid niet op, doch is in zover wel juist, da. gebleken is, dat gerequestreerde inderdaad niet de tegenwoordige bezitter is van het aandeel Domus serie C no. 31, ten aanzien waarvan ook verzoeker zijn vordering verminderd heeft.

Wat betreft de aandelen serie A No. 17 en 19 en serie B no. 13: voorshands is niet gebleken, dat gerequestreerde daarvan de tegenwoordige bezitter is en da. hij deze ter registratie heeft aangemeld, doch ook niet wie dat dan wel gedaan heeft, zodat ten aanzien van deze aandelen de beslissing op het verzoek van verzoeker moet worden aangehouden.

Ten aanzien van de overige 8 aandelen heeft gerequestreerde tot steun van de bewering dat ingrijpen achterwege behoort te blijven en zijn eigendomsrecht erkend behoor. te worden in hoofdzaak slechts aangevoerd, dat de stukken in regelmatig beursverkeer verkregen zijn en dat hij geheel te goeder trouw geweest is, waarbij hij er de nadruk op gelegd heeft, dat het hier betreft aan toonder gestelde aandelen.

Wat deze laatste opmerking betreft: tot de handelingen, waarin krachtens de artt. 23 en 25 in verband met art. 54 par. 2 van het Besluit. E 100 in geval van een geschil als het onderwerpelijke kan worden ingegrepen, behoort ook de aantoonderstelling van die aandelen, die tevoren op naam van verzoeker stonden en waarvan de aantoonderstelling door de firma Lippmann, Rosenthal & Co. aan de directie van de N.V. Domus is verzocht;

Gerequestreerde heeft geen enkele omstandigheid aangevoerd, waarom het ingrijpen in die handeling van de directie van de N.V. Domus en het nietigverklaren van de aantoonderstelling onredelijk zou zijn, en aan de Afdeling is ook niet van een dergelijke omstandigheid gebleken, zodat waar ook de aantoonderselling van de aandelen is geschied op grond en als uitvloeisel van een maatregel van de bezetter, ten aanzien waarvan door de Kroon be-

paald is, dat hij geacht moet worden nimmer van kracht te zijn geweest, die aantoonstelling nietig moet worden verklaard en dat wel met toepassing van art. 26 van genoemd Besluit en zoveel nodig met terugwerkende kracht.

Mitsdien moeten ten aanzien van gerequesteerde de genoemde aandelen als aandelen op naam worden aangemerkt.

Wat be'reft de verkrijging door hem zelf van genoemde aandelen, zijn rechten daarop en de ingrijping daarin, heeft gerequesteerde alleen aangevoerd, dat hij er onkundig van was, dat de door hem verkregen aandelen uit Joods bezit afkomstig waren, en dat hij ze verkregen heeft in regelmatig beursverkeer.

Wat het eers'e punt betreft: in art. 53 par. 5 van genoemd Besluit is bepaald, dat gemis aan goede trouw bij degene, die middellijk of onmiddellijk in opdracht van een ander een effect heeft verkregen, geldt als gemis aan goede trouw van dien ander. Ook wanneer gerequesteerde zelf te goeder trouw geweest is, maar de N.V. Rotterdamsche Boaz-Bank was dit niet bij de verkrijging van de aandelen, dan moet toch gerequesteerde als niet te goeder trouw worden aangemerkt, al was hij het wel.

Het is dus de vraag, of de N.V. Rotterdamsche Boaz-Bank bij die verkrijging te goeder trouw was.

Bij art. 32 van genoemd Besluit is bepaald, dat voor de toepassing van de bepalingen van dit en het volgende hoofdstuk goede trouw slechts kan worden aangenomen, indien degeen op wiens goede trouw een beroep wordt gedaan niet wist, noch redelijkerwijze had behoren te vermoeden, dat het bezit van de zaak of van het recht voor de eigenaar was verloren gegaan tengevolge van een rechtshandeling als bedoeld in artikel 25;

Het komt de Afdeling voor dat de Directie van de N.V. Rotterdamsche Boaz-Bank, toen zij de aandelen verkreeg en ze voor gerequesteerde in bewaring nam, redelijkerwijze had behoren te vermoeden, dat het hier aandelen betrof, die op ongeoorloofde wijze, als bedoeld in art. 25 van het Besluit uit het bezit van de rechtmatige eigenaar waren geraakt, en zulks op grond van de aantekening door Mr. Coert op de aandelen geplaatst, en dit te eerder nu haar gebleken is, dat gerequesteerde aan de directie van de Boaz-Bank had verklaard en opgegeven, dat hij geen effecten uit Joods bezit wenste te kopen, en daarom de Directie zich had behoren te vergewissen, of het wel niet-Joods bezit was, wat ze kreeg, wat ze echter heeft nagelaten te doen.

Dientengevolge kan bij de verkrijging van genoemde aandelen voor de toepassing van voornoemd Besluit de N.V. Rotterdamsche Boaz-Bank niet geacht worden te goeder trouw te zijn geweest en kan dus ook gerequesteerde op goede trouw geen beroep doen.

Wat het tweede punt van het verweerschrift betreft, beroep op verkrijging in regelmatig beursverkeer als vermoeden van goede trouw is alleen van belang bij verkrijging van effecten aan toonder.

Volgens het vorenvermelde betreft het voor de uitoefening van rechten tegenover gerequesteerde niet aandelen aan toonder en mitsdien is het beroep op verkrijging in regelmatig beursverkeer vergeefs.

Aan gerequesteerde kan dus geen erkenning van de eigendom op genoemde 8 aandelen met bijbehorende dividendbewijzen verleend worden en verzoekers recht daarop moet worden hersteld.

De billijkheid brengt echter mede, dat verzoeker aan gerequesteerde tegenover deze herstelling overdraagt het vorderingsrecht, dat hij in verband met zijn eigendomsverlies tegenover de firma Lippmann, Rosenthal & Co. mocht kunnen doen gelden.

Wat betreft de dividenden op de aandelen na de inlevering daarvan bij Lippmann, Rosenthal & Co. betaalbaar gesteld: gebleken is, dat dit slechts het geval is met dividendbewijs no. 34 en wel met f 25,50 netto, nadat gerequesteerde de aandelen had verkregen;

Ingevolge art. 59 van het aangehaalde Besluit is verzoeker dus gerech-

tigd tot een schadevergoeding ten bedrage van 8 maal f 25,50 of f 204,— van de zijde van gerequestreerde, wanneer deze niet meer in staat is aan verzoeker dividendbewijs no. 34, dat bij de aandelen behoorde, te verschaffen.

Bij art. 61 van genoemd Besluit is bepaald, dat na de beslissing omtrent erkenning of herstel van recht het ingeleverde couponblad of het ingeleverde effect uitgeleverd wordt aan degene, die daarop recht heeft.

Tot het stellen van een dwangsom voor het geval gerequestreerde in gebreke mocht blijven om de aandelen aan verzoeker terug te geven of tot de wedertenaamstelling daarvan op verzoeker mede te werken bestaat geen grond.

De Afdeling kan haar beslissing slechts geven onder voorbehoud van de rechten van derden, welke bij de effectenregistratie mochten blijken.

Mitsdien beslist de Afdeling onder genoemd voorbehoud:

Houdt de beslissing aan ten aanzien van voornoemde aandelen serie A 17 en 19 en serie B 13.

Verklaart nietig de aantoonderstelling van voornoemde aandelen serie A 18 en 20, serie B 12, 14 en 15 en serie C 29, 30 en 32, alsmede de verkrijging van genoemde aandelen met bijbehorende dividendbewijzen door gerequestreerde door tussenkomst van de N.V. Rotterdamsche Boaz-Bank.

Herstelt verzoeker in de eigendom van voornoemde 8 aandelen met bijbehorende dividendbewijzen en veroordeelt gerequestreerde tot afgifte van die aandelen met dividendbewijs no. 35 e.v. aan verzoeker.

Verbindt aan deze beslissingen de voorwaarde dat verzoeker aan gerequestreerde cedeert de vordering, die hij tegenover de firma Lippmann, Rosenthal & Co. wegens haar handelen met genoemde aandelen en de dividendbewijzen mocht hebben;

Veroordeelt gerequestreerde om, wanneer hij niet meer in staat is om aan verzoeker te verschaffen de bij de aandelen behorende of behoord hebbende dividendbewijzen no. 34, aan verzoeker te betalen de som van f 204,—.

Veroordeelt gerequestreerde in de kosten van het geding, aan de zijde van requestrant begroot op f 400,—.

Ontzegt het meer of anders gevorderde.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut.

Opheffing Vertegenwoordiging.

Met ingang van 1 Februari 1948 is de Vertegenwoordiging Apeldoorn opgeheven en toegevoegd aan de Vertegenwoordiging Arnhem.

Adreswijziging.

Het adres van de Vertegenwoordiging Haarlem is gewijzigd in Dreef 24. De telefoonnummers zijn ongewijzigd gebleven.

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Besluit betreffende benoeming vertegenwoordiger voor in de Britse resp. Amerikaanse zône van Duitsland gelegen bezittingen.

Het Nederlandse Beheersinstituut heeft besloten:

in verband met een mededeling van het Commissariaat-Generaal voor de Nederlandse Economische Belangen in Duitsland, dat hui en Duitsland wonende Nederlanders, eigenaren van in de Britse resp. Amerikaanse zône van Duitsland gelegen bezittingen, aan de Property Control autoriteiten in bedoelde zônes kunnen verzoeken om als hun rechtstreekse vertegenwoordiger te benoemen de vanwege een Britse resp. Amerikaanse instantie reeds aangestelde Duitse beheerder over bedoelde bezittingen, dan wel een ander in Duitsland woonachtig persoon, waartoe een volmacht voor deze vertegenwoordiger moet worden overgelegd,

- a. een algemene toestemming te verlenen aan buiten Duitsland wonende Nederlanders, eigenaren van in de Britse resp. Amerikaanse zône van Duitsland gelegen bezittingen, om een in Duitsland woonachtig vijandelijk onderdaan in de zin van genoemd Besluit tot hun vertegenwoordiger te benoemen met betrekking tot die bezittingen en om op grond van die benoeming aan de vertegenwoordiger opdrachten te geven;
- b. te bekrachtigen rechtshandelingen als bedoeld sub a, welke op de datum der dagtekening van zijn betreffende beschikking, t.w. 30 Januari 1948, reeds zijn verricht.

(Ned. St. Crt., 6 Februari 1948, No. 26).

Naamswijziging Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat.

Het Nederlandse Beheersinstituut heeft besloten:

In verband met de verwarring, welke bij het publiek bestaat tussen Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam, enerzijds en Lippmann, Rosenthal & Co., Nieuwe Spiegelstraat, Amsterdam, anderzijds, de naam Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, te wijzigen in: „Liquidatie Van Verwaltung Sarphatistraat”, bij afkorting aan te duiden als „L.V.V.S.”.

(Ned. St. Crt., 9 Februari 1948, No. 27).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

Verrekening van hetgeen de oude eigenaar toekomt met de door hem ter tafel te brengen „tegenpraestatie”.

In nummer 12 van de tweede jaargang van dit blad, pag. 341 e.v., publiceerde de Afdeling een uittreksel van een vonnis van de Meervoudige Kamer te 's-Gravenhage van de Afdeling Rechtspraak d.d. 3 November 1947 over bovengemeld onderwerp.

In het daarbij betrokken geschil kwam slechts ter sprake de verrekening van hetgeen de oude eigenaar van de onroerende goederen toekwam, wegens inkomsten uit deze onroerende goederen, welke hij van de datum van de verkoop af gederfd had en de kosten van het rechtsherstel met de „tegenpraestatie”.

De Kamer overwoog daarbij o.m.:

„Ter beantwoording van die vraag (n.l. of de oude eigenaar een „tegenpraestatie” ter tafel moet brengen) dient de ratio van het voorschrift van art. 27, lid 5, Besluit Herstel Rechtsverkeer te worden nagegaan.

Naar het oordeel van de Raad is die ratio geen andere, dan de Raad in ieder voorkomend geval naar de eisen van redelijkheid en billijkheid te doen nagaan, of wellicht de herstelde —, indien hem tegenover het hem te verlenen herstel generlei verplichting werd opgelegd, — vermogensrechtelijk zelfs zoude zijn gebaat, zo ja, tot welk bedrag en zodanige baattrekking te voorkomen. Wil nu in dit opzicht art. 27, lid 5, naar haar s rekking en bedoeling worden toegepast, dan zal *anderzijds* ernaar moeten worden gestreefd, dat de herstelde *niet* uiteindelijk nog met een *schadepost blijft belast* na het bekomen rechtshers el. Immers kennelijk wordt beoogd het bereiken van een zoveel mogelijk terugbrengen van de herstelde in de status quo ante.”

Dit beginsel, dat de herstelde niet met een schadepost belast mag blijven, werd door de Raad ook toegepast in twee zaken, welke door de Afdeling Rechtspraak werden behandeld, nadat door de Afdeling Onroerende Goederen processen-verbaal van zwarigheden werden opgemaakt en waarbij een geheel bedrijf, inclusief met hypotheek belaste onroerende goederen door een Duitse instantie werd vervreemd.

De betreffende overwegingen en uitspraken luiden als volgt:

I. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 8 Januari 1948, inzake het geschil tussen de N.V. J. (oude eigenares), N. (koper) en de N.V. Landelijke Hypotheekbank.

„O. dat verzoekster bij haar verzoekschrift in hoofdzaak heeft gesteld, dat verzoekster met toepassing van de verordeningen no. 48/1941 en in verband met de verordening 189/1940 van de Rijkscommissaris voor het bezet e Nederlandse Gebied, op grond dat verzoekster een Joodse onderneming was, door de Rijkscommissaris bij beschikking van 28 April 1941 onder bewind gesteld werd eerst van N., enz., dat later in de plaats van N. benoemd is als tot vervreemding gerechtigde bewindvoerder de N.A.G.U., enz.;

dat de N.A.G.U. blijkens hierbij in afschrift overgelegde acte van 7 Augustus 1942, gerectificeerd bij de mede-overgelegde acte van 20 October 1942 aan N. heeft verkocht het bioscooptheater te . . . . . kadastraal bekend . . . . . met apparatuur en inventaris zulks met terugwerkende kracht tot 30 April 1941 en met het beding, dat de overdracht en overname van de zaak en de activa en passiva met dien

verstande plaats heeft, dat de zaak tot 30 April 1941 voor rekening en risico van de N.V. J. komt en na deze dag voor rekening en risico van de koper, voor een prijs van f 72.000,— en onder verplichting, dat de koper de op het verkochte rus'ende hypothecaire schuld, welke op 30 April 1941 pro resto aan hoofdsom f 87.000,— bedroeg, zou overnemen of deze aflossen;

dat deze schuld op 9 of 10 Juli 1943 is afgelost;

dat hij de hier mede in afschrift overgelegde acte van 9 Juni 1943, ingeschreven ten hypotheekantore te . . . . ., verleden voor notaris . . . . ., de N.A.G.U. aan N. gemeld perceel heeft overgedragen, zodat het perceel nu in de kadastrale registers ten name van N. staat, enz.;

dat de koopsom betaald of verrekend moest worden met de Omnia Treuhandgesellschaft m.b.H.;

dat in ieder geval deze koopsom niet-aan verzoekster is betaald of ten goede gekomen;

dat naar verzoekster vernomen heeft, de koopsom niet volledig betaald is, maar daarop ten onrechte verschillende bedragen als door de N.V. J. verschuldigd zijn gestort, behoudens dat hiervan mogelijk enkele schulden ten laste van verzoekster betaald zijn;

dat op het verkochte door de koper gevestigd zijn twee hypotheeken, een bij acte van geldlening met hypotheekstelling 9 Juni 1943 voor notaris . . . . . verleden, thans ten behoeve van de Landelijke Hypotheekbank, en een crediethypotheek, enz.;

dat N. niet alleen het bioscooptheater met de inventaris in gebruik en exploitatie heeft genomen van 30 April 1941 af, maar ook tapijten, gordijnen en verschillende machines, toestellen en meubilair van de inventaris uit het theater naar zijn particuliere woning en andere plaatsen heeft doen vervoeren en een gedeelte hiervan door een bombardement is teniet gegaan of weggeraakt en verzoekster niet weet of en hoe de rest nog te achterhalen zou zijn;

O. dat partijen het erover eens zijn, dat de N.V. J. weer in de eigendom van het bovenomschreven onroerend goed behoort te worden hersteld, doch partij N. meent, dat daaraan als voorwaarden moeten worden verbonden:

- a. vergoeding door de N.V. J. van f 88.729,13 met kosten, teneinde betaling van de Landelijke mogelijk te maken;
- b. betaling door de N.V. J. van $\pm$ f 800,— restantschuld van partij N. aan de leverancier van een nieuwe geluidinstallatie;
- c. vergoeding door de N.V. J. van eigenaarslasten, verbouwkosten en exploitatiekosten, welke zijn betaald of nog verschuldigd zijn door partij N.;
- d. cessie door de N.V. J. aan de beheerder van N. q.q. anderen, wegens de betaalde koopsom,

terwijl de Landelijke een vergoeding verlangt van f 87.000,— zijnde de restant hoofdsom van de afgeloste hypotheek, vermeerderd met de daarbij betaalde rente en de door die aflossing aan de N.V. J. bespaarde hypotheekrente, onder reserve van haar rechten op vorderingen van de N.V. J. en/of partij N. ten laste van derden, enz.;

O. nu wat de zaak ten principale betreft, dat tussen partijen vaststaat, dat de verkoop en levering van het betreffend onroerend goed door de N.A.G.U. aan N. alleen heeft kunnen plaats vinden op grond van de verordeningen 189/1940 en 48/1941, dus van maatregelen ten aanzien waarvan bij het Besluit E 93 is bepaald, dat zij geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest, zodat de Raad, nu het tegendeel niet is gebleken, moet aannemen, dat het nalaten van zijn ingrijpen onredelijk zou zijn;

O. dat eveneens vaststaat, dat door de nieuwe eigenaar N. de oorspronkelijk op het goed rustende hypotheek is afgelost en de crediteur geen herstel der hypotheek verlangt, waardoor de N.V. J. voor een bedrag van f 87.000,— vermeerderd met bij de aflossing betaalde rente ad f 1.729,13 en de door de aflossing voor haar uitgespaarde rente ad $4\frac{1}{2}\%$ naar het voors'el van partijen tot 9 December 1947 berekend op f 17.617,50 is gebaat;

O. dat echter de vraag, of deze bate voor de Raad reden kan zijn om te bepalen, dat de N.V. J., wanneer zij in de eigendom van het onroerend goed wordt hersteld, aan N. van wie zij deze bate ontving, of aan de Staat, een bedrag ter waarde van deze bate zal moeten voldoen, slechts kan worden beantwoord, nadat is nagegaan in welke mate de N.V. J. door het totaal der handelingen door N. bij of tengevolge van de koop van het onroerend goed verricht, werd gebaat of geschaad;

dat immers de strekking van het vijfde lid van art. 27 van het Besluit E 100 is, om te voorkomen, dat de oude eigenaar, die in zijn rechten wordt hersteld, er door het rechtsherstel beter op zou worden, doch niet om hem te dwingen elke tegenpraestatie afzonderlijk en op zichzelf beschouwd ten volle op tafel te leggen, zelfs indien hem door dezelfde partij, die hem deze tegenpraestatie bezorgde, in verband met dezelfde rechtshandelingen, waardoor hij zijn bezit verloor, een schade werd berokkend, die deze bate wellicht in waarde overtrof; dat voorts eerst *nadat* zou zijn gebleken, dat N. bij een beschouwing in deze zin van het *geheel* van zijn handelingen de N.V. J. meer zou hebben gebaat dan geschaad, er reden aanwezig zou zijn om te overwegen, of dit saldo wellicht in de eerste plaats aan de Landelijke ten goede behoorde te komen;

O. nu, dat door de N.V. J. is betoogd, en naar de Raad voorkomt, terecht, dat van een saldo ten gunste van partij N. geen sprake is, enz.;

O. dat de N.V. J. heeft verklaard, dat zij op een nadere vaststelling van haar vordering op N. geen prijs stelt, daar van deze debiteur toch niets te halen zou zijn, doch door het bovenstaande in elk geval vaststaat, dat de N.V. J. van N. meer te vorderen heeft, dan dat zij aan de rover schuldig is, zodat van een veroordeling van de N.V. J. tot het op tafel leggen van enige tegenpraestatie geen sprake kan zijn, waarmede ook is beslist, dat de hoofdvordering van de Landelijke zal moeten worden on'zegd;

O. dat waar de N.V. J. in de onbelaste eigendom van het vorenomschreven onroerend goed zal worden hersteld, zij haar vorderingen op de door N. betaalde koopprijs aan deze zal moeten cederen;

O. dat de Landelijke heeft verzocht, dat deze vorderingen aan haar tot zekerheid van haar aanspraken op N. zullen worden overgedragen, doch de Raad geen grond ziet om aan de inschulden van deze Hypotheekbank, aan wie goede trouw vreemd is, enige preferentie boven de andere crediteuren van N., zoals de N.V. J., die eveneens met een ongedekte vordering op N. blijft zitten, en de leverancier van de bovenbedoelde geluidinstallatie, toe te kennen, zódat ook dit gedeelte van de vordering van de Landelijke voor toewijzing niet vatbaar is, enz.;

Rechtdoende:

Wijst de eis gedeel'elijk toe;

Verklaart nietig de bovenomschreven koopovereenkomst op 7 Augustus 1942 tussen de N.A.G.U. en N. gesloten en de dientengevolge plaats gehad hebbende overdracht van het hieronder nader omschreven perceel ten name van N.;

Verklaart de N.V. J. eigenares van het bioscooptheater te . . . . .;

Verklaart nietig de hypotheek daarop ten behoeve van de N.V. Landelijke Hypotheekbank, enz.;

Machtigt, voorzoverre nodig, beveelt de bewaarder der hypotheekregisters te ..... om van het bovenstaande aantekening te doen in zijn registers;

Verstaat, dat na deze uitspraak N. van de N.V. J. niets te vorderen zal hebben terzake van:

- a. de aflossing van ten laste van de N.V. J. op het bovenomschreven goed gedrukt hebbende hypotheek en geldlening;
- b. de bij deze aflossing betaalde rente;
- c. de daardoor aan de N.V. J. bespaarde hypotheekrente;
- d. de aankoop van de geluidins'allatie bovenbedoeld en
- e. de bovenomschreven door hem betaalde belastingen;

terwijl de N.V. J. tot het totaal bedrag van deze vorderingen geacht zal worden kwijting aan N. te hebben verleend voor de door deze verschuldigde teruggave van genoten vruchten, gelijk hierboven omschreven;

Veroordeelt de N.V. J. om aan N. te cederen alle vorderingen, welke zij op derden mocht hebben of verkrijgen terzake van de door N., krachtens meergenoemde koopovereenkomst van 7 Augustus 1942 betaalde koopprijs;

Ontzegt het meer of anders gevorderde, enz."

II. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage, d.d. 22 Januari 1948, inzake het geschil tussen de N.V. J. (oude eigenaar), D. (Duitse tussenkoper) N. (nieuwe eigenaar) en de N.V. Landelijke Hypotheekbank.

„O. dat requestrante (verder J. te noemen) bij haar verzoekschrift in hoofdzaak heeft gesteld, dat zij in de zin van art. 20 van het K.B. E 100 eigenares is van de onder a tot en met p in haar verzoekschrift omschreven percelen onroerend goed;

dat bij onderhandse acte d.d. 26 Augustus 1943 het gehele bedrijf van J. als „running concern" met inbegrip van haar evengenoemde bedrijfspanden door de N.A.G.U. is verkocht aan de Rijksduitser D., wiens vermogen onder beheer staat van het Nederlandse Beheersinstituut; dat de levering der in de verkoop begrepen onroerende zaken aan D. geschiedde bij acte d.d. 16 Mei 1944 verleden voor notaris ..... en bij diverse uittreksels uit deze acte overgeschreven aan de betrokken hypotheekkantoren;

dat D. de percelen heeft belast met een hypothecaire schuld ten behoeve van de Landelijke en daarna bij acte d.d. 15 Augustus 1944 voor notaris ..... verleden, de percelen heeft verkocht aan N., terwijl de percelen bij diverse uittreksels uit evengenoemde acte bij de betrokken hypotheekkantoren zijn overgeschreven, enz.;

dat bij uitspraak van de Afdeling Rechtspraak (Kamer te Amsterdam) d.d. 5 Maart 1946 de koopovereenkomst d.d. 26 Augustus 1943 is nietig verklaard, behalve voorzover die overeenkomst betreft effecten, bedoeld in art. 41 van het Besluit E 100 en onroerende goederen, voor welke laatste de zaak werd verwezen naar de Afdeling Onroerende Goederen, enz.;

O. dat de Landelijke zich bij haar antwoord op het standpunt heeft gesteld, dat het rechtsherstel t.a.v. de onroerende goederen een op zichzelf staand geheel is, dat moet worden gezien en behandeld los van het rechtsherstel t.a.v. het bedrijf;

dat zij met nietigverklaring van de ten processe bedoelde verkoop en eigendomsoverdracht der litigieuze goederen geen bezwaar er tegen heeft, dat J. in de eigendom dier goederen wordt hersteld;

dat echter door J. aan de Landelijke de baat behoort te worden betaald, die J. getrokken heeft, doordat op 16 Mei 1944 de vroegere

hypothecaire belasting werd betaald uit een hypotheek, die door de landelijke aan D. op 16 Mei 1944 werd verstrekt en volgens de regelen van het rechtsherstel de Landelijke degene is, aan wie de door J. genoten baat, bestaande in de aflossing van haar hypothecaire schuld toekomt, hebbende de Landelijke in reconventie gevorderd J. te veroordelen tegen kwijting aan de Landelijke te betalen de som van f x,—, verder te bepalen, dat aan de Landelijke tot zekerheid worde overgedragen de vorderingen, welke J. kan geldend maken op de Duitse instellingen, bij wie de koopsom van de onroerende goederen is terechtgekomen en wel tot het netto-bedrag dier koopsom, verminderd met het vorenvermelde bedrag van f x,—, alsmede het recht op eventuele restitutie van de registratierechten betaald voor de overgang van de onroerende goederen van J. op D. en dat de kosten van het rechtsherstel zullen komen ten laste van J., enz.;

O. alsnu ten aanzien van het door de Landelijke van J. gevorderde bedrag van f x,—;

dat de Landelijke deze eis motiveert met de stelling, dat het rechtsherstel van de onroerende goederen als een zelfstandig onderwerp moet worden gezien en de aflossing van de restant-hypotheek ad f x,— de tegenprestatie is, die J. heeft genoten bij het voor haar verloren gaan van de percelen, die zij thans terugontvangt;

O. dat de Raad hierin de Landelijke niet vermag te volgen;

O. allereerst, dat het rechtsherstel van J. als één geheel moet worden aangemerkt met volledige samenhang van alle onderdelen daarvan, nu voor de overdracht van de zaak inclus de percelen één koopprijs is bepaald;

dat hieraan niet afdoet, dat in de (notariële) acte van bekrachtiging voor de percelen een koopprijs van ten minste f y,— is genoemd, daar dit kennelijk is geschied met het oog op vaststelling van verschuldigde rechten;

dat hieraan ook niet afdoet, dat het rechtsherstel t.a.v. het bedrijf zelf reeds heeft plaats gehad, daar dit slechts een gevolg is van de competentiebepalingen, die het Besluit E 100 nu eenmaal inhoudt;

dat derhalve de vraag, of J. werkelijk een baat van f x,— uit de door de Landelijke aan D. verleende hypotheek heeft genoten, beantwoord moet worden in verband met de roof-transacties door D. jegens J. gepleegd en niet alleen beheerst wordt door het feit, dat J. haar percelen onbezwaard terugontvangt;

O. echter, dat van een door J. uiteindelijk genoten baat geen sprake is;

dat weliswaar tussen partijen buiten geschil is, dat van de door de Landelijke aan D. verstrekte hypotheek een bedrag van x,— is aangewend om het restant van de hypothecaire schuld van J. af te lossen, doch daarnaast uit het door J. overgelegde accountants-rapport d.d. 9 Augustus 1946 blijkt, dat het aan J. door D. toegebrachte verlies laatstgenoemd bedrag aanzienlijk te bovengaat, enz.;

dat dit verlies het saldo vormt van bezettingsschade en normale zakenwinsten, enz.;

dat in verband met het vorenoverwogene geen sprake kan zijn van betaling van een baat van f x,— door J., die aan de Landelijke ten goede zou komen;

dat dit te minder het geval is, nu de Landelijke geheel vrijwillig aan de Duitser D. gelden op hypotheek heeft verstrekt op percelen, waarvan zij zekerlijk heeft geweten, dat zij uit Joods bezit afkomstig waren, terwijl zij, zoals de Raad bekend is, werk ervan maakte op dergelijke percelen gelden te verstrekken, zodat allerminst de redelijkheid en billijkheid de Raad ertoe kunnen brengen enige last aan J. op te leggen ten behoeve van de Landelijke;

O. dat de gro'e door J. geleden schade, zoals die hierboven is vastgesteld en de bovenomschreven kwade trouw van de Landelijke, zich mede verzet tegen de door de Landelijke verzochte overdracht van de vordering, welke J. eventueel kan geldend maken op de Duitse instellingen, bij wie de koopsom van de onroerende goederen is terechtgekomen en van het recht op even uele restitutie van de registratierechten, betaald voor de overgang van de onroerende goederen van J. op D., enz.;

Rechtdoende:

Wijst aan J. haar eis als volgt toe:

Verklaart nietig:

1. de koopovereenkomst tussen de N.A.G.U. en D. d.d. 26 Augustus 1943, voorzover betreft de na te noemen onroerende goederen, alsmede de akte van bevestiging d.d. 16 Mei 1944;
2. de koopovereenkomst tussen D. en N. d.d. 15 Augustus 1944, betreffende die onroerende goederen;
3. de voor D. en N. tot gemelde onroerende goederen ontstane rechtsbetrekkingen;
4. de overeenkomst tot hypotheekvestiging op die onroerende goederen tussen D. en de Landelijke Hypotheekbank;
5. het in de betrokken hypotheekregisters ten behoeve van de Landelijke Hypotheekbank ingeschreven recht van hypotheek op gemelde onroerende goederen;

Doet de rechtsbetrekkingen van J. tot die onroerende goederen herleven;

Verklaart, dat J. eigenares is van de na te noemen onroerende goederen, enz.;

Gelast voor zoveel nodig de betrokken hypotheekbewaarders voormelde onroerende goederen wederom ten name van J. te stellen en voormelde hypotheek door te halen;

Machtigt J. deze overschrijving der onroerende goederen en doorhaling der hypotheeken te doen bewerks elligen;

Wijst het door de Landelijke Hypotheekbank gevorderde af, enz."

Van **KANINEFAAT**
tot **DUIZENDKUNSTENAAR**

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1-3. Giro. 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

12 MAART 1948

NUMMER

18

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN
DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
„DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 1 270

De regeling van de Herstelcredieten
voor de middenstand kan een middel
zijn voor de overbrugging van finan-
cierings-moeilijkheden, voortvloeiende
uit de oorlogsomstandigheden. Gaarne
verschaffen onze kantoren nadere in-
lichtingen.

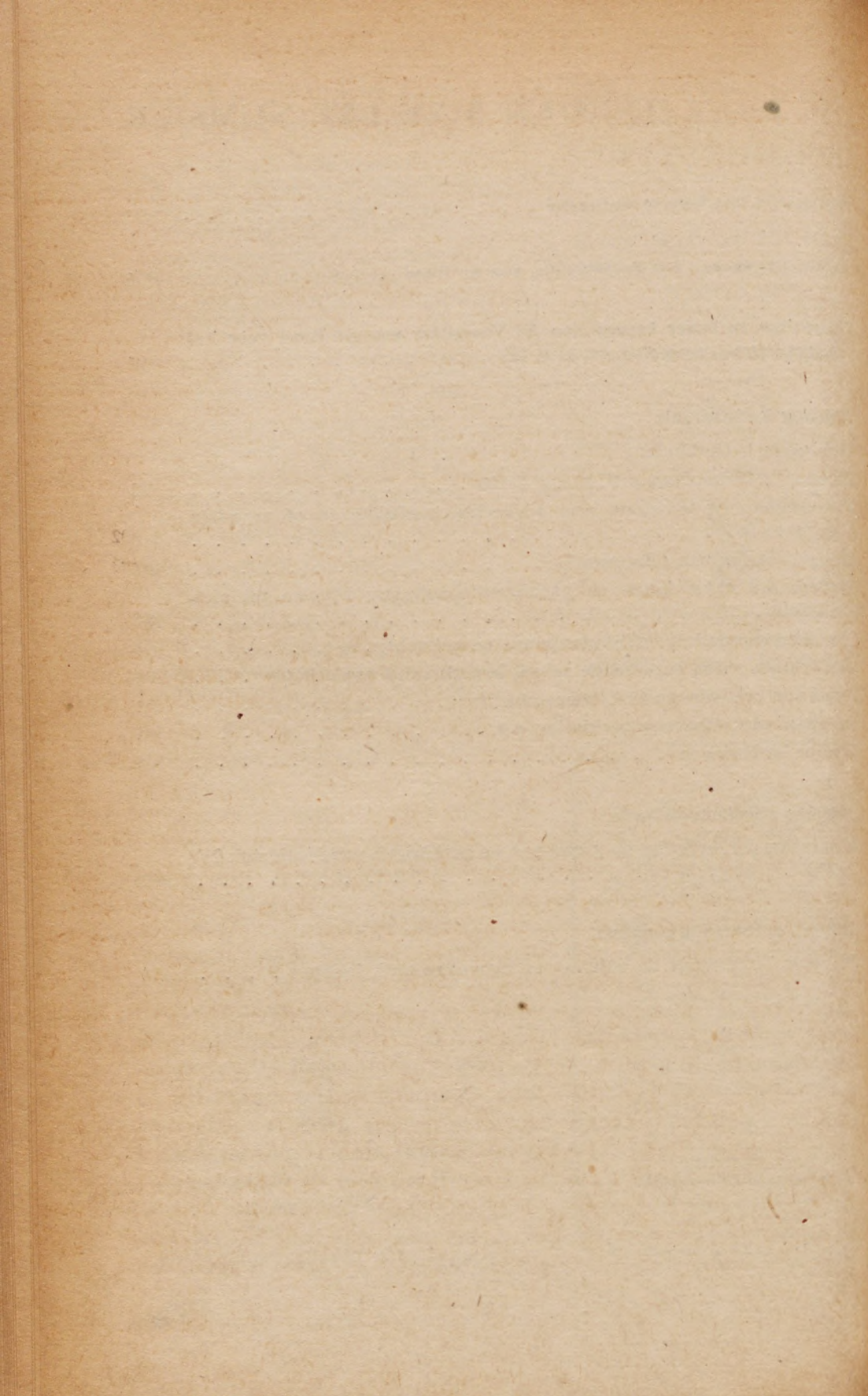

NEDERLANDSCHE
MIDDENSTANDBANK N.V.
94 vestigingen in Nederland.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	493
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	496
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	497
Afdeling Rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	502
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	502
Terugvordering van salarissen	503
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont- ruiming	503
Vorderingen m.b.t. huwelijksgoederen- en erfrecht	503
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	504
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	504
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	505
Diverse beslissingen	505
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV E 100	507
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	514

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Bezetting en Landoorlogreglement (I).

Bij arrest van 30 Januari 1948, N.J. 1948 no. 108 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan, die ook op het gebied van het rechtsherstel belangrijke consequenties zou kunnen hebben. Wij menen enkele aspecten van dit arrest te mogen bespreken zonder in enig opzicht de pretentie te hebben de onwikkeling der rechtspraak na dit arrest, dat de indruk maakt van een moeizaam geboetseerde romp, waar verschillende kluiten natte klei nog tegenaangeworpen zijn, te kunnen voorspellen. Het arrest is te zien als een poging van de rechter om een uiterst ingewikkeld probleem nader tot een oplossing te brengen; in een aantal verdere arresten zal de Hoge Raad zijn systeem nader moeten uitwerken. In dit opzicht is het thans gewezen arrest te vergelijken met het beroemde arrest van 31 Januari 1919, N.J. 1919, p. 161. En evenals toen heeft de Hoge Raad ook thans goeddeels aansluiting gezocht bij de formulering van een aanhangig wetsontwerp.

De Rijksgebouwendienst had in de zomer van 1940 een villa gehuurd ten behoeve van de Deutsche Ordnungspolizei; deze bestemming was aan de huiseigenares bekend. Na de bevrijding was een aantal huurtermijnen nog niet voldaan; de Rijksgebouwendienst weigerde deze uit te betalen. In rechte tot betaling aangesproken antwoordde de Staat onder meer, dat, indien men de Staat tot op zekere hoogte gebonden wil achten door de overeenkomsten, die in het bezette gebied in zijn naam zijn aangegaan, zodanige gebondenheid slechts kan worden aangenomen bij overeenkomsten, die rechtstreeks zijn voortgevloeid uit des bezetters verplichting tot het herstel of de verzekering van de openbare orde en het openbaar leven of feitelijk hiertoe strekten of hebben bijgedragen, en dat de werkzaamheid van de Deutsche Ordnungspolizei, instrument van willekeur en onderdrukking, daaronder niet kan worden gebracht. De Staat ontkende zijn contractuele gebondenheid, doch werd door de Haagse Rechtbank tot betaling veroordeeld (N.J. 1947, no. 439). Thans kwam de Hoge Raad voor de vraag te staan, of dan wel in hoeverre door hetgeen tijdens de bezetting door de in functie gebleven en de door de bezetter benoemde Nederlandse bestuursambtenaren is verricht, de Nederlandse Staat is gebonden.

De Hoge Raad overwoog dienaangaande:

„dat naar luid van artikel 43 van het Landoorlogreglement de door de bezetting ingetreden toestand deze is, dat de bezetter, nadat het gezag van de wettige overheid in feite in zijn handen is overgegaan, gehouden is tot herstel en verzekering van de openbare orde en het openbare leven, zulks, behoudens volstrekke verhandeling, met eerbiediging van de in het land geldende wetten;

dat hetgeen de bezetter binnen de grenzen van deze hem toegevallen taak verricht, volkenrechtelijk voor den bezetten staat bindend is;

dat aangenomen moet worden, dat het interne publieke recht van den Nederlandsen Staat, zich richtend naar dien volkenrechtelijken regel, eenzelfde gebondenheid aanvaardt, voorzover de wettige Overheid na haar terugkeer niet afwijkende regelen stelt;

dat de bezetter zich in dezen kon bedienen van de Nederlandse Staatsambtenaren — gelijk..... ook is geschied — doch hun gestie — onder voortdurende controle van de bezetter gesteld — haar rechtskracht slechts aan de vorenomschreven taak van den bezetter kon ontlenen en anderzijds alleen binnen de grenzen daarvan kon verlopen;

.....;

dat hetgeen door Nederlandse Staatsambtenaren — die daarbij handelden voor het Rijk — binnen voormelde grenzen tijdens de bezetting is verricht, den Nederlandsen Staat bindt, doch aan den anderen kant hetgeen buiten dien grenzen is geschied, in beginsel tegenover den Nederlandsen Staat rechtskracht mist”.

De Hoge Raad komt dan tenslotte tot het criterium:

„dat overeenkomstige overwegingen ook ten aanzien van de — buiten E 93 gehouden — burgerrechtelijke rechtshandelingen als hier in het geding moet gelden en dienvolgens de ontzegging van rechtskracht daaraan moet worden beperkt tot de gevallen, dat de handeling blijkbaar strekte om enkel of in hoofdzaak het belang van den vijand of van de in artikel 24 van voormeld Besluit opgesomde personen of organisaties dan wel door den vijand in strijd met 's bezetters taak nagestreefde doeleinden te dienen”.

Naar 's Hogen Raads oordeel was de Rechtbank uitgegaan van een te ruime aansprakelijkheid van de Nederlandse Staat; doch daar de Hoge Raad uit de ten processe vaststaande feiten niet kon opmaken, of volgens het door hem gegeven criterium aansprakelijkheid van de Staat bestond, werd de zaak voor een ander onderzoek naar de Rechtbank teruggewezen.

* * *

Er zijn aanwijzingen, dat aan dit arrest slechts een beperkte strekking toekomt. De hooggeleerde annotator wijst er in zijn noot op, hoe zorgvuldig het arrest zich telkens bedient van de term „staatsambtenaren”, waaronder dus niet begrepen worden de dienaren van andere publiekrechtelijke organisaties. Daar echter het cassatiemiddel slechts van staatsambtenaren spreekt, behoeft de formulering van het arrest nog niet noodzakelijk op een beperkte strekking in dit opzicht te duiden.

Ook verdient opmerking de formulering, dat het interne publieke recht van de Nederlandse Staat, zich richtend naar een volkenrechtelijke regel, een zelfde gebondenheid als het volkenrecht aanvaardt. Waarom, zou men kunnen vragen, moet dan niet hetzelfde worden aangenomen voor het Nederlandse privaatrecht? Het kan zijn, dat ook in deze formulering de wens tot uitdrukking komt de strekking van het arrest te beperken.

Op nog een derde restrictie mogen we wijzen. De ontzegging van rechtskracht moet worden beperkt tot de gevallen, dat een handeling *blijkbaar* strekte om enkel of in hoofdzaak het belang van de vijand te dienen. Wie te goeder trouw meende met de Staat te contracteren, onbewust, dat hij een vermomde, zijn bevoegdheden overtredende bezetter tegenover zich had, wordt beschermd.

Indien de Staat wordt aangesproken wegens handelingen van de bezetter, die in de huid van de Staat was gekropen, kan de Staat zich voor de civiele rechter verweren. Niet behoeft de Staat, gelijk de Procureur-Generaal meende, zich tot de Raad voor het Rechtsherstel te wenden. Dat betekent voor de Staat meer dan enkel een processueel gemak. De Raad voor het Rechtsherstel acht zijn taak doorgaans beperkt tot het vermogensrecht; het systeem van de Procureur-Generaal zou de Staat niet baten, waar het andere dan vermogensrechtelijke verhoudingen betreft.

Kan echter een particulier, die wordt aangesproken voor wat is verricht door een ander, die gedurende de bezetting in de huid van die particulier was gekropen, zich eveneens voor de civiele rechter verweren of moet hij zich altijd tot de Raad voor het Rechtsherstel wenden?

J.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Intrekking E 75.

Bij K.B. van 18 Februari 1948 (Stbl. I. 60) is de datum van inwerkingtreding van de Wet van 22 November 1947 (Stbl. H 369), houdende intrekking van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Stbl. E 75), bepaald op 1 Maart 1948.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD

INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJANDELIJK VERMOGEN.

No. 30. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, 10 Februari 1948.

Overschrijding van de beroepstermijn inzake verkoop van bedrijfsinventaris en goodwill: schriftelijke mededeling aan appellants echtgenote dateert van 6 maanden vóór indiening van het appelrequest.

T.a.v. de verkoop van het onroerend goed faalt de door koper opgeworpen weer van termijnoverschrijding nu het beroep is ingesteld binnen een maand na dagtekening van het schrijven van het Beheersinstituut waarin een eerder verstrekte schriftelijke mededeling omtrent de aard van de gewraakte rechtshandeling is gerectificeerd. Niet aannemelijk gemaakt dat het belang van het beeerde vermogen en deszelfs schuldenaren deze verkoop noodzakelijk maakte; beroep op een na de datum van de verkoop aan appellants opgelegde zekerheidsstelling voor belastingsschulden kan niet als motief gelden.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen ..... enz.;

Gezien ..... enz.;

Gehoord ..... enz.;

Post alia:

Overwegende ten aanzien van de verkoop van de bedrijfsinventaris en de goodwill, dat van de zijde van de koper de niet ontvankelijkheid van het daarop betrekking hebbende beroep van appellants is opgeworpen op grond van het feit, dat het N.B.I. op 28 Mei 1946 aan de echtgenote van appellants schriftelijk mededeling van de plaats gehad hebbende verkoop van het bedrijf heeft gedaan, terwijl het beroepschrift op 2 December 1946 gedagtekend is, derhalve meer dan een maand, nadat appellants kennis had gekregen of redelijkerwijs had kunnen krijgen van die verkoop;

Overwegende dienaangaande, dat, nu de gestelde mededeling van 28 Mei 1946 door appellants niet is ontkend, inderdaad aangenomen moet worden, dat appellants door zijn echtgenote, gelet op het belang dat beiden bij de slagerij hadden, omtrent deze verkoop spoedig, in ieder geval vroeger dan één maand, voorafgaande aan de indiening van het request op 2 December 1946, is ingelicht;

dat Wij appellants derhalve niet ontvankelijk moeten verklaren in zijn verzoek, voorzover dit is gericht tegen de op 29 April 1946 plaats gehad hebbende verkoop door het N.B.I. van inventaris en goodwill;

Overwegende, dat evenwel de door de koper opgeworpen weer van niet ontvankelijkheid wegens termijnoverschrijding moet falen voorzoveel appellants verzoek zich richt tegen de op 12 Augustus 1946 plaats gevonden hebbende verkoop van het pand Hoefkade 720/722, daar uit de overgelegde stukken blijkt, dat het N.B.I. op 13 November 1946 aan appellants raadsman bericht heeft, dat dit pand niet verkocht, doch verhuurd was, welke onjuiste mededeling echter op 29 November daaropvolgend gerectificeerd werd, zodat het beroepschrift te dezen aanzien te bekwamer tijd ingediend moet worden beschouwd;

Overwegende voorts aangaande de verkoop van het perceel Hoefkade, dat het N.B.I. er niet in is geslaagd Ons aannemelijk te maken, dat het belang van het beheerde vermogen en deszelfs schuldeisers deze verkoop, zoals door het N.B.I. gesteld, noodzakelijk maakte;

dat immers het N.B.I. weliswaar heeft betoogd, dat door de verkoop van inventaris en goodwill alléén nog niet de beschikking over voldoende liquide middelen kon worden verkregen, doch dat de ter bereiking van dit doel plaats gehad hebbende onderhavige verkoop niet kan worden gemotiveerd met een beroep op een aan appellants vermogen opgelegde zekerheidstelling voor belastingschulden ad f 17.000,—, nu deze zekerheidstelling blijkt te dateren van 26 November 1946;

dat de verkoop van het pand Hoefkade 720/722 derhalve niet in stand kan blijven en zal moeten worden vernietigd;

Overwegende echter, dat Wij het wenselijk achten om — alvorens deze nietigverklaring uit te spreken — partijen in staat te stellen alsnog een minnelijke regeling tot stand te brengen, waartoe Wij hun tot 9 Maart 1948 de gelegenheid zullen geven.

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Bepalen, dat partijen op Dinsdag 9 Maart 1948 te 9.00 uur v.m. voor Ons zullen verschijnen;

Houden iedere beslissing aan.

No. 31. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
10 Februari 1948.

Terwijl de directeuren ener N.V. onder beheer stonden heeft de bestuurder met toestemming van het Beheersinstituut enige tot het vermogen der N.V. behorende machines verkocht.

Voorzitter onbevoegd tot nietigverklaring der vervreemding aangezien deze is geschied door de rechtspersoon zelf, door middel van haar bestuurder.

Ook het verlenen van toestemming aan bestuurders om tot verkoop van vermogensbestanddelen over te gaan is niet een beslissing waarvan beroep bij de Voorzitter open staat.

Verwijzing naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien het op 27 Januari 1947 gedateerd verzoekschrift van Gerrit Kool en Philippus Dekker, gemachtigde Mr. J. R. Pentermann te Rotterdam;

Gezien het antidotaal request van het Nederlandse Beheersinstituut, Bureau Rotterdam, van 30 April 1947, waarin op voormeld verzoekschrift van antwoord wordt gediend;

Gelezen de overige in de loop van het geding overgelegde stukken, alle welke als hier geïnsereerd dienen te worden beschouwd;

Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen ter terechtzitting op 12 Augustus 1947, voor appellanten voorgedragen door hun gemachtigde en door hen zelf en voor het Nederlandse Beheersinstituut, Bureau Rotterdam, door deszelfs gemachtigde Mevrouw Mr. H. M. de Kat—Presser;

Nog gelet op de verklaringen, ter voormelde terechtzitting afgelegd door de bestuurder van de N.V. Fanametaal, C. J. J. Huisinga;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat appellanten, over wier vermogen krachtens het bepaalde bij artikel 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen door het Nederlandse Beheersinstituut, Bureau Rotterdam, na te noemen Beheersinstituut, het beheer werd gevoerd, stellen na hun invrijheidstelling te hebben moeten ondervinden, dat C. J. J. Huisinga, die door het Beheersinstituut tot be-

stuurder over na te noemen Naamloze Vennootschap was aangesteld, tijdens hun onderbeheerstelling, met machtiging van het Beheersinstituut verschillende ten requeste gespecificeerde machines, heeft verkocht, welke behoorden tot het vermogen van de N.V. Fanametaal, waarvan appellanten de directie vormden en waarin zij de voornaamste aandeelhouders waren;

dat appellanten tegen deze beslissing van het Beheersinstituut op de ten requeste vermelde gronden bij Ons in beroep komen;

dat zij ter terechtzitting nog subsidiair hebben verzocht nietigverklaring van de machtiging tot verkoop door het Beheersinstituut aan de bestuurder verleend;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat het Beheersinstituut de niet ontvankelijkheid van appellanten heeft tegengeworpen, zulks met de motivering, dat het hier geen vervreemdingshandeling van het Beheersinstituut overeenkomstig het bepaalde bij artikel 11 van het Besluit Vijandelijk Vermogen betreft, doch een vervreemding door de rechtspersoon zelve door middel van haar bestuurder, waartegen op grond van artikel 11, lid 4, van genoemd Besluit geen beroep bij Ons open staat;

Overwegende hieromtrent, dat Wij Ons met dit verweer tot de ontzenuwing waarvan door appellanten geen poging is gedaan, kunnen verenigen, met dien verstande, dat Wij op deze gronden tot Onze onbevoegdheid zullen moeten besluiten;

Overwegende echter, dat Wij Ons ten aanzien van de ter terechtzitting subsidiair gevraagde nietigverklaring van de machtiging tot verkoop, door het Beheersinstituut aan de bestuurder gegeven, eveneens zullen moeten onbevoegdverklaren, daar immers ook het verlenen van toestemming aan bestuurders om tot verkoop van vermogensbestanddelen over te gaan, niet is een beslissing, waarvan beroep bij Ons open staat;

Overwegende evenwel, dat Wij in dit geval termen aanwezig achten om de behandeling der zaak in haar geheel te verwijzen naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren Ons onbevoegd van de behandeling dezer zaak kennis te nemen;

Verwijzen de zaak naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel.

No. 32. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
17 Februari 1948.

Appellant vordert teruggave van — subsidiair schadevergoeding terzake van de verkoop van — een door het N.B.I. verkocht radio-toestel, stellende dat dit niet aan zijn Duitse huishoudster maar aan hem in eigendom toebehoorde.

Aannemelijk gemaakt dat het toestel tengevolge van een huurkoopovereenkomst tussen de Duitse huishoudster en een radiohandel na betaling van het krachtens deze overeenkomst verschuldigde bedrag in eigendom aan de Duitse is overgegaan; in dit verband onverschillig dat het huurkoopbedrag door appellant is voldaan.

Vordering ontzegd.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien een op 21 Februari 1947 gedateerd beroepschrift van Johannes C. de Vroede, gepensionneerd arbeider, wonende te Delft — hieronder verder te noemen „appellant” — gemachtigde Mr. M. G. J. Bevers, advocaat en procureur te Delft;

Gezien de ongedateerde, op 24 Juli 1947 op het Secretariaat van de Raad voor het Rechtsherstel ontvangen, conclusie van antwoord op voornoemd

beroepschrift van het Bureau Rotterdam van het Nederlandse Beheersinstituut — hieronder verder te noemen „het N.B.I.”;

Gezien de verdere in de loop van het geding overgelegde stukken;

Gehoord partijen in hun mondelinge toelichtingen te Onze openbare terechtzitting van 11 November 1947, voorgedragen voor appelland door zijn gemachtigde Mr. Bevers voornoemd en door appelland zelf, voor het N.B.I. door Mr. O. van Rees, werkzaam bij het N.B.I., Bureau Rotterdam;

Ten aanzien van de feiten:

1. Overwegende, dat appelland op de in voormeld beroepschrift gestelde en bij de mondelinge behandeling aangevulde gronden *primair* heeft gevorderd de teruggave aan appelland van het door het N.B.I., Vertegenwoordiging Delft, als vijandelijk vermogen, immers als behorende tot het aan de Staat vervallen vermogen van appelland's Duitse huishoudster Gertrud Bürder, in beslag genomen en volgens appelland aan hem zelf in eigendom toebehorende radio-apparaat, merk Erres, type KY 167, Nrs. 8995/2159 met bijbehorende tafel, welk toestel door het N.B.I. te Delft op 26 November 1946 is verkocht aan een vijftienjarige bediende van het N.B.I. te Delft voor verre beneden de werkelijke waarde en *subsidiair* heeft gevorderd schadevergoeding ad f 400.—;
2. Overwegende, dat blijkens een door appelland's gemachtigde aan Ons overgelegde verklaring van A. J. D. van der Groep, wonende Tak van Poortvlietstraat 25 te Delft, winkelchef van Hees & Co's Muziekinstrumenten- en Radiohandel N.V., Choorstraat 1—3 te Delft, deze namens zijn werkgeefster voornoemd op of omstreeks 21 December 1940 het bovengenoemde radioapparaat met tafel „volgens „huurkoop-condities verkocht heeft” aan appelland voor een totale huurkoopsom van f 189,85, doch dat appelland hem (van der Groep) verzocht, „het huurkoopcontract te doen uitschrijven ten name van zijn huishoudster, Mejuffrouw Tr. Bürder”, hebbende appelland zich verplicht „de overeenkomst als borg mede te ondertekenen, aangezien hij toch voor de betaling zou zorgen”, bestaende volgens van der Groep voornoemd „tegen voldoening aan het verzoek... geen bezwaar, zodat de huurkoopovereenkomst ten name van Mejuffrouw Bürder werd uitgeschreven, evenals alle huurkoopkwitanties”;
3. Overwegende, dat appelland's gemachtigde bij de mondelinge behandeling heeft verklaard:
dat het huurkoopcontract onjuridisch in elkaar is gezet;
dat het appelland's bedoeling was, dat na zijn overlijden zijn erfgenamen niet aan het toestel konden komen;
dat appelland natuurlijk beter had gedaan een testament te maken;
4. Overwegende, dat het N.B.I. tegen deze vordering van appelland heeft aangevoerd:
dat appelland met het door hem ingediende request blijkbaar bedoelt te vragen vernietiging van de door het N.B.I. tot stand gebrachte verkoop, met als gevolg daarvan teruggave van het radiotoestel;
dat appelland niet is geslaagd in het door hem aan de Vertegenwoordiger van het N.B.I. te Delft aangeboden bewijs van zijne bewering, dat het litigieuse radiotoestel — hetwelk blijkens 't huurkoopcontract van 1940, waarbij het werd aangeschaft, door zijn Duitse huishoudster Gertrud Bürder is gekocht — in werkelijkheid niet het eigendom van die huishoudster, maar van appelland zelf was, zijnde integendeel uit een ingesteld onderzoek gebleken, dat appelland gedurende de oorlogsjaren steeds verklaard heeft, dat het toestel van de Rijksduitse Mej Bürder was;
hebbende het N.B.I. voorts nog ontkend, dat het toestel f 400,— waard is;
5. Overwegende, dat appelland zelf tijdens de mondelinge behandeling heeft verklaard:
dat het huurkoopcontract op naam van zijn Duitse huishoudster is gezet voor de veiligheid in oorlogstijd;

dat het toestel in de bezettingstijd niet is ingeleverd, aangezien Mej. Bürder Duitse was;
dat Mej. Bürder is uitgewezen en nu in Essen (Duitsland) woont;

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat Ons aannemelijk is gemaakt, dat omstreeks December 1940 is tot stand gekomen een overeenkomst van huurkoop van een radio-toestel, merk Erres, type KY 167, Nr. 8995 met een bijbehorende tafel tussen van Hees & Co's Muziekinstrumenten- en Radiohandel N.V. enerzijds en de Duitse Gertrud Bürder anderzijds;
dat deze overeenkomst tot gevolg had, dat genoemde radiotoestel en tafel na betaling van het gehele terzake van de huurkoop verschuldigde bedrag in eigendom overging aan Gertrud Bürder voornoemd;
dat het in dit verband onverschillig is, dat het terzake van de huurkoop verschuldigde bedrag door appellant is voldaan en dat Wij de rechtsbetrekkingen, diensgevolge tussen appellant en Gertrud Bürder ontstaan, buiten beschouwing mogen laten;
3. Overwegende derhalve, dat — waar hiermede de basis van appellant's hoger beroep, te weten zijn pretens eigendomsrecht op de litigieuse voorwerpen, daaraan komt te vervallen — Wij appellant zijn vordering zullen moeten ontzeggen;
4. Overwegende ten overvloede, dat Wij met het N.B.I. de verkoop van het ten processe bedoelde radiotoestel aan een voormalige jeugdige beambte van het N.B.I. betreuren, doch dat Wij aan een vernietiging van deze verkoop niet toe kunnen komen;
5. Overwegende, dat appellant als de in het ongelijk gestelde partij in de kosten zal moeten worden verwezen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Ontzeggen aan appellant zijne vordering;

Verwijzen hem in de kosten van dit hoger beroep, door Ons tot op deze uitspraak aan de zijde van het N.B.I. begroot op f 25.— (vijf en twintig gulden).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

- No. 692. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,** 8 Dec. 1947. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt en Scholtens).

Verzoekster heeft op grond van de anti-Joodse maatregelen tijdens de bezetting de erkenning door haar vader als wettig kind betwist, welke betwisting door de Arrondissements-Rechtbank geldig is verklaard, waardoor verzoekster kreeg de staat van natuurlijk kind, niet door de vader erkend.

De Raad verklaart zich onbevoegd om van het verzoek tot herstel van de vorige familieverhouding kennis te nemen, omdat de rechtsbetrekkingen — hoewel ook een vermogensrechtelijke zijde hebbende — zozeer zijn samengevlochten met de familierechtelijke rechtsbetrekkingen, dat deze als één complex van familierechtelijke aard moeten worden beschouwd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 1, sub 2, 23.)

N.R. No. 1156.

- No. 693. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN,** 9 Januari 1948. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dornhout).

Verzoek tot rechtsherstel in de eigendom van het schip „Kijkduin” afgewezen.

De Staat veroordeeld om aan requestrant Westers te betalen de door deze geleden schade tengevolge van het verlies van zijn aandeel in het schip na verrekening van het voordeel door hem genoten door zijn aankoop van het schip „Noordster”.

Requestrant Bosma heeft geen schade geleden maar een aanmerkelijk voordeel genoten door zijn aankoop van het schip „Wim” en komt dus niet voor schadevergoeding in aanmerking.

(Zie N.R. No. 1025).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1157.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

Zie ook No. 708.

- No. 694. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,** 11 Dec. 1947. (Mrs. Raedt, Mijnsen en Köster).

Verzoekers-kopers van een antiek ameublement —, hetwelk zij aan de oorspronkelijke eigenares hebben moeten afstaan, hebben verzocht hun deswege geleden schade (de door hen betaalde koopsom) te mogen verhalen op gerequestreerde, die het ameublement ter veiling had gekocht.

Gerequestreerde veroordeeld tot terugbetaling van de door haar gemaakte winst vermeerderd met een derde gedeelte van het door haar ter veiling betaalde bedrag.

Verrekening van vorderingen op derden te dezer zake, zoals in het vonnis omschreven.

(Zie N.R. No. 493).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1171.

- No. 695. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 29 Dec. 1947. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt, en de Flines).

Een zilveren cassette van verzoekster is in December 1941 geveild bij Frederik Muller en door gerequesteerde gekocht door bemiddeling van een makelaar, medegerequesteerde. Gerequesteerden hebben hun goede trouw niet aannemelijk gemaakt.

Teruggave bevolen tegen betaling van de ter veiling bestede koopprijs met opgeld, omdat een familielid van de oorspronkelijke eigenaren op de veiling kopers heeft aangespoord zo hoog mogelijk te bieden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1172.

Terugvordering van salarissen.

- No. 696. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 22 Dec. 1947. (Mrs. Dijksterhuis, Polderman en Korthals Altes).

Gerequesteerde is door de Verwalter van verzoekster aangesteld als procuratiehouder op een buitensporig hoog salaris en heeft bij zijn ontslag een jaar salaris als uitkering ontvangen.

Het salaris verminderd tot f 400,— 's maands en de uitkering bij ontslag tot een half jaar salaris.

Gerequesteerde veroordeeld tot terugbetaling van hetgeen door hem teveel is ontvangen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1168.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ontruiming.

Zie ook No. 709.

- No. 697. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 30 Dec. 1947. (Mrs. Jolles, O. Schreuder en van Zeggelen).

Verzoeker heeft aanvankelijk geen verzoek tot rechtsherstel ten aanzien van de door hem verlaten slagerij ingediend, omdat hij in de redelijke verwachting verkeerde, dat hij de slagerij van een gedetineerde N.S.B.-er zou kunnen overnemen.

Nu deze verwachting niet in vervulling is gegaan, heeft verzoeker alsnog het recht om herleving van de huurovereenkomst te vorderen ten aanzien van zijn oorspronkelijk pand, ook al brengt dit voor verweerder aanmerkelijk nadeel mede. Verweerder had zich tot verzoeker moeten wenden om zich zekerheid te verschaffen van diens aanspraken, daar voor verzoeker voorshands geen reden was zich te dier zake tot verweerder te wenden.

Verweerder veroordeeld tot ontruiming.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1159.

Vorderingen met betrekking tot het huwelijksgoederen- en erfrecht.

- No. 698. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 1 Dec. 1947. (Mrs. Boll, van der Loos en Worst).

Lippmann heeft het 1/3 aandeel in een nalatenschap toebehorende aan

een niet-Joodse erfgename vrijgegeven aan de bewindvoester over deze nalatenschap. De Joodse erfgename, acht dit „vrijgeven” een door Lippmann tot stand gebrachte scheiding, en deling en verzocht daarvan vernietiging, waardoor het vrijgegeven gedeelte in de nalatenschap zou keren ten behoeve van alle erfgenamen.

Verzoek afgewezen omdat de afgifte door Lippmann van 1/3 gedeelte geen gedeeltelijke scheiding en deling der nalatenschap is. Overigens geen reden om in te grijpen, omdat verzoekster geen enkel nadeel heeft gehad van het door gerequesteerde verkregen voordeel.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1163.

- No. 699. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,**
3 Oct. 1946. (Mrs. Sluis, Raedt en Mijnsen).

Door een acte van boedelscheiding van een Joodse nalatenschap, tijdens de bezetting tot stand gekomen, is aan één der rechthebbenden (door gemengd huwelijk der ouders als arisch beschouwd) diens aandeel vrijgegeven, terwijl het aandeel voor de andere erfgenaam bij Lippmann is gebleven.

Op verzoek van de Joodse erfgename is de scheiding en deling der nalatenschap nietig verklaard.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1164.

- No. 700. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,**
29 Dec. 1947. (Mrs. Verdam, de Flines en Scholtens).

Tussen verzoekster en haar echtgenoot is tijdens de bezetting echtscheiding uitgesproken, welke echtscheiding een schijn-echtscheiding is geweest in verband met de Duitse anti-Joodse maatregelen. Verzoeksters aanspraken op weduwepensioen zijn door deze echtscheiding vervallen.

Op vordering van verzoekster is verklaard, dat zij tegenover het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds moet worden aangemerkt als weduwe en zij derhalve gerechtigd is tot het ontvangen van weduwepensioen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1173.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 701. RAADRECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,**
17 Jan. 1948. (Mrs. Prof. Houwing, van Rijn van Alkemade en Verveen).

Verkoop van een onroerend goed op grond van verordening 26/40 kan — ook al is die verordening geplaatst op lijst B van het Besluit E 93 — ingrijpen van de Raad overeenkomstig art. 23 E 100 wettigen. Verzoek tot rechtsherstel toegewezen, met terugwijzing van de zaak naar de notaris-bemiddelaar ter verdere regeling.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1158.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 702. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,**
30 Dec. 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Polderman).

De grondheffing, gebaseerd op een vermogensopstelling, waaronder begrepen onroerende goederen, die door de onder beheer staande zullen moeten worden afgestaan, gehandhaafd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1162.

No. 703. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
24 Dec. 1947. (Mrs. Sluis, Raedt en Köster).

N.S.B.-burgemeester van Zaandijk aansprakelijk gesteld jegens de gemeente Zaandijk voor de schade ontstaan tengevolge van het finantieel wanbeheer van door deze aangestelde comptabele ambtenaren, omdat gerequesteerde geen controle heeft uitgeoefend, noch heeft laten uitoefenen op bedoelde ambtenaren.

Beschikking van het Beheersinstituut, waarbij erkenning van de ingediende vorderingen was geweigerd, vernietigd en eiser q.q. erkend als crediteur, zoals door hem verzocht.

Beheersinstituut veroordeeld in de kosten van de appel-procedure.
(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1169.

No. 704. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
31 Dec. 1947. (Mrs. Lunsingh Tonckens, van Haeften en Zorab).

Het Beheersinstituut heeft, na aanvankelijke weigering om toestemming te geven tot het aanvragen van een faillissement van een onder beheer staand vermogen, deze toestemming verleend, hangende het hoger beroep tegen de weigering.

Het Beheersinstituut veroordeeld in de kosten van de appel-procedure.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1174.

No. 705. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT,
19 Dec. 1947. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Het is redelijk en vanzelfsprekend, dat wanneer het Beheersinstituut nalaat beheersdaden te verrichten ten aanzien van vermogensbestanddelen, bij het vaststellen van het beheersloon met deze vermogensbestanddelen geen rekening wordt gehouden. Art. 35, lid 2, E 133, verklaart n.l. het Beheersinstituut slechts bevoegd kosten in rekening te brengen voor zijn „bemoeiingen”. Beschikking Beheersinstituut vernietigd en het bedrag der voorlopige heffing vastgesteld op het door appellant aangeboden bedrag.

(Zie N.R. No. 1083).

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 35.) N.R. No. 1175.

No. 706. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,
6 December 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Zijlstra en Jhr. v. Meeuwen).

De Raad wil, beslissende in hoger beroep, aan appellant een non-enemy-verklaring verlenen onder de voorwaarde, dat een deel van appellant's vermogen aan de Staat verblijft en een ander deel aan deze wordt teruggegeven om zijn bestaan te kunnen opbouwen.

Comparitie van appellant en het B.I. gelast tot het geven van inlichtingen betreffend de vermogenspositie van appellant.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 37, sub 3 en 43.)

N.R. No. 1176.

Gevallen van onbevoegdverk'aring e.d.

Zie No. 692.

Diverse beslissingen.

No. 707. RAAD RECHTSHERSTEL, AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
8 Dec. 1948. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt, de Flines, Scholtens en Baron van der Feltz).

Art. 143 E 100 geeft aan een partij geen vrijbrief om eerst in revisie

feiten en omstandigheden naar voren te brengen, welke in prima bekend waren en hadden moeten worden aangevoerd, maar stelt anderzijds niet de eis, dat verzoekster eerst na de behandeling in eersten aanleg met deze feiten of omstandigheden is bekend geworden, indien de draagwijdte dier feiten eerst later duidelijk is geworden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1160.

- No. 708. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 16 Januari 1948.** (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altena).

Verzoekster heeft in het oorspronkelijk verzoekschrift schadevergoeding gevraagd op basis van de tegenwoordige waarde der goederen, waaruit volgt, dat zij zich in eerste instantie op het standpunt heeft gesteld, dat zij zelve de ten processe bedoelde goederen in het geheel niet zou hebben verkocht.

Deze omstandigheid is in prima ten onrechte niet in aanmerking genomen.

De uitspraak, waarvan herziening gevraagd, vernietigd en verkoop door Verwalter aan verweerster nietig verklaard, met veroordeling van verweerster tot betaling van schadevergoeding.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1161.

- No. 709. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Dec. 1947.** (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt, Prof. Wiarda, Baron van der Feltz en Romein).

Beslissing a quo in revisie vernietigd, doch alleen wat betreft de ontruimingstermijn, met toekenning van een schadevergoeding aan appellant voor de door hem betaalde kosten voor herstel aan het gehuurde perceel.

Kosten tussen partijen gecompenseerd zowel in eersten aanleg als in revisie.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1170.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 26. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 23 Februari 1948.

Regelmatig beursverkeer; weerlegbaar vermoeden. Tegenwoordige bezitter verkreeg (door tussenkomst van zijn commissionair) rechtstreeks in regelmatig beursverkeer van L. R. & Co., zodat hij redelijkerwijs had behoren te vermoeden een besmet stuk te verkrijgen. Hij was echter volgens reglementen en gebruiken gehouden deze stukken als goede levering te aanvaarden; uit verkrijging van L. R. & Co. mag dus geen gebrek aan goede trouw worden gedistilleerd.

Tegenwoordige bezitter (door tussenkomst van zijn commissionair) plaatste zijn aankooporder vrijwillig bij een hoekman die thans op de zwarte lijst, bedoeld in art. 39 sub 10 voorkomt. Door het plaatsen van zijn order bij deze hoekman schiep tegenwoordige bezitter een aanzienlijk verhoogde kans besmette stukken te verkrijgen; hij had redelijkerwijze behoren te vermoeden, dat hij een besmet stuk zou verkrijgen. Uit het zich wenden tot deze hoekman mag wel tot gebrek aan goede trouw worden besloten.

Positie van de hoekman: deze is geen vertegenwoordiger doch wederpartij.

BESLISSING

In de zaak van:

Estella Rebecca Frankenhuis, weduwe van Herman Maurits de Levie, als voogdes over de minderjarige *Aletta F. de Levie*, wonende te Amsterdam, *requestrante*.

Gemachtigde: Mr. M. Suijling, Keizersgracht 276, Amsterdam, tegen:

Wijgert Kleyn, wonende te Amsterdam, *gerequesteerde*.

Gemachtigde: Mr. Th. P. J. Masthoff, Herengracht 286, Amsterdam.

1. Verzoekster Frankenhuis heeft, in antwoord op een door de Nederlandsche Middenstandsbank N.V., Kantoor Herengracht 580, Amsterdam, afgelegde verwervingsverklaring betreffende de verkrijging d.d. 16 Maart 1943 door gerequesteerde Kleyn van

4 à f 1000,— 3— $\frac{3}{2}$ % obligatiën Nederland 1938 Nrs. D 102393, G 138259, H 125759, J 114260

— uit welke verklaring blijkt, dat aankoop dezer effecten ter beurse van Amsterdam plaats vond tegen de koers van 99 1/16 en de levering geschiedde d.d. 18 Maart 1943 door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat — gesteld, dat zij zich tegen erkenning van de eigendom van de tegenwoordige bezitter gerequesteerde W. Kleyn wenst te verzetten, vermits deze ondanks de verkrijging in regelmatig beursverkeer van de ten deze bedoelde 4 obligatiën om bijzondere redenen ten tijde der verkrijging van die stukken niet te goeder trouw was te achten.

Deze bijzondere redenen zijn naar de mening van verzoekster gelegen in het feit, dat de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. de effecten voor gerequesteerde rechtstreeks van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, heeft verkregen, zodat naar haar oordeel bij deze bank gemis aan goede trouw zou moeten worden aangenomen, welk gemis aan goede trouw in verband met het bepaalde in art. 53, lid 5, van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (hierna aan te duiden als E 100) alsdan geldt als

gemis aan goede trouw bij gerequesteerde, in wiens opdracht de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. handelde.

Bij de behandeling is komen vast te staan, dat de opdracht van Kleyn tot aankoop van 6 obligatiën aan de Nederlandsche Middenstandsbank N.V., kantoor J. P. Heyestraat, door het hoofdkantoor dezer bankinstelling is uitgevoerd door aan de hoekman G. P. J. Monker op 16 Maart 1943 opdracht te geven om voor rekening dezer bankinstelling ter effectenbeurze te Amsterdam 6 à f 1000,— 3—3½ % Nederland 1938 obligatiën aan te kopen, welke aankoop door genoemde hoekman dezelfde dag is uitgevoerd en dat de levering van 6 obligatiën, waaronder de 4 litigieuse aan de Bank twee dagen later plaats vond door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat. Voorts is gebleken, uit informatie bij de beheerders dezer instelling, dat de litigieuse effecten in Juli 1942 bij deze instelling waren ingeleverd ten name van A. F. de Levje en zonder opdracht van de rechthebbende in Maart 1943 door bemiddeling van de hoekman G. P. J. Monker zijn verkocht en daarna rechtstreeks door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, aan de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. zijn afgeleverd.

Gerequesteerde bestrijdt echter, dat uit vorenvermelde door partijen niet twistende en mitsdien tussen hen vaststaande feiten zou volgen, dat de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. rechtstreeks de litigieuse stukken van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, zou hebben gekocht en betoogt, dat integendeel uit het bovenstaande de onjuistheid van deze stelling blijkt.

Daargelaten of de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. de stukken van Monker of van Lippmann Rosenthal & Co., Sarphatistraat, heeft gekocht, staat ten processe vast, dat de *verkrijging* rechtstreeks van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, heeft plaats gevonden.

2. Ingevolge artikel 53, lid 2, sub c, van E 100, dient partij Kleyn aannemelijk te maken, dat hij de effecten te goeder trouw heeft verkregen. Ingevolge lid 3 van voormeld artikel wordt weliswaar het bestaan van deze goede trouw verondersteld, indien de effecten in regelmatig beursverkeer zijn verkregen, doch — voorlopig in het middenlatend of dit in casu het geval is geweest, hetgeen hierna in ander verband nog ter sprake komt — op dit vermoeden kan in het onderhavige geval geen beroep worden gedaan, aangezien reeds vaststaat, dat de Nederlandsche Middenstandsbank N.V., die in opdracht van Kleyn de effecten heeft verkregen en wier gemis aan goede trouw derhalve (ingevolge de aanhef van art. 53, lid 5) geldt als gemis aan goede trouw van Kleyn, bij de verkrijging wist of althans redelijkerwijze behoorde te vermoeden, dat het bezit der effecten voor de daarop rechthebbende(n) was verloren gegaan als gevolg van een der in art. 25 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer genoemde oorzaken, namelijk tengevolge van een rechtshandeling verricht op grond van een maatregel van de bezetter, ten aanzien waarvan het Koninklijk Besluit E 93 bepaalt, dat zij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest. Artikel 32, lid 1, toch — welk voorschrift uitdrukkelijk mede op Hoofdstuk IV, „Van effecten”, toepasselijk is verklaard — houdt in, dat goede trouw *slechts* kan worden aangenomen, indien degeen, op wiens goede trouw een beroep wordt gedaan, *niet wist, noch redelijkerwijze had behoren te vermoeden*, dat het bezit van de zaak of van het recht voor de eigenaar was verloren gegaan tengevolge van een rechtshandeling als bedoeld in artikel 25. Deze wetenschap nu, resp. dit vermoeden bestond of behoorde redelijkerwijze te bestaan bij een ieder, die in bezettingstijd rechtstreeks van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, of van een andere notoire Duitse „roofinstantie” verkreeg, zodat het enkele feit van deze rechtstreekse verkrijging het vermoeden van art. 53, lid 3, teniet doet, althans in geval de betrokkene zich er niet uitdrukkelijk van mocht hebben overtuigd, dat aan het bepaalde door hem verkregen object *niet* een der smetten als bedoeld in art. 25 kleefde. Aan partij Kleyn staat derhalve nog slechts een beroep open op de tweede zin van art. 53, lid 5, welke bepaalt, dat, indien degene, die in opdracht van een ander (dan wel voor eigen rekening) een effect verkreeg, lid

was van de Vereeniging voor den Effectenhandel — hetgeen ten aanzien van de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. het geval is — gemis aan goede trouw *niet* kan worden aangenomen op grond van een handeling, of het nalaten van een handeling waartoe dit lid op grond van de voor hem geldende reglementen en gebruiken *gehouden was*. Het al of niet bestaan van deze gehoudenheid dient derhalve nog te worden onderzocht. Deze gehoudenheid wordt echter indien het vermoeden van art. 53, lid 3, eenmaal door de ten processe gebleken feiten in verband met het bepaalde bij art. 32, lid 1, is ontzenuwd, ook in geval van verkrijging in regelmatig beursverkeer *niet* vermoed maar zal voorzover zij niet reeds uit de vaststaande feiten voortvloeit door degene, die zich daarop beroept — in casu partij Kleyn of de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. — aannemelijk moeten worden gemaakt.

3. Uit de ten processe vaststaande feiten volgt i.c. evenwel reeds, dat de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. gehouden was van Monker de litigieuse stukken te aanvaarden, ook indien zij op het moment van de *levering* door Monker geweten zou hebben, dat de stukken van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, afkomstig waren. Deze stukken waren toch volgens de ten tijde der levering geldende reglementen en gebruiken goede levering. Ter beurze van Amsterdam gold toen immers als gebruik, dat aan een van Lippmann, Rosenthal & Co, Sarphatistraat, afkomstig effect geen gebrek werd toegeschreven, als bedoeld in artikel 16 van het Reglement voor den Effectenhandel, zodat de Nederlandsche Middenstandsbank N.V., nadat de koop en verkoopovereenkomst met Monker eenmaal gesloten was, gehouden was om van laatstgenoemde ook van Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, afkomstige stukken te aanvaarden. Het is dan ook niet ter zake dienende, dat de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. niet verplicht was de zogenaamde adresverlening bij Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, te aanvaarden; het is slechts de vraag of de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. gehouden was tot de verkrijging van die stukken waarover het geschil loopt. Nu zij éénmaal de order bij Monker had geplaatst, volgde daaruit haar verplichting tot het aanvaarden van deze stukken. Hieruit volgt, dat het van geen belang is of uit de order aan Monker gegeven tenslotte al dan niet een rechtstreekse koop tussen Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, en de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. is voortgevloeid. Immers ook al ware dit het geval geweest, uit de transactie tussen de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. en Monker zou toch voor eerstgenoemde de gehoudenheid tot aanvaarding van deze stukken rechtstreeks blijven voortvloeien.

4. Men zou evenwel de vraag kunnen stellen of de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. de haar door Kleyn verstrekte order niet heeft doen uitvoeren door Monker als *onderlasthebber* te gebruiken. *In dit geval zou het eventuele gemis aan goede trouw van Monker voor rekening komen van Kleyn.*

Monker is geen lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel in de zin van artikel 53, lid 5, van E 100, en kan dus niet tegenover zijn wetenschap, bedoeld in artikel 32, lid 1, een beroep doen op een gehouden zijn als bedoeld in artikel 53, lid 5.

Het kan niet worden ontkend, dat er aanwijzingen zijn, dat de zogenaamde hoeklieden oorspronkelijk als commissionair voor de medeleden in een bepaald fonds optraden. De thans nog ter beurze gebruikelijke terminologie inzake de verhouding commissionair—hoekman, waarbij van „courtage” en „kooporders” wordt gesproken, wijst hier duidelijk op. Evenwel het staat vast, dat de hoeklieden ten tijde van de litigieuse transactie *verplicht waren*, gelijk zij ook thans nog zijn, de door hen aangenomen orders *alle* tegen middenkoers uit te voeren zulks ongeacht of zij in staat zijn gedurende de beurstijd deze stukken tegen die koers in te kopen. Zij zijn dus in wezen verkoper van de aan hen als te kopen opgegeven stukken en wel voor de koers, die ter Beurze tot stand zal komen. In wezen zijn zij dus geen *vertegenwoordigers* van de commis-

sionnaires, doch hun *wederpartij*. De verhouding tussen cliënt en commissionair is juist van tegengestelde aard; een order tegen middenkoers aanvaardt een commissionair in de regel slechts als hij deze bij een hoekman kan onderbrengen.

Monker kan dus niet geacht worden de lasthebber van de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. dan wel de onderlasthebber van Kleyn te zijn geweest en zijn gemis aan goede trouw, komt dus niet voor rekening van Kleyn.

5. *Ten overvloede* merkt de Afdeling op, dat uit vorenstaande overwegingen omtrent de positie van de hoekman tevens volgt, dat Kleyn de litigieuze effecten in regelmatig beursverkeer heeft verkregen, n.l. door bemiddeling van de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. aan de Beurs te Amsterdam, overeenkomstig de aldaar geldende reglementen en gebruiken. Hiervoren is echter reeds overwogen, waarom deze omstandigheid voor de onderhavige beslissing van geen gewicht is.
Een aanspraak op eigendomserkenning kan Kleyn in casu *slechts* doen steunen op art. 53, lid 5, 2e zin, waarbij het vermoeden van goede trouw ex lid 3 van dit artikel geen rol speelt.
6. De omstandigheid, dat de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. gehouden was de *levering* te aanvaarden, verhindert evenwel niet, dat er bij haar gemis aan goede trouw kan bestaan, omdat zij de order bij Monker heeft geplaatst. *Tot het plaatsen van de order* bij Monker was zij stellig niet gehouden, reeds hierom niet, omdat er meerdere hoeklieden in het onderhavige fonds op de Beurs beschikbaar waren. Het was in beurskringen een feit van algemene bekendheid, dat Monker N.S.B.-er was en speciaal door de Duitse „roofinstanties” met orders werd gefavoriseerd. Het is juist om deze reden, dat de Minister van Financiën Monker heeft geplaatst op de lijst van commissionairs, wier bemiddeling niet de presumpctie van goede trouw in artikel 53, lid 3, vermeld in het leven kan roepen: men had immers reeds in bezettingstijd behoren te begrijpen, dat kopen bij een dergelijke hoekman een aanzienlijk verhoogd risico schiep, dat men stukken zou verkrijgen, welke door een Duitse „roofinstantie” in omloop werden gebracht. De Nederlandsche Middenstandsbank N.V. had zich dan ook van elk contact met Monker moeten onthouden, voor zover zij niet ingevolge de voor haar geldende reglementen en gebruiken tot dit contact gehouden was. Zij heeft redelijkerwijze behoren te vermoeden, zulks in de zin van artikel 32, lid 1, dat zij door bij Monker een aankooporder te plaatsen een zaak zou verkrijgen, waarvan het bezit voor de eigenaar verloren was gegaan, tengevolge van een rechtshandeling als bedoeld in art. 25 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer. De Afdeling acht het hiertegenover niet ter zake dienende, dat men door het plaatsen van zijn order bij een andere hoekman ook kans liep zulke stukken geleverd te krijgen. Het is immers de vraag of men zulks redelijkerwijze had moeten vermoeden en dit is nu eenmaal in geval van plaatsing van een order bij zulk een N.S.B.-hoekman vanzelfsprekend.
De Afdeling ontveinst zich niet, dat er zich soms omstandigheden kunnen hebben voorgedaan tengevolge waarvan de commissionair ingevolge de voor hem geldende reglementen en gebruiken bij keus uit meerdere hoeklieden niettemin gehouden was een notoire N.S.B.-hoekman te gebruiken, doch hieromtrent is in casu niets gesteld laat staan gebleken.
Integendeel, het is een feit van algemene bekendheid in beurskringen, dat één der directeuren van de Nederlandsche Middenstandsbank N.V., die N.S.B.-er was, uitdrukkelijk instructie had gegeven orders bij voorkeur door N.S.B.-hoeklieden te laten uitvoeren. Waar derhalve het ontstaan van de hiervoren aangenomen gehoudenheid der Nederlandsche Middenstandsbank N.V. tot aanvaarding van de levering der litigieuze stukken voortvloeit uit een handeling van deze bank zelve, namelijk het plaatsen van de kooporder bij Monker, waartoe zij niet gehouden was en ten aanzien waarvan aan haar een ernstig verwijt kan worden gemaakt, kan zij tot haar disculpatie geen beroep op deze gehoudenheid doen.

7. Gelijk overwogen, brengt art. 53, lid 5, van E 100 gemis aan goede trouw bij de vertegenwoordiger voor rekening van de vertegenwoordigde. Dientengevolge is door gerequesteerde het bestaan van de omstandigheid, bedoeld in art. 53, lid 2, sub b, niet aannemelijk gemaakt, terwijl anderszinds gebleken is, dat de omstandigheden sub a, c, d en e zich evenmin voordoen, zodat erkenning van de tegenwoordige bezitter als eigenaar niet kan geschieden. Aan de vroegere bezitster A. F. de Levie te wier behoefte een aangifte werd gedaan overeenkomstig het bepaalde in art. 46 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer en met betrekking tot wie ook overigens naar de Afdeling gebleken is, voldaan is aan de voorwaarden gesteld in art. 54, lid 1, van voornoemd Besluit, met name aan het vereiste, dat het bezit van haar anders dan op rechtmatige wijze is verloren gegaan, verleent de Afdeling herstel in de eigendom van de 4 voormelde obligatiën Nederland. De teruggave van deze effecten door gerequesteerde Kleyn kan echter niet worden bevolen, daar de onderhavige obligatiën in zijn opdracht op 26 Juli 1946 zijn verkocht met inachtneming van de bepalingen van de Negende Uitvoeringsbeschikking, Besluit Herstel Rechtsverkeer. Evenwel is Kleyn ingevolge art. 71, lid 3, gehouden gelijksoortige en gelijkwaardige effecten te leveren dan wel een schadevergoeding te betalen ten bedrage van de waarde van die effecten op heden.

Voorts zal partij Kleyn ook de waarde der door hem sedert de aankoop der litigieuse effecten tot op heden vervallen coupons aan partij Frankenhuis dienen te vergoeden.

8. Het is evenwel billijk, dat partij Frankenhuis aan partij Kleyn cedeert al hetgeen zij in haar kwaliteit terzake van de verkoop van vorenstaande effecten door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, van deze instelling te vorderen heeft. Bovendien behoort zij elk ander voordeel, dat zij uit hoofde van voormelde verkoop heeft genoten aan partij Kleyn af te staan. De Afdeling behoudt zich voor te dier zake een aanvullende uitspraak te geven, indien van zulk een verder voordeel-trekken alsnog mocht blijken.
9. De Afdeling merkt op, dat de vraag, in hoeverre aan partij Kleyn enig regresrecht toekomt, ten processe niet ter sprake is gebracht.
10. De vruchten zullen slechts voor vergoeding in aanmerking komen voorzover partij Frankenhuis er profijt van zou hebben gehad, indien de effecten bij Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, gedeponerd gebleven waren.
11. Mitsdien veroordeelt de Afdeling de gerequesteerde om binnen vier weken na dagtekening van deze beslissing aan requesrante Estella R. Frankenhuis in haar kwaliteit van voogdes over de minderjarige Aletta F. de Levie te leveren 4 soortgelijke obligatiën t.w. obligatiën Nederland 1938 3—3½ % met coupons per 1 Maart 1948 en volgende of bij gebreke van voldoening aan deze veroordeling te betalen een bedrag van f 4000,— alsmede te betalen als vergoeding voor de door partij Frankenhuis niet genoten coupons f 370,32, een en ander tegen behoorlijke kwijting. Veroordeelt partij Kleyn in de kosten van het geding, welke door haar bepaald worden op f 300,—.
12. Bepaalt, dat deze beslissing niet ten uitvoer kan worden gelegd, alvorens partij Frankenhuis aan partij Kleyn heeft gecedeerd al hetgeen zij terzake van voormelde verkoop door Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, te vorderen heeft.
Bepaalt, dat deze beslissing niet uitvoerbaar zal zijn bij voorraad.

No. 27. **RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**, Afdeling Effectenregistratie, 19 Januari 1948 (Mr. C. Briët).

Bij de overhandiging aan het Devisenschutzkommando Rotterdam van aan verzoeker toebehorende effecten is een gefingeerde naam als die van de eigenaar opgegeven; later zijn de effecten onder deze naam bij L. R. & Co. in administratie genomen.

De beheerders-vereffenaars achten zich niet gerechtigd de effecten aan verzoeker uit te leveren zolang niet door de Afdeling Effectenregistratie is beslist dat verzoeker als eigenaar dient te worden aangemerkt.

De Afdeling is op grond van overgelegde bescheiden van oordeel dat verzoekers eigendomsrecht vaststaat; zij erkent hem in de eigenendom en bepaalt dat L. R. & Co. hem de effecten zal uitleveren.

Inzake: *Johan Cohen*

tegen:

Fa. Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, vertegenwoordigd door Mr. Th. P. J. Masthoff.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie gezien de stukken;

Overwegende, dat Jacob Cohen, wonende te Amsterdam, Hondecoeterstr. 4 verzoekt:

1. te beslissen, dat hij wordt erkend als eigenaar van . . . . .;
2. te beslissen, dat deze fondsen door de firma Lippmann, Rosenthal & Co. aan hem zullen worden uitgeleverd;

Overwegende, dat verzoeker als gronden voor dit verzoek aanvoert: dat hij in of omstreeks Juni 1942 aan Tj. Knottenbelt te Amsterdam opdracht heeft gegeven enige fondsen voor hem te kopen, waarop deze toen voor hem de bovenvermelde stukken heeft gekocht;

dat deze fondsen door het Devisenschutzkommando Rotterdam omstreeks Juli 1942 van verzoeker werden opgeëist, waarop verzoeker die fondsen aan Tj. Knottenbelt heeft ter hand gesteld, waarna deze laatste die fondsen aan die Duitse instantie heeft overhandigd;

dat Knottenbelt bij de overhandiging heeft opgegeven, dat zij behoorden aan I. Polak, wonende te Amsterdam, Schubertstraat 34, daarmede een gefingeerde naam opgevend;

dat de genoemde fondsen bij het Devisenschutzkommando Rotterdam op naam van I. Polak zijn geregistreerd;

dat die fondsen later door de Douane-recherchedienst te Rotterdam zijn ingeleverd bij de firma Lippmann, Rosenthal & Co. te Amsterdam voor rekening van I. Polak, Schubertstraat 34 te Amsterdam;

dat genoemde firma weigert verzoeker als eigenaar te erkennen en de fondsen aan hem uit te leveren;

Overwegende, dat de beheerders-vereffenaars van de rechtspersoon Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam, hebben medegedeeld:

dat hun uit de administratie is gebleken, dat de bovenbedoelde effecten door de Douane-recherchedienst te Rotterdam in opdracht van het Devisenschutzkommando aldaar voor rekening van I. Polak, wonende te Amsterdam, Schubertstraat 34, op 14 Juli 1944 zijn ingeleverd;

dat die effecten ten name van genoemde I. Polak in administratie zijn genomen en thans voor rekening van Lippmann, Rosenthal & Co. berusten bij de Kasvereniging te Amsterdam;

dat zij, hoewel de goede trouw van verzoeker niet in twijfel trekkende, zich niet gerechtigd achten de genoemde effecten aan verzoeker uit te leveren, zolang niet is komen vast te staan, dat deze als eigenaar dient te worden aangemerkt;

dat zij, indien de Raad voor het Rechtsherstel mocht beslissen, dat verzoeker als eigenaar van die effecten dient te worden aangemerkt, zich bereid verklaren die effecten aan verzoeker uit te leveren;

dat zij zich aan het oordeel van de Raad refereren;

Overwegende, dat een op 7 Augustus 1947 gedateerd uittreksel uit het Bevolkingsregister der Gemeente Amsterdam inhoudt: dat uit genoemd Register blijkt, dat in het tijdvak van 9 Mei 1940 tot 5 Mei 1945 aan het adres Schubertstraat 34 huis en bovenhuis, geen naamdragers Polak zijn geadministreeerd;

Overwegende, dat een authentiek afschrift ener op 25 September 1946 voor de te Amsterdam residerende notaris J. A. H. C. Reyners verleden acte als be-

eedigde verklaring van Tj. Knottenbelt zakelijk inhoudt, dat hij in 1942 voor Jacob Cohen heeft aangekocht de bovengenoemde fondsen;

dat hij die fondsen later van Jacob Cohen heeft terugontvangen ter uitreiking aan het Duitse Devisenschutzkommando te Rotterdam;

dat hij bij de uitreiking dier fondsen heeft opgegeven dat de fondsen toebehoorden aan I. Polak, wonende te Amsterdam, Schubertstraat 34;

dat zowel die naam als dat adres door hem waren gefingeerd omdat hij, ter voorkoming van ernstige gevolgen voor de werkelijke eigenaar, diens naam en adres niet wilde noemen;

dat, hoewel het hem volkomen bekend was dat Jacob Cohen, thans wonende te Amsterdam, Hondecoeterstraat 4, eigenaar was van de voormelde fondsen, hij het desbetreffende ontvangstbewijs op eigen naam heeft doen stellen;

Overwegende, dat de Afdeling op grond van de gerelateerde inhoud van genoemde bescheiden, van oordeel is, dat het eigendomsrecht van verzoeker op de bovenvermelde fondsen vaststaat zodat — gelet op de referte van de Beheerders-Vereffenaars van gerequesteerde — als volgt moet worden beslist:

De Raad kan haar beslissing slechts geven onder voorbehoud van de rechten van derden welke bij de Effectenregistratie mochten blijken.

BESLISSENDE:

Erkent Jacob Cohen, wonende te Amsterdam, Hondecoeterstraat 4, als eigenaar van de in de aanhef van deze beslissing genoemde fondsen;

Bepaalt dat de firma Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat te Amsterdam en/of haar Beheerders-Vereffenaars, die fondsen aan verzoeker zal uitleveren.

Een en ander onder bovengenoemd voorbehoud van de rechten van derden

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

„Tegenpraestatie” en nieuwe hypotheekhouder.

Het vonnis van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 8 Januari 1948, gepubliceerd in de Na-oorlogse Rechtspraak 1948 no. 1140 en door de Afdeling vermeld in het orgaan „Rechtsherstel” tweede jaargang no. 17 pag. 482 e.v., is voor verschillende belanghebbenden bij het rechtsherstel van onroerend goed aanleiding geweest tot het stellen van de volgende vraag.

In alle, door de Afdeling Onroerende Goederen tot stand gebrachte minnelijke regelingen, wordt, wanneer de nieuwe eigenaar geen „tegenpraestatie” ontvangt, waaruit zijn hypotheekhouder kan worden voldaan, de vordering op de N.G.V. of enige andere instantie, wegens het in ontvangst nemen van de koopsom, gecedeerd aan de nieuwe hypotheekhouder, als zekerheid voor de betaling van de hypotheekschuld. Blijkens bovengemeld vonnis is de Afdeling Rechtspraak van oordeel, dat er geen gronden zijn om aan de nieuwe hypotheekhouder enige preferentie toe te kennen boven de andere crediteuren van de nieuwe eigenaar. Brengt deze uitspraak verandering in het advies van de Afdeling Onroerende Goederen bij het voorbereiden van minnelijke regelingen, of acht zij de cessie aan de hypotheekhouder nog steeds geoorloofd en gewenst?

Voor het beantwoorden van deze vraag is het nodig nader in te gaan op de motieven van de Afdeling Onroerende Goederen voor haar adviezen en van de Afdeling Rechtspraak voor haar uitspraak.

In de door de Raad voor het Rechtsherstel vastgestelde „Richtlijnen voor de regelingen tot rechtsherstel, betreffende onroerend goed” wordt het volgende overwogen:

„De oude eigenaar zal dus bij de te treffen regeling deze „tegenpraestatie”, waarin verrekend hetgeen hem (b.v. aan netto-huuropbrengsten) bij het rechtsherstel toekomt, moeten fourneren.

De nieuwe regeling van art. 27, lid 5, maakt het nu mogelijk, voor de bestemming van dit bedrag rekening te houden met de belangen van de nieuwe eigenaren en hun hypotheekhouders, ook waar deze, aangemerkt als te kwader trouw, hun eigendom, c.q. zakelijk recht moeten prijsgeven.

Art. 27, lid 5, zal b.v. als volgt kunnen worden toegepast:

In de gevallen, dat het perceel destijds met een hypotheek was bezwaard, kan de „tegenpraestatie” in het algemeen worden betaald aan de *nieuwe* (bij doorverkoop: *laatste*) eigenaar, resp. diens *hypotheekhouder*, indien inmiddels een nieuwe hypotheek op het goed is gevestigd. Deze laatste kan immers naar redelijkheid en billijkheid in de eerste plaats op dit bedrag aanspraak maken.”

Waaruit de „tegenpraestatie” bestaat, wanneer een ten laste van de oude eigenaar bestaande hypotheek werd afgelost, is in het algemeen wel duidelijk. De Afdeling Onroerende Goederen en de Afdeling Rechtspraak zijn het hieromtrent eens, gezien de getroffen minnelijke regelingen en de uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 3 November 1947 (N.R. 1947 no. 1082 en „Rechtsherstel” tweede jaargang no. 12, pag. 341 e.v.). Dat deze „tegenpraestatie” naar redelijkheid en billijkheid aan de nieuwe hypotheekhouder toekomt, werd eveneens in gemelde uitspraak vastgelegd.

Het is echter de vraag, of de vordering op de N.G.V. of enige andere instantie beschouwd moet worden als een onderdeel van de „tegenpraestatie”, dan wel of dit een zelfstandige vordering van de eerste koper is, waarvoor het vorenstaande niet geldt.

Beschouwt men de vordering op de N.G.V. als een vordering van de oude eigenaar, welke deze terug moet geven als onderdeel van de „tegenpraestatie” dan moet in de minnelijke regeling deze vordering teruggegeven worden d.w.z. gecedeerd worden aan één der andere belanghebbenden. De „Richtlijnen” geven daarbij aan, aan wie deze cessie moet plaats vinden.

Stelt men echter, dat de vordering van de oude eigenaar door het rechtsherstel komt te vervallen en dat hiervoor in de plaats ontstaat een vordering van de eerste koper wegens onverschuldigde betaling van de koopsom, dan zou kunnen worden betwijfeld, of de „Richtlijnen” van toepassing zijn en deze vordering evenals de „tegenpraestatie” aan één der andere belanghebbenden behoort te worden gecedeerd, dan wel of door een dergelijke cessie een ongeoorloofde bevoordeling van één der crediteuren van de koper zou ontstaan.

Daar de Afdeling Onroerende Goederen van oordeel is, dat het redelijk en billijk is, dat de vordering op de N.G.V. op dezelfde wijze behandeld wordt als de „tegenpraestatie”, ook al zou men deze vordering *niet* als een onderdeel der „tegenpraestatie” beschouwen, wordt in de minnelijke regelingen zowel door de oude eigenaar als door de eerste koper een eventuele vordering op de N.G.V. of enige andere instantie gecedeerd aan die belanghebbende, aan wie de „tegenpraestatie”, volgens de „Richtlijnen”, zou toekomen.

In de practijk hebben zich daarbij twee mogelijkheden voorgedaan:

1. De nieuwe eigenaar is in staat de kosten van het rechtsherstel en het exploitatiesaldo te betalen, doch kan de schuld aan zijn hypotheekhouder niet, of niet geheel voldoen.
2. De nieuwe eigenaar kan niets betalen, zodat de oude eigenaar de kosten van het rechtsherstel moet voorschieten en bovendien een vordering, wegens het exploitatiesaldo behoudt, terwijl ook de nieuwe hypotheekhouder een concurrente vordering op de nieuwe eigenaar heeft.

In beide gevallen acht de Afdeling het billijk, dat de vordering op de N.G.V. wordt toegekend aan de nieuwe eigenaar, doch door deze tot zekerheid voor de betaling zijner schulden, uit het rechtsherstel voortvloeiend, aan één der andere belanghebbenden wordt gecedeerd. In het sub 1 genoemde geval is dit de nieuwe hypotheekhouder, in het sub 2 genoemde geval kan het of de oude eigenaar of de nieuwe hypotheekhouder of beiden zijn.

In die minnelijke regelingen, waarin de Landelijke Hypotheekbank partij was en waarbij zich het sub 2 genoemde geval voordeed, werd bijna altijd de vordering tot zekerheid aan de Landelijke gecedeerd, welke zich daarbij verplichtte om uit hetgeen zij krachtens deze cessie ontving eerst aan de oude eigenaar het exploitatiesaldo en de voorgeschoten kosten van het rechtsherstel te voldoen.

Doordat de Landelijke deze verplichting op zich nam werd voorkomen, dat de hypotheekhouder bevoordeeld zou worden t.o.v. een andere crediteur van de nieuwe eigenaar, t.w. de oude eigenaar.

De verdere vermogenstoestand van de debiteur werd buiten beschouwing gelaten, daar naar het oordeel van de Afdeling deze geen invloed mag hebben op de wijze, waarop het rechtsherstel tot stand gebracht wordt.

De bovengemelde uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 8 Januari 1948 is met het vorenstaande niet in strijd.

De „Landelijke” had verzocht aan haar de vorderingen op de Duitse instanties tot zekerheid te doen overdragen, alsof het hier een geval als hierboven sub 1 gemeld betrof.

De Kamer overwoog, „dat de Raad geen grond ziet om aan de inschulden van deze Hypotheekbank, aan wie goede trouw vreemd is, enige preferentie boven de andere crediteuren van N., zoals de N.V.-J., die eveneens met een ongedekte vordering op N. blijft zitten en de leverancier van de bovenbedoelde geluidsinstallatie, toe te kennen.”

De N.V.-J. was de oude eigenaar, die ook naar de mening van de Afdeling Onroerende Goederen niet achtergesteld behoort te worden bij de nieuwe hypotheekhouder.

De genoemde leverancier was eveneens een crediteur, die bij het rechts-

herstel nauw betrokken was, daar partij N. gesteld had, dat de N.V.-J. diens vordering behoorde te betalen bij de teruggave van het onroerend goed. Had derhalve het rechtsherstel plaatsgehad op de wijze als door N. was voorgesteld, dan was deze crediteur geheel voldaan.

Bij de berekening of de vorderingen van de N.V.-J. op N., de vorderingen van N. op de N.V.-J. al of niet overtroffen, werd door de Kamer met de schuld aan gemelde leverancier ten volle rekening gehouden.

Uit bovengemelde uitspraak blijkt derhalve slechts, dat de Afdeling Rechtspraak, evenals de Afdeling Onroerende Goederen, bij de beoordeling of een cessie tot zekerheid van de vorderingen op de Duitse instanties aan één der belanghebbenden bij het rechtsherstel redelijk en billijk is, rekening houdt met de uiteindelijke rechtspositie van alle *bij het rechtsherstel betrokken* crediteuren.

Zolang deze uitspraak niet gevolgd wordt door andere uitspraken, waaruit het standpunt van de Afdeling Rechtspraak t.a.v. crediteuren, die geheel *buiten* het rechtsherstelgeskil staan, duidelijk blijkt, acht de Afdeling Onroerende Goederen zich gebonden aan de door de Raad vastgestelde „Richtlijnen” en de door de Afdeling tot op heden gevolgde wijze van uitvoering hiervan.

Nêêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

**1. Geologische grondslagen van het
Nederlandse landschap**

door Dr C. van Rijsinge

**2. Het Nederlandse landschap en
zijn oude ontginningen**

door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer

3. Dieren van Nederland

door Dr A. Schierbeek

4. Het landschap in de literatuur

door dra T. Klijnhout-Moerman

**5. Het Nederlandse landschap
en de Waterstaat**

door Dr Ir Z. Y. van der Meer

**6. Het Nederlandse landschap
en de stedenbouw**

door Drs H. van der Weyde

7. Natuurbescherming

door Dr C. van Rijsinge

**8. Het Nederlandse landschap
in de beeldende kunst**

door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

De beul regeert

door Prof. Ir. D. Dresden.

In halffinnen band, prijs f 5.45.

Formaat 16 × 25 cm.

285 pag. met tekeningen.

Een ware geschiedenis die zich afspeelt in de periode 1944-1945.

Prof. Dresden verstaat de kunst met het woord te schilderen. Hij vertelt ons hier op ontroerende wijze hoe vrouwen (moeders), mannen (vaders) en kinderen door de niets ontziende bezetter werden opgejaagd, vervolgd en gedood. Hoe anderen door anderen ontkwamen.

Maar hij doet dat niet om oud leed op te halen, of omdat het onderwerp, dat toch al zoveel malen beschreven is, zich zo gemakkelijk tot het beschrijven van helse pijnen leent.

Nee, hij schrijft terwille van de jeugd. Deze moet de gevaren kennen, want een wetende jeugd kan mede een tonicum voor het zieltogende Europa zijn.

Uitgave :

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - 's-Gravenhage

Van KANINEFAAT
tot DUIZENDKUNSTENAAR

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowel op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar.
Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1-3, Giro 12789

Ingevolge papiertoewijzing B.P.P. No. 2346 verschijnt deze uitgave 2 x per maand en is de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat 15¹/₈ x 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

30 MAART 1948

NUMMER

19

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNENGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
Mr. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN
DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
„DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

EEN BOEK

VOOR
HET OPKOMEND GESLACHT

DE BEUL REGEERT

door Prof. Ir D. Dresden. 284 blz.

met goud bedrukte band f 5.45,
geeft een schril beeld van de
onmenselijke methoden, die uit
het nazi-dom voortsproten. Deze
roman heeft een taak te vervullen.

IN DE BOEKHANDEL
of bij „De Hofstad”, 's-Gravenhage
Scheepmakerstr. 1-3. Giro 12789

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	525
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	529
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	530
Afdeling rechtspraak.	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	532
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	533
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	534
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	534
Diverse beslissingen	534
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	535
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechts- personen	
Circulaires van het Nederlandse Beheersinshtituut gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers	542
Rechtsvragen	544
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	545
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	546

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Bezetting en Landoorlogreglement (II).

Wij zullen thans trachten enige conclusies uit het arrest van 30 Januari 1948, N.J. 1948, No. 108 te trekken. De verschillende door de bezetter afgekondigde verordeningen — hoezeer ook vaak hun invloed op het gebied van het privaatrecht uitoefenende — behoren tot het publieke recht. Hetgeen de bezetter binnen de grenzen der hem toegevallen taak verricht, bindt de bezette Staat volkenrechtelijk en — zegt de Hoge Raad — het interne publieke recht van de Nederlandse Staat richt zich ernaar. Hetgeen de bezetter echter buiten deze taak verricht, bindt de bezette Staat niet volkenrechtelijk en geldt ook niet naar intern publiek recht; — behoudens voorzover de wettige Overheid na haar terugkeer niet afwijkende maatregelen stelt. De door de Hoge Raad gevonden regel zou dus mede betreffen de verbindende kracht van door de bezetter afgekondigde maatregelen, ook al past de Hoge Raad de regel in het onderhavige geval niet hierop toe. Dat kan ook blijken uit de overweging:

„dat voorts het ontzeggen na de bezetting van rechtskracht op grond van de in artikel 43 Landoorlogreglement gestelde voorwaarde met betrekking tot de eerbiediging der geldende wetten, bij een bezetting van langeren duur, gelijk Nederland die heeft ondergaan, niet zonder meer kan worden doorgevoerd; dat het Besluit Bezettingsmaatregelen, regelen gevende omtrent de verbindende kracht en de rechtsgevolgen van de gedurende de vijandelijke bezetting uitgevaardigde maatregelen, daarvan heeft blijk gegeven, door „terwille van de rechtszekerheid” — gelijk het in de considerans heet — dan wel met het oog op „de rechtszekerheid, de rechtvaardigheid of de belangen van den Staat” — in artikel 28 van het Besluit als gronden voor de nadere wijziging van het Besluit genoemd — de ontzegging van rechtskracht in veel mindere mate toe te passen dan naar het vorenaangegeven beginsel het geval zou zijn geweest.”

Is deze opvatting juist, dan zou men een leer van de Hoge Raad omtrent de verbindende kracht van bezettingsregelen als volgt kunnen weergeven:

Voorzover de bezetter bij het hanteren van zijn verordenende bevoegdheid binnen de door artikel 43 Landoorlogreglement

gegeven grenzen blijft, zijn zijn verordeningen verbindend; gaat de bezetter deze grenzen te buiten, dan zijn zijn verordeningen niet verbindend. Niettemin zijn ook in dit laatste geval zijn verordeningen verbindend

- a. indien de wettige overheid na haar terugkeer ze als verbindend aanvaardt;
- b. indien door de lange duur van de bezetting de bezetter wordt genoodzaakt tot het treffen van maatregelen, die de geldende wetten niet eerbiedigen ¹⁾).

Buiten beschouwing willen we laten de gevallen, dat de bezetter door de lange duur van de bezetting tot het maken van verordeningen genoodzaakt was. Wel willen wij nader bezien, in hoeverre het door de Hoge Raad gegeven criterium door maatregelen van de wettige Overheid, t.w. door het Besluit Bezettingsmaatregelen, wordt gekruist.

De op lijst C — bedoeld in artikel 18 E 93 — voorkomende bezettingsregelingen zijn door de Nederlandse noodwetgever voorlopig gehandhaafd. Aan een beoordeling hunner bindende kracht zal de rechter derhalve niet kunnen toekomen ²⁾).

Geheel anders zal echter geoordeeld worden over de bezettingsregelen, voorkomend op lijst A, genoemd in artikel 16 E 93. Weliswaar bepaalt artikel 30 E 93:

„geen rechten kunnen worden ontleend aan de bepalingen van dit Besluit ³⁾), krachtens welke bezettingsregelingen geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest en bezettingsbeslissingen geacht worden krachteloos te zijn of hun kracht te verliezen, zolang geen bijzondere voorziening is getroffen omtrent de regeling of de opheffing van de gevolgen daarvan”

¹⁾ Men zou in dit geval van noodwetgeving van de bezetter kunnen spreken! Naar analogie van B.R.v.C. 5 December 1945, N.R. 15 en H.R. 30 October 1946, N.J. 1946 No. 737, zal men mogen aannemen, dat de vraag, of bezetter in noodzaak verkeerde een voorziening te treffen, niet geheel aan de beoordeling van de rechter is onttrokken.

²⁾ Dat wil niet zeggen, dat de Raad voor het Rechtsherstel niet zou kunnen ingrijpen waar het betreft handelingen, berustend op op de lijst C voorkomende verordeningen. Art. 23 E 100 kent in dit opzicht geen enkele beperking; zelfs op het gebied van het normale contractenrecht heeft de Raad bevoegdheden (Toelichting op art. 23 E 100).

Afwijkend Mr. A. F. Visser van IJzendoorn: Is de Staat gebonden aan overeenkomsten in zijn naam tijdens de bezetting hier te lande gesloten? N.J.B. 1948, p. 175.

³⁾ Deze hier door ons gecursiveerde woorden zijn o.i. door Mr. Visser van IJzendoorn, loc. cit. p. 174, over het hoofd gezien.

— en hierbij is in de eerste plaats aan voorzieningen door de Raad voor het Rechtsherstel gedacht —, doch wij vermogen niet in te zien, waarom de rechter de verbindendheid der op lijst A staande bezettingsmaatregelen niet zou kunnen ontkennen op andere dan aan het Besluit E 93 ontleende gronden. De gevallen waarin de Hoge Raad toetsing aan het Landoorlogsreglement weigerde betreffen alle op de B-lijst geplaatste verordeningen; de argumenten, waarmee de Hoge Raad zijn arresten staafde zijn niet of in zeer verminderde mate toepasselijk op de bezettingsregelingen van de A-lijst.

Over de vraag, of de verbindendheid der B-verordeningen door de rechter mag worden beoordeeld, bestaat — gelijk bekend — groot verschil van mening ⁴⁾. Wij gaan hierop thans niet in. Een zelfde dissensus is denkbaar ten aanzien van de op geen enkele lijst voorkomende regelingen, die thans, behoudens wellicht een enkele uitzondering, zijn vervallen (Wet van 27 Juni 1947, Stbl. H 195).

Waar krachtens op lijst A voorkomende bezettingsregelingen werd gehandeld, zal ook een particulier, die wordt aangesproken voor wat een ander gedurende de bezetting op zijn naam handelende heeft verricht, zich voor de civiele rechter kunnen verdedigen, door zich op de onverbindendheid dier handeling te beroepen; deze particulier zal niet als enige uitweg een beroep op de Raad voor het Rechtsherstel over hebben.

Het schijnt ons zelfs in de geest van het arrest te zijn wanneer hem nog een ander verweer voor de civiele rechter wordt toegekend, n.l. dat bij de interpretatie der bezettingsmaatregelen rekening moet worden gehouden met het Landoorlogreglement ⁵⁾. Het moet daarbij onverschillig zijn of de bezettingsregeling op de A-, B- of C-lijst, dan wel op geen enkele lijst voorkomt.

Is dit juist, dan zal een verdere verfijning van de rechtspraak echter noodzakelijk zijn. Het is zeer wel mogelijk, dat de rechter dan een handeling van een Verwalter over „Feindvermögen” (Verordening 26/1940, geplaatst op lijst B) onverbindend zal achten, indien deze handeling niet blijkbaar door het belang van dat bepaalde vermogen werd gevorderd, doch een handeling van een „Treuänder” over Joods vermogen (Verordening 41/1942, geplaatst op lijst A) zal honoreren,

⁴⁾ Voor toetsing B.R.v.C. 20 Januari 1947 N.J. 1947, No. 47; Veegens onder H.R. 30 October 1946, N.J. 1946, No. 737; Levenbach Advocatenblad 1947, p. 134.

Tegen H.R. (strafk.) 9 April 1946, N.J. 1946, nrs. 308 en 326; (H.R. burg.R.) 18 April 1947, N.J. 1947, No. 380, m.o.E.M.M. Zie ook van Ryckevorsel, N.J.B. 1947, p. 501 en v. d. Bergh, N.J.B. 1947, p. 160.

⁵⁾ Vgl. R.v.h.R. 18 Januari 1946, N.R. 93; 13 Januari 1947, N.R. 811.

daar het belang van dat specifieke vermogen deze handeling vorderde ⁶⁾.

Niet alleen exceptieve verweren — waarbij men niet gebonden is aan de in artikel 21 E 100 bedoelde termijn — worden naar deze opvatting door de Hoge Raad mogelijk gemaakt, ook actief optreden voor de gewone rechter staat dan vrij. Een gedeposedeerde, wiens huis door een „Treuhänder” is verkocht, kan zich op het standpunt stellen, dat die verkoop, getoetst aan het Landoorlogreglement, ongeoorloofd en nietig was, zodat hij het huis kan revindiceren. Van de rechtszekerheid, die het Besluit E 100 met betrekking tot onroerend goed beoogt te geven, zou op deze wijze niet veel terecht komen.

Gewone rechter en Raad voor het Rechtsherstel zullen dan vaak analoge problemen te beoordelen krijgen; de eerste zal zich moeten afvragen, of er gebondenheid bestaat, de tweede, of er aanleiding is de gebondenheid op te heffen. De eerste moet zich richten naar het criterium, „of de handeling blijkbaar strekte om enkel of in hoofdzaak het belang van de vijand of van de in artikel 24 E 93 opgesomde personen of organisaties dan wel door de vijand in strijd met 's bezetters taak nagestreefde doeleinden te dienen”; de tweede zal moeten ingrijpen, indien het in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware zulks na te laten. Wie voor de gewone rechter heeft botgevangen, kan mogelijk zijn kans nog eens beproeven voor de Raad voor het Rechtsherstel ⁷⁾. Ook het omgekeerde is niet ondenkbaar.

Het zou ons niet verwonderen, als de Hoge Raad ter vermijding van soortgelijke moeilijkheden in de toekomst verduidelijkingen of retouches op zijn leer zou gaan aanbrengen.

Lezen wij ⁸⁾ het arrest van de Hoge Raad wel, dan is de gewone rechter in niet onaanzienlijke mate bereid om de Raad voor het Rechtsherstel in zijn werkzaamheden bij te staan. Men kan zich hierover dan slechts verheugen.

Opnieuw schijnt het praetoriaanse recht op het punt om het ius civile te infiltreren. Doch ook omgekeerd kunnen de opvattingen van de Hoge Raad hun stempel gaan drukken op die van de Raad voor het Rechtsherstel. J.

⁶⁾ Vgl. R.v.h.R. 27 December 1946, N.R. 724; 31 Januari 1947, N.R. 785.

⁷⁾ Vgl. echter R.v.h.R. 22 Juni 1946, N.R. No. 390; R.v.h.R. 8 Juli 1946 N.R. 527; R.v.h.R. 7 Oct. 1946, N.R. 623; R.v.h.R. 10 Maart 1947, N.R. 1012; R.v.h.R. 4 Oct. 1947 N.R. 1058.

⁸⁾ Men houde in het oog, dat dit artikel meningen van de schrijver weergeeft, doch in geen enkel opzicht geacht mag worden het oordeel van de Raad voor het Rechtsherstel te vertolken.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad. Mutaties. (Vgl. Orgaan Jrg. II pag. 10—11, 42, 433).

Afdeling Rechtspraak. Leden. Overleden is Mr J. W. Suringar.

Afdeling Effectenregistratie. Plaatsvervangende leden. Overleden is Mr P. F. Swagerman.

Wijzigingen in adressen en telefoonnummers van griffie's der Kamers van de Afdeling Rechtspraak. (Vgl. Orgaan pag. 12).

Amsterdam: Herengracht 380, Tel. 38216.

Arnhem: Utrechtsestraat 21, Tel. 25063.

's-Hertogenbosch: Havensingel 8, Tel. 8122.

Reis- en verblijfkosten en vergoedingen aan getuigen en deskundigen.

In zijn vergadering van 12 Februari 1948 heeft het Dagelijks Bestuur van de Raad het volgende besluit genomen:

Het Dagelijks Bestuur van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gezien de artikelen 4 lid 8, 10 lid 4 en 11 Besluit herstel rechtsverkeer, stelt vast de navolgende regelen:

Artikel 1.

Aan getuigen en deskundigen kunnen enreis- en verblijfkosten en vergoedingen worden toegelegd, welke worden vastgesteld overeenkomstig de zesde titel van het Tarief van justiekosten en salarissen in burgerlijke zaken.

Artikel 2.

Het onder 1 genoemde tarief geldt tevens voor hen, die ingevolge artikel 11 Besluit herstel rechtsverkeer inlichtingen aan de Raad dienen te verstrekken of bescheiden over te leggen, alsmede — tenzij de Raad anders bepaalt — voor hen, aan wie door de Raad wordt opgedragen een onderzoek in te stellen.

Artikel 3.

Om bijzondere redenen te zijner beoordeling kan de Raad van het onder 1 genoemde tarief afwijken.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 33. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
10 Maart 1948.

Appellanten niet-ontvankelijk verklaard in hun beroep tegen de verkoop van enige in Nederland ingeschreven, tot het vermogen van een Duitse vennootschap behorende handelsmerken: hun belang steunt niet op enig hun toekomend recht. Het verwekken van vrees voor de aantasting van iemands recht is niet de aantasting van dit recht zelf.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen .....

Gehoord .....

Ten aanzien van de feiten: .....

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat het N.B.I. appellanten niet-ontvankelijk acht, daar zij bij de bestreden transactie geen belanghebbenden in de zin van artikel 43 Besluit Vijandelijk Vermogen zouden zijn;
2. Overwegende, dat Wij dit verweer juist achten, daar het belang van appellanten niet steunt op enig hun toekomend recht; dat appellanten teleurgesteld zijn in hun hoop, zelf enkele der verkochte merken te verwerven, doch dat zij zelf geen enkel recht op deze merken hebben gesteld; dat weliswaar appellanten verklaren te vrezen, dat de koper zijn recht op de overgedragen merken zal misbruiken door onder deze merken artikelen van inferieure kwaliteit te gaan leveren, waardoor het vertrouwen van het publiek in de door het merk als zodanig gegeven garantie voor de hoedanigheid van het artikel wordt ondermijnd en derhalve ook de aan appellanten toekomende merken in waarde zouden verminderen, doch dat het verwekken van zodanige vrees voor de aantasting van hun recht — daargelaten, dat de gerechtvaardigheid van deze vrees Ons niet aannemelijk is gemaakt — niet de aantasting van dit recht zelf is; dat evenmin de belangstelling, die appellanten voor de volksgezondheid hebben, hen tot belanghebbenden bij de bestreden handeling maakt;
3. Overwegende, dat een verdere bespreking der door appellanten aangevoerde bezwaren achterwege kan blijven;
4. Overwegende ten overvloede, dat Wij, gezien het vorenstaande, ook buiten beschouwing moeten laten, of de bestreden overeenkomst aan het N.B.I. en Reese en Beintema tot wet strekt, nu de waarde van het verkochte kennelijk een bedrag van f 10.000.— te boven gaat en Ons van het bestaan ener toestemming tot onderhandse verkoop zijdens de Afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel niet is gebleken;
5. Overwegende, dat appellanten als de in het ongelijk gestelde partijen in de kosten van dit geding behoren te worden veroordeeld;
IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:
Verklaren appellanten niet-ontvankelijk in hun hoger beroep;
Verwijzen appellanten in de kosten van dit hoger beroep. door Ons tot deze uitspraak begroot aan de zijde van het N.B.I. op f 50.— (vijftig gulden), aan de zijde van Reese en Bentheim op f 50.— (vijftig gulden);
Verstaan, dat 1e en 2e appellante ieder tot betaling van de helft dezer kosten gehouden zullen zijn.

Vernietiging van de koop zal in casu moeten medebrengen vernietiging van de huurbeëindiging. De laatste vernietiging zal tengevolge hebben, dat ten aanzien van hetzelfde perceel twee huurcontracten naast elkaar zullen bestaan; tot deze vernietiging zal niet worden overgegaan alvorens partijen in de gelegenheid zijn gesteld een minnelijke regeling te treffen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen .....

Gehoord .....

Post alia:

8. Overwegende, dat de litigieuze verkoop van appellant's zaak door het N.B.I. aan Buitelaar — als sequeel waarvan het pand, waarin die zaak werd gedreven, door het N.B.I. q.q. M. A. van Ellinkhuizen werd verhuurd aan Buitelaar — naar Onze mening impliceert een beëindiging van de huur, welke oorspronkelijk bestond tussen appellant's broer M. A. van Ellinkhuizen als verhuurder en appellant zelf als huurder;
9. Overwegende, dat de verkoop op bovenstaande gronden niet gehandhaafd zal kunnen blijven en dat een vernietiging van de koop tevens zal moeten medebrengen een vernietiging van de bovenbedoelde huurbeëindiging, welke laatste vernietiging naar Onze mening tengevolge zal hebben dat ten aanzien van het perceel Bussumsestraat 171 een tweetal huurcontracten naast elkander zullen bestaan, te weten het oorspronkelijke, door M. A. van Ellinkhuizen zelf met appellant gesloten en het latere, door het N.B.I. q.q. M. A. van Ellinkhuizen met Buitelaar afgesloten huurcontract;
10. Overwegende, dat naar Onze mening de burgerlijke rechter, zo hij ge-roepen mocht worden een beslissing te geven omtrent de vraag, welke dezer beide huurcontracten praevaleert, appellant in het — door hem tengevolge der handelingen van het N.B.I. verloren — huurgenot van voornoemd perceel zou herstellen;
11. Overwegende evenwel, dat Wij het wenselijk achter om, alvorens de bovenbedoelde nietigverklaring uit te spreken, partijen in de gelegenheid te stellen, alsnog een minnelijke regeling tot stand te brengen, waartoe Wij hun de gelegenheid zullen geven tot 4 Mei 1948;
12. Overwegende voorts, dat Wij het wenselijk achten bovengenoemde M. A. van Ellinkhuizen als partij in dit geding te betrekken;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren appellant ontvankelijk in zijn hoger beroep;

Bepalen, dat alle partijen op Dinsdag, 4 Mei 1948 te 9.00 uur v.m. voor Ons zullen verschijnen;

Roepen op als partij in dit geding Marinus Albertus van Ellinkhuizen, ge-woond hebbende Loosduinsekade 489 te 's-Gravenhage, thans gedetineerd, wiens vermogen thans door het N.B.I. wordt beheerd;

Houden iedere verdere beslissing aan.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 710. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 31 October 1947. (Mrs. Lunsingh Tonckens, Zorab en Polak).

Verzoek van de rederij „Muron” tot nietigverklaring van de koopovereenkomst van de „Muron” aan de Duitse Vennootschap „Brenntag”.

De Kriegsmarine heeft de verkoop goedgekeurd in verband met de nauwe relatie tussen de N.V. „Muron” en het Stinnes concern, terwijl de koopprijs op f 100.000.— hoger is gesteld dan het bedrag, hetwelk ingevolge de vordering zou worden betaald.

Verzoek op bovenstaande gronden afgewezen, met bepaling dat de „Muron” eigendom is van de Staat.

Verzoek van de Staat om hetzelfde vast te stellen ten aanzien van het schip „Brenntag”, dat tegelijkertijd onder gelijke omstandigheden is verkocht, doch thans onvindbaar is, afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1189.

No. 711. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 28 Nov. 1947. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

Verzoekers hebben er hun voordeel in gezien het m.s. „Triantha” in December 1941 te verkopen i.v.m. het feit, dat het schip door de Kriegsmarine Dienststelle in beslag was genomen.

Verzoekers hebben geheel vrijwillig tot de verkoop medegewerkt en moeten de consequenties die daaruit voortvloeien aanvaarden. De ingestelde vordering aan verzoekers ontzegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1190.

No. 712. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 31 October 1947. (Mrs. van Haeften, Zorab en Polak).

Verzoeker heeft welbewust door de verkoop van de „Hada” tegen een redelijke prijs de risico's, die de eigendom van het schip voor hem medebracht, op gerequesteerde afgewenteld.

De Raad acht onder de gegeven omstandigheden het achterwege laten van ingrijpen geenszins onredelijk.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1191.

No. 713. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 8 November 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Jhr. van Meeuwen en Buddingh de Voogt).

De vermenging van de zaken van requestranten met die van gerequesteerde Dr. Silten nietig verklaard. De alleenvertegenwoordigings-overeenkomst van verzoeker Bendien met Dr. Silten, die tijdens de bezetting is te niet gegaan, hersteld, met vaststelling van de begindatum op 1 Nov. 1947.

De gedragingen van Bendien na de bevrijding, ten aanzien van het

onrechtmatig gebruik der merken van Dr. Silten, niet zwaarwichtig genoeg geacht om het gevraagd herstel der vertegenwoordigings-overeenkomst af te wijzen.

Overige vorderingen tot schadevergoeding aangehouden en partijen in de gelegenheid gesteld hieromtrent in der minne tot overeenstemming te komen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1193.

- No. 714. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 7 November 1947. (Mrs. Lunsingh Tonckens, van Haefthen en Polak).

Verzoeker is tijdens de bezetting als tussenpersoon uitgeschakeld bij de transacties tussen gerequestreerde en het Rijksinkoopbureau en verzoekt vaststelling der gewijzigde rechtsbetrekkingen.

Deskundigenrapport bevolen naar de winsten door gerequestreerde, met en zonder tussenkomst van verzoeker, gemaakt bij de transacties met het Rijksinkoopbureau teneinde te kunnen beoordelen of ingrijpen al dan niet redelijk is te achten.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 11 en 23 e.v.).

N.R. No. 1194.

- No. 715. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 3 November 1947. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

In Maart 1945 heeft de Praagse Bank aan de Deutsche Bank te Berlijn opdracht gegeven om f 2628.86 over te maken aan de Amstelbank, welke opdracht door de oorlogsomstandigheden niet tot uitvoering is gekomen.

De Amstelbank heeft verzocht als creditrice voor genoemd bedrag te worden erkend jegens de Deutsche Bank, welk verzoek door het Beheersinstituut is afgewezen. Deze beslissing is in hoger beroep bevestigd. Verzoekster had de Deutsche Bank niet tot ontvangst gemachtigd en de betaling aan de Deutsche Bank evenmin goedgekeurd, zodat er geen vordering van verzoekster op de Deutsche Bank is ontstaan.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 25 en 43.) N.R. No. 1197.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 716. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 30 October 1947. (Mrs. Prof. Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Gerequestreerden, tijdens de bezetting de hypothecaire schuld na aanmaning van Everout (als gemachtigde van de N.G.V.) betalende aan de N.G.V., blijven ingevolge art. 33 lid 1 van het K.B. E 100 bevrijd.

De door requestrant aangevoerde feiten zijn onvoldoende om aan te nemen, dat er bijzondere redenen waren op grond waarvan gerequestreerden betaling hadden moeten weigeren.

Aangenomen moet worden, dat ook de opzegging van de schuld rechtsgeldig door of namens de in de plaats gestelde crediteur heeft kunnen plaats hebben.

Vordering van requestrant afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v. en 33.)

N.R. No. 1195.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 717. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT,** 6 Februari 1948. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Het beheersloon over het vermogen ener in gemeenschap van goederen gehuwde vrouw dient slechts over haar aandeel te worden berekend. De regeling der aansprakelijkheid van de echtgenoten in de Faillissementswet heeft daarmede niet te maken.

Het aan een der echtgenoten toekomend pensioen behoort wel voor de telkens vervallende termijnen, maar niet bij wijze van gekapitaliseerde jaaropbrengst tot het actief der gemeenschap.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 35.) N.R. No. 1188.

- No. 718. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,** 7 November 1947. (Mrs. Prof. Houwing, Jhr. van Meeuwen en Buddingh de Voogt).

Beschikking van het Beheersinstituut (Stichting Beheer Vijandelijke Octrooien en Merken), waarbij het verzoek, om aan verzoeker de rechten op enige merken over te dragen is afgewezen, in hoger beroep bekrachtigd.

Verzoeker heeft de merken als alleenvertegenwoordiger van Dr. Silten gebruikt en nimmer ter onderscheiding van eigen waren, zodat verzoeker geen eigen recht op de betreffende merken heeft verkregen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1192.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 719.

Diverse beslissingen

- No. 719. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,** 27 October 1947. (Mrs. Verdam, Sluis, Tabingh Suermondt, de Flines en Scholtens).

De grieven tegen het vonnis a quo houden geen niet in aanmerking genomen feiten of omstandigheden in, doch komen neer op een andere opvatting omtrent juridische punten, op grond waarvan geen revisie mogelijk is. Verzoekster niet ontvankelijk verklaard.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1196.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 28. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 22 December 1947, (Mr. Dr. N. Peereboom).

Verzoeker was omstreeks 1941 eigenaar van 4 aandelen aan toonder in een N.V., gerequestreerde van de 4 andere. In 1941 zijn nog 8 aandelen door de N.V. uitgegeven en geplaatst bij de kinderen van gerequestreerde. Eén van verzoekers aandelen is in 1944 door gerequestreerde van L. R. & Co. gekocht. Erkenning van verzoeker in de eigendom van het door gerequestreerde gekochte aandeel tegen cessie aan deze van verzoekers vordering op L. R. & Co. Erkenning in de eigendom van de 3 andere aandelen van verzoeker. Onbevoegdverklaring t.a.v. de vordering tot nietigverklaring van het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders tot de uitgifte en de plaatsing der nieuwe aandelen.

BESLISSING

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie heeft in de zaak van:

Willem Springer, wonende te Amsterdam, *verzoeker*.

Raadsman: *Mr. M. Knap*

contra:

Th. H. Hendriks, architect te Bussum, *gerequestreerde*.

Raadsman: *Mr. A. J. M. Hendrix*,

de navolgende beslissing gegeven.

Post alia:

De Afdeling overweegt ten aanzien van een en ander het volgende:

Tussen partijen is in confesso, dat gerequestreerde van Lippmann omstreeks Juni 1944 het aandeel No. 8 heeft gekocht. Gerequestreerde wist, dat dit aandeel te voren toebehoord had aan verzoeker. Ingevolge artt. 53 en 54 van het Besluit No. E 100, zal dus niet hij, doch onder na te melden voorbehoud verzoeker als eigenaar moeten worden erkend. De vraag kan zich voordoen, of gebruik moet worden gemaakt van de bevoegdheid bedoeld in art. 27 lid 3 om te bepalen, dat aan gerequestreerde enige schadevergoeding moet worden toegekend.

De Afdeling overweegt daarbij, dat gerequestreerde op geen enkele wijze heeft aannemelijk gemaakt, dat hij — hetgeen zijn raadsman ter comparitie heeft opgemerkt — het aandeel heeft gekocht na pressie van de zijde van Lippmann. Uit het overgelegde schrijven van Lippmann blijkt zulks zeker niet. Onder deze omstandigheden is er geen aanleiding verzoeker op andere wijze in de eigendom te herstellen, dan hieronder zal worden aangegeven.

Hierbij gaat het om de vraag, of verzoeker, zoals hij stelt, reeds vroeger eigenaar was der aandelen nos. 5, 6 en 7, dan wel, dat gerequestreerde ten allen tijde eigenaar is geweest en deze eigendom nimmer heeft verloren. Ten dien opzicht staat vast, dat bij de oprichting der N.V. gerequestreerde eigenaar was van de aandelen 1 t/m 7 en verzoeker van aandeel no. 8. Verder, dat ongeveer een maand later op de aandeelhoudersvergadering der N.V. en verzoeker en gerequestreerde ieder met 4 aandelen vertegenwoordigd waren. Aan gerequestreerde kan worden toegegeven, dat het verschijnen met 4 aandelen ter vergadering geen titel van eigendom oplevert, doch nu op geen enkele wijze is medegedeeld, waarom het wenselijk was, dat partijen ter vergadering

niet met hun werkelijk aandelenbezit verschenen, levert de overgelegde presentielijst wel een vermoeden op, dat de beide aandeelhouders, die beiden leden ener firma waren, waarvan het bezit in verschillende N.V.'s was ondergebracht, na de oprichting hun aandelen hebben verwisseld.

Op grond van de getuigenverklaringen van de getuigen Bennink Bolt en Bigot, notaris en accountant van de firma van partijen, die beiden verklaarden niet anders te weten, dan dat partijen in de N.V. gelijkgerechtigd waren en op grond nog van de verklaring van de eerste getuige, dat beide partijen op gelijke wijze aansprakelijk waren voor de hypotheek, verleend op het onroerend goed, het welk het bezit der N.V. was, neemt de Afdeling aan, dat verzoeker eigenaar is geworden, ook der aandelen 5 t/m 7. Zij overweegt daarbij ten overvloede, dat bij de procedure in kort geding, voor de voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel, waarvan de stukken mede aan haar zijn overgelegd onweersproken door verzoeker is gesteld, dat hij eigenaar was van de aandelen 5 t/m 8.

Vast staat, dat op het ogenblik de kinderen van gerequesteerde eigenaars zijn der aandelen 9 t/m 16 en deze ten allen tijde hebben bezeten. Verzoeker wil hen de eigendom doen verliezen, nadat het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders der N.V., waarbij deze aandelen zijn uitgegeven, nietig is verklaard en verzoekt de Afdeling een dergelijke nietigverklaring uit te spreken.

Tot een dergelijke uitspraak is echter niet de Afdeling Effectenregistratie doch de Afdeling Rechtspraak bevoegd.

De Afdeling besluit derhalve, voor zover nodig onder voorbehoud van de rechten, die bij de Effectenregistratie kunnen blijken,

- 1e. dat verzoeker tegen cessie van zijn vordering op de firma Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat aan gerequesteerde wordt erkend in de eigendom van het aandeel no. 8 in de N.V. Theon IX.
- 2e. dat verzoeker wordt erkend in de eigendom van de aandelen 5 t/m 7;
- 3e. dat zij onbevoegd is kennis te nemen van de vordering door verzoeker in zijn verzoekschrift sub 3 en 4 gesteld.

Tot een veroordeling in de kosten geven de bepalingen van het Besluit Herstel Réchtsverkeer de Afdeling geen bevoegdheid.

No. 29. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 12 Februari 1948 (Mr. J. R. Thorbecke).

Inkoop door een N.V. van een groot aantal door haar uitgegeven — niet ter beurze genoteerde — aandelen aan toonder, welke de eigenaar bij L. R. & Co. had ingeleverd.

Aan alle voorwaarden van art. 54 is voldaan, derhalve moet aan verzoeker herstel in de eigendom worden verleend; aangezien dit herstel ex tunc werkt omvat het ook de op de aandelen vervallen dividenden.

Enerzijds is gebleken dat gerequesteerde terzake van de inkoop geen blaam treft, anderzijds zou het middels deze inkoop door haar afgewende nadeel niet het rechtstreeks gevolg zijn geweest van de maatregelen van de bezetter tegen de Joden en hun bezit; het nadeel voortspuitende uit de wijze waarop gerequesteerde zich heeft gedekt mag niet geheel of gedeeltelijk op verzoeker worden afgewenteld.

BESLISSING

In de zaak van:

Sigmund Nathan Menko, verzoeker.

Gemachtigde: *Mr. K. J. Edersheim,*

contra:

N.V. Stoomspinnerij Twenthe, gerequesteerde.

Gemachtigde: *Mr. A. E. J. Nysingh.*

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie.

Gezien de stukken.

Gehoort partijen.

Post alia:

Overwegende dat door de brieven van 18 September 1947 en van 29 December 1947 van het Amsterdams Bankierskantoor v/h Mendes Gans & Co. en van 10 December 1947 van de Nederlandsche Bank het eigendomsrecht van verzoeker op de litigieuze aandelen voldoende is bewezen, met dien verstande dat de nominale waarde der aandelen is f 500.—, en dat het eigendomsrecht dateert van voor 10 Mei 1940;

Overwegende dat door de verklaringen van Ir. R. A. Hulscher, H. W. H. Stroink en J. C. Wurfbaïn, van welke verklaringen een afzonderlijk proces-verbaal is opgemaakt, waarnaar wordt verwezen is komen vast te staan, dat Hulscher voornoemd twee maal kort na de bezetting bij verzoeker er op heeft aangedrongen maatregelen te nemen dat diens aandelenbezit in veiligheid zou worden gesteld en zijn medewerking daartoe heeft aangeboden en dat verzoeker met een vage toezegging daarop heeft geantwoord;

Overwegende dat gerequesteerde heeft verklaard de aandelen niet in regelmatig beursverkeer te hebben kunnen kopen omdat zij niet ten beurse zijn genoteerd, dat zij heeft vermoed dat het uit Joods bezit komende aandelen betroffen en dat zij tot de aankoop is overgegaan uitsluitend ten einde inmenging in de gang van zaken door ongewenste elementen te voorkomen;

Overwegende dat dit laatste aan de Raad aannemelijk voorkomt gezien het groot aantal aandelen in gerequesteerde in Joods bezit en gezien de omstandigheid dat gerequesteerde eerst tot de aankoop is overgegaan toen geen betrouwbare gegadigden zich ondanks alle moeite daartoe voordeden;

Overwegende dat uit het bovenoverwogene volgt dat, nu ook overigens is voldaan aan de voorwaarden genoemd in art. 54 lid 1 K.B. E 100, herstel van de eigendom aan de verzoeker moet worden verleend, welk herstel, ex tunc werkt en derhalve ook de op de aandelen vervallen dividenden omvat;

Overwegende dat gerequesteerde heeft betoogd, dat haar de koopsom behoort te worden teruggegeven, althans dat slechts het halve nadeel te haren laste moet komen, te meer nu haar geen blaam treft;

Overwegende dienaangaande, dat verzoeker door de maatregelen van de bezetter rechtstreeks is gedwongen tot afgifte, terwijl gerequesteerde tot de aankoop is overgegaan ten einde zich en hare belangen tegen de kans van veel groter nadeel zoals door haar nader aangegeven in de stukken, te dekken, dan uit een geschil na de bevrijding met de vroegere Joodse bezitters mogelijk zou voortvloeien;

dat al moge geresquesteerde geen blaam treffen er geen rechtsgrond of reden van billijkheid, bestaat, het uit de dekking van het risico voortspruitende nadeel, geheel of gedeeltelijk op verzoeker af te wentelen;

dat dit mogelijk anders zoude zijn, indien dit nadeel het *rechtstreekse* gevolg van de maatregelen van de bezetter tegen de Joden en hun bezit zou zijn, maar gelijk uit het boven overwogene volgt, het verband te verwijderd is;

dat gerequesteerde nog wel een beroep heeft gedaan op nalatigheid aan de zijde van verzoeker om de aandelen in veiligheid te stellen, waardoor zij in een dwangpositie werd gebracht, maar verzoeker daartegen terecht heeft aangevoerd, dat hij persoonlijk te grote gevaren liep nu de grootte van zijn vermogen aan de fiscus bekend was en een verschil ter waarde van 81 aandelen moest uitkomen, te meer waar die aandelen althans 80, tot 20 September 1941 bij de Nederlandsche Bank in open bewaargeving te zijnen name lagen en daarna naar Mendes Gans & Co. waren overgebracht;

Beslissende

Verleent, onder voorbehoud van rechten van derden, aan verzoeker herstel van eigendomsrecht op de ten deze bedoelde 81 aandelen Stoomspinnerij Twenthe;

Veroordeelt geresquesteerde om, binnen 14 dagen na de betekening van

deze beslissing, tegen overgave van de acte van cessie aan gerequesteerde, van de vordering welke verzoeker op Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, heeft en tegen verrekening van hetgeen verzoeker te dezer zake reeds van Lippmann, Rosenthal & Co. voornoemd mocht hebben ontvangen,

de betreffende aandelen te deponeren ten name van verzoeker bij een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 K.B. E 100, benevens de sinds 3 November 1943 op die aandelen gevallen dividenden, althans de netto opbrengst.

Veroordeelt gerequesteerde om vóór elke dag dat zij in gebreke mocht blijven aan de boven aangegeven veroordeling te voldoen, aan verzoeker te betalen een dwangsom van f 100.—.

Weigert de gevraagde uitvoerbaar verklaring bij voorraad;

En op de overweging dat geen termen aanwezig zijn de gerequesteerde in de kosten te veroordelen;

Compenseert de kosten des dat iedere partij de hare drage.

No. 30. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 19 Februari 1943 (Mr. A. J. Veldman).

Nietigverklaring van de verkoop en koop, in 1942, van een aantal effecten, omdat reques-trante tot de verkoop gedwongen was; erkenning van reques-trante in de eigendom.

BESLISSING

In de zaak van:

De Oost-Borneo Maatschappij N.V. gevestigd te 's-Gravenhage, resques-trante.

Gemachtigde: *Mr. R. V. Bakker,*

contra:

Nederlands Beheersinstituut, Afdeling Procedures, 's-Gravenhage, geresquesteerde, niet verschenen.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie;

Gezien het door reques-trante op 16 September 1947 ingediende verzoekschrift, waarbij reques-trante verzoekt te willen verklaren en verstaan dat verzoekster eigenaresse is van de door haar in 1942 aan Friedr. Krupp A.G. te Essen verkochte aandelen ter waarde van f 235.000.— benevens 10 winstbewijzen in de in 1937 door haar en Friedr. Krupp opgerichte Mijnbouw Maatschappij Boni-Tolo gevestigd te 's-Gravenhage;

Gezien voorts een afschrift van een schrijven van 23 Juni 1947 van de advocaat van reques-trante Mr. R. V. Bakker aan de Afdeling, waarin wordt medegedeeld dat bedoelde aandelen thans naam-aandelen zijn en het eigendomsrecht daarvan alleen blijkt uit het daarvan aangelegde register van aandeelhouders;

Overwegende dat reques-trante o.m. stelt dat zij tot bedoelde verkoop welke door Krupp in opdracht van de Duitse regering van haar werd gevorderd gedwongen was en deze zeker niet door haar zou zijn ingewilligd als zij vrij had gestaan;

Overwegende dat gerequesteerde als beheerder over het krachtens art. 3 van het Besluit van 20 October 1944, houdende vaststelling van het Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133), aan de Staat in eigendom overgegaan vermogen van Friedr. Krupp A.G., zich niet tegen inwilliging van het verzoek heeft verzet;

Overwegende dat het verzoek als zijnde op de wet gegrond kan worden toegewezen terwijl naar het oordeel van de Afdeling het achterwege laten van de na te noemen beslissing in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk ware.

Overwegende dat voornoemde verkoop en koop tussen verzoekster en Friedr. Krupp behoort te worden nietig verklaard;

Overwegende dat de hieronder te vermelden beslissing slechts gegeven kan worden onder voorbehoud van rechten van derden, welke bij de effectenregistratie mochten blijken;

Beslissende onder bedoeld voorbehoud:

Vernietigt de verkoop en koop tussen requestrante en Friedr. Krupp A.G. in 1942 gesloten, waarbij requestrante aan Krupp heeft verkocht aandelen ter waarde van f 235.000.— en 10 minstbewijzen in het kapitaal van de Mijnbouw Maatschappij Boni-Tolo, t.w. de aandelen nos. 1 t/m 10, 21 t/m 250 en 481 t/m 1180, elk groot f 250.— en de winstbewijzen 1 t/m 10;

Verstaat dat deze aandelen en winstbewijzen eigendom zijn van requestranten en dat zij daarover, behoudens rechten van derden en voorzover niet in strijd met enige wettelijke bepaling de vrije beschikking heeft.

No. 31. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 24 Februari 1948 (Mr. R. P. Cleveringa).

Requestrant stelde in 1942 enige obligaties, waarvan hij reeds vóór 1940 eigenaar was, ter omruiling in handen van een thans overleden Nederlander, die hem enige tijd later mededeelde dat genoemde stukken hem, tengevolge van een razzia, door het Devisenschutzkommando, waren ontnomen. Op grond van getuigenverklaringen neemt de Afdeling als zeker aan dat dit verhaal onjuist is.

De tegenwoordige bezitster heeft de obligaties aangetroffen in de boedel van haar, eveneens overleden, echtgenoot, van wie aannemelijk is dat hij ze te goeder trouw onder bezwarende titel heeft verkregen.

Afwijzing van het verzoek.

BESLISSING

Inzake:

Johannes Guillaume van de Siepkamp, wonende te 's-Gravenhage, requestrant.

Gemachtigd: *Mr. T. I. K. M. Hiltermann*,

tegen:

1. *Jantje Wynia*, weduwe van Christiaan Bastiaan Felijs, thans gehuwd met Ysbrand Ypma,

2. *Ysbrand Ypma, gerequestreerden*, beiden wonende te Leeuwarden,

Gemachtigde: *Mr. J. Thors*.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de volgende beslissing:

Requestrant stelt onder meer vóór 10 Mei 1940 eigenaar geweest te zijn van: \$ 10.000 5% mortgage bonds der Chicago Milwaukee St. Paul & Pacific Railroad Co. 1975, waaronder de obligaties no. D 781 en 1567 ieder groot \$ 500 en M. 105976 groot \$ 1000;

dat hij deze post van \$ 10.000 obligaties in Februari 1942 ter hand gesteld heeft aan J. H. Hesse, wonende te Amsterdam, Patroclesstraat 1, ter omruiling in 10/10 certificaten Republic Steel;

dat Hesse voornoemd hem op 4 Maart 1942 heeft medegedeeld dat hij het slachtoffer was geworden van een razzia van het Devisenschutzkommando, waarbij hem tijdens zijn arrestatie al zijn geld en effecten, waaronder de \$ 10.000 obligaties van hem requestrant, waren ontnomen; dat Hesse in December 1943 is overleden; dat hem na de oorlog ter ore is gekomen, dat voor-

melde 3 obligaties zijn aangetroffen in de administratie van de Nederlandsche Handel Maatschappij bijkantoor Minervaplein te Amsterdam;

Weshalve hij verzoekt in de eigendom der obligaties te worden hersteld.

Gerequestreerden hebben hiertegen bij verweerschrift onder meer aangevoerd: dat gerequestreerde sub 1 de obligaties heeft aangetroffen in de boedel van wijlen haar echtgenoot, de Heer C. B. Felius, die tijdens de oorlog door de S.D. is weggevoerd en in het concentratiekamp Mauthausen is overleden; dat haar omtrent de herkomst van de effecten niets bekend is; dat Hesse en Felius elkaar kenden — zij woonden dicht bij elkaar —, terwijl Hesse wel in de drogisterij van Felius, gevestigd aan de Stadionweg 175 Amsterdam kwam; dat zij het daarom niet uitgesloten acht dat Felius de 3 obligaties van Hesse in de bezettingstijd — buiten de beurs om — heeft gekocht dan wel deze door ruiling tegen drogisterij-artikelen van hem heeft verkregen; dat anderzijds de mogelijkheid bestaat dat Felius de 3 obligaties in bewaring had gekregen — hij had vele Joodse goederen in bewaring —; dat zij het verhaal van Hesse n.l. dat hij het slachtoffer is geworden van een razzia onwaarschijnlijk acht; dat de Raad ten deze niet bevoegd is, omdat niet is gebleken noch is gesteld, dat de obligaties tengevolge van een maatregel van de bezettende macht uit het bezit van requestrant zijn geraakt; dat van de overige obligaties, die requestrant is kwijtgeraakt, niets bekend is;

Weshalve gerequestreerden verzoeken:

- a. het gedane verzoek af te wijzen op grond van het feit, dat de Raad niet bevoegd is althans dat de eis van requestrant niet voldoende gerechtvaardigd is,
- b. de beslissing omtrent het verzoek aan te houden tot dat omtrent de overige obligaties meer klaarheid zal zijn verstrekt.

Vervolgens hebben partijen de zaak mondeling toegelicht en enige getuigen voorgebracht.

Gerequestreerden hebben daarbij het verweer dat de Raad niet competent is ingetrokken alsmede hun stelling, dat Felius de litigieuze effecten in bewaring zou hebben gekregen; tevens hebben zij nog een z.g. prolongatiestaat van wijlen de Heer Felius overgelegd.

Tussen partijen staat vast, dat requestrant voor 10 Mei 1940 bezitter was van de litigieuze effecten en nu hij aangifte heeft gedaan overeenkomstig de voorschriften der Effectenregistratie dient allereerst onderzocht te worden of aan gerequestreerde erkenning in de eigendom kan worden verleend.

Op grond van hetgeen bij de behandeling van de zaak is komen vast te staan, kunnen gerequestreerden alleen voor erkenning in de eigendom in aanmerking komen, indien door hen aannemelijk wordt gemaakt dat Felius, de erfflater van gerequestreerde sub 1, de obligaties na 9 Mei 1940 te goeder trouw onder bezwarende titel heeft verkregen.

Getuige heeft verklaard dat zij in een vrij huwelijk met Hesse samen woonde; dat deze haar nooit verteld heeft, dat hij het slachtoffer van een razzia is geworden en dat zij, als dat wel het geval geweest was, dat zeker van hem vernomen zou hebben.

Getuige Hansen, chef-kellner van de Bodega Oporto, waar volgens Hesse de razzia zou hebben plaats gevonden, heeft verklaard dat hij Hesse goed gekend heeft, omdat deze iedere dag in de zaak kwam; dat er — naar hij meent — in 1943 door de Duitsers in de zaak een razzia is gehouden, waarbij 4 of 5 personen zijn gearresteerd doch — naar hij meent — niet Hesse; dat hij meent dat Hesse tijdens die razzia zelfs niet in de zaak was; dat Hesse hem nooit verteld heeft dat hij het slachtoffer geworden is van een razzia; dat hij als Hesse bij die razzia gearresteerd was geweest dat wel zou weten.

Op grond van deze beide getuigenverklaringen mag wel als zeker aangenomen worden dat het verhaal, dat Hesse aan requestrant gedaan zou hebben onjuist is.

Getuige Endel, accountant van Felius heeft verklaard, dat deze met hem in de oorlogstijd gesproken heeft over de wenselijkheid om Amerikaanse effecten te kopen.

Getuige Vegting-van Zwieten, werkster bij de Heer en Mevrouw Felius, heeft verklaard: dat Hesse regelmatig bij Felius in de zaak kwam, dat Hesse

en Felius zaken deden en dat zij eens gezien heeft dat Hesse Felius papieren in een gele enveloppe overhandigde.

De aantekening op de door gerequestreerden overlegde prolongatiestaat luidt: „verlies op 2 Rep. Steel f 50.—”. Hoewel de woorden „verlies f 50.—” in dit verband niet duidelijk zijn, valt op, dat hier staat 2 Rep. Steel en dat in de boedel van Felius \$ 2000.— aan obligaties zijn aangetroffen, terwijl requestrant door bemiddeling van Hesse \$ 10.000.— obligaties wilde ruilen tegen 10/10 certificaten Republic Steel.

Op welke wijze de 3 obligaties in het bezit van Felius zijn gekomen valt nu Felius en Hesse beiden overleden zijn niet met precieze zekerheid vast te stellen.

Op grond van het bovenstaande acht de Raad het echter aannemelijk dat Felius de obligaties na 9 Mei 1940 te goeder trouw onder bezwarende titel heeft verkregen.

De Raad kan haar beslissing slechts geven onder voorbehoud van rechten van derden, welke nog bij de Effectenregistratie mogen blijken.

Onder voormeld voorbehoud beslist de Raad als volgt:

Het verzoek van requestrant wordt afgewezen.

Gerequestreerden worden erkend in de eigendom van:

§ 1/1000 5 % mortgage bond Chicago Milwaukee St. Paul & Pacific Railroad Co. per 1975 No. 105976;

§ 2/500 5 % mortgage bond Chicago Milwaukee St. Paul & Pacific Railroad Co. per 1975 Nos. D 781 en 1567.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Circulaires van het Nederlandsche Beheersinstituut, gericht aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers.

Opheffing bewindvoering C. Jur/48/05.

In verband met de beëindigingsmogelijkheid van bewindvoeringen voor afwezigen die zeer vermoedelijk zijn overleden, zonder dat een overlijden nog rechtens vastgesteld is kunnen worden, mogen wij U erop wijzen, dat het Amsterdamse Gerechtshof voortgaat met aanvulling van de registers van de Burgerlijke Stand te bevelen door inschrijving van het overlijden van afwezigen, indien de bewijsstukken voldoende zijn. Het bepaalt daarbij, dat die aanvulling zal gelden tegenover *een ieder*. (Zie Hof Amsterdam 2 September 1947 N.J. 1047 No. 542). Het Hof te Amsterdam laat zich dus niet beïnvloeden door het arrest van de Hoge Raad d.d. 14 Februari 1947 N.J. 1947 No. 228. Desgelijks doen de Hoven te 's-Gravenhage, s-Hertogenbosch en Arnhem. Het Hof te Leeuwarden heeft kortelings voor het eerst inschrijving in een dergelijk geval in de registers bevolen, echter niet met de verklaring: „geldend tegenover een ieder”. Evenwel is te verwachten, dat dit Hof ook zal overgaan tot de bijvoeging van laatstgenoemde verklaring. Vastgesteld moet dus worden, dat dan de bewindvoering beëindigd kan worden ingevolge art. 91 sub 2a, van E 100, nadat en omdat zonder meer het overlijden op last van het vonnis in de registers van de Burgerlijke Stand is ingeschreven. De bewindvoerder kan dus worden geadviseerd een request aan de betrokken rechtbank in te dienen ter verkrijging van een vonnis tot inschrijving van het overlijden in de registers van de Burgerlijke Stand, waarna ingevolge art. 91, sub 2a van E 100 de bewindvoering beëindigd kan worden.

In aansluiting op het vorenstaande delen wij U mede, dat in gevallen waar dit noodzakelijk is, de bewindvoerder ook kan worden geadviseerd een verklaring van erfrecht bij de betrokken notaris aan te vragen, waarna aan de hand van deze verklaring en van Rode Kruisverklaringen de bewindvoering met toepassing van art. 91 sub 2 b van E 100 kan worden opgeheven. Immers de notaris, die een positieve en volledige verklaring van erfrecht afgeeft, zal ook de verantwoording daarvoor dragen en bereid zijn, aan scheiding en deling mede te werken. Een vacuum zal na de beëindiging der bewindvoering hierdoor niet kunnen ontstaan.

Voor zoveel nodig wijzen wij U erop dat ook de beëindiging ener bewindvoering door U met toepassing van art. 91 sub 2 b van E 100, de machtiging behoeft van het Hoofdkantoor.

Tenslotte maken wij van deze gelegenheid gebruik, U er op te wijzen, dat waar minnelijk rechtsherstel onroerend goed hangende is, aanvragen om opheffing der bewindvoering met zorg dienen te worden overwogen. Men dienst hierbij elke aanvraag nauwkeurig te overwegen en overleg te plegen met de Afdeling Onroerende Goederen. In bepaalde gevallen zal dit er op neerkomen, dat minnelijke regelingen t.a.v. onroerend goed vóór de beslissing m.b.t. de opheffing der bewindvoering kunnen worden afgedaan.

26 Februari 1948

(Zie „Leidraad” blz. 81)

**Levensverzekeringen en lijfrenten voorkomende in administratie L.V.V.S.
(C. Secr. 48/01).**

Met ingang van 20 Februari 1948 is de Stichting Bewindvoering Afwezigen en Onbeheerde Nalatenschappen, te Amsterdam, benoemd:

1. tot bewindvoerder voor die afwezigen resp. beheerder over het vermogen van die afwezige vijandelijke onderdanen, wier namen voorkomen in de administratie van levensverzekeringen en lijfrenten van de „Liquidatie Van Verwaltung Sarphatistraat”, verder aan te duiden als L.V.V.S., te Amsterdam, (voorheen genaamd Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat) hetzij als verzekeringnemer, hetzij als begunstigde, alsmede tot bewindvoerder voor resp. beheerder over het vermogen van de afwezige rechtverkrijgenden onder algemene titel van een persoon als bovenbedoeld, een en ander voor zover nog geen voorziening voor het bewind eigen beheer is getroffen;
2. tot mede-bewindvoerder resp. mede-beheerder, voor zover voor de desbetreffende afwezigen resp. vijandelijke onderdanen op of na 3 November 1947 een bewindvoerder resp. beheerder is benoemd;
3. tot mede-bewindvoerder resp. mede-beheerder voor zover voor de desbetreffende afwezigen resp. vijandelijke onderdanen reeds vóór 3 November 1947 een bewindvoerder resp. beheerder is benoemd, wanneer óf de reeds benoemde bewindvoerder resp. beheerder geen gevolg geeft aan de eis van het Beheersinstituut om binnen de daarvoor te bepalen termijn aan de Stichting verslag uit te brengen over de door hem genomen maatregelen ter zake van rechtsherstel van de desbetreffende levensverzekeringen of lijfrenten, óf uit bedoeld verslag of anderszins blijkt, dat nog geen voldoende maatregelen als ter zake bedoeld zijn genomen.

De bovenbedoelde benoemingen zijn geschied, nadat het Bureau Amsterdam reeds op 3 en 13 November 1947 een beschikking ten aanzien van het vorenstaande had getroffen en zij zijn daarvan een nadere uitwerking.

De bevoegdheid van de Stichting als mede-bewindvoerder resp. mede-beheerder strekt zich uitsluitend uit tot het rechtsherstel en het bewind c.q. beheer van de bedoelde levensverzekeringen en lijfrenten. De Stichting zal de gelden, welke zij in verband met het rechtsherstel van de levensverzekeringen en lijfrenten t.z.t. zal ontvangen, aan de betrokken bewindvoerder c.q. beheerder afdragen.

Wij verzoeken U thans onverwijld aan alle bewindvoerders in Uw ressort een rondschrĳven te richten, waarin U onder mededeling van het vorenstaande opdracht geeft om binnen drie weken na de dagtekening van dit rondschrĳven aan de Stichting Bewindvoering Afwezigen en Onbeheerde Nalatenschappen (adres: Raamgracht 4, Amsterdam) verslag uit te brengen over de door hen genomen maatregelen ter zake van rechtsherstel van de levensverzekeringen en lijfrenten, waarbij de afwezige in kwestie als verzekeringnemer of begunstigde dan wel als rechtverkrijgende onder algemene titel is betrokken.

Een gelijkluidende aanschrijving dient te worden verzonden aan die beheerders van vermogen van afwezige vijandelijke onderdanen, wier namen zouden kunnen voorkomen in de administratie van levensverzekeringen en lijfrenten van de L.V.V.S., t.w. Duitse Joden.

Een afschrift van de aanschrijving aan de bewindvoerders en de bovenbedoelde beheerders gelieve U te zenden aan de Stichting onder bijvoeging van een lijst, vermeldende de namen en adressen van de bewindvoerders en beheerders, aan welke de aanschrijving is verzonden, alsmede de namen en laatste woonplaats van de afwezige resp. vijandelijke onderdaan voor welke zij optreden. Op deze lijst dient duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen bewindvoerders en beheerders.

Tenslotte brengen wij onder Uw aandacht, dat alvorens tot opheffing van bewindvoering wordt overgegaan in de bovenbedoelde gevallen, waarin de Stichting Bewindvoering Afwezigen en Onbeheerde Nalatenschappen bewindvoerder is, eerst met de Stichting dienaangaande overleg door U dient te worden gepleegd.

10 Maart 1948

B

Deblokkering van Nederlandse activa in de V.S. van Amerika (C. Secr. 48/02).

De Nederlandsche Bank, Bureau Certificatie, deelt mede, dat blijkens een publicatie van de U.S. Treasury, alle buitenlandse activa in de Verenigde Staten, welke op 1 Juni 1948 nog niet zijn gecertificeerd, bij het Office of Alien Property zullen worden ondergebracht. Hieronder zijn dus onder meer begrepen saldi, effectendepôts in de V.S. en effecten op naam, ook indien deze niet in de V.S. berusten.

Aangezien met zekerheid valt aan te nemen, dat de procedure tot vrijmaking van bedoelde activa na het overbrengen naar het Office of Alien Property belangrijk zal worden verzaamd, wordt degenen, die nog geen certificatie hebben aangevraagd volgens de thans nog geldende certificatievoorschriften, met nadruk in overweging gegeven hiertoe alsnog onverwijld over te gaan, zonder daarbij de bekendmaking der nieuwe regeling af te wachten.

Derhalve dient U voor bij U in eigen beheer zijnde activa als hied bedoeld, waarvoor nog geen certificatie-aanvraag is ingediend, zonder uitstel door tussenkomst van een bank, lid van de Bedrijfsgroep Handelsbanken, of van een lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel een certificatie-aanvraag in te dienen. Daarbij dient U de betrokken bank er op te wijzen, dat ten opzichte van certificatie-aanvragen, welke niet onverwijld bij De Nederlandsche Bank worden ingediend, met de mogelijkheid, dat deze niet tijdig meer zullen kunnen worden verwerkt, ernstig rekening moet worden gehouden.

U gelieve beheerders, bestuurders met bevoegdheid van een beheerder en bewindvoerders in Uw ressort van het bovenstaande in kennis te stellen en hen op te dragen zo spoedig mogelijk certificatie-aanvragen in te dienen voor de hierbedoelde activa, behorend tot de aan hun zorgen toevertrouwde vermogens.

10 Maart 1948

Aanbieding van buitenlandse effecten (C. Secr. 48/03).

Ingevolge het bepaalde in Deviezenbekendmaking 3/48 d.d. 26 Februari 1948 (Ned. St.crt. d.d. 2 Maart 1948 no. 43) zijn ingezetenen verplicht aan De Nederlandsche Bank aan te bieden en in eigendom over te dragen de hun in eigendom toebehorende buitenlandse effecten, welke nader door De Nederlandsche Bank zullen worden aangewezen. Zij zijn tevens verplicht al datgene te verrichten, hetwelk noodzakelijk is ter verkrijging van de certificatie, dienende om de werking van de buitenlandse blokkademaatregelen, waaraan de betrokken effecten mochten zijn onderworpen, ten aanzien van die effecten op te heffen en de daartoe door De Nederlandsche Bank gegeven instructies onverwijld op te volgen.

Wij verzoeken U het voorgaande onder de aandacht te brengen van beheerders, bestuurders met bevoegdheid van een beheerder en bewindvoerders in Uw ressort en hun mede te delen, dat wij hun — evenals U — bij deze een algemene machtiging hebben verleend tot de handelingen, bedoeld in Deviezenbekendmaking 3/48.

10 Maart 1948

Rechtsvragen

Rechtstreekse betaling door debiteur aan een „beheerde”.

Het Beheersinstituut stelt zich op het standpunt, dat, wanneer een debiteur van een persoon, wiens vermogen onder beheer staat, tijdens het beheer zijn schuld voldoet aan de beheerde zelf en deze betaling heeft plaats gevonden zonder toestemming van het Beheersinstituut, zij ingevolge art. 14 jo. art. 13 van E 133 nietig is. De debiteur kan dan een vordering wegens onverschuldigde betaling tegen de beheerde instellen, indien althans de desbetreffende

rechtshandeling niet op grond van art. 14 lid 2 van E 133 door het Beheersinstituut is bekrachtigd. Deze vordering blijft buiten bezwaar van de beheerde boedel, voor zover de betaling daaraan niet ten goede is gekomen.

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Besluit betreffende rechtsherstel in de Britse, Amerikaanse en Franse zône van Duitsland.

Het Nederlandse Beheersinstituut heeft besloten:

in verband met een mededeling van het Commissariaat-Generaal voor de Nederlandse Economische Belangen in Duitsland, dat de bezettingsautoriteiten in de Britse, Amerikaanse en Franse zône van Duitsland tot het nemen van maatregelen met betrekking tot rechtsherstel in hun zônes zijn overgegaan;

- I. een algemene toestemming te verlenen aan ingezetenen en aan Nederlanders en Nederlandse onderdanen, die zich in het buitenland bevinden, voor zover zij geen vijandelijke onderdanen zijn in de zin van het Besluit Vijandelijk Vermogen, tot het verrichten van rechtshandelingen met een vijandelijke staat en met vijandelijke onderdanen in de zin van genoemd Besluit in verband met rechtsherstel in de Britse, Amerikaanse en Franse zône van Duitsland, gebaseerd op:
  - a. General Order no. 10 voor de Britse zône;
  - b. Ausführungsverordnung no. 1 zum Gesetz 59 der Militärregierung voor de Amerikaanse zône;
  - c. Verordnung no. 120 voor de Franse zône;
- II. te bekrachtigen rechtshandelingen als bedoeld sub I, welke op de datum van dagtekening dezer beschikking reeds zijn verricht.

Deze algemene toestemming en bekrachtiging laten uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 Stbl. F 222 onaangetast.

(Ned. St. Crt. 11 Maart 1948, No. 50).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

Verkoop Joodse landbouwgronden.

Omtrent de wijze, waarop het rechtsherstel t.a.v. landbouwgronden welke door de eigenaren zelf, op grond van de verordening 102/1941, tijdens de bezetting waren verkocht, moet worden geregeld, wordt door de daarbij betrokkenen zeer verschillend geoordeeld. Wat de een billijk acht, wordt door de ander onredelijk gevonden, terwijl de meningen over de al of niet toepasselijkheid van diverse artikelen van het Besluit E 100 eveneens uiteenlopen.

De Afdeling O.G. is zich zeer wel bewust, dat deze verkopen tijdens de bezetting in vele gevallen op initiatief van de verkoper tot stand kwamen en dat de koper daarin slechts node toestemde. Dit neemt echter niet weg, dat de verkoop tot stand kwam op grond van een maatregel van de bezetter welke geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest (art. 25 E 100 sub c) en de verkoper slechts vrij was zelf een koper te zoeken, met wie zo mogelijk een afspraak gemaakt kon worden, betreffende de teruggave van het land na de oorlog en het schuldig blijven van de koopsom op hypotheek.

Daarnaast komen gevallen voor, waarin de verkoper, hetzij geen gebruik gemaakt heeft van zijn bevoegdheid zelf een koper te zoeken, hetzij niet geslaagd is in zijn pogingen. De verkoop is dan veelal tot stand gekomen op initiatief van de koper.

Voorts is het tijdstip waarop de verkoop tot stand kwam van belang. Nadat de verordening 102/1941 van kracht geworden was, is er een tijd geweest, dat de verkoper zelf de koopsom in ontvangst mocht nemen, en deze nog niet behoefde af te dragen aan Lippmann, Rosenthal & Co. Op 8 Augustus 1941 verscheen echter de verordening 148/1941, welke de verkoper en degene, die de koopsom voor hem in ontvangst nam, verplichtte gelden, welke aan de verkoper verschuldigd waren, te storten bij Lippmann, Rosenthal & Co. Heeft de verkoop oerhalve na deze datum plaats gevonden, dan mag worden aangenomen, dat de koper wist, of kon weten, dat de koopprijs rechtstreeks naar een Duitse instantie ging en niet aan de verkoper ten goede zou komen.

Uit het vorenstaande moge blijken, dat bij de verkopen van landbouwgronden, veel meer dan bij de verkopen van onroerend goed door de N.G.V., de feitelijke omstandigheden, waaronder de verkoop tot stand kwam, van belang zijn om te beoordelen of wellicht het achterwege laten van het ingrijpen door de Raad *niet* onredelijk is (artikel 25 E 100, slot), dan wel hoe de gevolgen van het ingrijpen geregeld moeten worden, speciaal in verband met een destijds betaalde koopsom.

Zolang door de Afdeling Rechtspraak van de Raad nog geen uitspraken gedaan waren op grond van door de Afdeling O.G. opgemaakte processen-verbaal van zwaarigheden, kon de Afdeling O.G. partijen bij een minnelijke regeling slechts adviseren aan de hand van de door de Raad vastgestelde algemene richtlijnen en haar eigen oordeel over hetgeen in de gegeven omstandigheden redelijk en billijk geacht moest worden.

Verscheidene geschillen zijn echter door middel van een proces-verbaal van zwaarigheden ter kennis gebracht van de Afdeling Rechtspraak. Deze geschillen worden alle door de Kamer te Arnhem berecht. In enige geschillen is thans vonnis gewezen.

- I. In het eerste geval had de pachter van een perceel bouw- en weiland, dit perceel met een perceel boomgaard en een perceel weiland gekocht van de eigenares in 1942. De koopsom werd schuldig gebleven en hiervoor

werd een eerste hypotheek ten behoeve van de verkoopster verleend op de gekochte percelen.

De rente bedroeg 3% 's jaars en werd door de koper in 1943, 1944 en begin 1945 voldaan aan de N.G.V. en daarna aan de verkoopster persoonlijk.

De eigenares had de percelen, door bemiddeling van haar notaris, aan de pachter te koop aangeboden.

Bij wijze van minnelijke regeling bood de eigenares aan de helft van de kosten van de oorspronkelijke koopacte te vergoeden aan de koper, medewerking te verlenen om teruggave van de registratierechten te verkrijgen, de helft van de kosten van de minnelijke regeling te betalen en de koper het oorspronkelijk door hem gepachte perceel, hierna sub b genoemd, weer voor 6 jaar in pacht te geven. De koper eiste daarentegen pacht van alle door hem gekochte percelen (sub a, b en c), vergoeding van alle kosten van de oorspronkelijke verkoop en een recht van koop na het overlijden van de eigenares.

De Kamer te Arnhem overwoog bij haar uitspraak dd. 3 Februari 1948:

„O. dat het alleszins aannemelijk is, dat de verkoopster zoals door haar is verklaard, de percelen grond aan haar toenmalige pachter van het perceel sub b uitsluitend heeft verkocht om te voldoen aan de verordening tot verwijdering van Joden uit het agrarisch bedrijfsleven, derhalve op grond van een maatregel van de bezetter, ten aanzien waarvan later bij K.B. is bepaald, dat hij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest en de koper aanvankelijk wel heeft aangevoerd dat de koop en verkoop een vrijwillige is geweest en dat hij niet geweten heeft, dat deze verband hield met enig verbod van de bezettende macht, doch hij dit verweer bij de mondelinge behandeling heeft laten vallen, zodat het achterwege laten van het ingrijpen bedoeld in artikel 23 van het Besluit E 100 de door de verkoopster gewenste en door de koper tenslotte niet bestreden nietigverklaring van de verkoop van hogergenoemde percelen aan de koper en de overdracht dier percelen aan laatstgenoemde, in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn, enz.

O. dat als gevolg van de nietigverklaring van de koopovereenkomst en van de overdracht, waardoor de verkoopster geacht moet worden nimmer de eigendom van de percelen te hebben verloren, de koper ten aanzien van de percelen sub a en c geen enkel recht heeft en deze zal hebben te ontruimen en ter vrije beschikking van de verkoopster zal hebben te stellen, doch hij de pachtrechten ten aanzien van het perceel sub b, bestaande, zoals tussen partijen vaststaat uit ten dele weiland en ten dele bouwland, heeft behouden, daar deze rechten geacht moeten worden niet in 1942 door de immers nietig te verklaren, verkoop en overdracht van dat perceel, te zijn teniet gegaan, terwijl aangenomen moet worden, dat de pachtverhouding, ware de verkoopster eigenaar gebleven, thans nog zou hebben voortgeduurd.

O. dat, waar vaststaat, dat de pacht van dit perceel los land een aanvang heeft genomen in Maart 1939, waarbij het eerste pachtjaar tot ultimo November 1939 liep, terwijl de pacht prijs f 256.— per jaar bedroeg, welke pacht na afloop van de eerste zesjarige termijn in November 1944 moet worden geacht toen wederom voor 6 jaren te zijn verlengd, derhalve tot ultimo November 1950, de Raad de gevolgen van de nietigverklaring van de koopovereenkomst en overdracht ten aanzien van het perceel sub b tussen partijen regerende, voor recht zal verklaren, dat tussen partijen voor dat perceel een pachtovereenkomst bestaat in voege als voormeld eindigende ultimo November 1950.

O. voorts dat waar de koper vanaf 1942 het genot van de percelen sub a en c heeft gehad, ook op dit punt de rechtsgevolgen moeten worden geregeld, enz.

O. dat partijen ten aanzien van het gebruik van de boomgaard sub c een bijzondere regeling hebben getroffen, enz.

O. dat het herstel van partijen in de toestand, zoals deze zonder de koop zou geweest zijn, medebrengt verrekening van vergoeding voor het gebruik van het perceel sub a, van pacht van het perceel sub b, verder van hypotheekrente en zakelijke lasten enz.

dat verder de nietigverklaring der hypothecaire vordering medebrengt, dat door de koper onverschuldigd in de jaren 1943 en 1944 en het begin van 1945 aan de N.G.V. aan vervallen hypotheekrente is betaald in totaal f 1245.— zodat hij te dier zake met nietigverklaring van de door hem gedane betalingen een rechtsvordering tegen die instelling heeft.

dat de koper wel van mening is, dat de verkoopster deze rente aan hem moet restitueren, daar hij de betalingen heeft gedaan ten kantore van de notaris, als vertegenwoordiger van de verkoopster, en deze hem niet heeft doen weten of vermoeden, dat de gelden niet naar de juiste bestemming zouden worden gezonden, of voor de creditrice bewaard. doch deze opvatting de Raad onjuist voorkomt, daar toch de koper ook zonder enige mededeling terzake van de notaris had kunnen weten of begrijpen, dat de betalingen van rente door hem, ten behoeve van de Joodse creditrice gedaan, niet aan haar ten goede zouden komen noch door de notaris voor haar konden worden bewaard, doch aan de daarvoor door de bezetter ingestelde instantie moesten worden afgegeven.

dat de Raad het echter niet billijk acht, dat aldus het verlies dat naar te verwachten is, op de vordering tegen de N.G.V. zal worden geleden, geheel ten laste van de koper zal komen, daar toch, al kon hij verwachten, dat de verkoop na een voor Nederland gunstige afloop van de oorlog ongedaan zou worden gemaakt, die verkoop toch in beider belang tot stand gebracht is, om welke reden de Raad naar billijkheid zal bepalen, dat de koper de helft van het bedrag, dat niet op de N.G.V. verhaald zal kunnen worden, later van de verkoopster zal kunnen opvorderen.

dat voorts de verkoopster de aan maar in de tweede helft van 1945 en in de jaren 1946 en 1947 betaalde hypotheekrente, totaal bedragende f 1245.— aan de koper zal hebben te restitueren.

dat de Raad het verder billijk acht, dat de kosten van de acte van verkoop en overdracht door beide partijen gelijkelijk zullen worden gedragen, ook wat betreft het registratierecht, voorzover daarvan geen restitutie kan worden verkregen, daar toch beide partijen door de gesloten overeenkomst werden gebaat.

dat wat de kosten van het beproefde minnelijk rechtsherstel en van de behandeling voor de Afdeling Rechtspraak betreft, dat deze kosten overeenkomstig het door de eigenares bij de minnelijke regeling gedane voorstel door beide partijen gelijkelijk moeten worden gedragen, nu de koper zich ten aanzien van het dragen dezer kosten heeft gerefereerd en deze kostenverdeling alleszins billijk voorkomen."

- II. Het tweede geval was ongeveer gelijk aan het eerste. De koper was weliswaar niet de pachtster van een of meer der gekochte percelen, doch de schoonzoan van de pachtster. Deze laatste was inmiddels overleden. Het voorstel van de eigenares bij de minnelijke regeling bevatte: Teruggave van het onroerend goed en nietigverklaring van de hypotheek, verleend wegens de onbetaald gebleven koopsom.

Restitutie van de kosten van de transportacte met voorbehoud van hypotheek aan de koper en medewerking om teruggave der registratierechten te verkrijgen. Daar de schoonmoeder van de koper geen pachtster was van de boomgaard, verlangde de eigenares een zeker bedrag als opbrengst van de boomgaard gedurende de oorlogsjaren. Eigenares was bereid met de koper een nadere regeling te treffen over het gebruik van

dat gedeelte van het gekochte, dat vroeger verpacht was geweest aan zijn schoonmoeder.
 Het verweer van de koper was hetzelfde als dat van de koper in het eerste geval.

De Kamer te Arnhem overwoog bij haar uitspraak d.d. 3 Februari 1948 ongeveer hetzelfde als hiervoor onder de eerste overweging vermeld werd en voorts:

„O. dat als gevolg van de nietigverklaring van de koopovereenkomst en van de overdracht, waardoor de verkoopster geacht moet worden nimmer de eigendom van de percelen te hebben verloren, de koper ten aanzien van de gedeelten boomgaard van de percelen sub a en c — welke niet aan de weduwe S. verpacht waren — geen enkel recht heeft en hij deze zal hebben te ontruimen en ter vrije beschikking van de verkoopster zal hebben te stellen, doch de pachtrechten van wijlen de wed. S., zoals hierboven aangegeven, zijn blijven bestaan en deze rechten niet in 1942 door de verkoop en overdracht van het perceel zijn teniet gegaan, terwijl aangenomen moet worden, dat de pachtverhouding, ware de verkoopster eigenares gebleven, thans nog zou hebben voortgeduurd en wel tussen de verkoopster als verpachtster en de kopetr, de schoonzoon van de wed. S., als pachter, hebbende voorts de verkoopster, na aanvankelijk bezwaren tegen de koper als pachter te hebben geopperd, tenslotte verklaard, generlei bezwaar te hebben tegen een overgang van de pacht op de koper voornoemd, enz.”

Hierop werd door de Kamer vastgesteld de duur van de pacht en de pacht-prijs „behoudens een nadere beslissing dienaangaande van de Grondkamer”.

Ten aanzien van de betaalde hypotheekrente, de kosten van de oorspronkelijke koopacte met voorbehoud van hypotheek, de registratierechten en de kosten van het rechtsherstel werd hetzelfde overwogen als in het eerste vonnis en de schade werd gelijkelijk over beide partijen verdeeld.

Bovendien werd bepaald dat de verkoopster de kosten van enige verbeteringen en noodzakelijke reparaties aan het onroerend goed aan de koper moet vergoeden „daar deze verbeteringen en noodzakelijke reparaties ten voordele van de eigenaar hebben gestrekt en deze bij haar herstel in de eigendom mede behoren te worden terugbetaald, terwijl de verkoopster tegen de juistheid van deze posten geen deugdelijk verweer heeft ingebracht.”

(Wordt vervolgd).

Neêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

Van KANINEFAAT
tot DUIZENDKUNSTENAAR

in halffinnen band fl. 5.50.
260 pag. plus 44 platen op
kunstdrukpapier en 48 pen-
tekeningen.

Een boekwerk geschreven door Prof. Ir. D. Dresden, dat illegaal in oorlogstijd verscheen en paste in de toen gevoerde actie „het is een eer Nederlander te zijn”. De inhoud ging dwars tegen de propaganda der bezetters en hun handlangers in en liet duidelijk zien en lezen hoe op schier elk gebied, zowe op het economische- als culturele terrein onze voormannen zich in de eerste rijen der technici, geleerden, kooplui, enz., ter wereld bewogen.

Geen suggesties van haat- of wraakgedachten; neen, reeds toen een beschaafde methode van het brengen van contra-gedachten die de lezer onbewust met vreugde onderging.

Heeft nog dezelfde waarde als in oorlogstijd, omdat het ook nu nog voor iedere Nederlander een onmisbare wegwijzer is.

Verkrijgbaar bij Uw boekhandelaar

Uitgave: „De Hofstad”, Den Haag
Scheepmakersstraat 1-3, Giro 12789

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. No. 2346 verschijnt deze uitgave 2 x per maand en is de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat 15 $\frac{1}{2}$ x 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

13 APRIL 1948

NUMMER

20

DRUKKERIJ UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN AFDELING ONROERENDE GOEDEREN: VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNEGRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE: KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C. TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BEHEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94, 'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONINGINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25.-

UITGAVE VAN
DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

De graafmachine bespaart energie en tijd. Weest spaarzaam ook met Uw tijd en energie. Verlicht Uw werk en dat van Uw personeel door gebruik te maken van onze veelomvattende bankservice. Ook dat geeft besparing.

NEDERLANDSCHE MIDDENSTANDBANK N.V.
95 vestigingen in Nederland

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	555
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	558
Afdeling rechtspraak.	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	561
Vorderingen m.b.t. huur- en pachtovereenkomsten; bevelen tot ont- ruiming	562
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	562
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	563
Diverse beslissingen	564
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	565
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen	
Mededelingen van het Nederlandse Beheersinstituut	574
Publicaties in de Nederlandse Staatscourant	574
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	575

Nêêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijnhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Wet Herstel Vermogensovergang Rijksmarkengebied (Stbl. H 251).

Bij verordening no. 65/1941 d.d. 1 April 1941) van de Rijkscommissaris van het bezette Nederlandse gebied, werd de deviezensgrens tussen het bezette Nederlandse gebied enerzijds en het toenmalige Duitse Rijk en de gebieden, waarvoor destijds de Duitse deviezenwet en haar uitvoeringsvoorschriften van kracht waren, anderzijds, opgeheven.

Door deze maatregel werd een vrij betalingsverkeer geschapen tussen Nederland en Duitsland met inbegrip van Oostenrijk, Luxemburg, Eupen, Malmedy en Moresnet, Elzas Lotharingen, de Sudeten Duitse gebieden, Tsjecho-Slowakije (Protectoraat Bohemen en Moravië), Danzig, Memel, de ingelijfde Joegoslavische gebiedsdelen (Untersteiermark, Kärnten en Krain), de bij Duitsland ingelijfde gebieden van Polen en het „Regierungsbezirk Bialistok”.

Ook in de bij Duitsland ingelijfde gebieden (derhalve voornoemde gebieden, met uitzondering van Bohemen en Moravië) was de RM. wettig betaalmiddel; de eigen nationale munten werden uit de circulatie genomen. In Bohemen en Moravië bleef de Tsjechische Kroon als wettig betaalmiddel gehandhaafd.

Op grond van vorenbedoelde maatregel konden derhalve ingezetenen van alle gebieden, waarbinnen de RM. resp. de Tsj. Kroon wettig betaalmiddel was, zonder enige beperking, marken in guldens omzetten.

Deze mogelijkheid bestond niet voor ingezetenen van derde landen. Op aandrang van Nederlandse zijde werd n.l. op het allerlaatste moment in het „Runderlass”, waarbij de opheffing van de deviezensgrens werd geregeld, een bepaling opgenomen, dat de faciliteit voor deze niet zou gelden.

Of deze beperking in de praktijk streng is doorgevoerd staat nog te bezien; het is niet onwaarschijnlijk dat, zij het met een speciale vergunning, toch ook door ingezetenen van derde landen, van de geboden gelegenheid om waardeloze RM. te spuien, gebruik is gemaakt.

Gelijk bekend heeft de opheffing der deviezensgrens geleid tot zeer

omvangrijke omzettingen van R.M. resp. Tsj. Kr. in guldens en werd zodoende door vriend en vijand op de rug van de Nederlandse gemeenschap, vermogen verkregen in Nederland. Hierbij viel dan onderscheid te maken tussen ingezetenen van het R.M.-gebied en ingezetenen van Nederland. Dat ook de laatste categorie zich beijverd heeft van de omstandigheden gebruik te maken, ligt voor de hand, maar toch was het van minder belang voor deze groep speciale maatregelen te treffen om het verworven bezit te achterhalen, aangezien werd overwogen dat deze personen, resp. lichamen, in de meeste gevallen getroffen werden door de Vermogens Aanwasbelasting, hetgeen niet het geval was met de ingezetenen van het R.M. gebied. Verder zullen uit de verkrijgingen door ingezetenen van Nederland geen deviezenverplichtingen ontstaan voor Nederland jegens het buitenland welke te eniger tijd moeten worden voldaan, hetgeen wel het geval is bij verkrijgingen door niet-ingezetenen/niet vijanden (onverschillig van welke nationaliteit), die tijdens de verkrijging woonachtig waren in het voormalige Rijksmarkengebied. Het waren derhalve deze lieden, die in alle opzichten vrij uitgingen, waarvoor maatregelen dienden te worden genomen, welke naar hun aard overeenkwamen met rechtsherstel. In dit geval niet direct ten bate van de individuele ingezetenen, doch rechtstreeks toekomstend aan de Staat der Nederlanden, die als zodanig benadeeld was door meergenoemde onttrekking van Nederlands bezit aan Nederland. De oorspronkelijke eigenaren waren in het algemeen niet onmiddellijk gedupeerd door de eigendoms- overgangen; in de meeste gevallen kregen zij immers de beschikking over guldens. Maar hoezeer ook in vele gevallen deze verkopen niet plaats vonden onder dwang, steeds was het gevolg een door de vijand tengevolge van de opheffing der deviezen grens mogelijk gemaakte verarming van Nederland, dat in plaats van het oorspronkelijk bezit, slechts waardeloze R.M. ontving.

Uit de omvang welke de transacties hebben aangenomen bleek ook ten duidelijkste, dat het hier spuien betrof van minderwaardig geld en van een vlucht in de gulden en in Nederlandse waarden. Vandaar dat de mening post vatte, dat het ongedaan maken van deze eigendoms- verkrijgingen niet alleen uit financieel oogpunt geboden was, doch ook internationaal-rechtelijk gerechtvaardigd voorkwam.

Het vorenstaande was aanleiding tot de uitvaardiging van de Wet herstel vermogensovergang Rijksmarkengebied, welke wet, gedateerd 18 Juli 1947, werd afgekondigd in de Staatscourant no. 152 van 8 Augustus d.a.v.

Lid 1 van art. 2 der wet luidt:

„Verkrijging, anders dan onder algemene titel, van aan een ingezetene toebehorende vermogensbestanddelen, gedurende het tijdvak waarin de Verordening no. 65/1941 van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied is toegepast, door een niet-ingezetene, die op de dag van de verkrijging woonachtig of gevestigd was in het Rijksmarkengebied, wordt niet erkend, voor zover deze vermogensbestanddelen niet vóór 1 Januari 1947 tot een ingezetene zijn teruggekeerd. De vermogensbestanddelen gaan van rechtswege in eigendom over op de Staat der Nederlanden.”

De „Eerste Ministeriële Uitvoeringsbeschikking” werd opgenomen in de Staatscourant no. 215 van 6 November 1947. Hierbij werd bepaald dat:

- A. „de aangifte bedoeld in art. 6 der wet dient te geschieden bij de Nederlandsche Bank N.V.”
- B. „Het beheer over de ingevolge het bepaalde in art. 2 der wet aan de Staat der Nederlanden toegevallen vermogensbestanddelen, ten behoeve van de Staat gevoerd wordt door het Nederlandse Beheersinstituut.”

De wet voorziet in het toekennen van een vergoeding aan getroffen, waarbij als maatstaf geldt het percentage, dat de Staat der Nederlanden uit hoofde van zijn aanspraken op reparatiebetalingen toevalt, voor zover de verkrijging betaald werd met R.M. (arti. 4 lid 1).

Volledige vergoeding wordt toegekend, voor zover op andere wijze dan met R.M. betaald is geworden (art. 4 lid 2).

Tenslotte verdient nog vermelding art. 5 der wet, hetwelk de strekking heeft om in bijzondere gevallen waarin de strikte toepassing der wet tot onbillijkheden ten aanzien van bepaalde personen zou leiden, de mogelijkheid te openen bij wijze van uitzondering tot het toekennen van een hogere vergoeding over te gaan, dan die, welke in het algemeen is voorzien.

H. G.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 35. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL
23 Maart 1948.

Voorzitter acht zich ten aanzien van bestreden huurovereenkomst slechts bevoegd omdat deze als een sequel der bestreden koopovereenkomst is te beschouwen. Met de wijziging van de vordering tot nietigverklaring der koopovereenkomst in een eis tot schadevergoeding wordt tevens de vordering tot vernietiging der huurovereenkomst aan 's Voorzitters competentie onttrokken. Zaak in haar geheel verwezen naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel enz.;

Overwegende, dat appellant, wiens vermogen — waartoe o.a. behoorde een galanteriezaak aan de Frederikstraat 54 te 's-Gravenhage, alsmede de eigendom van het pand, waarin deze zaak gevestigd was — krachtens de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen heeft gestaan onder beheer van het N.B.I., op de gronden, welke zijn aangevoerd in zijn appelrequest en welke hier moeten worden geacht, in hun geheel te zijn geïnseerd, heeft gevorderd:

1. dat alsnog een uitvoerige en gespecificeerde rekening en verantwoording wordt afgelegd van het door het N.B.I. gevoerd beheer;
2. dat de verkoop- en koopovereenkomst van appellant's zaak, gesloten tussen het N.B.I. en Bronkhorst. wordt nietig verklaard met alle gevolgen van dien, subsidiair de koopprijs naar waarde wordt vastgesteld;
3. dat de ten requeste vermelde huurovereenkomst betreffende appellant's winkel — eveneens gesloten tussen het N.B.I. en Bronkhorst — wordt nietig verklaard, subsidiair de werkelijke huurprijs wordt vastgesteld overeenkomstig taxatie door het Prijzenbureau voor onroerende zaken;
4. dat hem worden uitbetaald de hem toebehorende huurpenningen met ter vrije en algehele beschikkingstelling van het niet verhuurde gedeelte van zijn perceel en f 50.— per maand schadevergoeding voor het gebruik van dit gedeelte van Augustus 1945 tot de ontruiming af zoveel als de Raad voor het Rechtsherstel billijk zal oordelen;
5. dat hem de hem rechtens toebehorende goederen worden teruggegeven of — voorzover deze goederen niet meer aanwezig of beschadigd mochten zijn — hem daarvoor schadevergoeding wordt gegeven ten bedrage van f 3000.— of zoveel als de Raad billijk zal vernemen; een en ander op verbeurte van een dwangsom van f 10.— voor iedere dag dat na de te geven beschikking hiermede in gebreke gebleven mocht worden; kosten rechtens;

Overwegende, dat tegen deze vorderingen door de koper Bronkhorst het verst strekkende — en dus door Ons in de eerste plaats te behandelen — verweer is gevoerd, immers door deze ten aanzien der door appellant verzochte nietigverklaring subsidiair wijziging van de overeenkomst van koop en verkoop en huur en verhuur, welke door het N.B.I. met hem — Bronkhorst — zijn gesloten en welke tot onderwerp hadden de zaak en het pand Frederikstraat 54, is betoogd, dat dit request niet tijdig is ingediend en dat appellant op die grond niet-ontvankelijk is in zijn vordering, althans hem zijn vordering zal dienen te worden ontzegd;

Overwegende, dat Bronkhorst ter adstructie van dit zijn niet-ontvankelijkheidsmiddel heeft aangevoerd:

- a. dat de litigieuze koopovereenkomst is gesloten op 29 Maart 1946 althans tussen Januari en Juni 1946 en de huurovereenkomst is getekend op 30 September 1946;
- b. dat appellant 16 September 1946 voorwaardelijk buiten vervolging en in vrijheid is gesteld en vanaf die datum het bovenhuis van het perceel Frederikstraat 54 wederom is gaan bewonen;
- c. dat appellant derhalve vanaf laatstvermelde datum bekend is, dat de zaak door het N.B.I. aan Bronkhorst is verkocht en het benedenhuis verhuurd;
- d. dat bovendien het N.B.I. op 16 Juni 1946 aan de raadvrouw van appellant heeft bevestigd dat de zaak was verkocht;
- e. dat appellant derhalve binnen 1 maand na 17 Juni 1946, althans na 16 of 30 September 1946 van het besluit tot verkoop en verhuur in beroep had moeten komen en zijn verzoek afgewezen zal dienen te worden nu hij dit heeft nagelaten;
- f. dat bovendien het appelrequest weliswaar is gedateerd 27 Maart 1947, doch dat het aan Bronkhorst door de Raad voor het Rechtsherstel toegezonden afschrift een stempel bevat dd. 14 April 1947, zodat Bronkhorst daaruit meent te moeten afleiden, dat het appelrequest eerst op 14 April 1947 is ingediend, zodat ook de termijn van één maand verlopen zal zijn, zou deze gerekend worden te zijn ingegaan op 14 Maart 1947;

Overwegende hieromtrent:

ad f: dat het origineel van het appelrequest blijkens daarop gesteld datumstempel op 28 Maart 1947 is ontvangen bij de Raad voor het Rechtsherstel (Afdeling Rechtspraak), zodat het hierboven sub f. genoemde bezwaar van Bronkhorst feitelijke grondslag mist;

ad a t/m e: dat ook overigens het niet-ontvankelijkheidsmiddel door Ons niet kan worden geadmitteerd, aangezien Ons ten processe voldoende is gebleken, dat appellant zelfs tijdens de indiening van zijn appelrequest nog niet beschikte over exacte gegevens betreffende de litigieuze verkoop van zijn zaak, terwijl noch door Bronkhorst, noch door het N.B.I. is weersproken, dat het litigieuze huurcontract eerst op 28 Februari 1947 door appellant van het N.B.I. is ontvangen — gelijk door appellant in zijn request is gesteld — zodat appellant, zijn appelrequest op 27 Maart 1947 verzendende en ervoor zorgdragende, dat het op 28 Maart 1947 ter Griffie der Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel te s-Gravenhage werd ontvangen, zijn appelrequest tijdig heeft ingediend;

Overwegende ten gronde:

ad petita sub 1, 4 en 5:

dat Wij met het N.B.I. van oordeel zijn, dat Wij, wat deze punten betreft, ratione materiae onbevoegd zijn;

ad petita sub 2 en 3:

dat Wij, wat deze punten betreft, ten tijde van de indiening van het appelrequest wèl bevoegd waren om van deze vorderingen kennis te nemen en wel, wat betreft de verzochte nietigverklaring der litigieuze koopovereenkomst, waarbij appellants zaak door het N.B.I. is verkocht aan Bronkhorst, omdat deze handeling rechtstreeks valt onder art. 11, lid 1, sub c E 133, terwijl de grief betreffende de litigieuze huurovereenkomst — als betreffende een sequeel van de bovenbedoelde verkoop van de zaak, gevestigd in het ter gelegenheid van die verkoop door het N.B.I. aan Bronkhorst verhuurde, een appellants in eigendom toebehorende huis aan de Frederikstraat 54 — eveneens valt onder Onze competentie, aangezien deze huurtransactie met de voornoemde kooptransactie tezamen vormt één liquidatiebehandeling, welke als zodanig eveneens valt onder art. 11, lid 1, sub 4, E 133;

dat appellant evenwel bij monde van mijne gemachtigde tijdens de mondelinge behandeling heeft medegedeeld:

- a. „dat er inmiddels twee procedures gevoerd zijn, één bij de Kantonrechter „en één kort geding bij de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage, die „tengevolge hebben gehad, dat de Heer Bronkhorst het perceel Frederik-„straat 54, 1 November 1947 heeft moeten ontruimen;
- b. „dat in verband met het feit, dat alles reeds door Bronkhorst verkocht is „aan derden, de eis tot vernietiging van de koop wordt gewijzigd in een „eis tot schadevergoeding ad f 10.000.—”;

dat appellant, door uitdrukkelijk zijne vordering tot nietigverklaring althans vernietiging van de litigieuze koopovereenkomst te wijzigen in een eis tot schadevergoeding, hiermede de beide enige onderdelen zijner vordering — te weten de petita sub 2 en 3 — welke tot Onze competentie behoorden, daaraan heeft onttrokken en vervangen door een petitum, hetwelk niet daartoe behoort;

dat Wij immers — gelijk hierboven overwogen — Ons ten aanzien der bestreden huurovereenkomst slechts bevoegd achten, omdat Wij deze beschouwden als een sequel der bestreden koopovereenkomst, zodat — nu de vordering tot vernietiging der laatstgenoemde overeenkomst is vervangen door een schadevergoedingseis — daarmede tevens de vordering tot vernietiging der huurovereenkomst, welke, op zichzelf ingesteld, niet tot Onze competentie behoort, wederom aan Onze competentie wordt onttrokken;

dat Wij dan ook slechts ten overvloede uiting kunnen geven aan Onze twijfel, of appellant, die zelf stelt, dat de ontruiming van het litigieuze winkelpand door Bronkhorst reeds op 1 November 1947 heeft plaats gehad, thans nog voldoende belang heeft bij de door hem ten requeste verzochte nietigverklaring der litigieuze huurovereenkomst;

dat Wij voorts — in het midden latende, of de schadevordering, door appellant gesubstitueerd in het petitum sub 2, behoort tot de bevoegdheid van de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel dan wel tot die van de gewone burgerlijke Rechter — te rade zijn geworden om de zaak in haar geheel te verwijzen naar de Afdeling Rechtspraak voornoemd;

Overwegende, dat hetgeen verder door partijen over en weer is aangevoerd en hetgeen door de inhoofde dezes genoemde getuige Johanna Terpstra is verklaard, buiten beschouwing kan blijven;

Overwegende ten aanzien van de proceskosten, dat Wij, nu Wij de zaak naar de Afdeling Rechtspraak zullen verwijzen, geen termen aanwezig achten, zelf enige uitspraak te doen nopens de vraag, wie in de kosten behoort te worden verwezen, doch ook de beantwoording van deze vraag zullen overlaten aan de Afdeling Rechtspraak;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren appellant ontvankelijk in zijn hoger beroep;

Verklaren Ons onbevoegd om kennis te nemen van de door appellant in zijn appelrequest sub 1, 3, 4 en 5 geformuleerde vorderingen, alsmede van de vordering sub 2, gelijk deze door appellant bij de mondelinge behandeling is gewijzigd als bovenomschreven;

Verwijzen deze zaak in haar geheel naar de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 720. RAAD RECHTSHERSTEL AFD RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 26 Jan. 1948. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt en Scholtens.)

N.V. Mediator, een Joodse N.V., heeft tijdens de bezetting door haar Verwalter haar schuld aan verzoekers afgelost door betaling aan Lippmann, met gelden door de Verwalter geleend van de Landelijke Hypotheekbank.

Met toepassing van art. 33 lid 3 E 100 acht de Raad de betaling van Mediator aan Lippmann niet bevrijdend en herstelt de vordering van verzoekers ten laste van Mediator. Mediator is derhalve door deze betaling niet gebaat, zodat de Landelijke te dezer zake geen vordering heeft op Mediator.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1201.

No. 721. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 12 Febr. 1948. (Mrs. Jolles, Wiarda en van Zeggelen).

Verzoek om de overboeking van een banksaldo naar de Deutsche Revisions- und Treuhand A.G. ongedaan te maken en de oorspronkelijke rechtsbetrekking tussen partijen te doen herleven, afgewezen.

De bank heeft de haar op grond van de verordening 26/40 gedane last niet kunnen negeren, doch was verplicht deze na te komen en van haar kon niet worden gevergd dat zij het saldo van verzoekers kon niet worden gevergd dat zij het saldo van verzoekers onder onder zich zou hebben gehouden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v. en 33.) N.R. No. 1211.

No. 722. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 4 Febr. 1948. (Mrs. Prof. Duyfjes, Prof. Cleveringa en Budingh de Voogt).

Het schip „Karel”, verkocht aan een Duitse instantie, is na de oorlog zwaar beschadigd in Frankrijk aangetroffen en door de Nederlandse regering overgenomen. De „Karel” valt niet onder het begrip vermogen zoals omschreven in art. 1, sub 8 E 133 en is dus niet ingevolge art. 3 E 133 in eigendom op de Staat overgegaan. Het „Liberated Ships Agreement” heeft niet ten doel de teruggave der schepen aan de vroegere eigenaren uit te sluiten, maar om deze interne regeling over te laten aan de Staat „to make the necessary arrangements”.

Verzoek tot herstel in de eigendom van het schip ontvankelijk verklaard, met aanhouding van de uitspraak met het oog op de financiële verrekening van koopprijs, kosten en schade aan het schip.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 27.) N.R. No. 1215.

- No. 723. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,**
8 Januari 1948. (Mrs. Raedt, Mijnsen en Köster).

De verzoekster, een Joodse N.V., tijdens de bezetting in Duitse handen overgegaan, heeft met de bankiersfirma de Bary in rekening-courant en deposito-verhouding gestaan.

Verzoekster vordert vernietiging der tijdens de bezetting verrichte banktransacties en gewijzigde vaststelling van de saldi in rekening-courant en in deposito.

Gerequesteerde heeft aan verzoekster geen crediet verstrekt, doch is uitsluitend opgetreden als kassier.

Het initiatief tot de relatie is niet van gerequesteerde uitgegaan en zij had de relatie niet kunnen afwijzen, zodat er geen termen zijn haar te belasten met het risico.

Het verloop der rekening was niet zodanig, dat gerequesteerde moet hebben begrepen, dat verzoekster werd leeggeroofd.

De Raad acht termen aanwezig om het in art. 33 E 100 neergelegde beginsel analoog toe te passen.

Vorderingen ontzegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1216.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtovereenkomsten bevelen tot ontruiming.

- No. 724. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,**
8 Januari 1948. (Mrs. Sluis, Mijnsen en Köster).

Huurovereenkomst van een bedrijfsruimte hersteld ten behoeve van de erven van de oorspronkelijke huurder.

Gedaagde moest er mede rekening houden dat haar verblijf in het perceel slechts van tijdelijke aard zou zijn, omdat de oorspronkelijke huurder of diens nabestaanden daarin zo spoedig mogelijk weer zouden willen terugkeren.

Gedaagde is zelf gedupeerd, doordat haar huis is gesloopt, maar daarvan mogen eisers niet het slachtoffer worden.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1200.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 725. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,**
29 Dec. 1947. (Mrs. Verdam, Romein en de Fline.)s

De Spaarkas heeft, de hypotheek opzeggende en tot executie overgaande, rechtmatig gehandeld en haar kan niet worden verweten met de belangen van verzoeker onvoldoende rekening te hebben gehouden.

Wel had de Spaarkas — nadat de opbrengst van 2 percelen ruim voldoende was tot dekking harer vordering — niet mogen doorgaan met de verkoop van een derde voor de schuld verbonden perceel. De Spaarkas moet vergoeden de deswege aan verzoeker toegebrachte schade.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1202.

- No. 726. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM,** 20
Februari 1948. (Mrs. Maassen, Rink en Brouwer).

Daar beide partijen in gelijke mate door de onrechtmatige Duitse maatregelen zijn benadeeld en het aannemelijk is dat de koop-

overeenkomst nimmer zou zijn tot stand gekomen onder het normale bestuur van gerequestreerde, acht de Raad het redelijk en billijk, dat de helft van de schade, door gerequestreerde te lijden door het rechtsherstel ten behoeve van verzoeker, voor rekening van verzoeker komt.

De financiële positie van partijen behoort bij deze beoordeling buiten beschouwing te blijven.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1212.

- No. 727. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM**, 20 Februari 1948. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Brouwer).

Pachter — gerequestreerde — heeft tijdens de bezetting het onroerend goed gekocht van Joodse eigenaar. De koopsom is betaald aan de N.G.V.

Verzoeker hersteld in zijn eigendomsrechten, met herstel van de pachtovereenkomst tussen partijen. Daar niet is komen vast te staan of gerequestreerde door de notaris is ingelicht omtrent de betekenis van de oorspronkelijk bedoelde hypotheekverlening, wordt de door gerequestreerde gevraagde schadeloosstelling hem voor de helft toegekend.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. 1213.

- No. 728. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 26 Jan. 1948. (Mrs. Boll, van der Loos en Lubbers).

Bij rechtsherstel van onroerend goed is het billijk, dat bij regeling van de gevolgen regres-acties worden toegekend tegen de voorafgaande kopers.

Het verweer, dat deze voorgangers in de eigendom het perceel op dezelfde dag hebben doorverkocht en dus veeleer als makelaars zijn aan te merken, verworpen. Het is billijk, dat zij, deze weg gekozen hebbende met het oog op het daaraan verbonden grotere gewin, thans ook het risico daaraan verbonden moeten dragen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1217.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 729. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK · UTRECHT**, 16 Januari 1948. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en van Regteren Altens.)

Art. 43 van het Besluit E 133 gaat uit van de veronderstelling dat het B. I. binnen de termijn van 6 maanden in staat moet zijn een beslissing te nemen en dat, indien het daarin nalatig blijft, belanghebbenden de bevoegdheid hebben zich bij de Afdeling Rechtspraak van de gevraagde beslissing te voorzien. Hiermede is onverenigbaar, dat het B. I. hangende dit hoger beroep, door het geven van een beslissing de grondslag aan het beroep zou kunnen ontneemen. Na verloop van 6 maanden en na het instellen van het hoger beroep is het B. I. niet meer bevoegd op verzoekschriften te beslissen en dient de Afd. Rechtspraak zulks te doen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1203.

- No. 730. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT**, 13 Februari 1948. (Mrs. de Boer, Prof. Dorhout Mees en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

De appèltermijn van 30 dagen, bedoeld in art. 18 E 100 begint te

lopen vanaf de dag dat belanghebbenden van een beschikking van het B. I. hebben kennis gekregen en niet vanaf de dag waarop de beschikking is gedateerd.

Een bestuurder ener N.V. kan alleen worden benoemd ingevolge art. 99 lid 4, welke bevoegdheid tot benoemen niet aan het B. I. is gedelegeerd, zodat de benoeming tot bestuurder onbevoegdlijk is geschied.

De bepalingen van het zesde hoofdstuk voorzien in het functioneren van een N.V. bij ontstentenis van haar organen, maar hebben niet tot doel om aan bepaalde aandeelhouders bijzondere invloed toe te kennen. De toepassing van art. 99 E 100 met bovenbedoeld doel is als een détournement de pouvoir te beschouwen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 18 en 99.) N.R. No. 1210.

Diverse beslissingen

- No. 731. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 12 Jan. 1948. (Mrs. Lunsingh Tonckens, van Haeften en Polak.)

Een beschikking gegeven in hoger beroep op grond van art. 43 E 133 staat een toepassing van art. 143 E 100 niet in de weg. Art. 43 E 133 geeft aan de Afdeling Rechtspraak geen nieuwe bevoegdheid naast art. 18, lid 5 van E 100, maar stelt alleen enkele nadere regelen voor de procedure in appèlzaken.

De afdeling Rechtspraak is ingevolge art. 143 E 100 onbeperkt bevoegd te oordelen over herziening van beslissingen van die afdeling en enige beperking van die bevoegdheid, ten aanzien van beslissingen in hoger beroep gewezen, bestaat er niet.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43 en Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1199.

- No. 732. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 17 Febr. 1948. (Mrs. G. A. Schreuder, Craandijk, Hoog, Köster en Polderman).

Verzoek tot herziening, gegrond op de stelling, dat in het vonnis a quo (N.R. no. 928) geen rekening zoude zijn gehouden met het feit, dat voor het geval aan verweerders wederom concessie zou worden verleend tot exploitatie van de autobuslijnen, zij het aan hen betaalde bedrag voor goodwill niet behoeven te verrekenen, verworpen.

Het incidenteel gedane verzoek tot herziening, omdat in het vonnis a quo is verzuimd een kostenveroordeling uit te spreken ten laste van de N.V. Nederlandsche Spoorwegen (gerequestreerde in eerste aanleg) toegewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 143, 130, 127). N.R. No. 1214.

- No. 733. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 26 Januari 1948. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermondt en Scholtens.)

Het bedrijf van gerequestreerde was in het vonnis a quo ten onrechte als grossierderij aangemerkt, terwijl het in werkelijkheid een detailbedrijf is.

Vonnis a quo vernietigd met vermindering van de veroordeling tot teruggave van 20 % tot 10 % van het factuurbedrag.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1218.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 32. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, Maart 1948.

Het kwalificeren van het optreden van resquestrantes Verwalter als niet strijdig met de destijds geldende voorschriften verhindert niet dat de door gerequesteerde met de Verwalter gesloten overeenkomst kan worden nietig verklaard. Toepassing van art. 54, lid 2, E 100. Gerequesteerde had zich van het afsluiten der transactie behoren te onthouden, al moge de Verwalter binnen de formele kring van zijn bevoegdheden hebben gehandeld; zij heeft ter beveiliging van haar eigen belangen die van een ander opgeofferd en kan niet de voor haar aan het afwenden van groter kwaad verbonden last op requestrant afwentelen.

Gerequesteerde is bij de verkrijging niet te goeder trouw geweest in de zin van art. 53, lid 2, sub c, E 100.

Nietigverklaring der overeenkomst. Schadevergoeding op grond van art. 59, lid 1, E 100.

BESLISSING

In de zaak van:

Hendrik Polvliet, zo voor zich als in zijn hoedanigheid van gemachtigde van zijn dochter *Marie Louise Polvliet*; domicilie kiezende te Amsterdam ten huize van *Mevrouw A. L. Polvliet—Gerlings*, Reynier Vinkeleskade 55;

Requestrant:

Gemachtigde: *Mr. E. J. Korthals Altes*,
contra

Rotterdamsche Bankvereniging N.V. gevestigd te Rotterdam ten deze domicilie kiezende ten kantore van haar Bank te Amsterdam, Rokin 29—51, *gerequesteerde*.

Gemachtigde: *Mr. N. J. Vonck*.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, de navolgende beslissing:

Partij *Polvliet* stelt, dat hij en zijn dochter *Marie Louise Polvliet* krachtens erfgenaamschap rechthebbenden zijn op de navolgende inschrijvingen in de Grootboeken der Nationale Schuld:

Pl. 180 Nw. f 4700.— $2\frac{1}{2}\%$

Pl 229 Nw. f 30000.— $2\frac{1}{2}\%$

Pl 141 Nw. f 8000.— 3%

Voorts stelt partij *Polvliet*, dat krachtens Verordening 26/1940 als Verwalter over de nalatenschap, waartoe bovengenoemde Grootboek-inschrijvingen behoorden, op 31 December 1942 is aangesteld *Dr. M. H. H. Franssen* te s-Gravenhage en wel op grond van de omstandigheid, dat hij en zijn dochter gedurende de oorlogsjaren in Frankrijk woonachtig waren.

Op 12 November 1943 ontving de *Rotterdamsche Bankvereniging N.V.* Bijkantoor *Kneuterdijk*, 's-Gravenhage, van genoemde Verwalter het verzoek de inschrijvingen te doen verkopen. Genoemd bijkantoor heeft de opdracht van de Verwalter zonder meer doorgegeven aan haar hoofdkantoor

te Amsterdam, hetwelk de verkoopopdracht zonder zich daartegen te verzetten heeft uitgevoerd. De inschrijvingen werden in verband hiermede d.d. 3 Januari 1944 op de kantoorrekening der Rotterdamsche Bankvereniging N.C. overgeboekt.

Requestrant heeft dehalve gevorderd, dat:

- a. de Rotterdamsche Bankvereniging een gelijk aantal inschrijvingen weder op naam van hem en zijn dochter dient te stellen en deze beslissing bij voorraad uitvoerbaar te verklaren, met de bepaling, dat de Rotterdamsche Bankvereniging N.V. bij niet voldoening hieraan voor elke dag, dat zij in gebreke is aan haar verplichting te voldoen een dwangsom van f 500.— aan requestrant verschuldigd is;
- b. de Rotterdamsche Bankvereniging de rente der litigieuze inschrijvingen dient te betalen, welke requestrant door deze gedwongen verkoop niet heeft kunnen genieten;
- c. de Rotterdamsche Bankvereniging veroordeeld wordt tot betaling van de kosten van dit geding.

Gerequesteerde heeft betoogd, dat genoemde Dr. Franssen rechtsgeldig tot Verwalter is aangesteld over de nalatenschap, waartoe de Grootboek-inschrijvingen behoorden en wel op deze grond, dat de Verordening 26/1940 voor komt op de aan het Besluit bezettingsmaatregelen, E 93, toegevoegde lijst B en mitsdien gedurende de vijandelijke bezetting volledige rechtskracht heeft gehad. Derhalve was de Verwalter bevoegd de inschrijvingen te doen verkopen. De opbrengst der inschrijvingen is door de Verwalter herbelegd in f 32.000.— 3½ % obligaties Nederland 1943.

Deze obligaties bevinden zich bij gerequesteerdes bijbank te s-Gravenhage ten name van de thans onder beheer gestelde Verwalter, wiens rekening gecrediteerd is voor de rente, alsmede voor de opbrengst van 2/1000.— uitgelote obligaties van voormelde lening.

Een Verwalter, benoemd ingevolge de Verordening 26/1940, was gerechtigd en bevoegd althans daden van beheer te verrichten, derhalve, aldus gerequesteerde, treft haar geen verwijt ter zake, dat zij de opdracht van Dr. Franssen heeft aanvaard en uitgevoerd. Van een grote bankinstelling als gerequesteerde kon of mocht niet worden verlangd, dat zij de haar door de Verwalter Dr. Franssen verstrekte opdracht tot verkoop afwees met alle risico's voor haar en de haar toevertrouwde belangen aan zodanige weigering verbonden.

Gerequesteerde verzoekt tenslotte de ingestelde vordering niet ontvankelijk te verklaren, althans deze te ontzeggen, cum expensis.

Naar aanleiding van het door en namens partijen aangevoerde, overweegt de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, het navolgende:

Tussen partijen staat vast, dat de Verwalter krachtens de Verordening 26/1940 bevoegd is tot het verrichten van beheersdaden. De Afdeling is van oordeel, dat de onderhavige verkoop, gevolgd door wederbelegging van het grootste gedeelte van de opbrengst van deze verkoop, beschouwd kan worden als beheersdaad in de zin van voornoemde Verordening, in het midden latende of deze beheersdaad al dan niet als goed beheer moet worden gequalificeerd. De Verwalter heeft derhalve, handelende zoals hij deed, de grenzen zijner bevoegdheid, af te leiden uit deze verordening, niet overschreden.

Evenwel, al moge hiermede het optreden van de Verwalter worden gequalificeerd als niet strijdig met de destijds geldende voorschriften, welke voor de duur der bezetting gehandhaafd zijn krachtens plaatsing op de in het Besluit bezettingsmaatregelen E 193 genoemde lijst B, zulks verhindert niet, dat de door gerequesteerde met de Verwalter afgesloten transactie op grond van artikel 23 kan worden nietig verklaard.

Tot deze nietigverklaring is de Afdeling krachtens artikel 54, lid 2, bevoegd. Het achterwege laten van dit ingrijpen acht de Afdeling in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk, immers, ook al moge de Verwalter gehandeld hebben binnen de formele kring van zijn bevoegdheden, welke hem bij de Duitse verordening is toegekend, zulks verhindert niet, dat

de Robaver zich van het afsluiten van de transactie had behoren te onthouden. Door de omzetting van de inschrijvingen op naam in toonderstukken werden primaire belangen van verzoeker in gevaar gebracht. Deze had er toch het grootste belang bij, dat zijn vermogenswaarden in zo illiquide mogelijke vorm zouden blijven voortbestaan, opdat hij zoveel mogelijk tegen roofpraktijken van de bezetter zou zijn beveiligd. Als vooraanstaande Nederlandse bankinstelling had gerequestreerde zulks behoren te begrijpen en derhalve had zij zich van het aangaan van de transactie behoren te onthouden.

Hiertegenover kan zij er geen beroep op doen, dat zij pressie van de zijde van de Verwalter vreesde. De Afdeling laat daar, dat niet is gebleken van enig reëel gevaar te dezer zake, in ieder geval zou deze vrees niet verhinderen, dat het achterwege laten van ingrijpen onredelijk blijft. Gerequestreerde heeft dan toch maar ter beveiliging van haar eigen belangen, die van een ander opgeofferd. Hierin is op zichzelf niets laakbaars gelegen. Zij behoort dan evenwel tevreden te zijn, dat haar groter kwaad is bespaard, het gaat echter niet aan, dat zij poogt de hieraan verbonden last af te wentelen op verzoeker.

De nietigverklaring der transactie tussen Robaver en de Verwalter heeft ten gevolge, dat de inschrijvingen voor verzoeker op onrechtmatige wijze blijken te zijn verloren gegaan.

Gerequestreerde had ook behoren te begrijpen, dat zij door een transactie als de onderhavige niet rechtsgeldig eigendom zou verkrijgen en zij is dus bij de verkrijging niet te goeder trouw geweest in de zin van van art. 53, lid 2, sub c.

De nietigverklaring der verkrijging heeft tengevolge, dat de gerequestreerde niet als eigenaar van de litigieuze inschrijvingen zou kunnen worden erkend, ook indien deze nog bestonden. Dit laatste is echter niet het geval; deze zijn toch door de overboeking van de *kantoorrekening* van de Robaver niet meer specifiek op die rekening terug te vinden, daar het saldo van de ten name van de Robaver staande $2\frac{1}{2}$ % Grootboekinschrijvingen op 1 Juli 1944 aanzienlijk minder dan f 34.700.—, het bedrag van de inschrijving Polvliet — bedroeg, terwijl het saldo van de 3 % inschrijving in de tussentijd zelfs nihil is geweest.

Ook reeds hierom zou dus eigendomserkenning ten gunste van de Robaver niet meer mogelijk zijn, doch hierdoor is evenzeer herstel in de eigendom van requestrant onmogelijk geworden, daar het object van haar vroegere recht niet meer blijkt te bestaan.

Op grond van het bepaalde in artikel 59, lid 1, Besluit herstel rechtsverkeer (Staatsblad E 100, zoals laatstelijk gewijzigd bij I 21) is de vroegere bezitter, indien het herstel niet mogelijk is tengevolge van het feit, dat het effect is te niet gegaan, gerechtigd tot schadevergoeding. Tot deze schadevergoeding zal krachtens het bepaalde in het tweede lid van voornoemd artikel sub a i.c. de Rotterdamsche Bankvereniging N.V. gehouden zijn, daar zij door de onrechtmatige verwerving van het bezit de omstandigheden heeft teweeggebracht, waardoor de rechthebbende niet in zijn recht kan worden hersteld.

Aangezien aan de Afdeling gebleken is, dat requestrant door de verkooptransactie schade heeft geleden, komt het haar juist voor de schadevergoeding aldus te bepalen, dat gerequestreerde aan requestrant verschaft een gelijk aantal inschrijvingen van dezelfde soort en wel tot hetzelfde bedrag als door gerequestreerde van de Verwalter en ten detrimente van requestrant gekocht is en bovendien aan requestrant vergoedt de rente, welke gederfd is als gevolg van de verkoop der inschrijvingen.

De Afdeling beslist derhalve:

1. de koop- en verkoopovereenkomst door de Verwalter met de Rotterdamsche Bankvereniging N.V. gesloten, ten aanzien van de litigieuze Grootboekinschrijvingen wordt neitig verklaard;
2. Gerequestreerde zal aan requestrant binnen veertien dagen na datum van deze beslissing verschaffen:

een inschrijving groot f 4700.— in het 2½ % Grootboek der Nationale Schuld;
 een inschrijving groot f 30.000.— in het 2½ % Grootboek der Nationale 1e Schuld;
 een inschrijving groot f 8.000.— in het 3 % Grootboek der Nationale Schuld;

3. gerequesteerde zal binnen dezelfde tijd aan requestrant een bedrag vergoeden gelijk aan de rente, welke requestrant van de verkochte Grootboekinschrijvingen genoten zou hebben, gerekend vanaf de laatste vervaldag vóór de verkoop tot aan de dag, waarop de sub 1 bedoelde inschrijvingen door gerequesteerde verschaft worden;
4. requestrant zal aan gerequesteerde afstaan zijn rechten op de uit het provenu der inschrijvingen gekochte obligaties, benevens de nog aanwezige vruchten daarvan zulks na aftrek van de door de beheerder van Dr. Franssen in rekening te brengen beheerskosten;
5. gerequesteerde wordt veroordeeld in de kosten van het geding door de Afdeling begroot op f 300.—;
6. gerequesteerde moet voor elke dag, dat zij in gebreke mocht blijken te voldoen aan het in deze beslissing te haren opzichte bepaalde aan requestrant betalen een dwangsom groot f 500.—;
7. de Afdeling ontzegt hetgeen anders of meer gevorderd mocht zijn.

No. 33. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afd. Effectenregistratie, 25 Februari 1948 (Mr. G. L. W. Gratama).

Joods requestrant is min of meer vrijwillig tot de verkoop zijner aandelen aan de uitgevende N.V. overgegaan, terwijl niet is gebleken, dat de koopprijs te laag was. Achterwege laten van ingrijpen zou echter onredelijk zijn omdat requestrant in hoofdzaak tot de verkoop is gebracht door de reeds genomen en nog te verwachten maatregelen tegen Joods bezit, in verband met de situatie in het concern, welke voor hem van een dreigend karakter was en welke een gevolg was van het optreden van de vijand. Nietigverklaring van de overdracht en herstel van requestrant in zijn rechten te dien aanzien, onder voorwaarde dat hij tegen afgifte der aandelen aan gerequesteerde betaalt de waarde der aandelen op 11 September 1945; aanhouding der beslissing voor wat betreft de vaststelling dezer waarde; deskundigenrapport.

BESLISSING

Inzake:

Otto Auerbach, wonende te Amsterdam, *requestrant*.
 Gemachtigde: *Mr. J. Slijper*, advocaat te Rotterdam,

tegen:

N.V. Jacques I. Cohen's Behangselpapierhandel, te Rotterdam, *gerequesteerde*.

Gemachtigde: *Mr. A. Blom*, advocaat te Rotterdam.

geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Adeling Effectenregistratie de volgende beslissing:

Requestrant heeft o.m. het volgende gesteld:

dat hij tesamen met gerequesteerde in 1935 heeft opgericht de N.V. *Cohen's Behangselpapierfabriek*, gevestigd te Rotterdam, van deze N.V. directeur is geworden en aandelen dezer N.V. heeft verkregen tot een nominale waarde van f 25.000.—;

dat hij Jood was in de zin van de verordening no. 189/1940 en no. 6/1941;

dat ingevolge verordening no. 189/1940 (dd. 25 October 1940) de N.V., waarvan hij directeur was, en gerequesteerde zich, als Joodse ondernemingen hebben moeten aanmelden;

dat het concern Cohen (N.V. Handel en N.V. Fabriek tesamen) een interessant object was voor de Duitse Behangselpapierindustrie, met gevolg, dat reeds in het seizoen 1940/41 de verschillende Duitse gegadigden zich voor de fabriek interesseerden en de directeur Cohen van de N.V. Handel in 1941 met Duitse gegadigden onderhandelde over „arisering” van het concern terwijl bovendien de reeds van voor de oorlog als boekhouder in dienst van beide N.V.'s zijnde Rijksduitsler Schlüter zich in verbinding bleek te hebben gesteld met de Nazi-Duitsler „Rheinische Tapetenfabrik” en zich steeds meer met de zaken ging bemoeien;

dat hij van samenwerking met een Duitse fabriek niet wilde weten en door een en ander in een onmogelijke positie was gekomen, zodat hij is ingegaan op een voorstel van gerequesteerde en op 31 Maart 1941 zijn aandelen heeft verkocht aan gerequesteerde voor f 60.000.— (volgens hem de balanswaarde zonder de waarde van de N.V. als going concern), terwijl hij om niet met Nazi-Duitsers te behoeven samen te werken of tegen zijn wil aan Nazigeest en invloeden te worden overgeleverd als directeur is afggetreden;

dat de verkoop van zijn aandelen uitsluitend tot stand is gekomen onder de druk, onder dwang en onbehoorlijke invloed van de maatregelen vanwege de vijand en requestrant onder normale omstandigheden er nimmer over zou hebben gedacht zijn positie prijs te geven;

Op deze gronden vraagt requestrant de overdracht van zijn aandelenbezit aan gerequesteerde nietig te verklaren en zijn te niet gegane rechtsbetrekkingen tot de N.V. Fabriek als aandeelhouder en, indien de Afdeling zich daartoe bevoegd acht, ook als directeur te doen herleven met regeling van de gevolgen daarvan.

Gerequesteerde heeft o.m. daartegen aangevoerd:

dat het verzoek van requestrant op 11 September 1946 bij de Raad is ingediend en daar deze datum ligt na 1 September 1946 zijn verzoek niet kan worden toegewezen;

dat requestrant de N.V. Fabriek in 1936 heeft mede opgericht, eerst later voor f 25.000.— aandelen heeft gekregen en op 10 Mei 1940 de helft van de aandelen in de N.V. Fabriek bezat, van welke N.V. requestrant en gerequesteerde beide directeur waren, terwijl requestrant in de N.V. Handel niet de minste zeggingschap had;

dat ingevolge verordening no. 189/1940 beide N.V.'s aangemeld moesten worden, daar beide directeuren van de N.V. Handel (Jac. I. Cohen en Paykuss) en requestrant (de tweede directeur van de N.V. Fabriek) Jood waren in de zin van deze verordening;

dat eind 1940 begin 1941 de Handelstrust West N.V., een creatuur van de bezetter, waarschijnlijk op aandringen van Duitse concurrenten Jac. I. Cohen verzocht zijn aandelen in de N.V. Handel vrijwillig te verkopen;

dat Cohen de behandeling van dit verzoek slepende hield en in contact trad met de Amsterdamsche Bank over verkoop der aandelen om zijn zaak te „ariseren” met de bedoeling na de oorlog de aandelen terug te krijgen;

dat deze Bank een accountantsonderzoek heeft doen houden inzake de waarde der aandelen van de N.V. Handel en in verband daarmee van de aandelen der N.V. Fabriek;

dat hangende deze besprekingen requestrant zijn aandelen te koop heeft aangeboden aan de Hollandsche Bank Unie;

dat van overdracht van aandelen aan een Bank niets is gekomen;

dat vervolgens Cohen en requestrant zijn gaan onderhandelen over verkoop door requestrant van zijn aandelen in N.V. Fabriek aan gerequesteerde;

dat requestrant zijn aandelen in liquide middelen wenste om te zetten, daar hij overwoog naar het buitenland uit te wijken, terwijl Cohen meer

vertrouwen had, hier te lande wilde blijven en zijn zaken tot het laatste wilde verdedigen;

dat na enig onderhandelen en na overleg met een accountant partijen de overdracht tot stand hebben gebracht tegen een koers van 240 % (zijnde f 60.000.—) welk bedrag in geen enkel opzicht te laag was en de juiste waarde vertegenwoordigde;

dat deze verkoop door requestrant volkomen vrijwillig is geschied en zonder enige dwang of dreiging tot stand is gekomen, ook niet onder dwang of dreiging van Schlüter;

dat requestrant eerst veel later naar Zwitserland is vertrokken en intussen nog zaken heeft gedaan;

dat Cohen heeft getracht Schlüter, die hij volkomen vertrouwde als verwalter aangesteld te krijgen hetgeen op 20 October 1941 is geschied;

dat hierdoor verkoop of liquidatie van het bedrijf en alle pogingen van Duitse concurrenten om de zaak over te nemen konden worden voorkomen;

dat slechts in Maart 1945 het liquide vermogen ten bedrage van f 200.000.— zoals bij alle z.g. Joodse ondernemingen, is overgeboekt naar Almelo op last van de bezetters;

dat er van dwang, bedreiging of onbehoorlijke invloed van of vanwege de vijand bij de onderhavige transactie geen sprake is geweest;

Op deze gronden verzoekt gerequestreerde de vordering af te wijzen.

Bij de mondelinge behandeling hebben als getuigen verklaard:

Gerrit Peter Termolen, destijds accountant van het Cohen concern, onder meer:

dat de prijs van f 60.000.— door Cohen is voorgesteld;

dat dit bedrag in overeenstemming was met de balans en de intrinsieke waarde der aandelen vertegenwoordigde;

dat gezien het bedrijf dit bedrag aan de hoge kant was;

dat Schlüter een correct mens was en vanaf 1930 in de zaak werkt als boekhouder; dat Schlüter ook na 1940 volkomen correct is gebleven en heeft gezorgd, dat Cohen tot in 1942 directeur bleef.

Herman Schutte, accountant, onder meer:

dat hij destijds voor de Amsterdamsche Bank van 10 tot 14 Maart 1941 een onderzoek heeft ingesteld naar de waarde van de aandelen van de N.V. Handel en van de aandelen N.V. Fabriek; dat hij de intrinsieke waarde heeft geschat op 291 % per 28 Februari 1941, waarbij geen rekening is gehouden met de fiscale heffing ter zake van de overgang van de reserve; dat deze waarde te hoog was in verband met de omstandigheid, dat de fabriek gevestigd was in een huurhuis, waarvan de huur tot October 1941 liep en nog niet was verlengd en de fabriek slechts één afnemer had en wel de N.V. Handel.

Jan Bender, boekhouder onder meer:

dat hij onder requestrant heeft gewerkt op de N.V. Fabriek; dat Schlüter vóór 1940 steeds correct is geweest; dat hij wist, dat Schlüter voor de oorlog reeds Naziman was; dat Schlüter na Mei 1940 procuratiehouder is geworden, wel personeel, dat kwam klagen, verwees naar Duitse instantie's en zich ook met de fabriek bemoeide, waar hij niets had te maken; dat requestrant hem destijds heeft medegedeeld, dat Cohen plannen had de zaak over te doen en er reeds besprekingen gaande waren en dat requestrant vreesde, dat zijn positie onhoudbaar zou worden; dat requestrant in Juni 1942 naar het buitenland is uitgeweken.

Een directeur van gerequestreerde heeft nog medegedeeld, dat Schlüter voor 1940 reeds procuratiehouder was, dat de fabriek door de N.V. Handel werd geleid en dus ook door Schlüter, dat requestrant alleen de leiding van het productieproces had.

Requestrant heeft nog een memorandum overgelegd waarop zonodig wordt teruggekomen.

De Afdeling overweegt het volgende:

Het verzoek van requestrant tot rechtsherstel is als tijdig ingediend te beschouwen nu de termijn daarvoor is verlengd.

Toen requestrant in Maart 1941 tot de overdracht van zijn aandelen overging, was door de bezetters reeds bij verordening no. 189/1940 aanmelding van Joodse ondernemingen bevolen en was ook reeds verordening no. 48/1941 afgekomen, waarbij nadere regelingen werden getroffen ten aanzien van de aagemelde Joodse ondernemingen en onder meer werd bepaald, dat voor vele handelingen goedkeuring was vereist, bewindvoerders konden worden aangesteld, onder bewindvoering de bevoegdheden van eigenaars en bestuurders werden geschorst en dat zelfs tot liquidatie kon worden overgegaan. Daarbij kwam dat als boekhouder later als procuratiehouder, een Rijks-Duitsers, die bij de Nazi-partij was aangesloten, in het concern werkzaam was, die ernstig voor bewindvoerder in aanmerking kwam, terwijl het ook reeds duidelijk was gebleken, dat Duitse concurrenten veel interesse in de zaken hadden en trachten het concern Cohen in handen te krijgen.

Requestrant heeft bij verzoekschrift gesteld, dat hij tot verkoop is overgegaan om niet met Nazi-Duitsers te behoeven samen te werken en niet aan Nazi-geest en -invloed te worden blootgesteld en blijkens zijn memorandum was ook een motief voor hem zijn vrees, dat Cohen, die volgens hem dikwijls medewerkers aantrok en deze later weer als overbodig kwijt trachtte te raken, zou trachten van de oorlogsomstandigheden gebruik te maken om hem op min of meer kieskeurige wijze te laten schieten.

Requestrant is min of meer vrijwillig tot de aandelenverkoop overgegaan, terwijl niet gebleken is, dat de door hem ontvangen koopprijs te laag was. De Afdeling neemt dan ook niet aan, dat de transactie zelf is tot stand gekomen onder dwang, bedreiging of onbehoorlijke invloed van of vanwege de vijand.

De Afdeling is echter op grond van het bovenoverwogene wel van oordeel, dat requestrant in hoofdzaak tot de verkoop der aandelen is gebracht, door de op 31 Maart 1941 reeds genomen en nog te verwachten maatregelen van de bezetter tegen Joods bezit, in verband met de situatie in en rondom het concern Cohen, welke voor hem van een dreigend karakter was en welke een gevolg was van het optreden van de vijand.

In verband met deze omstandigheden oordeelt de Afdeling, dat het achterwege laten van ingrijpen onredelijk ware.

De aandelentransactie zal derhalve moeten worden vernietigd, doch de Afdeling wil hieraan een voorwaarde verbinden. Requestrant heeft zijn aandelen overgedaan aan een mede Jood, die aan dezelfde maatregelen blootstond als requestrant. Hij liep na de overdracht geen risico meer wat betreft zijn aandelen; dit risico was overgegaan op gerequesteerde waarvan de directeur Cohen er in geslaagd is, de zaak te behouden en betrekkelijk zonder grote schade door de oorlogsjaren heen te krijgen. De Afdeling is van oordeel, dat requestrant niet kan volstaan met terugbetaling van de door hem ontvangen koopprijs van f 60.000.— welke blijkens de verklaringen der gehoorde deskundigen is te beschouwen als vertegenwoordigende ongeveer de waarde der aandelen op 31 Maart 1941, doch dat requestrant aan gerequesteerde tegen teruggave der aandelen zal moeten vergoeden de waarde welke de aandelen hadden, nadat Cohen het concern door de moeilijke oorlogsomstandigheden had heengebracht. Als datum voor de waardebepaling wil de Afdeling aannemen de dag waarop requestrant zijn verzoekschrift tot herstel van recht heeft ingediend, zijnde 11 September 1946.

De vaststelling van de waarde der aandelen op genoemde datum is zonder meer niet mogelijk. Alvorens een beslissing hieromtrent te geven, oordeelt de Afdeling het nodig, dat een deskundigenbericht wordt ingewonnen, van drie deskundigen, tenzij partijen mochten overeenkomen, dat met één deskundige kan worden volstaan. Ingeval van drie deskundigen zal iedere partij één deskundige aanwijzen, die tezamen een een derde benoemen. Ingeval partijen één deskundige wensen, zullen partijen gezamenlijk één deskundige aanwijzen.

Ten aanzien van het gevraagde herstel van requestrant als directeur van de N.V. Cohen's Behangselpapierfabriek is deze Afdeling niet bevoegd.

Beslissing.

De Afdeling verklaart de overeenkomst tussen partijen gesloten op 31 Maart 1941, waarbij requestrant zijn aandelen-bezit ter nominale waarde van f 25.000.— in de N.V. Cohen's Behangselpapierfabriek aan gerequestreerde overdroeg, nietig en herstelt requestrant in zijn rechten te dien aanzien, zulks onder voorbehoud van mogelijke rechten van derden, welke bij de registratie nog mochten blijken;

legt aan requestrant als voorwaarde op, dat hij tegen afgifte van de aandelen door gerequestreerde aan deze betale de waarde van deze aandelen op 11 September 1946;

houdt de beslissing voor wat betreft de vaststelling van deze waarde aan; beveelt daaromtrent een deskundigenbericht als bovenomschreven, met bepaling, dat, indien partijen de deskundige of deskundigen niet zullen hebben aangewezen binen twee maanden nadat tegen deze beslissing geen hoger beroep meer openstaat, de deskundige of deskundigen door de Afdeling zal (zullen) worden benoemd.

Ontzegt het meergevorderde.

No. 34. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 1 Maart 1948 (Mr. V. Briët).

Een inschrijving in de Grootboeken der Nationale Schuld is niet een effect aan toonder. De goede trouw van gerequestreerde, die de inschrijving in regelmatig beursverkeer heeft verkregen, wordt aannemelijk geacht, omdat vaststaat dat zij zelfs bij de afwikkeling der transactie niet heeft kunnen zien dat zij een vermogensbestanddeel van een Stichting had gekocht.

Van gerequestreerde kan niet worden gevorderd dat zij vóór het aangaan der transactie naar de herkomst der inschrijving had geïnformeerd: behalve dat het niet in overeenstemming is met de ter beurze geldende voorschriften en bepalingen, zou daardoor het normale beursverkeer volkomen worden gestagneerd.

BESLISSING

In de zaak van:

Stichting „Ad Pios Usus”, requestrante.
Gemachtigde: *Mr. F. Ph. Kuthe,*

contra:

Amsterdamsche Bank N.V., gerequestreerde.
Gemachtigde: *Mr. J. Jolles.*

Post alia:

Overwegende dat vaststaat, dat de Stichting Ad Pios Usus bij beschikking van de Commissaris voor niet-commerciële verenigingen en stichtingen dd. 12 Mei 1942 is opgeheven, daarna geliquideerd en dat haar in het verzoekschrift genoemde vermogensbestanddeel ten bate van Winterhulp is te gelde gemaakt;

Overwegende dat eveneens vast staat, dat de opheffing der stichting door de Raad voor het Rechtsherstel bij beschikking van 12 November 1945 met terugwerkende kracht is ongedaan gemaakt;

Overwegende dat verder vaststaat, dat de Amsterdamsche Bank op 26 Juli 1942 ter beurze van van Hamersveld tegen een koers van 78½ % heeft gekocht f 45.000.— inschrijving 2½ % Grootboek, hebbende levering en betaling tegen overgifte van het bewijs van overschrijving plaats gehad op of omstreeks 11 Augustus 1942;

Overwegende dat geen verschil van mening bestaat over het feit, dat een inschrijving in de Grootboeken der Nationale Schuld niet is een effect aan toonder zodat gerequestreerde, die de inschrijving in regelmatig beursverkeer heeft verkregen, niet vermoed wordt te goeder trouw te zijn geweest, doch deze zal hebben aannemelijk te maken;

Overwegende dat gerequestreerde zich in de eerste plaats beroept op haar verkrijging in regelmatig beursverkeer en in de tweede plaats op de omstandigheid, dat noch bij het afsluiten der transactie noch bij haar afwikkeling zich iets voordeed, dat op onraad wees;

Overwegende dat vaststaat, dat de verkrijging plaats heeft gehad overeenkomstig de aan de Beurs van Amsterdam geldende reglementen en gebruiken en dat de opdracht van de verkrijger is uitgevoerd door een lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel en dat de verkoop tegen normalen koers heeft plaats gehad;

Overwegende dat verder vaststaat, dat gerequestreerde zelfs bij de afwikkeling der transactie niet heeft kunnen zien dat zij een vermogensbestanddeel van een stichting had gekocht, vermeldende toch „de kennisgeving van overschrijving” als hoofd der rekening waarvan werd afgeschreven, slechts „Poorten”;

Overwegende dat de Afdeling op grond van het voorgaande de goede trouw van gerequestreerde aannemelijk acht omdat zij niet wist noch redelijkerwijze had behoren te vermoeden dat het bezit voor de eigenaar verloren was gegaan tengevolge van een handeling als bedoeld in art. 25 E 100;

Overwegende dat requestrante heeft betoogd dat van de Bank geëist kan worden dat zij, alvorens tot het aangaan der transactie over te gaan naar de herkomst der inschrijving had geïnformeerd althans de vraag had gesteld of het stuk „goed” was;

Overwegende dat dit niet kan worden gevorderd omdat, behalve dat het niet in overeenstemming is met de ter beurze geldende voorschriften en bepalingen, daardoor het normale beursverkeer volkomen zou worden gestagneerd, daar gelaten nog of de hoekman in staat zou zijn een desbetreffende vraag te beantwoorden;

Overwegende dat requestrante ten slotte zich beroept op art. 27, lid 2 van het Reglement voor den Effectenhandel luidende: „de koper is niet verplicht een ander bewijs van overschrijving aan te nemen dan van de rekening van de verkoper of diens commissiekantoor”;

Overwegende dat ook dit beroep moet worden verworpen omdat hier geleverd is een bewijs van overschrijving van de rekening van de verkoper, zijnde toch requestrante zelf — zij het dan ook onbevoegdlijk vertegenwoordigd, hetgeen de koper niet wist noch redelijkerwijze kon vermoeden — de verkoopster;

Overwegende ten slotte dat, gesteld al dat bij de latere afrekening aan gerequestreerde gebleken ware dat zij van de onbevoegdlijk vertegenwoordigde stichting gekocht had, aan de eenmaal plaats gehad hebbende transactie niets meer te veranderen viel;

Overwegende dat het verzoek dus moet worden afgewezen;

BESLISSENDE:

Wijst het ten requeste gedaan verzoek af.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Mededeelingen van het Nederlandsche Beheersinstituut.

Opheffing Vertegenwoordigingen.

Met ingang van 1 April 1948 zijn de Vertegenwoordigingen Gouda en Zierikzee opgeheven.

De werkzaamheden van deze Vertegenwoordigingen zijn overgenomen door resp. het Bureau Rotterdam en de Vertegenwoordiging Goes.

(Vgl. „Rechtsherstel” Jrg. I No. 19, blz. 519.)

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Besluit betreffende benoeming vertegenwoordiger voor in de Franse zône van Duitsland gelegen bezittingen.

Het Nederlandse Beheersinstituut heeft besloten:

in verband met het feit dat aan buiten Duitsland wonende Nederlanders, eigenaren van in de Franse zône van Duitsland gelegen bezittingen, een gelijkluidende toestemming kan worden verleend als reeds is verleend aan buiten Duitsland wonende Nederlanders, eigenaren van in de Britse resp. Amerikaanse zône van Duitsland gelegen bezittingen (zie Ned. St. Crt. 6 Februari 1948 no. 26),

- a. een algemene toestemming te verlenen aan buiten Duitsland wonende Nederlanders, eigenaren van in de Franse zône van Duitsland gelegen bezittingen, om een in Duitsland woonachtige vijandelijk onderdaan in de zin van genoemd Besluit tot hun vertegenwoordiger te benoemen met betrekking tot die bezittingen en om op grond van die benoeming aan de vertegenwoordiger opdrachten te geven;
- b. te bekrachtigen rechtshandelingen als bedoeld sub a, welke op de datum der dagtekening van zijn desbetreffende beschikking, t.w. 9 Maart 1948 reeds waren verricht.

(Ned. St. Crt. 15 Maart 1947, No. 52).

(Vgl. „Rechtsherstel” Jrg. II No. 17, blz. 481).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

Klachten.

Het rechtsherstel t.a.v. onroerende goederen verloopt niet zo snel als de Afdelingen met haar de vele betrokkenen (gedeposedeerden, notarissen, advocaten enz.) verwacht en gehoopt hadden. De vertraging heeft verschillende oorzaken. Enkele daarvan kan de Afdeling, bij een nader onderzoek der feitelijke omstandigheden, geheel of gedeeltelijk uit de weg ruimen, op andere daartegen kan de Afdeling geen invloed uitoefenen.

Daar het voor de betrokkenen soms onmogelijk is, na te gaan of in hun geval de vertraging te wijten is aan oorzaken, welke door een ingrijpen van de Afdeling, geheel of gedeeltelijk opgeheven kunnen worden, zodat de behandeling van hun geschil voortgang kan vinden, is de Afdeling bereid belanghebbenden de nodige inlichtingen te geven en hen behulpzaam te zijn. Belanghebbenden kunnen zich daartoe wenden tot het Hoofdkantoor van de Afdeling, van Stolkweg 21, 's-Gravenhage (Tel. 553625 t/m 28), onder vermelding van de kadastrale omschrijving van het onroerend goed.

In vele gevallen zullen ook de Gedelegeerden van de Afdeling, in wier ressort het onroerend goed gelegen is, de gevraagde inlichtingen kunnen geven en maatregelen kunnen nemen om het rechtsherstel te bespoedigen. De adressen van deze Gedelegeerden worden door het Hoofdkantoor op aanvraag verstrekt.

Verkoop van Joodse landbouwgronden (vervolg).

III. In het derde geval stelde de koper, dat hij bij de aankoop de overtuiging had dat de verkoopster, ongeacht de maatregelen tegen de Joden, de percelen definitief wilde verkopen.

Het betrof hier vier percelen, welke bij één acte waren getransporteerd. In de acte was op verzoek van de koper de koopsom voor ieder perceel afzonderlijk vermeld en waren vier afzonderlijke hypotheeken verleend voor de schuldig gebleven koopsommen, terwijl de door de verkoopster voorgestelde rente ad $3\frac{1}{2}$ % 's jaars werd verlaagd tot 3 %.

De Kamer te Arnhem overwoog bij har uitspraak d.d. 3 Februari 1948:

„O. dat de koper zich hiertegen (d.w.z. tegen de nietigverklaring van de koop, Afd. O.G.) verweert, op grond dat hij deze onroerende goederen heeft gekocht in de, door de feitelijke toedracht van de tot standkoming der koopovereenkomst gerechtvaardigde overtuiging dat de verkoopster, ook al waren de z.g. Jodenmaatregelen de aanleiding tot de verkoop, deze onroerende goederen definitief wilde verkopen en definitief verkocht heeft, zodat hij zich volkomen te goeder trouw als definitief koper mag beschouwen en mitsdien het achterwege laten van het bij art. 23 van E 100 bedoelde ingrijpen geenszins onredelijk is, enz.

O, dat deze getuigenverklaring (van de notaris, die destijds de acte passeerde, Afd. O.G.) naar oordeel van de Raad, de juistheid van vorenstaand verweer van de koper tegen het door de eigenares gevraagde rechtsherstel aannemelijk maakt, in het bijzonder, nu de getuige *niet* kan verklaren, dat hij, op de vraag van de koper betreffende een nevencontract, *niet* gezegd heeft, dat de eigenaresse de goederen niet terug wilde hebben, — zoals de koper stelt, dat getuige gezegd heeft; zijnde hierdoor geenszins onaannemelijk, dat de getuige zich wel in die geest heeft uitgelaten, passende dit

ook geheel bij zijn opvatting omtrent de overwinningskansen der Duitsers;

O. dat voorts de toegestane verlaging der hypotheekrente en splitsing der hypotheken, — van welke verzoeken de koper mocht aannemen, dat de notaris bij zijn overleg met de eigenaresse, de reden (t.w.: a. de lange duur van de hypotheek en b. dat bij verkoop van een gedeelte der gronden niet de gehele hypotheek ineens opeisbaar zou worden, Afd. O.G.) aan deze had medegedeeld — bij de koper de indruk mochten vestigen dat de eigenaresse de motieven van de beide verzoeken wettigde, zodat hij uit hetgeen bij de totstandkoming der overeenkomst van koop en verkoop is gezegd en gedaan te goeder vrouw de indruk mocht hebben, dat de koop en verkoop definitief was;

O. dat de Raad van oordeel is, dat onder deze omstandigheden voldoende gebleken is, gelijk art. 25 van E 100 dit in fine toelaat, dat een achterwege laten van ingrijpen in deze niet onredelijk is, immers aan een koper, die te goeder trouw mag menen, dat hij enige onroerende goederen zij het ook dat dit Joodse goederen waren, definitief heeft gekocht, de bescherming zijner kooprechten niet kan worden ontzegd, zeker niet, nu door de verkoopster niet is gesteld noch gebleken is, dat deze door deze verkoop financieel benadeeld is;

O, dat mitsdien de vordering van de verkoopster tot rechtsherstel niet voor toewijzing vatbaar is en het verder onderzoek naar der partijen stellingen en verweren betreffende de gevolgen van een zodanig rechtsherstel derhalve buiten behandeling kan blijven, enz."

- IV. In het vierde geval heeft de pachter in 1943 een perceel land van de eigenaar gekocht en de koopprijs aan de notaris ter hand gesteld. De koper stelde, dat hij niet wist dat deze koopsom in handen van de Duitsers zou geraken.

De Kamer te Arnhem overwoog bij haar uitspraak d.d. 20 Februari 1948:

„O. dat in deze zaak vaststaat, dat de verkoop en overdracht door de verkoper, Jood zijnde, is geschied op grond van een maatregel van de bezetter, ten aanzien waarvan later bij Koninklijk Besluit is bepaald, dat hij geacht wordt nimmer van kracht te zijn geweest, zodat, behoudens blijk van het tegendeel, aangenomen moet worden, dat het achterwege laten van het ingrijpen, bedoeld in artikel 23 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer in verband met de bijzondere omstandigheden onredelijk zou zijn;

O. dat dit tegendeel niet is gebleken, zijnde door de koper erkend, dat hij begrepen heeft dat de verkoper gedwongen was het perceel te verkopen en dat hij bij voor Nederland gunstige afloop van de oorlog het perceel aan de verkoper zou moeten teruggeven; enz.

O. dat het verweer van de koper echter is, dat hij bij de koop in de overtuiging heeft verkeerd, dat hij bij teruggave van het goed de door hem betaalde koopprijs zou terugkrijgen, waarvoor naar zijn mening alle reden is, nu hij aanvankelijk niet heeft willen kopen, doch daartoe slechts is overgegaan, omdat hem zulks telkens door „goede" instanties werd geadviseerd en hem door de notaris, die voor de verkoper optrad, te kennen gegeven werd, dat anders een ander het perceel, waarvan hij pachter was, zou kopen, terwijl hij zich geenszins ervan bewust was, dat de door hem te betalen koopprijs niet ten voordele van de verkoper zou strekken, doch in handen der Duitsers zou vallen en niemand, ook niet de notaris hem op die voor de verkoper ongunstige omstandigheid heeft gewezen; dat weliswaar oorspronkelijk door hem met de notaris werd afgesproken, dat hij het geld onder verband van hypotheek zou

schuldig blijven, doch door de notaris niet werd gezegd, dat de bedoeling hiervan was de koopprijs niet voor de verkoper verloren te doen gaan en hij toen in de acte oorspronkelijk het beding van hypotheek was opgenomen slechts daarom daartegen toen bezwaar had, omdat de voorwaarden van aflossing en opzegging der hypotheek hem te bezwaarlijk leken, waardoor toen de koop afsprong, daar de notaris kwaad werd, toen hij niet wilde tekenen; dat toen hij later weder ten kantore van de notaris was, niet meer over het verlenen van hypotheek gesproken werd en hij toen het perceel tegen contante betaling gekocht heeft; enz.

O. dat, gelet op het bovenstaande, indien de notaris de koper niet heeft ingelicht, reden zou bestaan aan laatstgenoemde het bedrag van de koopprijs als schadevergoeding toe te kennen, omdat dan de koper redelijkerwijze geen schuld treft, doch wel de notaris, vertegenwoordiger van de verkoper die de koper niet op de hoogte stelde; dat echter de notaris, als getuige onder ede gehoord, uitdrukkelijk verklaard heeft de koper wel te hebben ingelicht omtrent de betekenis van hypotheekverlening in zodanig geval en het lot van de koopprijs als geen hypotheek werd gevestigd;

O. dat nu wel deze verklaring op zichzelf staat, daar de gespreken onder vier ogen plaats vonden en zodoende de onwaarheid van koper's verklaring, dat hij niet werd ingelicht, niet wordt bewezen — voor het opleggen van een aanvullende deed aan de koper, door deze verzocht, acht de Raad geen grondslag aanwezig, nu ook zijn lezing van het verhandelde niet van elders wordt bewezen — doch redenen van billijkheid bij genoemde tegenstrijdigheid van lezingen er toe leiden de gevraagde schadevergoeding slechts voor de helft te verlenen;

O. dat deze halvering ook betreft de tegen Lippmann Rosenthal of andere lichamen, waar de koopprijs mocht zijn terechtgekomen, aanhangig te maken aanspraken, ten aanzien waarvan de verkoper zich tot cessie zijner vordering heeft bereid verklaard;

O. dat de Raad ingevolge artikel 26 van het Besluit E 100 de gevolgen van de nietigverklaring van koop en overdracht heeft te regelen en onder bovengemelde omstandigheden geen reden bestaat de pacht van de koper niet te doen herleyen; dat op grond van het door partijen daaromtrent verklaarde, aan te nemen is, dat op 15 November 1942 een pachttermijn van 6 jaren inging en ware de eigenaar niet tot verkoop van het perceel genoopt van deze pachttermijn te zijner tijd wel verlenging verzocht zou zijn en verkregen, zodat gerekend moet worden, dat op 15 November 1948 een nieuwe pachttermijn van 6 jaren zal ingaan; enz."

Ook in dit geval oordeelde de Raad het billijk dat de kosten van de oorspronkelijke koopacte en van de beproefde minnelijke regeling door partijen gezamenlijk, ieder voor de helft, zouden worden gedragen.

Verrekening van pacht en zakelijke lasten over de periode 1943 tot en met 1947 werd mede door de Raad bevolen als gevolg van de nietigverklaring van de koop en het herstel van de pachtverhouding.

(Wordt vervolgd.)

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. No. 2346 verschijnt deze uitgave 2 x per maand en is de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat 15 1/2 x 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

29 APRIL 1948

NUMMER

21

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOPSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN
DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

EEN BOEK

VOOR
HET OPKOMEND GESLACHT

DE BEUL REGEERT

door Prof. Ir D. Dresden. 284 blz.

met goud bedrukte band f 5.45,
geeft een schril beeld van de
onmenselijke methoden, die uit
het nazi-dom voortsporen. Deze
roman heeft een taak te vervullen.

IN DE BOEKHANDEL
of bij „De Hofstad”, 's-Gravenhage
Scheepmakersstr. 1-3. Giro 12789

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	583
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	587
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	597
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	597
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	598
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	598
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	600
Diverse beslissingen	600
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	602
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	605

Nederlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Het einde der bewindvoering over afwezigen.

In de nummers 18 en 19 der eerste jaargang van dit orgaan (pag. 477—479 en pag. 509—510) zijn in het kort behandeld de „Rechten en verplichtingen van bewindvoerders voor afwezigen.” Hieronder zal volgen een korte beschouwing over het einde der bewindvoering, bedoeld in het vijfde Hoofdstuk van het K.B. E 100.

De bewindvoering ex art. 519 B.W. eindigt:

1. door terugkomst van de afwezige (met welk geval gelijk is te stellen het geval, dat de afwezige behoorlijk in de waarneming zijner belangen voorziet, en dus rechtens aanwezig is: zie Asser-Scholten I, 8e druk, pag. 556);
2. door diens dood;
3. door de verklaring van diens vermoedelijk overlijden.

De bewindvoering en vertegenwoordiging ex Hoofdstuk V van E 100 eindigen volgens art. 91, lid 1, E 100, „wanneer de Raad zulks hetzij in het algemeen, hetzij in een bijzonder geval bepaalt,” terwijl volgens art. 91, lid 2, de Raad daartoe besluit:

„a. in het geval van bewindvoering voor afwezigen, zodra hem is gebleken, hetzij dat de afwezige weder een bekende verblijfplaats buiten vijandelijk gebied heeft, hetzij dat hij is overleden of te zijnen aanzien rechtsvermoeden van overlijden is uitgesproken, *een en ander tenzij de Raad van oordeel is dat een belang van het Koninkrijk zich tegen het doen eindigen der bewindvoering verzet;*

b. in andere gevallen, indien daartoe naar 's Raads oordeel aanleiding bestaat.”

Aangenomen mag worden, dat de bewindvoerder voor een afwezige, benoemd door de Raad ingevolge art. 85 E 100, mede tot taak heeft om zekerheid te verkrijgen omtrent het al dan niet nog in leven zijn van de afwezige en om diens overlijden rechtens te doen vaststellen, hetgeen, indien dat overlijden bewezen kan worden, tevens kan leiden tot toepassing van de artt. 62 en 71 B.W. (cf. Hof Amsterdam, 14 November 1946, N.J. 1947, No. 121).

Wanneer zal de Raad nu bewezen achten, dat een afwezige is overleden? Vooreerst zal dit het geval kunnen zijn, wanneer het overlijden in de registers van de burgerlijke stand is ingeschreven ¹⁾. Gelijk bekend heeft echter de Hooge Raad (14 Februari 1947, No. 228 m.o. D.J.V.) beslist, dat het in het buitenland overlijden van een persoon geen aanleiding kan geven tot het aanvullen van de Nederlandse registers van de burgerlijke stand met dat overlijden. Het Arnhemse Gerechtshof, dat met deze beslissing zijn beschikking van 30 Januari 1946, N.J. 1946 No. 340 in het belang van de wet vernietigd zag, vond in het standpunt van de Hooge Raad aanleiding om „met het oog op de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid in den lande” op zijn weg terug te keren (14 Nov. 1947, N.J. 1948, No. 102); het Hof te 's-Hertogenbosch gaf op 15 December 1947 een (niet gepubliceerde) beschikking geheel of het standpunt van de Hooge Raad; de hoven te Amsterdam (2 September 1947, N.J. 1947, No. 542; 16 April 1947, N.J. 1947 No. 605), 's-Gravenhage (2 October 1947, N.J. 1947, nrs. 715 en 716) en Leeuwarden (5 November 1947, N.J. 1948, No. 220) blijven echter tegen de Hooge Raad rebelleren ¹⁾.

Hoe groot de onzekerheid op dit punt thans is, blijkt wel hieruit, dat twee kamers van een zelfde college tegengestelde opvattingen blijken te huldigen. Men kan slechts hopen, dat het ontwerp voor een wet houdende voorzieningen betreffende het opmaken van akten van overlijden (1946—1947, No. 495) spoedig van kracht wordt.

Ook andere bescheiden leveren voor de Raad soms voldoende bewijs van overlijden op om een bewindvoering te kunnen beëindigen. Zo behelst een circulaire van het Nederlandse Beheersinstituut, opgenomen in Rechtsherstel II, pag. 542, een mededeling aan de plaatselijke bureau's en vertegenwoordigers, dat overlegging van een notariële verklaring van erfrecht en een door het Roode Kruis afgegeven verklaring van overlijden tezamen voldoende kunnen zijn om een bewindvoering te beëindigen. In dit verband verdient opmerking een uitspraak van de Haagse Kamer van de Afdeling Rechtspraak van 24 Februari 1948, N.R. 1948, No. 1238. Deze acht de Raad vrij in de beoordeling van het bewijs, of een afwezige al dan niet is overleden. Onjuist is volgens deze uitspraak de in deze procedure voorgedragen mening van het N.B.I., dat de dood van een afwezige alleen dan rechtens vaststaat, indien daarvan blijkt uit de registers van overlijden. Na overwogen te hebben, dat art. 91 E 100 de opheffing van het be-

---

¹⁾ Indien de rechter bij zijn uitspraak tot aanvulling bepaalt, dat zij zal gelden tegenover een ieder (zie art. 1 F 281) zal m.i. de Raad steeds verplicht zijn, het overlijden als vaststaande aan te nemen.

wind voorschrijft, indien aan de Raad „is gebleken”, dat de afwezige is overleden, doch ten aanzien van de wijze, waarop van dit overlijden moet blijken, generlei beperking bevat, terwijl voorts het standpunt van het N.B.I. in strijd is met het beginsel, neergelegd in art. 62 B.W., hetwelk in het algemeen bepaalt, dat wanneer vastgesteld is, o.m. dat bijzondere omstandigheden de inschrijving van de akte van overlijden hebben verhinderd, het overlijden ook op andere wijze zal kunnen worden bewezen, achtte de Afd. Rechtspraak van de Raad in casu door de door requêstranten overgelegde verklaringen van het Roode Kruis het bewijs van het overlijden, mede in verband met de geboortedata der afwezigen, geleverd en achtte de Raad voor zoveel nodig tevens aangetoond, dat bijzondere omstandigheden de inschrijving van de akte van overlijden hadden verhinderd. Op deze gronden deed de Raad een bewindvoering voor afwezigen eindigen.

Uiteraard mag uit deze uitspraak niet worden geconcludeerd, dat nu ook verder in alle gevallen, waarin van het overlijden van een afwezige in de zin van E 100 blijkt uit een verklaring van het Roode Kruis, de bewindvoering zal moeten worden opgeheven. De zo juist geciteerde uitspraak van de Haagse Kamer bevat in dit opzicht reeds een beperking, doordat mede acht wordt geslagen op de leeftijd der afwezigen. Ook zal een bewindvoering niet worden beëindigd, indien de Raad van oordeel is, dat een belang van het Koninkrijk zich daartegen verzet.

Wat onder „een belang van het Koninkrijk” moet worden verstaan, is allerminst duidelijk; de boven aangehaalde circulaire van het Beheersinstituut laat doorschemeren, dat een neiging bestaat om een snelle afwerking der werkzaamheden van de Raad daaronder mede te begrijpen! Inderdaad blijkt in de praktijk zeer vaak, dat een vlot verlopend minnelijk rechtsherstel ten aanzien van onroerend goed ernstig wordt gestagneerd door het eindigen van een bewindvoering, waardoor in plaats van met een enkele bewindvoerder moet worden onderhandeld met een groot aantal verspreid wonende erfgenamen en erfgenamen zonder bekende woon- of verblijfplaats; besprekingen, die met de bewindvoerder reeds tot een gunstig resultaat hadden geleid, moeten geheel opnieuw met de erfgenamen worden gevoerd, waarbij verschil van inzicht tussen diverse erfgenamen meermalen verlamvend werkt.

* * *

Tenslotte moge er hier nog op gewezen worden, dat blijkens de praktijk het verschil tussen een afwezige in de zin van art. 519 B.W. en een afwezige in de zin van art. 84 E 100 niet altijd wordt beseft.

Als afwezigen in de zin van het Besluit Herstel Rechtsverkeer worden aangemerkt:

1. degenen, wier verblijfplaats tengevolge van het feit van de bezetting of van een rechtstreeks tegen hen gerichte maatregel van de bezetter (deportatie e.d.) niet bekend is;

2. zij, die zich bevinden in vijandelijk gebied (ook al is hun verblijfplaats bekend);

kortom dus zij, wier afwezigheid verband houdt met de „bijzondere omstandigheden”, bedoeld in art. 1 sub 7 E 100.

Benoeming van bewindvoerders over afwezigen in deze zin moet worden verzocht aan de Raad voor het Rechtsherstel; is de oorzaak der afwezigheid niet gelegen in de bijzondere omstandigheden, bedoeld in art. 1, lid 7, E 100, dan moet m.i. benoeming van een bewindvoerder op de gebruikelijke wijze aan de bevoegde Rechtbank worden verzocht.

Deze opvatting is gebaseerd op de considerans van het Besluit E 100, waarin tot uiting komt, dat het wenselijk is in verband met de bevrijding van het Rijk in Europa regelen vast te stellen ten aanzien van het herstel van het rechtsverkeer; hierin ligt niet opgesloten de bedoeling om de bevoegdheid van de gewone rechter in aangelegenheden, niet rakende het rechtsverkeer na de bevrijding, aan te tasten of te beperken.

G. H. G. HARLOFF.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 36. **VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**,
23 Maart 1948. (i.z. Geskes/N.B.I./Haak).

De in het beroepschrift bedoelde handeling van de thans overleden beheerder van appellants vermogen moet worden gezien als het aangaan van een regeling door het N.B.I. in de zin van art. 11, lid 1, sub c, E 133 en is dus bij de Voorzitter appellabel.

De bedoelde regeling is in wezen een boedelscheiding namens appellant, welke slechts rechtsgeldig geëffectueerd had kunnen worden bij notariële acte, in tegenwoordigheid en ander goedkeuring van de kantonrechter.

Op de nietigheid der boedelscheiding kan appellant zich echter niet beroepen, aangezien zijn raadsman zich met de handeling van de beheerder heeft verenigd. Ontzegging van de vordering.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel; enz.

Ten aanzien van de feiten:

1. Overwegende, dat appellant bij Ons in beroep komt van de ten requeste genoemde handeling van wijlen Mr. Tj. Mobach, die destijds was de door het N.B.I. aangestelde beheerder over het vermogen van appellant — politiek delinquent — en over de tot op heden ongescheiden gemeenschap van „vruchten en besparingen”, tussen appellant en partij Haak — beiden Nederlanders — ontstaan ingevolge de tussen hen vóór hun op 13 Juli 1933 te Rotterdam gesloten en bij vonnis van de Haagse Rechtbank van 30 October 1945 — ingeschreven te Rotterdam op 15 November 1945 — door echtscheiding ontbonden huwelijk aangegane huwelijkse voorwaarden, geconstateerd bij het aan Ons copielijk overgelegde „Huwelijkscontract”, op 3 April 1933 verleden voor de notaris Mr. Gerard Geudens te Antwerpen, welke beroepen handeling van voornoemde toenmalige beheerder Mr. Mobach zou moeten hebben bestaan uit een door hem op of omstreeks 22 Mei 1946 aan Mr. Spaargaren, de toenmalige raadsman van partij Haak, mondeling of schriftelijk gedane mededeling, dat hij — de beheerder — „afstand” deed van „rechten op den inboedel”, stellende appellant zich op het standpunt, dat deze „afstand” ten onrechte is geschied, aangezien alle goederen, behorende tot de inboedel, deel uitmaken van voormelde gemeenschap van „vruchten en besparingen”;
2. Overwegende, dat het N.B.I., bij deszelfs antwoord de posita van appellant erkennende:
  - a. heeft verklaard, in principe tegen toewijzing zijner vordering geen bezwaar te hebben, mits zelf buiten kosten blijvende;
  - b. heeft te kennen gegeven, dat het ingestelde beroep eigenaardig aandoet na de mededeling van appellant's toenmalige raadsman Mr. W. J. van Es aan Mr. Mobach, gedaan bij de door het N.B.I. copielijk overgelegde brief van Mr. van Es van 30 April 1946, waarin deze schrijft, dat hij — Mr. van Es — „als raadsman van den Heer Geskes het eigendomsrecht” van partij Haak op de boedelbestanddelen, vermeld in een door Mr. van Es q.q. Geskes van Mr. Spaargaren q.q. partij Haak ontvangen lijst, heeft „moeten erkennen”, aangezien deze lijst klopte met de eigendomsbewijzen, die hem — Mr. van Es — „toen getoond zijn geworden”

en die hem „toenmaals overtuigd hebben van de juistheid van de beleving”, een en ander onder mededeling in diezelfde brief, dat „deze lijst... ook door cliënt erkend is” en dat „cliënt zich geheel” verenigt „met de afgifte van de aan haar toebehorende goederen”;

- c. zich heeft afgevraagd, of de aangevallen handeling van wijlen Mr. Tj. Mobach behoort tot de groep van handelingen, bedoeld in art. 11, lid 1, sub c, E 133, en te kennen heeft gegeven, dat, indien zulks niet het geval zou zijn, niet de Voorzitter, doch de Afdeling Rechtspraak bevoegd zou zijn, van deze vordering kennis te nemen;
  - d. zich heeft gerefereerd aan Ons oordeel;
3. Overwegende, dat daarentegen partij Haak bij de mondelinge behandeling tegen de vordering ten gronde verweer heeft gevoerd en voorts evenzeer als het N.B.I. Onze bevoegdheid terzake van dit appel in twijfel heeft getrokken op grond van het feit, dat in casu geen sprake is van enige vreemdingshandeling als bedoeld in art. 11, lid 1, sub c, E 133, hebbende overigens partij Haak zich ten aanzien dezer competentie-quaestie gerefereerd aan Ons oordeel;

Ten aanzien van het recht:

1. Overwegende, dat Wij, ook al ware Onze bevoegdheid niet zowel door het N.B.I. als door partij Haak in twijfel getrokken, ambtshalve zouden moeten beoordelen, of de beroepen handeling van de door het N.B.I. aangestelde beheerder Mr. Mobach al dan niet valt onder de handelingen van het N.B.I., bedoeld in art. 11, lid 1, sub c, E 133, waartegen ingevolge art. 11, lid 4, beroep bij Ons kan worden ingesteld;

2. Overwegende dienaangaande:

dat Ons is gebleken, dat Mr. W. J. van Es niet alleen de raadsman van appelland is geweest tijdens de behandeling van diens strafzaak als politiek delinquent, maar ook diens procureur bij de behandeling der echtscheidingsprocedure tussen appelland en partij Haak, voor welke laatste als procureur optrad Mr. M. I. N. Spaargaren;

dat na de uitspraak der echtscheiding Mr. van Es q.q. appelland en Mr. Spaargaren q.q. partij Haak hebben onderhandeld over de scheiding en deling van die goederen, welke krachtens art. 2 van het tussen partijen gesloten „Huwelijkscontract” vormden de „gemeenschap van vruchten en besparingen”, meer speciaal over de vraag, welke meubilaire goederen, in de echtelijke woning aanwezig, het eigendom waren van partij Haak, die blijkens art. 3 van voornoemd Huwelijkscontract ten huwelijk had aangebracht „eene som van vijftig duizend frank, bestemd tot de aankoop van meubelen en meubilaire voorwerpen die de woning der aanstaande echtgenoten zullen versieren of stofferen”;

dat bij deze onderhandelingen door Mr. Spaargaren aan Mr. van Es is overhandigd een lijst met een opgave van de boedelbestanddelen, toebehorende aan partij Haak, welke lijst klopte met de eigendomsbewijzen, die terzelfde gelegenheid door Mr. Spaargaren aan Mr. van Es zijn getoond ter staving van het door partij Haak gepretendeerde eigendomsrecht op de in die lijst vermelde meubilaire goederen;

dat bij deze zelfde gelegenheid appelland de juistheid der bovenbedoelde lijst heeft erkend en zich geheel heeft verenigd met de afgifte aan partij Haak van de daarin genoemde goederen;

dat vervolgens thans — wijlen Mr. Tj. Mobach — na ontvangst van de sub factis onder 2 sub b genoemde en geciteerde brief van Mr. W. J. van Es van 30 April 1946 — in zijn qualiteit van beheerder over het vermogen van appelland aan Mr. Spaargaren q.q. partij Haak telefonisch een mededeling heeft gedaan, waarvan de juiste inhoud door Ons niet is kunnen vastgesteld worden;

dat deze mededeling door Mr. Mobach in een door hem aan het N.B.I. geschreven brief van 22 Mei 1946 aldus is omschreven, dat hij „den raads-

man van Mevrouw Haak reeds" had „medegedeeld, dat de zilveren voorwerpen, welke bij de Incasso Bank liggen, weggehaald kunnen worden en dezerzijds afstand wordt gedaan van rechten op den inboedel”;

dat Mr. Mobach in deze brief — waarop appellandt klaarblijkelijk zijn beroep baseert — ten onrechte spreekt over een „afstand" van rechten op de inboedel;

dat immers uit de eerder genoemde brief van Mr. van Es ten duidelijkste blijkt, dat in casu re vera niet van een afstanddoening van appellandt's rechten op de inboedel sprake is en Wij moeten aannemen, dat Mr. Mobach aan Mr. Spaargaren slechts de inhoud van bovengenoemde brief van Mr. van Es heeft overgebracht, m.a.w.: slechts de spreekbuis is geweest van appellandt zelf, die immers blijkens laatstgenoemde brief zich geheel had verenigd met de afgifte van de *aan partij Haak toebehorende goederen*;

dat nu deze als boven door Ons gereconstrueerde handeling van Mr. Mobach in diens qualiteit van door het N.B.I. aangestelde beheerder over appellandt's vermogen door Ons niet anders kan worden gezien dan als het aangaan van een „regeling" door het N.B.I. als bedoeld in art. 11, lid 1, sub c, E 133, en derhalve als een bij Ons appellandte handeling;

dat Wij Ons derhalve bevoegd achten, van het onderhavige beroep kennis te nemen;

3. Overwegende voorts, dat deze regeling, welke in wezen is een boedelscheiding, namens appellandt, die destijds het vrije beheer over zijn goederen niet bezat, door Mr. Mobach als beheerder over zijn vermogen slechts op rechtsgeldige wijze had kunnen geëffectueerd worden bij notariële acte, in tegenwoordigheid en onder goedkeuring van de Kantonrechter, zodat, nu noch het een, noch het ander is geschied, Wij deze handeling van voornoemde beheerder als nietig zullen moeten beschouwen, tenzij Ons mocht blijken, dat appellandt zijn recht heeft verwerkt om in de onderhavige appelprocedure op deze nietigheid een beroep te doen;

4. Overwegende hieromtrent:

dat Mr. van Es — gelijk hierboven uiteengezet niet alleen appellandt's verdediger in criminalibus, maar evenzeer diens procureur in civilibus — zich blijkens diens meergenoemd schrijven van 30 April 1946 aan Mr. Mobach „als raadsman van den Heer Geskes" heeft verenigd met de thans door appellandt bestreden boedelscheiding en zulks nog wel, nadat appellandt zelf zich had overtuigd van de juistheid van de in die brief genoemde lijst en zich geheel had verenigd met de afgifte van de *aan partij Haak toebehorende goederen*;

dat Wij van oordeel zijn, dat appellandt op deze destijds door hem, respectievelijk door Mr. van Es, aangenomen houding thans niet vermog terug te komen, daarbij als motief aanvoerende — gelijk hij bij de mondelinge behandeling heeft gedaan bij monde van zijn gemachtigde —:

„dat Mr. van Es trachtte, zoveel mogelijk te bereiken voor appellandt en partij Haak beiden, tussen wie de verhouding toen nog goed was;

dat Mr. van Es dus getracht heeft zoveel mogelijk goederen te sauveren voor de gewezen echtelieden ten detrimente van derzelve crediteuren en dit op zijn wijze heeft gedaan, zonder ruggespraak met appellandt;

dat na appellandt's vrijlating bleek, dat partij Haak niets meer met appellandt te maken wilde hebben;

dat appellandt toen aan zijn nieuwe beheerder Mr. Falke, opvolger van Mr. Mobach, heeft verteld, hoe eigenlijk de vork aan de steel zat, n.l. dat de goederen niet aan partij Haak toebehoorden, maar aan de gemeenschap van vruchten en besparingen”;

5. Overwegende, dat hieruit voor Ons duidelijk is, dat Mr. van Es gewerkt heeft in de lijn, die door appellandt werd gewenst en die door appellandt als voor hem voordelig werd beschouwd;

dat echter later bleek, dat deze opzet van appellandt faalde, omdat partij Haak tegen appellandt's verwachting in niet van zins was de samenleving

met appellant te hervatten en dat appellant zich om deze reden thans niet aan de houding van zijn toenmalige raadsman gebonden acht; dat bedoelde omstandigheid voor appellant echter naar Onze mening daartoe geen grond kan opleveren.

6. Overwegende, dat Wij op bovenstaande gronden van oordeel zijn, dat appellant zijn recht heeft verwerkt om in deze appelprocedure zich te beroepen op de nietigheid der door hem beroepen handeling als bovenomschreven, respectievelijk de nietigverklaring te vorderen daarvan, zodat Wij hem zijn vordering zullen moeten ontzeggen, terwijl Wij hem als de in het ongelijk gestelde partij zullen moeten veroordelen in de kosten, gevallen aan de zijde van partij Haak, hebbende het N.B.I. zich gerefereerd en niet verzocht om een kostenveroordeling doch slechts om buiten kosten te blijven;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren ons bevoegd om van het appel kennis te nemen;

Ontzeggen aan appellant zijn vordering in hoger beroep;

Verwijzen hem in de proceskosten, gevallen aan de zijde van partij Haak, door Ons tot op deze uitspraak begroot op f 50,— (vijftig gulden).

No. 37. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
17 April 1948. (i.z. Chevallier en Bannink/N.B.I./St. Willebrordus Munster).

Het N.B.I. heeft over een N.V. een bestuurder benoemd en deze, in afwijking van de statuten, de bevoegdheid gegeven aan de N.V. toebehorend onroerend goed door de N.V. te doen vervreemden. Waar de N.V. slechts formeel als verkoopster is aan te merken en de verkoop materieel door het N.B.I. is bewerkstelligd, kan het N.B.I. er zich niet op beroepen dat hier door de bestuurder en niet door het N.B.I. is verkocht.

De bestreden handeling heeft niet direct betrekking op onder beheer staand vermogen maar is naar haar aard — door alle aandelen als vijandelijk vermogen door het N.B.I. worden beheerd — bepaaldelijk te rekenen tot die waarvan krachtens art. 11, lid 4, E 100, bij de Voorzitter beroep open staat.

Het N.B.I. kan er evenmin een beroep op doen dat appellanten geen belanghebbenden zouden zijn nu het zelf de belangen van appellanten zo gewichtig heeft geacht, dat het bij de verkoop, op de wijze van art. 1353 B.W., voor appellanten een aantal rechten heeft bedongen.

T e n g r o n d e : De wetgever, het Pachtbesluit 1945 bij de Pachtregeling 1945 handhavende, heeft ook voor appellanten geen meerdere bescherming nodig geoordeeld. Hun verzoek kan niet worden toegewezen omdat het N.B.I. tegenover hun belangen de nodige zorgvuldigheid heeft betracht.

De verhouding tussen de N.V. en de koper regardeert appellanten niet.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel; enz.

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat het Nederlandse Beheersinstituut, verder te noemen Beheersinstituut, krachtens artikel 10, lid 1, van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Stbl. E 133) het beheer voerende over de aandelen in de N.V. Landgoed Slangenburg, gevestigd te Doetinchem, bij beschikking van 20 December 1946 no. 92794 op grond van het bepaalde in artikel 99 Besluit Herstel Rechtsverkeer (Stbl. E 100) tot bestuurder over laatstgenoemde vennootschap heeft

benoemd Mr. F. B. I. M. Janssens te Utrecht, Inspecteur bij het Staatsbos-beheer;

dat het Beheersinstituut bij beschikking van 26 Februari 1947, no. F 75932 Mr. Janssens voornoemd bevoegd verklaard heeft tot na te noemen rechts-handeling;

dat daarop bij akte d.d. 28 Maart 1947, verleden voor notaris M. F. D. E. Horst, notaris ter standplaats Doesburg, door Mr. Janssens voornoemd in diens hoedanigheid van bestuurder van genoemde N.V. aan Maximiliaan Mahler, Abt der Sint Paulus Abdij, wonende te Oosterhout, in diens hoedanigheid van Voorzitter van voornoemde Stichting zijn verkocht onder na te noemen voorwaarden de in deze akte nader omschreven percelen bos-, wei- en bouwland met daarop gestichte opstallen en wegen, deel uitmakende van het Landgoed „Slangenburg”, tezamen groot 64 ha, 29 are en 79 centiare, voor een koopprijs van f 90.550,—, tegen welke handeling appellanten op de ten requeste gestelde gronden bij Ons in beroep komen;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat het Beheersinstituut allereerst aanvoert, dat de bestreden handeling is aangegaan niet door het Beheersinstituut, doch door de N.V. Landgoed Slangenburg zelf en dat Wij hierom onbevoegd zouden zijn van de vordering van appellanten kennis te nemen;

Overwegende hieromtrent, dat het Beheersinstituut zelf alle onderhandelingen omtrent de bestreden verkoop heeft gevoerd, een bestuurder over genoemde N.V. heeft benoemd teneinde de thans bestreden handelingen te bewerkstelligen en de statutaire bevoegdheden van deze bestuurder aldus heeft verwijd, dat deze in staat werd gesteld tot de bestreden verkoop over te gaan;

dat deze bestuurder aldus in feite niet anders is geweest dan manus ministra van het Beheersinstituut;

dat, moge al genoemde N.V. formeel als verkoopster in het onderhavige geding zijn aan te merken, materieel de verkoop door het Beheersinstituut is bewerkstelligd en deze instelling er zich derhalve niet op kan beroepen, dat hier een verkoop door de bestuurder en niet door het Beheersinstituut heeft plaats gevonden;

Overwegende, dat mutatis mutandis hetzelfde van toepassing is ten aanzien van het tweede door het Beheersinstituut opgeworpen middel, te weten dat de verkochte percelen behoren tot het vermogen van de N.V. Landgoed Slangenburg, gevestigd te Doetinchem, welke vennootschap is een Nederlandse rechtspersoon en welke niet als vijandelijk onderdaan wordt aangemerkt, zodat, het vermogen van deze N.V. geen vijandelijk vermogen zijnde, de bestreden transactie geen handeling met betrekking tot vijandelijk vermogen is en dat Wij ook hierom onbevoegd zijn om van de door appellanten ingediende vordering kennis te nemen;

dat immers de N.V. Landgoed Slangenburg weliswaar is een Nederlandse N.V., doch dat haar gehele aandelenkapitaal zich in Duitse handen bevindt;

dat het Beheersinstituut dan ook kennelijk om deze reden tot de ten processe bestreden handeling is overgegaan;

Overwegende ook, dat een nauwlettend toezicht op deze N.V. en op hare handelingen naar de aard behoort tot de taak, die in het Besluit Vijandelijk Vermogen aan het Beheersinstituut is opgedragen;

dat de bestreden handeling, hoewel niet direct betrekking hebbend op onder beheer staand vermogen, naar haar aard bepaaldelijk is te rekenen tot degene, waarvan krachtens artikel 11, lid 4, van het Besluit Vijandelijk Vermogen beroep bij de Voorzitter openstaat;

Overwegende, dat het Beheersinstituut voorts appellanten niet ontvankelijk acht, daar zij geen belanghebbenden zouden zijn in de zin van artikel 43 Besluit Vijandelijk Vermogen, nu bij de bestreden verkoop geen beslissing is genomen noch een handeling is verricht ten aanzien van appellanten;

Overwegende hieromtrent, dat het Beheersinstituut zich evenmin op deze niet-ontvankelijkheid kan beroepen, nu het de belangen van appellanten bij

de bestreden transactie zo gewichtig heeft geacht, dat het daarbij op de wijze, bedoeld in artikel 1353 B.W. een aantal rechten voor appellanten heeft bedongen;

Overwegende nu wat de zaak ten gronde betreft, dat appellanten vrezen, dat de Stichting „St. Willebrordus Munster”, eigenares geworden zijnde van de appellanten gepachte landerijen, hen niet als pachters zal willen handhaven, daar zij van plan is op deze grond een nieuwe abdij te stichten;

Overwegende, dat appellanten als pachters nu eenmaal het risico lopen van het beëindigen der pacht door de verpachter;

dat zij dit risico ook zouden hebben gelopen, indien niet door het Beheersinstituut in het bestuur van de N.V. Landgoed Slangenborg zou zijn voorzien, doch het bestuur dezer N.V. op de oorspronkelijke wijze zou zijn voortgezet en de oorspronkelijke aandeelhouders in dit bestuur zeggenschap hadden behouden;

dat het niet aangaat, dat appellanten doordat in genoemde N.V. een bestuursvoorziening is getroffen, meerdere aanspraken jegens deze N.V. zouden kunnen uitoefenen dan anders;

Overwegende, dat appellanten door de bepalingen van het Pachtbesluit 1945 worden beschermd en dat de wetgever, dit Besluit bij de Pachtregeling 1945 grotendeels handhavende, ook voor appellanten geen meerdere bescherming nodig heeft geoordeeld;

Overwegende, dat Wij dan ook slechts aanleiding zouden kunnen vinden om het verzoek van appellanten toe te wijzen, indien Ons aannemelijk zou worden gemaakt, dat het Beheersinstituut, bewerkende, dat bedoelde percelen onroerend goed aan de Stichting „St. Willebrordus Munster” worden verkocht, daarbij niet de naar Onze mening vereiste zorgvuldigheid tegenover der appellanten belang in acht zou hebben genomen;

Overwegende te dien aanzien, dat het Beheersinstituut een beding van de navolgende inhoud in het koopcontract heeft doen opnemen:

„Verkoopster bedingt ten behoeve van de pachters A. Bannink, R. J. Hendriksen en C. J. Chevalking, welke in pacht hebben de boerderijen op het verkochte aanwezig, het recht op compensatie in natura in de navolgende gevallen en op de navolgende wijzen:

- a. indien te eniger tijd met inachtneming van de bepalingen van de pachtwetgeving een pachtovereenkomst mocht eindigen, dan wel niet worden gecontinueerd zonder toedoen van de zijde van de pachter, diens echtgenote en/of erfgenamen in de rechte nederdalende lijn, wat de oorzaak overigens ook moge zijn, is de koopster-verpachtster verplicht de betrokken pachter, casu quo diens echtgenote en/of erfgenamen in de rechte nederdalende lijn, in staat te stellen elders in een geheel of gedeeltelijk Protestantse streek een bedrijf te pachten, nagenoeg gelijkwaardig aan het door hem verlaten bedrijf, zo wat betreft kwaliteit en soort als grootte van hoeve en gronden;
- b. een zelfde recht heeft de pachter, casu quo diens echtgenote en/of erfgenamen in de rechte nederdalende lijn, ten aanzien van wie de pacht mocht eindigen dan wel niet worden gecontinueerd met betrekking tot een deel van het van verpachtster gepachte. In dit geval heeft de pachter, casu quo zijn echtgenote en/of erfgenamen in de rechte nederdalende lijn, recht op gronden dan wel een hoeve tot ongeveer gelijke grootte en van nagenoeg gelijke kwaliteit en soort als door hem verlaten en voor zijn bedrijf niet aanmerkelijk minder gunstig gelegen;
- c. de aanspraken van de pachters welke uit het sub a en b gestelde voortvloeien, vervallen indien de koopster-verpachtster tijdens de duur van een na 1952 lopende pachtovereenkomst aan de pachter een bedrijf of grond aanbiedt van nagenoeg gelijke omvang, kwaliteit en soort en de pachter van de aanbieding geen gebruik heeft gemaakt;

- d. alle geschillen, welke tussen koopster-verpachtster en pachters mochten opkomen terzake van het sub a, b en c bepaalde, zowel juridische als feitelijke, zullen bij wijze van bindend advies worden beslist door de Grondkamer voor Gelderland, aan wiens advies de betrokkenen zich onvoorwaardelijk onderwerpen;
- e. koopster verplicht zich op verzoek van pachters terzake van het sub a tot en met d bepaalde nog nader bij afzonderlijke onderhandse akte te doen blijken”;

Overwegende, dat het Beheersinstituut ter terechtzitting de bedoeling van dit beding aldus heeft geadstrueerd, dat hiermede niet beoogd wordt de rechtspositie van appellanten te ondermijnen, doch integendeel een extra waarborg te scheppen boven en behalve de uit het Pachtbesluit 1941 aan appellanten toekomende rechten in geen enkel opzicht beïnvloedt;

Overwegende, dat deze uitleg ter audiëntie werd bevestigd namens de Stichting „St. Willebrordus Munster” door Dom. van den Biesen, die heeft verklaard, dat de traditie van de Benedictijner orde er borg voor staat, dat dit beding met de grootste eerlijkheid tegenover appellanten zal worden nageleefd;

dat de Stichting bovendien aan appellant Chevalking heeft toegezegd alles in het werk te zullen stellen om hem een boerderij in de nabijheid van de Slangenburg in eigendom te doen overdragen, en aan appellant Bannink, dat zowel hij als zijn zoon op hun huidige boerderij zullen kunnen blijven wonen en het gepachte zullen kunnen blijven exploiteren (en dat — red.) zulks met voorbehoud van de toekomstige mogelijkheid ener aan de zijde van appellanten bestaande wanprestatie, door de Stichting geen actie zal worden ondernomen om de rechtspositie van appellanten ook maar op enigerlei wijze aan te tasten;

Overwegende, dat nu de zaken zo liggen, het Beheersinstituut stellig niet gezegd kan worden zozeer te kort te zijn geschoten in de in het maatschappelijk verkeer jegens appellanten vereiste zorgvuldigheid, dat ingrijpen Onzerzijds geboden is;

Overwegende, dat appellanten voorts als bezwaar tegen de onderhavige transactie aanvoeren, dat de koopprijs te laag zou zijn en dat de afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel tot het sluiten ervan geen toestemming zou hebben gegeven;

Overwegende, dat appellanten voorts als bezwaar tegen de onderhavige transactie aanvoeren, dat de koopprijs te laag zou zijn en dat de afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel tot het sluiten ervan geen toestemming zou hebben gegeven;

dat echter de verhouding tussen de N.V. Landgoed Slangenburg en de Stichting „St. Willebrordus Munster” appellanten niet regardeert en dat Wij Ons er overigens van hebben vergewist, dat bedoelde afdeling tegen de bestreden transactie geen materiële bezwaren had, terwijl deze transactie overigens de goedkeuring van het Ministerie van Landbouw droeg;

Overwegende, dat appellanten nog als bezwaren tegen de onderhavige verkoop aanvoeren, dat het algemeen belang zich ertegen verzet,

daar het Landgoed de Slangenburg erdoor zal worden versnipperd;

daar het niet verantwoord is cultuurgronden prijs te geven voor de vestiging van kloosterbezit;

daar de verkoop in strijd is met het ongeschreven, overigens ook van overheidswege voorgestane beginsel, dat moet worden gestreefd naar eigen landbezit van de boeren;

Overwegende, dat wat van deze argumenten ook zij, deze in geen geval Ons aanleiding kunnen geven tot vernietiging van de verkoop;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren Ons bevoegd van de ingestelde vordering kennis te nemen;

Wijzen de vordering af;

Veroordelen appellanten in de kosten van het geding, aan de zijde van het Nederlandse Beheersinstituut tot op deze uitspraak begroot op f 50.— en aan de zijde van de Stichting „St Willebrordus Munster” tot op deze uitspraak begroot op f 25.—.

No. 38. VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL,
17 April 1948. (i.z. de Wilde/N.B.I.).

Beroep tegen een door het N.B.I. op 27 November 1947 aan een notaris gegeven opdracht tot openbare veiling van een deel der goederen van appellant, terwijl het beheer van diens vermogen — krachtens uitspraak van het Tribunaal d.d. 20 October 1947 — op 20 April 1948 zal eindigen.

Wil een beschikking of beslissing van het N.B.I. kunnen gelden als een der bij de Voorzitter appellabele beschikkingen, handelingen, besluiten en beslissingen als bedoeld in art. 11, lid 4, E 133, dan dient zij in duidelijker en gedecideerder termen te zijn vervat dan de brief waarop het N.B.I. zich beroept om de tardiviteit van het beroep aan te tonen.

Bevel tot staking van door het N.B.I. voorgenomen liquidatie aangezien in casu crediteuren met een onmiddellijke liquidatie weinig of niet zouden zijn gebaat, waartegenover appellants belangen onherstelbaar geschaad zouden worden.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel; enz.

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat appellant op de gronden, aangegeven in zijn beide voormelde appelrequesten en nader aangevuld en geadstrueerd tijdens de mondelinge behandeling, zich beklagt over — en bij Ons in beroep komt van — een door het N.B.I. aan Notaris J. M. Korteweg te Heenvliet gegeven opdracht tot openbare veiling van een deel der goederen van appellant, teneinde te komen tot liquidatie van het vermogen van appellant, zulks ondanks het feit, dat het thans nog bij het N.B.I. berustende beheer over dat vermogen krachtens een uitspraak van het Tribunaal te Rotterdam van 20 October 1947 zal eindigen op 20 April 1948, hebbende appellant aan Ons verzocht, te bevelen, dat het N.B.I. zich zal onthouden van:

- a. iedere verkoop en/of vervreemding van vermogensbestanddelen behorende tot het vermogen van appellant;
- b. gehele of gedeeltelijke liquidatie van de sub a genoemde vermogensbestanddelen of het sub a genoemde vermogen;

zulks op verbeurte van een boete van f 25.000,— voor elke overtreding van het sub a of b te geven verbod of zodanig bedrag, als Wij naar goede justitie zullen vermenen te behoren;

voorts dat Wij zullen bevelen, dat de voorbereidende werkzaamheden van het N.B.I. om te komen tot een verkoop, vervreemding of liquidatie als bedoeld zullen worden gestaakt;

met veroordeling van het N.B.I. in de kosten van het geding;

Overwegende, dat het N.B.I. tegen deze vordering in de eerste plaats een verweer ten gronde heeft gevoerd en in de tweede plaats zich heeft beroepen op de tardiviteit van het appel en heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijkverklaring van appellant in zijn hoger beroep, althans tot ongegrondverklaring daarvan, kosten rechtens;

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat Wij het door het N.B.I. opgeworpen niet-ontvankelijkheidsmiddel, gebaseerd op tardiviteit, als het verst strekkende verweer het eerst in behandeling zullen nemen;

Overwegende hieromtrent:

dat het N.B.I. zich ter staving van dit formeel verweer beroept op een brief van het N.B.I. aan appellant's raadsman Mr. van Kinderen van 8 October 1947, waarin het N.B.I. aan deze raadsman berichtte, „dat het in ieder geval

noodzakelijk is, gezien het bedrag der belastingvorderingen, tot verkoop van de goederen van A. H. de Wilde over te gaan", lezende het N.B.I. deze brief — waarvan de ontvangst door appellants raadsman is erkend bij diens schrijven van 13 October 1947 — aldus, dat daarin reeds vervat zou zijn „de beschikking of beslissing van het Beheersinstituut tot vervreemding van appellants vermogensbestanddelen", zodat — volgens het N.B.I. — „appellant derhalve niet nog eind December 1947 in hoger beroep kan gaan";

dat Wij deze lezing van het N.B.I. niet vermogen te delen, aangezien de bovenbedoelde brief van 8 October 1947 — een onderdeel van de tussen het N.B.I. en appellants raadsman gevoerde correspondentie — blijkens deszelfs inhoud niet zo zeer beoogt, appellants ervan te overtuigen, dat hiermede nu het laatste woord van het N.B.I. was gezegd inzake de al dan niet verkoop van zijn vermogensbestanddelen ter fine van liquidatie, doch deze brief door een objectief oordelend lezer naar Ons oordeel slechts kan worden gezien als een voorlopige mededeling, dat het N.B.I. waarschijnlijk wel zou overgaan tot verkoop van één onderdeel van het vermogen, te weten het „Poldertje" te Oostvoorne, wijzende hierop niet alleen de woorden: „Wij zijn van mening", die voorafgaan aan de hierboven aangehaalde woorden: „dat het in ieder geval noodzakelijk is, etc.", maar ook de woorden „zodat verkoop van het „Poldertje" binnenkort wel aan de orde zal komen";

dat een „beschikking of beslissing" van het N.B.I. naar Ons oordeel in ietwat duidelijker en gedecideerder termen vervat behoort te zijn, wil zij kunnen doorgaan voor een der bij Ons appellabele beschikkingen, handelingen, besluiten en beslissingen als bedoeld in artikel 11, lid 4, E 133;

dat Ons voorts uit het aan Ons overgelegde dossier van het N.B.I. is gebleken, dat de definitieve opdracht tot openbare veiling van een deel der goederen van appellants door het N.B.I. aan Notaris Korteweg eerst is gegeven op 27 November 1947, zodat Wij zonder meer aannemen, dat aan appellants — gelijk hij stelt in zijn eerste appelrequest, hetwelk reeds op 20 December 1947 door Ons is ontvangen — van deze beschikking van het N.B.I. eerst gebleken is door de werkzaamheden van Notaris Korteweg en dat hij eerst in de aanvang van de maand December 1947 van deze werkzaamheden heeft kennis genomen, zodat dit beroep tijdig is ingediend;

Overwegende op bovenstaande gronden, dat Wij het niet-ontvankelijkheidsmiddel als ongegrond zullen moeten verwerpen;

Overwegende ten gronde:

dat tussen partijen vaststaat, dat het bij het N.B.I. berustend beheer over appellants vermogen krachtens beslissing van het Tribunaal te Rotterdam van 20 October 1947 zal eindigen op 20 April 1948, dat van dit vermogen niets is verbeurd verklaard, dat het na afloop van dat beheer geheel aan appellants zal behoren te worden teruggegeven en dat inmiddels het N.B.I., nu het einde van dat beheer in zicht is, voorbereidingen treft om te geraken tot verkoop van tot dat vermogen behorende onroerende goederen, waarbij het N.B.I. zich op het standpunt stelt, dat het zich „volledig gerechtigd acht tot verkoop van appellants onroerende goederen over te gaan omdat de afwikkeling van het beheer over diens vermogen juist bestaat uit het realiseren van de daartoe behorende activa" en dat onder de hier aanwezige omstandigheden — vormende het vermogen van appellants volgens het N.B.I. „een volstrekt insolvente boedel" — ieder beheer en a fortiori een beheer ex E 133, „waarbij nadrukkelijk o.m. met de belangen van crediteuren rekening gehouden moet worden, medebrengt, dat appellants vermogen geliquideerd wordt teneinde de schuldeisers gedeeltelijk te kunnen bevredigen", verklarende het N.B.I. nog ten aanzien van bovengenoemde uitspraak van het Tribunaal, dat daarbij „de opheffing van het beheer op zodanig tijdstip (is) gesteld — n.l. zes maanden na de uitspraak — dat de liquidatie van appellants vermogen binnen die termijn voltooid zou kunnen zijn" en dat „door schorsing van deze liquidatie de bedoeling van het Tribunaal gefustreerd wordt", zijnde het voorts volgens het N.B.I. irrelevant, dat „voor onbetaalde belastingsschulden van appellants inderdaad beslag is gelegd op al diens onroerende goederen, . . . , omdat de belastingdienst niet langer wenst te wachten en betaling verlangt" en eveneens irrelevant, dat het N.B.I. „voornemens is vermogensbestanddelen

te liquideren op welker bezit appellants prijs stelt, daar de situatie nu eenmaal zó is, dat appellants van zijn bezittingen niets zal kunnen behouden”;

Overwegende hieromtrent:

dat Ons van de bovengenoemde beslissing van het Tribunaal geen afschrift is overgelegd, zodat Wij niet vermogen na te gaan, of „de bedoeling van het Tribunaal” inderdaad zo is geweest als het N.B.I. aan Ons heeft medegedeeld in deszelfs conclusie van antwoord;

dat Wij evenwel van oordeel zijn, dat, waar het N.B.I. zelf toegeeft, dat de fiscus reeds op alle onroerende goederen van appellants beslag heeft gelegd, zodat deze — volgens beide partijen verreweg de voornaamste — creditrice geen enkel risico meer loopt, terwijl Ons voorts uit de aan Ons overgelegde vermogensopstelling per 31 December 1947, opgemaakt door appellants beheerder Drs. H. W. Haamstra te Schiedam op 31 Januari 1948, is gebleken, dat er overigens nog twee door hypotheeken gedekte schulden zijn, alsmede een — door appellants betwiste — schuld aan de Landelijke Hypotheekbank terzake van schadevergoeding en tenslotte nog enige in verhouding tot het vermogen betrekkelijk geringe concurrente schulden, en waar volgens deze vermogensopstelling het uitgesloten is, dat zelfs ook maar de belastingschulden uit de baten zouden kunnen worden voldaan, het weinig zin heeft om met een beroep op het belang der crediteuren thans tegen de uitgesproken wil van appellants een liquidatie te forceren op de enkele grond van het door de fiscus betoende ongeduld, speciaal in casu, waar het overgrote deel der belastingschulden bestaat uit weliswaar opeisbare maar niet vaststaande zekerheidsstellingen voor inkomsten- en vermogensbelasting;

Overwegende derhalve, dat Wij — de belangen van de crediteuren afwegende tegen die van appellants — van oordeel zijn, dat de eerste met een onmiddellijke liquidatie niet of weinig zijn gebaat en dat de laatste daardoor onherstelbaar zouden worden geschaad, zodat Wij termen aanwezig achten om een staking van de door het N.B.I. voorgenomen liquidatie te gelasten;

Overwegende, dat het N.B.I. als de door Ons in het ongelijk gestelde partij in de kosten zal moeten worden verwezen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verwerpen het door het N.B.I. opgeworpen niet-ontvankelijkheidsmiddel;

Verklaren appellants ontvankelijk in zijn hoger beroep;

Bevelen, dat het N.B.I. zich zal onthouden van:

- a. iedere verkoop en/of vervreemding van vermogensbestanddelen, behorende tot het vermogen van appellants;
- b. gehele of gedeeltelijke liquidatie van de sub a genoemde vermogensbestanddelen of van het sub a genoemde vermogen;

Bevelen, dat het N.B.I. ten behoeve van appellants zal verbeuren een bedrag van f 25.000,— (vijf en twintig duizend gulden) voor elke overtreding van het hierboven gegeven bevel;

Gelasten de staking door het N.B.I. van alle voorbereidende werkzaamheden om te komen tot verkoop, vervreemding of liquidatie als bovenbedoeld;

Verstaan, dat deze bevelen hun kracht zullen behouden tot aan het einde van het beheer over het vermogen van appellants;

Verwijzen het N.B.I. in de kosten van dit geding, tot op deze uitspraak aan de zijde van appellants door Ons begroot op f 50.— (vijftig gulden).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 734. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
20 Jan. 1948. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Hoog).

Verzoekster heeft gesteld, dat de afgifte van verzoeker's fondsen en saldo door de N. I. Escompto Mij. aan Liro heeft plaatsgevonden, doordat de Escompto Mij. zich niet had gehouden aan een afspraak betreffende de toezending van verzoeker's correspondentie, waardoor het bestaan van verzoeker's rekening bekend was geworden. Vordering van verzoeker tot nietig verklaring van de afgifte aan Liro met vaststelling dat de Escompto Mij. niet is gekweten afge-
wezen, omdat de gestelde afspraak niet is bewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v. en art. 33.)

N.R. No. 1221.

No. 735. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
17 Febr. 1948. (Mrs. G. A. Schreuder, Hoog en Baron van der Feltz).

Verzoekers vordering op verweerster is tijdens de bezetting voor een bedrag van ruim f 12.000,— gekweten door creditering en debitering in de boeken van de Liro, zonder voorkennis van partijen en zonder dat deze daarop enige invloed hebben gehad.

Beroep op art. 33, lid 1, E 100, faalt, omdat hier geen sprake was van betaling aan een ander dan de schuldeiser.

De Raad acht het redelijk en billijk dat de overboekingen voor de helft worden verhietigd en verzoeker voor dit bedrag wordt hersteld als crediteur.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v. en 33.)

N.R. No. 1236.

No. 736. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
29 Jan. 1948. (Mrs. Sluis, Raedt en Mijnsen).

Verweerder heeft, na in Maart 1944 f 3.000,— te hebben betaald aan de Omnia als voorschot op de koopprijs, zich gedragen als ware hij koper van verzoekers bioscoop. Verweerder heeft zich daardoor tegenover verzoeker schuldig gemaakt aan een onrechtmatige daad, waardoor een rechtsbetrekking is ontstaan waarvan de Raad met toepassing van art. 23 E 100 de onbepaalde inhoud vermag vast te stellen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1241.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

No. 737. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
28 Juli 1947. (Mrs. Dijksterhuis, Polderman en Baron v. Haersolte).

Ieder, die in bezettingstijd op een kunstveiling kocht, zonder te-

voren een onderzoek naar de herkomst in te stellen, nam daarmede het risico van het kopen van geroofd Joods bezit op zich. Koper had het schilderij van Frans Hals „de Mulat met de drinkkroes” op de tentoonstelling in 1937 in Haarlem gezien en had alvorens tot aankoop te besluiten dienen te onderzoeken, in welke handen het stuk daarna was overgegaan.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1223.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 738. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 31 Jan. 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en Block).

Bij de verkoop van een Joods onroerend goed is de Joodse hypothecaire vordering afgelost door de N.G.V. en betaald aan de N.G.V.; daarna is een hypotheek gevestigd ten gunste van de Landelijke Hypotheekbank.

Het standpunt dat de Joodse debitrice door de aflossing der hypotheek rechtsgeldig zou zijn gekweten, verworpen. Hypothecaire vordering ten name van verzoekster hersteld.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1225.

No. 739. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 16 Febr. 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, Prof. Duyfjes en Block).

Bij het vestigen der hypotheek was de Centrale niet te goeder trouw, daar haar organen wisten of hadden kunnen weten op welke wijze het onroerend goed was verkocht.

De oorspronkelijke eigenaar mag niet belast worden met de hypothecaire vordering van de Centrale daar hij geheel buiten de transactie der vestiging heeft gestaan.

Verzoeker hersteld in de onbelaste eigendom van het perceel, met veroordeling om de vordering ter zake van de koopsom over te dragen aan de Centrale.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1227.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 740. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 23 Dec. 1947. (Mrs. Jolles, O. Schreuder en van Zeggelen).

Art. 43 van het K.B. E 133 opent alleen de mogelijkheid in hoger beroep te komen van een daad van het Beheersinstituut, maar niet van een beweerdelijk gepleegd verzuim, aangezien onder beschikkingen, handelingen, besluiten enz. in bovenvermeld artikel genoemd, verzuimen niet zijn begrepen.

De Raad verklaart zich onbevoegd van de ingestelde vordering kennis te nemen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1224.

No. 741. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 2 Febr. 1948. (Mrs. Boll, van der Loos en Lubbers).

Beschikking van het Beheersinstituut, waarbij de verplegingskosten van verzoeker, die als politiek delinquent in een ziekenhuis is verpleegd, te diens laste zijn gebracht, in hoger beroep vernietigd.

Ingevolge artt. 15 en 16 van het Besluit Interneringsregeling 1946 (G 310) komen deze kosten ten laste van het Rijk.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43; Besluit Interneringsregeling 1946 (G 310) artt. 15 en 16.) N.R. No. 1226.

- No. 742. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 2 Maart 1948. (Mrs. Scholten, Wery en Marinus).

Het algemeen belang betrokken bij een spoedige afwikkeling van de vijandelijke vermogens eist dat de indiening van vorderingen geschiedt vóór de termijn gesteld in art. 25 E 133. Voor verlenging van die termijn ingevolge art. 27 E 133 dienen gegronde redenen te worden aangevoerd, als hoedanig het wachten op een uitspraak in een test-case (betreffende schenkingen aan Winterhulp, zie N.R. No. 541) kan gelden. Verzoekster had evenwel binnen een maand na publicatie van zo'n beslissing haar verzoek moeten indienen en kon, na dit te hebben verzuimd, geen aanspraak maken op toepassing van art. 27 E 133.

Beslissing van het Beheersinstituut bekrachtigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 25 en 27.)

N.R. No. 1229.

- No. 743. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 2 Febr. 1948. (Mrs. Verdam, de Flines en Scholtens).

Of verzoeker's vermogen aan de Staat der Nederlanden is gevallen op grond van art. 2, lid 1, van het Besluit E 133, is afhankelijk van de vraag of verzoeker lid is geweest van de „Nederlandse Landwacht” of van de „Landstorm Nederland”. Het Beheersinstituut heeft niet aangetoond dat verzoeker lid is geweest van de „Landstorm Nederland” zodat de beschikking a quo moet worden vernietigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 2, 43.) N.R. No. 1230.

- No. 744. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 24 Febr. 1948. (Mrs. Prof. Houwing, Verveen en Buddingh de Voogt).

Bewindvoering over afwezigien dient te eindigen wanneer is gebleken, dat de afwezige is overleden, zonder dat ten aanzien van de wijze waarop dit overlijden moet blijken enige beperking is gesteld. Met toepassing van art. 62 B.W. acht de Raad het overlijden bewezen door de overlegging van de verklaringen van het Roode Kruis.

Beschikking van het Beheersinstituut, waarbij de opheffing van de bewindvoering is geweigerd, vernietigd en de beëindiging daarvan bepaald.

Beslissing betreffende de gevraagde veroordeling tot rekening en verantwoording aangehouden, aangezien er geen aanleiding is te verwachten dat het Beheersinstituut zal weigeren tot rekening en verantwoording en afgifte mede te werken.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 91; B.W. art. 62.)

N.R. No. 1238.

- No. 745. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 3 Febr. 1948. (Mrs. Prof. Houwing, Verveen en Buddingh de Voogt).

De N.V. Festina is tijdens de bezetting op grond van het Besluit 225/1941 geliquideerd. Verzoek tot ongedaan maken dezer liquidatie door het Beheersinstituut geweigerd, welke weigering in hoger beroep is gevestigd.

De liquidatie behoort niet ongedaan gemaakt te worden, indien zulks in strijd is met het algemeen belang of met dat van de schuldeisers der N.V.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 105 en 18.)

N.R. No. 1239.

Gevallen van onbevoegdverklaring.

Zie Nos. 740, 750.

Diverse beslissingen

No. 746. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
26 Jan. 1948. (Mrs. Verdam, Sluis, Tabingh Suermond, de Flines en Scholtens).

Het verzoek tot herziening komt neer op het doen horen van nieuwe getuigen ten aanzien van feiten, die reeds in eersten aanleg door de Raad zijn onderzocht.

Een aanvulling van getuigenverhoor is wel toelaatbaar in een hoger beroep, maar niet bij herziening, tenzij in zeer bijzondere omstandigheden, waarvan niets is gebleken.

Verzoek tot herziening afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1219.

No. 747. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
12 Jan. 1948. (Mrs. Verdam, Sluis, Tabingh Suermond, Scholtens en Romein).

Revisieverzoek gegrond op het feit, dat de Raad bij zijn beslissing a quo, waarbij de geleden schade tussen partijen is verdeeld, geen rekening heeft gehouden met de finantiële gevolgen, welke de bezettingsmaatregelen voor beide partijen hebben gehad, afgewezen. De Raad is in prima niet uitgegaan van de afweging van het geheel der schade door pp. door de bezettingsmaatregelen geleden, maar van de schade welke de transactie in geding aan pp. heeft toegebracht.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1220.

No. 748. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,
12 Januari 1948. (Mrs. Verdam, Tabingh Suermond, de Flines, Scholtens en Baron van der Feltz).

Het is niet de vraag of de transactie een normale was voor de abnormale oorlogsomstandigheden, maar of de overeenkomst onder invloed van de oorlogsomstandigheden een andere inhoud heeft gekregen dan zij onder normale vredesomstandigheden zou hebben gehad.

Of de Raad in prima terecht heeft ingegrepen is bij een herziening aan de beoordeling van de Raad onttrokken.

Ook het gedane aanbod tot verkoop aan derden staat een rechtsherstel niet in de weg.

(Zie N.R. No. 977).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1222.

No. 749. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 1 Maart 1948. (Mr. Wery).

Het staat de rechter in kort geding niet vrij om na een summier onderzoek, de onjuistheid aan te nemen van een beslissing ten principale gegeven en de executorialie kracht aan een gewezen vonnis te ontnemen door de executie te schorsen. De rechter in kort geding heeft de gegeven eindbeslissing te eerbiedigen, ook al is een revisie-verzoek aanhangig gemaakt.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 150a.) N.R. No. 1228.

No. 750. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 24 Febr. 1948. (Mrs. Prof. Houwing, Verveen en van Rijn van Alkemade).

De Provinciale Voedselcommissaris voor Zuid-Holland heeft als beheerder van het vermogen van verzoekster de pachtovereenkomst tussen verzoekster en gerequestreerden (verpachters) ontbonden. Deze ontbinding der pachtovereenkomst is een stilleggen van het bedrijf zoals bedoeld in art. 11, lid 1, sub c, van het Besluit E 133 en hiervan staat ingevolge lid 4 van genoemd artikel geen beroep open op de Afdeling Rechtspraak.

De Afdeling Rechtspraak verklaart zich onbevoegd en verwijst de zaak naar de Voorzitter van de Raad.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 11.) N.R. No. 1240.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 35. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie,
12 Maart 1948 (Mr. C. R. F. van Roggen).

De tegenwoordige bezitter der toonderaandelen, employé van een effectenkantoor, was er uiteraard van op de hoogte dat onderhandse verkoop van effecten verboden en strafbaar was.

Hij kende ook het risico dat de effecten aan Joodse eigenaren ontnomen waren; zijn informatie bij de verkoper naar de herkomst der effecten en de daarop verkregen inlichting dat de stukken „goed” waren, kan niet tot het vermoeden van goede trouw leiden. Dit vermoeden geldt trouwens krachtens art. 53 E 100 ten aanzien van toonderaandelen alleen bij verkrijging in regelmatig beursverkeer.

BESLISSING.

In de zaak van:

N.V. Stoomlinnenfabrieken J. Elias, te Eindhoven, *verzoekster*
contra:

J. Broers, wonende te Amsterdam, *verweerder*

heeft de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel het navolgende overwogen en beslist:

Verzoekster vraagt rechtsherstel ten aanzien van vier, hieronder nader te noemen, toonder-aandelen.

Uit overgelegde stukken blijkt de juistheid van verzoeksters stellingen dat zij deze effecten in Maart 1941 in regelmatig beursverkeer heeft verkregen; dat zij tijdens de bezetting van ons land onder „Verwaltung” heeft gestaan; dat de Verwalter R. Krupka een heel pakket aandelen (waaronder de hierboven bedoelde) van verzoekster heeft verkocht, doch niet te haren bate; dat deze verkoop is geschied middels het effectenkantoor Jarman & Zn., Den Haag; en dat bedoelde aandelen thans in het bezit van verweerder zijn.

Verweerder heeft aangevoerd dat hij, werkzaam op het effectenkantoor van Hope & Co. te Amsterdam, deze aandelen eind Augustus 1944 ondershands heeft gekocht van zijn collega Croese; dat hij wist dat aan het ondershands kopen van effecten risico's verbonden waren, met name indien deze aan Joodse eigenaren ontnomen waren; dat hij daarom bij Croese naar de herkomst van die stukken heeft geïnformeerd; dat deze zei dat de stukken „goed” waren en niet uit Joods bezit afkomstig; en dat hij zich dus erop beroept dat hij te goeder trouw was.

Bij het getuigenverhoor heeft Croese verklaard dat hij deze aandelen ondershands had overgenomen van een andere collega, Schreuder van de firma Jarman & Zn. Amsterdam.

Getuige Schreuder verklaarde deze aandelen ondershands te hebben gekocht van zijn collega Zahn van het Haagse kantoor van Jarman & Zn.

Genoemde Zahn heeft als getuige verklaard:

dat hij begin Augustus 1944 van zijn broer uit Eindhoven, die lid was van de N.S.B. en directeur van Carp's Garenfabrieken, het telefonisch verzoek kreeg hem te Amsterdam te ontmoeten voor een zakelijke bespreking; dat hij de volgende dag deze broer te Amsterdam heeft ontmoet, die hem voorstelde aan zekere Swinkels; dat Swinkels hem een lijstje heeft getoond van

een aantal effecten, en heeft gevraagd wat daarvan de waarde was; dat hij die effecten, berekend tegen de stopkoersen, heeft geraamd op 90 à 100 mille; dat besproken is dat hij, getuige, deze effecten zou verkopen, waarop hij aanvankelijk deze verkoop heeft afgeraden; dat niettemin Swinkels en zijn broer bleven bij het voornemen deze te verkopen; dat bij zijn vertrek zijn broer hem heeft meegedeeld dat hijzelf commissaris was van de N.V. Textielfabrieken J. Elias te Eindhoven, en dat Swinkels directeur daarvan was; dat enkele dagen daarna de N.V. Elias bij brief d.d. 8 Augustus 1944 (getekend Krupka) en geadresseerd aan „Jarman & Zn. Den Haag, t.a.v. de Heer Zahn” het bewuste pakket aandelen heeft gezonden met opdracht deze te verkopen en de opbrengst daarvan te storten bij de Rijnsche Handelsbank ten gunste van de Vermögens-Verwaltungs- und Rentenanstalt, als betaling van W. Swinkels voor koopsom aandelen N.V. J. Elias, Eindhoven”; dat hij, getuige, namens Jarman deze opdracht heeft bevestigd — met letterlijke overneming van de bestemming der opbrengst — bij brief van 9 Augustus 1944, door hem namens Jarman & Zn. ondertekend en gericht aan de N.V. J. Elias; dat deze N.V. tevoren nooit cliënte van Jarman & Zn. was geweest; dat van dit pakket effecten van Elias enkele stuks door hemzelf (tezamen met enkele andere leden van het personeel van Jarman & Zn. te Den Haag en Amsterdam) ondershands zijn overgenomen, en dat de overige effecten — waaronder de onderhavige — naar het kantoor van Jarman & Zn. te Amsterdam zijn verzonden dan wel gebracht, om ze ter beurze te doen verkopen; dat hij ontkent deze aandelen ondershands te hebben verkocht aan getuige Schreuder van het Amsterdamse kantoor van Jarman & Zn.; dat hij niet weet wat te Amsterdam met deze aandelen is geschied; en dat op 18 en 30 Augustus aan de N.V. Elias door Jarman en Zn. Den Haag, gezegelde verkoopnota's zijn toegezonden betreffende de onderhavige aandelen;

Uit de hierboven vermelde verklaringen van getuige Schreuder is echter gebleken dat deze aandelen NIET in regelmatig beursverkeer zijn verkocht.

De vraag of verweerder Broers zich terecht op goede trouw kan beroepen, moet ontkennend worden beantwoord.

De hele gang van zaken met deze effecten was verre van regelmatig.

In de eerste plaats bij de firma Jarman & Zn.

De tegenstrijdigheid tussen de verklaringen van Zahn (dat hij de aandelen NIET aan Schreuder heeft overgedaan) en die van Schreuder (dat zulks WEL het geval was), brengt geen verschil in het bovenstaande; in het eerste geval ligt de fout bij Schreuder, althans bij Jarman & Zn. Amsterdam, in het andere geval bij Zahn, althans bij Jarman & Zn. Den Haag. In ieder geval heeft deze firma de effecten buiten het regelmatig beursverkeer gebracht.

Bovendien moet Jarman & Zn. uit de door haar geaccepteerde en bevestigde opdracht om de opbrengst van de van verzoekster afkomstige effecten te doen strekken tot betaling van aandelen in die N.V. zelf (welke aandelen-Elias gekocht zouden worden, met medewerking van een N.S.B.-commissaris, door de eigen directeur dier N.V.), in plaats dat die opbrengst aan verzoekster zelf zou worden afgedragen, hebben begrepen dat hier een onregelmatigheid werd begaan.

Doch ook geheel afgescheiden hiervan, ontvalt aan verweerder het beroep op goede trouw wegens bij hem zelf aanwezige omstandigheden.

Vooreerst was ondershandse aan- en verkoop van effecten verboden en strafbaar, hetgeen aan hem (evenals aan de verschillende andere personeelsleden van gemelde effectenkantoren) uiteraard goed bekend was.

Voorts kende hij het risico dat de effecten aan Joodse eigenaren ontnomen waren. Dat hij en zijn voorganger geïnformeerd hebben naar de herkomst, en daarbij gehoord hebben dat die stukken „goed” waren, zegt niets en kan dan ook niet leiden tot het vermoeden dat hij wèl te goeder trouw zou zijn geweest, daar het toch voor de hand ligt, dat, als een effect inderdaad NIET „goed” is, de verkoper dit toch niet zal beamen, doch het tegendeel zal volhouden.

Tenslotte geldt het vermoeden van goede trouw krachtens art. 53 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer bij toonder-aandelen als de onderhavige alléén

bij verkrijging in regelmatig beursverkeer, en dus niet bij verkrijging buiten de beurs om.

Het verzoek moet dus worden toegewezen.

Beslissende:

Herstelt verzoekster in haar eigendomsrechten t.a.v. 2 aandelen à f 500.— Nat. Bezit Kon. Ned. Stoomboot Mij., nrs. 9149 en 11685, en van 1 aandeel à f 1000.— Javasche Cultuur Mij. no. 201.

Beveelt verweerder deze effecten te doen zenden aan het door verzoekster aan te wijzen inleveringskantoor;

Veroordeelt hem aan verzoekster af te geven, c.q. te vergoeden alle vruchten die hij daarvan heeft getrokken, alsmede die, welke hij daarvan had kunnen trekken, voorzover verzoekster zulks niet meer zelf kan doen;

Veroordeelt hem in de kosten, aan zijde van verzoekster begroot op f 27.50 aan verschotten en f 75.— salaris van de gemachtigde.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

Opheffing prijsbeheersingsbeslagen op onroerend goed.

In de „Handleiding” voor de notarissen, belast met het tot stand brengen van minnelijke regelingen ten aanzien van onroerend goed, is op pagina 4 onder het hoofd „opheffing beslagen” vermeld dat de notaris zich in verbinding dient te stellen met het Directoraat-Generaal van de Prijzen te 's-Gravenhage.

Thans is gebleken, dat deze zaken behandeld worden door „Het Centraal Afwikkelingsbureau van de Voormalige Inspecties van de Prijsbeheersing,” Heemraadsingel 241 te Rotterdam, tel. 35010.

Den notarissen wordt verzocht zich rechtstreeks tot dit Bureau te wenden en de in hun bezit zijnde „Handleiding” te wijzigen.

Verkoop Joodse landbouwgronden (III).

V. In het vijfde geval was een weiland door de „Omnia” als bewindvoester over — en liquidatrice van — de eigendommen van de Joodse partij verkocht.

De Joodse partij had oorspronkelijk met de koper een voorlopig koopcontract gesloten, waarbij overeengekomen was, dat de koopsom schuldig gebleven zou worden en dat hiervoor bij de definitieve koopacte hypotheek verleend zou worden. In dit voorlopig koopcontract was tevens een verklaring van de Joodse partij opgenomen, dat zij slechts verkocht, omdat de verordening tot verwijdering van Joden uit het agrarisch bedrijfsleven haar daartoe verplichtte.

De koper beriep zich erop, dat de verkoop het gevolg was van een reeds vóór 1940 door de Joodse partij gegeven belofte om hem het weiland te verkopen. Dit verweer werd verworpen op grond van de hiervoor vermelde in de voorlopige koopacte opgenomen verklaring van de Joodse partij.

Dit voorlopig koopcontract, dat op 26 Augustus 1941 werd getekend, werd niet gevolgd door een definitieve koopacte.

Inmiddels had de „Omnia Treuhand Gesellschaft m.b.H.” de eigendommen van de Joodse partij in beheer genomen. De „Omnia” verkocht het weiland aan de koper voor dezelfde koopsom, welke echter onmiddellijk betaald moest worden. Deze verkoop vond plaats in September 1942.

Daar de koper het weiland wilde behouden en de Joodse partij dit terugverlangde, was het onmogelijk een minnelijke regeling tot stand te brengen.

Het geschil werd derhalve aan de Afdeling Rechtspraak voorgelegd en de Kamer te ARNHEM wees de vordering van de Joodse partij toe en veroordeelde de koper in de kosten bij haar uitspraak d.d. 11 Maart 1948, daarbij o.m. overwegende:

„dat de verkoop door de „Omnia” is geschied op grond van maatregelen van de bezetter, ten aanzien waarvan later bij Koninklijk Besluit is bepaald, dat zij geacht worden nimmer van kracht te zijn geweest, zodat de door die verkoop tussen de koper en het verkochte onroerend goed tot stand gekomen rechtsbetrekking nietig verklaard behoort te worden en aangenomen moet worden, behoudens blijk van het tegendeel dat het achterwege laten van het ingrijpen, bedoeld in art. 23 Besluit E 100, in verband met de bijzondere omstandigheden, onredelijk zou zijn;

O. dat dit tegendeel gebleken zou kunnen zijn, indien de koper geacht kon worden bij het kopen te goeder trouw te zijn geweest, doch

dit laatste naar 's Raads oordeel onbewezen en onaannemelijk is; enz.

O. dat als niet weersproken en door schriftelijke verklaringen van verschillende kopers bevestigd, tussen partijen vaststaat, dat de Joodse partij in 1941 alle andere haar in eigendom toebehorende onroerende goederen op dezelfde wijze, als omschreven in het voorlopig koopcontract met de koper, heeft verkocht en dat al deze overeenkomsten na de bevrijding ongedaan zijn gemaakt, terwijl de koper door het voorbrengen van de twee gehoorde getuigen en overlegging van verklaringen van de Kassier der Boerenleenbank van 26 November 1945 en 1 Februari 1948, dat één der Joodse eigenaren hem had verklaard, dat hij het weiland niet te duur aan de koper had verkocht, niet is geslaagd in het bewijs, dat de verkoop aan hem een uitzondering op de regel is geweest en een definitieve zou zijn geweest.

O. dat mitsdien de koopovereenkomst en overdracht van 24 September 1942 behoort te worden nietig verklaard en dit onroerend goed aan de vroegere eigenaren moet worden teruggegeven, zonder dat aan de koper enige schadevergoeding te dezer zake wordt toegekend, zijnde niet gebleken van bijzondere redenen voor een andere beslissing;

O. dat nietigverklaring van de koop en overdracht medebrengt, dat de koper de betaalde koopprijs kan terugvorderen van de „Omnia”;

O. dat herstel van partijen in de toestand, zoals die zonder de koop zou zijn geweest, medebrengt, dat de koper de Joodse partij moet schadeloosstellen voor het gemis van het genot van de weide over de jaren 1942—1947, zulks onder aftrek van de door hem betaalde zakelijke lasten; enz.

O. dat de kosten, ook die van het minnelijk rechtsherstel, ten laste moeten komen van de koper, die in het ongelijk wordt gesteld; enz.”

Positie van de Centrale Arbeiders Verzekerings- en Deposito Bank als nieuwe hypotheekhoudster bij het rechtsherstel van onroerend goed.

Zoals bekend mag worden verondersteld, werd tijdens de bezetting de Directie van de „N.V. de Centrale Arbeiders Verzekering- en Deposito Bank”, destijds geheten „N.V. Centrale Arbeiders Levensverzekering Maatschappij” vervangen door een N.S.B.-bestuur.

Dit Bestuur heeft in ruimte mate gelden van „de Centrale” belegd in hypotheek op voormalig Joods onroerend goed, hetgeen voor de tegenwoordige Directie aanleiding is, om bij het rechtsherstel van de betrokken onderpanden, van de voormalige Joodse eigenaar een schadevergoeding te verlangen voor het wegvallen van de zakelijke zekerheid voor de aan de kopers verstrekte geldleningen.

Zelfs wordt door „de Centrale” betoogd, dat het zakelijk recht van hypotheek niet nietig verklaard behoort te worden daar zij dit „te goeder trouw en onder bezwarende titel heeft verkregen” (art. 28 E 100).

Dit verweer van „de Centrale” werd door de Afdeling Rechtspraak verworpen en de eis tot schadevergoeding afgewezen, blijkens enige uitspraken, waarvan de desbetreffende overwegingen hieronder volgen:

I. Uitspraak van de Kamer te Amsterdam d.d. 17 Maart 1947 (N.R. 1947, No. 806).

„O. dat de eerste zwaarigheid betreft de hypotheek, waarvan de Vrijmetselaarsstichting de vernietiging vordert;

O. dat de hypotheek is gevestigd tot zekerheid van een vordering, die de Centrale op de koper heeft; dat de Centrale te dier zake geen vordering heeft op de Vrijmetselaarsstichting; dat deze stichting zoveel mogelijk in haar rechten hersteld moet worden en derhalve het hypotheekrecht niet op het perceel gevestigd behoort te blijven, indien er geen omstandigheden zijn, die ertoe nopen dat recht te handhaven;

dat de Centrale als zodanige omstandigheid aanvoert haar goede trouw: dat de Centrale zich daarop echter niet beroepen kan, omdat de Raad beslissend acht de wetenschap van dengene, die ten behoeve van de Centrale het recht verkreeg; dat daaromtrent vaststaat, dat deze persoon (v.d. Does) bij het vestigen van de hypotheek op de hoogte was van het feit, dat het perceel aan de Vrijmetselaarsstichting had toebehoord en van de wijze waarop het in het bezit van de koper was gekomen;

O. dat de Centrale zich ter ondersteuning van haar standpunt er niet op beroepen kan, dat van der Does haar opgedrongen was en haar niet rechtsgeldig vertegenwoordigde, omdat dit tengevolge zou hebben dat de Centrale geen hypotheekrecht verkregen zou hebben;

O. dat de gevestigde hypotheek derhalve behoort te worden vernietigd; enz."

II. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 27 November 1947 (N.R. 1948 No. 1169).

„O. dat na de bevrijding de eigenares zich tot deze Raad heeft gewend om hersteld te worden in de eigendom, vrij van hypotheek, van meerbedoeld onroerend goed, waartegen alleen van de zijde der Centrale bezwaren zijn aangevoerd, dewelke, hetzij haar hypotheekrecht gehandhaafd wenst te zien, hetzij — gelijk zij ter zitting heeft te kennen gegeven — voor het verlies van dit recht aanspraak maakt op een redelijke schadevergoeding van de eigenares;

O. ten aanzien van dit hoofdpunt, waarop de door de notaris-bemiddelaar voorgestelde schikking is afgestuit, dat tussen de eigenares (naar bezettingsrecht vertegenwoordigd door de Grundstücksverwaltung) en de Centrale nooit enige rechtsband heeft bestaan;

dat immers de Centrale gelden op hypotheek heeft verstrekt aan de koper, die zijnerzijds het van de eigenares gekochte perceel daarvoor hypothecair heeft verbonden; dat hieruit volgt, dat indien deze koop om enigerlei reden mocht worden nietig verklaard, de hypotheekhouder-schuldeiser verhaal zal hebben te zoeken op de hypotheekgeverschuldenaar, zonder dat hij het door hem geleden nadeel kan afwentelen op de rechtmatige eigenaar, die zelfs naar bezettingsrecht met deze gehele transactie niets uitstaande heeft gehad;

dat Mitsdien de Centrale geen verhaal heeft tegen de eigenares en dit niet anders wordt, nu de geldlening aan de koper voor de Centrale is aangegaan door een N.S.B.-Bestuur, dat haar op onwettige wijze door de bezetter was opgedrongen, in welke omstandigheid naar 's Raads oordeel redelijkerwijs ook geen aanleiding kan worden gevonden om de Joodse eigenaar, die hier als gezegd buitenstaander is in mogelijke schade van de hypotheekhouder te doen delen;

O. dat op de verkoop van het perceel de artt. 23, 24 en 25 van het Besluit E 100 van toepassing zijn, zodat, waar het tegendeel niet is gebleken en ook door geen der partijen is beweerd, het achterwege laten van het door de eigenares gevraagde rechtsherstel onredelijk zou zijn;

O. dat dit krachtens art. 28 tevens moet medebrengen de nietigverklaring van het recht van hypotheek, waar de Centrale niet aannemelijk heeft gemaakt, dat zij haar recht te goeder trouw heeft verkregen, daar het haar bij de geldlening en hypotheekvestiging bekend is geweest, dat het perceel uit Joods bezit afkomstig was;

O. dat na dit rechtsherstel de Centrale uiteraard hare vordering op de koper behoudt; enz.

dat de eigenares, thans in de vrije eigendom van het perceel hersteld wordende, de vorderingen, die zij terzake tegen de Grundstücksverwaltung kan doen gelden, behoort af te staan aan de koper;

dat het billijk voorkomt op deze vorderingen pandrecht te verlenen aan de Centrale voor haar thans niet meer door hypotheek gedekte vordering:

dat er geen bezwaar bestaat om aan de eigenares overeenkomstig haar verzoek eveneens pandrecht te verlenen op deze vorderingen voor haar vordering wegens door de koper geïnde huren, echter eerst na het pandrecht van de benadeelde hypotheekhouder, aangezien bij deze samenloop van vorderingen op de koper het redelijk voorkomt, dat de eigenares, wier eigendomsrecht wordt hersteld, waardoor zij haar vordering in hoofdzaak ziet toegewezen, in deze achterstaat bij de Centrale, welke met een juist door dit herstel van eigendom, aan haar opgedrongen ongedekte vordering op de koper blijft zitten; enz."

III. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 31 Januari 1948.

„O. dat in hoofdzaak verschil van mening bestond over de doorhaling van de hypothecaire inschrijving van de Centrale;

dat de Centrale zich primair tegen doorhaling van de hypotheek heeft verzet en subsidiair een schadevergoeding ten laste van de eigenaren verlangt; enz.

O. dat de Centrale bij haar in het proces-verbaal van zwaarigheden vermelde bezwaren heeft volhard en subsidiair zoveel nodig in reconventie heeft verzocht bij nietigverklaring van koop en overdracht van het perceel en van het hypotheekrecht der Centrale hieraan de voorwaarde te verbinden, dat de eigenaren hoofdelijk zullen betalen de door de Centrale geleden schade tot een bedrag van f 5.000,— en de N.G.V. en de daarvoor in aanmerking komende instanties hoofdelijk te veroordelen aan de Centrale te vergoeden de schade, die deze mocht lijden, doordat de koper de hoofdsom, rente en kosten op zijn schuld niet of niet geheel voldoet; enz.

O. dat derhalve de koop en overdracht van het litigieuse perceel aan de koper moet worden nietig verklaard met herleving van het vroegere eigendomsrecht vanaf 22 Februari 1943, zijnde de datum van overschrijving van het perceel ten name van de koper.

O. dat op grond van het in art. 28 van het Besluit E 100 bepaalde ook het recht van hypotheek van de Centrale moet worden nietig verklaard, tenzij zij aannemelijk maakt, dat zij het recht te goeder trouw en onder bezwarende titel heeft verkregen;

O. dat dit laatste in rechte vaststaat, daar het recht van hypotheek is ingeschreven tot zekerheid van een geldlening groot f 5.000,— van haar aan de koper;

O. echter dat de goede trouw van de Centrale in deze niet is komen vast te staan;

dat de Centrale weliswaar heeft aangevoerd dat zij formeel te goeder trouw is, omdat de organen, die naar Nederlands recht bevoegd waren haar te vertegenwoordigen, van de feiten onkundig waren, nu door — naar Nederlands begrip — volkomen onwettig ingrijpen de normale organen van de Centrale in Juli 1940 terzijde zijn geschoven en tot 5 Mei 1945 verhinderd zijn hun taak uit te oefenen; doch ten deze vaststaat, dat de nieuw opgetreden organen der Centrale aan de koper f 5.000,— te leen hebben verstrekt met verwerving van een door de koper die door toepassing van onwettige bepalingen van de bezetter eigenaar van het perceel was geworden, verleend recht van hypotheek; dat redelijkheid en billijkheid zich ertegen verzetten, dat dit onroerend goed, nu het naar de oorspronkelijk rechthebbende terugkeert, belast zou blijven met een recht van hypotheek ten behoeve van de Centrale, daar deze door de personen, die haar bij de hypotheekvestiging vertegenwoordigden wist, althans had kunnen weten op welke wijze hier over een Joods perceel was beschikt;

O. dat het mede onredelijk en onbillijk zou zijn, dat de eigenaren met

de betaling van enige vergoeding aan de Centrale belast zouden worden, nu de eigenaren geheel buiten de transactie tussen de Centrale en de koper hebben gestaan;

O. dat nu de N.G.V. heeft verklaard, dat zij zich aansprakelijk acht voor het terzake van de koopovereenkomst met de koper ontvangen bedrag van f 12.735,44 er wel termen aanwezig zijn aan de Centrale de vordering van de koper op de N.G.V. toe te kennen, voorzover de koper de hoofdsom, rente en kosten niet of niet geheel voldoet, waarbij echter zal moeten worden bepaald, dat hetgeen daarboven op de vordering van f 12.735,44 op de N.G.V. mocht worden uitgekeerd, aan de koper ten goede zal komen; enz."

IV. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 16 Februari 1948 (N.R. 1948 No. 1227).

„O. dat waar de teruggave van het onderhavige perceel aan de Joodse eigenaar dus door de Raad zal worden bevolen, krachtens artikel 28 van het Besluit E 100, ook de door de koper daarop verleende hypotheek ten bate van de Centrale zal moeten worden nietig verklaard, daar de Centrale bij de vestiging van deze hypotheek niet was te goeder trouw, daar zij door de personen, die haar daarbij vertegenwoordigden, wist, of redelijkerwijze had kunnen weten, op welke wijze de koper in de eigendom van dit perceel was getreden, terwijl het ook in billijkheid niet aangaat de Joodse eigenaar te belasten met enigerlei vergoeding aan de Centrale voor de door haar geleden schade, nu de Joodse eigenaar geheel stond buiten de transactie door de koper met de Centrale afgesloten; enz.

O. dat nu de Joodse eigenaar in de onbelaste eigendom van het perceel wordt hersteld er grond is hem te veroordelen om de vordering welke hij terzake van de door de koper betaalde koopsom heeft op H. A. Dreesen of op enige Nederlandse of Duitse persoon of instantie, bij wie deze koopsom mocht zijn gestort, over te dragen aan de Centrale tot voldoening van haar vordering op de koper, onder verplichting van de Centrale om hetgeen zij uit dien hoofde boven het haar door de koper verschuldigde mocht ontvangen aan de koper af te dragen; enz."

Over de positie van de Centrale als koopster van Joodse hypothecaire vorderingen zal in het volgend nummer een mededeling worden gepubliceerd.

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. No. 2346 verschijnt deze uitgave 2 x per maand en is de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat 15½ x 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

14 MEI 1948

NUMMER

22

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN) -POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE 116031
GRIFFIE KAMER
'S-GRAVENHAGE 116032
SUBSTITUUT-GRIFFIERS . . 116033
GRIFFIER 116034
CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNENGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25,-

UITGAVE VAN
DRUKKERIJ-UITGEVERIJ
"DE HOFSTAD"

SCHEEPMAKER'S STRAAT 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

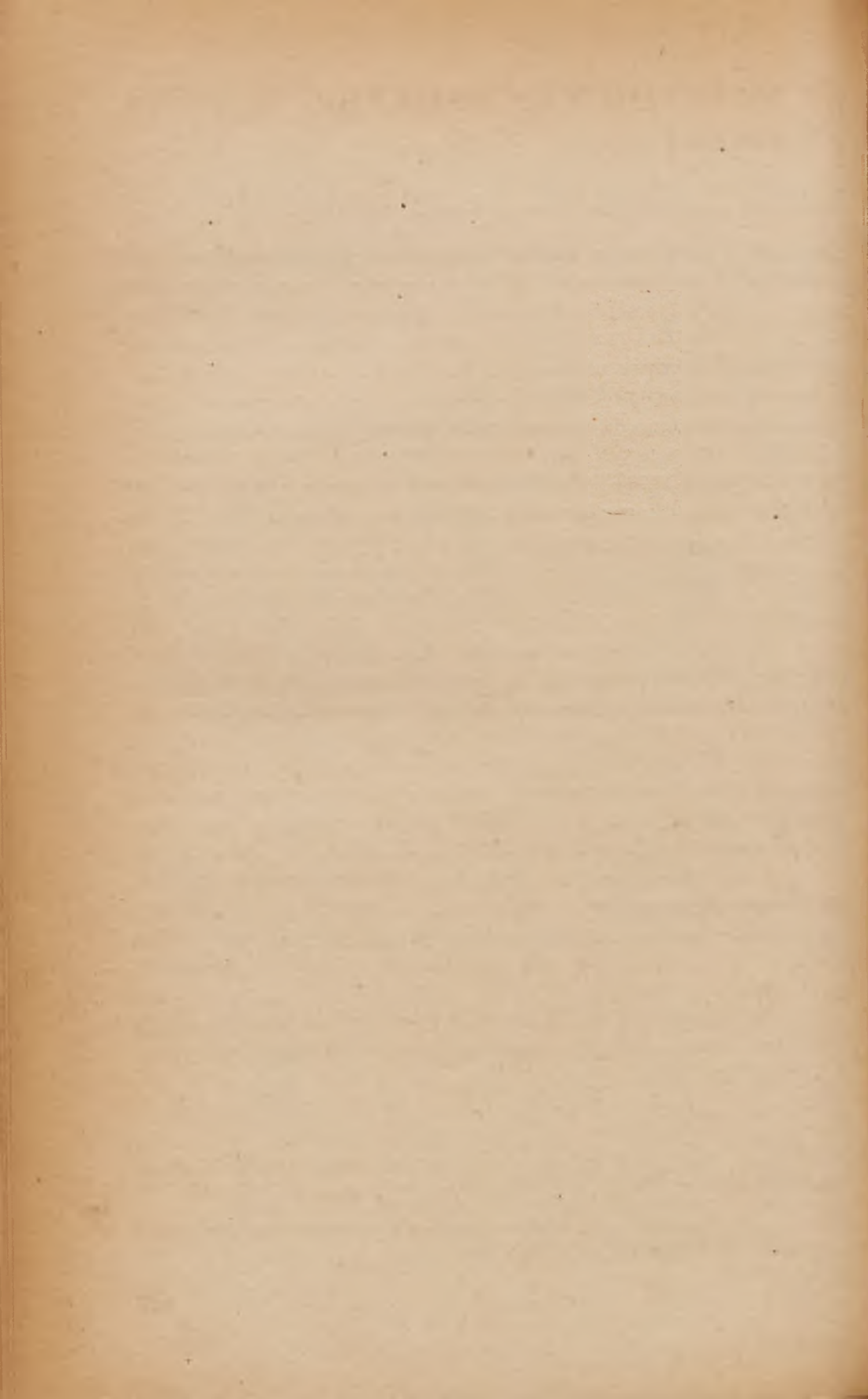

Nu de handel met het buitenland
beroeft geven wij gaarne voorlichting
en verlenen wij bemiddeling bij het
doen van betalingen in het buiten-
land en het openen van documentaire
credieten.

NEDERLANDSCHE
MIDDENSTANDBANK N.V.
95 vestigingen in Nederland.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	615
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	619
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	623
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	623
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	624
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen	624
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	626
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	626
Diverse beslissingen	626
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	627
Afdeling beheer, voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechtspersonen	
Publicaties in de Ned. Stct.	633
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	634

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Vijandelijk onderdaan en dubbele nationaliteit (I).

In art. 1 E 133 kan men vinden welke staten als vijandelijk worden beschouwd¹⁾ en wat onder vijandelijk gebied moet worden verstaan²⁾, maar naar een definitie van „vijandelijk onderdaan” zoekt men in het Besluit Vijandelijk Vermogen vergeefs. Of iemand als zodanig moet worden aangemerkt kan slechts blijken uit toetsing aan de criteria, die in art. 2 voor de aldaar limitatief opgesomde groepen van vijandelijke onderdanen zijn gegeven.

Tot de eerste groep³⁾ worden gerekend ambtenaren, beambten, vertegenwoordigers en gemachtigden van een vijandelijke staat zomede personen, die als zodanig te eniger tijd tussen 10 Mei 1940 en de dag van het inwerkingtreden van het Besluit zijn opgetreden. Over de nationaliteit van de in deze bepaling genoemde personen wordt niet gerept; er vallen b.v. onder niet-deutschstämmige⁴⁾ vreemdelingen die met behoud van hun eigen nationaliteit — en zonder de Duitse te verkrijgen — Duitse krijgsdienst hebben verricht. De bepaling is ook toepasselijk op personen, waaronder Nederlanders en voormalige Nederlanders, die zich een benoeming tot Verwalter hebben laten welgevalen⁵⁾.

De krachtens art. 2 sub 4 en 5 onder de vijandelijke onderdanen te rangschikken lieden hebben tot deze qualificatie door hun persoonlijk gedrag aanleiding gegeven: personen die op grond van art. 2 sub 4 tot de vijandelijke onderdanen behoren, n.l. allen die ingevolge het K.B. A 6 tot vijandelijk onderdaan zijn verklaard, kunnen zijn van iedere nationaliteit — ook de Nederlandse — terwijl, buiten A 6 om, een dergelijke verklaring door de Minister van Justitie kan worden afgelegd, t.a.v. personen die niet Nederlanders of Nederlandse onderdanen zijn.

De rechtspersonen in art. 2 sub 3 vormen het economisch equivalent der in art. 2 sub 1 genoemde natuurlijke personen: hun opne-

---

1) sub 5.

2) sub 6.

3) art. 2 sub 1.

4) Ingevolge Erlass des Führers van 19 Mei 1943 (RGBl, I S 315) hebben Deutschstämmige Ausländer, die tot de Duitse weermacht, de Waffen-SS, de Duitse politie of de O.T. behoorden, de Duitse nationaliteit verkregen.

5) Afd. Rechtspraak, Kamer 's-Gravenhage 8 October 1947 N.R. 1032; Kamer Arnhem 9 December 1947 N.R. 1122.

ming onder de vijandelijke onderdanen dient om de economische penetratie van de vijandelijke staten tegen te gaan; de nationaliteit van aandeelhouders, directeuren, commissarissen enz. is geheel irrelevant.

Uit het voorgaande blijkt, dat men de vijandelijke onderdanen geenszins mag vereenzelvigen met de onderdanen der „vijandelijke staten”. Als er uit de beschouwing der groepen, 1, 3, 4 en 5 één conclusie is te trekken is het deze, dat het zijn van vijandelijk onderdaan in de zin van deze groepen met het bezit van de nationaliteit van een vijandelijke staat niets te maken heeft.

Deze gevolgtrekking gaat echter niet op voor de tweede, tot nog toe niet besproken groep, aan welke — in tegenstelling tot de andere groepen — door het begrip nationaliteit vorm wordt gegeven.

In art. 2 sub 2 worden n.l. als vijandelijke onderdanen geïntroduceerd „natuurlijke personen, die onderdaan zijn of te eniger tijd na de tiende Mei 1940 zijn geweest van een vijandelijke staat”. Met de opneming van deze groep heeft men het gehele volk in zijn vermogen aansprakelijk willen stellen voor de gevolgen der oorlogshandelingen, gepleegd jegens Nederland door de vijandelijke staat als zodanig. Het is uitgesloten dat iemand die door de Nederlandse staat als Nederlander wordt erkend tot deze groep behoort. Voor de toepassing van de Nederlandse wetgeving immers worden staat en bevoegdheden van Nederlanders uitsluitend naar Nederlands recht beoordeeld, het bezit van een andere nationaliteit naast de Nederlandse geldt naar Nederlands recht niet.

Het Nederlandse recht verwijst voor de vraag of iemand een bepaalde nationaliteit heeft naar de nationaliteitsregeling van de staat waarvan hij beweert de nationaliteit te bezitten. Is iemand echter naar Nederlands recht Nederlander, dan komt deze verwijzing in het geheel niet aan de orde. In gelijke geest oordelen de meeste gezaghebbende schrijvers over internationaal privaatrecht.

Dat iemand die zowel de Nederlandse als een vreemde nationaliteit bezit Nederlander en niet vreemdeling is wordt o.a. verdedigd door Kusters⁶⁾; volgens hem doet de andere nationaliteit daaraan niet af omdat de nationaliteit van openbare orde is.

Ook van Brakel⁷⁾ beschouwt de Nederlander die tevens een andere nationaliteit bezit niet als vreemdeling maar als Nederlander;

---

⁶⁾ Het Internationaal burgerlijk recht in Nederland, p. 285.

⁷⁾ Grondslagen en beginselen van Nederlands Internationaal Privaatrecht, p. 129 e.v.

of men in andere staten hierover anders zou oordelen is hierbij z.i. onverschillig ⁸⁾).

Met het Nederlandse verwante rechtsstelsels huldigen een zelfde standpunt.

In *Frankrijk* praevaleert de Franse nationaliteit. A. Pillet ⁹⁾ be-roept er zich evenals Kusters op, dat de nationaliteit de openbare orde betreft; een soevereine staat zou steeds eigen recht moeten toepassen op ieder die hij als zijn onderdaan beschouwt. Geen staat zou kunnen toestaan dat op zijn rechtssubjecten vreemd recht wordt toegepast.

Niboyet ¹⁰⁾ verklaart: „La nationalité française prévaut nécessairement en France. La nationalité française l'emporte nécessairement et exclusivement en France. C'est un point sur lequel on est d'accord. En l'absence d'un droit positif international contraire, il n'y a aucune raison pour qu'un Etat fasse disparaître ses lois et s'incline devant celles d'un autre Etat, surtout quand sa constitution organique est en jeu”.

Volgens Arthur Nuszbaum ¹¹⁾ moet de *Duitse* rechter aan de *Duitse* nationaliteit de voorrang geven ¹²⁾).

---

⁸⁾ Hiertegenover staat de mening van I. H. Heymans, *Algemene problemen van Internationaal Privaatrecht*, p. 120 en 121, die let op de „virtuele” nationaliteit, d.i. de nationaliteit welke men in het leven draagt, blijkend uit de taal die men spreekt, het gezelschap waarin men verkeert, het land waar men zich bij voorkeur ophoudt of waar men het centrum van zijn bestaansmogelijkheid heeft. Subsidiar, n.l. voor de homo internationalis, aanvaardt hij het domicilie of de feitelijke verblijfplaats. Aan dit standpunt komt nabij, behoudens dat hij een overheersend belang aan het domicilie toekent, L. de Groot. Het personeel statuut van bipatriden en apatriden, pr. Leiden 1938, Hfdst. IV, die niet van virtuele maar van actieve nationaliteit spreekt ter bepaling van het personeel statuut van alle bipatriden, onverschillig of een der mogelijke nationaliteiten de Nederlandse is; volgens hem mag de rechter zich niet over de nationaliteitsvraag uitspreken. Rb. 's-Gravenhage, 19 Januari 1948, N.J. 1948, No. 210, houdt wel rekening met de Duitse nationaliteit van een op grond van D 16 Nederlands gebleven vrouw.

⁹⁾ *Traité pratique de droit international* no. 126; *Conflicte de nationalité* p. 640.

¹⁰⁾ *Traité de droit international privé français*, I, 2e éd. 1947, no. 452.

¹¹⁾ *Deutsches Internationales Privatrecht*, I, p. 92.

¹²⁾ Het Engelse recht biedt geen punten van vergelijking. Men zie voor de in Engeland algemeen geldende opvatting Clive M. Schmitthoff, *A text-book of the English conflict of laws*, 1945, p. 400: „In the case of natural persons, English Common Law considers as the test of an alien enemy voluntary residence in enemy territory. The nationality or domicile of the person in question is immaterial. It is noteworthy that a British subject who in time of war resides voluntarily in enemy territory is, according to English Law, an alien enemy”.

Ten aanzien van de hierboven bedoelde strijdvraag heeft de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel nog geen partij gekozen. Het door ons verdedigde standpunt is door het Nederlandse Beheersinstituut uitdrukkelijk verworpen¹³⁾; het mag derhalve geenszins als representatief voor de Raad worden opgevat.

C.W.
J.

---

¹³⁾ W.P.N.R. 3980.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 39. **VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**,
8 April 1948. (i.z. de Jong/N.B.I./Ré Koster).

Zolang nog in dubio is of de piano tijdens de verkoop nog tot het vermogen van appellant behoorde moet deze als belanghebbende bij de verkoop worden beschouwd. Voorzitter bevoegd aangezien de bestreden handeling naar haar aard behoort tot de in E 133 aan het N.B.I. opgedragen taak.

Een Bechstein-vleugel is wel een kostbaar artikel, doch geen zeldzaamheid; zij valt onder het begrip „meubelen” of „huisraad” als bedoeld in art. 571 B.W.

Voor „opslag bij het N.B.I.” is niet steeds — en was in casu niet — noodzakelijk opslag in daartoe speciaal door het N.B.I. gebruikte ruimten. De piano is op 23 Mei 1946 eigendom van de Staat geworden; op die datum is aan appellant ieder belang bij dit instrument en bij de verkoop daarvan komen te ontvallen.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel; enz.

1. Overwegende, dat appellant, wiens vermogen krachtens het bepaalde bij art. 6, lid 1, juncto art. 10, lid 2, van het Besluit Vijandelijk Vermogen onder beheer is geweest van het N.B.I., zich blijkens zijn hierboven genoemd appelrequest bezwaard voelt door — en bij Ons ingevolge het bepaalde bij art. 11, lid 4, van voornoemd Besluit in hoger beroep komt en de vernietiging verzoekt van — de door het N.B.I. geëffectueerde verkoop van een oorspronkelijk aan appellant toebehorende vleugelpiano merk Bechstein No. 128202, zulks op de gronden, vermeld in zijn appelrequest en nader geadstrueerd tijdens de mondelinge behandeling, komende deze gronden in het kort hierop neer:

Bij de afwikkeling van het beheer over appellant's vermogen is hem medegedeeld, dat de bovengenoemde vleugelpiano hem niet zou kunnen worden afgegeven, aangezien deze aan een oorlogsslachtoffer zou zijn gegeven. Het N.B.I. schreef op 10 Maart 1947 aan Mr. Nijgh, dat appellant's piano door het N.B.I. „vorig jaar in bruikleen is gegeven aan een oorlogsslachtoffer, beroepsmusicus, en inmiddels aan genoemde is verkocht. Op grond van de Vorderingsbeschikking van 6 Mei 1946 kan niet tot teruggave van deze piano worden overgegaan. De betreffende politieke delinquent kan zijn schade indienen bij de Schade-Enquête Commissie”.

Mr. Nijgh antwoordde daarop bij brief van 19 Maart 1947, dat z.i. in casu de Vorderingsbeschikking niet toepasselijk was, aangezien deze vleugel in overleg tussen appellant en diens beheerder vanuit de opslagplaats, waar de vleugel door appellant destijds in bewaring gegeven was, overgebracht was naar de firma Goldschmeding te Amsterdam; zij kan dus niet geacht worden, bij het N.B.I. in opslag te zijn geweest op 23 Mei 1946; daarvoor is naar het oordeel van de juridische afdeling van het Hoofdkantoor van het N.B.I. nodig, „dat roerende zaken in opslag zijn bij het Beheersinstituut zelf en dus in daartoe speciaal door het Beheersinstituut gebruikte eventueel gehuurde ruimten.”

Verder stelt appellant: deze vleugelpiano valt niet onder de Vorderingsbeschikking:

1e. omdat zij geen „huisraad” is conform art. 571 B.W.;

2e. omdat zij op 23 Mei 1946 noch bij het N.B.I. in opslag was, noch door het N.B.I. in gebruik gegeven aan derden;

Appellant zelf heeft de vleugel bij een gardemeubles opgeslagen; daar is hij gebleven tot 2 April 1946; toen is het instrument, dat door onoordeelkundige opslag dreigde beschadigd te worden, bij de firma Goldschmeding opgeslagen, alwaar het is gebleven tot 14 Augustus 1946; toen is het door die firma afgeleverd aan Mevrouw de Jong-Koster, tegen afgifte van een order tot aflevering aan die firma, waarop is vermeld, dat de vleugel aan genoemde Mevrouw Koster moet worden bezorgd in bruikleen.

De daarop gevolgde verkoop van deze vleugel aan koopster was niet noodzakelijk; het N.B.I. heeft door die verkoop gehandeld in strijd met de eisen, aan een richtig beheer te stellen.

2. Overwegende, dat het N.B.I. hierop in het kort aldus heeft geantwoord: Het beheer is geëindigd op 15 Februari 1947. Een vleugelpiano valt onder „meubelen” of „huisraad” ex. art. 571 B.W.; de Vorderingsbeschikkingen zijn dus op een vleugelpiano toepasselijk. In casu is slechts de V.B. 1115A toepasselijk; deze vleugelpiano is op 14 Augustus 1946 — dus ná de inwerkingtreding der Vorderingsbeschikkingen — aan derden uitgeleend.

Volgens het N.B.I. is het onverschillig, of de opslag is geschied in een kluis of pakhuis van het N.B.I. dan wel elders: de interpretatie van appellant is reeds daarom onhoudbaar, omdat het N.B.I. geen opslagplaats zou kunnen huren, groot genoeg om al het huisraad op te slaan, dat bestemd is voor uitreiking aan oorlogsslachtoffers. Speciaal piano's worden door het N.B.I. steeds opgeslagen bij gevestigde pianohandelaren, slechts daár is een juiste behandeling gewaarborgd. Deze vleugel is opgeslagen op 2 April 1946 bij G. A. Goldschmeding's Piano- en Orgelhandel N.V. te Amsterdam, die op dit gebied een eerste reputatie geniet. Met deze N.V. was reeds lang vóór die datum een afspraak gemaakt om alle instrumenten, die zij van vijanden of N.S.B.-ers onder zich had of zou verkrijgen, uitsluitend voor het N.B.I. te bewaren: reeds daarom was deze vleugel vanaf 2 April 1946 „bij het Beheersinstituut in opslag.”

Bovendien heeft Mr. E. Reinhold deze vleugel daar opgeslagen uitdrukkelijk in zijn kwaliteit van beheerder van appellant; het bewaarloon is dan ook door of vanwege het N.B.I. betaald.

De beheerder is ex art. 35 E 133 niets anders dan de verlengarm van het N.B.I., zodat opslag door een beheerder gelijk is aan opslag door het N.B.I. Derhalve is door de V.B. 1115A deze vleugel op 23 Mei 1946 staatseigendom geworden en heeft appellant vanaf die datum alle zeggenschap over dit instrument verloren. Het is wel mogelijk, dat een ambtenaar van het Hoofdkantoor tegenover Mr. Nijgh een andere zienswijze heeft kenbaar gemaakt, doch het N.B.I. is daaraan uiteraard niet gebonden.

Het N.B.I. ontkent, dat Mr. Reinhold — appellant's beheerder — destijds over de opslag der vleugelpiano bij Goldschmeding met appellant overleg zou hebben gepleegd.

De vleugel is op 14 Augustus 1946 uitgeleend en op 31 Januari 1947 verkocht aan Mevrouw D. de Jong-Koster alias Ré Koster, een bekende zangeres, Jodin, in 1942 naar Zwitserland gevlucht. Bij terugkomst bleken haar vleugel en haar piano en haar verder meubilair door de bezetters geroofd. Het bezit van een vleugel is voor haar onmisbaar. voor appellant niet.

3. Overwegende, dat het N.B.I. — hetwelk bij deszelfs conclusie op de bovenstaande gronden heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijkverklaring van appellant, althans tot afwijzing van zijn verzoek, kosten rechtens — bij pleidooi bovendien nog een beroep heeft gedaan op Onze onbevoegdheid ratione materiae, zulks op grond van de mening van het N.B.I.:

- a. dat de litigieuze vleugelpiano tijdens de verkoop daarvan niet meer behoorde tot appellant's vermogen, maar tot dat van de Staat en wel in gevolge voornoemde Vorderingsbeschikking 1115A;.

- b. dat de beoordeling der uitvoering van de Staatstaak van het N.B.I. niet valt onder de competentie van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel;
- c. dat ten aanzien der beslissing, of de piano al dan niet valt onder de Vorderingsbeschikkingen, de Afdeling Rechtspraak bevoegd is, zijnde volgens het N.B.I. art. 43 E 133 en niet art. 11, lid 4, in casu toetselijk;
4. Overwegende, dat Wij laatstgenoemd verweer, als van de verste strekking, het eerst in behandeling zullen nemen;
5. Overwegende hieromtrent:

dat appellant, zolang nog in dubio is, of de litigieuse piano — waarvan tussen partijen vaststaat, dat zij bij de aanvang van het beheer over appellant's vermogen daartoe behoorde — tijdens de verkoop daarvan nog tot zijn vermogen behoorde, ongetwijfeld moet worden beschouwd als belanghebbende bij die verkoop, zodat Wij ons ex art. 11, lid 4, juncto art. 11, lid 1, sub c, E 133, bevoegd achten om van het door hem ingesteld hoger beroep tegen de onderhavige verkoop kennis te nemen, aangezien de bestreden handeling van het N.B.I. naar haar aard behoort tot de taak, die in het Besluit E 133 aan het N.B.I. is opgedragen en bepaaldelijk te rekenen is tot de handelingen, waarvan krachtens art. 11, lid 4 van dit Besluit beroep bij de Voorzitter openstaat;

6. Overwegende ten gronde:

dat artikel 571 B.W. in vergelijking met het overeenkomstige artikel 533 Code Civil, aan de reeks van goederen, die niet tot „meubelen” of „huisraad” gerekend kunnen worden, o.m. toevoegt „andere kostbaarheden en zeldzaamheden”, met welke twee woorden slechts een enkel begrip wordt aangeduid;

dat immers de Franse text van het met artikel 571 B.W. overeenkomende artikel 614 van het Burgerlijk Wetboek van 1830 spreekt van „autres objects précieux et rares”;

dat hetzelfde blijkt uit andere toevoegingen van de Nederlandse Wetgever aan de in de Code Civil voorkomende reeks uitzonderingen, te weten „prenten, schilderijen, beelden”, waaronder in verband met het tweede lid van artikel 573 B.W. moeten worden verstaan de „verzamelingen van schilderijen, prenten en beelden, die op galerijen en bijzondere vertrekken geplaatst zijn”;

dat ook deze toevoeging uitgaat van dezelfde gedachte, n.l. om niet onder „meubelen” of „huisraad” te laten vallen die goederen, die door hun bijzondere aard waardig zijn in een verzameling te prijken;

dat nu een vleugelpiano wel pleegt te zijn een kostbaar artikel en inzonderheid een Bechsteinvleugel — gelijk algemeen bekend is — niet behoort tot de goedkope meubelen, doch dat een vleugelpiano, die — gelijk het onderhavige instrument — in serie gemaakt wordt, geen zeldzaamheid is; dat een vleugelpiano derhalve geacht moet worden onder het begrip „meubelen” of „huisraad” als bedoeld in artikel 571 B.W. te vallen;

dat Wij voorts met het N.B.I. van oordeel zijn, dat de litigieuse vleugelpiano op het tijdstip van de inwerkingtreding van de beschikking der Ministers van Justitie en Financiën van 6 Mei 1946 No. 1115 A Ned. St. Crt. 1946, No. 101 bij het Beheersinstituut in opslag was, aangezien Ons uit de Ons overgelegde stukken is gebleken, dat Mr. E. Reinhold, ten deze uitdrukkelijk handelende in zijn kwaliteit van „beheerder”, bij brief van 30 Maart 1946 aan G. A. Goldschmeding's Piano- en Orgelhandel te Amsterdam heeft bevestigd de tussen hem en die Pianohandel gemaakte afspraak, dat laatstgenoemde „Dinsdag a.s. de vleugel van den Heer J. de Jong, die thans opgeslagen staat bij de firma Stoof, Bussummerstraat 27, Hilversum, naar Amsterdam (zal) laten brengen en in (haar) magazijnen (zal) in bewaring nemen”, waaruit volgt, dat deze vleugel sinds 2 April 1946 — op welke datum hij werd opgeslagen bij Goldschmeding — bij het N.B.I.

„in opslag” was, kunnende Wij niet delen appellant's mening — blijkens de in de eerste overweging hierboven benoemde brief van Mr. Nijgh aan het N.B.I. van 19 Maart 1947 gebaseerd op „het oordeel van de juridische afdeling van het Hoofdkantoor van het Beheersinstituut” — als zou alleen dan kunnen worden gesproken van „opslag bij het N.B.I.”, indien de opslag geschiedt in „daartoe speciaal door het Beheersinstituut gebruikte eventueel gehuurde ruimten”, zijnde het in het bijzonder bij muziekinstrumenten als piano's noodzakelijk, dat deze — gelijk in casu is geschied — worden opgeslagen in speciaal daarvoor geschikte lokaliteiten, als hoedanig zeker niet in aanmerking kunnen komen de meubel-opslagplaatsen, waarin het N.B.I. de grote hoeveelheden meubilair van politieke delinquenten en vijandelijke onderdanen, die het N.B.I. onder beheer heeft, pleegt onder te brengen;

7. Overwegende, dat Wij al het verder door partijen over en weer aangevoerde buiten beschouwing kunnen laten en op bovenstaande gronden appellant — wiens vleugelpiano op 23 Mei 1946 eigendom is geworden van de Staat en aan wie mitsdien op die datum ieder belang bij dat instrument en bij de verkoop daarvan is komen te ontvallen — in zijn vordering niet ontvankelijk zullen moeten verklaren en hem als in hoofdzaak in het ongelijk gestelde partij in de kosten zullen veroordelen.

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren Ons bevoegd om van appellant's vordering kennis te nemen;

Verklaren appellant in zijn vordering niet ontvankelijk;

Veroordelen appellant in de proceskosten, tot op deze uitspraak door Ons begroot aan de zijde van het N.B.I. op f 25.— en aan de zijde van de koopster eveneens op f 25.—.

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 751. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT**, 27 Februari 1948. (Mrs. van Regteren Altena, Prof. Dorhout Mees en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

Schenkeningen door Verwalter gedaan aan de N.S.B. uit de kas van de door hem beheerde Joodse zaak nietig verklaard en met toepassing van art. 26 E 100 verzoeker erkend als concurrent schuldeiser van de N.S.B. in liquidatie. Vordering toegewezen zonder toepassing van art. 25 E 133.

(Zie beslissing inzake schenkingen aan Winterhulp N.R. No. 541).
(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 25, 26.) N.R. No. 1245.

No. 752. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 2 Maart 1948. (Mrs. Jhr. Calkoen, van Hinloopen Labberton en Karni).

Het aanvaarden van de functie van Verwalter brengt niet mede, dat deze in privé aansprakelijk is voor de handelingen door hem in die kwaliteit verricht. Van een zodanige aansprakelijkheid kan slechts sprake zijn, indien de Verwalter is getreden buiten de grenzen, welke zijn ambtsplicht hem stelde, dan wel in strijd daarmee iets heeft nagelaten en daaruit schade is ontstaan.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1257.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

No. 753. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**, 9 Febr. 1948. (Mrs. Boll, van der Loos en Lubbers).

Gerequesteerde veroordeeld tot afgifte der door hem in 1941 op een veiling gekochte goederen aan verzoekster, met zijn veroordeling om aan verzoekster een vergoeding te betalen voor het gebruik dier goederen vanaf 1941 tot aan de teruggave.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1259.

Vorderingen met betrekking tot huur- en pachtvereenkomsten;

No. 754. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN**, 27 Febr. 1948. (Mrs. Prof. Beekhuis, Dorhout en Mulder).

Requestrant q.q. vraagt herstel van een huurovereenkomst rechtens ten behoeve van een afwezige doch feitelijk ten behoeve van de firma Asto, aan welke firma verzoeker de zaak van de oorspronkelijke huurders heeft verkocht, bij welke verkoop de aanspraken op rechtsherstel waren begrepen. Verzoek tot rechtsherstel moet worden gezien als een uitvoering van de koopovereenkomst en is

niet ingesteld ten behoeve van de gedupeerden. Besluit E 100 is niet voor dat doel geschreven. Verzoeker niet ontvankelijk verklaard. (Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1246.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

No. 755. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 31 Maart 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Verzoek tot herstel van een ongevallenverzekering afgewezen. Partijen hebben die overeenkomst als vervallen beschouwd en het zou onredelijk zijn de overeenkomst, nadat een ongeval heeft plaats gevonden, te herstellen.

Verzoekster heeft voldoende gelegenheid gehad maatregelen tot herstel der verzekering te nemen vóór het tijdstip van het ongeval.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1252.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

No. 756. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 11 Maart 1948. (Mrs. Maassen, Rink en Brouwer).

De Gemeente Delft heeft in 1941 van verzoekers percelen weiland gekocht. Deze verkoop kon in 1941 niet geacht worden een vrijwillige te zijn geweest, hoewel verzoekers de percelen in 1939 te koop hadden aangeboden. De Raad acht het op grond van de bijkomende omstandigheden billijk, dat de schade geleden door het feit, dat de koopsom in Duitse handen is gekomen, door beide partijen ieder voor de helft wordt gedragen.

I.v.m. de woonplaats van verzoekers is de uitspraak opgeschort, totdat de vergunning ingevolge art. 8 van het Deviezenbesluit 1945 is verkregen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.; Deviezenbesluit 1945 (Stbl. F 222) artt. 8 en 9.) N.R. No. 1242.

No. 757. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 16 Febr. 1948. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois. Dijksterhuis en Mijnsen).

Rechtsherstel van onroerend goed met herstel van de afgeloste hypothecaire vorderingen.

Gerequesteerde veroordeeld tot betaling van het netto provenu aan verzoeker.

Gerequesteerde, oorspronkelijk huurder van het onroerend goed, wordt hersteld in zijn huurrechten en de vordering op de N.G.V. ter zake van de betaling van de restant koopsom wordt aan de gerequesteerde gecedeerd.

Verzoeker moet op de hypothecaire vorderingen rente betalen vanaf de datum van roeyment aan de hypotheekhouders.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1243.

No. 758. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 13 Jan. 1948. (Mrs. Jolles, Wiarda en O. Schreuder).

De inschrijving in het Grootboek van de Wederopbouw komt in zijn geheel toe aan verzoeker in verband met de op hem rustende herbouwplicht, niettegenstaande deze inschrijving meer bedraagt dan de door gerequesteerde betaalde koopprijs.

Aan gerequesteerde een bedrag van f 1500,— toegewezen wegens het goede bewonen en onderhouden van het perceel, waardoor het bedrag der inschrijving gunstig is beïnvloed.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1244.

- No. 759. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 31 Maart 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, Block en van Vrijberghe de Coningh).

Gerequesteerde F. op 9 April 1942 een Joods onroerend goed kope was te kwader trouw en dient ten volle het risico daarvan te dragen. Geen reden dit risico voor een deel te laten mededragen door de hypothecaire geldschieder of de notaris (gerequesteerde P.), door wiens medewerking tot hypotheekverlening de koop mogelijk is gemaakt.

Vordering tot rechtsherstel van het onroerend goed toegewezen, met opdracht aan de hypotheekbewaarder tot inschrijving en doorhaling in de door hem gehouden registers zoals in het vonnis omschreven.

Gerequesteerde F. veroordeeld tot betaling aan verzoeker van het netto-provenu van het onroerend goed, door hem ontvangen.

Verzoeker zal aan partij F. overdragen zijn vordering op de N.G.V. welke vordering wordt belast met een eerste pandrecht ten behoeve van verzoeker en een tweede pandrecht ten behoeve van partij P.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 113c.)

N.R. No. 1253.

- No. 760. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 1 April 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

De vraag aan wie moet worden uitgekeerd het door de oude eigenares (N.V. Audaan) te betalen bedrag, waarvoor zij bij het rechtsherstel is gebaat, namelijk of aan de Landelijke Hypotheekbank of aan de koper van het onroerend goed (v.d. Meijden) (in welk geval de Landelijke concurrent schuldeiser van v.d. Meijden zou worden) in dien zin beslist, dat met toepassing van de artt. 22, 26 en 27 K.B. E 100 aan de Landelijke wordt toegekend een eerste pandrecht op dit bedrag, na verrekening van de kosten door v.d. Meijden aan Audaan N.V. verschuldigd.

Ten laste van de Landelijke komen de meerdere kosten, die zijn ontstaan door de ten behoeve van de Landelijke gevestigde hypotheken.

De zaak is terug verwezen naar de notaris-bemiddelaar om een minnelijke regeling tot stand te brengen op basis van het gewezen vonnis.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 22, 23, 26, 27.)

N.R. No. 1254.

- No. 761. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 23 Maart 1948. (Mrs. Prof. Kollewijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Het beroep op art. 33 E 100 van gerequesteerde gaat ook dan op, indien de gehoudenheid tot betalen slechts afhankelijk was van een opzegging der hypothecaire lening en deze opzegging is geschied door het A.N.B.O. Er zijn geen bijzondere redenen aangevoerd om art. 33, lid 3, toe te passen. Eis tot herstel van de hypothecaire vordering ontzegd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 33.) N.R. No. 1255.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 762. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK ARNHEM, 16 Maart 1948. (Mrs. van der Grinten, Maassen en Rirk).

Het Beheersinstituut heeft zich verzet tegen de executie van een vonnis gewezen ten laste van een Oostenrijker, omdat deze vijandelijk onderdaan is in de zin van E 133 en omdat de door appelland gesloten arbeidsovereenkomst ingevolge art. 14, lid 1, E 133 nietig is. Beslissing van het B.I. in hoger beroep bekrachtigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 2, lid 2, 14, 43.)

N.R. No. 1248.

No. 763. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 4 Maart 1948. (Mrs. Jolles, O. Schreuder en van Zeggelen).

De door verzoeker van het Beheersinstituut gevorderde goederen vallen onder het begrip „huisraad” in de zin van art. 571 B.W. en niet onder „kostbaarheden en zeldzaamheden”, ook al zijn ze antiek of voor verzoeker van bijzondere waarde. Er is geen reden tot een enge interpretatie van het woord „huisraad”, nu in de Vorderingsbeschikkingen bij de verwijzing naar art. 571 B.W. nog zijn gevoegd de woorden „in den ruimsten zin”.

Beschikking van het B.I. bekrachtigd.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.)

N.R. No. 1258.

No. 764. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 19 Maart 1948. (Mrs. Prof. van der Pot, Prof. Beekhuis en Dorhout).

De heffing voor het beheer hangt niet af van de omvang, die het feitelijk beheer in een bepaald geval heeft gehad, doch uitsluitend van de grootte van het onder beheer gestelde vermogen. Het tarief bedoeld in art. 35, 2e lid E 133 is na goedkeuring bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant van 18 September 1945 No. 70.

(Zie N.R. 1175).

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) artt. 35 en 43.)

N.R. No. 1260.

Gevallen van onbevoegdverklaring.

Zie No. 754.

Diverse beslissingen

No. 765. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 9 Febr. 1948. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

Verzoekster, veroordeeld tot ontruiming van een perceel ten behoeve van Etam's Kousenmaatschappij, heeft het pand van de verhuursters gekocht, terwijl door de verhuursters de huur aan de N.V. Etam is opgezegd. Verzoekster vraagt i.v.m. deze gewijzigde omstandigheden herziening van de gegeven beslissing. De gestelde feiten kunnen niet leiden tot het krachteloos maken van het ontruimingsbevel — ook niet tot het uitstellen van de ontruimingsdatum — omdat het niet redelijk is, dat de Etam, bij het instellen van haar actie tot ongedaanmaking van de gedane huuropzegging, in een minder gunstige processuele positie wordt gedrongen, dan waarin zij zou verkeren na een plaats gevonden ontruiming.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.)

N.R. No. 1247.

No. 766. **RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM**,
9 Febr. 1948. (Mrs. Boll, van der Loos en Lubbers).

Herziening van een beslissing, zoals bedoeld in art. 143, lid 3, E 100, heeft alleen betrekking op een eindbeslissing en niet op een tussenvonnissen, zodat de gestelde termijn van 3 maanden, ook ten aanzien van een herziening gericht tegen een interlocutoire beslissing begint te lopen vanaf de dag waarop het eindvonnis is geweest.

Voor het slagen van een herziening is het niet voldoende dat de aangevoerde feiten en omstandigheden in het vonnis a quo niet zijn vermeld, doch uit de aangevallen beslissing moet blijken dat haar inhoud niet is overeen te brengen met de wel in aanmerking genomen feiten en omstandigheden.

(Zie N.R. 753 en 1028).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.)   N.R. No. 1256.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 36. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 14 April 1948. (Mr. G. Nauta).

De vraag of de verstrekking van het crediet in feite het karakter van een kapitaal-investering had kan in het midden blijven nu vaststaat dat het door de D.R.T. terzake ingevorderde een opeisbare vordering betrof. De D.R.T. was krachtens de op lijst B van E 93 geplaatste Verordening 26/1940 tot vorderen bevoegd. Evenmin kan worden bestreden de bevoegdheid van de Verwalter van de credietnemer tot inbetalinggeving der litigieuze effecten. Aangezien de credietnemer de eigendom op rechtmatige wijze heeft verloren kan zijn vordering tot terugverkrijging niet worden toegewezen.

Wel toewijsbaar is de subsidiaire vordering, herstel in de eigendom van de credietgever: deze is eigenaar geworden omdat de bezitverkrijging door de D.R.T. op zijn naam is geschied, waarin geen verandering kan worden gebracht door een interne boeking (deponering door de D.R.T. in een Anderdepôt).

BESLISSING.

In de zaak van:

1. de Naamloze Vennootschap *N.V. De Hoover Handel-Maatschappij*, gevestigd te Amsterdam;
2. de Vennootschap naar Engels recht *Hoover Limited*, gevestigd te Perivale, Engeland, *requestanten*.

Advocaat: *Mr. J. Jolles*;

contra:

Het Nederlandse Beheersinstituut, deel uitmakend van de Afdeling Beheer van de Raad voor het Rechtsherstel, gevestigd te 's-Gravenhage, beherende het vermogen van de *Deutsche Revisions- und Treuhand A.G.*, *gerequesteerde*.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie, de navolgende beslissing:

Van een schuld van Hoover (Amsterdam) aan Hoover (Perivale) ten bedrage van f.110.008,58 werd tijdens de bezetting door de *Deutsche Revisions- und Treuhand A.G.* betaling gevorderd. De Verwalter van Hoover (Amsterdam) voldeed hieraan door middel van de inbetalinggeving van een aantal obligatiën Nederland, waarvan de omschrijving als volgt luidt:

100/f 1000,— obligatiën 3½ % Nederland 1942 Serie C Nrs. 86427/526.

Na de bevrijding wendden de beide requestanten zich tot het Beheersinstituut teneinde de obligatiën, voorzover nog niet uitgeloot en nog bij de *Treuhand* aanwezig, terug te verkrijgen. Van de beslissing van het Beheersinstituut, die een weigering inhield, kwamen requestanten in appel bij de Afdeling Rechtspraak, welke de zaak verwees naar de Afdeling Effectenregistratie.

De Afdeling is van oordeel, dat de onderhavige vordering is aan te merken, als een aanvraag tot herstel in de eigendom der betrokken effecten, primair van Hoover (Amsterdam), subsidiair van Hoover (Perivale).

De primaire vordering berust op de stelling, dat de betrokken obligatiën op onrechtmatige wijze aan Hoover (Amsterdam) zouden zijn ontnomen.

De Afdeling acht deze stelling niet met de feiten in overeenstemming. De vraag, of het door Hoover (Perivale) aan Hoover (Amsterdam) verstrekte crediet in feite het karakter had van een kapitaal-investering, in het midden latende, stelt de Afdeling vast, dat het in elk geval een opeisbare vordering betrof. Evenzeer staat vast, dat de Treuhand krachtens de toentertijd geldende Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied betreffende de behandeling van vijandelijk vermogen (24 Juni 1940, no. 26), welke verordening voorkomt op de aan het Besluit Bezettingsmaatregelen (E 93) toegevoegde lijst „B” en mitsdien geacht wordt van kracht te zijn geweest ten tijde van de bezetting, tot het vorderen van betaling namens de Engelse creditrice bevoegd was. Ook de bevoegdheid van de Verwalter van Hoover (Amsterdam), eveneens optredende krachtens bezettingsrecht, om de obligatiën in betaling te geven, kan niet worden bestreden.

Hoover (Amsterdam) heeft derhalve op rechtsgeldige wijze de eigendom der obligatiën verloren, zodat de primaire vordering niet voor toewijzing in aanmerking komt.

De subsidiaire vordering is gebaseerd op de gedachte, dat de Treuhand de obligatiën heeft verkregen, optredende ter vertegenwoordiging van Hoover (Perivale), zodat deze laatste eigenaar is geworden. Het Beheersinstituut stelt zich hiertegenover op het standpunt, dat tengevolge der inbetalinggeving niet Hoover (Perivale), maar „de collectiviteit van schuldeisers” eigenaar is geworden, hetgeen zou blijken uit de omstandigheid, dat de Treuhand de stukken gedeponereerd had in een z.g. „Anderdepôt”.

De Afdeling acht deze gedachte juridisch niet verdedigbaar. Het staat vast, dat de bezitsverkrijging door de Treuhand geschiedde op naam van Hoover (Perivale). Een interne boeking kan hierin geen wijziging teweeg brengen. De Afdeling is dan ook van oordeel, dat de subsidiaire vordering behoort te worden toegewezen.

De Afdeling beslist op grond van deze overwegingen, dat Hoover (Perivale) wordt hersteld in haar eigendomsrecht ten opzichte der litigieuze obligatiën en veroordeelt het Beheersinstituut om binnen 14 dagen na heden deze obligatiën voorzover niet vóór 9 Mei 1945 uitgeloot aan Hoover (Perivale) terug te geven door middel van inlevering ten name van Hoover (Perivale) bij een door deze aan te wijzen inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer. Zij veroordeelt voorts het Beheersinstituut aan Hoover (Perivale) te betalen binnen dezelfde termijn de sedert 9 Mei 1945 op deze obligatiën verschenen rente alsmede de opbrengst van de sedert die datum uitgelote obligatiën.

No. 37. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie,
23 April 1948. (Mr. C. R. F. van Roggen).

De Verwalter ener N.V. gaf aan een effectenkantoor opdracht tot verkoop van een pakket aan de N.V. toebehorende effecten. Het effectenkantoor verkocht enige stukken aan zijn eigen personeel, dat het plan tot deze aankoop had gemaakt, nadat het pakket op het kantoor was aangekomen.

Geen verkrijging in regelmatig beursverkeer: regelmatig zou zijn geweest levering der effecten aan degene die boven aan de voor de betrokken fondsen bij alle effectenkantoren bestaande lange wachtlijst stond.

Daarenboven moet het effectenkantoor — en evenzeer zijn procuratiehouder, de verweerder — uit de opdracht om de ontvangst te doen strekken tot betaling van aandelen in de bovenbedoelde N.V. zelf, hebben begrepen dat hier een onregelmatigheid werd begaan. Herstel der N.V. in haar eigendomsrechten.

BESLISSING.

In de zaak van:

N.V. Stoomlinnenfabrieken J. Elias, te Eindhoven, verzoekster;

contra:

A. H. Zahn, wonende te 's-Gravenhage, verweerder

heeft de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel het navolgende overwogen en beslist:

Verzoekster vraagt rechtsherstel ten aanzien van zes, hieronder nader te noemen, toonder-aandelen Koninklijke Petroleum en Dordtsche Petroleum.

Uit overgelegde stukken blijkt de juistheid van verzoeksters stellingen dat zij deze effecten in Juli 1941 in regelmatig beursverkeer heeft verkregen; dat zij tijdens de bezetting van ons land onder „Verwaltung” heeft gestaan; dat de Verwalter R. Krupka een heel pakket aandelen (waaronder de hierboven bedoelde) van verzoekster heeft verkocht, maar niet ten haren bate; dat deze verkoop is geschied middels het effectenkantoor van Jarman & Zn., 's-Gravenhage, in Augustus 1944; en dat bedoelde aandelen thans in het bezit van verweerster zijn.

Uit het verweerschrift van Zahn, zoals dit bij de behandeling mondeling door hem is aangevuld, blijkt:

dat hij sinds jaren procuratiehouder is van het genoemde kantoor van Jarman & Zn., 's-Gravenhage; dat hij begin Augustus 1944 van zijn broer uit Eindhoven, die lid was van de N.S.B. en directeur van Carp's Garenfabrieken, het telefonisch verzoek kreeg hem te Amsterdam te ontmoeten voor een zakelijke bespreking; dat hij de volgende dag deze broer te Amsterdam heeft ontmoet, die hem voorstelde aan zekere Swinkels; dat Swinkels hem een lijstje heeft getoond van een aantal effecten, en heeft gevraagd wat daarvan de waarde was; dat hij die effecten, berekend tegen de stopkoersen, heeft geraamd op f 90 à 100 mille; dat besproken is dat hij deze effecten zou verkopen, waarop hij aanvankelijk deze verkoop heeft afgeraden; dat niettemin Swinkels en zijn broer bleven bij het voornemen deze te verkopen; dat bij zijn vertrek zijn broer hem heeft medegedeeld dat hijzelf commissaris was van de N.V. Textiel fabrieken J. Elias te Eindhoven, en dat Swinkels directeur daarvan was; dat enkele dagen daarna de N.V. Elias bij brief van 8 Augustus 1944 (getekend Krupka) en geadresseerd aan „Jarman & Zn., 's-Gravenhage, t.a.v. d' Heer Zahn” het bewuste pakket aandelen heeft gezonden met opdracht deze te verkopen en de opbrengst daarvan te storten bij de Rijnsche Handelsbank „ten gunste van de Vermogens-, Verwaltungs- und Rentenanstalt, als betaling van W. Swinkels voor koopsom aandelen N.V. J. Elias, Eindhoven”: dat hij, namens Jarman, deze opdracht heeft bevestigd — met letterlijke overneming van de bestemming der opbrengst bij brief van 9 Augustus 1944, door hem namens Jarman & Zn., ondertekend, en gericht aan de N.V. Elias; dat deze tevoren nooit cliënte van Jarman & Zn. was geweest; dat van dit pakket aandelen een deel is verzonden dan wel gebracht naar het Amsterdamse kantoor van Jarman & Zn. om ze ter beurze te doen verkopen; dat echter zijn Amsterdamse en Haagse chefs van Jarman in een gesprek met hem hebben gezegd dat het belachelijk was de olie-aandelen op de beurs te verkopen en dat buiten de beurs om voor de aandelen Kon. Petroleum 100 % méér gemaakt kon worden, en dat zij — deze chefs — elk een deel dezer olie-aandelen zelf wilden nemen; dat hij is ingegaan op hun voorstel dat ook hij hieraan zou meedoen; dat aldus elk van hen drieën vier aandelen Kon. Petroleum en twee aandelen Dordtse Petroleum heeft verkregen; dat de zes stuks, die hijzelf aldus kreeg, identiek zijn met degene die verzoekster thans terugvordert; dat door Jarman & Zn., 's-Gravenhage, aan verzoekster een verkoopnota is gezonden — op basis van de stopkoers — en het netto provenu is overgemaakt aan de Vermogens-, Verwaltungs- und Rentenanstalt, onder vermelding van de bestemming daarvan; dat hij vervolgens als surplus-waarde aan Swinkels (niet aan verzoekster) heeft gestuurd f 9600,— te weten f 8000,— van zijn beide chefs voor de door deze overgenomen acht aandelen Kon. Petroleum (à f 100 %) en f 1600,— voor de door hem zelf overgenomen 4 aandelen Kon. Petroleum (à 40 %. hetgeen hij voor zichzelf voldoende vond); en dat hij van mening is dat hier van regelmatig beursverkeer sprake is nu deze posten (de verkoop voor verzoekster, en de aankoop voor verweerster c.s.) door Jarman & Zn., 's-Gravenhage, in zich zelf zijn afgesloten.

Dit verweer faalt.

Vooreerst is hier geen sprake van regelmatig beursverkeer. Het is van algemene bekendheid dat in Augustus 1944 tengevolge van de grote vraag naar petroleum-aandelen en het geringe aanbod daarin, voor deze fondsen bij alle effectenkantoren een lange wachtlijst bestond. Regelmatig zou dus slechts geweest zijn, indien Jarman & Zn., deze aandelen had geleverd aan degenen (en) die bovenaan op de wachtlijst stond(en), en niet aan haar eigen personeel dat eerst bij de ontvangst der stukken het plan maakte deze aan te kopen. Bovendien, verweerder heeft niet gesteld dat Jarman & Zn. aan hem c.s. een formele aankoopnota heeft gezonden.

In de tweede plaats moet Jarman & Zn. — en evenzeer haar procuratiehouder, verweerder ten deze — uit de door haar geaccepteerde en bevestigde opdracht om de opbrengst van de van verzoekster afkomstige effecten te doen strekken tot betaling van aandelen in die N.V. zelf (welke aandelen-Elias gekocht zouden worden, met medewerking van een N.S.B.-commissaris, door de eigen directeur dier N.V.), in plaats dat die opbrengst aan verzoekster zelf zou worden afgedragen, hebben begrepen dat hier een onregelmatigheid werd begaan.

Een beroep op goede trouw komt dus aan verweerder niet toe, en het verzoek moet worden toegewezen.

Beslissende:

Herstelt verzoekster in haar eigendomsrechten t.a.v. de aandelen Kon. Petroleum Maatschappij, nos. 11527, 163116, 268515 en 95782, en van de aandelen Dordtsche Petr. Mij. nos. 17155 en 18954.

Beveelt verweerder deze effecten te (doen) zenden aan het door verzoekster aan te wijzen inleveringskantoor;

Veroordeelt hem aan verzoekster af te geven c.q. te vergoeden alle vruchten die hij daarvan heeft getrokken, alsmede die welke hij daarvan had kunnen trekken, voorzover verzoekster zulks niet meer zelf kan doen;

Veroordeelt hem in de kosten, aan zijde van verzoekster begroot op f 25,— aan verschotten, en f 75,— salaris van de gemachtigde.

No. 38. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 23 April 1948. (Mr. R. P. Cleveringa).

Gerequesteerde is niet in staat aannemelijk te maken, dat hij het litigieuse, door reguëstrant bij Lippmann, Rosenthal & Co. ingeleverde, effect heeft verkregen op een der wijzen als in art. 53, lid 2, E 100, is aangegeven: hij heeft slechts gesteld, dat hij het in de hongerwinter van een boer in ruil heeft verkregen tegen een ander, hem toebehorend effect.

Aangezien aan de voorwaarden van art. 54 (lid 1) is voldaan wordt requestrant in de eigendom hersteld.

BESLISSING.

Inzake:

Mr. M. M. G. Th. de Kort, wonende te Bussum, als bewindvoerder over *B. van Tijn*, requestrant

contra:

F. K. J. Fijen, wonende te Overveen, gerequesteerde.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de volgende beslissing:

Requestrant stelt dat 1 certificaat à 10 shares gewone aandelen New York Central Spoorweg Maatschappij No. 480 op 4 October 1941 door de Incassobank ten behoeve van van Tijn bij Lippmann, Rosenthal & Co. is ingeleverd, dat gerequesteerde, — de tegenwoordige bezitter — niet de wijze van verkrijging kan aangeven en derhalve geen bezitter te goeder trouw is.

Gerequesteerde heeft bij verweerschrift hierop geantwoord, dat hij het

litigieuze certificaat in de hongerwinter bij een boer heeft geruild tegen een hem toebehorende Amerikaanse Spoorweg-obligatie.

Bij de mondelinge toelichting heeft requestrant overgelegd de acte van benoeming tot bewindvoerder over B. van Tijn alsmede een verklaring van de Incassobank, vermeldende dat zij het litigieuze effect op 4 October 1941 van B. van Tijn heeft ontvangen ter inlevering bij Lippman, Rosenthal & Co.

Gerequesteerde heeft bij de mondelinge toelichting verklaard, dat hij volhardt bij de wijze van verkrijging als aangegeven in zijn verweerschrift, doch dat hij niet in staat is deze wijze van verkrijging aannemelijk te maken.

Daar requestrant een aanvraag tot herstel van recht heeft ingediend, dient gerequesteerde aannemelijk te maken, dat hij het effect verkregen heeft op één der wijzen als aangegeven in art. 53, lid 2, van K.B. E 100. Nu gerequesteerde medegedeeld heeft hiertoe niet in staat te zijn kan hem geen erkenning van de eigendom worden verleend.

Requestrant voldoet aan het gestelde in art. 54 van K.B. E 100.

De Raad beslist als volgt:

Requestrant wordt hersteld in de eigendom van 1 certificaat à 10 shares gewone aandelen New York Central Spoorweg Maatschappij no. 480 en het inleveringskantoor, hetwelk bij de aanmelding zijn bemiddeling verleende, is verplicht — voorzover geen buiten het Besluit Herstel Rechtsverkeer gelegen voorschriften of omstandigheden zich daartegen verzetten — het couponblad van het bovengenoemde effect of, voorzover geen afzonderlijke couponblad aanwezig is, het gehele effect, op 23 Juni 1948 uit te leveren aan requestrant, dan wel aan degeen, die daarop krachtens een aan het inleveringskantoor bekende rechtsverhouding, waarin hij tot requestrant staat, aanspraak kan maken een en ander met dien verstande, dat deze uitlevering achterwege zal blijven, indien vóór bovengenoemde datum door de Afdeling Effectenregistratie aan het inleveringskantoor mededeling is gedaan van een tegen de onderhavige beslissing ingesteld beroep bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel, in welk laatste geval het effect slechts mag worden uitgeleverd, nadat de Afdeling Rechtspraak over dit beroep zal hebben beslist.

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN VOOR AFWEZIGEN en VOORZIENINGEN VOOR RECHTSPERSONEN

Publicaties in de Nederlandsche Staatscourant.

Vijandelijk onderdaan.

De Minister van Justitie;

Overwegende, dat het ter waarborging van een rechtvaardige liquidatie van de te 's-Gravenhage gevestigde stichting: Nederlandsche Administratie van Onroerende Goederen (Niederländische Grundstücksverwaltung) geboden is buiten twijfel te stellen, dat de bepalingen van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad no. E 133) op bedoelde liquidatie van toepassing zijn;

Overwegende, dat onzekerheid bestaat over de vraag of de vorengenoemde rechtspersoon is vijandelijk onderdaan in de zin van artikel 2 sub 1 van genoemd Besluit en mitsdien voor de toepassing van dat besluit als zodanig moet worden aangemerkt;

Overwegende, dat het in verband hiermede wenselijk is, met toepassing van art. 2, lid 5, van genoemd besluit, de voornoemde rechtspersoon uitdrukkelijk te verklaren tot vijandelijk onderdaan;

Verklaart de rechtspersoon: Nederlandsche Administratie van Onroerende Goederen (Niederländische Grundstücksverwaltung), gevestigd te 's-Gravenhage tot vijandelijk onderdaan voor de toepassing van de bij of krachtens het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad no. E 133), uitgevaardigde bepalingen.

De Minister voornoemd,

J. H. VAN MAARSEVEEN.

's-Gravenhage, 10 April 1948.

(Ned. St. Crt., 13 April 1948 No. 71).

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

Positie van de Centrale Arbeiders Verzekerings- en Deposito Bank, als koper van Joodse hypotheaire vorderingen.

In ons vorig artikel over de positie van de Centrale Arbeiders Verzekerings- en Deposito Bank bij het rechtsherstel werd uitsluitend besproken het rechtsherstel van Joods onroerend goed, dat door de koper belast werd met een hypotheek ten behoeve van „de Centrale”.

Het N.S.B.-bestuur van de Centrale heeft echter ook rechtstreeks met de Duitse instanties transacties afgesloten zo b.v. door van de N.G.V. Joodse hypotheaire vorderingen te kopen.

De overwegingen, geciteerd in de reeds in het vorig artikel vermelde vonnissen, dat „tussen de Joodse eigenaar (naar bezettingsrecht vertegenwoordigd door de N.G.V.) en de Centrale nooit enige transactie tussen de Centrale en de koper heeft gestaan”, op grond van welke overwegingen de eis van de Centrale tot schadevergoeding werd afgewezen, komen in de onderhavige geschillen te vervallen.

In principe wordt dan ook de eis van de Centrale tot schadevergoeding door de Afdeling Rechtspraak in de geschillen betreffende door de N.G.V. aan de Centrale gecedeerde hypotheaire vorderingen toegewezen.

Daar echter zowel de Joodse crediteur der vordering, als de Centrale door de handelingen van de bezetter zijn gedupeerd, wordt de schade tussen partijen gedeeld.

In de beide geschillen, welke ten gevolge van door de Afdeling Onroerende Goederen opgemaakte processen-verbaal van zwaarigheden door de Afdeling Rechtspraak behandeld worden, werd de schade gelijkelijk verdeeld tussen beide partijen.

De betreffende overwegingen luiden:

I. Uitspraak van de Kamer 's-Gravenhage d.d. 17 October 1947.

„O. dat ten deze feitelijk vaststaat:

dat op 1 December 1934 de te Amsterdam gevestigde firma A. en haar enige vennoten schuldig hebben erkend aan J. een hoofdsom van f —,— voor welke schuld inschrijving is genomen ten hypotheekkantore;

dat ingevolge par. 7 van de Bezettingsverordening 154/1941 het beheer van deze vordering is overgenomen door de Stichting N.G.V., welk beheer volgens art. 8 ook omvatte de bevoegdheid om Joods grondbezit geheel of ten dele te vervreemden of te bezwaren.

dat voormelde Stichting bij onderhandse acte van 2 April 1943 die vordering, toen rentende 4 % per jaar en pro resto bedragende f 36.000,—, heeft verkocht en overgedragen aan de Centrale tegen een koopprijs van f 36.000,—, van welke overdracht een aantekening werd gesteld ter zijde van de voormelde hypotheaire inschrijving;

dat, vóórdat deze overdracht tot stand kwam, aan de Centrale door Rost van Tonningen een N.S.B.-bestuur was opgedrongen in de personen van Jhr. van der Does en van den Bosch, terwijl het oude vóór de bezetting fungerende bestuur niets van de gesties van het nieuwe bestuur noch ook van de onderhavige cessie heeft geweten; enz.

O. dat naar 's Raads oordeel uit deze vaststaande feiten volgt, dat de rechtshandeling van de overdracht der vordering evenals de daaruit ontstane rechtsbetrekking tussen de cedent en de Centrale behoren te worden nietig verklaard; enz.

O. dat thans nog krachtens art. 27 E 100 moet worden nagegaan of het recht op de hypotheaire schuldvordering, waarvan het bezit door de

cessie voor hem is verloren gegaan aan de oorspronkelijke crediteur behoort te worden teruggegeven;

dat dit volgens het eerste lid behoort te geschieden, tenzij het recht zich bevindt in het bezit van een persoon, die aannemelijk maakt, dat hij het te goeder trouw en onder bezwarende titel van een derde heeft verkregen;

dat in casu vaststaat, dat de cessionaris zich niet op goede trouw kan beroepen, daar het haar zeer wel bekend is geweest, dat de N.G.V. niet bevoegd was tot vervreemding van deze Joodse hypothecaire vordering en zich daarvoor enkel beroepen kon op een bezettingsverordening, die beroving als recht sanctioneerde;

dat echter het feit, dat de Centrale destijds door de bezetter van haar normaal bestuur was beroofd en haar een N.S.B.-bestuur was opgedrongen, dat namens haar de cessie heeft bewerkstelligd zonder dat de naar het gemene recht bevoegde organen daarop enige invloed hebben kunnen uitoefenen, naar 's Raads oordeel aanleiding moet geven om, gebruik makende van de hem bij het derde lid van art. 27 toegekende bevoegdheid, in dit geval een schadevergoeding toe te kennen aan de Centrale en wel in deze zin, dat de schade door de cessie toegebracht door de Joodse rechthebbende en de cessionaris ieder voor de helft wordt gedragen;

dat de Raad hierbij in aanmerking heeft genomen, dat, waar hem generlei maatstaf ten dienste staat om de schade tussen partijen te verdelen, de redelijkheid het beste gediend wordt en willekeur vermeden door elk der partijen met een gelijk aandeel te belasten; enz.

O. dat van de zijde van de Joodse partij nog is aangevoerd, dat de Raad voor een beroep op de bijzondere redenen van art. 27, lid 3, van het Besluit E 100, de gehele gestie van het N.S.B.-bestuur der Centrale in het onderzoek zou moeten betrekken, teneinde na te gaan of die gestie inderdaad ten nadele van de Centrale is uitgevallen, daar in het omgekeerde, evenzeer mogelijke, geval geen aanleiding tot enige schadevergoeding zou bestaan; dat de Raad dit standpunt niet deelt en van oordeel is zich bij zijn beslissing te moeten bepalen tot de te zijner kennis gebrachte feiten zonder rekening te houden met mogelijkheden of veronderstellingen, die door niets gestaafd worden en door elk der partijen gratuit kunnen worden opgeworpen;

O. dat namens de Centrale gewicht wordt gehecht aan het feit, dat de lening blijkens een overgelegde brief van 8 April 1943 aan de Heer X. reeds was opgezegd en derhalve ook zonder de cessie voor de Joodse rechthebbende zou zijn verloren gegaan, hetgeen nader is aangedrongen met een beroep op een brief van 23 December 1942 van de hypothecaire debitrice aan de Centrale, waarbij verzocht wordt de rentevoet op te geven, die (blijkbaar voor een na opzegging opnieuw te sluiten hypotheek) door de Centrale werd gevorderd;

O. dat de Centrale hierin een aanwijzing ziet, dat van de zijde van de debiteur mede getracht is tot opzegging van de bestaande hypotheek te komen om een lagere rente te kunnen bedingen, zodat inderdaad met die opzegging ernst zou zijn gemaakt, maar dit alles niet wegneemt, dat de hypotheek nu eenmaal, zoals zij bestond, is gecedeerd, zonder dat een mogelijke opzegging daarop enig effect gehad heeft;

O. tenslotte, betreffende het subsidiaire verzoek van de Centrale om de N.G.V. te veroordelen haar alle door haar geleden schade te vergoeden, dat zulk een veroordeling niet kan worden uitgesproken tegen een lichaam, dat geen partij in dit geding is geweest en zich bepaald heeft tot een tot niets bindende verklaring bij het proces-verbaal van zwaarigheden;

O. dat er dan ook geen aanleiding is voor de Raad om zich in deze zaak uit te spreken over de mogelijkheid van enig regres, dat de beide partijen voor het hen treffend nadeel zouden kunnen nemen; enz."

II. Uitspraak van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 2 Maart 1948.

„O. dat tussen partijen en belanghebbenden ten deze feitelijk vaststaat, dat de Joodse partij op 7 Augustus 1941 een bedrag van f 40.000,— à 4½ % 's jaars ter leen heeft verstrekt aan de N.V. A., onder zekerheidstelling van een door de debitrice verleende eerste hypotheek op een haar in eigendom toebehorend onroerend goed te X., welke hypotheek op 14 Augustus d.a.v. ten hypotheekkantore is ingeschreven;

dat krachtens de Duitse anti-Joodse bezettingsverordeningen, speciaal de verordening 154/1941 van 11 Augustus 1941, de N.G.V. zich van deze Joodse vordering heeft meester gemaakt en haar bij onderhandse acte van 1 Juli 1942 heeft gecedeerd aan de Centrale voor een koopsom van f 40.000,— waarvoor bij die actie kwijting is verleend, terwijl de debitrice de acte van cessie mede heeft getekend als erkenning der cessie; enz.

O. dat naar 's Raads oordeel uit deze vaststaande feiten volgt, dat de rechtshandeling van de overdracht der vordering evenals de daaruit ontstane rechtsbetrekking tussen de cedent en de Centrale behoren te worden verklaard; enz.

O. dat thans nog krachtens art. 27 E 100 moet worden nagegaan of het recht op de hypothecaire schuldvordering, waarvan het bezit door de cessie voor haar is verloren gegaan, aan de oorspronkelijke creditrice behoort te worden teruggegeven;

dat dit volgens het eerste lid behoort te geschieden, tenzij het recht zich bevindt in het bezit van een persoon, die aannemelijk maakt, dat hij het recht te goeder trouw en onder bezwarende titel van een derde heeft verkregen;

dat in casu vaststaat, dat de cessionaris zich niet op goede trouw kan beroepen, daar het haar zeer wel bekend is geweest, dat de N.G.V. niet bevoegd was tot vervreemding van deze Joodse hypothecaire vordering en zich daarvoor enkel beroepen kon op een bezettingsverordening, die beroving als recht sanctioneerde;

dat echter het feit, dat de Centrale destijds door de bezetter van haar normaal bestuur was beroofd en haar een N.S.B.-bestuur was opgedrongen, dat namens haar de cessie heeft bewerkstelligd, zonder dat de naar het gemene recht bevoegde organen daarop enige invloed hebben kunnen uitoefenen, naar 's Raads oordeel aanleiding moet geven om gebruik makende van de hem bij het derde lid van art. 27 toegekende bevoegdheid in dit geval een schadevergoeding toe te kennen aan de Centrale en wel in deze zin, dat de schade door de cessie toegebracht door de Joodse rechthebbende en de cessionaris ieder voor de helft wordt gedragen; dat de Raad hierbij in aanmerking heeft genomen, dat, waar hem generlei maatstaf ten dienste staat om de schade tussen partijen te verdelen, de redelijkheid het best gediend wordt en willekeur vermeden, door elk der partijen met een gelijk aandeel te belasten.”

Nêêrlands Landschap

Serie van 8 boekjes compleet fl. 5.85

Losse deeltjes **fl. 0.70**

Deeltje **7 fl. 1.—**

*

- 1. Geologische grondslagen van het Nederlandse landschap**
door Dr C. van Rijsinge
- 2. Het Nederlandse landschap en zijn oude ontginningen**
door Dr. Ir J. T. P. Bijhouwer
- 3. Dieren van Nederland**
door Dr A. Schierbeek
- 4. Het landschap in de literatuur**
door dra T. Klijnhout-Moerman
- 5. Het Nederlandse landschap en de Waterstaat**
door Dr Ir Z. Y. van der Meer
- 6. Het Nederlandse landschap en de stedenbouw**
door Drs H. van der Weyde
- 7. Natuurbescherming**
door Dr C. van Rijsinge
- 8. Het Nederlandse landschap in de beeldende kunst**
door D. F. Lunsingh Scheurleer

Bestel nog heden bij de boekhandel of bij de

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD”
Scheepmakersstraat 1—3 - Den Haag - Giro 12789

ENORME PRIJSVERLAGING

Binnenkort verschijnt de **TWEEDE** druk van de

In dit losbladig documentatie-systeem zijn de volgende rubrieken verschenen:

	Nieuwe prijs	Voor-intekenprijs
1. Geld-, Bank- en Beurswezen	f 62.50	f 50.—
2. Betalingsverkeer met het Buitenland	f 75.—	f 60.—
3. Financiële Maatregelen tot Rechtsherstel	f 35.—	f 28.—
Drie rubrieken tezamen kosten	f 160.—	f 125.—

Voor-intekenen tegen de verlaagde prijs is slechts mogelijk tot 15 Juni a.s.

Door middel van een abonnement op de dagelijkse aanvullingen kan men zich ervan verzekeren, dat het systeem steeds up-to-date wordt gehouden. - Abonnementsprijs voor drie rubrieken tezamen f 25.— per jaar; prijs per pagina 8 $\frac{1}{2}$ cent.

BIJ MEERDERE ABONNEMENTEN BELANGRIJKE REDUCTIES

Vraagt het uitvoerig prospectus aan bij de

N.V. MAATSCHAPPIJ VOOR BEDRIJFSWETENSCHAPPELIJKE UITGAVEN

Waldeck Pyramontlaan 25 — Tel. 93046 — Amsterdam Z.

Ingevolge papiertoewijzing B.P.P. No. 2346 verschijnt deze uitgave 2 x per maand en is de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat 15 $\frac{1}{2}$ x 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

28 MEI 1948

NUMMER

23

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOFSTAD“

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSPRAAK: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad“
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
MR. J. W. JOSEPHUS JITTA

VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25.—

UITGAVE VAN

D R U K K E R I J - U I T G E V E R I J
"DE HOFSTAD"

S C H E E P M A K E R S S T R A A T 1-3
'S-GRAVENHAGE

TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

De Raad voor het Rechtsherstel in Nederlands-Indië

vraagt voor spoedige uitzending ten
behoefte van haar afdeling Geschils-
beslissingen

JURISTEN

met enige ervaring in de advocatuur
ter behandeling van rechtsherstel-
vraagstukken.

Brieven met uitvoerige inlichting te
zenden aan de Vertegenwoordiger
van de Raad voor het Rechtsherstel
in N.I., Ministerie v. Overzeese
Gebiedsdelen, Kamer 22, Plein 1,
's-Gravenhage.

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
Mededeling van de redactie	642
De praktijk van beheer en herstel	643
Mededelingen van het Secretariaat van de Raad	648
Uitspraken in hoger beroep van de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel ingevolge art. 11 E 133	649
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	654
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	654
Vorderingen m.b.t. verzekeringsovereenkomsten	654
Vorderingen m.b.t. onroerende zaken; hypothecaire vorderingen . . .	655
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	655
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	656
Diverse beslissingen	656
Afdeling effectenregistratie.	
Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer	657
Afdeling onroerende goederen.	
Rectificatie	661
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	661

MEDEDELING VAN DE REDACTIE

Het orgaan „Rechtsherstel” zal met ingang van de derde jaargang éénmaal per maand verschijnen. De abonnementsprijs is in verband hiermede teruggebracht tot f 12,— per jaar.

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

Vijandelijk onderdaan en dubbele nationaliteit (II).

In ons vorig artikel verdedigden wij de opvatting, dat de Nederlander, die zich tevens onderdaan van een vreemde staat mag noemen, naar Nederlands recht slechts als Nederlander mag worden beschouwd ¹⁾. Was vóór de oorlog dit vraagstuk voornamelijk van theoretisch belang, het wonderlijke K.B. van 22 Mei 1943, Stbl. D 16, heeft de bipatride tot een veel voorkomende figuur in ons rechtsleven verheven. Art. 1, lid 1, van dit Besluit:

„Door het na 9 Mei 1940 verkrijgen of deelachtig worden van de nationaliteit of het onderdaanschap van een staat, waarmede Wij ten tijde dier verkrijging geen diplomatieke betrekkingen onderhielden of onderhouden, wordt, tenzij die betrekkingen tussen 9 Mei 1940 en het tijdstip, waarop dit besluit in werking treedt, zijn tot stand gebracht, het Nederlanderschap noch het Nederlandsch onderdaanschap verloren dan indien Wij zulks uitdrukkelijk verklaren”,

maakte bij voorbaat vrijwel illusoir de plaatsing op de aan het Besluit Bezettingsmaatregelen toegevoegde lijst A van enige Duitse verordeningen ²⁾ welke ten doel hadden het behoud van het Nederlanderschap voor lieden die in Duitse krijgsdienst traden.

Deze opvatting brengt met zich mede dat de Nederlandse vrouw, die onder vigeur van D 16 met een Duitser huwde en Nederlandse bleef ³⁾, ondanks haar verkrijging van de Duitse nationaliteit, volgens Nederlands recht slechts als Nederlandse wordt aangemerkt.

---

¹⁾ Naar ons nader blijkt, staan de „Accounting Rules for German Enemy Assets” (opgenomen in de gedrukte stukken van de Tweede Kamer als bijlage B bij de Memorie van Antwoord op Wetsontwerp No. 825, Zitting 1947—1948) op het standpunt dat op hen, die zowel de Duitse nationaliteit als die van een der I.A.R.A.-landen bezitten, tegen het vijandelijk vermogen gerichte maatregelen kunnen worden toegepast. Men zou dus kunnen menen dat de I.A.R.A. een minder strenge houding aanneemt dan wij.

²⁾ Verordeningen van 25 Juli 1941, Verordeningsblad 1941 No's 133 en 134; Verordening 8 Augustus 1941, Verordeningsblad 1941 No. 147.

³⁾ Dit wordt ontkend door J. Mannoury, Het Nederlandse Nationaliteitsrecht, Pr. Amsterdam 1947, p. 121, op grond van een grammaticale interpretatie van art. 1 D 16, die echter met de in het voorschrift zelf neergelegde bedoeling in strijd is.

Overigens doen zich vragen voor:

- a. Moet D 16 geacht worden met terugwerkende kracht te zijn ingevoerd? Dezelfde quaestie is gerezen t.a.v. het K.B. A 6. Contra: de Broederschap

Op dit standpunt stelde zich Prof. Meyers, toen hij zich ⁴⁾ kante tegen de mening van het N.B.I., dat de hier bedoelde vrouwen vijandelijk onderdaan zijn. „Wanneer de Nederlandsche wet het noodig vindt te verklaren, dat een vrouw niettegenstaande een huwelijk Nederlandsche blijft, dan is deze vrouw voor de Nederlandsche autoriteiten Nederlandsche en niets dan dat, want de Nederlandsche autoriteiten hebben de verplichting iederen Nederlander, voor wat betreft zijn vermogen dat in Nederland ligt, te beschermen tegen aanspraken van een vreemden staat, die niet op het Nederlandsche recht gegrond zijn” ⁵⁾.

Op andere grond betoogde de Haagse Rechtbank bij vonnis van 8 April 1947, N.J. 1948, No. 34, dat de echtgenote van een Nederlander, die door het treden in vreemde krijgsdienst zijn Nederlanderschap zou hebben verloren ⁶⁾, niet de staat van haar man volgt. De Rechtbank leidde dit af uit de geschiedenis van de bij de Wet van 21 April 1936 S 209 tot stand gekomen wijziging van art. 5 der Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap van 12 December 1892 S 268. Ook deze vrouw zou derhalve niet als vijandelijk onderdaan in de zin van art. 2 sub 2 E 133 kunnen worden beschouwd.

---

der Notarissen, blijkens Adres van het Dagelijks Bestuur d.d. 3 Februari 1948 aan de Minister van Justitie gepubliceerd in Correspondentieblad Maart 1948, p. 87, neemt hier werking ex nunc aan; een arbitrale uitspraak van 13 Juni 1947, welke in extenso is opgenomen in „De Arbitrale Rechtspraak” Juli 1947, No. 319, p. 199, acht de invoering van A 6 met terugwerkende kracht geschied.

- b. Hebben zij, die tussen 10 Mei 1940 en 5 Juni 1943 (datum van inwerking-treding van D 16) een vijandelijke nationaliteit hebben verkregen hun Nederlanderschap verloren, of moeten zij krachtens D 16 geacht worden het Nederlanderschap nooit te zijn kwijt geraakt dan wel het te hebben teruggekregen?

Van belang is deze vraag b.v. voor vrouwen, die in dat tijdvak met een Duitser huwden.

⁴⁾ In W.P.N.R. 3980.

⁵⁾ Dit betoog van Prof. Meyers weerhield echter de met de uitvoering van E 100 belaste Ministers niet zich, in hun Memorie van Antwoord op het Wetsontwerp tot aanvulling van de artt. 2, 3, 12 en 47 E 133 (de latere Wet H 450), aan de zijde van het Ned. Beheersinstituut te scharen. Op p. 3 van deze memorie vindt men n.l.:

„Artikel 2, onder 2, gaat uit van de gedachte, dat het feit dat iemand is onderdaan van een vijandelijke staat hem stempelt tot vijandelijk onderdaan. Of deze persoon naast de vijandelijke nationaliteit nog een andere nationaliteit bezit (zgn. dubbele nationaliteit), speelt daarbij geen rol.”

⁶⁾ Een Nederlander die zonder verlof van de Kroon in vreemde staats- of krijgsdienst treedt, verliest zijn nationaliteit en wordt dus statenloos. Verkrijgt hij echter bij dit in vreemde krijgsdienst treden de nationaliteit van een vijandelijke staat, en geschiedt zulks onder de vigeur van D 16, dan raakt hij zijn Nederlanderschap niet kwijt en wordt dus bipatriede. Deze gevolgtrekking wordt verworpen door Mr. C. G. M. van Nijnatten, N.J.B. 1947, p. 185 en 186.

Voor het zich in geallieerde krijgsdienst begeven geldt uiteraard het Besluit E 127.

Anders ligt de zaak ten aanzien van bipatriden, die twee vreemde nationaliteiten hebben.

Prof. Meyers heeft er de aandacht op gevestigd ⁷⁾ dat in de latere tijd „een betere en meer bevredigende oplossing van het vraagstuk der dubbele nationaliteit” wordt voorgestaan, dan die welke „door een eenzijdige winzucht der afzonderlijke volkeren ingegeven wordt”, gelijk die o.a. is neergelegd in het door hem geciteerde art. 5 van de — bij gebreke van een voldoende aantal ratificaties nog niet van kracht van wet hebbende — Haagsche Conventie van 1930 concernant certaines questions relatives aux conflits de lois sur la nationalité. In dit artikel wordt bepaald, dat de bipatride moet worden behandeld als had hij maar één nationaliteit; de vreemde staat zal, afgezien van zijn eigen rechtsregels omtrent het personeel statuut en onder reserve van de in de bedoelde staat van kracht zijnde verdragen, op zijn grondgebied bij uitsluiting kunnen erkennen hetzij de nationaliteit van het land waarin de bipatride heeft „sa résidence habituelle et principale”, hetzij „la nationalité de celui auquel, d'après les circonstances, il apparaît comme se rattachant le plus en fait”.

Kosters ⁸⁾ voelt het meest voor het domiciliebeginsel, mits de betrokkene woonplaats heeft in een der staten waartoe hij krachtens nationaliteit behoort. Woont hij elders, dan zou de nationaliteit beoordeeld moeten worden volgens die der nationale wetten, waarvan de toepassing voor hem het voordeligst en het meest gewenst is.

Voorop stellende dat de bipatride het voordeel behoort te genieten van privilegering, krachtens verdrag, van één der betrokken staten ⁹⁾, geeft van Brakel ¹⁰⁾ de voorkeur aan het domiciliebeginsel; aan de keuze van de bipatride wil hij geen invloed toekennen, omdat dit met het publiekrechtelijke karakter van het onderdaanschap in strijd is en bovendien tot ongewenste consequenties zou leiden.

Volgens L. de Groot ¹¹⁾ mag — zoals boven werd vermeld ¹²⁾ slechts aan de actieve nationaliteit waarde worden gehecht.

In de Franse literatuur heeft Arminjon ¹³⁾ zich verklaard tot voorstander van de keuze door de betrokkene.

---

7) l.c.

8) Het internationaal burgerlijk recht in Nederland, p. 287.

9) Idem Niboyet, *Traité de droit international privé français*, 1947, No. 464.

10) Grondslagen en beginselen van Nederlands internationaal privaatrecht, p. 130.

11) Het personeel statuut van apatriden en bipatriden, Ac. pr. Leiden 1938 Hfdst. IV.

12) *Orgaan*, Jrg. II, p. 617, noot 8.

13) *Précis de droit international privé II*, No. 12.

Niboyet ¹⁴⁾ daarentegen meent, dat de vijandelijke nationaliteit in Frankrijk moet praevaleren, indien dit land daarbij een politiek belang ¹⁵⁾ heeft, „comme en matière de séquestres de guerre”. In een door hem met instemming vermelde uitspraak van 20 Maart 1925 besliste het Hof te Parijs in dezelfde zin met betrekking tot een Chileense, die door huwelijk de Duitse nationaliteit had verkregen, zonder daarbij haar oorspronkelijke nationaliteit te verliezen. Het Hof, overwegende dat het niet tot zijn competentie behoorde, uit te maken of de betrokkene al dan niet *uitsluitend* een van deze nationaliteiten bezat, besliste dat het vermogen van de vrouw, nu deze ten opzichte van Duitsland Duitse was, gerequestreerd kon worden. Niboyet tekent hierbij aan — en hiermede erkent hij o.i. dat het door hem en het Parijse Hof ingenomen standpunt moeilijk te verdedigen is — dat de zaak een andere wending had kunnen nemen indien Chili had gemeend voor haar onderdane te moeten interveniëren ¹⁶⁾; Duitsland immers kon aan een Chileense niet de nationaliteit ontnemen, welke haar door Chili was toegekend. Waarna hij laconiek constateert: „On se serait alors trouvé en présence d'un conflit diplomatique dont la solution n'était plus du ressort des tribunaux judiciaires”.

Deze halfslachtige toestand wordt vermeden bij de oplossing welke de Afdeling Rechtspraak, in een appelprocedure, voor een analoge quaestie aangaf. Het betrof hier een Belgische dame, die in 1911, tengevolge van haar huwelijk met 'n Duitser, van nationaliteit veranderd was, maar zo spoedig mogelijk gebruik had gemaakt van de haar bij een Belgische wet van 1922 geboden mogelijkheid om aan haar laatst verworven nationaliteit de Belgische toe te voegen. De Kamer 's-Gravenhage ¹⁷⁾ overwoog, dat naar de beginselen van Nederlands internationaal privaatrecht in gevallen van dubbele nationaliteit, waarbij één der nationaliteiten die van een vijandelijke natie is, een keuze moet worden gedaan tussen de verschillende nationaliteiten; de voorkeur zou dan gegeven moeten worden aan de nationaliteit met welke de nauwste betrekkingen bestaan. Uit de ten processe gebleken feiten

---

¹⁴⁾ I.c. Nos. 465 en 466.

¹⁵⁾ Dit „politiek” belang schijnt wel een zeer dunne dekmantel voor het financiële voordeel, dat de staat met deze sequestratie nastreeft.

¹⁶⁾ Diplomatieke moeilijkheden op dit punt zouden niet te vrezen zijn geweest indien de vrouw, naast de Duitse nationaliteit, die van een der Angelsaksische staten had gehad. Vgl. Schmitthoff, geciteerd in noot 12 van het eerste deel dezer beschouwing (Orgaan II, blz. 617); zie verder Trading with the enemy act Sec. 2 sub (a). De „Accounting Rules” (vgl. noot 1) nemen aan, dat er in een geval als dit geen verplichting maar slechts een bevoegdheid tot vrijstelling bestaat.

¹⁷⁾ 7 November 1947, N.R. 1110.

en omstandigheden werd in casu afgeleid, dat de Belgische nationaliteit van appellante diende te praevaleren. Tegenover haar verkrijging, door huwelijk, van de Duitse nationaliteit kon n.l. worden gesteld, dat zij voor de Belgische nationaliteit had geöpteerd, zodra de mogelijkheid daartoe bestond; dat zij niet — althans onvoldoende — de Duitse taal beheerste; dat zij bij afwisseling in België en Nederland, maar nooit in Duitsland had gewoond; dat zij het Duitse volk nooit welgezend was geweest. De Haagse Kamer sprak zich hier bepaaldelijk voor het stelsel der actieve nationaliteit uit; zij heeft echter, binnen het bestek daarvan, aan de uitkomsten der andere stelsels zoveel mogelijk recht doen wedervaren.

* * *

Stelt men zich op het standpunt dat — op welke wijze dan ook — tussen de vijandelijke en de vreemde nationaliteit moet worden gekozen, dan schijnt er geen enkele reden te zijn om de onderdaan van een vijandelijke staat, die tevens de nationaliteit van een der geallieerde staten bezit, anders te beoordelen dan zijn lotgenoot, die onderdaan van een der neutraal gebleven staten is. Voor de toepassing van E 133 is immers slechts van belang, of de betrokkene al dan niet als onderdaan van een vijandelijke staat moet worden beschouwd; blijkt hij te moeten worden aangemerkt als onderdaan van een neutrale staat, dan is E 133 evenmin op hem als op de onderdanen van onze bondgenoten van toepassing.

* * *

In aanvulling op noot 12 van het eerste deel van dit artikel (Jrg. II, p. 117) verwijzen wij naar Elseviers Weekblad van 22 Mei 1948, p. 15, 1e en 2e kolom, blijkens hetwelk het Ver. Koninkrijk voornemens zou zijn ook het vermogen van onderdanen van Duitse satelietstaten, die reeds vóór de oorlog in Engeland hun toevlucht hadden gezocht, te confisqueren. Ook in de Ver. Staten en Canada zouden dergelijke maatregelen overwogen worden.

C.W.
J.

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT VAN DE RAAD

Samenstelling van de Raad. Mutaties (Vgl. Orgaan II pag. 10—11, 42, 433, 529).

Afdeling Rechtspraak.

Tot plaatsvervangende leden zijn benoemd:
Mr. J. H. van Laer en Mr. J. K. Onnen.

Griffie Afdeling Rechtspraak.

Substituut-griffiers:
Benoemd is Mr. M. Knap; eervol ontslag is verleend aan Mr. S. Boas.

Afdeling Beheer, Voorzieningen voor afwezigen en voorzieningen voor rechts- personen.

Tot lid is benoemd: Mr. J. Woudstra; tot plaatsvervangend lid: Mr. G. van Herk.

Verlenging termijn art. 21 eerste lid E 100.

Het Dagelijks Bestuur van de Raad voor het Rechtsherstel heeft in zijn vergadering van 13 Mei 1948 het navolgende besluit genomen:

Het Dagelijks Bestuur van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op artikel 4 sub 8 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, zoals dit is gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 16 November 1945 (Stbl. No. F 272) en op artikel 21 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, zoals dit is gewijzigd bij de Wet van 16 Januari 1947 (Stbl. No. H 22);

Gezien zijn besluiten dienaangaande van 12 Maart 1947, 7 Mei 1947 en 4 December 1947;

Overwegende, dat het noodzakelijk is gebleken de termijn, binnen welke verzoekschriften, als bedoeld in artikel 21, eerste lid Besluit Herstel Rechtsverkeer moeten worden ingediend, te verlengen;

Stelt vast:

1. Verzoekschriften, als bedoeld in het eerste lid van artikel 21 Besluit Herstel Rechtsverkeer, voorzover zij niet betrekking hebben op zeeschepen als bedoeld in artikel 310 Wetboek van Koophandel, moeten worden ingediend vóór 1 Januari 1949, behoudens het hierna bepaalde.

2. Tot op een nader door de Raad te bepalen tijdstip kunnen bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad worden ingediend verzoekschriften, betrekking hebbend op geschillen ten aanzien van onroerende zaken, als bedoeld in artikel 113a Besluit Herstel Rechtsverkeer, mits deze geschillen vóór 1 Juli 1948 ter kennis zijn gebracht van de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad.

Aldus gedaan ter vergadering van 13 Mei 1948.

Toelichting.

Uit het sub 2 bepaalde blijkt, dat verzoeken om rechtsherstel ten aanzien van onroerend goed na 1 Juli 1948 niet meer ter kennis van de Afdeling Onroerende Goederen kunnen worden gebracht en derhalve uit dien hoofde geen wijzigingen in de zakenrechtelijke verhoudingen meer kunnen worden gebracht.

UITSPRAKEN IN HOGER BEROEP VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD INGEVOLGE ART. 11 VAN HET BESLUIT VIJAN- DELIJK VERMOGEN.

No. 40. **VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**,
4 Mei 1948 (i.z. Klapwijk/N.B.I./v. Asperen/Hoekstra).

De beheerder over het vermogen van appellants zoon heeft daaruit verkocht een automobiel welke volgens appellant niet aan die zoon maar aan hem in eigendom toebehoorde. Door het N.B.I. opgeworpen exceptie van onbevoegdheid verworpen, omdat de Voorzitter krachtens artt. 43 j°. 11, lid 4, E 133, kennis heeft te nemen van ieder h.b., ingesteld door belanghebbenden bij een beschikking, handeling, besluit of beslissing van het N.B.I., vallende onder art. 11, lid 1, sub c, E 133.

Vorderingen van appellant op feitelijke gronden ontzgd.

Wij, Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel, enz.;

Overwegende, dat appellant zich bezwaard voelt door — en op de in zijn appelrequest vermelde gronden, welke moeten worden geacht, alhier in hun geheel te zijn geïnsereerd, in beroep komt van — enige ten requeste genoemde handelingen van het N.B.I., welke in het kort hierop neerkomen, dat:

- a) het N.B.I. geen uitdrukkelijke beslissing heeft gegeven op appellant's verzoek tot afgifte van de pretenselijk aan appellant in eigendom toebehoorende Terraplane automobiel;
- b) de door het N.B.I. over het vermogen van appellant's zoon Pieter Klapwijk aangestelde beheerder J. B. Hoekstra, ingevolge het hem daartoe door het N.B.I. gegeven verlot de bewuste Terraplane in December 1946 heeft verkocht aan van Asperen;

hebbende appellant bij zijn request aan de Raad voor het Rechtsherstel verzocht:

- 1) te beslissen, dat appellant is eigenaar van de Terraplane-auto bovenvermeld;
- 2) te bepalen, dat op deze auto de bepalingen van het Besluit E 100 (lees: E 133) niet van toepassing zijn;
- 3) nietig te verklaren de verkoop der auto door de beheerder aan van Asperen;
- 4) het N.B.I., J. B. Hoekstra en M. van Asperen hoofdelijk te veroordelen om onmiddellijk de auto met toebehoren aan appellant af te geven, met bepaling, dat ieder hunner voor iedere dag dat hij in gebreke blijft aan het vonnis te voldoen, aan appellant een onmiddellijk opeisbare dwangsom van f 100,— schuldig zal zijn;
- 5) appellant te machtigen om zich met behulp van de sterke arm in het bezit van zijn eigendom te stellen;
- 6) gerequestreerden te veroordelen in de kosten van het geding;

Overwegende, dat het N.B.I. tegen deze vorderingen een tweeledig verweer heeft gevoerd gevoerd, immers:

- 1e. zich heeft beroepen op Onze onbevoegdheid, aangezien appellant stelt, dat de litigieuze Terraplane niet behoort tot het onder beheer gestelde vermogen van zijn zoon Pieter Klapwijk, zodat het verzoek in wezen is een beroep tegen de beslissing van het N.B.I., dat de auto in kwestie het

eigendom is van zijn zoon voornoemd en van een zodanig beroep Wij geen kennis kunnen nemen;

- 2e. gemotiveerd heeft ontkend, dat de bewuste Terraplane — waarvan volgens het N.B.I. tussen partijen vaststaat, dat zij in 1943 door Pieter Klapwijk is gekocht — door hem aan zijn vader, appelland, is verkocht en geleverd en tenslotte heeft ontkend, dat deze verkoop en levering — indien geschied — rechtsgeldig heeft plaats gevonden;

Overwegende:

- ad 1: dat de door het N.B.I. opgeworpen exceptie van onbevoegdheid — welke is ondersteund door appelland's gemachtigde Mr. J. W. van Zanten, zulks ondanks het feit, dat de doorzending van deze zaak aan Ons door de Griffier van de Afdeling Rechtspraak heeft plaats gehad in overleg met appelland's eerste gemachtigde Mr. J. C. W. van Dam, gelijk Ons ambtelijk is gebleken — door Ons niet wordt geadmitteerd, aangezien Wij krachtens het bepaalde bij art. 43 j°, art. 11, lid 4, E 133, bevoegd zijn om kennis te nemen van ieder hoger beroep, ingesteld door belanghebbenden bij een beschikking, handeling, besluit of beslissing van het N.B.I., vallende onder art. 11, lid 1, sub c, E 133, zodat in casu — waar appelland als pretens eigenaar van de door het N.B.I. verkochte Terraplane ongetwijfeld als belanghebbende bij de verkoop daarvan moet worden aangemerkt — niet de Afdeling Rechtspraak, maar de Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel de bevoegde instantie is om kennis te nemen van het petitum sub 3, kunnende alle overige petita worden beschouwd als aan deze hoofdvordering gesubordineerd;
- ad 2: dat Wij — waar het N.B.I. gemotiveerd heeft ontkend, dat Pieter Klapwijk de litigieuze auto aan appelland heeft verkocht en geleverd — zullen moeten nagaan of appelland zijn stelling, dat hij door koop en verkoop met daarop gevolgde levering van de litigieuze Terraplane daarvan eigenaar is geworden, heeft waar gemaakt; dat appelland bij zijn appelrequest hieromtrent het volgende heeft gesteld:

Appelland's zoon Pieter Klapwijk kocht deze Terraplane in 1943 voor f 800,— en toonde haar aan appelland te Vianen; daar appelland's Hudson op 16 Mei 1940 hem door de Duitsers op het Stieltjesplein was afgenomen, verzocht appelland, de Terraplane aan hem voor f 1000,— over te doen; overeen werd gekomen, dat dit zou geschieden, zodra de zoon een kleine „zuiniger“ (lees: zuinigere) wagen gekocht had; de zoon kocht een D.K.W., waarna de vader de Terraplane „van“ (lees: voor) f 1000,— kocht met de afspraak, dat de auto hem direct na de oorlog in goede conditie en berijdbaar ter beschikking zou worden gesteld; totdien zou de zoon de auto ondergedoken houden tegen inbeslag-neming door de Duitsers; bij aflevering zou betaling plaats vinden; omstreeks 2 maanden later werd de Terraplane naar Rotterdam vervoerd en verborgen in de loods van het Expeditie- en Transport-bedrijf Rapide van de zoon, terwijl de auto „voor alle zekerheid“ op diens balans in 1944 werd gezet, opdat, indien de Duitsers de auto zouden vinden, zij in ieder geval niet zouden kunnen zeggen, dat Rapide voor anderen een auto ondergedoken hield; de zoon werd in eind 1944 door de Duitsers gezocht en moest onderduiken, waarna appelland „zijn auto“, de Terraplane, heeft weggehaald en verborgen in zijn loods aan de Binnenhaven tot de bevrijding; appelland gaf onmiddellijk na de bevrijding aan de firma Jansen (lees: Jansson) aan het Stieltjesplein opdracht „zijn auto“ te reviseren en betaalde hier f 900,— voor, bovendien kocht hij een accu; de koopprijs werd tussen vader en zoon verrekend, want de zoon,

die van September 1944 bij zijn vader was ondergedoken omdat de Duitsers hem zochten, had meer dan f 1000,— aan zijn vader te betalen, terwijl bovendien de reparatie aan de auto meer dan de koopprijs bedroeg;
appellant gaf „zijn Terraplane” op 6 April 1945 ten Stadhuisse aan het Militair Gezag aan, natuurlijk op zijn naam H. Klapwijk;
aan appellant werd een rijvergunning verstrekt, hij betaalde de wegenbelasting, verzekerde de auto op zijn naam bij de Ocean Corporation;

dat het N.B.I. tegenover deze stellingen van appellant erop heeft gewezen:

- a) dat de auto in kwestie voorkomt op de balans per 31 December 1944 van het Internationaal Expeditie- en Contrôlebedrijf „Rapide”, zijnde een zaak van Pieter Klapwijk;
- b) dat voorts vaststaat, dat tot eind 1944 de auto steeds heeft gestaan in de loods van het Internationaal Expeditie- en Contrôlebedrijf „Rapide”, waaruit deze om redenen van veiligheid met een aantal andere goederen in de loods van appellant in veiligheid zijn gebracht;
- c) dat appellant zich eerst na de bevrijding, nadat zijn zoon, die naar Friesland was uitgeweken, aldaar gearresteerd was, als eigenaar van de auto is gaan gedragen;
- d) dat voorts de echtgenote van Pieter Klapwijk aan ambtenaren van de Centrale Vermogens Opsporingsdienst heeft verklaard, zeker te weten, dat de Terraplane op het ogenblik van de bevrijding eigendom was van Pieter Klapwijk;
dat Ons uit het door het N.B.I. aan Ons overgelegde proces-verbaal van de Centrale Vermogensopsporingsdienst, District Rotterdam, betreffende het door de opsporingsambtenaren Gerrit Ravesloot en Martinus Vroech verrichte onderzoek naar het vermogen van het Internationale Expeditie- en Contrôlebedrijf „Rapide” te Rotterdam, Binnenhaven, loods 26 en van de enige firmant Pieter Klapwijk, Lorentzlaan 13a, te Schiedam, is gebleken:
  - a) dat *Maria Christina Meyer*, echtgenote van Pieter Klapwijk, op 17 Juni 1946 heeft verklaard:
„Een Terraplane-auto heeft mijn echtgenoot zoogenaamd verkocht aan zijn vader, doch mijn man gebruikt deze steeds”;
  - b) dat *appellant* op 21 Juni 1946 heeft verklaard:
„Van een telmachine is mij niets bekend. Wel heb ik ongeveer drie jaar geleden een auto, merk Terraplane, van mijn zoon Pieter gekocht voor f 1000,—, de kwitantie heb ik niet in huis. Deze bevindt zich bij mijn accountant. Ik zal deze opvragen en U toonen”;
  - c) dat *Pieter Klapwijk* op 22 Juni 1946 heeft verklaard:
„Ik ben eenig firmant van het Internationaal Expeditie- en Contrôlebedrijf „Rapide” te Rotterdam. Gedurende de bezettingstijd heb ik van ongeveer Maart 1944 tot eind 1944 in Friesland houttransporten voor de Duitsers gedaan. Daarna ben ik in Friesland ondergedoken. In deze tijd zijn mijn kinderen en mijn vrouw ook naar Friesland overgekomen. Mijn dochtertjes waren bij boer Kuperus en de jongens bij boer Ysinga, beide wonende te Ureterp. De totale kosten bedroegen hiervoor ongeveer f 60,— per week. Ik had hiervoor eenig geld in Friesland gedeponeed. Hoeveel dit was, weet ik niet meer. Na de bevrijding zijn mijn vrouw en kinderen weer terug naar Holland gegaan en moet mijn vrouw het restant van dit geld, hetwelk niet meer dan f 150,— geweest kan zijn, mede hebben terug genomen. Ik heb hier echter nimmer iets van gehoord of ontvangen. In Juni 1945 werd ik gearresteerd. Tot December 1945 heb ik in een kamp te Hemmerik (Fr.) gezeten.
In 1941 heb ik in Vreeswijk-Vianen een Terraplane-auto gekocht. Vijf maanden later heb ik deze auto doorverkocht aan mijn vader voor f 1000,—. Er zal voor deze transactie wel een bewijs afgegeven zijn”;

- d) dat *Pieter den Hertog*, boekhouder bij „Rapide”, op 24 Juni 1946 heeft verklaard:
„Ik ben vanaf 1 Maart 1944 als boekhouder werkzaam bij „Rapide”. Ik heb toen eerst een balans op moeten maken van de „Rapide” per 1 Maart 1944. Op deze balans komt als bezit voor een Terraplane-auto met een bedrag ad f 750,—. Nadien zijn er nog eenige auto's bijgekomen onder anderen een D.K.W., een Tempo en een Packard-auto”;
- e) dat bij een bespreking, welke voornoemde opsporingsambtenaren op 24 Juni 1946 hadden met Mr. Polak, Korteweg en P. Klapwijk, P. Klapwijk nog eens nadrukkelijk mededeelde, „dat de Terraplane in 1942 aan zijn vader was verkocht. Mr. Polak maakte Klapwijk erop attent, dat, indien er van de verkoop der auto geen bewijs aanwezig is, er juridisch niet veel aan te doen zal zijn, indien de wagen in beslag zou worden genomen, temeer nog, daar deze auto op de balans van de „Rapide” op 1 Maart als bezit voorkomt”;
- f) dat voornoemde opsporingsambtenaren op 25 Juni 1946 *appellant* „nog eens uitdrukkelijk (hebben) gevraagd een overeenkomst of een kwitantie te toonen omtrent de koop van de Terraplane-auto. Noch het één noch het te toonen omtrent den koop van de Terraplane-auto. Noch het één noch het ander kon hij ons overleggen. Slechts het bewijs dat de wagen bij de auto-registratie van het Militair Gezag ingeschreven was. Dit was gedateerd op 6 Juni 1945 en stond niet op naam. De rijvergunning van deze auto is afgegeven op 24 Augustus 1945 op naam van H. Klapwijk, terwijl de aangifte bij de Belastingen, Afdeling motorvoertuigen, eerst ook op 24 Augustus heeft plaats gehad, dus na de arrestatie van zijn zoon Piet. De wegenbelasting staat ook op naam van H. Klapwijk”;
- g) dat *Maria Christina Meyer* voornoemd, echtgenote van Pieter Klapwijk meergenoemd, op 25 Juni 1946 nogmaals heeft verklaard:
„Ik weet zeker, dat de Terraplane-auto drie weken vóór de bevrijding nog eigendom was van mijn echtgenoot Pieter Klapwijk”;
- dat Ons hierbij speciaal is opgevallen:
- 1e. dat *appellant* ten processe heeft gesteld, dat de koopprijs der litigieuze Terraplane tussen hem en zijn zoon „verrekend” werd, zulks in verband met het feit, dat die zoon „van September 1944 bij zijn vader was ondergedoken omdat de Duitsers hem zochten”;
  - 2e. *appellant's* eigen verklaring van 21 Juni 1946, hierboven sub b gerelateerd, waarbij hij spreekt over een voor de koopprijs ad f 1000,— afgegeven kwitantie, die zich bevond bij zijn accountant en die hij zou opvragen en aan de opsporingsambtenaren tonen;
  - 3e. het feit, dat *appellant* ook op 25 Juni 1946 (zie hierboven sub f) helemaal niet heeft gerept over enige „verrekening” van de koopprijs, doch op het hem gedane verzoek om „een overeenkomst of kwitantie te tonen omtrent de koop van de Terraplane-auto” slechts heeft gereageerd met een overlegging van „het bewijs dat de wagen bij de auto-registratie van het Militair Gezag ingeschreven was” — welk op 6 Juni 1945 gedateerde bewijs overigens „niet op naam” was — terwijl voorts zowel de rijvergunning als de motorbelastingaangifte — beide wèl op naam van *appellant* — eerst dateren van 24 Augustus 1945, „dus na de arrestatie van zijn zoon Piet”, zijnde Ons niet gebleken, van wanneer de „wegenbelasting” — welke volgens voornoemd proces-verbaal — „ook op naam van H. Klapwijk” staat, dateert, doch zijnde Ons wèl gebleken, dat *appellant's* mededelingen omtrent het onderduiken van *appellant's* zoon Pieter bij *appellant* „van September 1944” in strijd zijn met de verklaring van die zoon Pieter Klapwijk van 22 Juni 1946 (zie hierboven sub c), hebbende immers Pieter Klapwijk zelf toen verklaard, dat hij „van ongeveer Maart 1944 tot eind 1944 in Friesland voor de Duitschers houttransporten gedaan” heeft, dat hij „daarna . . . in Friesland ondergedoken” is en dat hij „in Juni 1945 werd . . . gearresteerd” en „tot December 1945 . . . in een kamp te Hemmerik (Fr.) gezeten” heeft;

dat deze feiten, mededelingen en verklaringen — mede gezien in verband met het feit, dat de litigieuze auto blijkens de verklaring van de boekhouder van „Rapide” Pieter den Hertog op de balans van „Rapide” per 1 Maart 1944 voorkomt als bezit met een bedrag van f 750,— en met het feit, dat blijkens diezelfde verklaring Pieter Klapwijk, nadat hij die Terraplane voor zijn zaak „Rapide” had gekocht, niet alleen een „zuinigere” wagen, immers een D.K.W., heeft gekocht, maar evenzeer een „Tempo” (driewieler) en ook nog een helemaal niet „zuinige” Packard-auto — Ons allerminst overtuigd hebben van het bestaan van appellants pretens eigendomsrecht op de Terraplane-auto in geschil, merkende Wij in dit verband nog op, dat noch de door appellants aan Ons overgelegde quitantie van de Garage A. P. Jansson en Zn. d.d. Rotterdam 28 Mei 1945 ad f 962,— voor „geleverde autoreparatie volgens rekening” staande ten name van appellants, noch de eveneens door hem overgelegde autopolis van „The Ocean Accident & Guarantee Corporation Ltd.” d.d. Amsterdam, 6 Sept. 1945, eveneens staande ten name van appellants, door Ons als enig begin van bewijs kan worden aanvaard, zijnde uit de bewuste quitantie niet op te maken, op welke auto de door appellants betaalde reparatie betrekking heeft en daterende de autopolis, welke inderdaad de litigieuze Terraplane betreft, van na de arrestatie van appellants zoon Pieter Klapwijk, welke volgens appellants zelf plaats had op 27 Juni 1945, daterende ook de eveneens door appellants overgelegde rekening ad f 289,65 van Jan Jongerius — welke overigens evenmin enige aanduiding behelst nopens de identiteit of zelfs maar het merk van de daarin genoemde „wagen” — van na die arrestatie, immers van 24 Augustus 1948, zijnde tenslotte de door appellants overgelegde verklaring van zijn zoon Pieter Klapwijk niet gedateerd en klaarblijkelijk opge maakt om te dienen in deze appelprocedure ten bewijze, „dat de wagen het eigendom is van (zijn) vader den Heer H. Klapwijk”;

Overwegende, dat Wij op bovenstaande gronden van oordeel zijn, dat appellants geen bewijs heeft bijgebracht voor zijn pretens eigendomsrecht, zodat Wij het „nader getuigenbewijs”, door appellants gemachtigde tijdens de mondelinge behandeling aangeboden voor het geval Wij het bijgebracht bewijs „onvolledig” zouden achten, zullen passeren, en Wij, buiten beschouwing latende al hetgeen verder over en weer door partijen is aangevoerd, aan appellants zijn vordering als onbewezen zullen moeten ontzeggen;

Overwegende, dat Wij appellants als de in hoofdzaak in het ongelijk gestelde partij in alle kosten zullen moeten verwijzen;

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hoger beroep:

Verklaren Ons bevoegd om van de onderwerpelijke vorderingen kennis te nemen;

Passeren alle bewijstaanbod;

Ontzeggen aan appellants alle zijne vorderingen;

Veroordelen appellants in de kosten van het geding, tot op deze uitspraak door Ons begroot aan de zijde van het N.B.I. op f 25,— (vijf en twintig gulden) en aan de zijde van de koper M. van Asperen op f 10,— (tien gulden).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 767. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 30 Sept. 1947. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Hoog).
Verzoekster heeft vernietiging gevraagd van een transactie, welke valt onder de in art. 6, lid 1, onder a 2 van het K.B. A 6 genoemde handelingen, zodat deze overeenkomst ingevolge het bepaalde in art. 10 van het K.B. A 6 nietig is.
Vordering aan verzoekster ontzegd.
(Zie N.R. Nos. 418, 915, 1076).

N.R. No. 1264.

No. 768. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 9 Maart 1948. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron van der Feltz).

Verzoekster, I.T.F., bezit geen rechtspersoonlijkheid, kan niet in rechte optreden en is derhalve niet ontvankelijk in het gedane verzoek.

De Twentsche Bank heeft het saldo van de I.T.F. op 28 Mei 1940 onder dwang van de „Geheime Feld Polizei” uitbetaald aan de commandant der G.F.P.

De Raad acht het, gezien de omstandigheden waaronder de betaling plaats had, onredelijk in te grijpen.

(Zie N.R. Nos. 1017 en 808).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1271.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

No. 769. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Maart 1948. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Dijksterhuis en Polderman).

De Staat der Nederlanden heeft tijdens de bezetting schilderijen en antiquiteiten, in bruikleen afgestaan aan het Gemeente Museum te 's-Gravenhage, gekocht van Lippmann.

Koopovereenkomst nietig verklaard met veroordeling van de Staat tot teruggave dier voorwerpen aan verzoekers.

Verzoekers veroordeeld om de vordering op Lippmann aan de Staat te cederen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1270.

Vorderingen met betrekking tot verzekeringsovereenkomsten.

No. 770. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 'S-GRAVENHAGE, 3 April 1948. (Mrs. Prof. Kolléwijn, van Vrijberghe de Coningh en Block).

Verzoeker vraagt herstel van een lijfrente-overeenkomst afgesloten met gerequesteerden, waartegenover gerequesteerden hebben ge-

steld, dat deze overeenkomst een schijnovereenkomst is geweest om te trachten het vermogen van verzoeker aan de greep des bezetters te onttrekken. De Raad heeft het standpunt van gerequestreerden aanvaard op grond van de gevoerde correspondentie en omdat het sluiten van een lijfrente-overeenkomst met particulieren zeer ongewoon zoude zijn.
Verzoek afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1267.

- No. 771. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 9 April 1948. (Mrs. Prof. Kolléwijn, Prof. Duyfjes en van Vrijberghe de Coningh).

Verzoekster heeft als bewindvoester over haar afwezige echtgenoot een verzoek tot herstel van een levensverzekering-overeenkomst ingesteld en is tijdens de procedure hertrouwd, nadat de Rechtbank een beschikking had gegeven, houdende genoegzaam verklaring van stukken.

Verweer dat verzoekster na het aangegane tweede huwelijk niet meer als bewindvoester voor haar eerste echtgenoot zou kunnen optreden, verworpen.

Door de beschikking betreffende genoegzaam verklaring van stukken is het overlijden nog niet tegenover een ieder komen vast te staan.

Verzoek toegewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1275.

Vorderingen met betrekking tot onroerende zaken; hypothecaire vorderingen.

- No. 772. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 6 April 1948. (Mrs. Prof. Houwing, Verveen en Schim van der Loeff).

Gerequesteerde heeft een Joods perceel tijdens de bezetting gekocht van de N.G.V.

Uit verklaringen van de gehoorde getuigen zijn gewichtige aanwijzingen af te leiden, dat gerequesteerde met instemming van de Joodse eigenaar het huis heeft gekocht met de afspraak dit later terug te geven tegen vergoeding van de betaalde koopprijs.

Verzoek tot rechtsherstel van het onroerend goed afgewezen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.). N.R. No. 1268.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

- No. 773. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK LEEUWARDEN**, 3 Febr. 1948. (Mr. Okma).

Het doet voor het verschuldigd zijn van de beheerskosten niet ter zake dat de beheerder geen feitelijk beheer over het bedrijf heeft gevoerd, daar de geheven kosten verschuldigd zijn door het enkele feit dat het vermogen onder beheer heeft gestaan.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 35.) N.R. No. 1265.

- No. 774. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE**, 9 April 1948. (Mrs. Verveen, Schim van der Loeff en van Rijn van Alkemade).

Het Beheersinstituut heeft op 25 October 1946 de gouden munten, toebehorende aan verzoekers, die op 15 October 1946 waren ontvijand, aan de Nederlandsche Bank verkocht. Tot deze inlevering waren gerequestreerden als niet-ingezetenen op 25 October 1946 niet verplicht en het Beheersinstituut niet meer gerechtigd.

Beschikking van het B.I. vernietigd en het B.I. veroordeeld tot afgifte van de gouden munten na verkregen medewerking van de Nederlandsche Bank.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1266.

- No. 775. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,** 9 Maart 1948. (Mrs. de Gaay Fortman, G. A. Schreuder en Baron van der Feltz).

De beheerder Stahlberg over een tijdens de oorlog vijandelijk vermogen heeft gehandeld binnen de formele kring van zijn op zichzelf rechtsgeldig beheer en hieruit kan een persoonlijke aansprakelijkheid van Stahlberg niet worden afgeleid.

Het Beheersinstituut heeft derhalve terecht geweigerd de vordering van verzoeker op het vermogen van Stahlberg voor de beeerde schade te erkennen.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1272.

- No. 776. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,** 1 Maart 1948. (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Craandijk en Polderman).

Het aandeelhoudersbelang van verzoeker weegt niet op tegen het belang van de Staat bij de vordering van de vijand Adler op de onder beheer gestelde Bank, zodat de benoeming van een bestuurder-beheerder in appel is gehandhaafd.

De schorsing van appellante als directeur dient te worden gehandhaafd, omdat de functie van directeur niet past naast die van een bestuurder, door het B.I. benoemd.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 18, 99.) N.R. No. 1273.

- No. 777. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE,** 17 Maart 1948. (Mrs. Scholten, van Walsem en Buddingh de Voogt).

Appellante heeft het Beheersinstituut verzocht om opdracht te geven aan de bestuurders van de Landelijke Hypotheekbank tot voldoening aan een gewezen vonnis tot betaling van f 101.500,— en is van de weigering van het B.I. in hoger beroep gekomen.

Naast het vonnis is geen plaats voor een rechterlijk bevel aan de schuldenaar tot daadwerkelijke betaling.

De Raad kan zich in casu met het beleid van het B.I. verenigen. Appellante niet ontvankelijk verklaard.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 18.) N.R. No. 1274.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 777.

Diverse beslissingen

- No. 778. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM,** 8 Maart 1948. (Mrs. Verdam, de Flines, Baron van der Feltz, Scholten en Korthals Altes).

Herziening is niet mogelijk ten aanzien van punten, waaromtrent de beslissing is aangehouden, daar hiervan niet kan worden gesteld, dat de Raad nader omschreven feiten en omstandigheden niet bij zijn beslissing in aanmerking heeft genomen.

Uitspraak vernietigd ten aanzien van de beslissing, dat een gedane betaling buiten beschouwing moet worden gelaten, nu is gebleken dat deze betaling niet heeft plaats gehad in 1942 maar in 1944.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 143.) N.R. No. 1269.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Uitspraken der Afdeling op grond van de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

No. 39. **RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL**, Afdeling Effectenregistratie, 27 April 1948. (Mr. C. Briët).

Overdracht door de Nenasu van een onteigeningsvergoeding en bijdrage oorlogsgeweldschade, toegekend aan een N.V. en ingeschreven in het Grootboek van de Wederopbouw, aan een andere N.V.

Aan de constatering dat de koopprijs door laatstbedoelde aan de Nenasu is betaald kan geen waarde worden toegekend nu gebleken is dat deze contra-praestatie door een derde is genoten.

Vernietiging van de overdracht en van de daarop gebaseerde rechtsbetrekking.

BESLISSING.

Inzake:

N.V. De Courant „De Maasbode”, verzoekster.

Gemachtigde: Mr. F. A. M. Cavadino.

contra:

N.V. Balo, gerequesteerde.

Gemachtigde: Mr. M. van Vugt.

De Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie;

Gezien het verzoekschrift, door de N.V. „De Maasbode” ingediend, alsmede het antidotaal verzoekschrift, ingediend door de N.V. Balo, en de bij die verzoekschriften gevoegde producties;

Gehoord de raadslieden van partijen;

Overwegende dat, nadat in September 1941 onder pressie van de Sicherheitsdienst de aandelen der N.V. de Courant „De Maasbode”, hierna te noemen „De Maasbode”, waren overgegaan in handen der N.V. Boekdrukkerij v/h I. van Nifterik, hierna te noemen van Nifterik, krachtens een overeenkomst van 5 Juni 1942 de, aan „De Maasbode” in eigendom toebehorende, onteigeningsvergoeding en de bijdrage oorlogsgeweldschade, te samen bedragende f 370.160,— aan de N.V. Balo zijn overgedragen, zijnde „De Maasbode” hierbij vertegenwoordigd door Nenasu;

Overwegende dat daarna, blijkens mededeling van het Grootboek voor de Wederopbouw, op 15 Maart 1944 voormelde vergoeding en bijdrage, ingeschreven in gemeld Grootboek, letter M, deel 2, No. 337, ten name van de N.V. Balo zijn overgeschreven;

Overwegende dat de overeenkomst van 5 Juni 1942 vermeldt een contra-praestatie van de N.V. Balo aan Nenasu ten gunste van „De Maasbode” ten bedrage van f 314.636,— zijnde 85 % van het totaal bedrag van gemelde inschrijving;

Overwegende dat uit de onvolledige gegevens van de N.V. Balo blijkt, dat zij tussen 10 Juni 1942 en 30 Juli 1942 voor f 323.000,— kocht aandelen der N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch en Zoon te Utrecht van welke zij een aantal verkocht aan van Nifterik, vertegenwoordigd door Nenasu, welke laatste aan Balo in betaling gaf de voormelde inschrijving;

Overwegende dat de N.V. Balo bereid is de inschrijving op het Grootboek voor de Wederopbouw weder aan „De Maasbode” over te dragen, doch slechts indien zij terugontvangt hetgeen aan haar vermogen is onttrokken ter zake van de aankoop der aandelen Bosch;

Overwegende dat dit echter is een zaak waar „De Maasbode” buitenstaat;

Overwegende dat „De Maasbode” uitdrukkelijk ontkent dat zij ooit enige tegenprestatie voor hare inschrijving van de N.V. Balo heeft ontvangen en deze laatste ook niet stelt, dat ter zake van de overdracht gelden aan haar vermogen zijn onttrokken, doch zich uitsluitend beroept op de constatering in art. 2 der overeenkomst van 5 Juni 1942 dat door Balo aan Nenasu ten gunste van „De Maasbode” f 314.636,— zou zijn betaald;

Overwegende dat aan die constatering echter geen waarde is te hechten omdat uit de producties van de N.V. Balo blijkt dat de door die N.V. betaalde contra-prestatie is genoten door van Nifterik;

Overwegende dat dan ook aan de toewijzing van het verzoek niets in de weg staat zijnde partijen het er over eens dat de overdracht heeft plaats gehad onder omstandigheden waarop het bepaalde bij art. 25 van het Besluit E 100 van toepassing is;

Overwegende dat er termen bestaan om de kosten te compenseren;

Overwegende dat de Afdeling deze beslissing slechts kan geven onder het voorbehoud van de rechten van derden die nog bij de Effectenregistratie mochten blijken.

BESLISSENDE:

Verklaart nietig de overdracht van de aan de N.V. de Courant „De Maasbode” toegekende onteigeningsvergoeding en bijdrage oorlogsgeweldschade, ingeschreven in het Grootboek voor de Wederopbouw, letter M, deel 2, No. 337, aan de N.V. Balo en de daarop gebaseerde rechtsbetrekking van schuldeiseres van die vennootschap jegens de Staat der Nederlanden (Grootboek voor de Wederopbouw);

Bepaalt dat deze rechtsbetrekking weder herleeft tussen de N.V. de Courant „De Maasbode” en de Staat der Nederlanden (Grootboek voor de Wederopbouw);

Alles met voorbehoud van de rechten van derden, welke nog bij de effectenregistratie mochten blijken.

Compenseert de kosten in dier voege, dat iedere partij haar eigen kosten zal dragen.

No. 40. RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL, Afdeling Effectenregistratie, 29 April 1948. (Mr. R. P. Cleveringa).

Inschakeling van een remisier ontnemt aan een overigens normale verkrijging ter beurze niet het karakter van verkrijging in regelmatig beursverkeer. Geen particulier koopt immers ter beurze rechtstreeks van de particulier, die zijn effect wil verkopen. Een remisier is niet anders dan een dergelijke tussenpersoon.

BESLISSING.

Inzake:

Pauline Jacobson, gescheiden echtgenote van David Henri van Biema Nijkerk, wonende te Hilversum, *requestante*.

Gemachtigde: Mr. S. Zadoks

tegen:

1. *Sonja Bronkhorst*, echtgenote van Eduard van der Hert, beiden wonende te 's-Gravenhage;

2. *Eduard van der Hert*, *gerequestreerden*.

Gemachtigde: Mr. N. W. de Grooth.

Geeft de Raad voor het Rechtsherstel, Afdeling Effectenregistratie de volgende beslissing:

Requestrante stelt — zakelijk — dat zij vóór en op 10 Mei 1940 eigenares was van één aandeel Nationaal Bezit Nederlandsch-Indische Gas Maatschappij No. 9765; dat dit aandeel in 1942 onder dwang van de bezetter is ingeleverd bij Lippmann, Rosenthal & Co., Sarphatistraat, Amsterdam; dat uit de verwervingsverklaring blijkt, dat voormeld aandeel door de Firma Dunlop & Co. te Amsterdam op 15 October 1942 is gekocht voor een cliënt van een remisier, die dit stuk, nadien „onderhands” heeft overgedaan aan een andere cliënt van hem, n.l. de tegenwoordige bezitster, gerequestreerde sub 1; dat de tegenwoordige bezitster het aandeel niet in regelmatig beursverkeer heeft verkregen en dat zij, requestrante, derhalve verzoekt in de eigendom te worden hersteld.

Gerequestreerden hebben hierop bij verweerschrift — zakelijk — geantwoord dat gerequestreerde sub 1 op of omstreeks 15 October 1942 aan haar remisier J. van der Bilt te 's-Gravenhage opdracht heeft gegeven om voor haar op de Amsterdamsche Beurs aan te kopen een aandeel Nationaal Bezit Nederlandsch-Indische Gas-Maatschappij; dat, aangezien gerequestreerde sub 1 door de vijand als Jodin werd beschouwd en het stuk om deze reden niet op haar naam kon worden aangekocht en afgeleverd, genoemde remisier een derde bereid heeft gevonden om het stuk op diens naam aan te kopen; dat deze derde het stuk aan gerequestreerde sub 1 ter hand heeft gesteld, toen zij uit Duitse gevangenschap was teruggekeerd; dat er dus geen sprake is geweest van een onderhandse overdracht doch slechts van een schijnhandeling om het stuk uit handen der Duitsers te houden; dat het aandeel derhalve geacht moet worden in regelmatig beursverkeer te zijn verkregen, aangezien het voor gerequestreerde sub 1 is aangekocht door de firma Dunlop & Co., lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel, conform de op de Amsterdamsche Beurs geldende gebruiken; dat requestrante geen feiten stelt — en ook niet zou kunnen stellen — waaruit kwade trouw van gerequestreerden blijkt; dat het litigieuze effect inmiddels door gerequestreerde sub 1 ter beurze van Amsterdam is verkocht, weshalve zij verzoekt in de eigendom te worden bevestigd.

Bij de mondelinge toelichting hebben:

1. de door gerequestreerden voorgebrachte getuigen J. F. v. d. Bilt, remisier te 's-Gravenhage en K. Perk Vlaanderen, lid der firma Dunlop & Co. te Amsterdam, verklaringen afgelegd, waarbij de door gerequestreerden bij verweerschrift gegeven gang van zaken aannemelijk is gemaakt. Getuige van der Bilt heeft daarenboven nog aangevoerd, dat hij sinds 1939 remisier voor de firma Dunlop & Co. is en dat zijn taak als remisier geen andere is geweest dan het bezorgen van klanten voor genoemde firma tegen vergoeding van 45 % van de door haar verdiende commissie.
2. de gemachtigden van partijen, voorzover terzake van belang, betoogt:
  - a. de gemachtigde van requestrante:

dat hij bij het opstellen van het verzoekschrift is afgegaan op hetgeen door de firma Dunlop & Co. in de verwervingsverklaring is gesteld; dat hij het door gerequestreerden in hun verweerschrift gestelde niet kan tegen spreken bij gebrek aan wetenschap; dat hij niet betwist, dat de firma Dunlop & Co. lid van den Vereeniging voor den Effectenhandel is en dat aankoop van een effect door bemiddeling van deze firma verkrijging in regelmatig beursverkeer betekent; dat hij echter de positie van de remisier betwist en van mening is dat, nu gerequestreerde sub 1 de — oorspronkelijke — opdracht tot aankoop gegeven heeft aan de remisier v. d. Bilt er van verkrijging in regelmatig beursverkeer geen sprake is;
  - b. de gemachtigde van gerequestreerden:

dat hij zich beroept zowel op art. 53, lid 3 (verkrijging in regelmatig beursverkeer), als op art. 53, lid 2 (verkrijging te goeder trouw onder bezwarende titel), van K.B. F 272.

De vraag waar het hier op gaat is derhalve of inschakeling van een

remisier aan een overigens normale verkrijging ter beurze het karakter van verkrijging in regelmatig beursverkeer ontnemt. De Raad beantwoordt deze vraag ontkennend. Geen particulier koopt immers zelf ter beurze rechtstreeks van de particulier, die zijn effect wil verkopen. De koop en verkoop van effecten geschiedt door middel van tussenpersonen. Een remisier, in beurskringen geen onbekende figuur, is niets anders dan een dergelijke tussenpersoon.

Nu in casu vaststaat, dat de opdracht van gerequesteerde sub 1 op normale wijze ter beurze is uitgevoerd door een lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel — al werd deze oorspronkelijk gegeven aan een niet-lid van de Vereeniging — en requestrante geen feiten heeft aangevoerd, die het vermoeden van goede trouw ontzenuwen kunnen, beslist de Raad als volgt:

Het verzoek van requestrante wordt afgewezen.

De tegenwoordige bezitter van het aandeel Nationaal Bezit Nederlandsch-Indische Gas Maatschappij No. 9765 wordt als eigenaar erkend en het inleveringskantoor hetwelk bij de aanmelding zijn bemiddeling verleende is verplicht — voor zover geen buiten het Besluit Herstel Rechtsverkeer gelegen voorschriften of omstandigheden zich daartegen verzetten — het couponblad van het bovengenoemde effect of voorzover geen afzonderlijk couponblad aanwezig is, het gehele effect op

29 Juni 1948

uit te leveren aan de tegenwoordige bezitter dan wel aan degeen, die daarop krachtens een aan het inleveringskantoor bekende rechtsverhouding, waarin hij tot de tegenwoordige bezitter staat, aanspraak kan maken, één en ander met dien verstande, dat deze uitlevering achterwege zal blijven, indien vóór bovengenoemde datum door de Afdeling Effectenregistratie aan het inleveringskantoor mededeling is gedaan van een tegen de onderhavige beslissing ingesteld beroep bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel, in welk laatste geval het effect slechts mag worden uitgeleverd, nadat de Afdeling Rechtspraak over dit beroep zal hebben beslist.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Rectificatie.

In No. 22 van deze Jaargang is in de derde alinea van het artikel over de Positie van de Centrale Arbeiders Verzekerings- en Deposito Bank als koperster van Joodse hypothecaire vorderingen een gedeelte van de zin uitgevallen.

De betreffende alinea moet luiden:

„De overwegingen, geciteerd in de reeds in het vorig artikel vermelde vonnissen, dat „tussen de Joodse eigenaar (naar bezettingsrecht vertegenwoordigd door de N.G.V.) en de Centrale nooit enige rechtsband heeft bestaan”, en dat „de Joodse eigenaar geheel buiten de transactie tussen de Centrale en de koper heeft gestaan”, op grond van welke overwegingen de eis van de Centrale tot schadevergoeding werd afgewezen, komen in de onderhavige geschillen te vervallen.”

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

„Tegenpraestatie” en nieuwe hypotheekhouder.

Onder bovenstaande titel publiceerde de Afdeling nroerende Goederen in nummer 18 van de tweede jaargang van dit orgaan een artikel, waarin de Afdeling haar standpunt motiveerde, dat de „tegenpraestatie” en de vordering op de N.G.V. wegens de in ontvangst genomen koopsom in het algemeen behoort te worden toegewezen aan de hypothecaire crediteur van de tegenwoordige eigenaar, ongeacht de vermogenstoestand van de debiteur.

Thans heeft ook de Afdeling Rechtspraak zich duidelijk uitgesproken over deze quaestie, en wel bij vonnis van de Kamer te 's-Gravenhage d.d. 1 April 1948 in het geschil tussen partijen Audaan/v. d. Meyden/De Landelijke Hypotheekbank (gepubliceerd in de N.R. 1948 No. 1254).

„Audaan” was eigenares van enige percelen, welke bezwaard waren met een hypotheek groot f 79.000,—.

„v. d. Meyden” kocht deze percelen in December 1944 van de N.G.V. en vestigde hierop een hypotheek ten behoeve van „De Landelijke”, groot f 73.500,—.

„De Landelijke” maakte bij het minnelijk rechtsherstel aanspraak op een dusdanig bedrag van de „tegenpraestatie”, dat hiermede haar vordering op „v. d. Meyden” volledig werd voldaan.

„v. d. Meyden” stelde, dat „De Landelijke” concurrent creditrice is en er geen reden is haar boven de overige crediteuren te bevoordelen.

„v.d. Meyden” is insolvent en „De Landelijke” behoort derhalve evenals andere concurrente crediteuren slechts een gedeelte harer vordering te verkrijgen. Dit zou worden bereikt, door de „tegenpraestatie” te doen toekomen aan „v. d. Meyden”, hetgeen in overeenstemming zou zijn met de letter van artikel 27, lid 5, E 100.”

De Afdeling Rechtspraak wees de vordering van „De Landelijke” in gewijzigde vorm toe, daarbij het volgende overwegende:

„O. dat beide bij dit geschilpunt betrokken partijen in uitvoerige beschouwingen, zowel in de stukken als ter terechtzitting, waarop de Raad heeft gelet, hun standpunt nader hebben toegelicht;

O. dat het gelijk in deze grotendeels is aan de zijde van „De Landelijke”;

O. immers, dat waar door het rechtsherstel, aan de oude eigenaar te verlenen, diens eigendom als zekerheid voor de hypothecaire geld-

lening, door de nieuwe hypotheekhouder (De Landelijke) aan de koper (van der Meyden) verstrekt, komt te vervallen, het in het algemeen juist en billijk is, dat de waarden, die door datzelfde rechtsherstel voor de eigendom, waardoor de nieuwe hypotheekhouder zijn vordering verzekerd dacht, in de plaats treden, aan deze preferent werden verbonden, tot een hoedanige beslissing de artikelen 22 j°. 26 en 27 van het Besluit E 100 de Raad in staat stellen; dat het mogelijk is, dat de Raad in bijzondere gevallen van dit beginsel zal moeten afwijken, doch de kwade trouw van de Landelijke hiertoe in dit geval zeker geen aanleiding kan zijn waar de trouw van „v. d. Meyden” zeker niet minder kwaad is;

dat het vele malen door partij „v. d. Meyden” onderstreepte argument voor een tegengestelde beslissing, dat „De Landelijke”, door het verval van haar recht van hypotheek, concurrent creditrice zou zijn geworden en, indien het faillissement van „v. d. Meyden” reeds ware uitgesproken, daarin ook slechts als concurrent creditrice zou zijn geverifieerd, onjuist is, aangezien ook ingeval van een bereids uitgesproken faillissement eerst door en na de uitspraak van deze Raad inzake het aan „Audaan” te verlenen rechtsherstel, en na de bepaling van de gevolgen van dien ook ten aanzien van derden zou zijn komen vast te staan of „De Landelijke” als concurrent of preferent creditrice, en preferent waarop, behoort te worden beschouwd;

dat partij „v. d. Meyden” met name uit het oog verliest, dat „De Landelijke” eerst d ó ó r het aan „Audaan” verleende rechtsherstel haar positie als hypothecaire creditrice verliest, zodat bij het in billijkheid bepalen van de gevolgen daarvan, niet, gelijk zij doet, ervan mag worden uitgegaan, dat „De Landelijke” concurrent creditrice is;

dat partij „v. d. Meyden” echter gelijk heeft met haar ter terechtzitting gedane bewering, dat indien het door de herstellende eigenaar op te leggen bedrag rechtstreeks aan de nieuwe hypothecaire schuldeiser werd uitbetaald, daardoor aan eventuele boven hypotheek gepriviliegeerde schuldeisers een mogelijkheid tot verhaal van hun vordering zou ontgaan, welke wel aanwezig zou zijn, indien de (nieuwe) hypotheek was gehandhaafd, zodat de nieuwe hypothecaire schuldeiser, ondanks het verlies van zijn hypotheek in een betere positie zou worden geplaatst dan waarin hij vroeger verkeerde, hetgeen hem zeker niet toekomt, en vooral niet, indien hij, zoals „De Landelijke”, is te kwader trouw;

dat de Raad op grond van deze overweging wil nalaten te bepalen, dat aan „De Landelijke” rechtstreeks een vordering op „Audaan” toekomt voor het door deze op tafel te leggen bedrag, doch wil beslissen, dat deze vordering, na aftrek van hetgeen „Audaan” van „v. d. Meyden” heeft te vorderen aan „v. d. Meyden” zal competieren, doch dat zij, na verevening van de kosten, voorzover „v. d. Meyden” daarin wordt verwezen, met eerste pandrecht zal zijn bezwaard ten behoeve van „De Landelijke” tot verzekering van haar uit bovengenoemde hypothecaire geldlening voortspuitende vorderingen op „v. d. Meyden”;

O. dat dit door de Raad gevolgde stelsel met zich mede zou brengen, dat ook de door „Audaan” aan „v. d. Meyden” over te dragen vordering op de N.G.V. tot terugvordering van de voor de betreffende percelen betaalde koopsom (of op enige andere instantie, welke deze koopsom mocht hebben ontvangen), ten behoeve van „De Landelijke” voor dezelfde vordering van haar op „v. d. Meyden” verklaard werd te zijn belast met eerste pandrecht, doch de Raad deze beslissing niet wil nemen, nu zij door „De Landelijke” niet werd gevraagd;

O. dat ook betreffende de kosten, het tweede punt, dat „v. d. Meyden” en „De Landelijke” verdeeld houdt, de laatste grotendeels in het gelijk moet worden gesteld, daar het, nu deze de eis tot rechtsherstel niet heeft tegengesproken, redelijk is „De Landelijke” alleen te belasten met die bedragen, waarmede, doordat zij een hypotheek op de litigieuze

percelen had verkregen, de kosten van het rechtsherstel, krachtens officieel vastgestelde tarieven, worden verhoogd;
 O. dat partijen hebben verzocht de zaak ter fine van uiteindelijke schikking met inachtneming van de beslissing van de Raad terug te wijzen naar de notaris-bemiddelaar, aan welk verzoek de Raad wil voldoen; enz."

Uit bovenstaande overwegingen blijkt, dat de Afdeling Rechtspraak de „tegenpraestatie" niet rechtstreeks aan „De Landelijke" heeft toegewezen, omdat de mogelijkheid zou bestaan, dat „De Landelijke" daardoor in een betere positie zou komen te verkeren, dan zij had als eerste hypotheekhoudster. Schuldeisers, die vorderingen op de koper hebben, welke vóór de vordering van de eerste hypotheekhoudster op de opbrengst van het onroerend goed verhaald konden worden, behoren ook thans voldaan te worden uit de tegenpraestatie, vóórdat deze aan de voormalige eerste hypotheekhoudster ten goede komt.

In de praktijk zullen er slechts weinig schulden zijn, welke preferent zijn boven de eerste hypotheek. De artikelen 1185, sub 1 en 1195 sub 1 B.W. bepalen dit slechts voor de gerechtskosten uitsluitend veroorzaakt door de uitwinning van een roerende of onroerende zaak en de gerechtskosten uitsluitend veroorzaakt door uitwinning en boedelredding. Hiermede is in de uitspraak reeds rekening gehouden, doordat het pandrecht verleend wordt op het saldo der tegenpraestatie „na verevening van de kosten, voorzover „v. d. Meyden" daarin wordt verwezen."

Voorts zijn boven hypotheek de grondlasten preferent (zie art. 12 sub A van de Wet op de Invordering van 's Rijks Directe Belastingen (22 Mei 1845)). Deze grondlasten zullen in de praktijk echter reeds bij het vaststellen van het exploitatiesaldo, dat ook in mindering gebracht wordt van de ter tafelen brengen „tegenpraestatie", verrekend zijn. Resteren derhalve de belastingen, welke volgens speciale wetten preferent zijn verklaard boven hypotheek. Deze preferentie is echter een zeer hoge uitzondering. In gemeld art. 12 sub B wordt uitdrukkelijk vermeld, dat de overige directe belastingen geen voorrang hebben boven hypotheek.

Aan de Abonné's op Rechtsherstel

Dit orgaan verschijnt met ingang van de derde jaargang

éénmaal per maand.

De abonnementsprijs wordt nu fl. 12.— per jaar.

Ter vermindering van administratie- en incassokosten, verzoeken wij U vóór 15 Juni a.s. het bedrag ad fl. 12.— te willen storten op postrekening **12789** van de uitgeefster: Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”, Scheepmakersstraat 1-3, Den Haag.

Bij voorbaat dank.

Nà 15 Juni a.s. worden de postkwitanties afgegeven verhoogd met fl. 0.50 administratie-, zegel- en incassokosten.

Ingevolge papertoewijzing B.P.P. No. 2346 verschijnt deze uitgave 2 x per maand en is de omvang van dit nummer 32 pagina's, formaat 15 $\frac{1}{2}$ x 24 cm.

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

TWEEDE JAARGANG

16 JUNI 1948 -

NUMMER

24

DRUKKERIJ-UITGEVERIJ „DE HOPSTAD”

DE HOPSTAD DEN HAAG

SCHEEPMAKERSSTRAAT 1-3 DEN HAAG

TEL. 773496 — GIRO 12789

DE RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VOORZITTER, SECRETARIAAT EN
AFDELING ONROERENDE GOEDEREN:
VAN STOLKWEG 21 — 'S-GRAVENHAGE
TEL. 553625* (4 LIJNEN)-POSTREK. 507670

AFD. RECHTSpraak: KONINGINNE-
GRACHT 24, 'S-GRAVENHAGE.

TEL. CENTRALE GRIFFIE . . . 116031
GRIFFIE KAMER

'S-GRAVENHAGE 116032

SUBSTITUUT-GRIFFIERS . . 116033

GRIFFIER 116034

CONCIERGE 116035

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 143 - AMSTERDAM C.
TEL. 42854 - 42510 - 42336 - 42233 - 42969

AFDELING BEHEER, VOORZIENINGEN
VOOR AFWEZIGEN EN VOORZIENINGEN
VOOR RECHTSPERSONEN:

HOOFDKANTOOR VAN HET NED. BE-
HEERSINSTITUUT, NEUHUYSKADE 94,
'S-GRAVENHAGE - TELEFOON 774535/39
POSTREKENING 86085

GEDELEGEERDEN DER
AFD. ONROERENDE GOEDEREN, KONIN-
GINNEGRACHT 24 — 'S-GRAVENHAGE
TELEF. 116036

DE WONDERBOUW DER MATERIE

door Dr. T. VAN LOHUIZEN

PRIJS Fl. 1.30

Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”
Scheepmakersstraat 1-3 - Den Haag
Giro 12789

RECHTSHERSTEL

HALF-MAANDELIJKS ORGAAN VAN DE
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

VERANTWOORDELIJK REDACTEUR:
Mr. J. W. JOSEPHUS JITTA
VAN STOLKWEG 21 - 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 553625

ABONNEMENT PER JAAR f 25.—

UITGAVE*VAN

D R U K K E R I J - U I T G E V E R I J
"DE HOFSTAD"

S C H E E P M A K E R S S T R A A T 1-3
'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 773496 — POSTGIRO 12789

EEN BOEK

VOOR
HET OPKOMEND GESLACHT

DE BEUL REGEERT

door Prof. Ir D. Dresden. 284 blz.

met goud bedrukte band f 5.45,
geeft een schril beeld van de
onmenselijke methoden, die uit
het nazi-dom voortsporen. Deze
roman heeft een taak te vervullen.

IN DE BOEKHANDEL
of bij „De Hofstad”, 's-Gravenhage
Scheepmakersstr. 1-3. Giro 12789

INHOUD VAN DIT NUMMER

	pag.
De praktijk van beheer en herstel	671
Afdeling rechtspraak.	
Uitspraken betreffende:	
Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100	674
Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen	675
Vorderingen m.b.t. huwelijksgoederen en erfrecht	675
Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut	675
Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.	676
Afdeling effectenregistratie.	
Mededelingen van de afdeling	677
Bijlage	
Afdeling onroerende goederen.	
Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen	701

Aan de Abonné's op Rechtsherstel

Dit orgaan verschijnt met ingang van de derde jaargang

éénmaal per maand.

De abonnementsprijs wordt nu fl. 12.— per jaar.

Ter vermindering van administratie- en incassokosten, verzoeken wij U vóór 15 Juni a.s. het bedrag ad fl. 12.— te willen storten op postrekening **12789** van de uitgeefster: Drukkerij-Uitgeverij „De Hofstad”, Scheepmakersstraat 1-3, Den Haag.

Bij voorbaat dank.

Nà 15 Juni a.s. worden de postkwitanties afgegeven verhoogd met fl. 0.50 administratie-, zegel- en incassokosten.

DE PRAKTIJK VAN BEHEER EN HERSTEL

„Raad” en gewone rechter.

Bij arrest van 16 April 1948 ¹⁾ heeft ons hoogste rechtscollege zich opnieuw ²⁾ over de bevoegdheid van de Raad voor het Rechtsherstel uitgelaten.

Het Hof Amsterdam had op 26 Juni 1947 ³⁾ in hoger beroep vernietigd een uitspraak van de Rechtbank Utrecht van 15 Januari 1947, waarbij niet-ontvankelijk was verklaard de vordering van een levensverzekeringmaatschappij tot verklaring voor recht, dat de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel niet bevoegd was geweest kennis te nemen van de door een verzekeringneemster gevorderde herleving met terugwerkende kracht ener tijdens de bezetting op grond van de Verordening 54/1943 geëindigde overeenkomst van lijfrente. Vooropstellende dat de Afdeling Rechtspraak inderdaad een rechterlijk college is, welks bevoegdheden worden bepaald en begrensd door het Besluit E 100, had het Hof overwogen dat niettemin door de Rechtbank ten onrechte de niet-ontvankelijkheid was uitgesproken, aangezien de burgerlijke rechter in de aan zijn oordeel onderworpen gevallen bevoegd zou zijn vast te stellen of de Afdeling Rechtspraak van de Raad zijn bevoegdheid heeft overschreden: de burgerlijke rechter zou dus aan de uitspraken der Afdeling de werking kunnen ontnemen.

Dat de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel een rechterlijk college is, waaraan rechtspraak is opgedragen, nam ook de Hoge Raad aan, en wel op grond van de bepalingen der artikelen 4, lid 7, 6, lid 1, 19, 114, 120, 133 en 143 E 100 ⁴⁾; de Hoge Raad ontkende evenwel dat een beslissing van de Afdeling Rechtspraak krachteloos zou zijn indien die afdeling daarbij de in het Besluit E 100 gestelde grenzen mocht hebben overschreden. Als argument voor de laatste stelling werd aangevoerd, dat de uitspraken van een rechter als de Afdeling Rechtspraak *rechtskracht* hebben, zolang zij niet langs de bepaaldelijke daarvoor aangewezen weg zijn teniet gedaan.

---

¹⁾ R.v.d.W. No. 11.

²⁾ Na het arrest van 20 Februari 1947, N.J. 1947, No. 168; zie hiervoor *Orgaan Jrg. I*, No. 22, p. 593 v.v.

³⁾ N.J. 1947, No. 601.

⁴⁾ In dezelfde zin — op andere gronden — Rb. Alkmaar, 10 Juli 1947, N.J. 1947, No. 614.

De vraag of de Afdeling Rechtspraak haar bevoegdheid heeft overschreden valt echter volgens de Hoge Raad niet — zoals in het incidenteel cassatiemiddel werd gesteld — buiten de bevoegdheid van de civiele rechter.

Nog op een ander argument schampte het incidenteel cassatiemiddel af. Verweerster in cassatie was van mening, dat de vordering tot krachteloosverklaring van een uitspraak der Afdeling Rechtspraak niet op art. 2 R.O. stoelde, zodat zij niet tot de competentie van de gewone rechterlijke macht behoorde. De Hoge Raad las de ingestelde vordering echter anders dan de verweerster in cassatie, zoals blijkt uit de volgende overwegingen:

„dat de vordering van de Utrecht niet hiertoe strekt, dat de voormelde beslissing van de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel zal worden vernietigd, doch daarbij een uitspraak van den burgerlijken rechter wordt gevraagd waarbij wordt uitgemaakt, dat aan die beslissing, als zijnde onbevoegdlijk gegeven, door Schrijver geen rechten kunnen worden ontleend, of met andere woorden, dat aan die beslissing even alsof zij door een of meer, generlei rechtsmacht bezittende personen, ware gegeven, de kracht van een de betrokken partijen bindende rechterlijke uitspraak niet toekomt; dat derhalve het geschil, hetwelk in deze zaak aan 's rechters oordeel is onderworpen, de vraag betreft, of een stuk, dat zich naar het uiterlijk voordoet als een de betrokkenen bindenden en voor gerechtelijke tenuitvoerlegging vatbaren titel en met behulp waarvan de daarbij tot betaling veroordeelde dus gevaar loopt door gerechtelijke tenuitvoerlegging in zijn vermogen te worden aangetast, al dan niet een zodanige titel is; dat degene tegen wien in een zodanig stuk een veroordeling is uitgesproken, ook reeds voordat met de gerechtelijke tenuitvoerlegging daarvan een aanvang is gemaakt, belang heeft om deze vraag aan het oordeel van den rechter te onderwerpen en ingevolge art. 2 Wet R.O. de gewone rechter bevoegd is van dit geschil kennis te nemen;”

Werd al het door verweerster in cassatie naar voren gebrachte middel verworpen, zij zal zich over 's Hogen Raads arrest wel niet hebben beklaagd.

Eiser in cassatie, die betoogd had, dat het Hof ten onrechte niet van oordeel was dat de Afdeling Rechtspraak haar bevoegdheid had overschreden, kwam evenzeer van een koude kermis thuis — en voor hem waren de gevolgen moeilijker te dragen. Aan een uitspraak van

de Afdeling Rechtspraak kan — aldus de Hoge Raad — de rechtskracht niet worden ontzegd, ook al mocht dit college naar het oordeel van een andere rechter haar bevoegdheid te buiten zijn gegaan.

Over de begrenzing van de bevoegdheid van 's Raads Afdeling Rechtspraak is hier intussen niet beslist; er is slechts uitgemaakt dat in de onderhavige procedure ⁵⁾ overschrijding van haar bevoegdheid door de Afdeling Rechtspraak irrelevant was.

Zo is de Hoge Raad meester van het slagveld gebleven, eiseres en verweerster in cassatie zijn verslagen en het arrest van het Hof is alleen daarom niet vernietigd, omdat de Hoge Raad het verschil tussen de ontzegging — waartoe het Hof kwam — en de niet-ontvankelijkheidsverklaring — waartoe 's Hogen Raads oordeel, dat de ingestelde vordering in de wet geen steun vindt, zou hebben geleid — te futiel acht.

J.

---

⁵⁾ Bij jurisdictieconflicten tussen de Afdeling Rechtspraak en de burgerlijke rechter zullen de grenzen van 's Raads bevoegdheid uiteraard door de H.R. moeten worden beoordeeld (88 R.O.). Dat dergelijke jurisdictieconflicten niet ondenkbaar zijn, kan b.v. blijken uit N.R. Nos. 860 en 1049; men denke ook aan de bevoegdheid om regresacties te beoordelen, ontstaan bij rechtsherstel t.a.v. onroerend goed of effecten; soms acht de Afdeling Rechtspraak zich ook bevoegd onrechtmatige daden te beoordelen (zie N.R. Nos. 607, 672, 685, 722, 1104, 1202, 1241).

AFDELING RECHTSPRAAK

Uitspraken

Het nummer waaronder volledige publicatie in Na-oorlogse Rechtspraak (uitg. Tjeenk Willink) heeft plaats gevonden wordt onder elke uitspraak vermeld.

Diverse vorderingen ex artt. 23 e.v. E 100.

No. 779. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 7 April 1948. (Mrs. Lunsingh Tonckens, Zorab en Polak).

De Raad verklaart zich onbevoegd ten aanzien van het verzoek tot rechtsherstel van een schip, dat thans nog in Duitsland ligt en ten tijde van de verkoop zich in Duitsland bevond. Het subsidiair verzoek tot vernietiging van de koopovereenkomst afgewezen, omdat ingevolge art. 24 E 100 een nietigverklaring alleen mogelijk is i.v.m. een ingrijpen in een rechtsbetrekking.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23, 24.) N.R. No. 1277.

No. 780. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 24 Dec. 1947. (Mr. van Haeften).

Verzoek tot schorsing van een voorgenomen liquidatie van een onder beheer staand vermogen in kort geding toegewezen, totdat de Voorzitter van de Raad in de hoofdzaak zal hebben beslist.

Voorzitter acht zich bevoegd van het verzoek kennis te nemen, daar deze zaak de werkzaamheid van de Raad, immers van de Voorzitter van die Raad, betreft.

(Zie N.R. No. 1282).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 150a.) N.R. No. 1281.

No. 781. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 16 April 1948. (Mrs. Scholten, Wery en Buddingh de Voogt).

De Voorzitter van de Raad voor het Rechtsherstel maakt deel uit van die Raad en daarom vallen onder de bij art. 150a E 100 bedoelde zaken, welke de werkzaamheden van de Raad betreffen, ook de aan de Voorzitter van de Raad ter beslissing opgedragen zaken. Beslissing kort geding bekrachtigd.

(Zie N.R. No. 1281).

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 150c; Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 11.) N.R. No. 1282.

No. 782. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-HERTOGENBOSCH, 12 April 1948. (Mr. Poerink).

Het verzoek aan verzoeker om zijn auto vrijwillig af te staan, daar deze anders op grond van art. 8 van de Wet betreffende bescherming tegen luchtaanvallen (23 April 1936; S. 302) zou worden gevorderd houdt generlei dreigement in, daar deze vordering volkomen wettig zou zijn geweest.

Achterwege laten van ingrijpen niet onredelijk geacht. Aan verzoeker staat de weg open om bij de gewone rechter volledige schadeloosstelling te vorderen.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) art. 23.) N.R. No. 1283.

No. 783. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK GRONINGEN, 9 April 1948. Mrs. Prof. Beekhuis, Dorhout Mees en Koppius).

Verzoek tot herstel van de rechtsbetrekking van verzoeker tot ge-

requestreerde (Spaarbank), die in 1942 het saldo van verzoeker aan Lippmann had overgemaakt, toegewezen.
Gerequestreerde had met enige durf en vindingrijkheid het tegoed van verzoeker aan de macht van de bezetter kunnen onttrekken.
Toepassing van art. 33, lid 3, E 100.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v., 33.)

N.R. No. 1284.

Vorderingen tot teruggave van verkochte handelszaken of roerende goederen.

No. 784. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK AMSTERDAM, 15 Maart 1948. (Mrs. Dijksterhuis, Craandijk en Polderman).

Verzoeker, aan wie bij vonnis van 8 Juli 1946 zijn vordering was toegewezen, waarbij gerequestreerden waren veroordeeld tot afgifte van een slagerij-inventaris, vraagt bij nieuw request veroordeling van gerequestreerden tot betaling van schadevergoeding, aangezien het vonnis van 8 Juli 1946 niet kon worden geëxecuteerd. Verzoek toegewezen en gerequestreerden veroordeeld tot betaling van de gevraagde schadevergoeding.

(Besluit Herstel Rechtsverkeer (E 100) artt. 23 e.v.) N.R. No. 1285.

Vorderingen met betrekking tot huwelijksgoederen en erfrecht.

No. 785. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK 's-GRAVENHAGE, 8 April 1948. (Prof. Mr. Houwing).

Door bombardement van Maart 1945 zijn vernietigd èn de registers ter griffie van de Rechtbank èn de minuut van de acte van huwelijksvoorwaarden ten kantore van de notaris, terwijl in Augustus 1944 het aan partijen afgegeven afschrift was vernietigd door ologsomstandigheden.

Partijen toegelaten de acte van huwelijksvoorwaarden opnieuw te doen verlijden en de Griffier der Rechtbank bevolen de acte in te schrijven in het betreffende register.

N.R. No. 1279.

Appel van beslissingen Ned. Beheersinstituut.

No. 786. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK UTRECHT, 9 April 1948. (Mrs. de Boer, van Regteren Altena en Jhr. Rutgers van Rozenburg).

De beschikking van het Beheersinstituut d.d. 30 September 1947, waarbij een schenking is nietig verklaard op grond van art. 15 E 133 vernietigd, omdat de termijn van art. 15, lid 2, niet in acht is genomen.

De vertegenwoordiger van het Beheersinstituut te Utrecht was reeds in de zomer van 1945 — zij het in andere qualiteit — van deze schenking op de hoogte.

Beschikking vernietigd en het Beheersinstituut veroordeeld tot afgifte der goederen in de schenking begrepen alsmede van de daarvan genoten vruchten.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.) N.R. No. 1278.

No. 787. RAAD RECHTSHERSTEL AFD. RECHTSPRAAK LEEUWARDEN, 12 Maart 1948. (Mr. Haan).

Het Beheersinstituut heeft ten onrechte toestemming tot het aanvragen van faillissement geweigerd.

Bij insolventie van de debiteur is de curator en niet het Beheersinstituut de aangewezen instantie om de belangen van de crediteuren te behartigen. De waarborgen van de Faillissementswet zijn niet aanwezig bij het beheer krachtens E 133.

Beheersinstituut veroordeeld in de kosten van het hoger beroep.

(Besluit Vijandelijk Vermogen (E 133) art. 43.)   N.R. No. 1280.

Gevallen van onbevoegdverklaring e.d.

Zie No. 779.

AFDELING EFFECTENREGISTRATIE

Mededelingen van de afdeling.

Rectificatie.

No. 165. In Nederland ingevoerde effecten en claims.

Aangezien in de Mededeling der Afdeling betreffende het in hoofde genoemde onderwerp (Mededeling no. 161, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 6 Januari 1948) enige woorden zijn uitgevallen, volgt deze Mededeling, met inachtneming der aan te brengen aanvulling, hierbij nogmaals:

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Bepaalt,

dat effecten en claims, welke met vergunning van de Afdeling in Nederland zijn ingevoerd, geacht kunnen worden te voldoen aan art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeers, *mits*:

de buitenlandse bankrelatie van het importerende inleveringskantoor tegenover dit inleveringskantoor *onder haar aansprakelijkheid* verklaart, hetzij, dat de ingevoerde effecten respectievelijk de effecten, waarvan de ingevoerde claims afkomstig zijn, sedert 10 Mei 1940 onafgebroken aan de bezitter *), *geen vijand*, in eigendom hebben toebehoord, hetzij — indien de genoemde relatie gevestigd is in een land, dat niet door de vijand bezet is geweest —, dat deze effecten resp. de effecten, waarvan de ingevoerde claims afkomstig zijn, sedert 10 Mei 1940 onafgebroken in dat land gedeponeerd zijn geweest en niet hebben toebehoord aan een vijand dan wel aan een ingezetene van het Koninkrijk der Nederlanden.

Het bovenstaande laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetast.

Toelichting.

Ten aanzien van in Nederland ingevoerde effecten of claims zal het importerende inleveringskantoor veelal niet in staat zijn, *uit eigen wetenschap* te verklaren, dat een effect dan wel een claim voldoet aan het bepaalde in art. 3 van de negende Uitvoeringsbeschikking in de gevallen, dat zulks op grond van de bestaande bepalingen der Afdeling noodzakelijk is. Teneinde dit bezwaar te ondervangen, heeft de Afdeling bepaald, dat ingevoerde effecten of claims geacht kunnen worden te voldoen aan art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking, indien het inleveringskantoor hier te lande kan aantonen, dat haar buitenlandse correspondent de in bovenstaande Mededeling vereiste verklaring tegenover hem garandeert.

De Afdeling verklaart zich bereid om in de gevallen, waarin bovenvermelde verklaring van een buitenlandse bankrelatie niet aan het betreffende inleveringskantoor kan worden verstrekt, de nummers van de ingevoerde effecten of claims aan de z.g. zwarte lijst te toetsen.

In verband met het grote aantal aanvragen voor toetsing vestigt zij er echter voor de goede orde de aandacht op, dat de toetsing enige tijd in beslag zal nemen.

Nadere toelichting.

Aan de tekst van Mededeling no. 161 is toegevoegd achter de woorden „de bezitter”: „*geen vijand*”.

In verband met gestelde vragen deelt de Afdeling mede, dat de woorden

---

*) Onder bezitter wordt verstaan bezitter op het moment van de invoer.

„onder haar aansprakelijkheid” in deze Mededeling uiteraard betrekking hebben op de aansprakelijkheid van de buitenlandse *bankrelatie* en niet op die van het importerende inleveringskantoor zelf.

3 Februari 1948.

No. 166. Uitvoer van effecten, verkregen uit inschrijving met claims, welke uit het buitenland zijn ingevoerd.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op de artt. 70 en 71 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100, zoals laatstelijk gewijzigd bij Staatsblad I 21);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

aan inleveringskantoren in de zin van art. 39, sub 11, van bovengenoemd Besluit om effecten, verkregen uit inschrijving met claims, welke met vergunning van de Afdeling uit het buitenland zijn ingevoerd en overeenkomstig het bepaalde in haar Mededeling no. 165 geacht kunnen worden te voldoen aan art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer, naar het buitenland uit te voeren.

Het bovenstaande laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetast.

3 Februari 1948.

No. 167. Twintigste Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100) en op de Wet van 15 Januari 1948 (Staatsblad I 21), houdende voorziening inzake het Waarborgfonds Rechtsherstel en inzake de effectenregistratie;

Overwegende, dat het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) ingevolge de Wet van 22 November 1947 (Staatsblad, H 369) met ingang van een nader door de Kroon te bepalen tijdstip zal worden ingetrokken;

Bepaalt:

dat haar thans van kracht zijnde Uitvoeringsbeschikkingen, Algemene en Bijzondere Vergunningen, voor zover deze, behalve op het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100), tevens berusten op het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75), ook na het tijdstip, waarop bovengenoemd Besluit Beperking Rechtsverkeer wordt ingetrokken, gehandhaafd zullen blijven en met ingang van dat tijdstip geacht zullen worden te berusten op de Wet van 15 Januari 1948, houdende voorziening inzake het Waarborgfonds Rechtsherstel en inzake de effectenregistratie (Staatsblad I 21) en op het Besluit Herstel Rechtsverkeer, zoals dit laatstelijk bij voormelde wet van 15 Januari 1948 (Staatsblad I 21) is gewijzigd.

Toelichting.

Bovenbedoelde Uitvoeringsbeschikking heeft uitsluitend ten doel om in verband met de a.s. buitenwerkingtreding van het Besluit Beperking Rechtsverkeer (Staatsblad E 75) voor een aantal voorschriften der Afdeling een nieuwe formele basis te scheppen; materiëel brengt dit geen enkele wijziging met zich mede.

27 Februari 1948.

No. 168. Aanbieding van buitenlandse effecten aan De Nederlandsche Bank N.V. en royerling van certificaten in verband met deze aanbieding.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op de artt. 70 en 71 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad

E 100, zoals laatstelijk gewijzigd bij Staatsblad I 21), alsmede op haar Algemene Vergunning voor royering van certificaten van buitenlandse effecten (Mededeling no. 97, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereeniging voor den Effectenhandel d.d. 18 September 1946) verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor het in eigendom overdragen aan De Nederlandsche Bank N.V. van buitenlandse effecten, resp. certificaten daarvan, voorzover deze effecten ingevolge Deviezenbekendmaking 3/48 d.d. 26 Februari 1948 hiervoor zijn aangewezen, mits deze overdracht uitsluitend geschiedt door bemiddeling van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van voornoemd Besluit;

en bepaalt dat,

- a) zolang het inleveringskantoor zich niet overtuigd heeft, dat de aan De Nederlandsche Bank N.V. overgedragen effecten resp. certificaten, dan wel de certificaten, door welker royering de aan De Nederlandsche Bank N.V. overgedragen effecten zijn verkregen:
1. zijn aangemeld ingevolge art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, voorzover zij ingevolge dit artikel aanmeldingsplichtig zijn, en
  2. voldoen — dan wel geacht worden te voldoen — aan het bepaalde bij art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer,
- de ontvangen tegenwaarde geboekt dient te worden op een krachtens de bepalingen van het Besluit Herstel Rechtsverkeer geblokkeerde rekening;
- b) het — onverminderd het bepaalde sub a — geoorloofd is deze tegenwaarde aan te wenden voor herbelegging in effecten, mits de uit deze herbelegging verkregen effecten geblokkeerd blijven, zolang aan de sub a gestelde voorwaarden niet is voldaan;
- c) royering van certificaten van buitenlandse effecten als bovenbedoeld kan geschieden op grond van de voornoemde Algemene Vergunning No. 97, met dien verstande, dat aan de voorwaarden, in deze vergunning sub II b, c en e gesteld, niet behoeft te worden voldaan.

In de zin van het hierboven sub a bepaalde kan een effect resp. certificaat geacht worden te voldoen aan het bepaalde bij art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer, wanneer:

- I. het voorzien is van een (definitieve) stukkenverklaring en er geen verwervingsverklaring voor is ontvangen, dan wel
- II. het inleveringskantoor in het bezit is van een door het Centraal Bureau voor Effectenregistratie afgegeven verklaring, waaruit blijkt, dat het effect resp. certificaat niet voorkomt op de „zwarte lijst”, dan wel
- III. voorzover door het Centraal Bureau voor Effectenregistratie voor bepaalde soorten effecten een exemplaar van de „zwarte lijst” ter beschikking van de inleveringskantoren is gesteld — het inleveringskantoor zich ervan overtuigd heeft, dat het effect niet op deze lijst voorkomt.

Toelichting.

Ingevolge bovenstaande Algemene Vergunning behoeft de opbrengst van een aan De Nederlandsche Bank N.V. in eigendom overgedragen effect — resp. de door herbelegging dezer opbrengst verkregen effecten — alleen dan uit hoofde van rechtsherstel te worden geblokkeerd, wanneer het oorspronkelijke effect of certificaat (voorzover dit aangemeld, dan wel niet aanmeldingsplichtig is *) niet valt onder een der drie navolgende rubrieken:

---

*) Van eventueel ten onrechte niet-aangemelde effecten of certificaten moet, ingevolge het in bovenstaande vergunning sub a bepaalde, de opbrengst steeds geblokkeerd blijven. Anders dan voor alle andere rechtshandelingen

- (i) effecten of certificaten, welke zonder meer beantwoorden aan de omschrijving van art. 3 der Negende Uitvoeringsbeschikking; hierbij wordt aangetekend, dat certificaten van buitenlandse effecten, na 10 Mei 1940 in regelmatig beursverkeer verkregen, hieronder slechts vallen, voorzover deze verkrijging heeft plaats gevonden vóór 1 Mei 1941. Voorts wordt in herinnering gebracht, dat stukken, waarvoor een verwervingsverklaring is ontvangen, ingevolge de Vijftiende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer (zie Mededeling no. 130, gepubliceerd in de Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 27 Maart 1947) niet langer geacht worden aan art. 3 van de Negende Uitvoeringsbeschikking te voldoen, terwijl hetzelfde geldt voor stukken, welke na toetsing op de „zwarte lijst” blijken voor te komen;
- (ii) certificaten, welke voorzien zijn van een definitieve stukkenverklaring en waarvoor geen verwervingsverklaring is ontvangen;
- (iii) effecten of certificaten, welke getoetst zijn aan de „zwarte lijst” op de wijze als in bovenstaande vergunning sub II of III bepaald. Voor door De Nederlandsche Bank N.V. aangewezen aandelen en certificaten daarvan zal deze toetsing door het Centraal Bureau gratis worden verricht (vgl. hieromtrent nader de een dezer dagen te publiceren mededeling van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie). Voor de toetsing der aan te wijzen originele buitenlandse obligaties zal het Centraal Bureau voor Effectenregistratie zo spoedig mogelijk een „zwarte lijst” van Amerikaanse bonds ter beschikking van de inleveringskantoren stellen, aan de hand waarvan deze zelve de toetsing zullen kunnen verrichten.

Uit het bovenstaande volgt, dat met betrekking tot de hierboven sub (i) of (ii) genoemde effecten geen toetsing behoeft plaats te vinden; indien de inleveringskantoren echter de voorkeur geven aan toetsing van alle betrokken effecten of certificaten, omdat dit gemakkelijker of sneller gaat dan het onderzoek, of aan de voorwaarden sub (i) of (ii) voldaan is, is de toetsing met gunstig resultaat op zichzelf steeds een voldoende grond om blokkering van de opbrengst achterwege te laten.

Het sub c van bovenstaande Algemene Vergunning ter zake van de royerering bepaalde houdt o.m. in, dat bij deze royerering door het betreffende inleveringskantoor geen stukkenverklaring of voorlopige stukkenverklaring behoeft te worden afgegeven. *De reeds aanwezige stukkenverklaringen, behorende bij de geroyeerde certificaten, moeten echter door de betrokken inleveringskantoren worden bewaard, teneinde later, tezamen met die, welke na de royerering nog in hun bezit zullen komen, en bloc aan de administratiekantoren te worden toegezonden; hieromtrent volgen t.z.t. nadere aanwijzingen.*

Uit de niet-toepasselijkverklaring van de sub e van de Algemene Vergunning no. 97 gestelde voorwaarde volgt verder, dat in het onderhavige geval voor de royerering geen $\frac{1}{4}$ % aan de Waarborgfonds verschuldigd is. *Ook voor de aanbieding aan De Nederlandsche Bank N.V. zelve, alsmede bij de vrijmaking van de in bovenstaande vergunning sub a bedoelde geblokkeerde rekening in de gevallen, waarin zulks geoorloofd is, is geen betaling aan het Waarborgfonds verschuldigd.*

De in de Algemene Vergunning no. 97 sub d genoemde voorwaarde, volgens welke de door royerering verkregen originele effecten niet anders dan aan een ander inleveringskantoor mogen worden afgegeven, blijft van kracht, maar verzet zich uiteraard niet tegen afgifte aan De Nederlandsche Bank N.V., welke immers zelve inleveringskantoor is.

ten aanzien van effecten wordt daarentegen voor de overdracht aan De Nederlandsche Bank N.V. als zodanig niet de eis gesteld, dat het effect of certificaat aangemeld is. De inleveringskantoren mogen en moeten dus ook eventueel ten onrechte niet-aangemelde stukken ter overdracht aannemen, doch behoren hiervoor uiteraard steeds gelijktijdig een verzoek tot na-aanmelding overeenkomstig art. 81 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer in te dienen.

Tenslotte wordt er de aandacht op gevestigd, dat, indien het overdragen in eigendom van buitenlandse effecten resp. certificaten daarvan, welke beschouwd moeten worden als vijandelijk vermogen in de zin van het Besluit Vijandelijk Vermogen (K.B. E 133), anders dan door of vanwege het Beheersinstituut geschiedt, het provenu, dan wel de uit herbelegging verkregen effecten geblokkeerd dient (dienen) te blijven.

10 Maart 1948.

No. 169. Overbrenging van effecten, welke in het buitenland ten name van inleveringskantoren gedeponereerd zijn.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op de artt. 70 en 72 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100, zoals laatstelijk gewijzigd bij Staatsblad I 21);

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

aan inleveringskantoren in de zin van art. 39, sub 11, van voornoemd Besluit om effecten, resp. delen daarvan, welke gedeponereerd zijn bij een correspondent in het buitenland, voor rekening van dezelfde cliënt over te boeken, hetzij naar een depôt te hunnen name bij een andere correspondent, hetzij naar een depôt bij een correspondent in het buitenland ten name van een ander inleveringskantoor,

mits:

- a. de effecten, resp. de effecten, waarvan de delen afkomstig zijn, — voorzover aanmeldingsplichtig — conform art. 44 van voornoemd Besluit zijn aangemeld;
- b. het inleveringskantoor te wiens name de effecten, resp. de delen van effecten gedeponereerd liggen, geen reden heeft om aan te nemen, dat de bezitter niet als eigenaar der effecten, resp. van de effecten waarvan de delen afkomstig zijn, zal worden erkend.

16 Maart 1948.

No. 170. Uitvoer uit Nederland van claims van aandelen Philips' Gloeilampenfabrieken N.V., behorende aan niet-ingezetenen.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op art. 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad E 100, zoals laatstelijk gewijzigd bij Staatsblad I 21),

Verleent hiermede een

Algemene Vergunning

voor de uitvoer naar Frankrijk en Engeland van claims afkomstig van aandelen Philips' Gloeilampenfabrieken, voorzover de claim afkomstig is van een aandeel welks bezitter: *)

- I. niet-ingezetenene is in de zin van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222);
- II. niet moet worden beschouwd als een vijandelijke staat in de zin van art. 1 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) of een vijandelijk onderdaan in de zin van art. 2 of 6 van dat Besluit;
- III. a) hetzij vóór 10 Mei 1940 reeds eigenaar van het aandeel was volgens het destijds geldend recht;
- b) hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 heeft verkregen door levering uit een algemene effectenvoorraad en zijn aanspraak op zodanige levering was ontstaan vóór 10 Mei 1940;

---

*) Onder bezitter wordt verstaan bezitter op het moment van uitvoer.

- c) hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 door verkrijging krachtens erfopvolging of huwelijksgemeenschap heeft verkregen en zijn recht hierop onmiddellijk dan wel middellijk tengevolge van een onafgebroken reeks van verkrijgingen krachtens erfopvolging of huwelijksgemeenschap, afleidt van een rechtsvoorganger, die voldeed aan één der der onder a, b, d of e genoemde voorwaarden;
- d) hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 heeft verkregen door gebruikmaking van een verwisselingsaanbod, mits ten aanzien van het ter verwisseling ingeleverde effect voldaan was aan één der onder a, b, c of e genoemde voorwaarden;
- e) hetzij het aandeel na 9 Mei 1940 heeft verkregen uit hoofde van zijn bezit van één of meer aandelen in dezelfde naamloze vennootschap, ten aanzien waarvan was voldaan aan één der onder a, b, c of d genoemde voorwaarden;
- f) hetzij het aandeel met vergunning van de Afdeling Effectenregistratie hier te lande heeft ingevoerd,

mits:

- 1) de uitvoer uitsluitend geschiedt door bemiddeling van een inleveringskantoor in de zin van art. 39 sub 11 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer;
- 2) de effecten, waarvan de claims afkomstig zijn, zijn aangemeld overeenkomstig het bepaalde in art. 44 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

Deze Algemene Vergunning laat uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit 1945 (Staatsblad F 222) en het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad E 133) onaangetast.

31 Maart 1948.

No. 171. Eigendomserkenning en uitlevering van ingeleverde couponbladen of effecten.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel deelt mede, dat de registratiewerkzaamheden thans in een stadium zijn gekomen, waarin met de erkenning van de eigendom van aangemelde effecten overeenkomstig de voorschriften van art. 53 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer een aanvang kan worden gemaakt.

Begonnen wordt met de groep *binnenlandse „gecodeerde” effecten*, welke met formulieren 0A ter registratie zijn aangemeld.

De eigendomserkenning geschiedt met een daartoe strekkend formulier, het „Bewijs van eigendomserkenning”, op de in art. 60 van genoemd Besluit voorgeschreven wijze. Dit formulier, dat in drievoud wordt opgemaakt, is gericht aan de tegenwoordige bezitter, te wiens namē de aanmelding ter registratie heeft plaatsgevonden en wordt hem uitgereikt door het inleveringskantoor, dat bij de aanmelding zijn tussenkomst verleende. Het tweede exemplaar is voor dit inleveringskantoor bestemd en het derde blijft in het archief van de Afdeling. De tekst van het bewijs van eigendomserkenning zal binnenkort in deze rubriek worden afgedrukt.

Voorzover met betrekking tot een aangemeld effect een aanvraag tot herstel van recht of een aangifte als bedoeld in artt. 46 en 47 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer heeft plaatsgevonden en uit hoofde daarvan een „kortsluiting” werd geconstateerd, resp. een verwervingsverklaring werd verzonden, blijft de erkenning van de eigendom uiteraard voorlopig achterwege, hetgeen in het desbetreffende formulier tot uitdrukking wordt gebracht. Indien na onderzoek blijkt, dat de tegenwoordige bezitter van dit effect alsnog als eigenaar kan worden erkend, zal daarvan met een afzonderlijk schrijven mededeling worden gedaan.

Buiten de zojuist genoemde gevallen van kortsluiting — in welke gevallen de effecten, *waarop deze kortsluitingen betrekking hebben*, met name in het bewijs van eigendomserkenning worden genoemd — bevat dit laatste geen specificatie van de afzonderlijke effecten naar soort of nummer, maar alleen een verwijzing naar het nummer van het aanmeldingsformulier. Het heeft dus automatisch op *alle* met dit formulier aangemelde effecten betrekking. De identificatie der afzonderlijke effecten geschiedt met behulp van de afgegeven definitieve stukkenverklaringen; het bewijs van eigendomserkenning bevat in verband hiermede een clause, waardoor zijn werking wordt beperkt tot die effecten, waarvan het nummer overeenstemt met dat op de bijbehorende stukkenverklaring.

De erkenning van de eigendom wordt ingevolge art. 61 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer gevolgd door de uitlevering *) van het effect aan de gene, die daarop recht heeft. Voorzover er geen kortsluiting is geconstateerd, dient deze uitlevering aanstonds na ontvangst van het bewijs van eigendomserkenning te geschieden. Is dit wèl het geval, dan zal dit bewijs in het algemeen een termijn bevatten, binnen welke de uitlevering — in verband met de mogelijkheid van hoger beroep door de wederpartij bij de Afdeling Rechtspraak van de Raad voor het Rechtsherstel — niet mag plaatsvinden. Heeft het inleveringskantoor binnen die termijn geen nader bericht ontvangen, dan kan de uitlevering na het verstrijken daarvan zonder meer doorgaan.

Vanzelfsprekend kan een door derden — waaronder ook de fiscus — gelegd beslag aan de uitlevering in de weg staan en kan hiertegenover op het bewijs van eigendomserkenning nooit een beroep worden gedaan. Hetzelfde geldt ook wanneer bijvoorbeeld deviezenvoorschriften zich tegen de uitlevering zouden verzetten.

Door de uitlevering komen de betreffende effecten terug in het vrije verkeer, hetgeen o.m. betekent, dat de uitgevende instellingen weer rechtstreeks, zonder de verplichte tussenkomst van een inleveringskantoor, met de houders van deze effecten in aanraking zullen komen.

Het is duidelijk, dat rechtshandelingen met betrekking tot de erkende effecten en met name de uitoefening van rechten en de nakoming van verplichtingen uit of ten aanzien van zodanige effecten niet langer zijn onderworpen aan de beperkende bepalingen van de artikelen 70 tot en met 72 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer. Artikel 80 van dit Besluit geeft echter aan de Afdeling de bevoegdheid om ook ter zake van deze effecten nog zekere voorschriften te geven, teneinde een ordelijk verkeer te bevorderen en vooral teneinde de uitgevende instellingen te beschermen tegen het risico van onregelmatigheden met ten onrechte aan de registratie onttrokken, d.w.z. niet-ingeleverde of niet-aangemelde, effecten.

Binnen enkele dagen verschijnt een nieuwe Uitvoeringsbeschikking, mede gebaseerd op bedoeld art. 80, welke regelen bevat voor de toestand, die tengevolge van de erkenning en uitlevering van effecten zal ontstaan, terwijl hierin tevens een regeling is opgenomen voor de uitlevering en verdere vrijgeving van effecten, die ingevolge de Negende Uitvoeringsbeschikking zijn verhandeld, voorzover deze effecten althans reeds voorzien zijn van een definitieve stukkenverklaring of van een couponblad met een zgn. witte balk. Deze Uitvoeringsbeschikking gaat vergezeld van een uitvoerig commentaar, alsmede van een tabel, waarin de belangrijkste van kracht blijvende oude voorschriften tezamen met de nieuwe op overzichtelijke wijze zijn samengevat.

De Afdeling is zich ervan bewust, dat het geheel een niet aanstonds gemakkelijk te verwerken lectuur zal zijn. Dit is echter ook niet noodzakelijk, daar een en ander meer bedoeld is om in de toekomst bij voorkomende moeilijkheden en twijfelachtige gevallen te worden geraadpleegd. In verband hiermede is vooral bij de toelichting naar een zekere volledigheid gestreefd, die

*) Met uitlevering in de zin van art. 61 wordt in de praktijk gelijkgesteld het ter vrije beschikking stellen van ingeleverde effecten.

op sommige punten een afdalen tot in details onvermijdelijk maakte. De hoofdlijnen, waarop de nieuwe regeling gebaseerd is — de definitieve en voorlopige stukkenverklaringen, de couponbladen met een witte balk, etc. — zijn echter bekend, en de uitwerking van een en ander brengt, buiten het hierboven reeds in het kort aangeduide, betrekkelijk weinig nieuws, zodat de Afdeling vertrouwt, dat de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking met bijlagen spoedig als een waardevolle gids zal worden gewaardeerd.

Aan diegenen onder de inleveringskantoren, die tevens als *betaalkantoren voor één of meer uitgevende instellingen* fungeren, wordt in het bijzonder de kennisneming van de voor deze laatsten — in hun verkeer zowel met de inleveringskantoren als met derden — bestemde voorschriften ter kennisneming aanbevolen.

13 April 1948.

No. 172. Eigendomserkenning en uitlevering van effecten.

In vervolge op haar Mededeling no. 171 (Prijscourant van 13 April 1948) deelt de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel mede, dat ten verzoeke zowel van de Minister van Financiën als van de Vereeniging voor den Effectenhandel met de uitzending van de eerste eigendomserkenningen nog zal worden gewacht tot 1 Juli a.s. Dit uitstel houdt verband enerzijds met de werkzaamheden, verbonden aan de a.s. conversie van de 3—3½ % Nederlandse Staatslening 1938, anderzijds met de gebleken noodzakelijkheid om de inleveringskantoren nog enige tijd te laten om zich op de uitlevering van de couponbladen en de daarbij behorende stukkenverklaringen voor te bereiden. Ook na 1 Juli zal de verzending der eigendomserkenningen aanvankelijk nog in een betrekkelijk langzaam tempo geschieden en naar verwachting eerst van omstreeks 1 September af gelijke tred houden met het huidige tempo van afgifte der definitieve stukkenverklaringen.

Eveneens in verband met de bijzondere maatregelen, die ten behoeve van de bovengenoemde conversie-operatie noodzakelijk zijn, moest ook de publicatie van de aangekondigde Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking met bijlagen nog korte tijd worden uitgesteld. Deze publicatie zal thans, naar verwacht wordt, binnen enkele dagen kunnen plaatsvinden, maar de betreffende beschikking zelve zal eveneens eerst per 1 Juli a.s. in werking treden. Daarnaast treden aanstonds enkele bijkomende bepalingen in werking, waaronder o.m. het voorschrift, dat voortaan ten aanzien van effecten, welke na 14 April 1946 met inachtneming van de daarvoor gestelde voorschriften verhandeld zijn, ter zake van *andere* handelingen dan verkoop (bijvoorbeeld lossing, royering, enz.) de betaling van ¼ % aan het Waarborgfonds niet meer verschuldigd zal zijn.

De bovenbedoelde voorschriften in verband met de aanstaande conversie-operatie worden hierna onder no. 173 afzonderlijk gepubliceerd.

30 April 1948.

No. 173. Conversie der 3—3½ % Nederlandse Staatslening 1938.

In verband met de aanstaande conversie der in hoofde genoemde Staatslening maakt de Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel bekend, dat — in afwijking van hetgeen binnenkort voor andere gevallen van verwisseling of lossing van effecten resp. couponbladen zal gelden — bij de a.s. inlevering bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, resp. bij De Nederlandsche Bank N.V., van de stukken, die hetzij in de 3¼ % lening 1948 zullen worden geconverteerd, hetzij ter aflossing zullen worden aangeboden, eventueel reeds aanwezige definitieve of voorlopige stukkenverklaringen *niet* mede moeten worden ingeleverd, *maar door de inleveringskantoren moeten worden vastgehouden*, totdat de definitieve stukkenverklaringen te zijner tijd door het Agentschap van het Ministerie van Financiën zullen worden opgevraagd. Dit systeem komt derhalve overeen met dat, hetwelk bij Mededeling no. 149 van de Afdeling (Prijscourant van

28 October 1947) ten aanzien van alle soorten obligaties Nederland en Grootboekcertificaten voor het geval van inbetalinggeving aan de fiscus is voorgescreven. Daar de betrokken inlevering moet plaatsvinden vóór 10 resp. 12 Mei e.k., dus voordat met de uitlevering van couponbladen een aanvang is gemaakt, dient zij uiteraard door tussenkomst van de inleveringskantoren te geschieden en mag zij slechts ten aanzien van aangemelde effecten plaatsvinden, terwijl, voorzover de lossing betreft, tevens de voorschriften van de Achtste Uitvoeringsbeschikking dienen te worden inachtgenomen.

30 April 1948.

No. 174. Wijziging van de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV.

Voorlopige stukkenverklaringen.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op artikel 4 van de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV;

Bepaalt, dat, in afwijking van genoemd artikel, het opmaken, onderscheidenlijk afgeven van een voorlopige stukkenverklaring voortaan achterwege dient te blijven bij verkoop van:

- a) een effect, dat, hetzij ingevolge het bepaalde bij artikel 3 sub b van de gelijktijdig met deze wijzigingsbeschikking gepubliceerde Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV met een *erkend* effect is gelijkgesteld, hetzij krachtens de Zevende of Veertiende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV *van de verplichting tot aanmelding* is vrijgesteld;
- b) een niet tot de sub a genoemde rubriek^{en} behorend *gewaarmerkt* effect in de zin van artikel 1 sub i der voornoemde Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking.

Reeds bestaande voorlopige stukkenverklaringen voor effecten, behorende tot een der sub a genoemde rubrieken, kunnen worden vernietigd. Indien zij behoren bij een effect als onder b bedoeld — in feite is dit slechts mogelijk, indien het een van een witte balk voorzien effect betreft — moeten zij door het inleveringskantoor, dat bij de verkoop van het effect zijn bemiddeling verleent, worden achtergehouden, teneinde overeenkomstig het bij artikel 9 sub c van de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking bepaalde aan de uitgevende instelling te worden afgegeven.

Toelichting.

De bovenstaande wijzigingsbeschikking — welke, in tegenstelling tot de hierna afgedrukte Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking, aanstonds in werking treedt — heeft ten doel, het uitgeven van voorlopige stukkenverklaringen achterwege te doen blijven in een aantal gevallen, waarin deze voorlopige stukkenverklaringen geen zin hebben, omdat de in de tekst daarvan bedoelde definitieve stukkenverklaring hetzij reeds aanwezig is, hetzij nooit aan de houder van het effect zal worden uitgereikt (n.l. voor effecten, welke van een witte balk zijn voorzien, dan wel voor niet registratie- of aanmeldingsplichtige effecten). Voor het overige vergelijk men de verderop in deze Prijs-courant afgedrukte Algemene Toelichting bij de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking.

14 Mei 1948.

No. 175. Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV.

Uitoefening van rechten en nakoming van verplichtingen uit of ten aanzien van effecten.

De Afdeling Effectenregistratie van de Raad voor het Rechtsherstel;

Gelet op de artikelen 41, 41a, 50, 60, 61, 70, 71, 72 en 80 Besluit Herstel

Rechtsverkeer (Staatsblad E 100, laatstelijk gewijzigd bij Staatsblad I 21), alsmede op artikel 2 van de Wet van 30 Augustus 1946, houdende regeling inzake uiterlijke kenmerken van effecten of onderdelen daarvan (Staatsblad G 227) en op de artikelen 1, 2 en 3 van het Besluit van 8 Januari 1947, houdende vaststelling van een Algemene Maatregel van Bestuur inzake uiterlijke kenmerken van effecten (Staatscourant H 7);

Overwegende, dat het, in verband met de eerlang aanvangende uitlevering van bepaalde categorieën van ingeleverde couponbladen en effecten en het dientengevolge in het vrije verkeer komen van effecten, over welke eigendom gedeeltelijk wel en gedeeltelijk nog niet een onherroepelijke beslissing is genomen, gewenst is nieuwe algemene richtlijnen vast te stellen voor de uitoefening van rechten en de nakoming van verplichtingen uit of ten aanzien van effecten;

Bepaalt, voorzover nodig met wijziging van vroegere door haar uitgevaardigde voorschriften:

Artikel 1.

In deze Uitvoeringsbeschikking, alsmede — voorzover daarbij niet anders zal worden bepaald — in volgende beschikkingen en vergunningen van de Afdeling, wordt verstaan onder:

- a. „Effect, voorzien van een witte balk”: een binnenlands effect, welks talon, coupons en dividendbewijzen voorzien zijn — of wel dat, voorzover er geen talon, coupons of dividendbewijzen bestaan, zelf voorzien is — van het uiterlijke kenmerk, omschreven in artikel 1, eerste, onderscheidenlijk tweede lid, van het Besluit, houdende vaststelling van een Algemene Maatregel van Bestuur inzake uiterlijke kenmerken van effecten (Staatsblad H 7);
- b. „Stukkenverklaring”: een stukkenverklaring A of B als hierna omschreven;
- c. „Stukkenverklaring A”: de verklaring, vervat in een afzonderlijk document, als bedoeld in artikel 50, eerste lid, Besluit Herstel Rechtsverkeer, en waarvan het model alsmede de tekst zijn gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant van 4 April 1946, no. 67;
- d. „Stukkenverklaring B”: de verklaring, waarvan de tekst is opgenomen in artikel 2 van het onder a genoemde Besluit, en waarvan het model voor het overige overeenkomt met dat van de stukkenverklaring A;
- e. „Voorlopige stukkenverklaring”: de verklaring, waarvan de tekst is opgenomen in artikel 4 der Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV, alsmede de door sommige Administratiekantoren in opdracht van de Afdeling uitgegeven „Voorlopige stukkenverklaring C” van overeenkomstige inhoud;
- f. „Eigendomserkenning”: een door de Afdeling gegeven beslissing omtrent de erkenning van of het herstel in de eigendom van een effect;
- g. „Bewijs van eigendomserkenning”: een ingevolge artikel 60 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer door de Afdeling aan de erkende of in zijn recht herstelde eigenaar toegezonden mededeling omtrent een eigendomserkenning als onder f bedoeld;
- h. „Codelijst”: de door de Afdeling uitgegeven „Lijst van effecten, welke van een codenummer zijn voorzien in verband met verschillende handelingen, welke bij de Effectenregistratie zijn te verrichten”, zoals deze lijst is gewijzigd bij Mededeling no. 59 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie (Prijscourant van de Vereniging voor den Effectenhandel d.d. 29 Juli 1946);
- i. „Gewaarmerkt effect”: een al dan niet op de codelijst voorkomend binnenlands effect, voorzien van een witte balk of van een bij het effect behorende en het nummer van het effect vermeldende stukkenverklaring;
- j. „Erkend effect”: een effect, waarvoor door de Afdeling een bewijs van eigendomserkenning is afgegeven; voorzover in dit bewijs vermeld wordt,

dat de uitlevering van het effect of van het couponblad eerst na verloop van een bepaalde termijn mag plaats vinden, geldt het effect eerst als erkend, nadat deze termijn verstreken is.

Artikel 2.

Met een gewaarmerkt effect worden gelijkgesteld:

- a. een *niet* op de codelijst voorkomend binnenlands effect, dat niet van een witte balk of van een stukkenverklaring is voorzien, doch waarvan door de houder een te zijnen name gesteld bewijs van eigendomserkenning kan worden overgelegd, voorzover nodig vergezeld van een exemplaar van het aanmeldingsformulier, waaruit de identiteit van het effect blijkt;
- b. binnenlandse effecten, ten aanzien waarvan krachtens een op grond van art. 41a van het Besluit Herstel Rechtsverkeer genomen besluit van de Afdeling, dan wel krachtens een op grond van artikel 80 van de Indische Ordonnantie Herstel Rechtsverkeer (Staatsblad van Nederlandsch-Indië van 8 Mei 1947, no. 70) genomen besluit van de Indische Raad voor het Rechtsherstel, geen registratie overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer plaats vindt;
- c. effecten, waarvan de uitgevende instelling gevestigd is in het gebiedsdeel Curaçao en nooit elders gevestigd is geweest;
- d. binnenlandse effecten, geen gewaarmerkte effecten zijnde, voorzover zij na 31 Januari 1946 zijn uitgegeven.

Artikel 3.

Met een erkend effect worden gelijkgesteld:

- a. een binnenlands effect, dat na 14 April 1946 is verhandeld ingevolge de bekendmaking van de Afdeling van 14 December 1945 betreffende de verkoop van effecten (Nederlandse Staatscourant van 2 Januari 1946, no. 1), dan wel ingevolge de Negende Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV, en dat, hetzij vóór of na deze verhandeling, is of wordt voorzien van een witte balk of van een stukkenverklaring;
- b. alle effecten, waarvan, uit welken hoofde ook, geen registratie overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer behoeft plaats te vinden.

Artikel 4.

Een effect, dat op grond van het in artikel 3 sub a bepaalde met een erkend effect is gelijkgesteld, is, met ingang van het ogenblik, waarop aan de voor deze gelijkstelling gestelden vereisten is voldaan, niet langer onderworpen aan de beperkende bepalingen van de artikelen 70 tot en met 72 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer of aan de voorwaarden, gesteld in enige op grond van deze artikelen door de Afdeling verleende algemene of bijzondere vergunning, doch uitsluitend aan dezelve voorschriften, waaraan ook een erkend effect op grond van artikel 80 van dat Besluit onderworpen blijft.

Artikel 5.

Zowel een erkend als een daarmede gelijkgesteld effect blijft onderworpen aan de voorschriften van de artikelen 70 tot en met 72 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, indien het geheel of ten dele door betaling uit één of meer geblokkeerde rekeningen, als bedoeld in artikel 71, eerste en tweede lid, is verkregen; de hieruit voortvloeiende beperkingen vervallen eerst nadat door de Afdeling aan het desbetreffende inleveringskantoor is bericht, dat de aanleiding tot de blokkering van deze rekeningen is vervallen.

Artikel 6.

Tegenover de uitgevende instelling, alsmede tegenover iedere derde, anders dan een inleveringskantoor en anders dan een instelling, welke effectenbezit op grond van het bepaalde bij artikel 2 sub D van de

Zesde Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV van de verplichting tot inlevering is uitgezonderd, geldt een *gewaarmerkt* of daarmede gelijkgesteld effect of een onderdeel daarvan, dat zich buiten de macht van een inleveringskantoor bevindt, dan wel door een inleveringskantoor wordt uitgeleverd, tevens als een *erkend* of daarmede gelijkgesteld effect, onderscheidenlijk als een onderdeel van een zodanig effect.

Artikel 7.

De uitgevende instelling van een binnenlands effect is, ingeval van nakoming van enige verplichting uit dit effect of een onderdeel daarvan *jegens een ander dan een inleveringskantoor*, verplicht zich ervan te overtuigen, dat het effect een gewaarmerkt of daarmede gelijkgesteld effect is. Indien aan de uitgevende instelling niet blijkt, dat zulks het geval is, is nakoming niet geoorloofd, ook al zou haar door de aanbieder op andere wijze kunnen worden aangetoond, dat het effect een erkend of daarmede gelijkgesteld effect is.

Bij niet-naleving van de in dit artikel gegeven voorschriften zal de uitgevende instelling, onverminderd het bepaalde in artikel 157 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, slechts bevrijd zijn binnen de grenzen als in artikel 80 van dat Besluit omschreven.

Artikel 8.

Jegens een inleveringskantoor is de uitgevende instelling van een binnenlands effect steeds gerechtigd tot de nakoming van een verplichting als in artikel 7 bedoeld; in dit geval is zij bevrijd, ongeacht of het effect al dan niet gewaarmerkt of met een gewaarmerkt effect gelijkgesteld is. Het inleveringskantoor heeft zich alsdan te gedragen overeenkomstig artikel 11 van deze Uitvoeringsbeschikking.

Artikel 9.

Onverminderd het in de artikelen 6 tot en met 8 bepaalde moeten, voorzover de nakoming van enige verplichting uit een binnenlands effect gepaard gaat met intrekking van het gehele effect, dan wel van het gehele couponblad of het gehele overgebleven gedeelte daarvan — daaronder begrepen het geval van afgifte van een nieuw couponblad tegen intrekking van het oude couponblad of van de talon, doch *niet* het geval, waarin krachtens een door de Afdeling op grond van artikel 3 van het Koninklijk Besluit H 7 verleende ontheffing, dit nieuwe couponblad niet van een witte balk is voorzien — de volgende regelen worden inachtgenomen:

- a. Voorzover een stukkenverklaring aanwezig is, moet deze aan de uitgevende instelling worden afgegeven en door laatstgenoemde te harer verantwoording worden bewaard tot een nader door de Afdeling te bepalen tijdstip.
- b. Is het effect niet of nog niet gewaarmerkt, doch wèl voorzien van een voorlopige stukkenverklaring, dan moet deze laatste aan de uitgevende instelling worden afgegeven, en later, na de in de tekst dezer verklaring bedoelde aankondiging, door de uitgevende instelling bij het inleveringskantoor, dat deze verklaring heeft ondertekend, ter inwisseling tegen een stukkenverklaring A worden aangeboden, welke laatste vervolgens moet worden bewaard op de wijze als sub a bepaald.
- c. Voorzover de aanbieding geschiedt door een inleveringskantoor en het effect niet of nog niet is gewaarmerkt en evenmin van een voorlopige stukkenverklaring is voorzien, alsmede voorzover vóór de inwerking-treding van deze Uitvoeringsbeschikking reeds handelingen als in de aanvang van dit artikel bedoeld hebben plaats gevonden, moeten vóór een nader door de Afdeling vast te stellen tijdstip door de desbetreffende inleveringskantoren alsnog de in hun bezit zijnde of tot dat tijdstip in hun bezit komende stukkenverklaringen A of B of voorlopige stukkenverklaringen aan de uitgevende instellingen worden afgegeven.

Het bepaalde sub a en b lijdt uitzondering bij de inbetalinggeving aan de fiscus van obligaties Nederland en Grootboekcertificaten, alsmede bij de royering van certificaten van aan de Nederlandsche Bank N.V. over te dragen buitenlandse effecten; ten deze blijven de regelingen, vervat in de Medede-

lingen nos. 149 en 168 van de Afdeling (Prijscourant van de Vereeniging voor den Effectenhandel d.d. 28 October 1947, resp. 10 Maart 1948), van kracht.

Artikel 10.

Buiten de in artikel 9 sub b en c van deze Uitvoeringsbeschikking bedoelde gevallen mogen *voorlopige* stukkenverklaringen nimmer worden afgegeven anders dan aan inleveringskantoren of aan instellingen, welke effectenbezit op grond van het bepaalde bij artikel 2 sub D van de Zesde Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hoofdstuk IV van de verplichting tot inlevering is uitgezonderd.

Artikel 11.

Bij de nakoming van de verplichtingen tot uitbetaling van provenu of anderszins, welke voor een inleveringskantoor, als gevolg van de door zijn tussenkomst uitgeoefende rechten uit of ten aanzien van een effect of onderdeel daarvan, tegenover de rechthebbende(n) op dit effect ontstaan, blijft dit inleveringskantoor onderworpen aan de te dezer zake geldende beperkende voorschriften der Afdeling, *tenzij*

- a. het effect ten tijde van, deze nakoming een erkend of daarmee gelijkgesteld effect is en niet valt onder het bij artikel 5 bepaalde, dan wel
- b. het effect of onderdeel ervan aan het inleveringskantoor is aangeboden door een ander dan een inleveringskantoor en het inleveringskantoor zich ervan overtuigd heeft, dat het effect een gewaarmerkt of daarmee gelijkgesteld effect is.

Artikel 12.

Deze Uitvoeringsbeschikking wordt, in verband met het artikel 80 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer bepaalde, gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant *Zij treedt in werking met ingang van 1 Juli 1948.*

Toelichting met betrekking tot de gebruikte termen en definities.

Onder „couponblad” wordt, ingevolge artikel 39 sub 4 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, mede verstaan een dividendblad, met inbegrip van de eventuele talon.

Uit de definities van artikel 1 sub b tot en met e van bovenstaande Uitvoeringsbeschikking volgt, dat, wanneer van een „stukkenverklaring” zonder meer wordt gesproken, hieronder de *voorlopige* stukkenverklaring *niet* begrepen is.

Anderzijds is onder het begrip „voorlopige stukkenverklaring” *niet* begrepen de „voorlopige stukkenverklaring B”, bedoeld in de Algemene Vergunning voor de uitgifte van certificaten, Mededeling no. 83 der Afdeling (Prijscourant van 25 Juli 1946); daarentegen *wel* de door sommige Administratiekantoren krachtens speciale vergunning der Afdeling uitgegeven „voorlopige stukkenverklaring C”.

De „stukkenverklaring B” als in artikel 1 sub d bedoeld geldt volgens het Besluit H 7 mede als een „uiterlijk kenmerk” van het effect in de zin van de Wet G 227. In de zin van de definities dezer Uitvoeringsbeschikking valt een zodanige stukkenverklaring B echter *niet* onder het begrip „witte balk”, onder welke laatste term uitsluitend de werkelijke, zichtbare, witte balk verstaan wordt.

De term „eigendomserkenning” omvat ook beslissingen van de Afdeling Effectenregistratie, welke nog niet onherroepelijk zijn geworden. Niettemin geldt een effect als erkend met ingang van de dagtekening van het bewijs van eigendomserkenning, *tenzij* dit laatste een termijn vermeldt, binnen welke de uitlevering niet mag plaats vinden (vgl. artikel 1 sub j).

Onder de in artikel 1 sub g gegeven definitie van een „bewijs van eigendomserkenning” volgt, dat hieronder mede valt een mededeling van de Afdeling omtrent erkenning of herstel van eigendom *na oppositie*, waarvan de vorm en de tekst uiteraard afwijken van die der normale mededelingen inzake eigendomserkenningen-zonder-meer.

Uit de definities sub i en j volgt, dat „gewaarmerkt effect” en „erkend effect” geen identieke begrippen zijn, ofschoon zij in vele gevallen wel zullen samenvallen. De definitie van erkend (of daarmede gelijkgesteld) effect is — behalve voorzover het buitenlandse effecten betreft — in de practijk alleen van belang voor de inleveringskantoren; anderen dan inleveringskantoren hebben ten aanzien van binnenlandse effecten uitsluitend te maken met de vraag, of een effect al dan niet een gewaarmerkt of daarmede gelijkgesteld effect is (vgl. omtrent dit punt nader de hierna volgende algemene toelichting).

Uit de gegeven definities — in verband met de Zeventiende Uitvoeringsbeschikking (Mededeling no. 145, Prijscourant van 2 September 1947), waarbij bepaald is, dat buitenlandse effecten niet van een stukkenverklaring zullen worden voorzien — volgt verder, dat uitsluitend binnenlandse effecten gewaarmerkt of daarmede gelijkgesteld kunnen zijn; onder de omschrijving van een erkend of daarmede gelijkgesteld effect vallen daarentegen zowel binnenlandse als buitenlandse effecten.

De in artikel 3 sub b bedoelde effecten, welke niet overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk IV van het Besluit Herstel Rechtsverkeer behoeven te worden geregistreerd, omvatten de volgende rubrieken:

- a. effecten, welke hiervan zullen worden uitgezonderd op grond van het — tot dusverre nog niet toegepaste *) — nieuw opgenomen artikel 41a van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, dan wel van het daarmede overeenkomende artikel 80 van de Indische Ordonnantie Herstel Rechtsverkeer (vgl. voor deze beide rubrieken ook artikel 2 sub b; de in het bovengenoemde artikel 80 aan de Indische Raad voor het Rechtsherstel toegekende bevoegdheid, waarvan deze eveneens nog geen gebruik heeft gemaakt, strekt zich uitsluitend uit tot effecten, waarvan de uitgevende instelling volgens haar statuten in Nederlandsch-Indië gevestigd is);
- b. effecten, welker uitgevende instelling gevestigd is in het gebiedsdeel Curaçao en nooit elders gevestigd is geweest (vgl. het Curaçaose Besluit van 7 Maart 1946, bekrachtigd bij Landsverordening van 8 Juni 1946, Pu blicatieblad van Curaçao no. 81);
- c. buitenlandse effecten, niet vallend onder één der rubrieken van artikel 41 sub b Besluit Herstel Rechtsverkeer; en ten slotte
- d. buitenlandse effecten — binnen- en buitenlandse — uitgegeven na 31 Januari 1946. (N.B. De meeste van de tot deze laatste rubriek behorende binnenlandse effecten zijn wél gewaarmerkt, n.l. met een witte balk of een stukkenverklaring B; voorzover dit niet het geval is, zijn zij blijkens artikel 2 sub d met gewaarmerkte effecten gelijkgesteld.)

ALGEMENE TOELICHTING.

Doel der regeling.

De bovenstaande, per 1 Juli 1948 in werking tredende Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking heeft de strekking om een regeling te treffen voor de toestand, welke zal ontstaan, wanneer met ingang van genoemde datum met de verzending der bewijzen van eigendomserkenning en in verband

*) Het ligt in de bedoeling, dit artikel 41a t.z.t. onder meer toe te passen op de effecten, welke tot dusver, ingevolge het bepaalde bij de Zevende en de Veertiende Uitvoeringsbeschikking en bij de Algemene Vergunning no. 137 d.d. 25 Juni 1947, nog slechts van de verplichting tot aanmelding en inlevering zijn vrijgesteld. In de hiervoren afgedrukte wijzigingsbeschikking no. 174 wordt hierop gedeeltelijk — n.l. voorzover het de voorschriften met betrekking tot het opmaken en afgeven van voorlopige stukkenverklaringen betreft — reeds vooruitgelopen. Voor het overige zijn de hier bedoelde niet-aanmeldingsplichtige effecten echter ook na 1 Juli e.k. voorshands nog niet als met erkende effecten gelijkgesteld te beschouwen (vgl. onder meer noot ¹⁴), hieronder).

daarmede met de uitlevering van bepaalde categorieën binnenlandse effecten een aanvang wordt gemaakt¹⁾ en de uitgevende instellingen dientengevolge weer rechtstreeks, zonder tussenkomst van de inleveringskantoren, met de houders dezer effecten in aanraking zullen komen. Zij berust in hoofdzaak op art. 80 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, hetwelk — in zijn onlangs bij de Wet van 15 Januari 1948, Staatsblad I 21, gewijzigde redactie — aan de Afdeling Effectenregistratie de bevoegdheid verleent om voorschriften te geven voor de uitoefening van rechten uit of ten aanzien van effecten, waaromtrent reeds onherroepelijk is beslist. Voorzover de onderhavige Uitvoeringsbeschikking tevens enkele nieuwe voorschriften geeft met betrekking tot effecten, waarover nog niet is beslist, berust zij op de artikelen 70 en volgende van het Besluit Herstel Rechtsverkeer.

Tenslotte is in de onderhavige Uitvoeringsbeschikking ook nog sprake van effecten, welke nooit aan de verplichting tot registratie onderworpen zijn geweest (bijvoorbeeld omdat zij na 31 Januari 1946 zijn uitgegeven), echter uiteraard zonder dat omtrent deze laatste effecten *beperkende* voorschriften worden gegeven.

Verantwoordelijkheid voor de naleving van de voorschriften der Afdeling.

Tot dusver konden rechten uit of ten aanzien van effecten, welke aan de verplichting tot registratie onderworpen zijn, als regel slechts worden uitgeoefend door tussenkomst van de inleveringskantoren, welke in verband hiermede *primair* verantwoordelijk zijn voor de naleving van de door de Afdeling gestelde voorschriften (en dit, zowel voor de nog niet erkende effecten als voor de erkende en daarmede gelijkgestelde — voorzover zij terzake van deze laatste effecten ook in de toekomst hun bemiddeling zullen verlenen — ook thans nog blijven). In het algemeen zijn echter *allen*, die met effecten in aanraking komen, en met name de uitgevende instellingen, verplicht — in de eerste plaats in hun eigen belang — om deze voorschriften in acht te nemen.

Naar gelang de uitlevering van effecten voortgang vindt, zal derhalve het accent van de verantwoordelijkheid voor de naleving van de voorschriften der Afdeling geleidelijk meer van de inleveringskantoren naar de houders en de uitgevende instellingen worden verlegd.

Dezen zijn daarbij in de eerste plaats — nogmaals: in hun eigen belang — verplicht om zich rekenschap te geven, of een effect, dat hun door een ander dan een inleveringskantoor wordt aangeboden, al dan niet behoort tot de registratieplichtige effecten en, zo ja, of aan de verplichting tot aanmelding is voldaan. Immers is dit laatste niet het geval, dan is iedere handeling ten aanzien van het effect op grond van art. 70 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer verboden en zal het effect zelf t.z.t. als niet-aangemeld (zgn. „manco”) worden geregistreerd, en derhalve, na publicatie van het nummer in de Nederlandse Staatscourant, ingevolge art. 64 van het Besluit Herstel Rechtsverkeer zijn geldigheid verliezen. De Staat (of de gedeposeerde vroegere bezitter) ontvangt dan een duplicaat, en de uitgevende instelling zal, indien zij op het oorspronkelijke stuk ten onrechte een betaling heeft verricht, verplicht kunnen worden nogmaals aan de houder van dit duplicaat te betalen. De zoëven bedoelde publicatie zal echter eerst na de verwerking van alle aanmeldingen door het Centraal Bureau kunnen plaats vinden, en zelfs nadat dit is geschied zou het practisch ondoenlijk zijn van iedere houder van een effect te verlangen, dat hij geregeld de lijst van de aldaar gepubliceerde nummers raadpleegt. Het verkeer heeft derhalve behoefte aan een criterium, met behulp waarvan zowel de uitgevende instellingen als derden a.h.w. met één oogopslag kunnen zien, of een effect al dan niet „goed” is.

Gewaarmerkte effecten.

Aan deze behoefte wordt tegemoetgekomen door hetgeen in de onder-

¹⁾ Wat de uitlevering zelve betreft, wordt verwezen naar het vermelde onder het hoofd: „Voorschriften, speciaal bestemd voor de inleveringskantoren” (hieronder).

havige Uitvoeringsbeschikking wordt genoemd het „gewaarmerkt” zijn van het effect, hetgeen op twee wijzen kan geschieden, n.l. door een „witte balk” of door een „stukkenverklaring” (welke laatste nog weer wordt onderscheiden in een „stukkenverklaring A” en een „stukkenverklaring B”). Behoudens een aantal hierna te noemen uitzonderingen worden alle binnenlandse effecten, welke zijn aangemeld en over welker eigendom een beslissing is genomen, benevens een belangrijk deel van niet-registratieplichtige effecten — met name van die, welke sedert de aanvang van de inleveringstermijn (dus na 31 Januari 1946) zijn uitgegeven — van één dezer waarmerken voorzien. Daarbij staat voorlopig voor de *oude* effecten de stukkenverklaring A (het „afzonderlijke document” als bedoeld in artikel 50 Besluit Herstel Rechtsverkeer) en voor de *nieuw* uitgegeven effecten de witte balk (berustend op de Wet en het Besluit inzake uiterlijke kenmerken van effecten)²⁾ op de voorgrond. Op den duur zal echter ook in dit opzicht het zwaartepunt worden verlegd, daar bij elke uitgifte van nieuwe coupon- of dividendbladen van oude effecten deze eveneens van een witte balk zullen worden voorzien, bij welke gelegenheid de stukkenverklaring A wordt ingetrokken. Inzoverre is deze stukkenverklaring dus a.h.w. te beschouwen als een „witte balk in wording” of een „brug naar een witte balk”. Ook de stukkenverklaring B, welke uiterlijk met dat van de stukkenverklaring A overeenstemt — alleen de tekst luidt anders — heeft een voorlopig karakter; zij wordt in hoofdzaak gebruikt ter tegemoetkoming aan die uitgevende instellingen, die tussen 31 Januari 1946 en de inwerkingtreding van het Besluit H 7 reeds effecten zonder witte balk hadden uitgegeven, dan wel deze vóór laatstgenoemd tijdstip ter uitgifte hadden doen aanmaken, maar is op den duur evenzeer bestemd om door een witte balk te worden vervangen.

Uit het bovenstaande volgt, dat buiten de sfeer der inleveringskantoren eenzelfde effect nooit tegelijkertijd van een witte balk en van een stukkenverklaring voorzien zal zijn³⁾, alsmede dat op de lange duur alle stukkenverklaringen door een witte balk zullen worden vervangen⁴⁾. Totdat dit proces voltooid is, hebben echter de beide soorten stukkenverklaringen dezelfde betekenis als een witte balk; hieruit volgt tevens, dat zij bij het effect

²⁾ Volgens de bepalingen van genoemd Besluit behoeven in den regel alleen de talons, coupons en dividendbewijzen van een effect — dus niet de mantel — van een witte balk te worden voorzien; alleen voor effecten zonder afzonderlijke coupon- of dividendblad is voorgeschreven, dat de witte balk op het effect zelf moet worden aangebracht.

³⁾ Binnen de sfeer der inleveringskantoren kan dit — zij het slechts tijdelijk — wèl het geval zijn, n.l. wanneer een inleveringskantoor eerst na de verwisseling van de talon of het oude coupon- of dividendblad tegen een nieuw met een witte balk in het bezit komt van de stukkenverklaring A en deze niet aanstonds aan de uitgevende instelling doorgeeft (zie hierna), en eveneens wanneer vóór de inwerkingtreding van de onderhavige Uitvoeringsbeschikking couponbladen met een witte balk zijn uitgegeven zonder intrekking van de c.q. reeds bij het inleveringskantoor aanwezige stukkenverklaring. In deze gevallen moet — in afwijking van de normale regel — de stukkenverklaring bij uitlevering of verkoop niet tezamen met het effect of couponblad worden afgegeven, maar dient zij door het desbetreffende inleveringskantoor in verband met het hierna in de tekst te bespreken voorschrift van art. 9 sub c te worden achtergehouden. Hetzelfde geldt ook, wanneer — eveneens alleen binnen de sfeer der inleveringskantoren — een effect tegelijkertijd van een witte balk en van een *voorlopige* stukkenverklaring voorzien is. (Vgl. hieromtrent het in de hiervoor afgedrukte wijzingsbeschikking no. 174 sub b bepaalde).

⁴⁾ Artikel 79 geeft aan de Afdeling de bevoegdheid, dit proces desgewenst te bespoedigen door voor alle of bepaalde effecten de verwisseling van de oude coupon- of dividendbladen tegen nieuwe dwingend voor te schrijven. Van deze laatste bevoegdheid wordt echter thans nog geen gebruik gemaakt.

behoren⁵⁾ en dit bij iedere verkoop of andere eigendoms- of bezitsoverdracht (b.v. inpandgeving) behoren te vergezellen, alsmede, dat een effect, waarvan de stukkenverklaring mocht zoek raken, niet langer als gewaarmerkt geldt en dus ook niet langer „goed” is; over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder in dat geval een duplicaat-stukkenverklaring kan worden aangevraagd, resp. verkregen, volgen binnenkort nadere voorschriften.

Voorschriften voor de uitgevende instellingen en het publiek.

De betekenis, welke door de artikelen 6 tot en met 8 van de bovenstaande Uitvoeringsbeschikking aan het waarmerk wordt gegeven, is nu deze, dat ieder ander dan een inleveringskantoor — dus zowel de uitgevende instelling als een derde⁶⁾ —, die met het effect of een onderdeel daarvan te maken krijgt, uitsluitend op dit waarmerk kan en moet afgaan bij de beoordeling, of het effect al dan niet „goed” is. Ofschoon het waarmerk op zichzelf (o.m. blijkens de tekst der stukkenverklaringen) geen bewijs van erkenning van het effect oplevert — dit is, zoals hierna zal blijken, speciaal voor de inleveringskantoren van belang —, geldt het buiten de sfeer der inleveringskantoren wèl als zodanig. Zowel het publiek in het algemeen als de uitgevende instellingen in het bijzonder behoeven dus uitsluitend op de al of niet aanwezigheid van het waarmerk te letten; is dit aanwezig, dan vormt het voor de houder van het effect, zowel tegenover de uitgevende instelling als tegenover derden, hetgeen de jurist noemt een „objectieve legitimatie”, welke de betrokkenen ontheft van een nader onderzoek naar de vraag, of en op welke wijze de erkenning of een daarmede gelijkgesteld feit heeft plaatsgevonden. Omgekeerd is het krachtens art. 7 aan de uitgevende instellingen verboden om, anders dan tegenover inleveringskantoren, enige verplichting uit een effect of onderdeel daarvan na te komen, indien zij zich niet van de aanwezigheid van het waarmerk hebben overtuigd; afgezien van de strafrechtelijke sanctie van art. 157, zijn zij in dat geval terzake van de verrichte handeling (bijv. de uitbetaling van coupons, lossingen en andere uitkeringen, de uitoefening van het claimrecht, de royering van certificaten, de afgifte van nieuwe couponbladen of bonusaandelen, de toelating tot de uitoefening van het stemrecht, etc.) civielrechtelijk niet bevrijd tegenover derden — waaronder de Staat —, die later de rechtsgeldigheid van deze nakoming zouden kunnen betwisten, behoudens voorzover zij kunnen aantonen, dat de betrokken derde zelf door de gedane betaling of nakoming is gebaat.

Alleen wanneer de nakoming geschiedt jegens een inleveringskantoor is de uitgevende instelling ingevolge art. 8 ook van het onderzoek naar de aanwezigheid van het waarmerk bevrijd en rust de verantwoordelijkheid voor de verrichte handeling dus geheel op het inleveringskantoor, dat te dezer zake aan een aantal afzonderlijke regelen gebonden is (zie blz. 697 hierna). Een en ander is in overeenstemming met het onlangs nieuw opgenomen vierde lid van art. 72 Besluit Herstel Rechtsverkeer, waarbij uitdrukkelijk is bepaald, dat ingeval van betaling aan een inleveringskantoor de uitgevende instelling steeds gekweten is.

Voorschriften voor inleveringskantoren en anderen, verband houdende met de intrekking van stukkenverklaringen.

Het hierboven uiteengezette systeem brengt mede, dat bij intrekking van

⁵⁾ Meer speciaal bij het coupon- of dividendblad: vgl. artikel 50 sub I van het Besluit Herstel Rechtsverkeer. Ingeval van afzonderlijke bewaring van mantels en coupon- of dividendbladen verdient het dan ook aanbeveling de stukkenverklaring steeds tezamen met het coupon- of dividendblad te bewaren, resp. doen bewaren.

⁶⁾ Voor de van de verplichting tot inlevering vrijgestelde instellingen (bepaalde groepen van institutionele beleggers en administratiekantoren) is in art. 6 een uitzondering gemaakt; deze instellingen zullen binnenkort bij afzonderlijke circulaire de nodige aanwijzingen ontvangen.

een effect (lossing, royering⁷⁾ etc.) alsmede bij de verwisseling van een talon of een bestaand couponblad tegen een nieuw met een witte balk, de stukkenverklaring, voorzover aanwezig, eveneens moet worden ingetrokken. Dit voorschrift, dat zowel bij aanbidding door een inleveringskantoor als door een derde van toepassing is, is vervat in art. 9 sub a, hetwelk tevens bepaalt, dat deze stukkenverklaringen door de uitgevende instellingen te hunner verantwoording moeten worden bewaard tot een nader door de Afdeling te bepalen tijdstip (d.w.z. minstens tot na de definitieve vaststelling van het „manco”, zie boven). Een uitzondering op deze bepaling, evenals op de hierna te bespreken voorschriften van artikel 9 sub b en c, is gemaakt voor de bijzondere gevallen, waarin — met toestemming van de Afdeling — nieuwe couponbladen zonder witte balk worden uitgegeven; in deze gevallen moet de oorspronkelijke stukkenverklaring ook het nieuwe couponblad blijven vergezellen (zie art. 3, lid 2, sub b, van het Besluit H 7). Hetzelfde geldt in enkele speciale gevallen, waarin de verwisseling van oude effecten — bijv. receptissen — tegen nieuwe aldus plaats vindt, dat voor ieder oud effect een nieuw *met hetzelfde nummer* wordt afgegeven (vgl. de Mededelingen nos. 95, 103 en 110 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie, Prijscourant van resp. 11 Februari, 8 April en 7 Juli 1947).

Intussen kan zich ook het geval voordoen, dat een handeling, welke volgens het bovenstaande tot intrekking van de stukkenverklaring zou moeten leiden, plaats vindt ten aanzien van een effect, dat zich nog in de sfeer der inleveringskantoren bevindt *en waarvoor nog geen stukkenverklaring A aanwezig is*, zodat de intrekking daarvan niet aanstonds kan plaats vinden. Voorzover het effect in dat geval reeds één of meermalen verhandeld is, en derhalve van een *voorlopige* stukkenverklaring is voorzien, schrijft art. 9 sub b voor, dat alsdan deze voorlopige stukkenverklaring aan de uitgevende instelling moet worden afgegeven en t.z.t. ook deze tegen de stukkenverklaring A moet worden verwisseld⁸⁾. Ook dit voorschrift blijft buiten toepassing in de hierboven genoemde gevallen, waarin voor het oude effect een nieuw met hetzelfde nummer is afgegeven. Is het effect *nog niet* verhandeld (m.a.w. bevindt het zich nog onder het inleveringskantoor, dat de aanmelding heeft verricht), dan zal ingevolge art. 9 sub c de stukkenverklaring A later alsnog bij de uitgevende instelling moeten worden ingeleverd; een voorlopige stukkenverklaring behoeft in dit geval niet te worden opge maakt⁹⁾. Ook in de gevallen, waarin handelingen als in art. 9 bedoeld — *met name dus weer de afgifte van nieuwe couponbladen met een witte balk — reeds vóór de inwerkingtreding van de onderhavige Uitvoeringsbeschikking hebben plaats gevonden*, dienen ingevolge art. 9 sub c zowel de reeds aanwezige of later te ontvangen stukkenverklaringen A als de eventueel aanwezige voorlopige stukkenverklaringen alsnog aan de uitgevende instellingen te worden toegezonden¹⁰⁾. Een eindtermijn voor deze inlevering zal eerst later

⁷⁾ Behoudens de verderop in de tekst te noemen uitzondering voor het geval van royering van certificaten van aan De Nederlandsche Bank over te dragen buitenlandse effecten.

⁸⁾ Dit geval van afgifte aan de uitgevende instelling vormt de enige uitzondering op de in artikel 10 der onderhavige Uitvoeringsbeschikking vervatte regel, volgens welke *voorlopige* stukkenverklaringen — resp. de daarvan voorziene effecten — *uitsluitend* binnen de sfeer der inleveringskantoren (resp. de van de verplichting tot inlevering vrijgestelde institutionele beleggers) mogen circuleren.

⁹⁾ Voor het geval van royering van certificaten was dit laatste tot dusverre ingevolge het bepaalde bij punt II sub c van de Algemene Vergunning no. 97 (Prijscourant van 18 September 1946) wél voorgeschreven; deze bepaling is dus thans vervallen.

¹⁰⁾ Hieruit volgt dus tevens, dat, wanneer een aldus van een nieuw couponblad met witte balk voorzien effect overeenkomstig de voorschriften van de Negende Uitvoeringsbeschikking wordt verkocht, de c.q. nog aanwezige stukkenverklaring of voorlopige stukkenverklaring *niet* aan de koper of

door de Afdeling worden vastgesteld; in afwachting hiervan blijft het aan ieder inleveringskantoor overgelaten, of het de regelmatig in zijn bezit komende stukkenverklaringen A voor de effecten van deze categorie telkens na ontvangst, dan wel later alle tegelijk aan de uitgevende instellingen wil toezenden¹¹⁾.

Met nadruk wordt er op gewezen, dat deze toezending *uiteindelijk* in ieder geval zal moeten plaats vinden, aangezien de betreffende stukkenverklaringen op den duur niet zullen mogen blijven „zweven”. *Zij mogen dus, ook al bestaat het effect zelf niet meer, in geen geval worden vernietigd, noch door de inleveringskantoren, noch door de uitgevende instellingen.* (Vgl. ook Mededeling no. 126 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie d.d. 6 October 1947).

Tenslotte zij in dit verband nog opgemerkt, dat, aangezien de uitgevende instellingen zelve veelal niet zullen kunnen beoordelen of op een bepaald moment al dan niet een stukkenverklaring of een voorlopige stukkenverklaring aanwezig is, de verantwoordelijkheid hiervoor uitsluitend bij de inleveringskantoren berust, zodat de uitgevende instellingen ook in dit opzicht zander meer verantwoord zijn, indien zij *tegenover een inleveringskantoor* een verplichting uit een effect nakomen zonder afgifte van een stukkenverklaring of een voorlopige stukkenverklaring.

Het in de eerste twee alinea's van deze paragraaf vermelde lijdt uitzondering ingeval van

- (1) inbetalinggeving aan de fiscus van obligaties Nederland en Grootboekcertificaten;
- (2) royerling van certificaten van aan De Nederlandsche Bank N.V. over te dragen buitenlandse effecten, en
- (3) lossing of conversie in de 3¼ % lening 1948 van obligaties der 3—3½ % Nederlandse Staatslening 1938,

voor welke drie gevallen het bepaalde bij de desbetreffende Mededelingen der Afdeling nos. 149, 168 en 173 (Prijscourant van resp. 28 October 1947, 10 Maart 1948 en 30 April 1948), inhoudende, dat in deze gevallen tot nadere aankondiging door de inleveringskantoren *geen* stukkenverklaringen of voorlopige stukkenverklaringen moeten worden afgegeven, van kracht blijft. Daarentegen geldt de normale regel wél voor

diens inleveringskantoor mag worden uitgeleverd, maar door het inleveringskantoor van de verkoper dient te worden achtergehouden ter toezending aan de uitgevende instelling (vgl. ook de hiervoren afgedrukte wijzigingsbeschikking no. 174).

¹¹⁾ De aanwijzingen, vervat in de Mededelingen no. 113, punt 10, en no. 126 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie (Prijscourant van 18 Augustus, resp. 6 October 1947), blijven derhalve van kracht, met dien verstande, dat de aldaar bedoelde opzending van de later ontvangen stukkenverklaringen A aan de uitgevende instellingen niet *aanstonds* na ontvangst van deze stukkenverklaringen behoeft plaats te vinden.

Terzake van de stukkenverklaringen A, welke de inleveringskantoren ontvangen *na verkoop* van de desbetreffende effecten overeenkomstig de Negende Uitvoeringsbeschikking — dus wanneer door hen een voorlopige stukkenverklaring is afgegeven — blijven uiteraard de aanwijzingen, vervat in de Mededelingen nos. 120 en 150 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie (Prijscourant van 22 September 1947 en van 19 Februari 1948) ongewijzigd van kracht; in deze gevallen moeten dus de stukkenverklaringen, evenals tot dusver, door het inleveringskantoor, dat deze ontvangt, worden vastgehouden, totdat aan het einde der registratieperiode hieromtrent nadere aanwijzingen volgen. Daarentegen moet bij ontvangst van een stukkenverklaring na afgifte van het effect aan een ander inleveringskantoor *anders dan wegens verkoop* — dus wanneer *geen* voorlopige stukkenverklaring is opgemaakt — de ontvangen stukkenverklaringen *aanstonds* aan het nieuwe inleveringskantoor worden doorgegeven (vgl. Mededeling no. 115 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie d.d. 26 Augustus 1947).

inbetalinggeving van andere effecten dan obligaties Nederland of Grootboekcertificaten, en eveneens voor royering van andere certificaten dan onder (2) bedoeld; dus met name voor de certificaten van die groepen buitenlandse effecten, welke *niet* voor overdracht aan De Nederlandsche Bank N.V. zullen worden aangewezen.

Ook bij overdracht *van de certificaten zelf* aan De Nederlandsche Bank N.V. — dus *zonder* voorafgaande royering — dient (evenals bij normale verkoop ter beurze) wél een stukkenverklaring of een voorlopige stukkenverklaring aan De Nederlandsche Bank N.V. te worden

Voor de obligaties der 3 % Nederlandse Staatsleningen 1947 en 1948 (per 1962-64) vergelijkte men de Drieëntwintigste Uitvoeringsbeschikking (no. 178).

In de bijlage dezes is in tabelvorm aangegeven, hoe door de inleveringskantoren in de verschillende hierboven besproken gevallen (uitlevering, verkoop, inbetalinggeving aan de fiscus, overdracht aan De Nederlandsche Bank N.V., royering, lossing, etc.) ten aanzien van het al dan niet afgeven van de stukkenverklaringen, resp. voorlopige stukkenverklaringen, dient te worden gehandeld.

Niet op de codelijst voorkomende binnenlandse effecten.

Ten aanzien van deze groep effecten — welke uitsluitend de zeer incourante soorten omvat — is een gedeeltelijk afwijkende regeling voorgeschreven, welke samenhangt met de Zeventiende Uitvoeringsbeschikking (Mededeling no. 145, Prijscourant van 2 September 1947), waarbij bepaald is, dat voor deze effecten, behoudens nader door de Afdeling vast te stellen uitzonderingen, geen stukkenverklaringen A zullen worden afgegeven. Het ligt in de bedoeling, deze uitzonderingen — waaromtrent t.z.t. nog nadere mededelingen zullen verschijnen — te beperken tot de gevallen van (a) verhandeling of andere eigendomsovergang en (b) aanmelding *in het buitenland* van deze effecten, zodat een tot deze groep behorend in het binnenland aangemeld effect, *zolang dit in het bezit van de oorspronkelijke aanmelder blijft*, niet van een stukkenverklaring A zal worden voorzien; de aanmelking zal in dit geval, ook tegenover derden, moeten blijken uit het bewijs van eigendomserkenning¹²⁾.

Om deze reden is in de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking voorgeschreven, dat voor de hierbedoelde groep effecten de overlegging van een ten name van de houder gesteld bewijs van eigendomserkenning de plaats van het waarmerk kan innemen; daar deze bewijzen van eigendomserkenning echter als regel geen omschrijving van de afzonderlijke effecten naar soort en nummer, maar alleen een verwijzing naar het nummer van het aanmeldingsformulier zullen bevatten, is in die gevallen tevens overlegging van een exemplaar van het aanmeldingsformulier, waaruit de identiteit van het effect blijkt, vereist.

In verband met het voorafgaande wordt tevens de aandacht gevestigd op de gelijktijdig met deze toelichting verschijnende Mededeling no. 177, waaruit volgt, dat de uitgifte van nieuwe couponbladen van (nog) niet erkende, niet op de codelijst voorkomende binnenlandse effecten voortaan slechts met een bijzondere vergunning van de Afdeling zal zijn toegelaten.

Andere, met gewaarmerkte gelijkgestelde, effecten.

Buiten de zojuist genoemde niet op de codelijst voorkomende effecten be-

¹²⁾ In de bovengenoemde Zeventiende Uitvoeringsbeschikking is, behalve van niet op de codelijst voorkomende binnenlandse effecten, ook sprake van — al dan niet op deze lijst voorkomende — *buitenlandse* effecten. Wat deze laatste betreft, ligt het in de bedoeling, in het geheel geen stukkenverklaringen af te geven en de aanmelding dus steeds te doen blijken uit het bewijs van eigendomserkenning plus een exemplaar van het aanmeldingsformulier.

horen hiertoe enige categorieën binnenlandse effecten, die in het geheel niet aan de verplichting tot registratie onderworpen zijn, t.w.:

- (i) die, welke ingevolge het reeds eerder genoemde artikel 41a van het Besluit Herstel Rechtsverkeer, resp. artikel 80 van de Indische Ordonnantie Herstel Rechtsverkeer, van de registratie zullen worden uitgezonderd (deze komen ten dele wel en ten dele niet op de codelijst voor);
- (ii) die, welke uitgevende instellingen in het gebiedsdeel Curaçao gevestigd zijn en nooit elders gevestigd zijn geweest (zie boven blz. 690);
- (iii) die, welke ná 31 Januari 1946 zijn uitgegeven en desondanks niet of nog niet van een witte balk of een stukkenverklaring B zijn voorzien; dit zijn in de eerste plaats de reeds eerder genoemde effecten, welke tussen 31 Januari 1946 en de datum van inwerkingtreding van het Besluit H 7 zijn uitgegeven en eerst geleidelijk (in beginsel bij de eerste coupon- of dividendbetaling) van het watermerk (lees: waarmerk. — Red.) worden voorzien, en voorts die, welke door de Afdeling op grond van artikel 3 van genoemd Besluit geheel van waarmerking zijn vrijgesteld. (In de praktijk zijn dit vrijwel uitsluitend recepissen)¹³).

Door de sub (iii) genoemde gelijkstelling wordt bereikt, dat *alle ná 31 Januari 1946 uitgegeven effecten*, onverschillig of zij al dan niet van een witte balk of een stukkenverklaring B zijn voorzien, als gewaarmerkte of daarmede gelijkgestelde effecten gelden. In de praktijk is het echter alleen dan nodig, zich van de datum van uitgifte rekenschap te geven, wanneer *geen* witte balk of stukkenverklaring B aanwezig is.

Voorschriften, speciaal bestemd voor de inleveringskantoren.

Buiten het hierboven vermelde hebben de *inleveringskanoren* nog rekening te houden met het bepaalde bij de artikelen 3, 4, 5, 10 en 11 van de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking, welke artikelen voor anderen dan de inleveringskantoren niet van belang zijn.

Dg inleveringskantoren kunnen namelijk in het bezit zijn van gewaarmerkte effecten — zowel met een witte balk als met een stukkenverklaring A —, *welke desondanks nog niet „goed” zijn en dus niet in het vrije verkeer mogen worden gebracht, n.l. omdat zij nog niet erkend zijn.* Voor hen is dus, naast de al of niet aanwezigheid van het waarmerk, steeds de vraag van belang of een effect *erkend*, dan wel met een erkend effect gelijkgesteld is; alleen in dat geval is — behoudens de in de Drieëntwintigste Uitvoeringsbeschikking (zie no. 178) vervatte speciale regeling voor de conversieleningen Nederland, alsmede behoudens de uit de deviezenvoorschriften voortvloeiende beperkingen inzake buienlandse effecten en certificaten daarvan en inzake effecten, toebehorende aan niet-ingezetenen (zie de Deviezenbekendmaking van De Nederlandsche Bank no. 5/48 d.d. 27 April 1948, Prijs-courant van 4 Mei 1948) — uitlevering toegelaten.

Met een *erkend* effect gelijkgesteld zijn, blijkens artikel 3 der Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking, allereerst de effecten, welke, om welke reden ook, niet registratieplichtig zijn¹⁴), en voorts die effecten, welke *ná 14 April 1946* volgens de daarvoor gestelden regelen zijn verhandeld, en bovendien

¹³) Ingevolge de omschrijving van het begrip „effecten” in de Wet G 227 zijn verder ook schatkistpromessen en schatkistbiljetten (waaronder begrepen de Spaarcertificaten 1946) niet aan de verplichting tot waarmerking onderworpen.

¹⁴) Een opsomming van deze niet-registratieplichtige effecten vindt men onder de „Toelichting met betrekking tot de gebruikte termen en definities” op blz. 689 en 690 hierboven (rubrieken a t/m d). Voorzover effecten, welke tot één van de aldaar bedoelde groepen behoren, zijn verhandeld krachtens de Negende Uitvoeringsbeschikking en voorzien zijn van een voorlopige stukkenverklaring, heeft deze laatste geen betekenis meer (aangezien zij niet door een stukkenverklaring A zal worden gevolgd) en kan zij derhalve worden vernietigd, terwijl nieuwe voorlopige stukkenverklaringen voor de

gewaarmerkt zijn. Deze laatste effecten worden krachtens artikel 4 geheel met erkende effecten op één lijst gesteld, zodat zij na 1 Juli e.k. niet alleen aan de rechthebbenden mogen worden uitgeleverd, maar ook vrij zullen zijn van alle verdere op de artikelen 70 tot en met 72 Besluit Herstel Rechtsverkeer berustende beperkingen. (Voor de erkende effecten zelf volgt dit rechtstreeks uit de tekst van artikel 70 van genoemd Besluit en behoefde het dus niet nog eens uitdrukkelijk te worden bepaald). Een en ander brengt dus o.a. mede, dat terzake van alle erkende of daarmee gelijkgestelde effecten bij *andere rechtshandelingen dan verkoop*¹⁵⁾ — bijv. couponbetaling, lossing of royerling — niet langer de tussenkomst van een inleveringskantoor vereist zal zijn, en voorts dat hiervoor evenmin $\frac{1}{4}$ % aan het Waarborgfonds zal behoeven te worden betaald, terwijl, mede ingevolge het bepaalde bij de Tweeëntwintigste Uitvoeringsbeschikking (zie no. 176 eventuele ter zake van zodnige effecten ten gunste van de koper op een lossingsrekening geboekte of alsnog te boeken bedragen zonder betaling van $\frac{1}{4}$ % kunnen worden uitbetaald of op een vrije rekening worden overgeschreven¹⁶⁾. (Deze Tweeëntwintigste Uitvoeringsbeschikking gaat, in tegenstelling tot de Eenentwintigste, *aanstands* in).

Voor de effecten, welke weliswaar na 14 April 1946 verhandeld, maar *nog niet* gewaarmerkt zijn — m.a.w. nog slechts van een *voorlopige* stukkenverklaring voorzien —, geldt de hierboven bedoelde gelijkstelling met erkende effecten *niet*, zodat deze effecten (*resp. hun coupon- of dividendbladen*) ook na 1 Juli e.k. *nog niet* mogen worden uitgeleverd; terzake van het $\frac{1}{4}$ % is hieromtrent echter bij de reeds genoemde Tweeëntwintigste Uitvoeringsbeschikking een bijzondere regeling getroffen, welke op dit speciale punt wél een gelijkstelling inhoudt, zodat ook de hierbedoelde effecten terzake van *andere rechtshandelingen dan verkoop* reeds *aanstands* van de betaling van dit $\frac{1}{4}$ % zijn vrijgesteld, met een overeenkomstige bepaling ten aanzien van de lossingsrekening.

Anderzijds is in artikel 5 van de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking een algemene beperking opgenomen voor de effecten, welke ter herbelegging van de opbrengst van een voor rechtsherstel geblokkeerde rekening zijn aangekocht, zolang de aanleiding tot deze blokkering niet is opgeheven. Onder deze laatste beperking kunnen dus c.q. ook effecten vallen, welke zelve ten tijde van deze aankoop reeds erkend waren. (Onder „aankoop ten laste van een geblokkeerde rekening” is in dit verband uiteraard *niet* te

---

hierbedoelde groepen effecten niet langer behoeven te worden opgemaakt (zie de vorenstaande wijzigingsbeschikking no. 174). Ten dele vooruitlopend op een latere toepassing van art. 41a van het Besluit Herstel Rechtsverkeer (zie noot *) op blz. 690 hierboven) is hetzelfde ook reeds toepasselijk verklaard op de groepen effecten, welke ingevolge de Zevende en Veertiende Uitvoeringsbeschikking van de verplichting tot aanmelding zijn vrijgesteld, ook al gelden deze overigens *nog niet* als met erkende effecten gelijkgesteld, zodat te hunnen aanzien de overige op art. 70 en vlgg. Besluit Herstel Rechtsverkeer berustende voorschriften — verplichte tussenkomst van een inleveringskantoor, betaling van $\frac{1}{4}$ % ook ingeval van andere rechtshandelingen dan verkoop, etc. — alsmede eventuele blokkeringen van coupon- of andere opbrengsten, voorshands nog van kracht blijven.

¹⁵⁾ *Ingeval van verkoop* is, krachtens artikel 2, lid 1, van de Beschikking Beursverkeer 1947 (Staatsblad H 105), steeds de tussenkomst van een lid van de Vereeniging voor den Effectenhandel (Bedrijfsgroep Effectenhandel) — dus *niet* noodzakelijk van een inleveringskantoor — vereist, terwijl hierbij voorts, ingevolge artikel 3 van de Wet I 21, ook het $\frac{1}{4}$ % steeds verschuldigd is.

¹⁶⁾ Deze laatste bepaling heeft derhalve terugwerkende kracht ook met betrekking tot de per heden op een lossingsrekening geboekt staande bedragen, waarvoor dus nog geen $\frac{1}{4}$ % betaald is; zie de toelichting bij no. 176

verstaan aankoop ten laste van een lossingsrekening, indien daarover het $\frac{1}{4}$ % is voldaan).

Tenslotte mogen uiteraard ook de inleveringskantoren op de enkele aanwezigheid van het waarmerk afgaan, indien het effecten of onderdelen daarvan betreft, welke hun door een ander dan een inleveringskantoor worden aangeboden; dit volgt uit het bepaalde bij artikel 11 sub b. In deze gevallen — bijv. het ter incasso aanbieden van coupons of dividendbewijzen door een particuliere houder — rust derhalve de verplichting om zich van de aanwezigheid van het waarmerk te overtuigen op het inleveringskantoor.

Het bovenstaande brengt dus mede, dat met betrekking tot door de inleveringskantoren zelve aangemelde of door hen van andere inleveringskantoren ontvange effecten of onderdelen daarvan alle bestaande voorschriften ook na de inwerkingtreding van de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking onveranderd van kracht blijven; met name dus ook het voorschrift, dat een niet verhandeld effect niet „vrij” is, zolang de eigendomserkenning niet heeft plaatsgevonden. Slechts met betrekking tot erkende en daarmede gelijkgestelde effecten zijn de bestaande voorschriften door de onderhavige Uitvoeringsbeschikking buiten werking gesteld. (Dit laatste is ook de betekenis van de zinsnede: „voorzover nodig met wijziging van vroegere door haar uitgevaardigde voorschriften” in de aanhef dezer Uitvoeringsbeschikking; hiermede worden dus niet een aantal der bestaande voorschriften in hun geheel, maar integendeel alle op de artikelen 70 tot en met 72 berustende voorschriften met betrekking tot een deel der effecten — t.w. de erkende en de daarmede gelijkgestelde — buiten werking gesteld).

Voorschriften met betrekking tot de voorlopige stukkenverklaringen.

Afzonderlijke vermelding verdienen in dit verband nog art. 10 der onderhavige Uitvoeringsbeschikking, alsmede de wijzigingsbeschikking no. 174, welke beide voorschriften bevatten omtrent de voorlopige stukkenverklaringen, resp. omtrent de gevallen, waarin het opmaken of afgeven hiervan achterwege kan blijven. Een tweetal van deze laatste gevallen — t.w. de niet registratieplichtige, resp. niet aanmeldingsplichtige effecten, alsmede de effecten, welke van een witte balk zijn voorzien — werden in het voorafgaande reeds besproken. Ook voor de gevallen, waarin een stukkenverklaring aanwezig is — in welke gevallen de inleveringskantoren tot dusverre de vrijheid hadden om, hetzij deze stukkenverklaring aan het inleveringskantoor van de koper door te geven, hetzij, ingevolge art. 4 van de Negende Uitvoeringsbeschikking, een voorlopige stukkenverklaring op te maken — is voortaan alleen nog het eerste toegelaten. Deze maatregel — welke, zoals reeds werd opgemerkt, aanstonds (dus vóór de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking zelf) in werking treedt, en welke voor de meeste inleveringskantoren niet anders zal betekenen dan een sanctionnering van de reeds bestaande practijk — is vereist, teneinde enerzijds voor de kopers zoveel mogelijk uitleverbare stukken ter beschikking te stellen en anderzijds het aantal in de toekomst in te wisselen voorlopige stukkenverklaringen zo klein mogelijk te houden. Dit régime voor de verkoop stemt bovendien overeen met hetgeen krachtens art. 9 sub a van de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking ook voor de gevallen van lossing, royerering, etc. zal gelden; alleen in de beide speciale gevallen van inbetalinggeving aan de fiscus van obligaties Nederland of Grootboekcertificaten en royerering van certificaten ter fine van overdracht der originele effecten aan De Nederlandsche Bank N.V. (Mededeling no. 149, resp. no. 168 der Afdeling, Prijscourant van 28 October 1947, resp. 10 Maart 1948) blijft na 1 Juli e.k. het achterhouden der stukkenverklaringen verplicht, resp. geoorloofd. Daarnaast bevat art. 10 der Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking het uitdrukkelijke verbod om, buiten de gevallen van afgifte aan de uitgevende instelling als eerder besproken, een voorlopige stukkenverklaring anders dan aan een inleveringskantoor, resp. een van de verplichting tot inlevering vrijgestelde institutionele belegger, uit te leveren of af te geven.

Te allen overvloede wordt er nog de aandacht op gevestigd, dat de reçu's,

ER

welke door het Centraal Bureau voor Effectenregistratie in bepaalde gevallen in plaats van een stukkenverklaring A worden afgegeven (zie Mededelingen van het Centraal Bureau no. 113, punt 3, en no. 114, Prijscourant van resp. 18 en 26 Augustus 1947), noch als een stukkenverklaring, noch als een voorlopige stukkenverklaring gelden, zodat een hiervan voorzien effect ook niet als een gewaarmerkt of daarmede gelijkgesteld effect geldt. Deze reçu's mogen door het betrokken inleveringskantoor nooit — ook niet bij aflevering van het effect aan een ander inleveringskantoor — worden doorgegeven; bij verkoop van het effect dient in dit geval, evenals in ieder ander geval waar geen stukkenverklaring aanwezig is, een voorlopige stukkenverklaring te worden opgemaakt.

Tenslotte zij nog opgemerkt, dat de onderhavige Uitvoeringsbeschikking uiteraard de bepalingen van het Deviezenbesluit (Staatsblad F 222) en de daarop berustende uitvoeringsvoorschriften, alsmede de voorschriften, betrekking hebbende op de geldzuivering, onaangetast laat.

14 Mei 1948.

AFDELING ONROERENDE GOEDEREN

Gegevens betreffende de afdeling en algemene mededelingen.

De Termijn.

De Afdeling maakt belanghebbenden attent op het besluit van het Dageelijks Bestuur van de Raad voor het Rechtsherstel betreffende de termijn van indiening van verzoeken tot rechtsherstel, hetwelk in het vorig nummer van dit blad is gepubliceerd op pagina 648.

Opheffing prijsbeheersingsbeslagen op Onroerend Goed. — Rectificatie.

In No. 21 van de tweede Jaargang van dit orgaan verscheen een mededeling onder bovengemelde titel, waarin als adres van het Centraal Afwikkelingsbureau van de Voormalige Inspecties van de Prijsbeheersing werd vermeld Rotterdam.

Thans is bericht ontvangen, dat dit bureau verplaatst is naar 's-Gravenhage, Bezuidenhoutseweg 85a. Tel. 720060, toestel 878. Tel. interc. G. Kengetal K 1700.

Den notarissen wordt verzocht dit nieuwe adres in hun „Handleiding” op te nemen.

SAMENVATTING VAN DE VOORSCHRIFTEN VOOR DE INLEVERINGSKANTOREN INZAKE HET DOOR- RESP. AFGEVEN VAN STUKKEN- VERKLARINGEN EN VOORLOPIGE STUKKENVERKLARINGEN (volgens de 21ste Uitvoeringsbeschikking Besluit Herstel Rechtsverkeer Hfdst. IV).

INGAAND 1 JULI 1948.	I) Indien ten tijde der handeling een stukkenverklaring A of B bij het effect, resp. het coupon- of dividendblad, aanwezig is.	II) Indien ten tijde der handeling geen stukkenverklaring A of B aanwezig is.									
Aard der rechtshandeling.		a) Bij het verrichten der handeling. (N.B. Het in deze kolom vermelde geldt niet voor niet aanmeldings- of registratieplichtige effecten; hiervoor dient, behalve het effect of couponblad zelf, niets te worden afgegeven, terwijl eventueel aanwezige voorlopige stukkenverklaringen kunnen worden vernietigd **).	b) Bij het later ontvangen van de stukkenverklaring door het inleveringskantoor dat de handeling heeft verricht of daarbij zijn bemiddeling heeft verleend.								
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Handelingen, waarbij noch het effect, noch het coupon- of dividendblad wordt ingetrokken.</p> <p>1) <i>Uitlevering aan de rechthebbende.</i> (N.B. Alleen geoorloofd, indien het effect een erkend of daarmee gelijkgesteld effect is, dan wel indien het op grond van de Zesde Uitvoeringsbeschikking of van de Algem. Vergunning no. 137 d.d. 25 Juni 1947 van de verplichting tot inlevering is vrijgesteld; zie bovendien de Drieëntwintigste Uitvoeringsbeschikking).</p> <p>2) <i>Uitlevering van een nog niet erkend effect aan een ander inleveringskantoor</i> (Algem. Verg. no. 140 d.d. 11 Augustus 1947).</p> <p>3) <i>Verkoop</i> (van een nog niet erkend effect ingevolge de Negenste Uitvoeringsbeschikking), alsmede <i>deponering bij een Administratiekantoor</i> ter verkrijging van certificaten (Algem. Verg. no. 83 d.d. 25 Juli 1946).</p> <p>4) <i>Inbetalinggeving aan de fiscus</i> (Mededeling no. 149 d.d. 28 October 1947).</p> <p>5) <i>Overdracht aan De Nederlandse Bank</i> van buitenlandse effecten of certificaten daarvan (Algem. Verg. no. 168 d.d. 10 Maart 1948).</p>	<p>1) Stukkenverklaring uitleveren met het coupon- of dividendblad. (N.B. Indien dit laatste in depôt blijft, ook de stukkenverklaring in depôt te houden, dus <i>niet</i> afzonderlijk of met de mantel af te geven). Indien het effect van een witte balk is voorzien, zie noot *).</p> <p>2) Als boven in geval 1.</p> <p>3) Als boven in geval 1.</p> <p>4) Voor obligaties Nederland en Grootboekcertificaten stukkenverklaring vasthouden; voor andere effecten als bov. in geval 1.</p> <p>5) Als boven in geval 1.</p>	<p>1) Behalve 't effect, resp. coupon- of dividendblad, <i>niets</i> afgeven (kan, buiten de hierboven onder „N.B.” vermelde gevallen, alleen voorkomen ten aanzien van een — erkend of verkocht — effect, dat van een witte balk is voorzien, dan wel van een <i>niet</i> op de codelijst voorkomend binnenlands effect, dat <i>niet</i> is voorzien van een voorlopige stukkenverklaring).</p> <p>2) Voorlopige stukkenverklaring, indien reeds aanwezig, doorgegeven aan het nieuwe inleveringskant. (behoudens noot *); indien nog niet aanwezig, <i>niet</i> ad hoc opmaken.</p> <p>3) Voorlopige stukkenverklaring, indien reeds aanwezig, met het effect doorgeven; zo niet, dan een voorlopige stukkenverklaring opmaken *** (indien het effect van een witte balk is voorzien, zie noot *).</p> <p>4) Voor obligaties Nederland en Grootboekcertificaten behalve het effect zelf <i>niets</i> afgeven; voor andere effecten als boven in geval 3.</p> <p>5) Als boven in geval 3 (de ad hoc opgemaakte stukkenverklaring mag desgewenst op meer dan één effect van dezelfde soort betrekking hebben).</p>	<p>1) Kan alleen voorkomen in geval van uitlevering van een effect, dat van een witte balk is voorzien en dat bovendien verkocht is geweest; alsdan te behandelen als hieronder voor geval 9 aangegeven.</p> <p>2) Stukkenverklaring bij ontvangst <i>aanstands</i> doorgeven aan het nieuwe inleveringskantoor (Mededeling no. 115 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie d.d. 26 Augustus 1947).</p> <p>3) Stukkenverklaring vasthouden tot nadere aankondiging (Mededeling no. 150 van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie d.d. 19 Februari 1948).</p> <p>4) Als boven in geval 3 (Mededeling no. 149 der Afdeling d.d. 28 October 1947).</p> <p>5) Als boven in geval 3.</p>								
				<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Handelingen, waarbij het effect wordt ingetrokken.</p> <p>6) <i>Royering van certificaten ter fine van overdracht der originele effecten aan De Nederlandse Bank</i> (Algem. Verg. als boven onder geval 5 vermeld).</p> <p>7) <i>Royering van certificaten anders dan ter fine van overdracht als boven.</i> (Algem. Verg. no. 97 d.d. 18 September 1946).</p>	<p>6) Stukkenverklaring naar keuze afgegeven aan uitgevende instelling (Administratiekantoor) of vasthouden tot nadere aankondiging; in laatstgenoemd geval <i>geen</i> voorlopige stukkenverklaring opmaken.</p> <p>7) Stukkenverklaring steeds afgeven aan uitgevende instelling. (Art. 9 sub a der Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking).</p>	<p>6) Voorlopige stukkenverklaring, indien reeds aanwezig, <i>niet</i> doorgeven; <i>evenmin</i> een voorlopige stukkenverklaring ad hoc opmaken.</p> <p>7) Voorlopige stukkenverklaring, indien reeds aanwezig, doorgeven aan uitgevende instelling; zo niet, dan <i>geen</i> ad hoc opmaken (dit laatste in afwijking van Algemene Vergunning no. 97).</p>	<p>6) Als boven in geval 3 (Algemene Vergunning no. 168 d.d. 10 Mrt 1948).</p> <p>7) Stukkenverklaring naar keuze opzenden aan uitgevende instelling of vasthouden tot nadere aankondiging (Art. 9 sub c der Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking).</p>				
								<p>8) <i>Lossing of intrekking</i> (bijv. bij verwisseling tegen andere effecten ****).</p>	<p>8) Als boven in geval 7.</p>	<p>8) Als boven in geval 7.</p>	<p>8) Als boven in geval 7 ****).</p>
								<p>9) <i>Verkrijging van nieuwe coupon- of div.bladen met witte balk.</i></p> <p>10) <i>Idem zonder witte balk</i> (ingevolge art. 3 sub 2b van het Koninklijk Besluit H 7).</p>	<p>9) Als boven in geval 7.</p> <p>10) Stukkenverklaring bij 't nieuwe coupon- of dividendblad voegen</p>	<p>9) Als boven in geval 7.</p> <p>10) Voorlopige stukkenverklaring, indien reeds aanwezig, <i>vasthouden</i>; zo niet, dan <i>geen</i> ad hoc opmaken.</p>	<p>9) Als boven in geval 7 ****).</p> <p>10) Stukkenverklaring bij het ontvangen nieuwe coupon- of dividendblad voegen.</p>

*) Indien, in de gevallen 1 tot en met 5, het effect voorzien is van een witte balk, de eventueel aanwezige stukkenverklaring of voorlopige stukkenverklaring *niet* met het effect of couponblad afgeven, maar naar keuze vasthouden of opzenden aan de uitgevende instelling (Art. 9 sub c van de Eenentwintigste Uitvoeringsbeschikking, alsmede Mededeling no. 174 in deze Prijscourant).

**) Dit geldt *niet* voor de zgn. „voorlopige stukkenverklaringen B”, uitgegeven door Administratiekantoren op grond van de Algemene Vergunning no. 83 d.d. 25 Juli 1946.

***) Behalve in geval van verkoop van een buitenlands effect krachtens Algemene Vergunning no. 98 d.d. 18 September 1946.

****) Met uitzondering van de speciale gevallen, waarin het nieuwe effect hetzelfde nummer draagt als het oude; zie Mededelingen van het Centraal Bureau voor Effectenregistratie nos. 95, 103 en 110, d.d. 11 Februari, 8 April en 7 Juli 1947.

*****) Ingeval van afgeloste of in 3¼ % lening 1948 geconverteerde obligaties van de 3—3½ % Nederlandse Staatslening 1938 de stukkenverklaringen *steeds* vasthouden tot nadere aankondiging (Mededeling no. 173 d.d. 30 April 1948).